This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

+ *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.

+ *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.

+ *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.

+ *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at `http://books.google.com/`

Det här är en digital kopia av en bok som har bevarats i generationer på bibliotekens hyllor innan Google omsorgsfullt skannade in den. Det är en del av ett projekt för att göra all världens böcker möjliga att upptäcka på nätet.

Den har överlevt så länge att upphovsrätten har utgått och boken har blivit allmän egendom. En bok i allmän egendom är en bok som aldrig har varit belagd med upphovsrätt eller vars skyddstid har löpt ut. Huruvida en bok har blivit allmän egendom eller inte varierar från land till land. Sådana böcker är portar till det förflutna och representerar ett överflöd av historia, kultur och kunskap som många gånger är svårt att upptäcka.

Markeringar, noteringar och andra marginalanteckningar i den ursprungliga boken finns med i filen. Det är en påminnelse om bokens långa färd från förlaget till ett bibliotek och slutligen till dig.

Riktlinjer för användning

Google är stolt över att digitalisera böcker som har blivit allmän egendom i samarbete med bibliotek och göra dem tillgängliga för alla. Dessa böcker tillhör mänskligheten, och vi förvaltar bara kulturarvet. Men det här arbetet kostar mycket pengar, så för att vi ska kunna fortsätta att tillhandahålla denna resurs, har vi vidtagit åtgärder för att förhindra kommersiella företags missbruk. Vi har bland annat infört tekniska inskränkningar för automatiserade frågor.

Vi ber dig även att:

- Endast använda filerna utan ekonomisk vinning i åtanke
  Vi har tagit fram Google boksökning för att det ska användas av enskilda personer, och vi vill att du använder dessa filer för enskilt, ideellt bruk.
- Avstå från automatiska frågor
  Skicka inte automatiska frågor av något slag till Googles system. Om du forskar i maskinöversättning, textigenkänning eller andra områden där det är intressant att få tillgång till stora mängder text, ta då kontakt med oss. Vi ser gärna att material som är allmän egendom används för dessa syften och kan kanske hjälpa till om du har ytterligare behov.
- Bibehålla upphovsmärket
  Googles "vattenstämpel" som finns i varje fil är nödvändig för att informera allmänheten om det här projektet och att hjälpa dem att hitta ytterligare material på Google boksökning. Ta inte bort den.
- Håll dig på rätt sida om lagen
  Oavsett vad du gör ska du komma ihåg att du bär ansvaret för att se till att det du gör är lagligt. Förutsätt inte att en bok har blivit allmän egendom i andra länder bara för att vi tror att den har blivit det för läsare i USA. Huruvida en bok skyddas av upphovsrätt skiljer sig åt från land till land, och vi kan inte ge dig några råd om det är tillåtet att använda en viss bok på ett särskilt sätt. Förutsätt inte att en bok går att använda på vilket sätt som helst var som helst i världen bara för att den dyker upp i Google boksökning. Skadeståndet för upphovsrättsbrott kan vara mycket högt.

Om Google boksökning

Googles mål är att ordna världens information och göra den användbar och tillgänglig överallt. Google boksökning hjälper läsare att upptäcka världens böcker och författare och förläggare att nå nya målgrupper. Du kan söka igenom all text i den här boken på webben på följande länk `http://books.google.com/`

NYPL RESEARCH LIBRARIES
3 3433 07576488 0

SKRIFTER UTGIFNA AF
SVENSKA LITTERATURSÄLLSKAPET I FINLAND

LV.

M. CALONII BREF

TILL

H. G. PORTHAN.

ÅREN 1793—1800.

HELSINGFORS 1902.

1. Letters, [illegible]

SKRIFTER

UTGIFNA AF

SVENSKA LITTERATURSÄLLSKAPET

I FINLAND.

LV.

MATHIAS CALONII BREF

TILL

HENRIK GABRIEL PORTHAN

Åren 1793—1800.

HELSINGFORS
TIDNINGS- & TRYCKERI-AKTIEBOLAGETS TRYCKERI,
1902.

Förord och Inledning.

Redan år 1886 kunde undertecknad i företalet vid senare delen af Porthans bref till Calonius, på anförda skäl och som rättelse till en af mig tidigare uttalad förmodan, framhäfva sannolikheten däraf, att äfven Calonii bref till Porthan ännu vore i behåll. Detta mitt senare antagande besannades faktiskt, då i början af år 1900 vid öppnandet af den förseglade Tengström-Porthanska manuskriptdepositionen bland annat ifrågavarande bref där återfunnos.

Uppskattande fyndets värde, beslöt vårt Svenska Litteratursällskap dess offentliggörande och anmodade mig att därvid lägga hand. Uppdraget är numera fullgjordt.

Hvad läsaren af föreliggande publikation snart torde konstatera är, att den utgör ett i flera afseenden välkommet komplement till de Porthanska brefven. I ömsesidig belysning lemna de en oskymd inblick såväl i korrespondenternas personliga förhållande till hvarandra som i de tankar och förehafvanden af allmännare innebörd, hvilka under en följd af år upptogo dem. Må vara att dessa öppenhjärtiga, af stundens intryck värmda utgjutelser och meningsbyten merendels stämplas af ohöljd subjektivism, — äfven detta bidrager i sin mån och i förening med andra nyvunna biografiska detaljer att vidga och fördjupa uppfattningen af de tvenne i våra odlingshäfder enastående märkesmännens skaplynnen och verksamhet.

Vidkommande nu särskildt Calonius, så inföll hans vistelse i Stockholm, därifrån samtliga hans bref äro daterade, på de i Sveriges inre historia sällsamt händelserika åren 1793—1800, — dessa ungefärligen jämnt fördelade mellan förmyndareregeringens af Reuterholms gunstlingsskap kännetecknade maktperiod och det första ännu blott i osäkra och bisarra konturer sig teende utvecklingsskedet af Gustaf IV Adolfs självstyrelse ända till riksdagen i Norrköping. Såsom vald och återvald ledamot i konungens högsta domstol eller justitierevisionen intog vår Åbo-professor en framskjuten position i samhället, hvarigenom han kom i nära beröring med rikets främsta män och viktigaste angelägenheter.

Erinras bör, att den hedrande och gemenligen mycket eftersökta befattning, Calonius endast på trägna uppmaningar [1]) mottagit, under dåvarande politiska konjunkturer föga, och allraminst i den oväntade utsträckning omständigheterna gåfvo däråt, öfverensstämde med hans lust och böjelse [2]). Väl var han, hvad också tiden kräfde, i grund och botten antigustavian, men hyste tillika en efterhand allt lifligare antipati mot det Reuterholmska kamarilla-, godtycklighets- och förföljelsesystemet. Sedan åter, efter konungens öfvertagande af regeringen, den allrådande „storvisiren" aflägsnats, sågos nya lycksökare, endast med mindre framgång, trängas kring den mer oefterrättliga än självständiga unga härskaren, under det ordets och oppositionens frihet allt trängre kringskuros genom skärpta censurpåbud, till hvilkas författande själfva riksdrotsen (tillika högsta domstolens ordförande) lånade sin penna.

Så missbelåten Calonius var med dessa och dylika förhållanden, efter hvilka han nödgades i det offentliga söka lämpa sig, höll han visserligen pliktskyldigast ut på sin post sålänge han ansågs där som mest behöflig, men gaf icke förty i sin förtroliga korrespondens gång efter annan de starkaste uttryck åt åstundan att slippa bort till sitt lugnare och oberoende lärarekall i hemlandet.

Emellertid hindrade detta obehag honom icke att, väl husvarm på sin tillfälliga vistelseort, med stigande intresse, om än såsom något trumpen granskare, följa dagshändelserna där, de större som de mindre, de publika som de mer privata. Icke ens sin i ett af de första brefven uttalade varsamma föresats „politica vill jag ej och kan jag ej meddela" gittade han blifva trogen.

Naturligtvis utgör i främsta rummet hans eget ämbetsverk med hvad därinom sig erbjöd föremål för hans betraktelser. På anmärkningar sparas aldrig. Kollegiet synes enligt honom varit synnerligen rikt på undermålige. Än få sig yngre betjente påskrifvet för okunnighet, än häcklas enskilde medbröders yttranden, än klan-

[1]) Mest verksamma voro ett par ifrige Reuterholmianer: justitiekanslern G. W. Lode och hofrättsrådet K. Hisinger. Jfr Politiska Bref till Calonius 1792, n:o 21, 24, 25, 28, 32, (aftryckta i Skrifter utgifna af Sv. Lit. Sällsk. i Finl. II). Högst upplysande vore, om äfven Calonii svarsbref kunde återfinnas; han tyckes redan d. 8 nov. gifvit sitt löfte. Utnämningen räknades från 1793 $^1/_5$, men hans tjenstgöring vidtog först efter $2^1/_2$ månaders permission. Ännu 93 $^{10}/_6$ var han i Åbo, men kring midten af juli i Stockholm. Oförklarligt är, att brefväxlingen med Porthan icke tyckes vidtagit förr än i påföljande september; jfr i noten 5 och 8.

[2]) I ett bland hans yttranden härom (1794 $^4/_4$) heter det visserligen: »Hvad som fägnar mig är, att jag blott och endast är *domare*, och att jag i alla andra saker icke hafver den alra minsta del», men denna fägnad skulle icke räcka länge; se framåt.

dras resultaten af allmänna omröstningar [3]), då och då äfven ordförandens mindre korrekta hållning. Väl erkänner han sig vid mången öfverläggning ha stannat i minoriteten eller till och med „solus in voto“, men för sådant var han, i orubbligt lit till sina rättsprinciper, vida likgiltigare än då han kunde förtälja, att någon hans nyss kullslagna mening dock slutligen tagit priset i konseljen. Däremot förtröt det honom djupt, när han af illvilliga beskylldes, såsom i den vidtutseende Ruuthska rättegången, för inkonsekvens eller afsiktlig blunder. „Om jag“, säger han „utan att skryta, haft någon reputation förut, så har den minst till dubbelt blifvit ökad genom denna sak hos allt det kloka folket“.

Såsom bekant, hafva Calonii till flera hundraden uppgående „Yttranden uti Högsta Domstolen“, insamlade under C. J. Schlyters ledning, publicerats i hans af Arvidsson utgifna Opera omnia, vol. III p. 33—508, vol. IV p. 1–457, vol. V p. 1—321. De långa inledande rubrikerna kunna nog i sin art vara upplysande, men en historisk eller, så att säga, autobiografisk bakgrund erhåller en stor mängd af sagda yttranden först genom Calonii egna bref, helst Schlyter, sin plan likmätigt, icke antecknat huru Högsta domstolen i målen slutligen dömt, eller ens de ledamöters vota, mot hvilka Calonius vänder sig.

Till Calonii åligganden hörde ock att efter tur och ordning i hans ämbetsverk deltaga i öfverläggningarna uti konseljen, hvilket gaf honom ny och dubbel anledning till meddelanden. Ty medan han själf sålunda kom i tillfälle att på nära håll iakttaga kapacitet och politisk eller partiståndpunkt hos de skilda kollegiechefer och andra högre funktionärer, hvilka konungen för gången inkallat till samma rådplägningar, kunde å andra sidan vederbörande lika direkte lära sig uppskatta hans eget omfattande kunskapsförråds användbarhet för olika ändamål och uppgifter. „Jag har denna tiden“, skrifver han en gång (1796 $^{17}/_{7}$), „varit ganska träget sysslosatt, emedan jag nödgats utarbeta en hop saker, för hvilka någon annan ej velat eller kunnat göra sig omak“. Enahanda klagovisor i allmänna ordalag återkomma ständigt i hans bref.

Stundom relaterar han ock närmare hvari något sådant honom pålagdt extragöromål bestack sig. Så får man exempelvis veta, att det var han, som i det Armfeltska högmålet på uppfordran författat icke blott, „för att hjelpa en svag protokollssekreterare“, högsta rättens omröstningsprotokoll, utan äfven i konseljen uppsatt

---

[3]) Trots det, att han själf angående sättet för pluralitetsberäkning vid blandade vota hyste en afgjordt oriktig åsikt. (Schlyter).

ingressen till hertigen-regentens slutliga yttrande jämte hela artikeln om Armfelt. Så anmodades han, emedan man betviflade ordinarie translatorns förmåga, att på finska öfversätta ej mindre konungens till rikets samtliga inbyggare utfärdade föreställning (af 1794 $^{11}/_{10}$) med anledning af „konspirationen“, än den officiella berättelsen i saken.

Och vidare. Utan att själf tillhöra en för krigsartiklarnas öfverseende nedsatt komité, drogs han densamma nära genom äskade och gifna råd och upplysningar, samt lät till och med i tryck utgå en vidlyftig orienterande afhandling i ämnet [4]). Samtidigt inkallad i en stor, mycket förnämt sammansatt skogskomité, utsågs han att preliminärt afgifva betänkanden öfver alla dit från landshöfdingarna infordrade handlingar och förslag. Likaså när fråga väckts om ny fördelning mellan Åbo och Vasa hofrätter af dem underlydande jurisdiktioner, ville riksdrotsen först hafva Calonii utlåtande, innan något i saken finge tillgöras.

Ja till och med för ett högdiplomatiskt ärende, hvilket egentligen bort utredas inom konungens kabinett, togs Calonii lagkunskap i anspråk. Honom ombetroddes nämligen att i den mycket debatterade religionsfrihetsfrågan vid konungens tillärnade giftermål med en rysk ortodox storfurstinna utarbeta en „deduktion“ att biläggas den till Sveriges ambassadör afgående instruktionen rörande giftermålsplanen. Denna på tre ark affattade skrift, hvari, tvärtemot hertigen-regentens, Reuterholms och de öfriga äktenskapsmäklarnes åsikt, med juridiska och statsrättsliga skäl påvisades, att svensk drottning icke finge offentligen bekänna sig till annan lära än den evangelisk lutherska, finnes icke i hans Opera, men skall väl någongång af forskningen tillrättaskaffas. „Bror får icke nämna härom för någon människa“ varnade han sin korrespondent.

Dock stanna Calonii meddelanden ingalunda vid hvad honom mött inom hans egen officiela verksamhets hank och stör. Äfven händelser och förhållanden därutanför, började från höjderna nedåt, egnas mycken uppmärksamhet. De färskaste och pålitligaste nyheter stå städse till hans förfogande, inhämtade som de voro än vid kuren på hofvet, hvilken han sällan tyckes försummat, än i väl underrättade umgängeskretsar, ty liksom Porthan höll han sig, oaktadt en oaflåtlig arbetsifver, aldrig undan från den yttre världen.

Korteligen, hans korrespondens berör, förutom hvad ofvan påpekats, de mest olikartade ämnen. Mycket ofta faller talet på den

---

[4]) Anvisning till Grunderne för Krigslagar, först införd i G. Adlersparres Krigssamlingar IV, 1—128. Jfr Brefven, sid. 366.

unga konungen, hvars anlag och studier, frierier, äktenskap och hela uppträdande så före som efter emottagandet af regeringen afskildras med synbart deltagande, ehuru visst icke alltid fördelaktigt. Äfvensa bringas hertigen-regenten och hans gemål samt öfriga kungliga personer icke sällan på tapeten. Med spänning följas alla rykten rörande rikets internationella förbindelser, särskildt till Ryssland och Frankrike. Regeringsåtgärder beträffande lagstiftningen och statshushållningen m. m. skärskådas. Den inflytelserikare hofpersonalens samt de högre tjenstemännens göranden och låtanden karakteriseras, vanligtvis tämligen omildt.

En alldeles speciell och välfylld notisafdelning, att så säga, upptager de ständiga för dessa tider så betecknande, merendels endast af partigunstens väder och vind beroende omkastningarna längs hela befordringslinien (den militära icke mindre än den civila och kyrkliga), — företeelser, på hvilka Calonius och Porthan, båda ifriga kalenderbläddrare, gåfvo noga akt. Desto bättre, om notiserna i fråga kunde kryddas med en eller annan pikant biomständighet, ett afslöjadt intrigspel, en väl placerad ackordsumma o. s. v. Icke heller för sägner om hvardagslifvets små viktigheter och misèrer, om visiter och kalas, om giftermål och förlofningar, erkannerligen aristokratins, vore de ock förknippade med någon mustig anekdot ur dagens rika chronique scandaleuse, saknade någondera af de gamla ungkarlarne allt tycke och gehör.

Det förstås lätt, att dessa fria epistolära samspråk rörande saväl enskildes som det allmännas intimaste angelägenheter mången gång, till sak eller ordalag, voro af art att icke kunna utan anstöt divulgeras. Däraf å ömse sidor, men mest hos Calonius, upprepade påminnelser att resp. bref borde strängt hemlighållas eller, ändå hellre, efter genomläsningen genast offras åt lågorna. Ja, dylikt påyrkas så eftertryckligt och högtidligt, att nog t. o. m. en öfver hundra år senare editor skulle med ruelse skåda sin gärning, hade ej kontrahenterna själfve de facto lemnat hvarandras förbehåll å sido [5]) utan att, veterligen, för samtid eller eftertid däraf någon förargelse eller ledsamhet härflutit.

[5]) Dock icke alltid. Så t. ex. saknas Calonii trenne bref af 1793 $\frac{17.\ 20\ \&\ 24}{9}$ samt ett skrifvet 1794 mellan d. $^{31}/_{11}$ och d. $^{17}/_{12}$, hvilka alla Porthan (sid. 18. 147) uttryckligen säger sig ha bränt upp, liksom äfven ett af 1793 $^{1}/_{11}$ (åberopadt af Porthan d. $^{11}/_{11}$). Men de många öfriga, om hvilka detsamma stipulerats och hvilka dock finnas kvar, — ja dem torde Porthan undangömt i sin »Sekreta kollektion» uti »ett skåp, hvilket står i Acad. Bibl:t och hvartill endast jag har nyckeln, emedan deri förvaras en hop papper, som ej ännu äro tjenlige att komma i många händer« (se Porthans Bref till Samtida, utg. af Ernst Lagus p. 230, 241, 250, samt Tengströms bref till Gjörvell af 1800 $^{11}/_{1}$). Att däremot Calonius skulle

Återstår slutligen att nämna det område, där de båda korrespondenternes tankar kände sig som mest hemmastadde och idkeligen sammanträffade: vetenskapens, bildningens, det intellektuella arbetets intressesfär i hela dess vidd. Calonius hade det manande företrädet att befinna sig vid dithörande sträfvandens hufvudstation och egentliga centralhärd. Också delade han flitigt med sig af den genom hufvudstadens flera akademier och lärda eller vittra sällskap, tidskrifter och dagblad, teatrar, bibliotek, riksarkiv m. m. förmedlade rikligare tillgången på litterärt nytt, ideella väckelser och andlig spis öfverhufvud. Icke heller underlät han att inberätta hvad anmärkningsvärdt som afhördes från de svenska universiteten, företrädesvis det närbelägna i Upsala, där han dessutom vid personliga besök på alla håll fick röna en den mest förekommande gästvänskap. Hurtigt beskrifvas icke mindre herrar professorers (lustigast dock antikantianen Christiernins) lärda och par préférence konsistoriella dater, än de på dessa år så bullersamma rörelserna inom studentvärlden.

I all synnerhet afhandlades dock brefskrifvarne emellan, (då vanligen Porthan gaf initiativet), Åbo akademis såväl materiella som högre behof och önskningsmål, ja med den grundlighet, att först genom deras diskussioner många dåtida förhållanden därstädes autentiskt, om än bakom kulisserna, belysas. I själfva verket hade Calonii öfvertagande af den honom erbjudna platsen i Högsta domstolen väsentligt motiverats af utsikten att tillika i residensets inflytelserika och bestämmande kretsar kunna främja den finska högskolans bästa. Man förvånas blott öfver den uthålliga energi han samtidigt förmådde utveckla i båda dessa maktpåliggande syften.

Hans lärda intentioner röja sig nogsamt redan i hvad ett af brefven anger, att han nämligen för den ursprungligen afsedda jämförelsevis kortvariga vistelsen i Stockholm medtagit „en dryg hälft“ af sitt stora bibliotek. Icke må någon tänka, att hela denna hälft behöfdes för de rättshistoriska utredningar, som äro så betecknande för hans vota i domstolen. Föga troligt förefaller likaledes, att han under sin bortavaro påtänkt något vidsträcktare författarskap än hvartill han sedan verkligen nu och då tillknogade sig ledighet [6]). Nej, hemligheten låg tvifvelsutan däri, att han var en bibliofil af

förstört något af Porthans bref, har jag ej kunnat konstatera, änskönt han en gång (1796 $^{7}/_{4}$) vid anhållan om upplysning rörande krigsrykten från Finland skrifver: »Jag försäkrar att hvar lapp, straxt den är läsen, skall upbrännas».

[6]) Härom ställvis i brefven, hvilket kan observeras i och för tillägg till hans Opera, där äfven hans uppsatser i Åbo Litt. Tidn. (se min förteckning) äro bortglömde.

själ och hjärta, hvilket ju ock hans efterlemnade af staten inlösta och till vårt universitet fortärfda dyrbara bokskatter fulltyga. Men denna hans så framstående åhåga kom allaredan nu Porthan och dennes skötebarn, akademins bibliotek, utomordentligt väl till pass.

En mer nitisk och, tilläggom det, mer ackurat kommissionär har säkert den sagda inrättningen aldrig haft. Utom hans outtröttliga språng i boklådorna förekom knappast någon bokauktion (och de voro många, från obetydligare till den unika Warmholtzska) där han icke, skyende hvarken uppoffring af tid eller möda, anträffades med katalogen och anteckningspennan i hand. Och så följde de noggranna redogörelserna öfver inköpen, hvilka han aldrig tillät slå fel ens på rundstycket, samt slutligen de besvärliga inpackningsoch afsändningsbestyren. Om allt detta ytterst detaljeradt i brefven.

Bland öfriga honom från Åbo gifna uppdrag beröras omständligast de juridiska. Bortsedt från de ofta förekommande tvistemålen rörande akademins hemman — hennes förnämsta, ehuru mycket bråk medförande inkomstkälla, — hvilka dragits ända till Högsta domstolen och öfver hvilka han där å ämbetets vägnar utlåtit sig, fanns en hel del dylika eller andra, i hvilka han var fullt ojäfvig att med direkta råd och anvisningar ingripa. Da vände sig patres, vanligen genom Porthan, till sin bortavarande lagkunniga kollega, belamrande honom med högar af rättegångsakter till utredning, hvilken icke heller uteblef.

Men äfven af akademins högsta styresman i Stockholm beslagtogos hans insikter och nit. Redan vid sin första uppvaktning hos då nyligen utnämnde kansler, Armfelts efterträdare, baron snart grefve K. A. Wachtmeister, tillvann han sig dennes bevågenhet [7]). Han berättar, att de sedan esomoftast konfererade, emellanåt, för att icke störas, „innom lykta dörrar“, och att han en gång för alla ombedts att infinna sig i hvardagsdräkt. Kansler, „som är aldeles hofman“ o. s. v. men „ej kan skrifva“ (väl = uppsätta motiverade utlåtanden), skänkte visserligen „en otroligt stor inflytelse“ åt sin sekreterare, men „om än Brandel fräste eld“, var nog icke Calonius den som gaf tapt, — desto mindre som han i nödfall hade tillflykt till kanslers „speciele vän“ Rosenstein [8]), Åbo akademis förklarade fautor.

Själf under en längre följd af år akademins sekreterare, hvilket han ofta framhåller, — lätt förklarligt då det ju var vid denna befattning han utbildade sig till jurist, — samt därefter vaken konsisto-

---

[7]) Tyckes framdeles afsvalnat; jfr Wachtmeisters bref till Tengström af 1805 $^{17}/_{12}$ hos Ernst Lagus: M. Choraei Valda Dikter med en Lefnadsteckning, sid. CLVIII.

[8]) Ganska karakteristiskt är Porthans bref till denne med rekommendation för Calonius redan 1793 $^{22}/_{7}$; se Porthans Bref till Samtida, sid. 198.

rialis, var Calonius som ingen annan förfaren i allt hvad hennes administration angick. För öfrigt hade han redan 1783 till handledning för dåvarande kansler, riksrådet K. Sparre, författat en „Berättelse om Åbo akademi“,[9]) hvilken han helt förnöjd säger sig ha återfunnit i kanslersarkivet, vidfogande: „vår nuvarande Canceller har så studerat den, att han kan den halfvägs utan till“. Hvad under då, om „illustrissimus“ gärna både inhämtade och följde hans mening.

Konferenserna gällde snart sagdt alla, åtminstone alla mer betydande, från konsistorium inkommande hemställanden. Så refereras i brefven öfverläggningar om tjensters besättande, om annexpastorats bortgifvande och andra löneregleringar, om enskilde lärares tvister, förslag och ansökningar, om firandet af underdåniga akademiska fester m. m. Endast om mål från Åbo rörande rabulistiska tilltag bland docentes eller discentes har han på dessa 7 år intet att förmäla. Men väl kan han med fägnad annotera efter säker underrättelse, att konungen själf „hautement förklarat sitt synnerliga nöije öfver Åbo Academie och att den fram för alla Hans M:ts Academier i detta critiska tidehvarf skickat sig fredligen och visliga och att han derföre ville hålla Academien räckning. Detta är en sanning och ej sqvaller“.

Under slika gynnsamma tecken på höjderna fick ock den i långliga tider sväfvande frågan om nytt och värdigare hus för akademin i Åbo omsider en önskad lösning. Alltsedan sin ankomst till Stockholm hade Calonius (utan uppehör agiterad af Porthan) på hvarje tänkbart håll, såsom hans bref utvisa, pläderat för saken, och kunde före sin afresa, hemma hos kansler, som han och konsistorium i frågan helt och hållet vunnit på sin sida, ändtligen deltaga i granskningen af förslag och ritningar till den dåmera beslutna nybyggnaden.

Det nästan otroliga hade skett att man, trots statsbristen och de äkta finansmännens betänkligheter, lyckats, på Wachtmeisters förord hos konungen, genom subskription, lån och inkomsten från lediga finska pastorat förskaffa medel till det vågade projektets utförande. Detta var i sanning icke den minsta bland de vinningar för sitt hemlands åldriga alma mater, hvartill Calonius under anställningen i Stockholm medverkat, så tveksam om framgången äfven han i början var. Han fick glädjen att ett par år efter hemkomsten närvara vid det nya husets äfven af konungen i egen hög person och af kansler bevistade grundläggningsfest.

Calonius, man är skyldig ihågkomma det, åsyftade ej att i sina bref efterlemna något slags memoarer eller ens, att de skulle spa-

[9]) Jfr därom J. J. Tengström i Suomi 1845. Originalet förvaras i vårt Univ. bibliotek.

ras [10]). Ödet har velat annorlunda: de icke blott finnas kvar, men befinnas, äfven i sin form af ett aforistiskt hvarjehanda, utgöra värdefulla och verklighetstrogna bidrag till den tids historia de tillhöra.

Deras förnämsta karaktersdrag äro: sakrikhet och noggrannhet i faktiska uppgifter samt en klar och ledig stil. Lägg därtill, att framställningen alltigenom uppbäres af ett lika frisinnadt och humant som lagbundet åskådningssätt i alla samhällsviktiga spörsmål. Detta erkändt, kan och får icke nekas, att han i personkritiker esomoftast anslar en föga tilltalande ton, en ton, lindrigast sagdt, af ofördragsamhet, om ej af tadelsjuka. Intet korn attiskt salt, ingen humor, intet godmodigt skämt förmildrar omdömets sträfhet.

Af naturen väl icke häftig (liksom Porthan), men envis och kärf till lynnet [11]), var han, ehuru tjenstvillig mot sina vänner och dem, som förtrodde sig till honom, allt annat än hänsynsfull mot olika tänkande eller hvem helst annars misshagade honom. Läsaren känner sig rätt ofta misstrogen med afseende å den stränga rättslärdes opartiskhet.

Ledsammast är dock intrycket af hans oförsynta, redan ur Porthans bref någorlunda kända, utfall mot denne sin egen mångåriga korrespondent och allmänt högaktade ämbetsbroder, icke minst, emedan han ju visste honom för tiden vara kroppsligt lidande, äfvensom emedan hans rätthafveri råkat bli liksom epilogen till deras meningsbyten.

Väl sant, att angriparen i privatlifvet ansågs mycket mån om sitt samt ingalunda döf för sqvaller (här prima causa mali); men ofattligt är i alla fall, huru han kunnat ta sig till att i flere månaders tid drifva en den mest kränkande och minutiösa räfst angående några förment skingrade bohagsting, midtunder utsikten att efter sin snart stundande hemkomst till Åbo få muntligen uppgöra sitt mellanhafvande. Huru som helst, har han härmed [12]) satt en störande och alldeles oväntad slutpunkt, plump må man säga, till sin ditintills så förtroende- och vänskapsfulla korrespondens.

---

[10]) »Det är ej i vår tid, som man bör samla Memoirer och göma dem» skrifver han sid. 64.

[11]) Ett arf af hans fader, den i antydt hänseende ökände pastorn i Saarijärvi. Sin bror Johan kallar han själf (sid. 24) »det tjurhufvudet».

[12]) En sak, hvarom jag numera, sedan alla detaljer kommit fram, måste erkänna min utläggning i företalet vid Porthans bref vara alltför urskuldande och förblommerad.

Vid utgifvandet af efterföljande breftexter hafva samma grundsatser och yttre anordningar blifvit iakttagna, som i editionen af de Porthanska brefven.

Ortografin, äfven i dess för resten icke synnerligen talrika inkonsekvenser (t. ex. drotset, feck, Finsk, göremål, tillstyrcka, try, m. fl. jämte drotzet, fick, Finnsk, göromål, tillstyrka, tre m. fl.) är genomgående originalets. Dock har interpunktionen ställvis moderniserats.

Alla kursiveringar tillhöra brefskrifvaren själf, medan spärrad stil för personsnamnen och en tätare afstyckning i texten till underhjälpande af öfverskådligheten först införts vid trycket.

Med frågetecken inom klammer [?] anges, att dechiffrering af Calonii alltid egendomliga, men stundom, sasom äfven han själf tillstår (sid. 368. 420), svårlästa piktur icke med säkerhet lyckats mig eller dem jag haft tillfälle att rådfråga.

Med tankstreck (— — —) angifvas uteslutningar. Dessa torde nog, där de förekomma, gillas åtminstone af enhvar, som kunde ha lust att inhämta den fullständiga ordalydelsen i originalmanuskriptet, tillgängligt som detta är i vårt universitets bibliotek.

Ett register, en s. k. Namn- och Saklista, äfven den uppgjord efter samma plan, som vid de Porthanska brefven, — d. v. s. afseende att tillika genom uttömmande och ofta hvarandra förklarande citat tjena som ett slags kommentar till texten, — finnes vidfogad denna.

Tryckfel och Rättelser förtecknas särskildt. Några viktigare rättelser hafva dock införts i själfva texten. Genom besynnerlig distraktion har det nämligen händt Calonius, att han stundom vid sina brefs datering angifvit oriktiga åratal (men riktig dag), hvarefter de ock blifvit ordnade i den till universitetet öfvergångna samlingen. Lyckligtvis märktes trenne af dessa misskrifningar i sa läglig stund, att brefven vid trycket kunnat erhålla sin rätta plats (jfr sid. 59. 147. 327). Men en fjärde (sid. 229: $1796\,{}^{19}/_{11}$ i st. f. 1798), egnad att förvanska däri omtalade händelsers tidsföljd och alla följande brefs numrering, har tyvärr ännu blifvit kvar. Emellertid har jag i registret (se noten p. XXXVII et passim) sökt godtgöra det ledsamma felet, hvilket sannolikt uteblifvit, därest icke originalskrifvelserna endast till ett ringare antal åt gången kunnat till mig här på landsbygden öfversändas.

Slutligen må antecknas, att den vanliga utanskriften på brefven lydde: „Professoren vid Kongl. Academien i Åbo Högädle Herr Henric Gabriel Porthan, Åbo“ (1795), eller: „Konungens Trotjenare Professoren Högädle Herr Henrik Gabriel Porthan, till Åbo“ (1796), eller ock: „Professoren och Riddaren af Kongl. Maij:ts Nordstjerne

Orden Högädle och Vidtberömde Herr Henrik Gabriel Porthan, Åbo“ (1799).

De flere olika sigill Calonius nyttjade afbildas här nedanför efter å några bref ännu bevarade lackaftryck:

Af det första sigillet finnes ock en otydlig variant (eller hellre själfva urtypen) utan band och stjärna. Huruvida jämväl Porthan, vorden riddare, följt Calonii föredöme och enträgna anmaning (sid. 425) att i sitt pitschaft „låta utsätta ordenstecknet“, denna så viktig ansedda etikettsfråga kan jag för det närvarande icke klargöra.

Lojo Lillojamo i oktober 1902.

W. L.

M. Calonii Bref till H. G. Porthan.

I.

Stockholm d. 8 (2) Nov. 1793.

S. T. Högtärade Herr Broder! Med sidstankomne Post fick jag rigtigt min Herr Brors angenäma skrifvelse af d. 31 October. Jag väntade att deri få svar om Boschovichs opera omnia; men förmodeligen lärer tillfälle ej gifvits att derom i Consistorium anmäla. Nu har jag förfrågat mig hos Schultén om den Bokens värde. Han berömmer den och säger att den är i alla afseenden en god Bibliotheks Bok och att priset är ganska civilt. Sjelf äger han af den mannens arbeten några särskilt utgifne stycken, som skola vara förträffelige. Var god och låt mig med första veta hvad Consistorium derom resolverar. Ännu på 8 à 10 dagar kunde jag äga tillfälle att öfversända Exemplaret till Åbo. De på auction inropade Böcker afskickar jag i dag, icke med Åkerblom, utan med Rådmannen Trapps Skeppare Berg, och torde de således i bemälde Rådmans Bod kunna efterfrågas. I Paquettet äro ock 2:ne Exemplar af Fiellströms Lappska Cateches inlagde.

I förleden Måndags kl. 9 hade jag ändtel. den lyckan att råka vår Canceller. Han emottog mig med all möijlig grace och höflighet. Beklagade sig mycket, att hans frånvaro härtils hindrat honom ifrån att träffa mig: Bjöd mig äfven att spisa middag hos sig samma dag, då han ock sedan hade låtit kalla Brandel. Före midd:n raisonerade vi om Malmströmska planen till emot kl. 10, då jag måste up i Högsta Domstolen och Hans Excell:ce sjelf på Leveen hos Hertigen. Han är aldeles icke inclinerad för Malmströmska projectet, af orsak att den rubbar staten och leder till oreda. Hvad Lemo angår, tviflade han mycket att deri kunna vinna bifall. Jag afrådde honom ock ifrån att för mycket exponera sig för den saken, som ej annat kunde än, reusserade, blifva Academien skadelig. Han tycktes fullkoml. gilla mina skäl. En gång för alla förbehöll han sig att, när jag härefter har tillfälle att hälsa på honom, jag ej måtte

göra mig besvär att kläda mig i ceremonie drägt. Detta gjorde han så artigt, att det var lust till att höra. Han har hos sig två sine Bror Söner från Pommern, unge gossar, som ej kunna ett ord Svenska. Med dem nödgades jag pladdra Tyska så godt jag kunde, hvarmed ock Hans Excellence tycktes vara ganska nögd.

Ändtel. fick jag ock genom Edelcrantz en billet till Spectaclet d. 1 hujus å nya Dramatiska Theatern. Då man derom och den öfrige festiviteten på Hofvet för den dagen läser en beskrifning i våra dagblad, är ej nödigt att jag mig dermed uppehåller. Alcides inträde i verlden är författad af Edelcrantz. För d. 6 dennes, Konungens namns dag, var, utom Spectacle på Nya Theatern, en stor Bal på Hofvet tillämnad; men i anseende till den aftonen förrut med Posten ankomne tidning om Drottningens i Frankrike bedröfl. execution, blefvo alla i den vägen vidtagne anstalter contramanderade.

Längre hade jag ej hunnit i förleden Fredag, förr än jag, af förmodel. om före middagen i Conseilen ådragen förkylning häftigt sjuknade. Sjukdomen resolverade sig emot aftonen i stark upkastning och diarrhée, men lämnade en matthet och indigestion i kroppen, som vållat, att jag ej förr än i dag kunnat vara ute eller företaga mig något arbete. Denna opasslighet gaf mig imedlertid anledning att lära känna Professor Doctor Hagström, hvars biträde som Medicus jag nödgades låta påkalla.

Hans Excellence Baron Kurck är återkommen och intog i måndags sitt säte i Högsta Domstolen, då Hisinger feck afträda för att njuta Semester. Bror har tvifvelsutan sedt i Tidningarne att HäradsHöfd:n Blix åter utgifvit ett nytt opus om Sveriges Stats-Hvälfningar. Den nu utkomna delen går endast till 1772. Auctorn har samma lycka med denna piece som med den förre om Åkerbruket, att med sin quickhet och dristighet behaga Allmänheten. Jag menar man snart skall nödsakas att af denna göra en ny uplaga. Så snäl är åtgången. Många hans ideer äro riktiga och sunda, många däremot falska, öfverdrifna och förhastade. I allmänhet påstår han dock att frihets perioden från 1720 till 1772, oaktadt derunder begångne stora misstag, varit den sällaste af alla Rikets Inbyggare någon sin lefvat uti. Af Rosensteins Afhandling om uplysningen är andra uplagan under Prässen och blir snart färdig. Thorilds critique öfver denna lärer Bror sedt.

Jag var till middag hos gubben Sernsköld i nästl. Thorsdags. Han var än ej färdig med sin Catalogue. Det märkvärdigaste jag feck höra af honom var, att ehuru Salig EnkeDrottningen ej kände sig vetterligen sjuk för än emot slutet af Junii månad det året då hon sedan dog, lät dock Konungen i Martii månad förekalla sig Ut- och Inrikes Expeditionerne och antyda dem att hopsamla och till

Konungen ingifva alla Brefs concepter och Expeditioner, som vid Drottning Ulricas död 1742 till utrikes Hof och Rikets Collegier samt Ämbetsmän afgått, med mera som Begrafnings anstalterne kunde angå; detta är ock en i Kgl. M:ts Cancellie allmänt erkänd sanning.

Här går ett rykte, att i London en revolution skulle timat hvarvid Pitt af Pöbelen hade blifvit uphängd. När utländska Posten ankommer får man väl höra om detta må äga någon grund. Wessmanska Ligan gör sig mycken möda att utsprida denna nouvelle. Hvad som är vist, är att i Måndags extra ordinem hölls en stor Krigs-Conseil, hvaraf dock till det omnämnde ryktets visshet ingen ting kan slutas. Man tillverkar här många politiske lögner, som lika hastigt försvinna som de upkommit.

Upsala Professorerne fortfara med sitt gräl om Tryckningen af de Thunbergska papperen; Neikter och Nordmark äro Chefer för det strängare och Afzelius för det moderatare partiet. Hela Academien har eljest den olyckan att ej vara in valore sanctitatis. Också är hela corpsen brouillerad med Cancellers Secreteraren Norén. Consistorium i Lund skall icke länge sedan å nyo dömt angående det vid Jubel Festen förelupne oväsende, och gjorde deraf nu lika som förr ett obetydligt intet.

Om våre Academiska Torp är min mening, i all korthet sagd, nu den samma som jag altid tillförene yrkat, att näml. de Torp, som efter vanlig Storskifts grunder falla inom de gamle Hemmanens ägolotter, ingalunda måge från Hemmanen skiljas, det vore i mitt sinne en både vrångvis och högst fördärfvelig sak. Ej bör fråga om ny skattläggning existera utan endast om de torp, som falla å den öfverloppsjord som för Academien utur Bya samfälligheterne undanskiftas till särskild beskattning.

Nu på stunden ankom Finska Posten. Jag hade dock ej något bref från Bror som jag väntade. Assessor Bergmans död, hvarom Joseph Bremer berättade mig, beklagar jag oändeligen. Hans rum lärer ej snart fyllas. Hvem blir hans arfvinge, förmodel. hans Half Syster, Öfver Inspectoren Åmans flicka.

Brovallius lärer väl genom Testamente förordnat om sin qvarlåtenskap. LandsHöfd. Baron Ramsay ligger här sjuk af Slag, det ser dåligt ut med honom. Jag var tillstädes där han feck slag anstöten. Det var om en Lördag kl. circa 5 e. m. Man åkade då honom genast hem till sitt quarter. Om Söndags morgonen var han mållös och munnen dragen på sned. Nu talar han ändtel. med skälig redighet, men munnen är dock ännu sned. Får se om Revisions Secreteraren Juslén nästa vecka kan förmå vidtaga sin tjenst. Bergmans dödsfall har alt för högel. oroat honom. Nu hinner jag ej skrifva mera. Politica vill jag ej och kan ej meddela.

Har någon Kierrulfs skrift varit hos Eder i Åbo synlig? Hälsa oändel. alla vänner och gynnare. Låt mig ock veta om Bilmark var missnögd med priset på Juvenalis & Persius. Framhärdar beständigt att vara Min Herr Broders

ödmjuke tjenare.

II.

[Stockholm d. 3 Dec. 1793.]

S. T. Högtärade Herr Broder! I dag kl. 4 hade jag den fägnad att erhålla min Herr Brors bref af d. 25 November. Jag gick från Högsta Domstolen kl. vid pass 2 att äta middag på Beurse källaren. Där råkade jag Cancellie Rådet Baron Rosenhane, som berättade mig om Ryska Kejsarinnans present af Flora Russica till Åbo Academie, och när jag kom hem, fann jag samma angenäma nouvelle i Brors bref. Med sidsta Post skref jag till Widenius, han lärer communicera Bror de nyheter jag berättade honom. Vårt trägna arbete fortfar ännu, och räcker fullt ut till Jul. Det var just göromålens tillstötte myckenhet och de nödvändige 4 à 5 dagars Sessioner i veckan som föranlätо mig att med min Upsala resa upskjuta till Julferierna.

Gl. HäradsHöfd. Gadds, hans k. Sons och Assess. Georgis plan med Säxmäki jurisdiction har i en knapp vändning gått härliga igenom. Gossen är blefven HäradsHöfding emot de af honom till fadren utfästa vilkor. Om Georgis contingent skall i Handlingarne ej varit nämndt. Den 30 November valdes Revisorer till nästa Revision i Riksgälds Contoiret. Af våre Finske Adelsmän är Ryttmäst. Hisinger på Fagervik den enda af Svenne classen. De öfrige får Bror snart se i Tidningarne. Ärke Biskopen är nu här i Staden, men jag har ej varit i tillfälle att se honom.

Consist. Acad. i Upsala har företagit sig det oråd att suspendera Adjuncten Göthlin från Notariatet in Facultate philosophica, för det han opponerade sig emot facultetens pluralité, som ville att i ett några månader förrut hållit protocoll skulle införas ett beslut om det ryktbara brefvets ang. Thunbergska förslaget tryckning, hvarom Göthlin påstår att då någon fråga icke varit. Nu klagar han hos Hertigen och Secret. Gerss är hans ombud. Norén afmålar sitt Consistorium med alt för elaka färger och tager nitiskt partie för Göthlin.

Protocollerne, som i den Thunbergska saken äro tryckte, voro af mig ämnade till Brors egen tjenst, de kostade några styfver, och Bror täckes behålla dem. Samma afsikt var ock med det andra Exemplaret af Fjellströms Lappska Cateches. Jag är glad att Bilmark ej var missnögd. Efter Bibliotheket förrut äger Odhelii Synagoge bifrons, så var god och lämna den till Adjuncten Bonsdorff, i hvars kram den på sätt och vis kan tjena. Med Auditör Idman, som snart reser härifrån, skall jag skicka Bror Thorilds Anmärkningar vid Rosensteins afhandling om uplysningen. Baron Rosenhane lofvar att skrifva några Remarquer öfver Blix' sidsta opus, dessa komma dock att hafva endast hans historiska misstag till föremål. Det är icke utan att ju Ryska Ambassad:n, en fier pointilleux Seigneur, vill bry vår Ministere med accession till Franska kriget.

Ersättnings tvisten emellan Grefve Munck per Ullholm på den ena och Juden Aaron Isaac på den andra sidan ömsom klagande, blef i går i Högsta Domstolen afgjord. Svea HofRätts utslag blef i vissa delar ändrad. Ändringen var dock obetydlig, och härrörde af några af HofRätten orätt beräcknade interesse poster. Jag skall författa Högsta Domstolens beslut. I följe deraf kommer Munck att utom återbetalning af de penningar Juden till Munck i utväxling emot de falske polletterne utgifvit, att till Juden utbetala för hinder i dess rörelse 600 Rdr, i rätteg. Expenser 500 Rdr och för Judens öfriga lidande och skadestånd medelst arrestering etc. etc. 2000 Rdr, tillsammans Try Tusende Etthundrade Riksd. utom förstnämnde återbetalning, som gör 30,100 Rdr, hvaraf dock afgå Judens återstälde Reverser å circa 11,000 Rdr.

Jag har talt med några Collegii Medici Ledamöter om Provincial Medici sysslan. I början togs för afgjordt att både Boxström och Starck skulle få förslag. Nu har man börjat beklaga Fåhrée; om Björnlund hördes då ännu intet. Kan hända att han och Wänman först med denna Post insändt sine ansökningar. Vid förslaget om Lazaretts Medici sysslans combination med den ena Medicinae Professors Beställningen förekomma mig många betänckligheter, men jag hinner ej nu detaillera dem.

De ritade vapnen Bror förra gången skickade till mig har jag lämnat till Marcks v. Würtemberg. Det skall jag ock göra med dessa nu ankomne. Han är en af Riddarhus Directeurerne och roas oändel. af undersökningar i den vägen. Bror skall få besked om dem med det första. Han sade mig att Biskoparne, quatenus Biskopar, merändels nyttjat andra än sina Slägte vapen, och att Conrad Bidzes vapn torde vara af det Biskopliga slaget.

Om Domprobsteriet i Borgo hörs än ej något. Men allmänt antager man för afgjordt att Alopaeus dertill blir utnämnd. Om

Gymnasii inrättningen i Wiborg skall jag vid tillfälle ransaka i Riks Archivo. Nu på en tid har jag alt för liten ledighet. Skada för mig är, att jag bor så långt från Staden. Den långa vägen uptager för mig mycken tid hälst då dagarne nu äro så korta. Jag ärnade mig till vår Canceller i Måndags och kom dit kl. 9 i mening att dröga där emot kl. 10, då jag skulle vara i domstolen; men han var då redan, i högst elakt före, upfaren till Enke Drottningen för att reglera något vid Hennes Hofstat. Sedan har jag ej hunnit söka honom. Var icke det nog, att utom Westzynthius ingen af Åbo Stift fick rum i Ecclesiastique Committéen. Jag hoppas vi ej öfverlefva slutet af dess arbete. Huru befinner sig vår Biskop i sitt ensörjande tillstånd?

I dessa dagar hafva vi haft skäligen stark köld. Någon snö har ock fallit, så att några Cavalierer redan kunnat visa sig på gatorne med kappsläder. Lyckligt vis sluppo ock alla Finnskutor härifrån i förleden vecka. Beklagel. ser det så ut, som Juslén i detta år ej kunde komma till någon tjenstgöring. Man tänker redan på att för honom förordna en vicarius. Värst är, att man här har mycken brist på dugligt folk. Drotzet proponerade, att hans acter skulle utlottas på de andre Revisions Secreterarne, men desse protesterade deremot, och sanningen att säga, skulle de svårligen medhinna att referera de 177 mål, som nu hvila på hans stol.

Hälsa oändel. alla vänner. Haartman är jag ett svar skyldig. När jag blir något ledigare skall jag ersätta mitt drögsmål med en lång Epistel. Må väl!

Ännu har Borgm. Fagerströms sak ej förekommit. Jag tror likväl att förklaringarne för detta äro inkomne. En myckenhet falska Riksg. sedlar af förra uplagan, à 10 Rdr, har nyligen yppat sig här i Staden. Man bör vara varsam vid deras emottagande. Revisorerne hafva gjordt åtskillige vigtige anmärckningar vid Riksgälds Contoirets förvaltning. En del af dessa har varit directe ställd emot Borgm. Fagerström i Uhleåborg, som allmänt hålles för en stor spel Orre. Penninge bristen är stor.

III.

Stockholm d. 6 Decemb. 1793.

S. T. Högtärade Herr Broder! Mitt sidsta bref till Bror var skrifvit d. 3 hujus, ehuru jag förgat att tekna derå datum. Men det var ej väl dermed. Jag glömde ock att tacka Bror för Lections Cataloguen den jag med Posten förrut erhöll. Nog tycker jag man i artickeln om mig kunnat tillsätta att jag var frånvarande i Stockholm. Nu äro ganska få, som begripa af hvad orsak för mig en vicarius blifvit tillsatt.

I går feck jag Brors bref af d. 28 November. Jag skall ej underlåta att fullgöra hvad Bror åstundat. I dag var både Justitiae- och Cammar- samt Krigs Conseil. Min tour var att sitta i den första. Den ryktbara Mormanska saken blef nu slutel. deciderad. Mera derom en annan gång. Hirn är transporterad till Janackala och Reg:ts Pastorn Z. Cygnaeus befordrad till Tavastehus pastorat. Detta såg man förrut skulle ske. Mera oväntadt var, att Stockholm just i dag fick en ny Police mästare i den fameuse K. Secret. Ullholm, hvaremot den beskedl. Police mäst. Norlin utan sin bön och ansökning transporterades eller rättare befordrades till den efter O. Rumén lediga Westerbotns lagsaga. Jag känner Norlin. Han kan ännu icke mera än någon annan begripa de ressorter, som verkat hans flyttning. En flyttning, som af hela Stockholm Stad anses med en särdeles upmärksamhet. Man anställer odieusa jämnförelser emellan Norlins erkände rättvisa, foglighet &c och den andres mångfaldige äfventyr med Präst cassan, med dess Creditorer &c &c.

Ännu en vigtig nouvelle. Josias Cederhielm är blefven Ledamot af Conseilen uti Finance ärenderna. Han har förklarat sig nögd med sin innehafvande Commerce Råds lön, men K. M. har dock tillagt honom derutöfver 1500 dal. kopp:m eller $83^1/_3$ Rdr i månaden, af hvilken anledning det malicieusa folket säger att han *förhyrt* sig, och att han tjenar för hyra.

Bror torde väl läsit i Stockholms Posten den där införde Beskrifningen om nya Dramatiska Theatern. Jämnförelsen emellan denna och Opera Huset kan ej annat än vara misshagelig. Att dessa betragtelser flutit ur samma penna, som förrut häcklat Stockholms

Bygnader, utan att någon replique derå följgt, är klart af stil och skrifsätt. I sine omdömen om hvem som måtte vara auctor till all denna sanning och Satire hade Allmänheten länge vacklat emellan en von Knorring, en Tham och en Wennberg, alle Conducteurer vid Öfver intendents contoiret. Nu mera äro alle enige derom, att det är den sidstnämnde. Han är en fin connoisseur af alt hvad till de vackra konsterne hörer. Dertill har han en Bror som är Banco fiscal, ganska väl känd för sin satiriska och comique stil. Och det är denne, som gifver sin Brors reflexioner den sidsta smörjelsen och ikläder dem den stickande skeppelse, hvari de komma under publiquens ögon. Med Idman eller Capitain Rabbe skrifver jag Bror till i nästa Tisdag till äfventyrs vidlöftigare, då ock den lofvade Thorilds brochure skall medfölja. Det var af Ambassad:n v. Stedingks rapport till Regeringen som Rosenhane hade sin notice om Kejsarinnans present till Åbo och Lunds Academier af Flora Russica.

Förlåt mig min hastighet. Jag har oändel. kort om tid. Den Munckiska saken och en annan icke mindre grälig sysslosätta mig, utöfver hvad jag kan säga. Hälsa Hellenius. Jag har fått hans bref. Hälsa ock alla Patres, gynnare och vänner. Bror gör väl, om Bror tager min lott i Disputationer i sin vård. Gud uppehålle Eder alle samman vid hälsa och välgång!!

På Couren i dag lärde jag känna Frietzsky och Carl de Geer. Där var ock Biskop Insulin, fullkoml. lik en gl. väl gödd Bonde Capellan. Weidman var ock tillstädes. Ärke Biskopen skall redan vara hemfaren.

IV.

Stockholm d. 20 Decemb. 1793.

S. T. Min Käre Herr Broder! Då Auditeuren Idman reste härifrån var jag så sysslosatt, att jag ogörligen fick rådrum att skrifva och att skicka Bror den Thorildska piecen, som nu är i Extra Posten recenserad, det skall ske vid annat tillfälle.

Den gamla fördömda Ligan, som alt sedan Sal. Konungens död sökt att störa det allmänna lugnet, att på alt sätt svärta närvarande lycklige Regering, att förtyda och illa afmåla dess klokaste anstalter m. m., har nu förehaft en stämpling, förmodeligen till ändring i Rikets administration. Regeringens outtröttel. upmärksamhet har

dock Gud ske lof! kommit dem på spåren, och af sådan anledning nödgades den natten emot d. 18 hujus låta i arrest inmana Öfverste Lieut. Baron Lillje, ditto Sandels, ditto Ehrenström afskedad från Artilleriet, dess Broder K. Secret. Ehrenström, som contrasignerade Sal. Konungens ratification å Wärälä freden och en källarmästare å Opera källaren Forster jemte den bekanta fröken Rudenschöld, som dock bevakas i sine rum uti Prinsessans Palais af 1 Officerare, 2 Under Officerare och Ellofva gemene. Är icke detta ett värdigt sällskap? Man känner icke sammansättningen af denna conspiration. All ting i den vägen är ännu en hemlighet. Men att dess utbrott varit nära för hand, och afsikten dermed för Rikets och Konungahusets säkerhet äfventyrlig, det är utom alt tvifvelsmål.

Ransakningen som i Svea HofRätt snart torde börjas lärer developpera altsammans. Att Baron Gustaf Armfelt, ehuru frånvarande, såsom anstiftare ligger inne i denna stämpling, anses för aldeles afgjordt. Bland fröken Rudenschölds papper har man hittat ett denne sidstnämndes bref med chiffre skrifvit. Claven dertill har hon påstått sig hafva upbränt. Hon skall vara en listig och intriguant qvinna, aldeles som det en maitresse ägnar och anstår. Att Regeringen i längre tid haft vån härom, det kan klarligen skönjas af den med Police mästare ämbetet gjorde förändring. Norlin var en beskedlig man, hvarföre han ock af sin förra Lön feck behålla 800 Riksd. Men han hade varit mera timide och kan hända mindre actif än närvarande omständigheters critiska läge det kunnat tillåta. Hvaremot allmänt medgifves att Ullholm är en driftig och findtlig man.

Innan man en gång kunde dröma om den redan nämnde fördöml. anläggningen, hade en talrik myckenhet af Stockholms Stads hederligare Borgerskap och jemte dem många Ämbetsmän förenat sig att å Beurse Salen gifva en Diné för att betyga sin tacksamhet öfver Norlins beskedliga administration af Policemästare sysslan. Calaset gick ock riktigt för sig. Gästernes antal var 212. Bland de budne voro Öfver Ståthållaren, Justitiae Canceller, Under Ståthåll:n, Commerce R. Baron Cederhielm. Hela Magistraten deltog i måltiden. Jag hade ock den äran att vara med. All ting gick stilla och ordentl. för sig med en tysthet men tillika glättighet, som var förnöijande. Efter de Höge Kungl. Skålarne, druckos de nämnde Högre Ämbetsmännernes skål och sidst Norlins med betygande af Stadens Invånares erkänsla af hans goda conduite. Sällskapet åtskiljdes kl. emellan 5 och 6. Från alla Collegier voro en och annan med. Af Bergs Collegii Herrar råkade jag dock ingen annan än Lithander.

I dag blir Justitiae Conseil kl. 10. Dervid måste jag vara tillstädes. Jag hinner således ej vara vidlöftig. Efter middagen skall

jag tillse att kunna bivista Svenska Academiens Högtidliga sammankomst, och derföre vågar jag ej upskjuta med detta bref till aftonen, ty då kunde Posten vara afgången. Den 14 hujus råkade jag Revisions Secret. Juslén i Riks Archivo. Vi åtföljdes derifrån klockan half till två hvar till sitt. Han har sedan jag sidst såg honom oändel. affallit. Han plågas af en oöfvervinnerlig sömnlöshet och hypochondre.

Registratorn Adlersparre har begynt utgifva en collection af Documenter under Titel af Historiska Samlingar, hvaraf förste delen 404 sidor starck in 8:o nyligen utkommit. Dessa Handlingar äro i många afseenden instructive, ehuru ej alle i lika grad. De om Messenierne äro rätt märkvärdige. De innefatta hela ransakningen. Sedan jag köpt mig deraf ett Exemplar häftadt för 40 sk. behagade Redacteuren skicka mig ett dylikt som présent. Af den duplette jag således fått, kan jag ej göra värdigare bruk än att vid första tillfälle skicka den åt Bror. Dare datum non est peccatum plägade Hyllén fordom säga.

På en auction här köpte jag en stor Bunt af Lagerbrings Disputationer, 79 till antalet. Deribland äro många, som jag har förrut, dessa alla ärnar jag låta åter sälja bort. Men om Bror dessförinnan ville låta mig veta hvilka af Lagerbrings Bror ej äger, så skall jag taga ut dem för Brors räckning, om några sådane till äfventyrs bland dessa finnas. Af Monumenta Scanensia fick jag icke ett enda stycke.

Regeringen har bifallit den föreslagne combination af Anatomiae och Artis Veterinariae Professionerne. Expedition lärer i dessa dagar ankommit till Cancellern. Jag skall söka få tala vid Hans Excellence att Expedition till Consistorium så ställes som Bror skrifvit. Jag talte vid Rosenblad att Konungens Bref ej måtte så styliseras att för B. deraf anledning blefve till krångel, hvilket han lofvade. — Svea Hof Rätt fick i för går tre nye Assessorer, Protonotar Sebenius, en Dufva och en Mannerhjerta. — Öfver åtta dagar hade vi här godt åkföre, men för några dagar sedan fingo vi en blida som ännu fortfar och gjordt gatorne alt för träkige. Det är nästan icke möijligt att röra sig utan med vagn.

Ett rykte går att i förleden natt åter några till den djefvulske complotten hörande personer skulle blifvit häktade. Jag hinner ej närmare höra derefter, men tror likväl att det ej är sant, ty här ljuges utan all ända, och jag är icke lätt trogen.

I nästa måndag sluta vi vårt arbete i Högsta Domstolen för detta år. Under våra korta Ferier torde jag resa till Upsala. Brors Historia Bibliothecae Acad. Aboensis har jag här med mig complett. När behof göres kan Bror referera sig derpå. Jag väntar dagel.

Marcks v. Würtembergs skriftel. svar om de af Bror insände vapnen. Genom Capitain Rabbe, som för kort tid sedan for till Finnland, har jag af Camereraren Norsthrin[?] fått en stor myckenhet Permebref af 1400 och 1500 talet samt några af 1300 talet. En stor del angå Finska gods och egendomar. Jag skall nyttja Julhelgen att läsa och dechiffrera dem. Om i dem något märkvärdigt förekommer, skall jag lämna Bror del deraf.

I går fick jag ett bref från Widenius af d. 9 hujus. Jag beder om min hjertel. hälsning till honom och till alla andre vänner och gynnare. Gud gifve Eder allesamman ett lyckligt slut på detta och en välsignad ingång i det annalkande nya året. Med oaflåtlig högaktning och vänskap har jag den äran att vara min Käre Herr Broders

ödmjuke tjenare
Matth. Calonius.

Utom de i brefvet nämnde äro ej några flere arresterade. Öfver Post Direct. Franc har på 2 månader fått tjenstledighet, och i dag förordnades Revisions Secret. Kihlgrén att imedlertid förvalta detta ämbete.

Edelcrantz har Cancellie Råds fullmakt. Saken om Bonsdorffs pretenderade dubbla Decanater är redan ställd på riktig fot. Jag talte derom med Canceller i dag.

V.

Stockholm d. 3 Januarii 1794.

S. T. Min Käre Herr Broder! Den 28 nästförl. hade jag den äran att erhålla min Herr Broders gunstiga skrifvelse af d. 16 December. Jag föreställer mig att mitt sidsta bref, som då än ej var ankommit, lärer surprenerat Bror.

Till continuation af hvad då berättades, får jag nu tillägga, att man ännu är i fullkomlig okunnoghet om den plan, som af de conspirerade varit ämnad till utförande. Det antages som gifvet, att första artickeln i denna djefvulska plan varit Hertigens Regentens undanrödjande. Hvad utväg man dertill ärnat nyttja är obekant. Claven till chiffre brefven är än ej till rätta kommen. Utom de förr nämnde äro sedermera ej några andre arresterade än allenast en Handels Expedit vid namn Seigneul, född i Göteborg af Svenske

föräldrar och Broder till en, som är Secreterare hos Ministern Stael von Hollstein i Coblentz, samt en Mineur, Betjent eller fogde å Baron Armfelts gård Lindnäs i Östergöthland, som Måndagen förrut innan fröken Rudenschöld häktades varit hos henne här i Staden. Han är nu hit hämtad. Fröken, som i början visat sig mycket courageuse, föll ett par dagar derefter i svåra convulsioner, och ligger ännu sjuk, hvarigenom ock händt att hon ej kunnat flyttas i de för henne tillredde förvarings rum uti Tull- och Licent-contoiret in vid Cammar Collegii tredje province contoir på gl. Slottet. Hos Secreteraren Ehrenström skall man ej hittat några papper af betydelse.

Någon undersökning i Hof Rätten är än ej börjad, och hvad Police kammaren förmått utreda är en hemlighet. Det säges, att ett af våre uti Medelhafvet varande Convoij Skepp redan för två eller tre månader sedan fått ordres att från Neapel hit föra Armfelt under säker bevakning. Huru grundadt detta är, vet jag icke, ej heller har jag velat fråga derefter. Imedlertid är det högst förargeligt och bedröfligt, att den gamla Bandit Ligan skall väcka tracasserier den ena gången efter den andra. Hvad Stats Secret. och Öfver Post Direct. Franc angår, så är det utom all fråga att den förrädiska correspondencen emellan fröken R. och A. gått under hans omslag och couvert. Deraf allena kunde dock ej följa att han varit medvetande af deras plan, men i den omständigheten äro andra misstänkelige omständigheter emot honom inlupne. De äro dock ej sådane, att man i anledning af dem skulle kunnat göra sig försäkrad om hans person. Man har tils vidare nödgats låta bero dervid, att han från sysslans förvaltning blifvit licentierad, till en början på två månader.

Vi hade gjerna önskat att i Högsta Domstolen vid föredragningen få behålla Kihlgrén, såsom en af våra bäste Revisions Secreterare. Nu har K. M:t i hans ställe ad interim förordnat Protocolls Secret. Björckman, äfvensom Protocolls Secret. Råberg blifvit constituerad att företräda Revisions Secret. Jusléns ställe. Men beklagl. äro bägge desse klene drängar. In tanta bonorum virorum penuria voro likväl några bättre ej att tillgå.

Förmodel. hörer Bror vid denna tid i Åbo omtalas, huruledes Högsta Domstolen, lika med Cancellie Rätten, ålagt K. M. och kronan att af Postmedlen ersätta alla de under recommendation in specie med den d. 10 Maji förledit år i Ålands Haf olyckel. omkomna Finska Posten afsände penningar. I detta utslag, som blir ett formidabelt praejudicat emot Kronan, har likväl jag, Gud ske lof, ingen del. Jag ansåg Kronans garantie för de recommenderade Brefven aldrig kunna sträckas till andra skador, än som genom Postbetjeningens och Postförarenes antingen trolöshet och svekel.

tillgrep eller uppenbara vårdslöshet och vangörno kunde tillkomma, och att således Kronan till något ansvar för de olyckor, som af full våda timat, icke kunde bindas. Jag kunde ej finna, att Postverket vore en assurance inrättning, eller att den lilla contingent, som för de recommenderade brefven erlägges, icke till Kronan, utan till Postförvaltaren, rimligen kunde få egenskap af försäkrings praemium, eller att recommendations beviset utgjorde ett försäkringsbref. Jag skall, när jag hinner, skicka en afskrift af mitt votum till Alléen. Imedlertid gick pluraliteten på mer och mindre olika grunder in i den idée att gilla Cancellie Rättens utslag, ett utslag som öpnar vägen för Speculanter och industrieuse Postförvaltare till de skändligaste complotter för att rikta sig på Post cassans bekostnad.

Emellan Generalen Baron Bror Cederström och dess fru, en Voltemat, är nyligen öfverenskommelse träffad om äktenskapsskilnad. Hennes galanterier, som vållat en långvarig missämja dem emellan, hafva forcerat honom att ändtel. taga detta steg, hvartill Kongl. M:ts bifall säkert vinnes. Hon skall blifva Sällskaps fru hos Hertiginnan.

Den 20 December var jag en åskådare af Svenska Academiens sammankomst i stora Beurse Salen. Endast sju Ledamöter voro närvarande. Dervid tillgick aldeles så som i Tidningarne är beskrifvit. Edelcrantz upläste Stenhammars poem, Spegels äreminne af Nordin upläste Ordföranden sjelf. Innom $1^{1}/_{2}$ tima var alt beställdt. Jag afhörde ock Brantenbergs harangue i Slotts Capellet samma dag, den han likväl hunnit börja innan jag kl. precise 1 från Conseilen dit kom. Den andra Prästen som biträdde honom för altaret syntes mig hafva ett särdeles godt och väl upöfvadt mässe hufvud.

Samtelige Arktryckarne och Redacteurer af Tidningarne och dagblad äro på Hög befallning tillsagde, att i dem icke införa någon ting angående de i Frankrike dagel. förefallande guillotineringar, icke eller om de gudlösa anstalter som till abolissement af all religion därstädes kunna vidtagas. Med undantag af dessa två artiklar kan alt annat som Fransoserne rörer nu som förr införas. Bror lärer redan af Tidningarne förmärckt att något dylikt förbud måste emellankommit.

Edelcrantzes Cancellie Rådskap är hactenus en blott caracter. Men han envisas i att ej lösa den derå för honom utfärdade fullmagt. Om det sker endast af caprise eller om meningen är att pruta sig till säte och stämma i Collegium, skall jag ej säga. Det senare torde dock svårligen lyckas. Jag sökte Juslén fjerde dag Jul, men mig svarades af en liten Mamsell den jag råkade, att han var så opasslig att han ingen visit kunde emottaga. Sedan har jag ej hört om det blifvit bättre med honom.

Vid samma tid som i Åbo hade vi ock här en ovanlig köld till 23 à 24 grader. Då var ock tilräcklig snö. Derpå inföll en blida, som gjorde en total ände på det goda föret. Ehuru ock sedermera om Juldagen så mycket köld sig infann att gatorne uptorkade och tillfröso, har likväl all snö uteblifvit. Deraf hände ock, att jag med min tillämnade Upsala resa måste upskjuta tils Distingen infaller, då jag torde få tillfälle att på några få dagar besöka Herrarne därstädes.

Cancellie R. Rosenstein anmodade mig ock vid yppande lägenhet till Bror framskaffa 20 Exemplar af sitt Tal om uplysningen. Detta lofvade jag att göra, endast jag finge dela Exemplaren på flere händer, hvaremot han ej hade något att påminna. Ännu har jag ej fått Exemplaren, men jag får väl dem innan Tihlman och Mag. Foenander blifva resfärdige.

I dag f. midd. upvaktade jag Hans Excellence vår Canceller utom några andre af de Högre Herrarne. Det är obeskrifligt hvad innerligt nit Hans Excellence har för Academien. Vi hade en lång conference, och en ännu längre öfverläggning förbehöll han sig i nästa vecka, då vi skulle insluta oss innom lyckta dörrar. Nu föll bland annat talet på Boxström, om hvilken Haartman skrifvit honom till. Jag appuijerade med all makt hans goda böijelse att för Academiens derunder beroende förmon genomdrifva hvad Haartman föreslagit. Också skall jag för min egen del bibringa alt hvad hos mig står till att få Boxström nämnd till Provincial Medicus i Åbo. Jag har nu ej tid att skrifva till Haartman, men jag beder Bror att ändtel. hälsa honom med berättelse, att jag fått hans bref och att jag för ingen del i verlden interesserar mig för Licentiaten Starck. Han kan hjelpas vid annat tillfälle. Nu äro fatalierne att söka nästnämnde Provincial Medici syssla med d. 30 nästförl. utgångne. Sökanderne äro Sju, neml. Björnlund, Fåhrée, Åkerberg, Boxström, Starck, Rosenström och Wallenius. Det blir konst att skaffa Boxström förslag, men jag menar likväl det skall gå an. Canceller har redan prevenerat Archiatern Bäck. Jag bad honom att också söka vinna Acrells förord, hvilket jag äfven sjelf skall bjuda till att utverka. Med nästa Hafs Post skall jag låta Haartman veta hvad liknelser sig dertill för sakens lyckliga utgång måge yppas.

Som Grefve Oxenstierna ej kunnat få ihop penningar för att accordera med Baron Ramsay om Heinola län, så går det väl dertill att Lagman Lode får det Höfdingedömet, då Lagerborg blir Lagman i Norra Finnland. Ännu är ej Dom Probsteriet i Borgo vitterl. bortgifvit. Nu nödgas jag sluta, med en hjertelig önskan

till ett godt nytt år och med lika trogen hälsning till alla gynnare och vänner: Jag är beständigt Min Kære Herr Broders

ödmjuke tjenare
Matth. Calonius.

P. S. Marcks v. Würtemberg, Baron Rosenhane, Hallenberg och Adlersparre bedja hälsa Bror.

— — —

VI.

Stockholm d. 31 Januar. 1794.

S. T. Min Gunstigste Herr Broder! Med sidsta Post fick jag ej rådrum att skrifva Bror till. Jag hoppas likväl att Haartman och Widenius torde meddelt Bror de nyheter, som jag dem berättade. Nu afsänder jag med Secret. Tihlman och Räntemäst. Cygnaeus till Bror tvänne paquetter a 10 Expl. hvarthera af Cancellie Rådet Rosensteins Tal. Han har anmodat mig derom. Jag vet ej huru det månde gått med hans tillämnade Remiss af berörde Tal med Lands Höfd. Baron Ramsay. Ty jag hade åtagit mig att endast framskaffa 10 Expl., men sedan skickade han till mig ett dubbelt antal. I det ena paquettet har jag inlagt ett Exemplar af Registratorn Adlersparres Historiska Samling 1 delen, och ett ditto af Fransöska nya Calendern jämförd med andra Nationers Almanackor. Dessutom skickar jag ett Exemplar af den öfver Heinola Län nyligen utkomna Chartan.

Hans Excellence Canceller har ännu ej tagit sitt partie i det som angår den af Academien begärde Subscriptions Listan. Brandel opponerar sig grufvel. emot den sakens anmälan hos Kongl. M:t. Jag får ej neka, att detta mål har sin kinkoga sida. En af Regeringen tillåten Subscriptions Lista kunde i vår underliga tid misstydas såsom en beskattning, eller åtminstone som en påbjuden ovilkorlig collect, och då Consistorium föreslagit en contingent eller don gratuit af kyrkornas merändels klena behållningar, så är vid förslagets antagande så mycket större varsamhet nödig. I alla fall är det humiliant för regeringen att tillstädja en art tiggeri till sådant allmänt behof, som af Rikets egna medel rättel. borde besörjas. Det kan hända, att innan Cancellern går vidare, han infordrar Project ritning till den påtänkte nybyggnaden, med kostnads förslag &c.

Jag har talt vid åtskilliga Stats utredningens Ledamöter; och ehuru de beklaga sig öfver brist på alla sidor, tro de likväl, att om Academien såge sig hulpen med Fem a Sex hundrade Riksd. årligen uti Tre eller Fyra års tid, det kunde blifva möijeligt att dertill utfinna en säker fond. Om Academien ägde viss ressource för årliga räntan å 3 a 4000 Rdr menar man ock, att denna summa af Academien sjelf kunde uplånas, för exempel af Domkyrkan, hvarefter Lånet sedan med dess ränta kunde Academien på femton a 20 år ersättas. Jag inser nogsamt vanskligheten af desse förslager, men trångmålet är ganska stort, och i nöden talar man nödenes språk.

När Rosenblad sidst talade med mig om Haartmanska Professionernes combination, misstog han sig på frågan om Hellenii transport till oeconomiae Professionen utom förslag, som var afgjord långt förr än jag reste från Åbo. Den förstnämnde saken är verkeligen ännu in suspenso, men all anledning är att hoppas, det Consistorium deri vinner sin önskan.

Till Björckegren har jag aflämnat Anmärkningarne vid Tunelds Geographie. Han och Kämpe bedja om sin hälsning. Tack tusendefalt för communication af de två sidsta stycken af Chronicon Episcoporum. Ännu har jag ej haft tid att med upmärksamhet läsa dem igenom. Marcks v. Würtembergs, efter samråd med Fredenheim, skriftel. utlåtande om de insände vapnen bilägges härhos. Jag har hos Fredenheim sedt original bladet till det Missale, hvarutur dessa vapn äro tagne, och jag tycker, att nästnämnde Herrars raisonnement om Biskop Henrik ögonskenligen är väl grundadt.

I går började i Hof R:n med undersökning om Conspiranterne. Den dagen åtgick till upläsande af Police Kammarens protocoll och af de utrikes upsnappade mångfaldige Bref. I dag har fröken Rudenschöld varit till förhör. Hennes Medicus, gl. Odhelius, har ledsagat henne, som var escorterad af tvänne Officerare, ifrån sina rum in i Hof Rättens Cancellie, där han och Escorten qvarstadnade, under det hon förevar på Norells division, där Riks Drotzet förde ordet. Justitiae Canceller var ock tillstädes. Odhelius har haft med sig vatn-bouteiller och flaska, för att vederqvecka Synderskan, om hon skulle, som ofta hände, falla i convulsioner. En Notarie Sylvander förer protocollet, och utom honom och Actor, Advocat Fiscalen Örbom, får ingen annan af Betjeningen vara tillstädes. Om hon bekänt något vet jag ännu icke.

Borgerskapet innom sig med sitt Öfverståthållare ämbete och sin Magistrat, spisade tillsammans i stora Beurse salen till ett antal af vid pass 224 Personer uppå Hertigens Regentens namnsdag d. 28 hujus. Måltiden kallades af vederbörande Besparings måltid, men skall dock ej fyllest gjordt skäl för namnet, emedan man haft 12

a 13 fat mat. Dyra och fina viner skall man undvikit. Dagen förrut hade Fabriks Societeten genom en Deputation, anförd af Borgmästaren Wallin, för Hertigen aflagt tacksägelse för förbudet emot yppighet och öfverflöd.

I förgår var jag hos Högv. fadren Ärke Biskopen. Han är en munter och artig man; Bad ock om sin hälsning till Bror. Nu är Committéens sejour slutad. Man har öfverenskommit om arbetsmethoden, och om vissa arbetens fördelning på vissa Ledamöter. I morgon skall jag köpa mig Ärke Biskopens project till den nya Handboken. — Ännu hafva vi ej någon Snö. Om föret förbättrar sig, skall jag resa till Upsala på några dagar.

Professor Malmström har under sin härvaro sökt att genom accord med Cancellie R. Wilde blifva förste Bibliothecarien vid Kongl. Bibliotheket. Denna plan har Riks Cancellern, oaktadt all sin svaghet, contrecurrerat. Kämpe är helt ond på Malmström för detta dess i mycken hemlighet tillställda försök. Hvart som hälst den mannen kommer, har han tracasserier för sig. I den vägen har man här mycket att säga på hans räckning.

Kan det äga grund, som här påstås, att General Consuln Wittfoth skall i Åbo predika idel Jacobinisme? Jag förstår ej hvem som haft besvär med denne rapport. Förmodeligen är han klokare man, än att han skulle löpa med sådana ursinnigheter.

Bror har aldeles rätt deri, att mina i Åbo qvarliggande Böcker med en del af min öfrige lilla egendom är slätt förvarad där i Cammaren som den står. Om min varelse blefve här öfver hela detta och till nästa år, hvilket jag ännu ej vet, skall jag göra anstalt om Luckor till det rummet. Med första skall jag skaffa Bror utur Stiernmans Höfd. m. II del de äskade underrättelserne. Kämpe och Björckgrén hafva än ej fått reda om detta Manuscript är i Kongl. Bibliotheket eller om det med Antiquitets Archivi Historiska Handlingar blifvit lämnat till Historie och Antiqq. Academien, eller om det till äfventyrs, som med alla Genealogica skedt, kommit i RiddarHusets archivum. De tro dock häldst, att det är qvar på Bibliotheket, men det är nu i en jämmerlig confusion, medan man håller på att derföre inreda de nya vackra rummen. Tidens korthet nödgar mig att sluta, och, sanningen att säga, har något nytt af värde ej försports. Att Malmströms project om Lönerne stadnar i ett intet, lärer Bror af mitt bref till Haartman redan inhämtat. Hälsa alla gynnare och vänner. Jag är beständigt Min Herr Broders

ödmjuke tjenare

Matth. Calonius.

VII.

Stockholm d. 14 Februari 1794.

S. T. Min Högtärade Herr Broder! I går hade jag det nöijet att erhålla Brors bref af d. 6 Februarii. Det af d. 30 Januarii hade jag fått ett par dagar förrut. Willebrand lärer väl ankommit i går, men jag har ej sedt honom ännu. Rättelserne till Tunelds Geographie aflämnade jag i dag f. m. å Kongl. Bibliotheket att Björkegren tillställas.

I anledning af hvad Bror i sitt förra bref nämnde om Poste saken, får jag anmärka, att det är någon metaphysique och något litet i realiteten som skiljer oss emellan. Jag har förestält mig, att frågan om Postcassans skyldighet att ersätta vådel. olyckor, och den om Riksgälds Con:ts eller Banquens skyldighet att förnya sina sedlar som visas vara förkomne, äro två helt olika ting. In casu dato borde den förra frågan i och för sig decideras, och det gjorde jag per negativum. Hvad den senare angår, lämnade jag till dem som skadan lidit att själfva om Sedlarnes renovation hos Riksg. Cont:t sig anmäla. Efter min principe, och då Postcassan ej var skyldig att praestera casum fortuitum, kunde den ej eller förpliktas att gå i förskott för skadeersättningen och att sedan söka sitt igen hos Riksg. Cont. Hvad hade Bror velat sagt, om Ducater eller Jouveler, recommenderade, skulle förkommit? Eller ock in hoc casu om Augustins sedlar, till 22,000 dl. kopp:mt å hvilka inga Numror kunde angifvas, och där skadans quantum endast genom hans ed vore styrckt. Dessa skall Postcassan nu betala, och för denna summa lärer det ej en gång kunna begäras, att den af Riksg. Contoiret skall indemniseras. Som jag tyckte, upkom Högsta Domstolens pluralitets beslut genom en oredig sammanblandning af bägge förenämnde frågor, dem jag ansåg vara res valde diversissimas. Aldrig kunde hos mig något tvifvelsmål derom äga rum, att Riksg. Cont. var förbundit att förnya de sedlar, som till Nummer upgifne och i recommendations beviset specifice nämnde, visades hafva förkommit. Men jag tyckte, att det aldeles icke var derom, som nu tvistades. Också skulle Parterne sjelfve nogsamt begripit, att derom directe vända sig till Riksgälds Direction, hvilken icke eller för ett ögon-

blick skulle stält i fraga sin skyldighet att gifva nya sedlar i de bevisligen bortkomnes ställe. Men saken var att åtkomma betalning utur Posteassan för de sedlar, som ej kunde till Nummer och summa upgifvas. Jag menar dessa anmärkningar skola gifva Bror en riktig idée om de grunder hvilka jag följt i mitt utlåtande.

Härtill hade jag skrifvit då jag kl. 10 f. m. måste fara up att bivista Justitiae Conseilen. Under min bortavaro hade Capitain Willebrand varit hos mig och aflämnat Brors omslag med där inneliggande 20 Riksd. och ett litet paquett med Widenii ofvanskrift till Professor Schultén. Om jag någonsin hinner, skall jag än i dag upsöka gubben Gahm och tillställa honom de 18 Riksd. 32 sk. som han skall hafva. Kan det ej ske i dag, sa skall han åtminstone fa dem i morgon, så att quittencet med nästa Post kan afsändas.

Jag har köpt och genomögnat Ä. B. Troils förslag till en ny Handbok. I *döpelsen* är korstecknet bibehållit, men de förrut dervid nyttjade ord ändrade; Exorcismen är aflagd och endast en ringa skugga deraf, under andra uttryck bibehållen. I vissa Böneformulairer äro ock ändringar gjorde, så man ej mera finner Tåget genom röda hafvet, ja icke en gång floden Jordan omnämnde. Frågorna till Barnet äro utelämnade, och till faddrarne göres endast denna: *Åstunden I att thetta barn må varda döpt och förpliktadt till thenna Trosbekännelse?* item denna: *Lofven I å thess vägnar att det g:m Guds nåd skall blifva vid thenna tro, undfly all synd och ogudaktighet samt troligen upfylla thessa förbindelser?* I Brudvigslen är åtskilligt väl och beskedl. rättadt. Ceremonien att flytta ringen på tre fingrer, uti Fadrens, Sonens och den H. andes namn, är aflagd. Ringen sättes i det stället straxt på det finger, där den skall bli sittande. Vid dödsdomars verkställande komme, hvilket jag aldeles gillar, all sång och läsning af Prästen å rätteplatsen att uphöra. Prästen följer endast med fången för att trösta och upmuntra honom g:m enskilt tyst samtal. Handboken meddelar honom endast generele Reglor, huru han sig dervid bör förhålla. I de flesta Bönformulairer äro endast för språkets skull rättelser gjorde, understundom, som jag tycker, onödigt vis och med förlust af den numerus och det pondus de förra uttrycken ägde. I Bekännelsen Jag fattig syndig menniskjo, är ordet Helfvetet bortkastadt. I Bönen vid Liks jordfästning är satt *Alla Christtrogne* i stället för *denna vår Christendoms Broder* el. *Syster*, förmodeligen för att göra Bönen utan all förändring lämplig till alla händelser. När tillfälle yppas, skall jag skicka Bror denna Handbok, som gör endast 118 sidor i liten octavo.

På en Bok auction fastnade jag oförtänckt för La nouvelle Fortification par Baron de Coehorn, La Haye 1702 i stor 8:o med vackra och välbehållna Tabeller i Franskt Band. Om Bibliotheket

ej äger denna i sitt slag, såsom bekant är, märkvärdige Bok, skall den stå till dess tjenst. Jag gaf för den 16 sk., och gåfvan blir således ej dyrbar. De af Bror anteknade piecer äro af föga värde. Cederhielms om Handtverkerierne kan dock förtjena att läsas. Den skall jag Bror någon gång tillsända, kan ske med Willebrand, om han snart reser, det jag än ej vet.

Med Högmålet sysslosätter sig Hof R:n alla dagar. Sedan ransakningen begyntes har RiksDrotzet ingen gång varit uppe i Högsta Domstolen. Deremot har H. Excellence Baron Kurck så tillfrisknat af sin Gikt och Podager, att han nu i 8 dagar kunnat vara med oss. Han gaf i förl. Måndags ett Calas, där jag lärde känna åtskillige af Cammar Collegii Ledamöter, med hvilka jag förrut ej gjordt någon connoissance. RiksDrotsen skall i nästa Måndag gifva Calas. Åtminstone blef jag i dag dit bjuden, ehuru jag i för går i Bondeska Testaments tvisten dömde honom såsom förmyndare för unge Grefvarne Bonde aldeles emot och fröknarne till förmon. Saken beror dock än af omröstningens utgång.

Men jag kom från mitt ämne, som var Högmålet. Något väsendteligt derom vet man icke. Imedlertid säges nu med mycken apparence af visshet, att Franc är skilgd från ämbetet, och att Baron Rosenhane är nämnd till Öfver Postdirecteur i hans ställe. Att Lagerbring gått från sitt Län, och att Grefve Cronstedt, Gouverneur för Krigs Academien, blifvit hans efterträdare; Att Öfverste Aminoff är afskedad och att Öfverste Lieut. Wright fått Björneborgs Reg:te efter honom. Härvid bör märkas, att Aminoff är indragen i målet genom de uplysningar, som derom inlupit. Dessa steg skulle ingalunda tagas, om icke säkra anledningar vore för hand, uppå hvilka de kunde rättfärdigas. Schröderheim lärer ock vara inkallad att i samma sak blifva hörd i nästa vecka. Man vet ej, huruvida han deri må vara rörd, eller om det sker endast att få mera ljus emot de öfrige Conspiranterne.

Jag tycker ej derom, men har dock ingen ting deremot, att Tengström må behålla Pikis. Anständigare hade dock varit och för Academien nyttigare om han behållit Finska domkyrko församlingen. Så mycken försakelse af egen beqvämlighet borde af honom icke väntas. Jag blandar mig deri icke med ett enda ord, fast hälre, sedan det så långt kommit, ville jag styrka till bifall af hans Egoistiska åstundan. Sed hoc inter nos.

Hvad är det för hårklyfveri, som Medicinska Facult:n företagit sig med Rutström. Sker det ex invidia eller ob justitiam caussae? — Hertigen i sitt svar till Canceller om Lemo annexa syftade på de af Probsten Wiberg i dess tryckta memorial och af flere andre vid Jubelfesten förde klagomål öfver de på en mans

hand multiplicerade annexerne. Derföre kunde ej eller Mureus[?] få Bromme till annexe, ehuru ifrigt han det ock sökte vinna. Det gafs hälre åt Prästen vid Krigs Academien på Carlberg, som var i allo mätto billigt. Riksgälds Disconten skall innom Sex månader indraga alla sina pro annis 1792 & 1793 utelöpande sedlar, och får härefter aldrig göra utlösning annorlunda än på sex veckors upsägning. Denna författning är en följd af Baron Cederhielms förslager. Discontens i rörelsen varande lån utgöra En Million Riksd. Ett och annat kan échapera mig i hastigheten, men derom nästa gång, då äfven Gahms quitto skall följa. Framhärdar med hjertl. hälsning till alle vänner och gynnare Min Herr Broders

ödmjuke tjenare
M. Calonius.

VIII.

Stockholm d. 21 Februarii 1794.

S. T. Min Högtärade Herr Broder! Mitt bref med sidst afgångne Post d. 14 hujus lärer för detta ankommit. Sedermera har jag upsökt Gubben Gahm och tillstält honom penningarne Aderton Rdr 32 sk. emot dess härhos bilagde quittence. Han grälade utan all ända om sine felande arfvoden och lofvade hålla qvar hvad han af Academien tillhörige tryckte saker innehafver och sedan sistförl. September månads början från Tryckerierne inbekommit, till dess Academien förnöijer honom. Med Tengström var han högst missnögd för det han ej betalt honom för de Handlingar hörande till Biskop Terseri Biographie, som Gahm med mycken möda hade ihop sökt och honom meddelt. Jag ledsnade att höra hans gräl, och bad honom att nu mera ej befatta sig med några requisitioner från Tryckerierne för Academiens räckning. Med det första skall jag gifva Herrarne förslag på en både accuratare och fogligare Commissionnaire. Jag måste conferera derom med Adlersparre och Hallenberg och äfven med Norén.

På den sidsta Remissen af 20 Rdr har nu Bror hos mig, sedan Gahms 18: 32 och 32 sk. för Heinola Chartan afgå, till godo 32 sk. Deremot skall jag med Capitain Willebrand, som vid medium Martii härifrån lärer afresa, tillsända Bror v. Troils nya Handbok och några andra piecer, som kunna förtjena att läsas.

Af de nouveller om Befordringar, som jag i mitt sidsta enligt det allmänna ryktet omnämnde, får man ännu ej taga någon enda för afgjord. Baron Rosenhane har jag råkat, men han vill ej vidkännas sin befordran till Öfver Post Directeur, och Cronstedt skall ock påstå, att han ej ville emottaga Nyköpings Län, om det ock skulle honom bjudas. Hvad som är säkert, är att Öfverste Aminoff fått befallning att inkomma med afskeds ansökning, då honom accord skulle förunnas. Han vistas nu i Stralsund hos sin Svärfader. Med undersökningen i Hof R:n fortfares dageligen. Schröderheim har i dessa dagar blifvit hörd endast till uplysning i vissa delar. Hof R:n har ock fått befallning, att då något förekommer, som ex incidenti rörer Hans Excell:ce Grefve Gyllenstolpe, hans namn då utur protocollet må utelämnas, så att han deri ej må blifva synlig. Vi hafva fått två nya Protocolls Secreterare vid Justitiae ärenderne, en Lindblom, som synes vara försvarlig, och en Baron Ulfsparre, hvilken för ett år tillbaka varit Cornett och nu öfvergifvit Militairen. I nästa vecka torde vi få se honom för att göra sitt Lärspån. Om Armfelt och huruvida han kunnat attrapperas är än ingen rapport ankommen. Alt är i öfrigt tyst och stilla, och några nyheter af värde har jag ej förnummit.

Jag hinner ej skrifva Haartman till, och derföre ber jag Bror täcktes berätta honom, att ett par dagar efter det Högsta Domstolen hade afgjordt Strömmenska saken, inkom Doctor Åkerberg med Besvär öfver Åbo Hof Rätts utslag till den del af berörde sak, som rörer det af Hof R:n honom afslagne arfvode för den döde kroppens besiktning. I Besvären skall han häftigt rida ut emot Experientissima Facultas i Åbo, som gått så illa åt hans af Collegium Medicum sedermera gillade attest. Dessa Besvär gå nu efter vanligheten till communication med Hof R:n, med Faculteten och med den dödes Enka. Haartman bör väl lättast finna, att Åkerberg nu mera och sedan Högsta Domstolen förklarat det vara uppenbarligt, att den dödes hädanfärd af Strömmens handaverkan till en märkelig del blifvit vållad, på sin klagan ingenting kan vinna. Det är en underlig sak, att Haartman ej underrättat mig, om han kunnat hos Lands-Höfd:n i Åbo utverka någon slags recommendation för Boxström.

Herr Cancellie R. Fredenheim var hos mig i går om afton och beklagade sig, att han ej fått svar huruvida hans présenter till Academien af Gravurer, Medailler &c framkommit, och huru de blifvit ansedde. Jag försäkrade honom, det jag ock förrut gjordt, att de riktigt äro ankomne, anmälde och af Consistorium med all uptänkelig tacksamhets betygelse emottagne, och att orsaken dertill att Academien ej särskilt complimenterat honom för hans gracer, var endast den, att Bror på hans egen befallning undanbedt honom

all skriftel. tacksägelse. Han erkände, att han anmodat Bror om det sidstnämnde, men önskade likväl att genom Brors egen hand blifva averterad om présenternes framkomst. Var god och skrif till honom några rader, ty han har så ofta för mig omtalt med hvad inquietude han väntar derpå. Beder om min hjertel. hälsning till alla Patres, gynnare och vänner, och framhärdar med all vänskap och tillgifvenhet att vara Min Herr Broders

ödmjuke tjenare

Matth. Calonius.

P. S. Hvarken Fagerströms eller Ticcanders Besvär hafva ännu blifvit föredragne. Jag tror, att i det senare målet de infordrade många förklaringarne ännu ej äro inkomne. Hälsa Widenius. Jag har fått hans bref, och hans lilla pacquett till Schultén har jag äfven aflämnat. På fjorton dagar har jag ej sedt Cancellern mer än en gång på Couren som senast. Jag skall upvakta honom i nästa Måndag, ty om Lördagarne är han hindrad. Brandel blef ändtel. nödsakad att expediera Academiska affairerne. Han sade, att Cancellie R. Rosenstein och jag klagat öfver honom hos Hans Excellence.

Får jag någon ledighet skall jag om 14 dagar resa till Upsala. Alt sedan förl. tisdag d. 18 hafve vi haft godt åkföre. Snön har ökat sig dageligen. Men gatorne äro oändel. muddrige för fotgångare. — Kämpe lärer i nästa vår resa ut som hofmästare för framl. Hans Excell:s Riksmarsk. Carl Bondes 2:ne söner Gustaf och Fridric Ulf Bonde. De skola göra en tour de l'Europe. På sista Calaset hos Drotzet lärde jag känna unge och gamle Schultzenheim, LandsHöfd:n Strömfelt, afskedade Stats Secret. Segercrona i 87 året, rask och munter, gl. Hof R. R. Baron Cronstedt med flere andre.

IX.

(Stockh. 1794 $^{14}/_{3}$. $^{28}/_{3}$).

S. T. Min Käre Herr Broder! Ehuru jag har oändel. kort om tid, nyttjar jag dock tillfället med en resande Lieutenant Brandenburg att tillsända Bror det nya Handboks projectet à 16 sk. häftad och Nordfors omdöme om den nye Yppighets förordningen à 8 sk.,

facit 24 sk., så mitt Debet nu är 8 sk. I ett bref till Widenius, som nu tillika afgår, har jag omnämnt de nyheter här timat. Dem behöfver jag här ej uprepa.

Borgoenses hafva alt för orätt deri, att de misstänka mig för någon cooperation i min Brors Johans sak. Den var afgjord visst 2 månader förr än jag reste från Åbo. Jag har likväl sedermera läsit hans Besvär, och funnit dem aldeles icke sådane, som de af en otidig hierarchalisk delicatesse hos Patres därstädes blifvit beskrifne. Nog har jag sedt tusende resor svårare saker skrifvas emot Rikets Högsta Collegier. Jag för min del trodde aldrig, att han finge Saarjärvi. Det skedde ej eller. För en tid sedan anmodade han mig att söka resning uti Kyrkoherde valet, men jag har i svar förestält honom orimligheten af ett försök, som ändå aldrig kunde eller borde reussera. Jag har ock anmanat honom till lydna och hörsamhet emot sin Kyrkoherde, den jag eljest hvarken till studier eller caracter känner. När han blef student, var han vid pass 8 dagar i Åbo och reste derpå bort pour toujours. Jag hoppas dock, att han lärer vara en beskedlig man. Gud låte, att min Broder, det tjurhufvudet, kunde skickligen begå sig med honom.

Den 24 hujus får jag ledighet från Högsta Domstolen intill d. 1 Maji. Det blir fyllnaden i min Semestre för detta sidsta året, sedan jag innan hitresan njöt deraf till godo $2^{1}/_{2}$ månader. Som Secreteraren Gerss vid den tiden reser härifrån för att utreda sin Svärfars Bo och att taga sine barns arf, så skall jag med honom skrifva en längre Epistel. — Jag har sedt Hof R:ns dom i Rosseska saken. Den är ju aldeles rasande och mala fide upsatt med förtegande och ett sorgfälligt döljande af Luthmans så kallade gåfvobrefs rätte och testamentariske beskaffenhet. Det var skada att arfvingarne ej erlade Revisions skilling. Gud vet, om deras Besvär nu måge kunna uptagas. Brors tvifvelsmål om Consistorii jurisdiction i detta fall är ogrundadt. Det Bror läsit i Wilskman angår tvister om rå och rör Byar och Hemman emellan, nyttjande rätt, klander i Jordaköp m. m., som in foro rei sitae måste afgöras, och hörer i ingen måtto till Arfs- och Testaments tvister, som höra till den domstol, hvarunder den döde lydde. Derföre har ock Hof R:n nu sökt separera Luthmanska saken från all connexion med Arfs- och Testaments tvisten, och att vränga den emot honom anställde talan från ett Testaments klander, som den rättel. var, till ett klander å simpel gåfva. Förlåt min brådska. Hälsa alla gode vänner. Framhärdar oaflåtel. och med många hälsningar från Rosenstein, Fredenheim, Marcks och Kämpe Min Käre Broders

Stockholm d. 14 Martii 1794. ödmjuke tjenare
Matth. Calonius.

P. S. Huru detta bref gm en Resandes grillor blifvit uppehållit, kan Widenius uplysa Bror om. Nu hinner jag ej omskrifva det. Jag bör endast tillägga, att bägge de ofvannämnde pieverne stadna hos mig qvar till dess Capitain Gripenberg afreser, då jag ock tager mig den frihet att tillika afsända Cederhielms tankar om Handtverkerierne och Anonymi *Siker utväg till Rikets utländska Skulds afbördande*, bägge tillsammans för 8 sk.

Jemte Brors bref med Gripenberg fick jag den innelyckte Sedelen å Femtio Riksd. Ännu har jag ej fått ordres om dess disposition. Penningarne stå altid färdige till Brors ordres. Om Juslén och huru det ser svårt ut med honom har jag vidare skrifvit i brefvet till Widenius.

I nästa vecka om Gud vill! ärnar jag mig ändtel. till Upsala. Riks Drotzet var så nådig och meddela mig till genomseende de delar af Flora Russica, som till hans synnerl. Satisfaction med Gripenberg honom tillsändes. Utan tvifvel är det ett splendidum opus. Med första öpet vatn får jag hit från Italien Carpentiers Supplementum till Du Canges Lexicon och den förträffel. nye Edition af Leges Barbararum Gentium i IV Voll. in folio, som jag proponerade för Bibliotheket och Consistorium biföll. De fås för bästa möijl. pris, som dock ej ännu kunnat pertinent till mig upgifvas. Kämpe skall i nästa Junio resa ut med Grefvarne Bonde, afl. Riksmarskalkens Söner, såsom deras Gouverneur el. Hofmästare. Det är i den egenskap han ofta, till sin avantage, fatt resa.

Stockholm d. 28 Martii 1794.

X.

Stockholm d. 29 Martii 1794.

S. T. Endast några ord. De i mitt bref omnämnde piecer följa här innelyckt, och kosta tillsammans 32 sk. V. Presid:n i Stats Cont. Lagerstråle har fått afsked. Commerce R. Lagerheim är i hans ställe till Vice President utnämnd och Commiss:n Widegrén är blefven Stats Commissarius. Sedan Götha Hof R. undanrödjat Consistorii Acad:ci i Lund bekanta utslag om Studenterne, och förklarat Consistorium oskickligt och jäfvigt att lägga vidare hand vid målet, har K. M. behagat utnämna ett Extra Consistorium Academicum, bestående af Lagmän, Häradshöfdingar och någon Borgmästare, Sju till antalet att om berörde sak undersöka och döma. Nu säges, att

LandsH. Baron Reuterholm verkel. är nämnd till President i Götha Hof Rätt. Jag hinner likväl ej gå ut och göra mig förvissad derom, ty Capit:n Röring, som har detta med sig, unnar mig ej mer än några ögonblick. Hälsa alla vänner!

XI.

Stockholm d. 4 April 1794.

S. T. Högtärade Käre Herr Broder! Det lilla paquett jag i förra veckan afsände med en Capitain Röring, lärer nu mera kommit Bror tillhanda. Jag var i för går hos vår Canceller, och fann honom ganska brydd öfver Finska domkyrko annexan. Såsom jag före detta berättat, har jag ej med halfdragen anda blandat mig i detta mål, och det vågar jag vid Gud och min salighet betyga, ehuru jag för öfrigt ej nekar att jag af många skäl ansedt det nyttigast om Tengström velat finna sig i att behålla berörde annexa. Men Cancell:n gör sig sjelf dervid mångfaldiga Scrupler. Han håller det betänkeligt att uplåta detta Stads Pastorat såsom Lärspån åt en man, som aldrig förr varit kyrkoherde och således ej hunnit förvärfva den här, mera än vid en liten Landsförsamling, nödiga erfarenhet. Han grufvar sig för Borgerskapets missnöije, hvilket han ej tror kunna undvikas. Också beklagade han sig öfver Consistorii sidsta svar till honom i detta ämne. Han hade väntat att derig:m blifva understödd med goda och starka skäl, uppå hvilka han kunnat våga det af Consist:m föreslagne steget, men svaret skall vara nog kort och indifferent, så han ej viste hvad partie han borde taga. Jag sökte att häfva hans Scrupler, och möijligen lärer han bifalla förslaget. Det sker dock med mycken reluctance.

Comediant Direct:n Lindquists ansökning att få ständigt upföra Spectacler i Åbo är af Regeringen afslagen, Stedingk tyckte ej derom. — Cancell:n ärnar söka hos Konungen att inkomsterne af alla vacanta Pastorater i Åbo och Borgo Stift måge uplåtas Academien till Bygnadshjelp. Jag föreslog, att han nu genast måtte drifva derpå att Närpis för det instundande vacance året må till detta behof anslås, och den proposition antog han just med en synbar glädje. Jag tror ock, att Cancell:ns härom skeende hemställan lärer bifallas. Detta hindrar dock ej att Consistorii Stamboks förslag, att jag så må kalla det, äfven med vissa moderationer kan antagas. — Den 7 nästk. Maji och följande dagar skall ett Bibliothek

härstädes g:m auction försäljas efter tryckt Catalogue, som utgör 43 pagg. in 8:o. Om jag får tillfälle skall jag med någon resande lämna Bror del af samma Catalogue. Imedlertid och under ovisshet derom, har jag å närlagde Lapp antecknat några Böcker, som synts mig förtjena någon upmärksamhet. Jag känner dem icke als, och som detta Bibliothek än ej är upstält på hyllor, har jag ej kunnat få se uppå dem. Bror torde dock kunna [gifva] mig idée om dem och om någon af dem må passa för vårt Bibliothek, om nämligen de till godt Röfvareköp kunde erhållas. Eljest är detta Bibliothek, i sitt hela betragtadt, icke af synnerligt värde. Det måste tillhört en Präst, ty af nyare Theologica och förnämligast Philologica består det mästa deraf. Af Grays Allgem. Weltgesch. finnes där ock XIV delar i 19 volumer.

Juslén fortfar att vara sjuk. Det ser svårt ut med honom. Öfverste Lieut.n Ehrenström är nyligen lösgifven, dock med vilkor att förblifva uppå sin gård på landet och att icke föra någon bref-växling. Det har aldeles sin riktighet att Salig Konungen utnämnt den Ryska Alopaéus till Svensk Adelsman. Han är nu Rysk Minister i Berlin och anses allmänt för en emot Sverige ganska fiendteligen sinnad man. Vid alla tillfällen har han visat sig emot Sverige obevågen. — Hertigen Regenten har i några dagar varit opasslig af en Bröstfeber, men nu skall det vara bättre med honom. Af Post tidningen ser Bror att LandsH. Baron Reuterholm verkel. är President i Götha Hof Rätt. Det menas, att Expeditions Secret. Noréen skall utnämnas till Commerce Råd, och det vore för Patres Upsalienses en alt för glad nouvelle.

Hvad i Åbo säges, att Konungens sidsta dom i Forssmanska saken vore nog conform med den förre domen, det säges antingen af malice eller oförstånd. Den innehåller ej mer än en simpel stadfästelse af LandsH. och Hof R:ns sammanstämmande utslag, som hade anbefalt den förra domen till en litteral verkställighet efter dess klara Bokstaf. En och hvar vet, att det är domslutet, som bör verkställas och lända till efterrättelse. Om rationes decidendi icke stå väl tillsammans med sjelfva beslutet, så är det en särskild sak, hvarmed Executorn ej må sig bekymra. Jag var i detta mål jäfvig, men är det oaktadt försäkrad derom, att utslaget är rättvist. Om Interessenterne hade haft öpen talan, så skulle saken fått en bättre ställning, än hvari den genom Hof R:ns otidiga räddhoga eller — — blifvit försatt. Ulner var oändel. ifrig uti att fara omkring och värfva till Rosendahls förmon, men det halp icke.

Något krig är ingalunda att befara. Några Fregatter till Handelens betäckning utrustas, och Danska Convoij-skeppen komma att innom de Europeiska farvatnen agera i en gemensam plan med de

våra. Omständigheterne fordra också någon annan figurering, men alt det betyder ingen ting.

Vår Canceller reser bort i Maij månad. När Consistorium anmäler om nästa Rectors ombyte, så var gunstig och laga så, att min tour, som nu går mig förbi, måtte till min återkomst varda mig förbehållen. Det samma skedde åt Gadolin åren 1771 och 1772, då efter Planman, som då var den yngste Philosophus, och då hvarken Ross, Pryss eller Haartman ville emottaga Rectoratet, Hassel och Kalm blefvo Rectores framför honom, men han sedan efter Kalm, såsom Cancellerens bref det utvisa. Jag ville ej gierna supplicera härom hos Cancellern, och behöfde ej göra det, om Consistorium vill göra mig rättvisa. Jag skall väl i nästa år åtminstone söka att härifr. blifva entledigad, där det ej mina böner förutan hända skulle. Hvad som fägnar mig är, att jag blott och endast är *domare*, och att jag i alla andra saker icke hafver den alra minsta del, hvarken på ett eller annat sätt. Jag är Min Herr Broders

ödmjuke tjen.

M. Calonius.

Hälsa alla vänner oändel. och Widenius in specie. Fråga honom om han kan låta mala mig goda korn-gryn efter en tunna stridt korn.

XII.

Stockholm d. 8 April 1794.

Högtärade Käre Herr Broder! Af mitt sidsta under d. 4 hujus lärer Bror fått tillräckelig anledning att snart vänta den bedröfliga tidning, som nu sätter mig pennan i handen, att nämligen Revisions Secreteraren Juslén dagen derpå eller d. 5 April kl. 6 om morgonen sakta och saligen vandrat utur denna verlden. Begrafningen, den jag äfven skall bivista, sker i morgon kl. 5 efter middagen. Enkefrun skall befinna sig så väl, som i dess närvarande omständigheter möijligt är. Det är Henne till mycken tröst, att Hennes Svåger Öfverste Lieutenanten Juslén ännu någon tid blir här vistande. Jag föreställer mig lätteligen Brors hjertel. saknad af en så nära Anhörig, och hvad som mera är, af en ungdoms vän. Men vi äre

här många den Salige Revisions Secreterarens både Landsmän och Ämbetsbröder, som med Bror dela enahanda känslor.

Secreteraren Flintenberg känner jag ej vidare, än att jag en gång i en aftonskymning råkade honom hos Canc. R. Fredenheim. Jag kan ej eller med visshet säga om han är den samme, som en tid var hos Lefrén i Åbo. Nästa gång skall jag underrätta Bror derom, såsom ock huru snart man får hoppas, att den del af Historie och Antiquitets Academiens Handlingar, hvari Brors Inträdes Tal skall införas, kan komma under Prässen. Nog skall jag draga försorg om correcturet deraf.

I mine förre Bref har jag altid glömt att berätta Bror, det min till framl. Hans Excellence Carl Sparre insände Berättelse om Åbo Academie, är i behåll uti Cancellers Archivum. Vår nu varande Canceller har så studerat den, att han kan den halfvägs utan till.

Amateurerne af Musique hafva gifvit här tvänne concerter för dem, som mäst lidit genom sidsta Branden i Götheborg, den ena på Riddarhus Salen och den andra i Stora Beurse salen. Jag bivistade dem bägge. Vid den förra på Riddarhuset spelade fru Grefvinnan Cronstedt solo på Fortepiano och fru Fredenheim sjöng i två repriser. Hon sjunger förträffeligen. Vid den senare sjöngo Casten och fru Olin. Man erkänner allmänt att fru Fredenheim går denna sistnämnde närmast. Inkomsten vid den första Concerten blef subtractis subtrahendis 750 Riksdr, och like så vid pass lärer den blifvit senare gången på Beurse salen.

Men något i anledning af Götheborg. Bror lärer hafva sig bekant, att enligt denne Stads privilegier äger Magistraten därstädes ensam att utöfva all den rätt, som i andre Städer Konungens Befallningshafvande tillkommer, så att följaktel. LandsHöfdingen uti Stadens styrelse och all där förefallande Execution och utmätning etc. ingen den ringaste del hafver. Det är ock Magistraten, men ej Commendanten eller Öfver Commendanten, som hafver Portnycklarne i sin värjo. Såsom nu häraf mycken jalousie skall emot Magistraten upkommit, uti hvilken man ock vill finna orsaken till den lamhet uti anstalterne vid eldsvådor, som vid de sidsta olyckliga tillfällen skall rögt sig, Så har Cammer Junker af Forselles, som är Major vid Stedingske därstädes i Garnizon förlagde Reg:tet, för att skaffa bot å denna oreda, hos Regeringen nu nyligen föreslagit, att på sätt vid Stadens första anläggning skedt, en *Burggrefve* där måtte förordnas, hvilken ägde att vid Eldsvådor och andra hotande tillfällen föra Högsta befälet så öfver Borgerskapet som Garnizonen; och denne Burggrefve borde tagas utur Officers-Corpsen vid Garnizons Reg:tet. Denne borde ock efter hans project få utmätningen i sine händer. Ehuru nitiskt detta förslag af Militairen understöd-

jes, tror jag likväl, att det ej vinner bifall. Det vore utan tvifvel att vilja bota ondt med hälften värre, om detta expedient vidtages, hvilket efter alt utseende endast har egennytta till grund. Projectmakaren lärer sjelfment blifva Burggrefve.

Den nye Skogsordningen är, post multiplices & varias aliorum curas, sluteligen författad af Under Ståth. Nibelius och Cammar Rådet af Wetterstedt. — Med yttersta force arbetas nu på de nya Krigs- och Sjöarticlarnes fullkomnande. Innan kort torde de af LagCommission öfverlämnas till Hertigen. Jag har lust att se dem när de blifva färdige.

Efter ihängsna nattfroster och nordliga vindar, hafva vi nu i ett par dagar haft rägn med Sydvästlig vind. På landet skall man öfveralt så vårsäde. — Cancell:n reser bort i nästa månad till Skåne och Pommern, hvarifrån han in Augusto lärer återkomma. Hälsa alle Herrar Patres, gynnare och vänner. Jag är Min Herr Broders

ödmjuke tjenare

Matth. Calonius.

Hertigen Regenten är fullkoml. till hälsan återställd. Jag bor uti Cammar Rådet Asproths hus N:o 25 vid Regeringsgatan, i hörnet emot Trompetare Backen.

XIII.

D. 15 April kl. 8 f. m.

Innom en time skall jag resa bort på några dagar. Men som jag lättel. föreställer mig mine vänners inquietude att närmare, än utur allmänna papper, känna de märkvärdiga saker som nyligen förelupit, Så bör jag meddela min Bror hvad jag med säkerhet derom inhämtat.

Hela den fördömde anläggningen ligger nu för en klar dag, documenterad med vederbörandes egne Concepter, renskrifne plan, egenhändige bref, noter, billetter m. m. Det synes, att man i början balancerat emellan tvänne utvägar till den önskade revolutionens verkställande, den ena, till hvilken Ehrenström i synnerhet skall inclinerat, var att Pöbelen i Stockholm skulle bringas till upresning, att man för denna förledda menigheten skulle presentera den unge

Konungen omgifven af några Cordons bleues, och att då låta utropa honom för myndig, caetera quis noscit. Den andra, som af Armfelt påyrkades och slutel. lärer enhälligt blifvit antagen, var att af Ryssland en flotta skulle utverkas, som skulle sätta i Land dels vid Dalarö, dels vid Norrköping, dels på någon annan tjenlig plats 40,000 man Troupper, af hvilka så stort antal som behofvet fordrade genast borde inmarchera till Stockholm. Anfallet från Ryska sidan skulle prétexeras med följande skäl: att 1) Regeringen i Sverige obstinatissime vägrat att på Ryska hofvets flere itererade föreställningar ingå i kriget emot Fransoserne, och derigm förrådt alla lagliga Monarchiers sannskyldiga interesse; 2) att den per suos emissarios fomenterat Jacobinismen i Frankrike; och 3) att den blandat sig i Polska sakerne, Ryssland till mycken skada. Under betäckning af Ryske gevär skulle sedan Hertigen förmås att nedlägga den Konungamakt Han enl. Högstsalig Konungens Testamente såsom förmyndare innehafver och att antaga sig till biträde en Conseil, efter hvars rösters pluralité Riksstyrelsen sedan borde föras. Denne Conseil skulle utgöras af

1. Hertigen förmyndaren.
2. RiksDrotzet, *ce pauvre homme* lyda orden.
3. Grefve Gyllenstolpe.
4. Generalen Baron Taube, såsom Chef des affaires etrangeres.
5. Baron Armfelt såsom ÖfverStåth. i Stockholm.
6. Generalen Toll såsom Krigs Minister och Président i Krigs Collegio, samt ändtel.
7. Lagman Håkansson såsom President i Stats Contoiret.

Man har ock varit omtänckt att af sine Creatur besätta alla de vigtigare ämbeten. Zibeth har man utsedt till Hof Canceller. Till Justitiae Canceller borde man upsöka une personne capable & integre, mais où la trouver? säges det. Imedlertid komme ämbetet att förvaltas af Låstbom, *si on pourra servir d'un si grand Coquin* är Armfelts egen reflexion dervid. LandsH. Lagerbring har man ämnat till Stats Secretire vid krigsärenderne och LandsH. af Nordin till Stats Secretire i Cammar Expeditionen. Öfversten Aminoff skulle bli Chef för alla i Stockholm förlagde Garnizons Troupper och ständig General Adjutant. Rosenstein, såsom en Demagogue och en Ärke Jacobin, borde skiljas från Konungens person. Och ehuru denna revolution med all möijlig civilité borde verkställas, blefve dock för det allmänna lugnet och den nya Regeringens säkerhet nödvändigt de faire une saignée legere, hvilken dock komme att inskränckas till quinze ou seize personnes, som dock icke en enda äro nämnde. Om Ehrenbill, som nu är President i Stats Contoiret, säges det, att han undan Håkansson borde flyttas till Cam-

mar Revisionen, men för närvarande President i sidstn:de Collegium är någon transport ej omnämnd.

Detta är det väsendteligaste af planen. Rasumoffskis svar å Armfelts många bref skola vara i altför obestämda ordalag och ganska försiktigt ställde. Kejsarinnan vidkännes ingen ting; förklarar tvärt om hautement sin afsky för Conspirationen och betygar att aldrig vilja unna Armfelt asile i sina länder. Han tros ännu vara i Neapel, dold någorstädes på landet. Hans fru och barn äro på Hemvägen till Sverige. Emot dem äro ej några misstankar om medvetenhet af hans anslag. Utom Hufvudmannen Armfelt äro Ehrenström, Fröken och Öfverste Aminoff de mäst brottslige, så vidt man härtils kan inse. Om den sidstnämndes så väl som om Baron Palmquists arrestering är anstalt redan fogad. Det är bekant, att Palmquist upsåtel. bidragit till Armfelts löskomst. Det är icke heller han, utan Piranesi, Lagersvärd och Abbé Herald, hvilken Armfelt nyttjat till sin Secreterare och till författande af den fameusa Prospectus, som bidragit att hans Archivum fallit i Regeringens händer. Huru det gått med det fyllvraket Gyllenstolpe kan af det härhos bilagde tryckta bladet finnas. Han reste härifr. i Söndags d. 13 hujus med hela sin famille till sin gård på landet.

Ännu spörjes det ej om Konungen skall få annan Gouverneur eller hvem i den händelsen dertill kunde utnämnas. Det torde hända att Hertigen förmyndaren Sjelf besörjer om den unge Herrens upfostran och inseendet deröfver. Ehrenström är nu flyttad på gl. Slottet i grannskap med Fröken. Ovist är huru det går med Franc. Det är endast 63 [?] bref från honom till Armfelt som man bekommit. Emot Lagerbring och Schröderheim äro ej några särdeles besvärande omständigheter inlupne. Icke skall det heller kunna skönjas, att Nordin eller Håkansson haft del af planen. Det vore ock enfaldigt att tro att alla varit conscii som af auctores conjurationis äro nämnde och de ärnat nyttja. Allmännel. har man förundrat sig deröfver att för Ahlman i Wasa någon vigtig plats ej blifvit utsedd. Efter Ehrenströms anvisning har man under ett torn på Waxholms fästning uptagit en oafbruten suite af documenter och bref alt från den tid han begynte nyttjas och till 1792. Ett lika fynd, men för längre tid, har man gjordt på Armfelts gård Nynäs. Det tros att dessa papper skola en gång utbreda mycket ljus öfver Finska kriget och åtskilliga andra delar af den förra styrelsen. Några vilja veta, att emot Klingsporr och Clercker på Sveaborg misstankar skola vara inlupne. Men jag känner ej af hvad anledningar detta säges.

Det står ej att beskrifvas huru nedslagne och bestörte alle de nu äro, som kort förrut med full hals skreko om Regeringens precipitence etc. Nu erkänna de, att Regenten haft goda skäl till så

väl sina steg som den tysthet, hvarmed saken blifvit handterad. Magistraten och Borgersk:s Äldste hafva solenniter aflagt sin tacksägelse derföre; och Ulner i sitt granna tal måste desavouera alt hvad han sjelf privatim sagt deremot. Huru är det på Er ort? tror man än att alt är digtadt, eller att man drömer. Hvilka äro nu de rätta Svenska Ryssarne, antingen detta fanatiska Bandet eller de, som under kriget hade mod och ära nog att förklara sig emot dem. Ach! hvad otäckheter och obsceniteter brefven till Fröken innehålla, sed de his alias. Farväl och hälsa alla vänner.

XIV.

Stockholm d. 26 April 1794.

Högtärade Käre Herr Broder! Nu har jag besökt Upsala. Där skedde mig alt för mycken höflighet, i synnerhet af Ärke Biskopen och Lands Höfdingen. Den förstnämnde och de flesta Professorer bådo om sin hjertl. hälsning till Bror. Aurivillius hade jag mycket nöije af. På Bibliotheket såg jag Carpentiers Supplementa ad auctiorem Glossarii Cangiani Editionem i tre starka volumer in folio, aldeles i samma format och med samma grofva stil, som vårt Bibliotheks Edition af sjelfva Du Canges Glossarium. Detta verk skall innan kort vår Academie få genom min redan i höstas gjorde anstalt.

Till mitt bref af d. 15 hujus ser jag ingen ting att tillägga. Något har jag skrifvit till Widenius, hvilket han lärer communicera. Lindh är här och gör sig förtjent endast till åtlöije och förakt. Efter alt utseende får Alopaeus domprobsteriet, ehuru ock Streng af Ortens Herrskaper och deras Clienter har stort medhåll. Innan kort lärer syslan bortgifvas. Det är förgäfves, som fru Westerheim söker nådår. Huru liberalt man ock utdelt sådane, så lärer dock hennes ansökning, i fall den ock, det jag ej vet, hade inkommit, icke beviljas. Deremot kan det hända, att Östermarks Capell med den öfrige Finska delen a 30 eller 42 mantal separeras till nytt Pastorat. Men den af Tandefelt föreslagne delning i Try Pastorater bifalles visserl. icke.

Medan jag var till Upsala har Canceller afgjordt frågan om de tvistiga annexe gälden. Jag hörer, att det gått Tengström emot. Om han skyller mig derföre, så gör han inför Gud mig orätt. Det lärer ock Cancellie R. Rosenstein kunna intyga. Sedan min återkomst har jag ej sedt Cancellern.

Ärke Biskopen är nu i staden för att i nästa måndag bivista stora Riddare dagen. Jag sökte honom i dag, men råkade honom icke. Han skulle i Upsala visa mig den i England utgifna Codex Alexandrinus, som han fått till skänks af Banks, men blef oändel. surprenerad, då jag vid första upslaget kände igen den och berättade, att vårt Bibliothek ägde ett Exemplar deraf. Han trodde, att hans var unicum, det enda i hela Riket. Deras Observatorium är ganska dåligt, och Orangeriet för ingen del bättre än vårt var då jag sidst såg det för 3 eller 4 år sedan. Thunbergs samlingar äro rätt ansenlige och i god ordning. Academien beslöt under min därvaro till en skriftel. undersåt. fägnebetygelse öfver det uptäckte förräderiet. Huru sker dermed i Åbo? Ulners tal öfver den saken har jag läsit i Dagl. Allehanda och funnit det uselt och oförståndigt.

Abbé Voglers Concert hörde jag härom dagen i Jacobs kyrka. Han är en charlatan af första Rangen. Någon skalk har gjordt en parodie öfver hans intimationer, och den circulerar skrefven. Han utlofvar, att i Johannis kyrka upföra de döde till förmån en Romersk-Catholsk Lus-kamnings Concert etc. För denna gång hinner jag ej skrifva mera. Secret:n Gerss afreser i dag, och jag nödgas med honom svara många menniskjor på deras onyttiga frågor. Hälsa samtel. Herrarne. Jag är beständigt Min Herr Broders

ödmjukaste tjenare

Matth. Calonius.

P. S. Protocolls Secret. Björkman, Ulners blifvande måg, som nu en tid varit i Kihlgrens ställe föredragande uti Högsta Domstolen, är nyl. utnämnd till Härads Höfding i Westmanlands Norra domsaga, emot 2000 Rdr accord till Härads H. Weser, som ställd under action och på vägen att varda dömd från tjensten, nödgades taga afsked. — Subscriptionen på Beursen går alt fort. Den i Extra-posten för i går intagne specification på några subscribenters åtagna contribution är i många delar oriktig. Carl de Geer gaf 3000 Rd., men icke 2000, såsom där säges etc. Summan lärer nu utgöra circa 54,000 Rd. — På den nya Bron öfver Norrström bygges med all force. Det blir en respectable byggnad. — Biskopsvalet i Lunds Stift skall anställas d. 1 nästinstundande Maji. Celsius har i lifstiden gifvit hela Skermanska Collectionen af Historica till Upsala Bibliothek, dit den ock redan är aflämnad. Mallet har ock dit skänckt hela sitt Bibliothek. Derig:m sade Aurivillius att Academien fått en considerable tillökning af nya och goda Böcker in Mathesi. Pratet om Noréns befordran till Commerceråd var utan all grund. Det är obeskrifligt hvad pluraliteten af Upsalienses

äro missnögde med den mannen. — I förrgår d. 24 kl. 6 om aftonen afled Hans Excellence f. d. Riks R. grefve Fersen. I går hölls en stor Hemlig Conseil där ock unge Konungen varit tillstädes. Man vet ej hvad ämnet för dess öfverläggning varit.

D. 27 Maji [läs **April**].

Herr Secret:n Gerss har upskjutit sin resa till i morgon eller till äfventyrs öfvermorgon. Saledes kan jag continuera med de nyheter, jag sedan hunnit samla. Den nästförrut nämnde Conseil var endast ett hemligt ordens Capitel, där vissa ärender till föredragande i morgon uti det allmänna Capitlet skulle prepareras. Där har blifvit beslutit, att Seraphim ordens tecknen skulle både Grefve Munck och Baron Armfelt frântagas eller de förklaras ovärdige att dem vidare bära. Riks R. Grefve Fersens lik skall med all Seraphimer stat i Riddarholms kyrkan begrafvas. Puke är icke, såsom jag i Brefvet till Widenius berättat, utsedd till Befälhafvare af flottan, som skall utgå, utan endast till Praeses i den Committée, som skall besörja om flottans utredning. En Vice Amiral Grefve Clas Adam Wachtmeister menas blifva Befälhafvare.

Nu har jag fatt Brors bref af d. 21 hujus. Det är visserl. icke Bror allena, som ej kan finna sig i de befordringar som ske. Hvad jag undrar öfver, är att de som äro rådande icke begripa bättre, än att i hvart steg compromettera sin reputation med Publikens omdömen. Jag skulle dock hafva den aktning för mig sjelf, att ej tillstyrka eller, om det stode i min magt, att ej tillata sadana sottiser. Brors omdöme om Illustrissimus är aldeles riktigt. Han är aldeles Hofman, har dock mycken honneteté, nit och god vilja, men timide, irresolu, och ofta utan drift i verkställigheten. Sjelf kan han ej skrifva, och Brandel, något lat och verkel. mycket sysslosatt, sölar med all ting, förmodel. hälst med det, som ej betalas. Jag tror ej, att ännu någon Expedition gått till K. M. om de vacante Pastoraternes inkomst. Det är, som jag af Brandels eget tal och af dess till Canceller ingifna promemoria nu förmärker, onekligt, att han visat sig ovanligen actif uti annexe saken. Om det skedt för penningar eller af öfvertygelse, känner jag icke; sed haec inter nos.

Det är märkvärdigt, att Riksmarskalken Grefve Oxenstjerna också bögt knä för Baal. Bland Armfelts papper finnes ock ett bref af honom till denna hans afgud, deri han betygar, att han långt hälre ville lyda hans Lagar och vara hans vasall, än lefva under

närvar:de administration. Verba formalia äro: je proteste, que je voudrois beaucoup mieux vivre sous vos Loix et être votre Wassal, que prendre quelque part dans la presente administration. Uppå en lång och grann explication och afbön har han dock vunnit förlåtelse, så att hans person i denna rättegång ej kommer att nämnas. När fröken Rudensköld frågade, huru man kunnat åtkomma Armfelts papper, och henne svarades af en viss man, att med penningar all ting kan vinnas, utbrast hon med mycken naiveté: *Nu förstår jag, han har såldt dem sjelf. Jag känner mannen, för penningar är han färdig till alt. Jag skulle beklaga Regeringen om den tagit en längre omväg än att addressera sig till honom sjelf.* Hon faller vid förhören ofta i convulsioner, och berättar nu mera historier, som äro förfärliga. — Öfverste Lieutenanten Juslén är också Ledamot i Sjö-utrednings Commission. Jag mins ej hvilka flere de äro. Förlåt mig att jag skrifver så pèle mèle alt som det faller mig in. Må väl.

XV.

Stockholm d. 6 Maji 1794.

Högtärade Käre Herr Broder! Min Brors bref af d. 24 och 28 nästförl. April har jag riktigt bekommit, och finner mig vara Bror oändel. förbunden för den omständeliga underrättelse om alt hvad i Åbo förelupit, som Bror behagat mig meddela. I går uphandlade jag hos Herr Utter de af Bror eskade Fyra Ris tryckpapper a $2^{1}/_{3}$ Rdr Riset jemte den andra delen af Celsii Kyrko Historia häftad a 20 sk. Också har jag praenumererat för Brors räckning å protocollerne om Conspiration, af hvilka de trenne härtils utkomne arken nu här innelyckte medfölja. Praenumeration är 1 Rdr 28 sk., så att min utgift af de mig tillsände 50 Rd. enligt hosfogade note till närvarande stund utgör 12 Rd. 32 sk. — För Specie Ducater begäres här 51 a 53 och 54 dl. kopp:mt. Till äfventyrs torde jag kunna få dem till förstnämnde pris. Låt mig veta om Bror dermed är nögd, då de genast skola affölja. I Banquen kunde de, men NB emot Banco-Sedlar, fås till 39 a 40 dl. kopp:mt. I detta fall borde man först växla sig Banco mynt till 23 a 24 Procents agio och då inser Bror lättel., att man på hela operationen vinner ingen ting. Länge sedan skulle jag skickat Bror Celsii andra del, om jag icke trodt att Frenckell haft den i commission till försälgning.

Visserligen har Völckner en Rudbeckianisk ansats att vilja göra Ryssarne till ett Stammfolk för halfva Asien och Europa. Lycka är att han långt ifrån att äga Rudbecks grufvel. beläsenhet, marquerar sig som en stor ignorant, hvilken aldrig lärer kunna gifva sin hypothese något plausibelt och förledande anseende. Ryssarne torde dock till en tid kunna dåras af hans antiquariska griller. Så långt jag förmår, skall jag gjerna biträda Bror med att skaffa denna Ryska Wormius de Böcker han requirerar. Jag äger sjelf Peringskölds uplaga af Sturleson i två halffranska Band väl conditionerad. Den är mig nu mera umbärlig, sedan jag skaffat mig Schönings Edition complett, och derföre, om jag ej får annat Exemplar här på någon auction, vill jag afstå detta, som af förseende vid inpackningen följt hit med. Också äger jag Peringsk. Monumenta Uplandica & Ullerakerensia in duplo. Det andra Exemplaret, complett med alla sina Tabeller, men i slätt band, ligger i Åbo, och kan ock stå honom till tjenst, för civilt pris, lika som Sturleson. Saxo Grammaticus och Crantzii Vandalia torde här kunna fås, äfven ock Hartknochs Neu und Alt Preussen, den jag ock sjelf äger; men med fleste de öfrige ser det svårt ut. Bror vet sjelf huru sällsynt bok Lindenbrogs Scriptores rerum Germanicarum är. Jag vågar näppel. hoppas att finna den på auctioner, och det samma gäller om en god del af de andra, hvilkas Titlar han upsnappat.

Af Ryttmästar Aminoffs fynd skall jag lämna Canc. R. Adlerbeth och Revis. Secret. Marcks del. Om de kunna få någon uplysning om de afritade vapnen, meddela de den med nöije. Historien om dråparen, som Aminoff anförer, har all liknelse af en usel Bonde-Legende.

D. 1 Maji presenterades den nya upsättningen af Högsta Domstolen af RiksDrotzet hos Hertigen och hos Konungen. Bägge tillåto de oss i nåder att kyssa sin hand. Konungen frågade endast hvilka de voro, som nu senast tillkommit. Det samma skedde med Beredningens Ledamöter den följande dagen.

Om natten emot d. 30 April blef Öfverste Aminoff hitförd och insatt i gl. Kongshuset eller gl. Slottet i ett för honom där tillredt rum. Hans Bref besvära honom alt för mycket. Det är klart, att han haft del af planen, den han med all magt försäkrat att appuijera. De ark Bror nu härjemte får af protocollerne innehålla första härftrådarne till den sedermera fullel. updagade uptägten, men jag hoppas att Bror redan i dem blir varse saker, som Regeringen ingalunda borde lämna utan upmärksamhet; fortsättningen torde jag få skicka med resande alt efter hand. Det blir för dyrt att kosta å den porto, hälst vederbörande Notarier låta betala sig så väl för

dem. Boktryck:n Nordström har bestått dem 18 Rdr för hvart tryckt ark.

Som Bror ser af Tidningarne, så är Schröderheim nu borta och Wetterstedt i hans ställe emot accord af 14,500 Rdr i Riksg. Sedlar. När han häraf betalt sin skuld, så har han föga qvar. Det är ock obeskrifligt huru nedslagen och bekymrad han sig befinner. En lika catastrophe förestår Lagerbring oförtöfvadt. Man väntar endast tils man hunnit upsöka någon tjenlig man, som ville affinna sig med 10,000 Rd:rs accordsumma, hvarom han för detta fått försäkran. Wetterstedt behåller Öfver Directeurs ämbetet vid Landtmäteriet och sköter det jemte sin LandsHöfdinge syssla så godt han hinner. Han blir ock qvarsittande i Beredningen.

En annan gång skall jag meddela Bror några märkeliga stropher utur Armfelts och frökens correspondence. Följande tvenne måge imedlertid tjena för profbitar. Hon hade i sina bref marquerat en ganska stark jalousie öfver hans befarade nye amouretter. När han då skall betaga henne dessa misstankar, yttrar han sig bland annat: *Je t'assure mon chere Malla* (hon heter Magdalena) *que dans cette eloignement mon petit roi* (id est mentula mea) *fait un plus grand poltron que les Confederés d'Aniala et semble d'être plus enervé que le petit Grand Chancelier de Suede.* Icke dess mindre finnes nu bland hans papper en väldig binga af de otäckaste kärleks billetter till mångfaldiga Damer och skökor i Neapel, Livorno etc. Hon åter, sedan hon med den häftigaste passion beklagat sin saknad, utlåter sig slutel. sålunda: *Ah! min bästa Poike, le desir brulant de te revoir, combien il me tourmente? Deviendrois-tu un autre Abelard, je serois neanmoins ravie de toute mon ame de te rejoindre, tandis qu'a resteroit tes mains charmants et les doigts si doucement fripons.* Då hon caresserar honom, heter det altid *Poiken, bästa poiken* och så vidare. Nu mera är hennes affection för sin förförare förvandlad i den största bitterhet. Hon bekänner på sig horreurer, dem hon på Armfelts inrådande utöfvat, e. g. att hon två gånger fördrifvit sitt lefvande foster etc. Får se, om dessa articlar inryckas i det tryckta protocollet.

Cammar Revisionen har efter förrättad Revision å Grefve Ruuths räckningar, och på Advocat Fiscalens därstädes påstaende, belagt all hans egendom med sequester de non abalienando. Utom de poster a hvilka Sal. Konungens synbarl. falska och, enligt hvad Baron Armfelt i sina Bref berättar, af den utaf honom så kallade Riks Rackaren Cammar Rådet v. Stockenström efterapade quittencer blifvit uptedde, förekommer i Grefvens räckenskaper en post endast af 24 tunnor gulld, hvarå absolument ingen verification kunnat visas.

Om Revisions Secret. Jusléns Hus har jag frågat Doctor Bladh,

som med mycken nit söker att utverka för Enkefrun någon pension. Han tror att Huset är fullkoml. gäldfritt. Men, såsom Bror sjelf kan tänka, lärer dock ej något Capital blifva för frun att lefva på. Med pensionssaken blir utsikten mycket osäker. Alla tillgångarne har kriget uttömt, jemte det pensions Sökandes antal derigm tillika är mångdubbladt.

Härtils hade jag skrifvit, då jag före middn måste begifva mig till Högsta Domstolen. Under vägen derifrån feck jag förnimma, att i Hamburger Correspondent, den jag ock sedan sjelf läste, enligt ett utdrag af Bref från Wien under d. 19 April förmäles, det Baron Armfelt under resan från Wien, nära in till Stammendorff (som säges vara vid pass 7 Svenska mil från Wien afläget) skulle blifvit gripen och arresterad. Kort derpå råkade jag Baron Rosenhane, som försäkrade, att Regeringen någon underrättelse derom ej erhållit, då likväl, om så hände, en Courier af vår Minister derom borde afskickas. Han misstänckte således Avis-skrifvarens berättelse såsom förhastad. Med förra Posten berättades likväl att Armfelt och Majoren Brännström, hans vapendragare, varit i Wien, och att den förre, genom den senare, emot en medhafd växel af en Banquier därstädes uptagit 1600 Ducater Specie, hvarvid tillades, att de näppel. hunnit ur staden innan Svenske Ministern Baron von Nolcken fått kunskap om dem och begynt låta efterslå Armfelt.

Grefve Munck förklarades sidsta Ordens dagen ovärdig att bära de Svenske Riddare Orden. Med utlåtande om Armfelts orden upsköts till dess han hunnit dömas. Imedlertid äro redan bägges vapn från Riddarhus kyrkan (där alla Seraphim Riddares vapen upsättas) nedtagne.

Riks R. Grefve Fersens begrafning skedde d. 30 April med all Seraphimer pomp. Jag beskådade processionen från Edelcrants rum på Opera huset. Flodins Lik-sermon sades varit dåligt. Men personalierne supponerar man varit förträfflige, såsom nämligen författade af Canc. R. Rosenstein; dock har näppel. någon hört af dem ett ord, då de i kyrkan af Ordens Secretn v. Essen upläste. Han är lågmäld, och nödig tysthet i kyrkan lärer ej eller kunnat i akt tagas. De skola dock tryckas, så man i sinom tid får läsa dem i stillhet och med reflexion.

Jag råkade Cancelln d. 1 Maji på Couren. Han talte med mig länge och plaiderade för sitt beslut i annexe saken. Han vill ändtel. icke höra, att han pro imperio tvungit Tengström att taga en viss annexa, utan endast att behålla en annexa, den han sjelf utvalt. Visserligen blir Tengström i sin Oeconomie grufvel. lidande, sedan Bonsdorff, den kältingen, skickar sig emot honom med en så orimlig irraisonnableté. Hans Herr Broder Professorn är också sig lik.

Är det väl hans ämbete värdigt, att han skall agera Willebrands *Pådrifvare.* Här i Stockholm har man en hel class af Stadens Betjente under detta namn. Deras syssla är att hafva upsikt öfver arbetets drift vid alla Stadens publique Bygnader etc. En Instruction för dessa är af Magistraten och Öfver Ståth. utfärdad, och af denna borde Bonsdorff få ett Exemplar. Till äfventyrs förekomme däri något som äfven vid tillsynen öfver arbetet på Jockis kunde komma till måtta.

Det är en styggelig händelse som timat där i Åbo. Då alla Rikets missgjerningar af blodskulder concentrera i Högsta Domstolen, så är det, Gud nåde oss! icke ovant för mig att höra rysliga saker, men ännu har under min härvaro icke något enda mål förekommit, där två 16 a 14 år gl. Poikar hade utöfvat ett så grymt och skändeligt röfveri.

Var nådig och skicka mig den Boken Europaeus ämnat för mig; af Disputationer är Bror god och skickar endast sina egna, och Programmer om några utkommit, de öfrige kan jag umbära, de öka endast min embarras, när jag skall flytta härifrån. Jag kan ej upgifva om Stiernmans Höfd. M. Delen II mscript ligger nerpackad i någon Låda eller Tunna. Den nedpackningen skedde sedan jag var afrest.

I några dagar hafva vi haft kulet och rägnaktigt. Natten emot Böndagen föll snö, så att tak och gator om morgonen stodo helt hvita. Icke något enda Åbo fartyg är ännu ankommit. Bökmans Enka har fått dubbla nådår vid Lauckas Sacellani.

Med första fartyg, som ankommer, får Bror pappret och Celsii K. Historia jemte quitterad räckning. Om Ducaterne önskar jag mig närmare ordres med första. I Cammar Archivi Contoiret har jag redan begärt Extract utur Jordeböckerne om Ackola Hem:t, hvilket då tillika skall medfölja. I dag bar jag min skärf i offerkistan. Jag gaf 50 Riksd. Det kunde jag ej undvika. Så vid pass lära ock de fleste ofrälse Ledamöterne gifva. Nu blir tiden mig för kort. Hälsa alla vänner och gynnare. Jag är beständigt Min Herr Broders

ödmjuke tjenare

M. Calonius.

Jag träffade Adlerbeth i dag och han skall resa bort till sin gård på Landet i morgon, där han blir ända in till October månad.

XVI.

Stockholm d. 15 Maji 1794.

Min Högtärade Herr Broder! Näst förl. måndag d. 12 hade jag den äran att erhålla Brors angenäma bref af d. 8 hujus. Vid dess afgång, finner jag, att min senaste skrifvelse än ej varit framkommen. Deri hade jag utbedt mig Brors närmare ordres om Ducaterne. Men sedan Grosshandlaren Ekholm underrättade mig att Banquen i dess Växel Bancos Casseurs Contoir idkar ordentlig handel med Ducat växling, och att efter fullmägtiges fastställde Tarif priset vore 3 Rdr per Ducat, och att derunder några möjligen ej kunde erhållas, om icke till äfventyrs af någon Jude, så anmälte jag mig genast hos Casseuren Kolmodin, och sub spe rati inväxlade emot 12 Rdr närlagde fyra nya, fullvigtiga och väl cordonnerade Holländska Ducater. Om Bror finner sig missnögd med priset, så hoppas jag att Bror af Gull Smederne i Åbo säkert återfår sine för dem utlagde penningar.

Med Skepparen Åkerblom, som i dag blir segelklar, affölja till Bror Två paquetter innehållande:

1:o fyra Ris Regalt tryckpapper: 2:o Celsii Kyrko Historia, 2 delen; 3:o Hallenbergs Historia öfver K. Gustaf Adolph, 4:de delen; 4:o Gr. Oxenstjernas Äreminne öfver K. Gustaf III; 5:o Sturlaesons Heimskringla i 2 Band, varandes dock Registret defekt på 1 ark, om jag rätt mins, som dock ej lärer hindra, att ju Völckner kan dermed vara belåten. Bror torde ej misstycka att jag, utom ordres, skickar N:o 3 & 4, ty i alla fall torde Bror ändå ärna skaffa sig dem.

Jag var tillstädes då Grefve Oxenstjerna med sin svaga och monotoniska stämma proclamerade äreminnet. Frequensen var stor, men då talet räckte från kl. half fem praecise till 20 minuter öfver åtta, så var det ej långt från att alla menniskjor skulle förlora tålamodet. Också begynte åhörarena efter kl. 7 aftroppa i stora skockar. Jag supponerar eljest, att oaktadt den eloge hvarmed denna Parentation i Extra Posten omnämndes, den ej lärer i alla afseenden vinna Brors bifall. Hvem hade väl trodt, att denne Herre skulle gifva oss en Chrönika öfver K. Gustaf III, och att han så ganska oförsiktigt skulle söka att förgylla alla hans, äfven de oppressivaste

anstalter. Kan det rimligen sägas med sanning, att han sörgde öfver sin seger vid Säkerhets Actens genomdrifvande etc. Utom Oratorn sjelf voro af Academiens Ledamöter endast Sju närvarande, nämligen Edelcrantz, Lehnberg, Adlerbeth, Gyllenborg, Murberg, Sjöberg och Rosenstein.

Genom Inspect. Alléen torde Bror redan fått veta, att Alopaeus är utnämnd till Domprobst och Arenander till Kyrkoh. i Masku. Domey fick vid samma tillfälle stora Kumbla pastorat, hvilket Cederströmska Ligan ändtel. ville hafva åt Reg:ts Pastorn Rosenstein. Detta val applauderades af Allmänheten. Bror har verkel. orätt deri, om Bror tror, att Pastoraterne nu gå på auction. Derpå vet jag ej ett enda exempel. Således tror jag ock, att Pihlman kan få Närpis, det jag nu hörer att också Weman, den dåren, skall söka. Det är rätt väl att Tengström ändtel. disculperar mig för den olyckl. utgången med annexe saken. Jag kan ock inför Gud betyga, att jag deri ingen del har. Expeditionen skedde under min frånvaro till Upsala. Jag har ej läsit den, men af Cancell:ns egen discours på Couren märkte jag nog, att hans beslut stödjer sig på de grunder Bror omnämner. Det är den confusa, men dock oändel. envisa och inbillska Brandel, som drifvit hela spelet. — Neikter hade författat Upsaliensium fägnads betygelse öfver uptäkten af Conspiration. Jag läste den icke, ehuru jag dertill kunnat haft tillfälle, om jag velat göra mig nyfiken.

I mitt sidsta lärer jag berättat quibus conditionibus Wetterstedt fått Upsala Län, näml. för 14,500 Riksd. och att han behåller Öfver Directeurs ämbetet vid Landtmäteriet. Han är nog lycklig att anses för en man, som i den syslan ej kunde remplaceras af hvem det ock vore. Nu söker man efter någon tjenlig sujet till successor åt Lagerbring i Nyköping emot 8000 Rdr accord summa. Än har man ej hittat på någon antagelig person. Den äldste Grefve Rosen, Cammarherre och mág till Wahrendorff, har emot 25,000 Rdr accord till LandsH. Toll i Malmö blifvit hans efterträdare. Ett rykte går att General Sinclair, Öfverste för Artilleriet, fått tre års tjenstledighet sina bön förutan. Om det är sant, och af hvad orsak det skedt, känner jag ännu icke. — Så vidt man vet, är Baron Armfelt ännu på fri fot. Det är dock visst, att Ryska Ambassadeuren försäkrar vår Regering öm sin Kejsarinnas eftertryckel. medverkan till hans gripande, och att det innan d. 1 Aug. skall vara verkställdt.

Hvad är det för en galen historia, som stod i Extra Posten och i Åbo Tidningen om det fyrfaldiga dråpet i Esbo. Om så skulle händt som förmäles, huru har det varit möijligt för någon menniskja att lära känna det upgifna förloppet dermed? Jag frågade i dag en

Capitain Wulfcrona från Tenala derom, men han sade sig aldrig hört något deraf.

Af uprors protocollerne biläggas härhos 4, 5 och 6:te arket. Väderleken här på orten har varit så förträffelig som någon i verlden kunnat önska sig. Åkrarne stå härlige, och ängarne likaledes. Natten mot förl. Söndag hade vi stark åska med grufvelig blixt, men måttelig rägn. Finska rågen har betalts med $13^1/_2$ Plåt för tunnan.

Sammanskottet till flottans utredning lärer nu för Stockholms stad utgöra omkring 67,000 Rdr. Det börjar redan att gå rätt smått dermed. Collegierne ärna contribuera en corps, och då blir deras tillskott föga betydligt. Man tviflar, om hela summan slutel. må kunna öfverstiga 80,000 Rdr. Götheborgs boerne hafva varit sparsammare än man väntat. Ingen har gifvit öfver 500 Rdr och vederbörande äro missnögda med deras knogeri.

I dag kl. half fem skall examen ske med Konungen. Högsta Domstolens samtel. Ledamöter äro kallade att dervid vara tillstädes. Huru härmed aflöper, skall blifva ett ämne för mitt nästa bref.

Närlagda note utvisar huru vår räckning nu står. Hälsa alla gynnare och vänner. Jag är beständigt Min Käre Broders

ödmjuke tjenare

Matth. Calonius.

XVII.

Stockholm d. 19 Maji 1794.

S. T. Min Käre Herr Broder! Med Skepparen Åkerblom, som förer Joseph Bremers Jakt Aurora, har jag tillsändt Bror tvänne Paquetter och ett bref, hvari utom tre ark af protocollerne om Armfeltska Conspirationen lågo fyra Ducater Specie, samt dessutom en Låda med Böcker, som af Magister Mether till mig addresserad d. 16 hujus från Upsala hit ankom. Som bemälde Åkerblom ändtel. i går afrest, så lärer han innan kort inträffa i Åbo. Hans Connoissement på Paquetterne, Brefvet och Lådan bilägges härhos.

Examen med Konungen, hvarom jag i brefvet med Åkerblom nämnde, gick d. 14 hujus riktigt för sig, och räckte ifrån kl. 3 quart till Fem till kl. 3 quart på Sju. Doctor Flodin examinerade först om religion i allmänhet och i synnerhet den Christna samt dess väl-

görande verkan så i det enskilta som det borgerl. Lefvernet. Dernäst Rosenstein 1) om Sanningen, dess källor, kännetekn, grader; 2) I Engelska Historien från Heptarchiens inrättning till Wilhelm Conquestors tid; 3) Om Europeiska Stats-Systemets revolutioner från Westphaliska freden och till 1727; 4) Upvistes Konungens skrifböcker för att visa huru han i renskrifning sig förkofrat. Sedan framträdde Stridsberg, som examinerade om Sphärens, Pyramidens Conens och Cylinderns förhållande till Cuben och till hvarandra, samt huru deras Cubiska innehåll skall finnas. Konungen uträknade på stället en till högd och diameter gifven Cylinders innehåll. Sedan framträdde Majoren af Fortification Nordencreutz, som gjorde några frågor om facer och flanquer i en Bastion och upviste ritningar af fästningsverk, som Konungen sjelf gjordt efter honom meddelt beskrifning. Konungen, efter hvad jag kunde fatta, uttrycker sig med lätthet och talar med godt sammanhang. Han visade sig ej försagd, men svarade altid med mycken modestie. Svaren voro ingalunda öfverläste, men väl kunde det händt, att han nyligast läsit i de stycken, som nu utgjorde ämnet för Examen. Handstilen blir vacker och kommer i likhet närmast till den i tryckte förskrifterne så kallade Fransöska stilen. Efter slutad examen complimenterade Konungen med en nådig bockning alla de kringstående Åhörarena och gick till den ändan på flera ställen den nog tätt sammanpackade myckenheten. Några andre än som blifvit befalte voro ej närvarande. Utom Högsta Domstolens Ledamöter och Beredningens samt de vid lif varande faddrarne, Banco-Commiss. Schmideberg och Brygg:n Roos och tvänne Bönder, voro ej under *Öfverste* graden några tillstädes. Jag såg ingen Öfverste Lieutenant där och ingen af Råderne i Hof R:n eller Collegierne.

Hvad jag i mitt sidsta berättade om General Sinclair eller rättare om det ryktet att han skulle malgré soi fått tjenstfrihet, det är aldeles grundlöst. Han har fått endast tre månaders permission för att fara åstad att ärfva någon sin frus gl. Tante, som dödt i Frankrike. — Till Nyköpings Län har ännu ej någon kunnat finnas antagelig. De åt hvilka man anbjudit Länet hafva ej kunnat förmås att derföre utgifva sina penningar. — Sammanskottet för hela Götheborg stiger till omkring 6000 Rdr och för Norrköping endast till 1500 ditto. Efter all liknelse lärer på subscriptions vägen näppel. 150,000 Riksd:r eller Nio tunnor gull kunna sammanbringas. — Om Bror läsit poemet *Predikaren* i Extra Posten, så torde Bror ock gissat att dess auctor är Leopoldt.

Åter hafva de Wiljala boer förnyat sin resnings ansökning emot Panti. Den föredrogs i dag och afslogs, med 10 Rd:rs böter för Concepisten och 10 Rd:rs ditto för Sökanderne sjelfve. Det folket

måste vara ursinnigt. Jag ansåg mig jäfvig i den saken nu lika som förra gången.

Ryttmäst:n Georg Adlersparre umgås med tankar om afsked. Man har tillåtit sig emot den skickliga och hederl. mannen någon inconsequence, den han har svårt att smälta oaktadt alla de ännu förmonligare upprättelser som honom tillbjudas. Bror känner hans determinerade caracter, och det är i likhet med den som han ärnar äfven nu skicka sig.

Arken 7 & 8 af Conspirations protocollerne följa här innelyckt. Jordboks Extractet öfver Ackola skall Bror få i nästa vecka. Man har sölat dermed i Cammar-archivum. Hälsa alla gynnare och vänner. Jag är beständigt Min Herr Broders

ödmjuke tjenare

Matth. Calonius.

P. S. Hälsa Widenius. Med Skepp:n Berg skickar jag till honom ett Ris mellan-sort Skrifpapper af större format än det vanliga. Det kostar 1 Rdr 24 sk. Jag fick ej sådant concept papper som han åstundade, men detta gör samma gagn, är jämnt glattytadt och fast, men likväl för ingen del dyrare än det goda concept pappret. När jag kommer tillbaka skall jag skrifva honom till. Jag har ej hunnit att gå till Cammar Expeditionen i dess nya Logis på Myntet för att efterfråga hvad Arenanders fullmakt kan komma att kosta. Derom kan han dock få säker underrättelse hos Consistorii Notarien Chytraeus, ty Kongl. fullmakter på Pastorater betalas i alla afseenden lika med dem på Consistoriele gälden, endast med den skilnad, att här erlägges för det Kongl. Sigillet till vaktmästarene 5 a 6 Plåtar och till Stockholms Lazarett 24 a 32 sk. eller 1 Rdr. — Jag har än ej kunnat få mig ett Expl. af den starka Declaration vårt Hof gjordt till Konungen i Neapel om Armfelt. Deraf trycktes endast 100 Expl. Bror skall dock innan kort få del deraf. Den fameusa saken emellan Munsterskrif. Holmgren och Majoren Baron Silfverhjelm af Gardet, af hvilka den senare 1792 in Martio lät gifva 12 fuktel åt den förre utan afseende å hans provocation till Krigsrätt, blef nyl. afgjord i Högsta Domstolen, som tillstyrkte att Silfverhjelm skulle mista ett halft års Lön och med 500 Riksd. ersätta Holmgrens lidande. Detta gillades äfven af Hertigen. Officers Corpsen vid Gardet var ej nögd härmed, men det fick icke hjelpa.

XVIII.

Stockholm d. 31 Maji 1794.

Högtärade Käre Herr Broder! Innom få dagar har jag blifvit fägnad med 2:ne min Herr Broders gunstiga Skrifvelser. För de mig meddelte nyheter tackar jag ödmjukast. Det var Gubben Gadd och hans inrotade illska aldeles likt, att han på sätt som skedt skulle vid sammanskottet söka utmärka sitt missnöje. Upsala Academie har i samma ämne mycket vanhedrat sig. Några få Professorer hafva gifvit 10 Rdr, men de fleste 4 Rdr och Ärke Biskopens quota lärer varit 100 Rdr. Så säges det åtminstone. Han, Ärke Biskopen, var här vid Konungens Examen, och förargade sig grufvel. å Ståndets vägnar öfver Oxenstjernas tal, af den orsak att han deri förevitt Prästerskapet, att det vid Jubelfesten oaktadt Sal. Konungens många förtjenster emot församlingen, icke återkallat hans Minne. Såsom han då försäkrade och inför Oxenstjerna sjelf förklarade, har han ock nu i Dagl. Allehanda för i går med sitt namns underskrift låtit införa en anmärkning deremot, hvari han ock med anförda ställen utur Acta Jubilaei visar, att Sal. Konungens förtjenster med all vördnad och tacksamhet blifvit af Prästa Ståndet hugkomne.

Fersens contribution var endast 1000 Rdr och dem gaf han ett par dagar före sin död med egen hand. Det kan i visst afseende vara roligt att se huru alle märkvärdigare personnager tillskjutit, och derföre bilägger jag härhos alla de numror af Dagl. Allehanda, å hvilka det här tils gjorde sammanskottet är förteknadt. Utom mig har än ej någon af H. Domstolens Ledamöter contribuerat. Pluraliteten tyckte, att jag gaf för mycket. Collegierne hafva ej eller ännu sig affunnit, Cancellie Collegium dock undantaget, som i dessa dagar completterat sin insamling. Endast Justitiae Expeditionen, med Justitiae Cancell:ns 100 Rdr inräknade, contribuerade omkring 300 Rdr. Det folket har ej stora löner, men de hafva gifvit sig nog nära.

Med Schultén, som skulle resa i förr går, men af motvind uppehållen ännu ej lärer lyftat ankar, skickade jag Bror den utkomne instructiva berättelsen om Uproret, verificerade collegater af alla de förnämsta brefven i Transumter. Bland dem finner Bror

pag. 9 ett bref från fröken Rudensköld till Armfelt deri vi, Nöt, för vårt Cancellers val ej blifvit glömde. Hon har dock misstagit sig deri, att hon trodt att vi hade skridit till val långt förr än Armfelts afsked var utfärdadt. Armfelts långa instruction, huru hon skulle påtruga sig till Maitresse åt den unge Konungen och ett hans svar på hennes deremot anförde betänkligheter, skall jag vid en ledigare stund vidlöftigare omnämna. Med Schultén följde ock arken 9—12 af protocollet. Härjemte afsändas arket N:o 13, det af Bror requirerade Reuterholmska talet i frimurare Logen jemte ett hans senare tal ibidem a 8 sk. såsom ock 3:dje Bandet af Hallenberg om Gustaf Adolph häftadt a 1 Rdr 24 sk. Det är väl, att min remiss med Åkerblom riktigt framkommit och att Bror funnit sig nögd med min beställning. Nu äro Canciani Leges Barbararum Gentium, en skön uplaga med många sköna appendices, och Baluzii Capitularia ankomne. Tillsammans Sex volumer in folio, som dock kunna bindas i fyra Band. Mazzas räckning ställd in Banco följer här innelyckt, stor 38 Rdr. Priset är 25 procent bättre, än om jag addresserat mig till en Bokhandlare. Carpentiers Supplementa ad auctiorem Glossarii Cangiani Editionem fick jag intet, de äro tryckte i Paris och måste nästa gång sökas genom en omväg. Käre Bror laga nu så, att jag oförtöfvadt får hit ofvan nämnde 38 Rdr in Banco. Jag kunde förskjuta den summan, men då skulle jag nödgas upnegotiera Banco emot 25 procent, och Academien torde hafva utvägar att fournera sådant mynt för ringare upgäld. Det blef ju beslutet att Studenternes Bibliotheks afgift skulle erläggas in Banco. Nästomnämnde Böcker äro häftade i Papper. Boschovichs Opera kunna nu fås för 18 Rdr in Banco, om de åstundas.

I nästa tisdag skall det stora Campementet på Ladugårds gärdet börjas. — Vår Cancellarius afreste d. 20 Maji till Pommern, där han dröjer till emot slutet af September. Sedan han redan afrest fick jag ett bref af H:r Prof. Tengström i samma ämne, som Bror behagat vidröra. Jag hinner nu ej svara honom, men var god och försäkra honom på mina ord, att han kan göra sig säker om transport till annexa. Om Brandel fräste eld, skall det dock ske. Men Bror behöfver ej derföre säga, att jag trossar honom. — Ännu har ej Lagerbring fått någon efterträdare. Till äfventyrs blir det Gyllenadler af Lif Reg:tet. — Öfverste Lieut. Gripenberg vill ändtel. bli LandsHöfding i Åbo, men jag tviflar att det lyckas, ehuru han sjelf tror det.

Jag har nu åter i några dagar varit och är ännu ganska mycket syslosatt af några grannlaga Krigs Hof Rätts måls utarbetning. Deremellan nödgas jag för egen heder och säkerhet occupera mig att

städa våra Poikars protocoll i Högsta Domstolen. Ach! hvad den vid sitt protocoll är ömkel. betjent. Sed haec inter nos. Jag vill ingalunda skrika ut dem. De visa mig så mycket förtroende, att jag bör menagera deras svaghet.

Den 13 Junii skall jag resa med på en Riddare syn i Häggby Sokn nära till Upsala, emellan v. Ackern och Öfversten Drufva. Den förstnämnde är en dålig man. Hälsa alla våre vänner. Säg ock åt Widenius, att jag riktigt fått hans 2:ne sidsta bref och i det förra en femtio Rd:rs sedel. I nästa vecka skall jag skrifva honom till. Framhärdar med fullkomligaste högaktning och tillgifvenhet att vara Min Herr Brors

ödmjuke tj.

Matth. Calonius.

Völkners bref skall nästa gång öfversändas. Holmberg är ankommen. Han var hos mig i dag. Lindh är ännu qvar. Tack för Disputationerne etc. med Mag:r Tammelander.

XIX.

Stockholm d. 12 Junii 1794.

Min Högtärade Herr Broder! I förr går hade jag den fägnad att erhålla min Herr Brors gunstiga Skrifvelse af d. 5 hujus. Det föreföll mig oväntadt att finna det mine sändningar med Professor Schultén och Mag:r Foenander då ännu ej voro framkomne. Men deras resa lärer gått långsammare än jag förmodat. Nu måste de utan tvifvel vara framme.

Med rådman Trapps Skeppare Berg skickar jag till Bror 1:o) af protocollerne om Conspiration arken N:o 14—18; 2:o) Blix om Sveriges Stats-hvälfningar II delen, hvilken piece, ehuru liten den är, kostar 24 sk. såsom Bror af Tidningarne kan inhämta; 3:o) Hallenberg om Gustaf Adolph del IV enligt requisition a 1 Rdr 12 sk. häftad. Jag fruktar, att jag i mitt bref med Foenander, då jag sände Hallenbergs III del, lärer skrifvit, det den kostade 1 Rdr 24 sk. Men om så skedt, så är det en misskrifning och bör heta En Rdr 8 sk., hvilket Bror behagade antekna sig till minnes. Efter mine annotationer står vår räckning sub dato så, att jag för Bror

utlagt 30 Rdr 8 sk. och att Bror således af sine insände Femtio Rdr har hos mig innestående till sine ordres Nitton Riksd. 40 sk.

Då Academiens i Upsala hela sammanskott, enligt hvad allmänt säges, icke stiger till fyllest 350 Riksdr, så finner Bror lättel., att Academiens i Åbo contribution anses ganska hederlig och patriotisk. Också kan Bror vara försäkrad derom, att vår Academie, framför de andra bägge, äger hos Regeringen den bästa reputation. Den har väl ej fått njuta några gracer, men det oaktadt står den i godt anseende. Man önskade likväl att Gadd och Bonsdorff icke vore medlemmar af den Corpsen. Efter min tanka skulle Academien med sitt sammanskott göra alrabäst, om det, aldeles i jämlikhet med K. M:ts i det ämnet afgångne Circulaire, blefve för Kongl. M:ts och Kronans räckning nedsatt i Åbo Läns Landt Ränteri. Sedan man begynt att i Inrikes Tidningen införa en alphabetisk förtekning öfver Contribuenterne i Stockholm, så är det ej nödigt att jag fortfar med communication af de numror af Dagl. Allehanda, å hvilka de secundum seriem temporis upräcknas.

Men är det icke en underlig sak att den gl. Ligan är så ihängsen i sine principer att colomniera och att tracassera alla Regeringens anstalter. Man behöfde dock ganska litet förstånd för att finna, det handelen nödvändigt tarfvar armerad betäckning. De måste ju sedt Tractaten med Danmark. I dess fullgörande vore det vanhederligt att brista. Har man icke redan bevis uti det som händt, att Engelsmännerne sjelfva med sina steg emot Svenska Sjöfarande närmare approcherat till folkrätten, än utom denna armement möijligen kunnat förmodas. Eljest medgifver jag gjerna, att det icke i all ting går så trådrätt som jag skulle önska, och att Regeringen tillåter sig arbitraire steg, som kunde och borde undvikas. Men af de articklar Bror omnämner, att man i synnerhet betjenar sig af att svärta Regeringen, äro en del uppenbara Lögner, och en annan del sådane, som åtminstone böra ursägtas. Lögn är det att Regeringen privilegierat några hazardspel. Dessa äro så aldeles aflagde, att jag bedyrar mig aldrig hafva hört, att en gång gamle ökände Spelare vågat att etablera dylike Clubber, hvarken i private Hus eller på allmänna Näringställen.

Att Wetterstedt fick behålla Öfverstyrelsen af Landtmäteriet, var visserl. oväntadt. Men han har haft den sällsynta lyckan att sätta alla de Höge i den opinion, att han vid det verket är omistelig. Också är här tanta penuria bonorum virorum, att man skulle haft rätt svårt att remplacera honom, i synnerhet på denna tid då Storskiftsverket i Finnland och Skåne ännu fordrar att i dess jämna gång och efter den en gång fattade plan fortsättas och till slut bringas. Jag har aldrig gillat Öfverlopps jords systemet. Men med

den saken är redan så vida kommit, att man deri ej kan gå ett steg tillbaka utan att åstadkomma en ännu större confusion och villervalla; och till äfventyrs lärer man befarat, att under en ny styrelse detta verket kunnat råka i någon oreda. Alfving ansåg man icke vara denna detail nog vuxen, och gubbarne Holmbrink etc. vid Landtmäteri Contoiret äro sannerligen icke de män, som riml. kunnat dertill utnämnas.

Att Edman blef Expeditions Secreterare vid Justitiae Cancellers Expeditionen hade ingen annan grund, än att han 1) är en onekeligen ganska capabel och arbetsam man, några och trettio år gammal och således vid fullkomlig vigueur, 2) att Justitiae Canceller, såsom oändeligen öfverhopad af göromål, oför till sin kropp och något litet lat och långsam, tarfvade ett kraftigt och nyttigt biträde, som han af de vid hans Expedition förrut antagne poikar ingalunda kunde vänta, och 3) att denna syslan är en blott commission, utan en styfvers Lön, och 4) att sådant äfven skedt förrut såsom för Exempel, då nu mera Lagman Dahlson, såsom Advocat Fiscal i Svea Hofrätt, af Sal. Konungen förordnades att vara Expeditions Secreterare åt RiksDrotzet den tiden han förestod Justitiae Cancellers ämbetet. Jag erinrar mig ock att Roijalisterne ansågo den författningen med någon särdeles upmärksamhet. Hvarföre skall man då nu finna Edmans nyttjande vid samma Expedition så alt för besynnerlig. Hade man haft andra ämnen att välja, som utan betalning velat hafva det omaket, och som dervid kunnat göra gagn, skulle man helt vist tagit dem dertill. Men inför Gud jag skulle kunnat gifva förslag på någon sådan.

Den berättelsen, som utgör första ingressen till de om Conspirationen tryckte Handlingar är af Edmans hand. Det är mycket litet som Justitiae Cancell:n sjelf till dess städande bidragit. Jag hoppas Bror deraf skall finna, att Edmans val ej bör ogillas. Han har ock gjordt alla Öfversättningarne, och när tillfälle framdeles blir att jämföra dem emot Originalerne, skall Bror finna att versionen altid är precist och lyckl. träffad. Argillander har dock något litet biträdt honom med berörde translation.

Hvad med Munck förelupit är altsammans en absolut följd af Sal. Konungens egen författning och den på hans anstalt med Munck ingångne Capitulation, att jag så må säga. Hvad hemliga orsaker Konungen må haft till att skona Munck, det lämnar jag därhän, men historien med honom är denna. Han skulle deponera full ersättning för de falska Sedlarne och till Judens indemnisation. Sedan borde han förfoga sig utur Riket och straxt han kommit öfver gränsen aflägga alla Ordens decorationer, antaga ett annat namn, förfoga sig incognito till någon aflägse ort, och efter Sju månader låta rap-

portera sig som död och besörja derom, att det i utländske Tidningar skulle införas. Till dessa vilkors upfyllande har Munck in sollennissima forma uti en hemlig conclave på Slottet skriftel. med namn och insegel sig förbundit. Men nu har han ej hållit en enda bokstaf af alt hvad han lofvat. Efter en kort resa till Italien, har han återkommit till Hamburg och där nedsatt sig som en Grefve Munck och Riddare af Svenska Seraphimer orden etc. Varnad att ställa sig sin förbindelse till efterrättelse, så kärt honom vore att undgå det som nu händt och hvarmed han af Sal. K. sjelf var hotad, har han med spotskhet undandragit sig att göra det. Är det då underligt, att man skridit med honom till den ytterlighet som bekant är. Alt hvad som skedt, är skedt endast att soutenera Sal. Konungens egen honneur, och det förargar hans tillhängare. De vid förhören med Munck hållne protocoller, som till en del i den unge K:s närvaro i det preliminaire Ordens Capitlet in Aprili sidst blefvo upläste, äro nu under mångfaldig försegling öfverlämnade i Kongl. Svea Hofrätts förvar. De innehålla, som det säges, underliga saker, såsom huru Konungen låtit tillverka falska Ryska Bancosedlar etc. etc., de quibus alia occasione.

Att Regements Chefs skulle fatt Taffelpenningar är en fördömd osanning. Gud nåde oss så vist, som tillgångarne ej tillåta sådane utgifter, om man ock för dem vore benägen. Klingspor, såsom en Chef commenderande i Finnland, har lika som hans företrädare haft och har ännu Taffelpenningar, ty någon annan lön för General-befälet därstädes bestås honom icke. Men för öfrigt får någon annan Reg:ts eller Fördelnings Chef icke ett rundstycke. Hvar tager man i Åbo alla dessa historier?

Hos Ryssarne bör man vist icke tillförse sig någon upriktighet i Armfeltska saken. Hvar den syndaren nu är, det vet man aldeles icke. Det sades, att han från Wien tagit vägen åt Böhmen, för att derifrån begifva sig till Pohlen; denna dessein måtte han väl ändrat sedan Ryska sakerna i Pohlen fingo en annan vändning. Förmodeligen lärer han dock, ehuru på annan väg, gått till sin stora Protectrice. Huru möijligt är det icke för henne att i sitt vidlöftiga Rike gifva honom någon refuge, utan att någon dödelig menniskja derom kan få någon spaning, mindre någon bevislig kundskap? Det är hugneligt, att den unge Konungen med ett utmärkt förakt anser alla dem, som blandat sig i Armfelts anstalter. Hans Öfvermarskalk Grefve Oxenstjerna har deraf rönt flera mortifierande vedermälen.

Sedan det gått så långt ut på tiden med Academiens tacksägelse address, torde det vara bäst att aldeles inställa dermed. Jag är väl ej mycket derföre, att Academien skall låta Hof R:n i det

som på Etiquette ankommer lända sig till mönster och eftersyn. Men då det ej skedde straxt, då icke något Collegium i Stockholm (Magistraten och Borgerskapet undantagne) med sådan address inkommit, och då ej eller Lunds Academie det gjordt, så skulle det nu efter ett halft års förlopp se alt för affecteradt ut, om Åbo Academie ville dermed omaka Regeringen. Jag vet, att det icke tages illa, om Academien låtsar ignorera hela den skyldigheten. Fast hälre blefve det en anledning för grimacer, om man nu efter åt ville göra sig till. Sådana där saker kunna hafva något värde, då man trugar sig fram med dem just under första Enthousiasmen, och då af uptäcktens nyhet alla sinnen ännu äro uprörde. Sedan första hettan afsvalnat skattar man dem föga. I alla fall hade addressen bordt vara endast till Konungen, men så ställd, att Hertigens nit och stora vaksamhet ingalunda skulle synas bortglömd. Jag tror man svårligen skulle kunnat undvika critique, om särskild address hade blifvit insänd till Konungen och en annan till hans förmyndare.

Rutström fick jag ej se. Cancell:n berättade mig, att han var i staden. Han ärnade ej gifva honom Lön utan från den dag han ankomme till Åbo och anmälte sig till tjenstgöring. Jag berättade deremot Cancell:n att Salig doctor Dahl fick ett helt års Lön till flyttnings hjelp, och att billigt vore, det ock denne, ehuru han ej ägde för sig de considerationer som Dahl, finge Lönen för hela detta år, om han innan missommaren ville anträda sin resa åt orten. Sedermera råkade jag ej Herren, men jag finner nu af Brors bref, att han vidtagit mitt tillstyrkande.

Jag skall i denna dag kl. 11 anträda resan till den af mig förr omnämnde Riddare Synen, som börjas i morgon $5^{1}/_{2}$ mil härifrån. Derföre har jag ej eller tid att circkla med mina ord. Nu på stunden kom Öfver Direct:n Bremer till mig och sade, att han reser Postvägen hemåt. Jag tog derföre det partie, att lata detta bref, som i alla fall bör upbrännas, gå med honom, och jag bilägger härvid Blixens piece och protocollerne. Hallenberg IV del går med Skepp:n Berg. Völckners bref återföljer härjemte. Gamle Camereraren Ekman i Finska provincie Con:t uti Cammar Collegio dog i går hastigt af en svår blodstörtning. Han skulle låta utskrifva Jordboks Extractet om Ackola, men sölade dermed, och nu får jag derom göra ny anstalt. — När Schönberg ankommer skall jag ej underlåta att anmäla honom till det bästa hos dem, som jag känner i Collegio och i synnerhet hos Gubben Lilljenheim, med hvilken jag är bekant.

Jag blir här tjenstgörande hela Som:n öfver. Hisinger lärer onds-dagen bli synlig i Åbo. När Ulner må resa, vet jag ännu icke. Käre Bror! Laga att jag får Mazzas räckn. betald. Det är

mig så tungt att låta honom vänta. Till äfventyrs dröijer Hisinger här till min återkomst från Ridd. Synen, och med honom skall jag skrifva Bror vidare till. Hälsa alla vänner tusende faldt. Med all uptänkelig högaktning och vänskap är jag oföränd. Min K. Brors

ödmjuke tjenare

Matth. Calonius.

XX.

Stockholm d. 1 Julii 1794.

Jag supponerar att detta bref träffar Bror ännu i Åbo. Efter min återkomst från Riddare Synen har jag varit mycket sysslosatt. Således har jag ej haft tid att förr besvara min Brors sidsta angenäma skrifvelse af d. 19 Junii. Mazzas quittence å 38 Riksdr bilägges härhos. Böckerne afsänder jag med Holmberg inlagde i en Trälåda. Canciani Collection af Leges Barbarorum antiquae är ett förträffeligt verk, onekel. det bästa, som i det slaget tils dato utkommit. Det är skada jag ej är i Åbo. Jag kunde göra mig deraf i min väg mycken nytta. Baluzii Capitularia om jag rätt känt dem förrut torde kunnat umbäras. På ett publikt Bibliothek kan dock det verket vara sin plats värdigt. Sellii historia naturalis Teredinis etc., som i min frånvaro gick bort på auction och inropades af en Notarius Consistorii Lindströmer, löste jag tillbaka af honom för En Rdr och de penningar är denna monographie ärligen värd. Exemplaret är vackert i stor 4:o.

Fredenheim har skänckt till vårt Bibliothek 2:ne Böcker, märkvärdiga för sitt sällsynt sköna och det Barkevillska vida öfverträffande Tryck, den ena är *Λογγου Ποιμενικῶν, τῶν κατὰ Δαφνην και Χλόην Βιβλοι τεττάρες* cum Proloquio de Libris Eroticis antiquorum, Parma ex Regio Typographeio 1786 i regal 4:o; den andra är *Ανακρεοντος Τηιου Μελη*, i. e. Anacreontis Odaria ibd. denna senare hel och hållen tryckt med litterae majusculae sive Capitales. Gifvaren sjelf har fått dem som praesent sig tillsände af Hertigen i Parma. Till dessa har han lagt en Liber rarus, Della origine et de' fati delle famiglie illustri d'Italia di M. Francesco Sansovino in Vinegia 1609, 4:o. Alla dessa äro inlagda i samma Låda med de förenämnde och så förvarade, att de ej skola missfaras under resan. — Resten af den insände Banco sedelen, stor 79 Rdr 35 sk. 8 rdst, som gör, sedan 38 Rdr deraf afgått, 41 Rdr 35 sk. 8 rdst. innestår hos mig till Brors disposition.

Nu är saken om Haartmanska Professionernes combination hos K. M:t afgjord och bifallen. Jag hade så tillställt, att Cancell:n tillstyrkte, det Bonsdorff med allone borde ingå i Facultas Medica och, emot nu straxt erhållande 400 Rdr in Banco, förlora sin competence till indelt Lön in facultate philosophica. Det skulle ock gatt för sig om Rosenblad haft mera courage. Af fruktan för Bonsdorffs skrik och det mycknа klammeri deraf kunde upkomma, difficulterade han så mycket dervid, att endast Consistorii hemställan bifölls; dock blir hans rätt till munera ambulatoria utom sin tour in facultate medica honom uttryckel. afslagen. — Ändtel. är ock Boktryckeri saken till Academiens fullkoml. förmon afgjord. Deremot gjordes mycket krångel, men det kunde ingen ting verka. Var gracieux och berätta detta åt Mag:r Frenckell, ty nu hinner jag sannerl. ej skrifva honom till, ehuru gjerna jag ville det.

Öfversten Baron Palmquist, arresterad i Sundet, ankom hit i förgår om afton kl. 8 och insattes på Högvakten. I dag har han varit till förhör i Krigs Hof R:n. Saken om Conspiranterne är under Hof R:ns afgörande. Innan Julii månads slut lärer därstädes domen öfver dem falla. På de anklagades anhållan har Hof R:n förordnat Referendarien Scheve till fullmägtig för Aminoff, vice Notarien Hammar för Ehrenström och Secret:n Argillander i Krigs Hof R:n för fröken Rudensköld. Då den sidstnämnde af sin Principalinna begärt ett promemorie till att upsätta hennes defensions skrift, har hon svarat, han kunde skrifva just som honom sjelf bäst syntes, hon hade sagt till protocollet förrut alt hvad sägas kunde etc.

Campementet på Ladugårds gärdet slöts förl. Söndag då Troupperne återmarscherade till Stockholm med samma stât, som de utgingo. Nästa måndag reser Konungen och Hertig Carl till Dalarne och Bergslagen på tre veckor. Rosenblad och Rosenhane blifva följagtige på resan. Imedlertid tillsättes samma Regering under Friedric Adolphs praesidium, som förledit år.

Holmberg har verkel. entamerat en plan för att bli General Fiscal öfver Apotheken i Finnland, dock tror jag ej att det lyckas. Tammelander jagade Ytter fran förslaget till Wichtis. Hertigen ville aldeles icke godkänna några Ryska Tjensteår. När Bror kommer till Wasa skall Bror hafva för sig ett bref från mig. Far väl imedlertid, och hälsa alla gynnare och vänner från Brors och deras ödmjuke tjenare.

P. S. Arken N:o 19—22 följa här innelyckt. Domprobsten Munck nämndes i går till Biskop i Lund. Jag återkom från Riddare Synen nästnämnde dag om afton kl. 8. Intet annat för denna gang. Hälsa alla Herrarne, gynnare och vänner!

XX:a.

Stockholm d. 11 Julii 1794.

Min Högtärade Käre Herr Broder! Sedan jag i förledne Lördag hade erhallit Brors angenäma Skrifvelse af d. 30 Junii, feck jag Måndagen derpå genom Secret:n Gerss de mig tillsände Penningarne. I brefvet stod att penningarne in Banco skulle utgöra *Nitton* Riksd., men de utgjorde verkeligen ej mera än Sjutton Riksd. Om det härrört antingen af misskrifning i Brefvet eller af missräckning vid remissen, torde Bror vid tillfälle gifva mig vid hand. Ännu har jag ej fått ordres, hvartill Banco myntet skall användas.

Den Femtio Riksd. Sedelen aflämnade jag samma dag den mig tillhanda kom uti Fru Jusléns egna händer. Hon lärer med sidsta Post på Wasa redan averterat Bror derom. Åtminstone lofvade hon det. Penningarne tycktes komma henne väl till måtta i hennes ensörjande och bedröfvade tillstånd. Hon hade förrut varit i berad att flytta härifr. till Borgo. Från denna flyttning afrådde jag henne på många skäl. Lyckligt vis hade ock Bergs Rådet Petersson, under ett besök han under sin korta härvaro gjordt Frun, varit med mig af enahanda mening. Således har hon ock nu mera slagit denna flyttnings idée utur hogen, och hyrt sig för nästa år andre rum, längre up på Drottningsgatan men nedan före Kongsbacken för 1300 dl. kopp.:mt för året. På det förra stället betalte hon 150 Riksd.

Med Holmberg som i morgon afreser afsänder jag till Åbo alla de af mig i mitt sidsta bref (hvilket Bror innan afresan från Åbo torde bekommit) omnämnde Böcker, inlagde i en trälåda och väl förvarade. Lådan, nygjord hos en Snickare, kostade mig 24 sk. dem jag förer Kongl. Academien till räcknings. Under särskildt couvert afsänder jag ock arken 23—31 inclusive och torde de få ligga hos Alanus till Brors återkomst.

Tvisten emellan Academien och Boktryckaren Carlbom om Psalmboks trycket etc. är nu mera lyckl. afgjord till Kongl. Academiens förmon i alla delar. Jag averterar i dag Frenckell derom. Jag vill minnas att jag förrut berättat om K. M. utslag ang:de Haartmanska Professionernes combination, och att det är enligt med

Consistorii hemställan, dock att den dubbla competencen till munera ambulatoria är Bonsdorff afslagen.

Om de nyheter här förefallit, lärer Bror af Herr Hof Rätts Rådet Hisinger få underrättelse. Bland dem är Hof Predikanten Thyselii arrestering och den emot honom anbefalde action den märkvärdigaste. Jag hinner nu ej vara vidlöftigare. Nästa vecka skall jag skrifva Bror till på Uhleåborg. Hälsa Magister Frantzén. Professor Malmström är hit ankommen, men jag har ej sedt honom och ej vet jag hvar han bor. Käre Bror glöm ej att complimentera Fredenheim för de skänckte Böckerne. Han vore dermed mycket tillfrids ställd, och vi hade att framdeles af honom vänta åtskilliga vackra saker. Mycken lycka till en angenäm fortsättning af resan. Lef väl!

XXI.

Stockholm d. 26 Sept. 1794.

Min Högtärade Käre Bror! Under sin långa resa har Bror behagat fägna mig med 3:ne rätt angenäma bref, upfylde med vackra reflexioner öfver hvarjehanda ämnen, som Bror förekommit. För denna vänskap är jag Bror oändeligen förbunden, hvarföre jag ock nu, då jag hoppas att Bror är i annalkande till Åbo, med nöije återtager en brefväxling, som från min sida i snart try månader varit afbruten. Imedlertid har jag likväl afsändt tid efter annan de utkomne protocollerne rörande Conspiration, jemte Hof R:ns utslag och Advocat fiscalens Besvär i berörde mål, såsom ock några andre af Bror requirerade papper, med ordres, att de i Brors frånvaro skulle aflämnas till Secret. Alanus, som lärer dem Bror genast tillställa.

Nu är det ryktbare målet afgjordt, på ett sätt som af Tidningarne är bekant. Med vice Häradsh. Pomoell, som om några få dagar härifrån afreser skall jag meddela Bror en omständelig detail om hela förloppet och huru vidt Högsta Domstolen äger del i det som händt, till äfventyrs utöfver Allmänhetens förmodan. Med honom skall Bror äfven få de sedan min sidsta remiss utkomne arken af protocollerne i den saken. Att Högsta Domstolens protocoll icke blifver tryckt, tycker jag mig med tämlig visshet kunna förutse. Att Justitiae Cancelleren blir President i Wasa Hof Rätt, torde kunna tagas för otvifvelaktigt. Hvem som då utses till Justitiae Canceller, är svårare att säga. Det kan hända att det blir Hisinger.

Åtminstone gör han alt sitt till att förvärfva sig detta i mitt sinne vådelige förtroende.

Häradsh. Blix har på trycket fortsättningen af sina politiska Betraktelser. När den utkommer, som snart lärer ske, skall jag skicka till Bror ett Exemplar deraf. Professor Malmström skall nu vara här i staden, men jag har ej sedt honom sedan han från Westmanland återkommit. Sedan Stats Secret:n Franc nu är skilgd från sin tjenst, dock med bibehållande af den särskilta pension af 1200 Rdr, som Salige Konungen honom hade tillagt, blir ofelbarligen Baron Rosenhane Öfver Postdirecteur. Jag tycker den sysslan skall accomodera honom väl och gifva honom nog ledighet att fortfara med sine Genealogiske undersökningar. Han skall gifta sig med Riks Cancellerns dotter.

Att Bror från sin resa complimenterade Fredenheim för de Böcker han senast skänckte till Academien, var förträffeligen väl gjordt. Han var hjertel. smickrad deraf. Gubben Sernsköld har jag en och annan gång besökt, men nu på lång tid har han ingen ting nämndt om sin tillämnade donation. Har han redan meddelt Bror förtekning öfver sine Latinske Poeter? Jag fruktar han så länge idislar på sitt Testamente, att det slutel. blir ogjordt. Ogjerna ville jag påminna honom derom. Det skulle se så tiggarlikt ut. Om han likväl ännu en gång började tala derom, torde jag väl taga mig den frihet att yrka en skyndsam fullbordan af en berömlig sak, den han så länge hos sig beslutit.

A propos! Bror nämnde i ett sitt bref om Munsala kyrka, att den är så rymlig och respectable, att den kunde passera för domkyrka. Man påstår här, att vid Ritningens utfärdande till denna byggnad det misstag i Öfver Intendents Contoiret förelupit, att man för detta Capell upgifvit en ritning, som var ämnad för en stor Landsförsamling i Blekinge, hvilken sidstnämnde deremot förkastade den ditsände Ritningen och begärte sig en annan för en större och efter dess folknummer afpassad kyrka, som ock sedan blifvit berörde församling meddelt. Nu har jag ingen ting vidare att berätta. Som sagdt är, skall Bror med Pomoell få en vidlöftigare Epistel. Hälsa alla gynnare och vänner.

Det säges, att Probsten Widén och Thorild skola fått tillstånd att återkomma i Riket. Jag har ej kommit att underrätta mig, om det är grundadt.

XXII.

Stockholm d. 29 Septemb. 1794.

Högtärade Käre Herr Broder! Härjemte följa nu protocollerne från arket N:o 55 inclus. till och med $60^1/_2$, och från och med 72 till och med 79, tillsammans 15 ark. Bror lärer sedt i Tidningarne, att tryckningen ej skedde i ordning, och deraf har härrört, att ett ark är teknadt med N:o 60 och ett annat dernäst med $60^1/_2$, ty man hade ej riktigt uträcknat huru många ark, som fordrades för de ark som lämnades otryckte, för att ju förr dess hälre skaffa Advocat Fiscalens ämbetes påstående i Allmänhetens händer. Nu måste Bror hafva en oafbruten suite till och med arket 79.

Af den fameuse Prospectus synes mig, att tre särskilde uplagor blifvit gjorde. Af den första uplagan bilägges härhos ett tryckt Exemplar för Kongl. Academiens Bibliothek. Jag skall se till att förse Bibliotheket med Exemplar också af de tvenne senare uplagorne, som i någon mån vika ifrån den första. Vissa expressioner äro i de senare rättade och förbättrade. Af den medlersta uplagan äger jag en afskrift. Jag har ej haft tillfälle att jämnföra, om icke den 3:dje uplagan, som är in 8:o, är endast ett aftryck af den andra.

Ännu har jag ej råkat Malmström. Om han här skall afvakta Cancellerns ankomst, så får han förmodel. ännu dröija i 8 eller 14 dagar. Man säger, att Ebel ock skall vara från sin Landsflykt återkallad.

Med den innelyckte Apostillen förfares på sätt jag deri anhållit. Sjökorten skall jag skicka med Skepparen Tymén eller Berg, hvarom jag framdeles närmare vill avertera. — Prinsessan ankom i Lördags d. 27 kl. 11 om aftonen hit till staden, hvilade öfver natten i sitt ännu ej fyllest inredde palats och reste d. 28 vid middagstiden till Drottningholm, hvarest Cour skulle blifva. Hälsa Assessor Wallenius. Gud vet, huru jag skall få tillfälle att vara honom till tjenst i hans Prästcommission. Gjerna ville jag göra det om jag kunde, men omöijeligen kan jag våga mig åstad såsom recommendateur ex professo. Det har aldrig varit min vana, och dertill har jag ej gåfvor. Mig felar det etourderi, som dertill vore nödvändigt. Beder i öfrigt om min hjertel. hälsning till alla andre vänner. Må väl!

Att Assessor Juslén i Wasa blifvit nämnd till Hof Rätts Råd därstädes och Carp till Assessor ibd. samt Wallerian, Sylvius och Gadelli till Assessorer i Åbo Hof Rätt, måste redan vara bekant. Detta skedde d. 26 hujus. I dag d. 30 Sept. skrockar folket, att Ehrenström skall blifva benådad till lifvet, om ej förr, så på Rättsplatsen. Men jag tror det intet. — Arket N:o 80 af protocollerne som i dag utkom, följer jemte de öfrige. Likaledes ock arket 81, sedan Pomoell upskjöt med sin afresa till i dag, som är d. 3 October.

1793 [läs: 1794] **d. 29 September.**

Apostille. Nu skall jag meddela en omständelig och sannfärdig detail om sluteliga förloppet med det ryktbara Högmålet. Så snart Advocat fiscalens Besvär öfver Hof Rättens utslag (hvilka dock ej äro författade af honom sjelf, utan efter föreskrift af Expeditions Secreteraren Edman) inkommit och genom Trycket straxt derpå blifvit utgifne, begynte Regeringen gm Just. Cancell:n att enträget sollicitera hos Högsta Domstolens samtel. Ledamöter, att desse Besvär i alla sina puncter simpliciter måtte bifallas. Denna proposition motsades i mer och mindre mån af den ena och andra. Ändtel:n, sedan de infordrade förklaringarne både öfver desse och Ehrenströms samt Aminoffs Besvär blifvit utgifne, förekom saken i Högsta Domst. uti Justitiae Cancellers öfvervaro d. 15 Sept. och förehades då samt d. 16 och 17 ditto. Omröstningen sidstnämnde dag om efter middagen, som äfven bivistades af Just. Canceller, utslog således: att hvad angår

1:o Armfelt, så emedan i Lagen icke någon ting vore stadgadt om förrädare, som fått taga flykten och i sin frånvaro om gierningen fullel. öfvertygad blifvit biltog dömd, och huru med Kungörelsen om hans brott och fridlöshet borde förhållas: Rikets häfder jämväl utvisade, att härmed olika blifvit förfarit: Ty och som Armfelt med en synnerligen arglistighet sökt utföra sine förrädiske anslag, förnämligast deri, att han sökt förleda Rikets unge och omyndige Konung att authorisera sig till en underhandling med utländsk magt, i följe hvaraf en främmande härsmakt skulle ledas in på Riket och med dess tillhjelp Regeringssättet omstörtas, Riket försättas under Ryskt ok, så att ock Konungen sjelf vid sitt tillträde till Regeringen komme att befinna sig under Ryskt förmynderskap &c. &c., så skulle tillstyrkas, att hans fulle namn måtte, nu och sedan han undgått ett välförtjent dödsstraff, anslås på skampålen i de större Rikets städer, där Konungen nödigt funne att det ske borde.

Detta tillstyrkande billigas af hvad Lagen uttryckel. stadgar om bedrägelig Debitor, som rymmer, att näml. dess namn bör fästas å kåken: af det som jämväl förordnas om dem, som blifvit ärelöse dömde, att deras vanfrägd offentel. bör kungöras i den ort de vistas: och ändtel. af hvad i thy fall ofta tillförene händt. Men det hemliga skälet dertill var, det denne farlige och elake mannen, aldrig måtte kunna vid annan yppande conjunction rehabiliteras och brukas i Rikets vigtigaste sysslor. Härom voro alle enige, utom grefve Taube, som tyckte, att en dylik anstalt ej borde äga rum.

Beträffande

2:o Ehrenström: så sade Prof. Calonius och grefve Taube, att sedan de tillstyrckt det måtte han för sin delaktighet i Armfelts stämplingar och sine egne förehafde anslag, mista Lif, ära och gods, så kunde de ej finna, att någon skärpning i detta dödsstraff borde tillstädjas. Hans förgripelse emot Hertigen vore ej annorlunda beskaffad, än att den under det honom ådömde svårare straff kunde inbegripas; med hans blod borde altsammans anses tillräckel. försonadt, hvarvid ock några starcke reflexioner emot skärpningar i allmänhet, och huru vidt de någon gång till äfventyrs kunde tillåtas, blefvo anförde. Men pluraliteten pröfvade, det hans straff, med hans ställande i halsjärn för en påle borde ökas, hvarvid dock, utom Hisinger, de öfrige tillade den orimliga clausul, om ej Hans Kongl. H. af gunst och nåde ville denna skärpning eftergifva. Kunde den eftergifvas, på hvad grund skulle den då tillstyrkas?

Vidkommande

3:o Fröken: så sades enhälligt, att hon varit, icke såsom Hof R:n ansedt, allenast medvetande, utan ock genom sitt försök att förmå Konungen att skrifva ett bref till Kejsarinnan, medverkande i Armfelts förrädiska plan, och att hon derigm gjorde sig skyldig att mista Lif, ära och gods; Men af flere skäl tillstyrktes, att hon måtte få behålla lifvet. Man supponerade då, att hon skulle insättas i Vesterås fästning eller annan anständig ort.

4:o Hvad Öfversten Aminoff angår, yttrade sig Högsta Domstolens Ledamöter, utom Lagman Widegren, Hof R. R. Evelius och grefve Taube, att han i synnerhet gm sitt erkända bref till Fröken af d. 28 Martii 1793 vore fulleligen öfvertygad derom, att han umgåtts med vådeliga anslag till ändring i Regeringssättet, och att de genom en eller annan art af Rysk inflytelse skulle till verkställighet bringas; samt att han således efter lagens stränghet hade förverkat Lif, ära och gods, dock som ej utredt vore, att han haft säker kunskap om Armfelts afsikt att leda Rysk härsmakt på sitt fädernesland, eller att han samtyckt till den honom föreslagne resa åt Ryssland gm Italien, eller till det honom proponerade möte med

Armfelt i Finska viken, med mera, så tillstyrktes, att han för dödsstraffet måtte förskonas och å någon fästning på behagelig tid i förvar hållas. Widegren och Evelius tillstyrkte att han, såsom icke fullel:n förvunnen om delaktighet i Armfelts plan, skulle uppå bekännelse å någon fästning insättas; men grefve Taube lika med Hof R:n lämnade saken i det Öfversten angick till framtiden, då den kunde uppenbar varda.

Ändteligen

5:o tillstyrcktes enhälligt, att i det som angår Mineur, Forster, Sources och Franc Hof R:ns utslag, som befriat dem, måtte gillas. Men beträffande Mineurs och Forsters anhållan att från häktet blifva lösgifne; så emedan K. M:t i bref till Hof R:n förbehållit sig sjelf att om deras arrest och frigifvande derifrån förordna; på hvilken grund ej eller HofRätten derom i någon måtto sig utlåtit, så ägde de ock att nu mera sedan de frikände blifvit, Kongl. M:ts eget nådige förordnande i den delen afvakta. Evelius och grefve Taube sade, på enahanda praemisser, att de med denna omständighet ej kunde sig befatta. Annan skiljaktighet var ej härutinnan.

Protocollet öfver denna omröstning justerades d. 18 Septemb. efter midd:n. Conseil skulle blifva följande dagen på Drottningholm. Men den blef nu vid justeringen contramanderad och utsatt till måndagen d. 22 Sept. kl. 10 före middagen. Orsaken till detta upskof var, att RiksDrotzet, som förmärckt Hertigen inclinerad till mycken grymhet emot Fröken i synnerhet, genom enträgna böner förmått honom att närmare betänka sig och att sofva ett par nätter på saken. Han skall ämnat henne Echafaut och risslitning samt tukthus arbete.

Conseil blef altså om måndagen. Närvarande voro RiksDrotzet grefve Wachtmeister, Riks Cancell:n Baron Sparre, Hans Excell:z Baron Reuterholm, General Adjutanten Baron Cederström, Justitiae Canceller Lode, Hof R. R. Evelius och Professor Calonius. Revisionssecret. Wählin var föredragande och vid protocollet Protocollssecret. Lindblom.

Sedan Revisions Secret:n i korthet berättat huru Hof R:n dömt och på hvad sätt Högsta Domstolen i hvarje punct sig yttrat, och hvad skiljaktighet därstädes vid omröstningen förefallit, yttrade sig Hertigen, synbarligen rörd och med staplande mål, lika som gråten statt honom i halsen, att han väl ingen ting högre önskade, än att i detta mal, som så nära rörde hans egen person, kunna följa sitt hiertas böijelse för nåd och mildhet, men att en högre skyldighet af Riksstyrelsens lagliga förvaltning ej kunde medgifva att han sig dertill oinskränckt öfverlämnade: Rikets läge och säkerhet borde förnämligast härvid rådfrågas m. m., hvarpå han öfver hvar punct

kortel. meddelte sitt utlåtande, på sätt som af Tidningarne är bekant. Det kläckte i dem, som ej varit med i den hemliga conclaven, när de hörde att Fröken skulle på Echafauten och sedan på Spinnhuset, och att Mineur och Forster, under den orimliga förevändning, att *Högsta Domstolen hade låtit deras lösgifvande på Kongl. M:ts godtfinnande ankomma*, skulle tils vidare försändas till Malmöhus. Grunden till sidst:de våldsamme steg ligger ofelbart i några Spionrapporter, som de två värdige männerne Drifva och Bratt varit tjenstaktige att frambära, om något otjenligt glafs, som desse torde sig någon gång tillåtit. Franc skildes genast från tjensten, hvarvid anfördes, att han innehade en förtroendes beställning, och att således den action vid Cancellie Rätten, hvartill Hof R:n och Högsta Domstolen hans förhållande i ämbetet utstält, vore en onyttig formalité: och att K. M:t likväl, så vida Franc i sina förra ämbeten med trohet sig skickat, ville om hans bergning för framtiden draga nödig försorg, hvilket ville säga så mycket, att han finge behålla sin pension 1200 Rdr.

Härmed var Conseilen slutad. Som det beslut förrut var fattadt, att Execution dagen derpå skulle gå för sig; så befaltes att Hertigens meddelte yttrande skulle till följande dagen bevaras i en helig tysthet: och att Conseil Ledamöterne skulle qvarstadna på Drottningholm, till dess Conseil-protocollet var upsatt och af dem underskrifvit och till dess utslaget hunnit expedieras jemte bref till Öfverståthållaren &c. Till den ändan var ock anstalt fogad, att de ofrälse Conseil Ledamöterne jemte revisions och protocolls Secreterare skulle serveras med middagsmåltid i Hertig Friedrics pavillon, där Justitiae Cancellern skulle blifva deras värd, hvarom ock Hertigen sjelf mycket artigt behagade dem tillsäga. Middagsmåltiden var hederlig och anständig, men utan all luxe. Dervid gafs hvitt och rödt vin samt Moseler, och ett glas fin Mallaga per man. Detta var första gången som ofrälse Ledamöterne och Revisions Secreterare etc. fått mat på hofvet.

Professor Calonius, som för att hjelpa en svag protocolls Secreterare hade författat Högsta Domstolens omröstnings protocoll, endast med undantag af några Ledamöters skiljaktiga vota dem de sjelfve upsatt, författade ock nu ingressen till Hertigens slutel. yttrande samt hela artickeln om Armfelt, jemte den högst enfaldiga fanfarronaden om blotta dopnamnets utsättande då någon bedragares eller förrädares namn på kåken anslås. Månne denna korttänckta föreskrift skulle kunnat eller kunna följas, om förrädaren hetat Carl, eller Gustaf Adolph, eller om i en framtid inträffade, att han hade lika namn med Rikets Konung. O! sancta simplicitas! Klockan 8 om aftonen var alt färdigt, renskrifvit och underskrifvit, och de som

bivistat denna omilda Conseil reste till Stockholm. Police-mästaren, som vid middagstiden infann sig å Drottningholm, afreste derifrån kl. 4 att rangera anstalterne till den följande dagens skeende Execution.

Bittida om morgonen d. 23 Sept. när folket vaknade, voro Echafauts upreste, den ena på Packare torget och den andra på Riddarholms torg. Då begrep snart sagt hvar och en hvad som skulle hända. Frökens öde väckte allmänt medlidande och grymheten emot henne ansågs med indignation af sjelfva Pöbelen. Klockan 6 hade man tagit ifrån henne Gardes och Officersvagten och placerat police Betjente i deras ställe. Ändteligen sades henne, att hon skulle för skampålen, men ej ännu att vägen sedan blefve för henne på Spinnhuset. Kl. 10 fördes Ehrenström i en hyrvagn, under Escort af Lif Husarer till Packar torget, där han stod i halsjärn för pålen till kl. 11. Han skall hållit god contenance, sedt fier ut, läsit Armfelts namn på en tafla icke långt ifrån sig på en annan påle, tagit sig då och då en pris snus &c. Kl. 11 framkom Fröken, gående och escorterad af 12 man Garde från gl. Kongshuset, och besteg med egne krafter Echafauten, hvarest 2 Bödelsknektar voro förrut till hennes betjening. Då desse rört på Halsjärnet, har hon med indignation fattat i sin Halsduk för att rifva den af sig, men ändtel. har Slottsfogden tillsagt, att något halsjärn ej skulle henne påsättas. Hon har stått med bart Hufvud och nedkammadt hår, klädd en svart Sallop och prickig Cattuns kjortel. Som hon klockan $^{3}/_{4}$ till 12 afdånade och föll ned, dervid hon ock något skall blifvit skadad i ansiktet, så blef befallning gifven, att hon genast skulle bortföras, då en Hyrvagn framkört, escorterad af Stadsvakts Soldater eller Korfvar; hvarmed hon, sedan Stadsfältskären Fröberg satt sig i vagnen med henne, bortfördes till Spinnhuset, där hon har tre rum, i en särskild flygel, hvilka förrut af en Spinnhus Predikant varit bebodde. Hennes tractamente lärer blifva 32 sk. om dagen. Samma dag och alla dagar derefter har hon haft besök af sin Syster Hofstallmästaren Ehrencronas fru och af Hofstallmästaren sjelf samt deras barn, såsom ock af sine Bröder samt andre vänner och bekante.

Med Execution skyndades, för att undgå förböner, dem Hertigen till äfventyrs fruktades att ej kunna emotstå. I synnerhet befarades Prinsessans alla dagar väntade återkomst. Hertiginnan och alla Hof Damerne på Drottningholm hafva funnit sig oändel. scandaliserade af proceduren med den stackars fröken. De glossera så deröfver, att jag ej vet huru länge tålamodet för en viss man, hvilken all hårdhet tillräcknas, skall kunna räcka; det är obeskrifligt huru många ovänner Regeringen gjordt sig både genom detta steg

med fröken och med Ehrenströms utställande för Echafaut. Sådant hade man lätteligen bordt förmoda, hälst så många sökte att afråda från alt, som ägde utseende af enskild hämd. Nu gör man förhateliga paralleler emellan Konungamördarena och desse Revolutionister &c. &c., och dertill har man gifvit god orsak. O! tempora.

Natten emot sidsta thorsdag skall ett pasquill varit anslagit å kåken på Packarhus torget, förträffel. väl textadt, af innehåll, att G. A. R—h—m snart nått sitt mål, då han ändtel. fått tillfälle att mätta sin grymhet och blodtörstighet, &c. Natten emot Söndagen har ett än hårdare varit fästadt å väggen på Smedgårds häktet, i hvilket han ock blifvit hotad, att han snart sjelf skulle se sin bane. Sådane upträden båda mycket ondt, hvilket dock Gud nådeligen afvände. På något sätt måste nationen yttra sitt missnöije. Om man med mildhet och humanité förfarit, skulle aldrig någon öpnat mun. Men man har tvärt om skridit till pojkstreck, för exempel, när fröken skulle föras till Spinnhuset, som är helt nära till Horns tull, hade man beställt Hurra ner på Horns gatan, som veftade hattarne och ropade Hurra vid hennes framfart. När hon med sin hyrvagn inkom på Spinnhus gården, voro i Spinn- och Tukthus fångarnes rum alla fenstren öpnade och dessa kånor nickade åt henne och ropade välkommen. Sådane anstalter äro aldeles Liljensparriske. Man tålte dem den tiden, under en Konung, som adorerades af Pöbelen. Den uplystare delen måste tåla dem, ty de vågade ej ogilla dessa ehuru skändel. uptåg. Nu är det tvärt om.

Det säges, att öfver Ehrenström dödsdomen i nästa Onsdag d. 8 October skall verkställas, förmodel. aflöper det fredligt, och Gud bevare ifrån att det annorlunda hände. Escorten och Spetsgården blir väl så manstark och så försedd att Pöbelen nödgas hålla sig stilla.

Så snart detta är genomläsit, bör det genast upbrännas, det är ej i vår tid, som man bör samla Memoirer och göma dem. Innehållet kan communiceras några få vänner sub rosa, men ej dem som göra handtverk af att löpa med nouveller, och göra sig till att ock veta något.

XXIII.

Stockholm d. 10 Octob. 1794.

Högtärade Käre Broder! Härjemte affölja arken 82, 83 och 84 af Hof R:ns protocoller, såsom Conseile-protocollet af d. 22 Sept. samt Kongl. M:ts nästnämnde dag gifna utslag. Sedan Conseile-protocollet trycktes, blifver min med Pomoell afsände långe berättelse onödig. Förmodel. blir Högsta Domstolens protocoll i detta mål icke tryckt. Det väsendtligaste deraf är verbo tenus intagit i Konungens utslag. Skiljaktigheterne och rationes mitigandi äro endast utelemnade. Huru det slutel. aflopp med Ehrenström utvisar närlagde blad af Dagligt Allehanda. Hvad som kunde tilläggas, är att Ehrenström om den meddelte nåden om morgonen kl. 7 i arresten blef underrättad, och att sedan Pardons utslaget blifvit upläsit, Skarprättaren högg med sin bila i toma stupstocken, hvarefter Bödels knekten lossade bilan och vände stocken i kull. Straxt derpå affördes Ehrenström, men fick stadna på Lilljeholmen för att spisa middag och att låta raka sig för första gången sedan han häktades. Med sitt ganska röda skägg skall han gjordt en underlig parad så på Echafauten som på Rättsplatsen. Nu är alt tyst och stilla.

Jag fick riktigt Brors senaste skrifvelse. De saknade protocollerne torde Bror sedan fått, åtminstone äro de af mig riktigt afsände. Det afbrott som skedde i tryckningen, och hvarom jag nämnde i ett af mine senare bref, lärer vållat någon misstanka hos Bror att några ark hade uteblifvit.

Malmström är än här och väntar på Cancellerns ankomst. Han har ett nytt opus färdigt, hvilket han lofvat visa mig. Tammelander är ock ankommen med Hustru och barn. Det säges att Ignatius ock skall hit förväntas.

Jag reser nu på ögnablicket till Drottningholm att bivista Justitiae Conseilen. Imedlertid afgår detta med Handels Bokhållaren Giers, som är engagerad i Handelsman Loffmans tjenst. Alopaeus mår väl och reviderar flitigt. Som Cammar H. Grefve Piper och Brukspatron Friherre Rappe afsagt sig att denna gång vara Revisorer, har Riddar Hus Directionen i deras ställe valt Friherre Christer Lindorm Posse och Friherre Lovisin.

Hälsa Camereraren Widenius och bed honom att på Rådman Sackléns requisition betala hvad gatläggningen för min del kostar. Jag har skrifvit Sacklén till derom.

Beder i öfrigt om min vördnadsfulla respect hos samtel. Patres, framhärdandes beständigt att vara Min Högtärade Käre Broders

ödmjuke tjenare

Matth. Calonius.

Fru Juslén har lämnat till mig en Bror tillhörig actie-Sedel i Upfostrings Sällskapets förlags böcker. Den är hos mig i godt förvar. Om tillskott skall ske, så vill jag ock derom besörja. Jag glömde i mitt sidsta bref att nämna derom. Uti ett af de i sommars afsände Paquetterne medfölgde protocollerne om Thyselius och Handlingg. om Svenska Academiens Högtidsdag d. 20 Dec. 1793. Låt mig veta om detta Paquett kommit Bror tillhanda.

XXIV.

Stockholm d. 14 Octob. 1794.

Min Högtärade Herr Broder! I går hade jag den hjertel. fägnad att erhålla min Herr Broders bref af 9 hujus. Om de requirerade sakerne har jag i dag föranstaltat. De skola ofelbarl. med Rådman Trapps Skeppare Berg komma Bror tillhanda. Jag kan än ej veta hvad denna requisition kostar, men efter all liknelse kan jag bestrida utgiften af de hos mig innestående medel. När den är betald, lärer öfverskottet ej blifva stort. Bilagde note visar huru vår räckning står, nästnämnde requisition oberäcknad. Förmodel. lärer Bror redan fått mitt bref med Loffmans Bokhållare Giers, som afreste i förleden fredag.

De Besche a...[?] funno det rådligast att låta sin talan emot Thyselius falla. Det hade slagit för dem illa ut om de den ärnat fullfölja. Också skrattade man öfverljudt uti alla sällskaper i Stockholm öfver deras skrämskott.

I morgon och i Lördag säljas på Bokauction ett partie gl. Historiska Böcker. Jag skall tillse att kunna af dem skaffa Völckner åtminstone några af dem han åstundar. Lydeke är ännu borta. Om Ackola saken har jag begärt undersökning i Cammar Archivo och lärer nu jag om några Postdagar kunna meddela Bror ett omständel. document derom. Uti tredje province Contoirets archiv

var annan underrättelse ej att hämta än att Hem:t var krono. Men också fanns där ingen äldre Jordebok än den af 1701.

Kan jag i samråd med Grefve Taube, den jag dagel. råkar, uträtta något till Snellmans förmån, skall jag göra det med nöije. Malmström har verkel. begärt Konungens permission på några månader, men att han derå skulle vunnit bifall känner jag icke, det kan dock vara möijligt. Då jag för vid pass 8 dagar råkade honom, var hans ansökning ännu ej föredragen, och jag tviflar om det skedt tils dato. — Edelcrantz med sitt Cancellie Rådskap är in statu quo. Ingen fullmakt har han än utlöst, och om han kan forcera Regeringen att gifva sig säte och stämma i Collegio, är en sak jag ej vågar förutsäga.

Tammelander är här. Jag önskade att få den mannen skild från Academien. Han blir vid det verket aldrig gagnelig, men såsom en etourdie Sökande kan han hindra bättre ämnens befordran. Imedlertid fruktar jag han ej får Wichtis. Det orimlige medlidandet med Enkor, hvilkes starke Patron Petrejus altid är, torde vålla, att den får Pastoratet, som bjuder mest åt Lagi sterbhus. Jag blandar mig ej i främmande affairer, men kunde jag hjelpa honom, ville jag det gjerna, endast att förlossa Academien från en sujet, som ej synes kunna någonsin bidraga till dess anseende eller lustre.

HäradsHöfd. Arppe är af naturen danad till en Avanturier. Han lefver nu af Commissioner. För egen räckning lefver han lusteliga på värdshus och i stora Brödra sällskaper. Men om Hustru och barn dervid finna sin räckning skall jag ej säga. Gripenberg är länge sedan Öfverste för Tavastehus Läns Reg:te g.m accord med den trygge mannen Ehrenroth. v. Platen är ock redan Öfverste Lieutenant vid berörde Regemente. Jag undrar aldeles icke att Officerare Corpsen icke gouterar hans befordran.

I Sommars utverkade jag g:m Kökeritz befallning till Lunds Academie om Disputationer etc. Jag talte derom äfven med Biskop Munck. I går feck jag bref af Acad. Secret:n Sommelius att de voro afsände från och med 1792 års Höst- till och med detta års Vår Termin. I dag feck jag ock reda på Skepparen, som hade dem med sig. Hans frakt 1 Rdr har jag clarerat, och afskickar nu Packkistan med Skeppar Berg.

Det tyckes som Allmänheten, den uplysta nämnl., skulle gillat Ehrenströms benådning. — Wetterhof har jag ofta råkat. Hans sak beror af Tornerhjelms inställelse. Hertigen är mycket prevenerad emot hela denna rättegång, det känner jag med visshet. Hälsa alla vänner. Jag är oföränderl. Min Herr Brors

ödmjuke tjen.

Förlåt min hastighet! M. C.

Apostille! Hjelp mig, om möijligt är, från en sak, som ehuru den mig ej angår, gör mig mycken förargelse. Gubben Gahm har legat sjuk i den här gångbara svåra Febern. Nu är han bättre, men bombarderar mig dagel. med requisition på Tio Rdr, som han tror sig hos Academien i Åbo hafva att fordra. Jag har hulpit honom i hans nöd, men utan att den saken har något sammanhang med hans pretensioner hos Academien. Han brummar grufveligen. Låter det sig göra att stoppa munnen på denne närgångne man med 10 Rdr, så befordra det derhän. Hvar om intet, så gif mig ett sådant svar, som jag kan visa honom till vederläggande af hans efter alt utseende af nöd och trångmål tillskapade fordran.

Tänk att Carl Fridric Bremer här råkat i den olyckan att bli hufvudsvag. Hisinger har skrifvit mera derom till Haartman, som kunde bereda hans Fru Mor att slutel. emottaga denna bedröfl. nouvelle. Det är någon kärlek, apparemment till Mamsell Classon, som blandar sig i hans manie. Schultzenheim gifver slät förhoppning om hans restitution. Utan minsta känning af Feber rasar han erbarmeligen.

XXV.

Stockholm d. 17 Octob. 1794.

Högtärade Käre Broder! Icke med Skepp:n Berg, såsom jag enligt mitt sidsta bref först hade ärnat, utan med Jungfru Augustins Skeppare Ginman, som i dag eller sidst i morgon afreser, afgå till Bror:

1:o BrädLåren ifrån Lund med Disputationer och Böcker inropade på Strickerska auctionen i Carlshamn; 2:o Ett paquett innehållande alla de å Utters närlagde räckning upptagne saker. Hvad dessutom var requireradt har än ej kunnat erhållas. Jag skall dock beflita mig att skaffa dem till nästa lägenhet, om någon sin möijligt blifver; 3:o Ett litet paquett från mig innehållande den i dessa dagar utkomna 3:dje delen af Blix om Sveriges Statshvälfningar, den nya Skogsordningen och arken 85—88 af protocollerne. De två förstnämnde kosta tillsammans 35 sk. och äro uptagne i bihanget till Utters räckning. När denna jämnföres med min sidst insände note, täckes Bror finna, att jag för dess räckning ännu har innestående, utom Banco myntet, Fyra Riksd. 41 sk. Jag tycker, att priset på Hargs Bruks stora tryckpapper är upsatt 16 sk. högre än förr. Skepparens connoissement på förenämnde [effek]ter bilägges

härhos. För den Lundska Bräd Låren har jag erlagt i frakt 1 Rdr och i Bärare penningar 12 sk. I sommars utgaf jag ock för Academien 1 Rdr för Selli Historia Teredinis och 24 sk. för en Låda, hvari jag öfversände den jemte Fredenheimska presenten. Min fordran lärer således vara Två Rdr 36 sk., och jag beder ödmjukast, att Bror ville foga den anstalt att den blir mig betald.

Här om dagen inropade jag på en auction följande böcker och piecer i mening att skänka dem till Bibliotheket i Åbo, näml.

Krantzii Chronica Daniae, Suetiae & Norvagiae. Argent. 1546. Folio; — Academicorum Dorpatt. Poemata in excessum Gustavi Adolphi. Dorpati 1633. Folio; — Königinnen der Amazonen, bey der Crönung der Königinn Christina. Stockh. 1650. Folio; — Memorie historiche della Mossa d'armi di Gustavo Adolfo Re di Suetia. Dal Signor Conte Majolino Bisaccioni, in Venetia 1642. 4:o. rar; — Linnaei, Caroli, Oratio de necessitate peregrinationum intra Patriam etc. Accedunt Brovallii Examen Epicriseos Siegesbeckianae & Gesneri Dissertt. duae. Lugd. B. 1743. 8:o; — Rudbeckii, O. Propagatio Plantarum c. figg. Ups. 1686. 8:o; — Linders Flora Wiksbergensis eller etc. Stockh. 1716. 8:o; — Döbelii, Joh. Jacob. Historia inediae diuturnae Estherae, Johannis filiae; Ejusd. discursus Acad. de Estherae angelo, stella, serapho albo & deliquiis; Idem Inquisitio judicialis super Estherae morbo habita a Judice Territoriali Suenone Hallenberg & latine reddita a Döbelio. Lond. Goth. 1714. 8:o; — America illuminata, skrifven och utgifven af thes Biskop Jesper Svedberg. Skara 1732. 8:o; — Idman, Nils, Folkets rop uppå Norrska fjällarne. Stockh. 1720. 8:o; — Emporagrii Orationum Holmiae habitarum triga. Holmiae 1655; — Historische Beschreib. des Königreichs Schweden, durch Petrus Lucius. Rinteln 1634. 12:o.

Var god och låt mig veta hvilka af dessa Bibliotheket förrut ej äger, då jag med nästa Lägenhet skall afsända dem, jemte några andre, jag i nästa Lördag kan få köpa. Må ej Krantzii Chronica, den Bibliotheket förrut lärer äga, kunde tjena i Völckners kram. Han har begärt hans Vandalia, men den har jag ej öfverkommit. Bisaccionis historia om Gustaf Adolphs krig är en vacker, väl conditionerad quart.

Nu har Krigs Hof R:n dömt om Baron Palmquist. Pluraliteten har fält honom till ett års suspension. Justitiarien Falkman har förklarat honom sin tjenst förlustig, men Brygger och en Major hafva dömt honom att arquebuseras. Annars vet jag icke något nytt hafva förefallit. Hälsa alla vänner. Jag är beständigt Min Herr Broders

ödmjuke tjenare
Matth. Calonius.

XXVI.

Stockholm d. 24 Octob. 1794.

Högtärade Käre Herr Broder! Mitt sidsta med Posten d. 17 hujus lärer redan ankommit. Utan att nu mera afbida svar å min deri gjorde förfrågan, afsänder jag i dag med Rådman Trapps Skeppare Berg, som är aldeles segelklar, en liten Låda addresserad till min Herr Bror, hvari ligga alla de å närlagde förtekning specificerade Böcker och piecer. Af dem täcktes Bror till Theologiae Adjuncten Bonsdorff gunstigst låta aflämna Buxtorffs Lexicon, men af de öfrige får Kongl. Academiens Bibliothek behålla alla dem, som där förrut icke finnas. Vore det så att Bibliotheket redan ägde af Dionysius Halic., Isocrates och Stobaei Sententiae de Editioner som nu offereras, så torde Bror i någon vrå förvara dem till min återkomst. Men med alle de andre, där ock Bibliotheket hade dem förrut, må Bror förfara efter egen godtycko, dock kunde de, som äro Botanici argumenti, gifvas till Professor Hellenius. Af Narsii Poëmata har jag före detta gifvit Bibliotheket ett Exemplar, men jag minnes ej, om det Exemplaret var af samma uplaga med denna eller om den innefattade alt hvad i denne finnes. Af Ragvaldi Ingemundi Leges Suecorum lärer Bibliotheket också fått af mig ett defect Exemplar, men detta är complett.

Bisaccionis Memorie historichi del Gustavo Adolpho, om hvilken jag i mitt senaste bref nämnde, har jag nödgats på ett par månader låna åt Hallenberg, som just nu arbetar på historien om denne Konungs Tyska krig. Så snart jag den återfår, skall jag sända den till vårt Bibliothek, där den ej lärer finnas. Doctor Bladh har ändtel. åstundat att af mig få tillbyta sig Krantzii Chronica Daniae, Suetiae & Norvagiae, och för den orsaken har jag hållit den quar tils vidare. Jag ville gierna villfara hans begäran, och jag tror att Bibliotheket äger den, och att den för Völckner ej kan vara nödig.

I ofvanberörde Låda ligga ock arken 89—91 af protocollerne, och ett Exemplar af K. M:ts i anledning af Conspirationen till Rikets samtel. Inbyggare d. 11 hujus utfärdade föreställning såsom ock af den sammandragne Berättelse om den saken, som till deras tjenst,

hvilka ej kunna åtkomma de vidlöftigare handlingarne, är utgifven. Dessa bägge skola nu öfversättas på Finska och jag är anmodad om öfversättningen. Af den stil med långa och af hundrade parentheser bortblandade meningar, hvari originalerne af Edman äro författade, kan Bror lättast finna hvad detta blifver för ett förargeligt arbete.

Nu är Wibelius verkelig Lagman i Carelen och Rådman Sacklén Lands Secreterare i Åbo. Man är i beråd att bortarrendera både stora och lilla Tullen på fem år. En Committé är utnämnd, som skall utarbeta arrende contractet, deri Kronan, lika som i K. Gustaf III första Regerings år, komme att till $^1/_4$ del participera. Det är det tryckande penninge behofvet, som föranlåter Regeringen att vidtaga denna utväg, för att hafva något visst att å bestämde terminer påräckna.

Vid Konungens annalkande födelsedag d. 1 November väntar man sig många festiviteter. Stockholms Borgerskap skall gifva måltider och ett fyrverkeri i Kongsträgården. Den unge Herren är nu altid med i Justitiae Conseilen, men sitter hel tyst. Pöbelen pladdrar åter om en förestående Riksdag, men den inträffar visserligen icke under Konungens minorennité. — Fröken Rudensköld är nu på Spinnhuset, men har fått sig, som det säges, 4 a 5 vackra rum med utsikt åt sjön. Henne bestås en dräng, en Mamsell och en piga. Hon mottager ock dagel. besök af sin Slägt och äfven af andre. — Det skall se svårt ut med Grefve Ruuths redogörelse. Commerce Rådet Printzsköld har åter anhållit om sine Borgenärers sammankallande till ny concurs. Nu skall han upgifva sine tillgångar till 17,000 och sin skuld till 18,000 Rdr, så att hans deficit vore endast 1000 Rdr, men det anses för otroligt.

Hälsa alla vänner och bland dem Professor Holmberg med berättelse, att jag ändtel. härom dagen fick de af honom med Secret:n Tihleman hitsände Laxmanska Granaterne från Sibirien. Jag skall dela ut dem till Bergs Collegium, Vetensk. Academien och Academierne i Lund och Upsala. Jag är beständigt Min Käre Herr Broders

ödmjuke tjenare

M. C.

XXVII.

Stockholm d. 4 Novemb. 1794.

Högtärade Käre Herr Broder! Sedan fyra Finska Poster voro uteblefne ankommo af dem två i går och de tvenne andre i dag. Således har jag inom ett dygn fått 2:ne min Herr Brors bref, det ena af d. 23 och det andra af d. 30 October. Oaktadt mina grufvel. trägna göromål, skyndar jag mig dock att svara på dem med några ord och så vidt jag nu hinner.

Girtanners Annaler om Franska Revolution finnas här hos Ekmansson till salu häftade för Sex Rdr. Om Arckenholtzes Minerva skall jag någon gång fråga på Boklådorna. Alt det Bror för öfrigt nu senast requirerat skall med nästa Skeppslägenhet afgå utom Berchs Inledn. till Allm. Hushåll:n, den jag tror nu mera svårl. kan stå att erhållas, om icke händelse vis på auctioner. Palmquists sak inkommer i nästa vecka eller veckan derpå till H. Domstolen. Jag får då tillfälle att lära känna den och skall gifva Bror rigtig idée derom. Af de Böcker, som stodo på Brors note med brefvet af d. 23 Octob. ville jag visserl. haft flera, men de stego oriml. högt. Således gick Allaniba's [?] Hoplophorus den nyare Editionen till 2 Rdr 15 sk., Riccius de bellis Germann. till 2 Rdr 7 sk. Olaus Magnus och Stockholms Stads ordinantier hade kunnat fås för godt pris, men sjelf ägde jag dem förrut och jag trodde ej annat än att Bibliotheket ägde dem också. Andreae Sunonis Leges provinciae Scaniae, en bekant och ryktbar paraphrase af gl. Skåne Lagen, som Westphal inför i dess Monumentis, fick jag för egen räckning för 28 sk. Detta var original uplagan med åtskillige dertill bundne artige piecer.

Ärke Biskopen Troil har nyligen blifvit Enkling. Frun, som af en svår colique innom 24 timar låg död, har lämnat nio barn, 6 söner och 3 döttrar. Jag beklagar honom och ännu mera hans många moderlösa barn af alt mitt hjerta. Vår Canceller hade sjuknat i Pommern i den här gångbare gallfebern, som så medtagit alla hans krafter, att ehuru febern uphört, han dock ej kan anträda resan hit förr än långt in på vintren, och kan hända att dermed utdrager till nästa vår. Malmström har riktigt utverkat sig permission till detta

års slut, men jag tror som Bror att han [icke] förr än i nästa sommar må återväntas. Hvad Justander ärnar söka vet jag intet. Jag har råkat honom två gånger på Bok auctions kammaren, men för öfrigt har jag ej sedt honom.

Bror lärer förmodel. hört om den i Danmark af Ryske och Engelske Ministrarne, under medhåll af Kron Prinsens Svärfar Prinsen af Hessen och General Lieut. Prinsen af Würtemberg, Broder till Ryska Storfurstinnan, tillämnade och af några Danske ämbetsmän samt Hoffruar understödde revolution. Afsikten var, als bey Uns, att ändra Ministeren och fram för alt undanskaffa Bernstorff. Denne kom under väder med deras förehafvande, anmälte det hos Kron Prinsen, sade, att om hans tjenst ej vore behaglig, ville han sjelf retirera utan att derföre någon revolution behöfde anställas. Straxt resolverade Kron Prinsen, att hans Svärfar och Prinsen af Würtemberg skulle förvisas till sina förlänings-gods, där de omgifne af Spioner nu nödgas i enslighet tillbringa sin tid. Andre äro dels Hofvet förviste, dels arresterade. Genast efter uptäckten af Conspiration hafva Engelske och Ryske Ministrarne, som det säges, afrest. Om denna sak inflyter ingen ting i Avisorne, men factum äger sin fullkoml. sanning. — Sedan Extra-ordin. Envoyen Baron v. Nolcken från Wien hemkommit, har ett rykte utbredt sig att han skall bli Öfver Post Directeur. Detta är dock än ett blott rykte.

Gubben Gahm har i går aflidit. Baron Rosenhane berättade mig det i dag. Jag är viss derom, att hans Hustru blir mig med tiggeri besvärlig. — Den 1 hujus inkom Hofvet från Drottningholm. I morgon begynner Konungen att auscultera i Svea Hof Rätt för 3 månader. Lika lång tid skall han auscultera i alla de öfrige Sju collegierne, så att han jämnt absolverat sin cursus då han efter 24 månader skall upstiga till Regementets förvaltning. — Rosenstein har hela Sommaren varit på Drottningholm. Nu är han här igen. Jag skall upvakta honom endera dagen när jag får tid.

Sedelen på Tio Rdr ankom riktigt jemte det sidsta brefvet, den skall användas efter ordres. Bäst är det, att Bror köper egen gård, flyttningar äro oändel. besvärlige; det har jag här nyligen försökt. Alopaeus, som nu sitter hos mig beder oändel. om sin hälsning. Jag hinner nu ej skrifva mera. Hälsa alla patres, gynnare och vänner. Jag är beständigt Min Herr Broders

ödmjuke tjenare

M. C.

XXVIII.

Stockholm d. 21 Novemb. 1794.

Min Högtärade Käre Herr Broder! Med sidsta Post hade jag den fägnaden att erhålla min Käre Herr Broders skrifvelse af d. 13 hujus. Bror gissade aldeles riktigt, att Telegrafens upfinning, eller rättare dess införande hos oss, skulle bereda Edelcrantz väg till säte och stämma i Cancellie Collegio. Denne förmon har han nu vunnit, och i Kongl. M:ts Bref till Collegium anföres Telegrafen såsom skäl dertill. Jag menar han i dag intagit sitt säte därstädes. Nu är Kongl. Academien honom qvitt, och förmodel. blir Adjuncten Gadolin nu Bibliothecarius.

På några veckor har jag ej råkat Bruks Patronen Björckman, men att han har Speculation på Hafveri grufva och att skaffa sig deri insteg, det har han sjelf tillförene sagt mig. Jag tviflar likväl att han ännu gripit Upfinnaren under armarne, utan måste det vara någon annan, som förlägger honom. Björckman ville hälst ingå i handel med Academien om dess hälft. Det första jag träffar honom, skall jag närmare höra mig före, om han till äfventyrs är i någon underhandling med den andra intressenten. Imedlertid har han i sommars personligen besökt grufvan och gjorde sig noga underrättad om alla dess lägenheter.

Malmström gör nu fullt alfvar af att komma i accord med Cancellie Rå-[det Wilde om] Kongl. Bibliothecarie sysslan, och det tros, att ehuru Kämpe har några betydande gynnare, det dock skall reussera. Han skall betala till Wilde 2000 Rdr för afträdet. Sedan skall man söka någon utväg att tillfridsställa Kämpe, som nu är frånvarande.

Med den rörande Clubben i Dävelska huset i Tidningarne införde Kungörelse hänger så tillsammans: att Corps Diplomatique för längre tid sedan formerat en art Clubb i Dävelska huset, till deltagande hvari de ock inviterat en stor myckenhet af Stadens Invånare och en general alla Handlande, som på Beursen äro af någon betydelse, så att då Corps Diplomatique utgjorde för exempel 10 personer, åtminstone 90 Clubbister bestått af Stockholms Köpmän och jämväl Ämbetsmän, desse senare dock till ett vida ringare antal.

Sedan Caffé förbudet d. 1 Aug. tog sin början, serverades här med Caffé uppenbarligen, och som alla Clubbisterne eller ock pluraliteten af dem vanligast åto middag på det där inrättade och af en Fransösk Hofmästare underhållne Spisquarter, så väckte det Regeringens upmärksamhet. Hofmästaren tillsades derföre in Septembri af Police mästaren Ullholm att man ej ville åtala det framfarna, men att han med Servering af Caffé och förbjudna fina Viner för det tillkommande borde innehålla, så kärt honom vore att ej blifva Lagförd. Detta anmälte han hos Ministrarne, som alle gemensamt ingåfvo till Regeringen en ganska impertinent note, deri de reclamerade sin förmenta rätt att ej dependera af Svenska Consumtions författningar, ehvarest det ock vore. Häremot föreställdes dem från vår Ministérs sida, att de visserligen i sine Hus ägde att lefva bäst de ville, men att denna frihet ej sträckte sig till ett näringsställe, där de etablerat en societé icke för sig allena, utan för åtminstone $^{9}/_{10}$ delar Svenske undersåtare; Att de på enahanda vis kunde taga alla andre värdshus under sin protection och så underhålla en uppenbar illusion af Rikets författningar. Derpå retirerade sig Potocki utur spelet, explicerade sig särskildt och förklarade sig villig att foga sig efter Regeringens afsikt, men de öfrige itererade sitt förra, hvarå den af Bror omnämnde kungörelsen i Tidningarne infördes.

Nu hafva Ministrarne besvärat sig häröfver hos sine respective Hof, och Regeringen likaledes hos dem betygat sitt stora missnöje öfver Ministrarnes impertinence. Man väntar med tämlig visshet att desse senare skola af sine höge Principaler få en skrapa för sitt uptåg. Man tror ock, att Lord Spencer af sitt Hof torde bli rappellerad, hälst han häri visat sig mycket actif och passionné. På de Courer, som sedan varit, har hvarken Konungen eller Hertigen låtsat se någon af de protesterande Ministrarne. Potocki deremot har blifvit bemött med nådig accueil. Allmänheten, eller den beskedligare delen deraf, har med bifall och tacksamhet ansedt Regeringens vigoureuse steg, som ock haft den verkan att Societeten i Dävelska huset är skingrad och inskränckt endast till de missnögde Ministrarne. Under alt detta bevakas Näringsstället därstädes af Police Betjeningen med samma sorgfällighet som alla andra värdshus.

Aldrig har jag hört talas om någon action emot Lectorerne i Hernösand. Den måste blifvit nedlagd. Sedan Upsala Consistorium skriftel. i förledne våras hade gratulerat Regeringen till uptäckten af Conspiration, har Ärke Biskopen, på Wetterstedts proposition, ej låtit förmå sig att med en Deputation af Prästerskapet infinna sig här till en ytterligare tacksägelses afläggande, såsom det både fran Strengnäs och Lindköping, Götheborg och flere orter skedt. Denna motsträfvighet synes hafva misshagat åtskillige.

Den af Bror omnämnde piecen *Mina tankar* har jag hvarken sedt eller hört omtalas. Stor Amirals ämbetet för Örlogs flottan, lika som ock Amiralitets Hof Rätten residerar i Carlscrona, hvarest följaktel. ock Öfverste Lieut. Juslén, såsom Ledamot af Ämbetet, har och får sin station. Stor Amirals Ämbetet för Galere flottan, och denna flottas Öfver Rätt komma deremot att residera här i Stockholm.

Gahm har i lifstiden sålt en stor del af sine Manuscripter till Upsala Bibliothek för 500 Riksd., som han dock ansåg till en Spottpenning. Gubben hade det felet att vilja gjerna sätta stort värde på sine collectenea. Huru Enkan vill emploijera det lilla, som än kan vara qvar, vet jag sannerligen icke. Jag skall någon gång höra derefter.

Den olyckl. Carl Fridric Bremer skall i öfvermorgon segla härifrån med Öfver Direct:n Bremers Aurora. Jag har engagerat Doctor Boxström att följa med och soignera honom på vägen. Hans Fru Moder torde väl med någon discretion erkänna hans möda. Hisinger skulle ändtel. hafva en Medicus honom till sällskap, och jag proponerade dertill Boxström, hvarmed ock Hisinger, till minskning i kostnaden, var ganska nögd. Det ser irreparabelt ut med den stackars ynglingen. Med Skepp:n Åkerblom, som förer fartyget, afsänder jag de af Bror requirerade Böcker, så många som kunnat erhållas. Ruuthska protocollerne hade jag redan förrut praenumererat på för Brors räckning. De följa då med till och med 16:de arket. De förtjena att läsas. Tillika skall Bror få ett bref, som innehåller hvad här ej kunnat få rum. Troligt synes, att Tammelander får Wichtis Pastorat och dermed bör Academien finna sig nögd. Jag vore glad om Doctor Ruthström kunde vara betjent med någon af de Botaniska piecer, som Hellenius ej behöfver. Min hjertel. hälsning till alla vänner! Må väl!

XXIX.

Stockholm d. 11 Decemb. 1794.

Högtärade Käre Herr Broder! I förrgår om afton hade jag den fägnad att erhålla min Brors gunstige skrifvelse af d. 1 hujus. Deri lågo Åtta Rdr 24 sk. till fru Gahm, ehuru dock summan i brefvet var utförd till endast 8 Rdr netto. Dessa penningar, som visserl. blifva henne kärkomne, har jag ännu ej hunnit aflämna till henne,

och ej lärer det kunna ske förr än i Lördag d. 13 hujus, hvarefter jag till Bror skall öfverstyra hennes quittence. Jag skall ock då göra mig underrättad, hvad utväg hon ärnar taga med hans collectanea, hvilka änskönt utan urval gjorde, måste innehålla många curieusa saker.

Sundel är en skicklig och beskedlig man, arbetar mycket i Riks Archivo med afcopierande af gamla där och i Antiquitets Archivo förvarade Manuscripter, till deras tjenst, som dem requirera. Sidst jag såg honom där, höll han på att afskrifva ett gammalt Pergaments Manuscript af Westgötha Lagen till Gahms tjenst. Jag tror, att han blefve en accuratare Commissionär än gubben var vid slutet af sin lefnad. Det är nu först efter Gahms död, som han fått Commissionen för Upsala Academie, den gubben intill sin död innehade.

Ignatius, med hvilken detta bref följer, fick Wichtis. Det har han gubben Petreji böner och tårar i sjelfva Cabinettet och sin förbindelse af 20 t:r årl. till sin företrädares Sterbhus att tacka före. Tammelander umgås nu med planer att få Esbo utom förslag, men efter all liknelse lärer det misslyckas. Rosenblad har sagt mig, att Foeder, som är Präst vid Artilleriet i Helsingfors, skall genom Chefen för Brigaden utverkat sig löfte på detta Pastorat. Jag tror denne mannen skall vara en oduglig piece. Bror lärer närmare känna honom. Hoeckert har fått Kumblinge och Capellanen Hällsten Lemo Pastorat.

Vår Canceller väntas hem omkring d. 20 hujus. Åtminstone skulle han d. 3 a 4 hujus resa från Stralsund hit öfver. Det står än i vida fältet med Malmströms Bibliothecariat. Han gjorde mig visit om en qväll i denna vecka, och trodde, att om Gadolin eller Mag:r Lindin i Upsala skulle med honom ingå i det accord han dem skall proponerat, och hvilket efter hvad jag af omständigheterne kunde sluta, måste ankomma på en Summa af 2500 Rdr Banco alra ringast, han då blefve i stånd att genomdrifva sin plan. Wilde eskar för sitt afskeds memorial 2000 Rdr Banco. Han ville dock, att detta hans tillämnade uptåg skulle hållas hemligt; och derföre ber jag att Bror icke talar derom. Jag menar han skall arbeta förgäfves.

Nu mera har Baron Palmquists sak varit före i Högsta Domstolen. Den består kortel. sagt deri, att han d. 3 Januarii sidstl. fick Hertigens ordres i Genua, där han då låg att *sedan han* i några dagar efter inhändigande af berörde ordres låtit det rykte utgå, som skulle han segla åt Livorno och Neapel, för att taga under sin convoij de Skepp, som där vore, genast begifva sig till Neapel att där, enligt honom tillsände Bref till Konungen och General Acton,

reclamera Armfelts person och honom under säker bevakning till Stralsund framföra, men i stället att skynda sig till denna Expedition företog han sig, oaktadt han då innehade proviant för 27 dagar, att proviantera sin Fregatte, som hade vid pass 600 mans besättning för hela fyra månader, på hvilken räckning altså qvardrögde i Genua till d. 23 Januarii, då han ändtel. var Segelklar. Men nästnämnde dag upväxte en storm med motvind, som qvarhöll honom till d. 26 ditto, då han om aftonen lyfte ankar, men natten emot d. 28 råkade för svårt väder på högden af Livorno och gjorde hafveri, samt måste d. 1 Febr. inlöpa i Livorno för att reparera. Derifrån, så vida Fregatten måste qvarlämnas, afgick han d. 4 Febr. med Cuttern Assistence, och anlände d. 9 kl. 2 e. m. till Neapel, där Armfelt förrut arrangerat all ting till sin undankomst och verkeligen smygde sig undan d. 10, protegerad af Regeringen, som äfven ordentl. afslog reclamen, såsom icke gjord in forma legitima.

Högsta Domstolen har tagit honom till last endast hans senfärdighet. Man har erkändt, att han af sine ordres hade anledning att dröija några dagar qvar i Genua, och att han icke eller borde äfventyra afresan med endast 27 dagars provision ehuru ock resan på 4 a 5 dagar i fogelig väderlek vanligast verkställes; dock som Skepps journalerne utredde, det han till d. 9 Januar. så ökat sin proviant, att den enl. Amiralitetets uträckning och hans eget medgifvande varit tillräckelig för fulla 54 dagar, så har man ansedt, det hans drögsmål från d. 9 till och med d. 23 Januarii icke kunde försvaras. Således är förklaradt det Krigs Hof R:n borde döma honom sin tjenst förlustig. Likväl som af ett Armfelts bref till fröken Rudenschöld dat. d. 14 Januarii i Neapel finnes, att Armfelt genom Regeringen i Neapel redan d. 10 eller 12 Januarii fått notice derom att Palmquist fått ordres om hans arrestering, och det således vore synbarligt, att ehvad skyndsamhet han ock nyttjat, hans commission dock icke fått någon lyckligare utgång etc., så är hemställdt, att han med någon lindrigare correction må anses. I morgon förekommer saken i Conseilen, och förmodel. aflöper den med ett par månaders degradation.

Beklagel. blir på innovationer ingen ända. Nu skall Krigs Hof R:n uplösas och införlifvas med den förledit år för Garnisonen härstädes så onödigt vis inrättade General Krigs Rätten. Ach! hvilken galenskap. Det mumlas, att Grefve Ruuth skall få dimission från General Gouverneurs Ämbetet i Pommern och att Grefve Brahe skall vara ämnad till hans Successor. Några tillägga, att med det samma actionen emot den förstnämnde om hans Finance förvaltning skall nedläggas. Det förra kan vara troligt, men ej det senare, ehuru jag dock vill förmoda att Grefve Ruuth slutel. går sin sak härliga

igenom. De till denna sak hörande Handlingar från och med arket 19 till och med arket 26 affölja härjemte. Som de innehålla Edmans slutel. påstående och den hufvudsakligaste delen af Ruuths svar derå, så kan Bror nu sjelf lättel. finna sakens sannskyldiga beskaffenhet. Af Conspirations protocollerne dem man efter ett långt mellanskåf åter begynt utgifva, medsändas ock nu arken 95—99 inclusive. Protocollerne om Lundske oväsendet biläggas ock härhos, tillika med Ferrieres-Sauveboeufs af Ödmann abregerade Resa genom Turkiet.

Innan kort får väl Bror höra en förkl. öfver Lagen 2 § VII Cap. Gift. B. publiceras. Den innehåller, att Präst som lyser eller tillstädjer Lysning för Brudepar annorstädes än där Bruden är boende och sitt rätta hemvist hafver, skall mista ämbetet. Högsta Domstolen tillstyrckte denna författning i anledning af de gräsel. missbruk, som, emot Lagens förrut nog tydelige förordnande, i den delen begynt taga öfverhand och de elaka följder deraf härrört. De höge och förnäme äro ej väl tillfreds med denna anstalt.

Generalen Sinclair hade kort förr än han fick afsked i sidstl. Julii månad till Kongl. M:t inkommit med ett Memorial, deri han förestält, det till faciliterande af Lån till accorder för Militairen allmännel. stadgas måtte, det den som till dylikt behof lånt penningar åt en Officerare, bör i hans utfallande accord summa njuta förmons rätt till betalning framför alle andre Officerarens Borgenärer. Häröfver behagade Konungen höra Högsta Domstolen. Nu har jag i ett nog omständeligt votum afstyrckt denna författning, såsom för den allmänne Crediten högst skadelig och för Officers Corpsen föga nyttig samt ledande till vinglerier och skälmstycken, som på intet sätt kunde afböijas. Härmed hafva alle närvarande ofrälse Ledamöterne sig förenat. På frälse sidan ville man gjerna göra Militairen denne faveur, den de äro nog oförståndige att gemensamt, de uplystare undantagne, med enträgenhet påyrka. Men jag ser förrut, att de ej äro i stånd att projectera något som vore sammanhängande, hvarföre jag ock tror, att de slutel. nödgas göra ett med oss, som tillstyrckt förslagets förkastande. Jag är dock curieux att se utgången häraf.

Årstiden kan nu mera ej tillåta att tänka på någon Deputation från Åbo, för att felicitera till Conspirationens dämpande. Men det torde ej vara utur vägen om Consist:m Academicum genom bref aflade sin underd. compliment. Om den idéen vidtages, vore det väl, om Brefvet vid Cancellers första ankomst vore här. Bror har ju redan förrut upsatt concept till en sådan Epistel, och jag föreställer mig, att samma concept med liten tilläggning nu kunde komma till pass.

Jag önskade visserl. af alt hjerta att få komma härifrån, också för att för ett år stänga Herr Gadd från sitt impertinenta anspråk på Rectoratet, men Gud vet om det blir möijligt, i fall jag ock formligen anhölle om mitt enlediganде. Ingen lärer förebrå mig, att jag tagit något steg för att bli continuerad vid denna ledsamma station, fast hälre har jag ofta nödgats opponera mig så emot åtskilliga försök att både jag sjelf och många andra längesedan trodt, att jag blefve den första som man ville blifva qvitt. Men det alt oaktadt fruktar jag högeligen, att jag befalles till att stå qvar antingen jag vill det eller icke. Riddare dubbningen skall ske i Konungens rum kl. 11 i öfvermorgon.

Tänck, man påstår allmänt, att den unge Herren varit oändel. smickrad deraf att i förtid få nämna och dubba Riddare. Det kan dock vara en förställning, ty det är vist, att han till sin caracter är högst förbehållen och impenetrabelt dissimulé, ehuru han dock tillika har mycken vanité och öfver all höfva är noga med Etiquetten. Hvarje onsdag bivistar han Hof Rättens session, än på det ena, än på det andra rumet. Bror vet, att enl. Fadrens Testamente bör han säga sin mening öfver alla där förekommande mål, hvilken ehuru den ej får verka på beslutet, dock bör intagas i protocollet. Nu förhåller sig Hof R:n helt oförsvarligen deri, att änskönt han ej säger ett enda ord, man dock för hans räckning införer i protocollet med alt möijligt broderie den tanka, som blir pluralitetens och anses bäst grundad. Ett sådant uptåg kan hafva många elaka följder för en framtid. Han får åtminstone den impression om domstolarnes protocoller, att i dem ingen sanning finnes, utan att man i dem kan skrifva quid pro quo alt efter som omständigheterne och vederbörandes afsikter fordra. En sådan prevention hos en ung Regent kan en gång blifva vådelig.

Det gör mig ondt att sedan ungdomen vid Åbo Academie just varit utmärkt för sitt stilla och fredliga upförande nu tvänne Burgaffler framträdt ur den studerande hopen att dräpa folk. Jag kan ej beskrifva min förtrytelse deröfver. Det kan väl ej hos någon billig och tänkande man infalla att skrifva på hela Corpsens räckning, hvad tvänne vräklingar gjordt. Men så hade jag dock varit glad, om denne förargeliga sak aldrig varit till. Jag beklagar Cavander och Sundval, som bägge ovana, och den senare en Haffs, skola dragas med undersökningen i detta mål.

Ännu hafva vi ej haft ämne till vinter, men af täta rägnskurar äro gatorne så orena, att man komme ingen hvart utan att åka. — Agio emellan Banco och Riksgälds sedlar har fallit i en hast från 27 a 29 procent ända till 15 a 16 procent. För detta hastiga fall matte någon än okänd köpmans operation ligga till grund. Discon-

tens återbetalning af sine Lån till en summa af 550,000 Rdr Banco har väl något dertill bidragit, men allenast deraf lärer detta phaenomen ej kunna förklaras. Man skall få se att om några veckor agio åter skall rasa up till sin förra högd. Att Banken nu inlöser sina sedlar också med hela Riksd. stycken, hvilket intill November icke skedde utan endast med 8, 4 och 2 sk. stycken, torde ock något medverkat till lagets fällande.

Den Fransöske Armfelt, Eric Ludvig, Öfversten, har genom fyra röster emot 2 i Högsta Domstolen förlorat tvisten om sin moders Testamente, hvilket pluraliteten gillat. Jag har i det beslutet ingen del. — Det är utom requisition, som jag ock nu här innelyckt skickar Bror David v. Schultzenheims Bref om Rikets Penninge verk etc. Han söker gå en medelväg emellan Jöranssons på stor, och Cederhielms på liten penningestock grundade Systemer. Om det gamla Medium tenuere beati på honom inträffar, skall jag ej så vist säga, men i alla fall förtjena hans tankar att läsas. Kan hända, om man gjorde ett försök med detta hans System, skulle erfarenheten decidera, om icke Jöranssons i det närmaste kunde blifva antageligt.

Bror måtte förmodel. redan fått mitt Bref med Alopaeus. Deri lärer jag berättat om Soupéen hos Prinsessan och huru Hans Excellence R—m dertill ej blef inviterad. Orsaken dertill skall egentel. varit den att då på Hennes K. Höghets namnsdag d. 15 October, alla de höge och förnäme på Drottningholm för midd. complimenterat henne, har dock bemälde Rikets Herre ansedt det under sin värdighet och uteblifvit, ehuru han var vistande på stället. Hinc illae lachrymae.

Bror ser lättel. att detta bref är skrifvit för att i våra tider icke gömas, ej eller att vidare communiceras än med säkerhet ske kan. Var derföre god och bränn up det.

Hälsa alla goda vänner och gynnare, och lat närlagde bref komma sine ägare tillhanda. Framhärdar oföränderligen att vara Min Herr Broders

ödmjuke tjenare

M. C.

P. S. I Conseilen d. 28 Novemb. fick fru Aminoff, född grefvinna Ruuth, skilnad från sin man, en sak som hon och hennes fader länge önskat. — 27 arket af Ruuthska protocollerne, som i dag efter midd. utgafs, följer ock nu, så att hela slutel. förkl:n i en suite kan läsas. Af Lundska protocollerne fins här ej mer än det stycket, som nu följer. Continuation skall längre fram meddelas.

XXX.

Stockholm d. 30 Decemb. 1794.

Min Högtärade Käre Herr Broder! Sedan jag d. 11 hujus med Herr Kyrkoh. Ignatius hade den äran att skrifva Bror till, har jag erhållit Brors angenäma bref af d. 8, 13 och 22 ditto, af hvilka det sidstnämnde ankom d. 27. De mig tillsände $8\frac{1}{2}$ Rdr aflämnade jag Julafton för midd. till fru Gahm i dess egne händer, men då jag begärte quittence, måste hon derom tillita sin Son, som är en art Portrait målare men lefver förnämligast deraf, att han lärer ynglingar och flickor att rita. Denne åter kunde ej förstå, huru jag ville hafva quittencet, och derföre måste jag skrifva ett ordentligt Reversal, men då han ändtel. derå skulle tekna quittencet, skref han det under med sitt namn i stället för modrens. Jag ville ej längre gräla dermed, utan tog det för godt, sådant som det här medföljer. Penningarne kommo den fattige Enkan väl till pass och emottog dem med en hjertel. tacksägelse, den hon bad mig hos Bror anmäla. Huru vår räckning i öfrigt står, utvisar närlagde note, hvaraf Bror finner, att Bror ännu har hos mig till godo *Nio* Rdr 33 sk. Sjökorten skall jag med första lägenhet öfversända. Det skulle skedt länge sedan, men de två gånger jag i ändamål att köpa dem sökt Lots Inspectoren Björck, som bor på Söder, har han råkat vara antingen bortrest eller utgången.

Vår Canceller återkom d. 20 December om aftonen. Sedan jag två gånger förgäfves sökt att få upvakta honom, träffade jag honom ändtel. i går hemma helt ensam och hade med honom en lång conference. Till Bibliothecariatet hafva sig hos honom anmält Gadolin, Burman, Frantzen och Alopaeus, och tycker jag, att de tre förstnämnde få förslag och Gadolin sysslan. Hans fader Biskopen hade i ett särskilt handbref mycket plaiderat för honom. Också tillstyrkte jag, att Hans Excellce måtte lämna honom, såsom den skickligaste, mäst förtjente och säkraste Candidaten dess förord, hvilket han ock sade sig ofelbarl. vilja göra.

Malmström anser han, inter nos, för en orolig menniskja, och hans tillämnade accord faller honom oändel. motbjudit, förnämligast ex eo capite att praejudicatet vore pessimi exempli. Med alt det

fruktar jag likväl, att om Gadolin vill gifva penningar, hvarom jag näppel. tviflar, han sluteligen skall gå sin sak härliga igenom. Han har bragt Riks Cancell:n så aldeles i sitt interesse, att Gubben med yttersta nit employerar sig för honom. Dessutom måste där vara annat folk i spelet och i synnerhet fruntimmer, som med alt möijligt etourderie främja hans ansökning, så att ock Canceller till slut måste gifva vika för detta importune anhang. Så föreställer jag mig saken, ehuru jag nu ej kan gå i vidare detail derom. Biskopen gör ock alt hvad han förmår för att genomdrifva accordet, så snart han endast ser någon säkerhet för dess lyckliga utgång. Jag tror ej att Edelcrantz gör någon praetension på Bibliothecarie lönen och än mindre på någon Professors lön. Han går från altsammans. Så talar han, och jag lika som Canceller kan ej annat finna, än att det är hans fulla alfvar. Men åter till Malmström. Han hotar att in omnem eventum inlägga hos Cancell:n en protest emot Prof. Tengströms transport till Mariae Pastorat. Han menar, att af Philosophicis ingen är som vill hafva annexa. Då blir han dertill sjelfskrifven, och ett pastorat på Landet skulle i det fall accommodera honom bättre än det i Staden, där kännedomen af Finska Språket i vist afseende blefve mera oumbärlig. Imedlertid vill jag ej tro, att hans protest kan hafva någon vidare verkan, än att den uppehåller sakens afgörande.

Brandel har en tid varit opasslig. Deraf kommer att Konungens resol. om Anatomie Profession än ej torde vara expedierad, den är författad i vagis terminis, så den tarfvar någon explication, men att den utfaller till Philosophiska Facultetens förmon, derom är jag fullel. förvissad. Cancellerns hemställan var ganska positif och väl bestämd. Men Rosenblads försiktighet eller poltronnerie vållade, att Konungens resolution ej är lika så expressif. Det är nödigt, att Bror om Tengströmska saken skrifver till Cancellie R. Rosenstein. Han är en speciel vän af Cancell:n och kan med mera frihet än jag säga honom quid juris.

I Generalen Grefve Posses ställe är Nummers befordrad till Öfverste för Österbottens Reg:te, och efter honom är den bekante Majoren Silfverhielm utnämnd till Öfverste Lieutenant vid berörde Reg:te. General Majoren Gr. Levenhaupt har, som det säges, af förtrytelse deröfver att han ej blef Commendeur af Sv. Orden, tagit afsked från Öfverste beställningen vid Uplands Reg:te, och i hans ställe är Majoren vid Svea Garde, Öfversten och Hofstallmäst:n Grefve Adolph L. von Schwerin (måg åt Lands Höfd:n Ramsay på Jackarby) utnämnd till Öfverste för samma Reg:te.

Förre Hof Rätts Camerer:n Rådmannen Litzells är blefven Borgmästare i Helsingfors. Den ovärdige piecen Rådman Ulner i

Åbo har fått Härads Höfdinge fullmakt och tour, men ej, som det först sades, survivance till Ahlquists halfva jurisdiction. Ännu är ej frågan om Närpis Pastorats delning afgjord. Jag vet ej hvarpå det hänger.

Professor Sommelius i Lund, som nu är här, ehuru jag ej råkat honom, har tillsändt mig en Bok in 4:o i förseglad omslag, och ett annat mindre couvert, hvari några tryckte papper tyckas ligga, bägge addresserade till Bror. Vid första tillfälle, som förmodel. om 12 a 14 dagar blifver med Borgmästːn Litzells skall jag sända dem, jemte andra saker, om möijligt blir, Bror tillhanda. — Justitiae Cancellːn har af Hertigen till Julklapp erhållit ett par Silfver Teriner med sine fat af omkring 700 Lods vigt, förträffeligen väl arbetade. — Här grasserar nästan allmänt en svår Catarrhe, som man kallar Influenza. Hertigen har varit deraf i några dagar sängliggande, och Konungen sjelf har Juldagen varit deraf aldeles hes. Vår Canceller fann sig ock deraf besvärad då jag var hos honom.

De scrupler man både här och i Åbo gör sig om Yppighets förordningen uplösas lättast, då man antager som en grundsats att alt bruk af Sidentyg, som expresse ej är tillåtet, måste anses förbudit. Således har jag från min halft annat år brukade Slängkappa låtit borttaga de Sidentygs slag, som den var gjord med. Dock låter jag ej bortsprätta mitt Hattfoder. Här vågar man ej eller bruka Sidentygs Byxor, annorlunda än med den allmänt antagne svarta Svenska drägten. När man är klädd i frack måste andre Byxor nyttjas. Par la Pluier af Sidentyg voro förrut öfver alt i bruk, men afläggas nu aldeles. Et sic in caeteris. Jag har lust att se huru våra Magnater göra med sine med Sidentyg öfverdragne Pälsar. Utan tvifvel skaffa de sig å dem nytt lofgifvit öfvertåg.

I går afton fick jag visite af Kyrkoh. i Tavastehus Cygnaeus, som tråkat hit i detta menföre. Han säger väl, att det skedt för ro skull, men jag vore alt för enfaldig om jag trodde det.

Bror frågade mig en gång om den Flintenberg, som är Secreterare vid Historie-Antiquitets och Vitterhets Academien. Han är den samme, som en tid var i pension i Åbo. Såsom Docens i Upsala gaf han 7000 Plåtar in Banco åt den eljest berömd. men sordidt snåle mannen Cancellie Rådet Adlerbeth, för att få denna syssla som Adlerbeth innehade. Han anses eljest för en svag och dålig man, som i ingen måtto är sin post vuxen. Såsom jag i mitt förra bref spådde, har agio emellan Banco och Credit sedlarne åter stigit från 15 till 20 a 22 procent.

Det vore oförlåtligt af Eder, gode Herrar, om Ni skulle tillstädja Gadd att få Rectoratet. Det är sant, att resolutionerne apparemment contradicera hvarandra, men den senare uplyses oändel.

af Gadds egen Inlaga om förklaring af den första resolutionen. Af denna Inlaga har jag en vidimerad afskrift, som Haartman skaffade mig, och den skall jag vid tillfälle till Bror öfversyra. Det far ej hjelpa, om man ock måtte processa med denna nu mera till Rectors ämbetets förvaltning [illegible] mannen.

Såsom Bror af Tidningarne lärer sett är Doctor Lüdecke nu mera återkommen, men jag har ej haft tid att göra hans bekantskap. Nu blir jag ledig in till d. 1 Maji och derunder skall jag söka honom. Jag ärnar ock att under Distingen på 8 dagar resa till Upsala. Man formaliserar sig här öfver Årke Biskopen, som, ehuru derom tillsagd, icke aflämnade sine Tal dem han å Consistorii Academici och Prästerskapets vägnar höll då de bekante Deputationerne hade sitt företräde, till införande i allmänna Tidningar.

Secretern Alanus tillsände mig i höstas för Kgl. Academiens Bibliothek räkning 1 Rdr 24 sk., enligt min räkning af d. 12 Julii sistl. Sålédes stadna af mina för Academien hafde utgifter Bror till last en last 1 Rdr 18 sk., dem Bror i räkn. med Bibliotheket behagade godtgöra — Malmström var hos mig nu på stunden. Jag berättade honom om min conference med Cancellern, men han hoppades att kunna undanröja alla hans scrupler. Imedlertid blef han dock nog bestört deröfver, att han ej latit förmärka större benägenhet för hans idée. Han bad mig ock att ej berätta till Åbo om de svårigheter Cancellern gjordt, på det Gadolin ej måtte afskräckas från den resa hit till Stockholm, hvarom han skall anmodat honom.

Sanningen att säga, torde väl Gadolin vara den enda dugl. Sökande till Malmströms Profession, och då denne senare är en orolig man, så skulle det synas bäst, att han komme derifrån. Praejudicatet är väl elakt, men hvad som bör trösta oss, är att en casus sådan som denna aldrig härefter lärer existera. Nu är han åter i beråd att gå till Canceller med ett Memorial om Bibliothecarie sysslans sättande på förra foten och att Bror måtte förmås att dervid qvarblifva etc. Han läste för mig sitt concept, och ehuru jag försäkrade h:m att Bror ej kunde inga i denna plan, hälst då Gadolin är in potentia proxima till denna befordran, lofvade han ej dess mindre att med första insinuera sitt förslag. Han ärnar ock att för all händelse reservera sig sin förmenta rätt till den ledige Philosophici Adjuncts lönen. Derom har han ocksa skrifvit en lang afhandling.

Den 23 hujus kl. 2 slutade vi vårt arbete i Högsta Domstolen. Nu sker ej något sammanträde förr än d. 12 Januarii, då min närvarelse ej lärer bli nödig. Till det ingående nya året far jag af alt hjerta önska min Bror hälsa, trefnad och välgang. Hälsa alla vän-

ner och gynnare, och låt inneliggande bref komma sin ägare tillhanda.

Det är Professor Fant, som företagit sig att continuera Lagerbrings historia à la française, utan att allegera bevis. Jag skall nästa gång sända Bror det utkomna stycket.

XXXI.

Stockholm d. 27 Februarii 1795.

Min Högtärade Käre Broder! Det var länge som jag gjorde mig räckning uppå att med H:r Borgmästaren Litzells få skrifva till Bror en vidlöftig Epistel, men då ändtel. denne mannen efter mångfaldiga upskof blef färdig att härifrån aftåga, stod jag in procinctu att resa till Upsala. Mina hästar voro förespände, då han tillsade mig om sin förestående afresa. Jag hann således ej mer, än att till honom aflämna de tvänne från Sommelius mig tillsände paquetter och de dertill utkomne protocoller i Conspirations och Ruuthska sakerne, jemte Apollo med de Nio Muser och Endymion i kopparstick. Desse sistnämnde äro en present till Bror från Herr Öfver Intendenten Fredenheim. De kosta eljest för köpare Två Rdr och 36 sk. eller Tålf Skill:r stycket. Jag hade väl för Bror aflagdt, utom de förr omnämnde Sjökorten, andra delen af Adlersparres Samlingar och de Bruces Abyssiniska resa utgifven af Oedmann, men för dem hade Litzells ej rum, och de afbida således nästa lägliga tillfälle.

Jag reste till Upsala d. 5 Februarii och återkom derifrån d. 18 ditto om aftonen. Således hade jag god tid att bese alt hvad jag ej förr sedt och att skaffa mig idée om Bibliotheket och Myntsamlingen. Fredenheim var där ock några dagar under samma tid. Grafvården öfver hans Sal. Fader Ärke Biskopen är numera upsatt uti Banérska GrafChoret. Den är enl. alla kännares enhällige omdöme förträffel:n väl både imaginerad och exequerad. Minoriteten af Consistorium Academicum därstädes ligger i en häftig strid med sin Procanceller, som vill skyllas att öfver höfvan vilja utvidga sin makt och myndighet. Oppositionen emot honom utgöres egentel. af Flygare, Lundström, Acrell och Thunberg, som nu är Rector. Ännu är det likväl allenast om små saker som man träter.

Första Krigs förklaringen upkom af den fråga, antingen Rector, såsom hos dem af ålder varit vanligt, eller ock Ärke Biskopen skulle

äga rätt att låta å Post Contoret uttaga och först läsa Consistorii Academici Avisor. Sedan när den bekanta Deputationen för Jul till Regeringen skulle afsändas, hade Lundström, som då var Rector, tagit sig den frihet att utan communication med Ärke Biskopen förfråga sig derom hos Hans Excell:ce Baron Reuterholm, och för denne manquement i förtroende och aktning hade Ärke Biskopen offentel. till protocollet gifvit honom en skrapa och föreställning, öfver hvilken åter Lundström för Hans K. Höghet Hertigen, såsom Academiens Canceller sig besvärat. Vidare hade Lundström d. 15 December låtit Westmanlands och Dala Nation välja sig Inspector i Mallets ställe. Som pluralitetens val utfallit för Flygare, men några af Nation deremot protesterat och önskat lika med Ärke Biskopen att få Boethius till Inspector, så har ock härom en grufvelig strid upkommit, som nu beror af Hertigens afgörande. Man grälar härom förnämligast i rapport till den, i anseende till Biskop Benzelstiernas höga ålder, snart förväntade Biskops vacance i Westerås Stift, hvartill Boethius ville bereda sig åtminstone förslag.

Under min därvaro inlopp tidning från Stockholm, att Hertigen dimitterat Noréen från Cancellers Secreterare ämbetet och dertill utnämndt K. Secret:n Eurén, dock så att Noréen, som derjemte feck Cancellie Råds fullmakt, skulle behålla sin innehafvande Cancellers Secret:rs lön med alla dertill hörande förmoner. Denna nouvelle upväckte hos Ärke Biskopen och dess medhållare en obeskriflig glädje, hos Oppositionen deremot ett lika stort bekymmer. Ärke Biskopen lät samma dag till kl. 4 e. m. hopkalla Consistorium, som unanimiter beslöt offerera den nya Cancellers Secret:n af Academiens Besparingar enahanda lön som dess företrädare åtnjutit. Får nu se hvad följder denna ändring uppå Academiens styrelse kan medföra. Jag tycker mig i förväg kunna se, att Ärke Biskopen ej skall få orsak att gloriera sig af många segrar.

Under hela tiden jag var i Upsala åt jag icke en enda dag på min egen kostnad. Jag calasade dels hos Ärke Biskopen, dels hos Professorerne och altid, då jag hos dem ej var bjuden, hos Lands Höfd:n Wetterstedt. Jag hade svårt att slippa derifrån, och jag skulle säkert drögt längre, om jag fått lefva för egen conto. Ärke Biskopen är nu här och ärnar dröija i 14 dagar. Jag råkar honom ofta. Han har befalt mig att till Bror ändtel. anmäla sin hälsning.

På Upsala Bibliothek gjorde jag mig bekant med Palmsköldske Samlingen. Jag feck deraf till låns hit till Stockholm de fyra Volumerne som egentel. röra Finnland. Af dem är mindre att hämta än jag hade förmodat. Jag har dock afcopierat och afcopierar ännu atskilligt. Om Bror förrut ej excerperat derutur hvad deri finnes om Borgo, hvarom Alopaeus disputerar, så skall jag communicera

Bror alt hvad den Staden angår. Efter hand får jag requirera af de öfrige Volumerne, dem jag nödige finner, och jag skall nyttja min nu varande Semestre att afskrifva derutur alt hvad till mitt kram hörer. Af hans Juridica äger jag mycket förrut. Åtskilligt är, som ej förtjenar mödan att copiera. Men ett och annat kan vara interessant att hafva.

Under det jag var i Upsala skedde ändringen med Högsta Domstolen. Det gick med mig som jag fruktade, att jag måste stadna qvar. Af hvad skäl Ehrenheim egentel. blifvit inkallad på Frälse sidan, känner jag icke. Det vet jag, att han ej har Allmänhetens röst för sig. Också är det vist, att hvarken RiksDrotzet eller Justitiae Cancell:n uti hans inkallande hafva någon del. Att kallelse brefven nu äro ställde till d. 1 November 1796, är redan af Tidningarne bekant.

Det af mig förrut omnämnde project om förmons rätt för dem, som till en Officerare försträckt dess accordsumma, att utur dess en gång utfallande accord njuta sin betalning, vann emot all förmodan pluralitetens i H. Domstolen bifall. Det voro Hisinger, v. Böhnen och H. Excell:ce Baron Kurck, sedan de fått Härads Höfd. v. Ackern med sig, som utgjorde denna pluralité. Vi blefvo 3, jag, Lönnroth och Widegren emot dessa 4, hvilkas tanka i Conseilen antogs såsom ypperligen väl grundad. Härom utkommer en förordning, som visserl. icke blir långvarig.

Fredenheim är hjertel. nögd med sin vundna befordran. Han har till Adelcrantz betalt 7000 Rdr. Dessutom behåller Adelcrantz halfva lönen till sin död. Hela lönen är 700 Rdr. Sysslan är nog afpassad efter Fredenheims genie, men då man likväl ej tror honom äga all nödig insikt i Architecturen, har det ej varit oväntadt att höra denna befordran häcklas äfven af dem, som saken för enskild del icke rörer.

Den nyligen afledne Riddarhus Secret:n Bungencrona har, såsom ogift och i lifstiden uti många delar besynnerlig, gjordt också ett besynnerligt Testamente. Han borde begrafvas anständigt, men efter hans död borde ingen af hans Slägt få inträda i hans rum, ej eller följa hans Lik till grafven. Expeditions Secret:n Baron Mannerheim skulle draga försorg om Begrafningen och i alt öfrigt bringa hans Testamente till verkställighet. Af hans qvarlåtenskap, som går till omkring Sexton Tusende Riksd. Banco. kommer största delen att tillfalla Riddarhuset. Capitalet skall genom Riddarhus Directionens försorg förräntas och räntan användas till fattige adelige Enkors understöd, men aldrig far något *Prästebevis* gälla till bestyrkande af deras fattigdom. Det öfrige har han, med förbigående af både närmare och fjärmare Slägt, disponerat till sina vänner och

fordne Spel Camerater. En något bedagad Mamsell Qvast, som vistas i Borgmäst:n Dreijers hus, där han mäst spelat, har också fått 500 Rdr, endast af den grund att hon såsom qvick och munvig ofta rifvit galen mun med honom och med sina repartier surprenerat honom. Bägge hans Sigiller eller Pitscher borde på sjelfva Begrafnings dagen af Executor Testamenti i några hans vänners närvaro offentligen kastas i Norrström. Detta blef ock verkställdt.

Den 19 hujus då han dog var jag på ett stort Calas hos vår Canceller. Dit var ock Lands Höfd:n Ugglas buden, hvilken samma dag af Mannerheim hade varit tillkallad att vara med vid det förrbemälde Bungencronas Testamente skulle upbrytas. Han refererade således i det stora sällskapet dess innehåll, som således blef ett ämne för en god del af vår måltidsro. Calaset var eljest anställdt för de af Pommerske Landt Ständerne till fägnads betygande öfver den afbögde revolution hit sände Deputerade. På denna räckning hade Hans Excell:ce hos sig samlat många Stockholmske Tyskar, sasom Doctor Lüdeke, Gross Handl:n Pomeresche etc. etc. Riks-Drotset, Hans Excellence Kurck, ditto Brahe, Presid:n Klinckovström, Stats Secret:n Barck, Nummers, Rosenblad etc. voro ock med.

Nu är Cancellie R. Wilde död, han dog d. 20 Februarii. Detta oaktadt och ehuru accordet ej kom till stadga, blir dock Malmström hans efterträdare, och som Gadolin vill bli Professor måste han ingå i afhandling derom med Malmström, det är så vist, som att Gud är i Himmelen. På Gadolins sida är all skyndsamhet nödig, dock tror jag att den af Malmström honom proponerade hitresa är aldeles öfverflödig. Förmodel. lärer Malmström åläggas att till Wildes Enka betala några hundrade Riksdaler. — Direct:n af Ostindiska Compagniet, GrossHandlaren Küsel dog nyligen. Han lämnar efter sig, såsom allmänt tros, åtminstone 25 tunnor guld, som dock skall delas emellan Enka och 8 a 9 Barn. Det påstås att han varit en elak karl, en Blodsugare af första ordningen.

Biskop Lindblom var här. Han var så god och hälsade på mig, innan jag hade hunnit upsöka honom. Som Giörvell ej fått tillfälle att afsända det i förl. höstas af Bror genom Mag:r Alopaeus mig tillsände Paquett till Dom Probsten Doctor Älf, så tog jag det derifrån och förmådde Biskop Lindblom att taga det med sig. Han afreste d. 25 hujus och bad om sin hälsning till Bror. Paquettet till Gyllenhahl ligger än qvar hos mig. När lägenhet yppas skall jag skaffa äfven det till sin ort.

D. 2 Martii. I dag går Posten norr om, och vid närmare besinnande har jag funnit säkrast att låta detta bref ligga tils nu. Nästförl. Lördag d. 28 Febr. skickade Cancellie R. Adlerbeth till mig

med Sundel (hvilken jemte det han är Cancellist i Riks Archivo, biträder Antiquitets och Vitterhets Academien såsom Amanuensis) de ark af den nu under tryck varande IV:de delen af Academiens Handlingar, hvari Brors Inträdes tal och första stycket af Undersökn. om de till Finska stammen hörande Nationer, som i gl. Historien omtalas, äro införde. Dessa ark voro aldeles färdig tryckte och afdragne. Man eskade af mig endast rättelser för att vid volumens slut bifogas. Då jag frågade hvarföre man ej genast meddelt mig correcturet, svarades, att Cancellie R. Rosenstein glömt att derom tillsäga Secreteraren. Nu har jag upsatt dessa rättelser. Felen äro ej många. De göra 14 in alles, men af dem höra en del till Svenskan. *Ikornaskoya* för exempel har man läsit *I koinaskoge* och detta har Correctorn ej förstått att rätta. I stället för Mordviner hade man ock tryckt Wordviner, som ingalunda stått i Manuscriptet.

A propos af Sundel; han sade mig, att han än ej fatt Brors svar om det anbud han gjordt att vara Academiens Commissionair. Imedlertid har han redan tagit i sitt förvar hvad för Academiens räckning till K. Archivum inkommit. Han är en driftig och beskedlig man och synes blifva, när Stechau en gång dör, den ende, som possiderar den sidst:des fermeté att läsa och dechiffrera gl. Pärmebref. Var god och svara honom vid tillfälle. — Witterhets Acad:s Secreterare Flintenberg är dock icke, såsom jag förrut orätt berättat, den samma, som var i pension hos Lefrén i Åbo, utan en yngre Broder till honom, Son af en Kramhandlare här i Staden som än lefver. Han har nyligen haft den olyckan att blifva derangerad till förståndet. De täta accés af Frenesie, som han i början hade, hafva väl nu uphört eller åtminstone blifvit mindre synbara, men i deras ställe har sig infunnit en hög grad af melancholie eller hypochondre, som synes göra honom för all tid onyttig. Fadren har ock låtit flytta honom till sin gård på Landet. Han vill ock afgå från sin beställning. Witterhets Academien är ock bekymrad om hvar den skall få åt honom en Successor, som med nödig skicklighet förenar den förmögenhet att till Flintenberg kunna återbetala åtminstone $^{6}/_{7}$ delar af de 7000 Platar in Banco, som han betalte till Adlerbeth. Det är märkeligt, att hans förenämnde äldre Broder också vid 22 eller 23 året blifvit rörd till sine sinnen och kort derefter i ett sådant olyckligt tillstånd aflidit.

Bland Upsala nouvellerne glömde jag att nämna huruledes ett grufveligt lärdt krig där utbrutit emellan Boethius på den ena och Doctor Christiernin på den andra sidan om Kanthiska Philosophien. Den senare arbetade under min därvaro på en *Afhandling om det Philosophiska Bönhaseriet*, opponerad emot de af Boethius utgifne stycken, dem Bror för detta erhållit. Han läste för mig

ingressen till detta sitt opus, som med en gräselig bitterhet var författad. Om den stackars Malmström hade man där hundrade historier.

Utom Tammelander har ock nu mera Justander inkommit med ansökning om Bibliothecariatet. Cancell:n lärer meddela Consist:m samteliges Inlagor till utlåtande. Han tycktes, i fall Gadolin blir Professor, hafva någon praevention för Justander. — Generalen Toll väntas hit innom slutet af denna månad. Förmodel. ställes han under action genast efter ankomsten. Nu äro af Conspirations protocollerne de sidsta Sju arken, som särskildt betalas, tryckte med ett kort Register öfver altsammans. — I Ruuthska saken har dom ännu ej fallit hos Cammar Revisionen. — Konungen ausculterar nu i Krigs Collegium. — Secret:n Gerss säges skola gifta sig med en fröken Heland. En Lieutenant Reimers från Finnland af Nylands Infanterie, som skall vara gift med framl. Kyrkoh. Welonii dotter, sitter här på gillstugan. — Snöglopp, köld och urväder hafva här på orten i många veckor växlat om med hvarandra. I Fredags var ett grufligt urväder och sedan hafva vi haft sträng köld. Det verkel. agio emellan Banco och Riksg. sedlar är nu 17 Procent. Kyrkoh. Cygnaeus vill ändtel. bli skild vid sin elaka Hustru, men han har svårt att få hennes samtycke till skilnaden. Hälsa alla gynnare och vänner. Jag är beständigt Min Käre Herr Broders

ödmjuke Tjenare

Matth. Calonius.

På hela detta år har jag från Bror haft ingen rad. Om Bror skrifvit, så ligga brefven vid Eckerön. Malmström har inkommit till Cancell:n med ett opus, hvartill conceptet var på fulla tio ark.

XXXII.

Stockholm d. 13 Martii 1795.

Min Högtärade Käre Herr Broder! I går ändtel. ankommo *Sju* Finska Poster öfver hafvet på en gång. Brefven kunde ej utbekommas förr än efter kl. 10 f. m. i dag. Således fick jag ock Brors bref af d. 22 nästl. Januarii klockan omkring Ellofva. Sedan jag läsit alla mina bref och Åbo Tidningarne, har jag endast några få momenter öfrige för att skrifva detta svar. Jag skref Bror till norr om d. 2 hujus, och då det brefvet framkommer åtminstone 3 à 4 dagar efter det Bror inhändigat detta, så behöfver jag ej vara vidlöftig.

Post Tidningen för i går innehåller K. M:ts bref till Cancellie Collegium ang:de Svenska Academiens inställande eller suspension under dess omyndige år. Anledningen till detta steg gaf nu mera Riddarhus Secret:n Ridderstolpe [*läs* Silfverstolpe] med sitt inträdes tal d. 4 hujus, deri han skulle beprisa sin Företrädare bland de 18 i Academien, framl. H. Excell. R. R. Axel Fersen. Konungen allena af hela Kongl. Huset var vid talet närvarande. Jag, som var personl. åhörare deraf, förlorade ej något ord af hvad Oratorn sade. Jag fann väl talet starkt och ofta dristigt, kan ock hända på ett och annat ställe om icke kitsligt dock oförsigtigt. Också tror jag de fleste gjorde enahanda reflexion. Men att talet skulle hafva den påfölgd, som d. 7 ditto visade sig, kunde hvarken jag ej heller förmodel. någon annan sig föreställa. Det är egentel. H. M:t Konungen, som misstyckt, att hans Sal. Herr Faders minne skall blifvit smädadt etc. och derföre utverkat den vidtagne författningen. Mycket har här velat läggas Cancellie R. Rosenstein till last, men det är nu alt bilagt och explicerat, så att han hos Konungen af dess förtroende behållit sitt förra rum. Jag skref d. 9 hujus norr om till Professor Haartman; deri nämnde jag något om denna då ännu aldeles färska nouvelle. Mera derom en annan gång.

Att Wilde d. 20 Febr. g:m döden afgick, och att det oaktadt Malmströms plan har sin fortgång, det är i mitt bref af d. 2 Martii omnämndt. Vacancen som Malmström gör, besättes efter förslag. Accord vill hvarken den ena eller andra vidkännas. Men att den

som kunnat komma öfver ens med Malmström om succession, blir L. L. O. O. Professor, det är otvifvelaktigt. Således vore bäst om Gadolin ej ville alt för mycket scrupulera och derigenom skada Academien och sig sjelf. Med det samma skulle man slippa alt det grufvel. gräl som den förstnämnde orolige mannen aldrig uphörer att förorsaka. Hans project om Bibliothecarii Beställningens återställande på gl. foten, blir af Cancell:n aldeles icke vidtagit. Finska annexan synes antingen böra tillfalla futurus Lingg. Professor, om han den emottaga vill, eller ock måste den emot viss årl. Contingent till Academien uplåtas till Tuderus. Jag tror väl, att Lingg. Professor à la rigueur ej har dertill rätt, så länge han någon indeld Lön ej äger, men så torde det vara bäst af andra orsaker att låta honom få den, om han den åstundar. — Afskriften af Gadds ansökning till K. M. om förkl. å sin på Lifstids tjenstefrihet erhållne Resolution, skall jag med nästa Lägenhet öfversända. Kan då den gl. Narren ej bonis modis bringas ifrån att söka Rectoratet. Herrarnes bref äro alla med nådigt välbehag emottagne.

Wetterhoffs och Hagelbergs sak ligger än i Krigs Hof R:n eller General Krigs R:n oafgjord. Han grufvar sig, Wetterhoff näml. öfver drögsmålet och anser sig endast derig:m ruinerad. Jag känner ej eller saken vidare än af deras bägges ensidiga papper, hvarmed de på hvardera hand behagat mig regalera. Imedlertid tror jag dock, att Wetterhoff lider mäst g:m sakens uppehåll, och att slutel. utslaget ej kan blifva för hans välfärd vådeligt. Bägge hafva de oriml. grälat och sökt att chicanera hvarandra; och af den bagatellen hade aldrig en sådan injurie process bordt upväxa. Farligast kan saken blifva för Tornerhielm, som praesident i Reg:ts Krigs Rätten.

Af Palmskölds Topographica om Finnland har jag mycket afcopierat, i synnerhet som angår Soknarnes delningar, Capellernes upkomst etc. — Att Riks Cancell:n skulle få afsked, är ett ogrundadt rykte. Jag fruktar att Götha Hof Rätt är nu mer än förrut missnögd. Presidentskapet där var erbjudit åt V. Presid. Baron v. Köhler för 7000 Rdr, men han ville ej hafva det för det köpet. Ergo fick Grefve Posse det för 10,000 Rdr.

Vid det märkel. tillfället i Sv. Acad. d. 4 Martii voro närvarande af de aderton, Edelcrantz, såsom Canceller, Oxenstierna, Lehnberg, Adlerbeth, Schröderheim, Gyllenborg, Muhrberg, Sjöberg, Rosenstein, och till desse Oratorn. — Vi hafva jämn och stark vinter. Vedbrist synes infinna sig med stora steg, Stadens fattige Invånare till stor plåga. — Blix sitter nu adjungerad i Lag Commission för de nye Krigs Articlarne. Han har åter utgifvit ett opus om *Sveriges Rörelse-Capital*, och denne skall jag med första lägenhet jemte de öfrige sakerne sända Bror tillhanda. — Justan-

ders deposition kan ej afgå förr än i nästa vår. Ärke Biskopen är ännu i Staden. Hälsa alla vänner och gynnare. Huru olyckligt är det icke att jag ej kan slippa härifrån.

P. S. Kyrkoh. Cygnaeus fick d. 6 hujus i Conseilen skilnad från sin elaka Hustru, med hvilken han olyckl. blifvit gift. Postdagen förrut hade han fått hennes skriftel. bifall till skilnaden och ansökning derom till K. M:t. Det skedde mera genom en hazard än genom hans egen verksamhet att han reusserade.

På gl. Kungshuset är det af Fröken Rudensköld sidst innehafde rum nyligen inredt till Logis för Generalen Toll, som alla dagar inväntas. Han har gifvit, som det säges, skriftel:t Reversal att innom denna månads slut vara här i Stockholm för att underkasta sig ransakning och dom. Må väl!

Öfversten Armfelt är beklagel. icke klok. Men om han vill requirera omröstn:s protocollet i Högsta Domstolen, så torde han dock finna orsak att urskulda mig och Baron Reuterholm för sin förlorade sak.

XXXIII.

Stockholm d. 23 Martii 1795.

S. T. Min Högtärade Käre Herr Broder! Genom Herr Adjuncten Gadolin, som d. 20 hujus hit ankom, hade jag den fägnad att erhålla Brors angenäma Skrifvelse af d. 16 ditto, jemte *Etthundrade* Riksd. i Riksg. Cont:s Sedlar och *Try* Riksd. i Banco, om hvilkas, så väl som de hos mig förrut i förvar stående *Fyratio En* Rdr Banco disposition jag afbidar min Brors ordres. Tillika fick jag ock de sidst utkomna tre delarne at Chronicon Episcoporum och ett Exemplar af Tengströms vackra Lefvernes beskrifning öfver Biskop Terserus. Af denna sidstnämnda skulle jag gierna önska mig ännu ett Exemplar på godt papper med det första. Var derföre så gunstig och skicka mig det med första Lägenhet, och för det mig till räckning. Jag ärnar göra deraf present åt K. Secret:n Adlersparre, som nu åter förärat mig senare delen af sine Historiske Samlingar. Ruthströms Disputation, den Bror äfven täckts skicka mig, synes utmärka hos auctorn mycken Botanisk insikt och en bättre stil än man in eo genere vanligen träffar.

Brors bref som gått Norr om, utom det af d. 22 Januarii, har jag ännu icke bekommit. Jag finner ock, att mitt af d. 2 Martii,

som gick samma väg, då än till Bror icke framhunnit. Också saknar jag underrättelse huruvida Borgmäst:n Litzells till Bror mände aflämnat de 2:ne Lundska paquetterne, jemte kopparsticken och några ark af Ruuthska protocollerne, som jag med honom affärdade, och om hvilka jag i mitt nästnämnde bref lärer förmält.

Som detta bref afgår med Auditeuren och Post Commissarien Holm, så vågar jag åstad att i tromål meddela Bror till dess enskildta kunskap en närmare idée om orsakerne till Svenska Academiens suspension, än den jag i mitt af d. 13 hujus yppade. Det far icke nekas att Silfverstolpes tal var i visse delar starckt och dristigt. Men det är långt ifran, att den unge Konungen i någon måtto fann sig stött deraf, eller att han derföre yrkade någon ressentiment å honom eller å Academien. Det skall varit Generalen Baron Taube, som egentel. exaggererat vissa uttryck i talet såsom criminela. Såsom nu H. E. Baron R[euterholm] alt sedan R. R. Gr. Fersens död briguerat att blifva kallad till Ledamot i Academien precis i hans lediga rum, men Academien till hans stora förargelse kallat dertill Silfverstolpe med så stor pluralité att R. endast fått Edelcrantz:s röst och i förväg i tysthet (på Schröderheims föreställning, som det vill sägas) öfverenskommit att anhålla om hans inkallande i succession efter Armfelt, så hade han funnit för godt att nyttja denna anledning att af Academien taga en eclatant revange, både för den honom i hans sinne redan tillfogade affront och den förhatelige parallele, hvari man ville ställa honom. Alt hvad Silfverstolpe och Academien öfvergått är således allenast denne Herres verk. Han trodde ock att nu på en gång kunna skilja Cancellie R. Rosenstein, hvars frihets principer han altid ansedt vådelige, från den unge Konungens person. Men denne våldsamhet har den unge Konungen med en manlig ståndaktighet afbögt från sin älskade informator. Man tror ock att Enke drottningen af sin egen Cassa låter till Riddarhus Secret:n Silfverstolpe utbetala den Hof Junkare Lön å 100 Rdr som för honom blifvit indragen. Imedlertid har Silfverstolpe nödgats gifva sin parole att hvarken låta trycka eller utgifva några afskrifter af sitt brottsliga tal. Den i detta ämne till Cancellie Collegium afgångne och i Tidningarne införde Expedition blef renskrifven skickad till Revisions Secret:n Grefve Gyllenborg med befallning att under sin contrasignation genast besörja om dess affärdande. Han invände väl, att ärendet syntes höra till Cammar Expeditionen, men det sades, att K. M:ts alfvarl. vilja vore, att det af honom ofördröijel. borde expedieras. Förmodel. skulle man ej skridit till förrberörde Expeditions tryckning, om icke det rykte bland Pöbelen upkommit, att man i Sv. Academien hållit ett Loftal öfver Sal. Konungen och att Regeringen af

förtrytsamhet deröfver uphäfvit hela Stiftningen. Nu har ändtel. detta pladder uphört, men den uplystare classen fortfar att göra odieusa jämnförelser emellan Blixens skrifter, som skaffade honom en präktig gulddosa i belöning, och det mångfaldt klokare och anständigare tal, som af Silfverstolpe blef hållit. Men härom nog för denna gången.

I förr går d. 21 dog H. Exc. R. R. Gr. Falkenberg, så att ett Seraphimer band åter är ledigt. Ordens Biskopen Doctor Flodin invigdes i går d. 22 i Storkyrkan till sitt nya ämbete. Commerce Rådet Faxe är ock i dessa dagar död blefven.

Den fameuse Thyselius har nu åter haft ett uptag för sig, som ingalunda bör glömas. För att få sig ett Pastorat ju förr dess hälre, har han på ny räckning, som han sjelf säger, engagerat Lagmannen Krook, de Besche, en Packhus Inspector här i staden Assessor Palm, som förr i verlden varit någon slags homme d'affaire i framl. Riks R. Reuterholms Hus, och en Capitain Palmér, en Rapporteur, uti sitt interesse och att de för honom skulle utverka H. E. R--ms, Justitiae Cancell:ns och fleres medhåll. Till Palmér, som han ock gifvit några och tjugu Riksd. för att användas å ett Calas hos Clas på Hörnet, dit Presid:n Reuterholm och Justitiae Canceller med åtskillige andre och äfven Thyselius sjelf skulle bjudas. Calaset har ock riktigt gått för sig, och de nämnde Herrarne hafva varit dervid tillstädes. Derunder skall ock Palmér väckt discours om Thyselii befordran, hvarom den ene haft ett och en annan ett annat förslag. Som han innom fyra à fem veckor derpå ej sedt någon verkställighet af deras löften och projecter, har han nu för vid pass 14 dagar tillbaka ingifvit till Hertigen en Skrift, deri han på 3 à 4 ark detaillerar alla sina operationer, alla hoppgifvande uttryck han af dens och dens munn fatt höra, alla omdömen, som hans Agenter fält om både den ena och den andra, hela Calaset hos Clas på Hörnet och alla promesser där vankat; hvarefter han slutl. anhaller, att som han g:m dessa bivägar ej kunnat hjelpas, Hertigen då sjelf omedelbarl. ville sörja för hans skyndsamma befordran. Sedan Hertigen haft denna skrift hos sig i 7 à 8 dagar, så händer ändtel. en vacker dag i förra veckan att Presid:n Reuterholm, Justitiae Canceller, de Besche, Lagman Krook, Assessor Palm, Thyselius sjelf och, jag vet icke hvilka flere af den sidstnämnde i den underliga skriften hoprörde personer, undfå kallelse att kl. 10 f. m. infinna sig hos RiksDrotset. När de där hunnit församlas, framträder Expeditions Secret:n Edman och för dem samtel. upläser förberörde skrift, deri de alle hvar på sitt sätt voro afmålade; hvarefter R. Drotset på nådig befallning förklarar, att denne sak härmed komme att afstadna, och att af Thy-

selii upgifter något vidare bruk ej skulle göras; också hafva de blifvit påminte att ej tala någon ting om det som förelupit. Icke dess mindre blef saken allmänt bekant om några få dagar, och nu historierar derom en och hvar som han tycker. För min del tror jag, att uptåget icke leder sig från Thyselii egen hjärna, utan att han låtit bruka sig af någon fin bof till att på detta sätt få utösa smädelser emot visse personer, och att bringa Regeringen till att regalera Allmänheten med ett ridicult upträde. Riks Marskalken Oxenstierna har han ock indragit bland sina patroner och förespråkare, men jag känner ej så noga hvad för en detail han, efter Thyselii föregifvande, sig skulle åtagit.

Just da jag skrifvit härtils, får jag på en gång från Posten Brors bref af d. 26 Februarii och d. 12 samt 19 Martii. Af det sidsta ser jag, att Bror om Sv. Acad:s suspension redan förrut fått den idée jag i det föregående sökt Bror bibringa. Alla menniskjor, snart sagdt, hafva ansedt denna sak med förundran. NB med Posten skrifver jag aldrig annat än *publica verba*.

En Fransk Agent, biträdd af en Secreterare, är hitkommen. Någon negociation med honom förestår. Huru långt man vill gå in med den nye Republiken, vet man icke. Det är vist, att man gjerna önskade sig 3,000,000 Riksd. i subsidier af en Magt, som nyligen åtkommit Hollands ofantel. penninge summor. Men Franska Administrationen vill ej utgifva den summan förgäfves. Den yrkar från vår och Danmarks förenade sida en diversion emot Ryssland etc. etc., då en ny upståndelse i Pohlen äfven kunde sätta Loppor i öronen på Gumman; och det är derpå saken nu hänger. Gud vet hvad slutet blifver.

Ruuths sak i Cammar Revision är nyl. genom omröstning och en knapp pluralité sålunda afgjord, att hans 8 quittencer med K:s öfverskrefne namn förkastas, äfven som de företedde afskrifterna af de hemliga protocollerne, till hvilka några originaler ej kunna upvisas, eller lagl. bevisas vara förkomne. Dock ägde Grefve Ruuth att innom Sex eller kanske 8 månader efter utslagets kungörande där han det gittade, med andra skäl och bevis lagl:n styrka sine föregifne utgifter. Utslaget är således interlocutoriskt. Dermed borde han ej få komma till Konungen, men jag fruktar, att Cammar Revision tillåter honom beneficium Revisionis innan Hufvudmålet final:r är afgjordt. Huru det med den question kan gå i Högsta Domstolen, står i vida fältet. Utslaget är än ej utgifvit, men omröstn. protocollet skall vara justeradt.

Af protocollerne i nästnämnde sak följa härjemte de 2:ne sidst utkomne arken, i hvilka Edman directe påstått Sal. Konungens namn genom efterapning å ofvanberörde quittencer vara tillkommit.

I samma mening äro atskillige hederl. och ojäfvige män, som anse efterapningen vara synbar och ögonskenlig för hvar och en, som sjelf lärdt skrifva. Jag har aldrig sedt de tvistige Documenterne annorlunda än i afskrift.

Dessutom afgå härjemte: 1:o De sidsta 7 arken af Conspirations protocollerne särskildt betalde à 8; — 2:o Adlersparres Hist. Saml. Del II häftad. à 40: — 3:o Bruces Resa g:m Abyssinien I Del d:o à 44; — 4:o Blix om Sv. rörelse Capital d:o à 20; — Sjökorten afbida ännu nästa Lägenhet; — S:a Rdr 2: 16.

Hälsa Widenius oändel. Jag fick först i dag kl. 12 hans bref af Gadolin. Jag skall svara derpå med nästa Post. Tengströms sak är utom all fara. Han får säkert transport. Derom är ej en gång fråga, ehuru det ändtel. pro forma skulle communiceras. Det var Brandel som bragte det dertill. Jag menar att Gadolins och Malmströms accord skall lyckl. gå för sig, ehuru ock den senare, som jag finner vara en Windbeutel, nu utkastar nya difficulteter. Gyllenhals pacquett skall jag i morgon skicka till Fyrberg. Utan all tvifvel får Cronstedts Enka accord, och Lagsagan får Smalén, som deremot får klyfva sin jurisdiction och sälja bägge hälfterne, alswie Lagerborg.

Det fägnar mig oändeligen att den olyckl. Bremer återvunnit förståndet. Hans Broderson, Carl Otto Bremer går här och ausculterar i Bergs Collegio, hjelper ock med renskrifning i Advocat Fiscals Contoiret. Advocat Fiscalen Lithanders Fru har varit någon tid sjuk utom all förhoppning af restitution. Om Gud ville förlossa henne! Afskrift af Prof. Gadds förklarings ansökning följer här innelyckt. Var gunstig och säg åt Mag:r Frenckell, att det andra Exemplaret af Åbo Tidningg. för i år, för hvilket jag till honom insände praenumeration, var ämnadt åt Kgl. Secret:n Gummer och att härefter directe till honom må addresseras. Hälsa tillika Mag:r Frenckell, ty jag hinner nu ej svara honom. Åtskilligt kunde vara för mig ännu att säga, men jag fick så sent veta att Audit:r Holm i afton skulle afresa, att tiden ej tillåter mig att vara vidlöftigare. Hälsa alla vänner och gynnare!

P. S. Mag:r Tihleman skall bli Secreterare i Historie Antiquitets och Vitterh. Acad. Han har redan till Flintenbergs säkerhet deponerat 2000 Rdr Banco. Men tils vidare må detta ej omtalas. Jag råkade Enkefru Juslén i dag uppå gatan. Hon var oändel. glad öfver Brors välmåga och att Bror ärnar sig hit i sommar.

Grefve Taube, Hof R. Rådet, lofvar söka Lagsagan efter Cronstedt. Men — —. Huru skall jag begripa det att Brors bref af d. 12 Martii Norr-om, kunnat hinna fram hit i dag. Det är något som jag ej kan förstå. Mig vitterl. är Wetterhofs sak ej afgjord,

dock är möijligt, att det skedt i dessa dagar. Bägge Parternes slutel. Deductioner följa härjemte.

Ännu en Apostille. Hälsa Professor Lindquist och säg honom, att Skönberg, sedan han Norra vägen ej kunde göra sällskap med Borgmäst. Litzells åt Finnland, och derföre vände om från Grisselhamn, icke långt derefter förfogade sig till Upsala att studera. Han bad mig att om möijligt vore så laga, det hans Stipendium Regium i Åbo ej blefve honom fråntagit. Jag fruktar, att det sedan skedt. Är det likväl görligt, så hoppas jag Herrarne hjelpa den stackars mannen, som trodt sig på det civila tjenstefältet kunna göra hastigare steg än rimliga varit. Nu på ögnablicket berättar mig Magr Tammelander, att en hel hop Åbo Boer, Bremer, Tiäder, Hielmerer äro ankomne och att de i fredag ärna tillbaka. Då skall Bror få Sjökorten, och till Professor Haartman skall jag skicka Boupteknings Instrumentet efter Assessor Haartman. Ett sådant Ur, som Carl Fr. Bremer köpt åt sin Fru Mor, har jag sedt hos Lands Höfd. Ugglas. Det spelar förträffeligen. Strand, som förfärdigar dem, bor här i Stockholm. Må väl!

XXXIV.

Stockholm d. 26 Martii 1795.

Högtärade Käre Broder! Paquettet med Hr Auditeuren Holm, som jag d. 23 hujus afsände, lärer nu vara ankommit. Med Kyrkoherden Cygnaeus, som hastigt fattade den resolution att i går härifrån afresa, afskickade jag till Bror de requirerade Sjökorten, 8 till antalet, efter den sidste i förleden Sommars retoucherade uplagan, så emballerade, att jag tror de under resan ej kunna taga någon skada. De kosta 24 sk. stycket och således tillsammans 4 Rdr, som å Brors conto äro annoterade.

Det nya som sedan händt, är att Generalen Toll i går blifvit under escorte hitförd och å gl. Kungshuset inquarterad. Får nu se, huru man vidare med honom ärnar sig förhålla. — Det omtalas, att en ny och ganska vidsträckt instruction för Police Kammaren är under arbete. Anledningen dertill är väl den att Högsta Domstolen så ganska ofta uphäfvit dess despotiska steg och förvisat till vederbörlige domstolar de mal, som Police Cammaren obehörigen dragit till sitt afgörande. Om Allmänheten blir nögd med den nya Instructionen, skall tiden utvisa. Det är dock en obegripelig förstoc-

kelse, att man i närvarande crisis vid alla tillfällen vill utmärka en så deciderad böijelse för en aldeles arbitraire styrelse.

Expeditions Secret:n Edman skall gifta sig med den Bruks-patronens dotter, som nu äger Meldersteinska Järnverken efter Meldercreutz. Jag känner mannen, men erinrar nu i hast ej hans namn. Han är mägta rik, har dock många barn. Imedlertid tros likväl att Edman till en början får 4 à 500,000:de dal. Kopp:mt. Det kan således ej slå felt, att han snart skall göra någon eclatant lycka.

Cancell:n har redan gifvit Gadolin sin försäkran att appujjera hans befordran efter Malmström i all möijlig måtto. Det var visserl. ej rimligt att Bror skulle antaga Norbergs offert. För min egen del skulle jag ingen ting högre önska än att i grund känna de Slavoniske och Tattariske språken, och det endast för att kunna göra jämförelser emellan dem och Finskan. Men att för den orsaken nödgas tillbringa mine till ålderdomen lutande dagar bland desse Barbarer, dertill kunde jag aldrig förmå mig.

Det är ju en märkvärdig catastrophe, som Professor Bonsdorff till sin caracter undergått. Resande berätta, att han pinligen förälskat sig i Generalen Willebrands äldsta fröken! — Jag vet ännu icke om och hvad svar Lands Höfd. i Åbo fått å sin hemställan om den under namn af Armfelt så orimligen gripne Soldaten. Kan hända att den sidstnämnde slipper de 30 par Spö, hvartill han för rymning och antagen ny värfning vid annan corps gjordt sig skyldig till. Åtminstone skulle det blifvit mitt tillstyrkande, om jag fått ett ord i det laget. Dock skulle jag ock för dem, som grepo honom och forcerade domaren till en löijlig undersökning, föreslagit någon alfvarsam correction, ehuru just icke spö och fästnings arbete.

Här töar starckt sedan i förrgår. Isvägen öfver hafvet lärer ej länge bli practicable. Har Bror några requisitioner att göra, så gör dem snart. En catalogue öfver den nye Bokhandlaren Silfverstolpes Bokförråd bilägger jag härjemte. Han är en Broder till Riddarhus Secreteraren. — Tammelander har med sine sollitationer om Esbo pastorat ännu ej kommit dess längre. Det är någon af de föreslagne Capellanerne, som äger åtminstone Axel Reuterholms medhåll. Denne mannen skall härefter endast om tisdagarne sitta i Högsta Domstolen. Deremellan är hans person nödig antingen i Stats Cont. eller i Cammar conseilen. Han var dock oumbärlig i Högsta Domstolen såsom Rapporteur om alt hvad där händer och hvaraf eljest så ganska liten del kommer till Regeringens kunskap, da den hvarken medhinner att genomläsa protocollerne eller Expeditions listorne. Nu hinner jag ej mer än att slutel. bedja om min hälsning till alla vänner. Må väl!

P. S. Under min varelse i Upsala fick jag af Professor Fant hans Disputationer för 1793 och 1794. Ach! hvad de till både sammansättning och stil äro miserable. Neikters äro i ingen mon bättre, altid utan method och utan rätt kännedom af sitt ämne.

XXXV.

Stockholm d. 30 Martii 1795.

Mitt bref under d. 26 hujus lärer redan framkommit. Det gick under Haartmans omslag. Generalen Toll har dagen efter dess ankomst, eller nästnämnde d. 26 hujus blifvit uti Hof R:n ställd till förhör och med mycken parrhesie afgifvit sin förklaring, som förnämligast deri skall bestå, att han af Baron Armfelt om dess tillämnade steg ingen vidare communication haft, än att Armfelt en gång skall berättat honom, det Ryska hofvet hade ärnat göra till det Svenska en declaration angående någon ändring med de till då varande administration hörande personer, och om sadan nouvelle, den han trodt att Armfelt sjelf inberättat, skall han ansedt onödigt att rapportera. Gissningarne om utgången emot honom äro alt för olika. Tvänne Herrar hafva derom hållit vad med hvarandra. Den ena påstår, att han blifve förklarad lif sitt förlustig och sedan lika med Aminoff insättes på Warberg eller annan dylik ort, den andra deremot, att han skall från all brottslighet bli rentvagen och sedan utnämnas till förste General Adjutant och i sådan egenskap af Cederström få emottaga käppen tillika med Befälet öfver Garnizonen härstädes. Han är å mödernet köttsligt Syskonebarn med Reuterholmarne. Hans, like som desses Mor har varit en Gyllenstierna, med ett ord de hafva varit Systrar. Man vet ännu icke, om af ransakningen angående honom någon ting skall tryckas.

Det lärer förrut vara bekant att Grefve Munck förledit år sökte Leid och att denna hans ansökning blef afslagen. Sedan han af K. M:ts resolution fått del, har han nyligen inkommit med en alt för grof och snart sagt ursinnig skrift. Han säger, att de af RiksDrotzet i saken om de falska Fahnehjelmarne honom rörande förde protocollet är oriktigt; att han blifvit tvungen att det erkänna och underskrifva; att planen varit Sal. Konungens; att Grefve Ruuth i dess utförande haft större del än han, Munck; att Regeringen ej hallit honom alla de vid hans utresa honom utfäste vilkor; att man i synnerhet hade indragit den af nu varande Enke Drottningen är

1777 honom förundte Lifstids pension; att han omöijl. kunde förmå sig att belastad med Allmänhetens misstankar och vidriga omdömen tillbringa sin tid i Landsflykt; att han derföre oaktadt Regeringens afslag oförtöfvadt ville infinna sig i Riket, för att utverka ny undersökning i förenämnde mål och att å daga lägga sin oskuld derutinnan m. m. Man är inquiet att förnimma hvad steg Regeringen i anseende till honom vidtager. Får han komma hem och gå lös, som vore en grufvelig insult emot Regeringen, så är ofelbarligt, att han åstadkommer mycket ondt. Och Gud må veta, hvem det till äfventyrs kan vara som vill nyttja honom i sina afsikter.

I historien om Thyselius är ej annat att rätta, än att hans inlagde skrift innehåller endast en närmare detail om hvad som förelupit kort förr än han förre gången inlät sig i den bekanta correspondencen med Hans Excellence Baron Reuterholm. De af honom nu omtalte operationer hafva alla föregått den Epoquen.

Danska Weckoskriften Nordia känner jag icke, och jag vet ej att någon äger den här. Jag skall dock vidare höra derefter. — Magister Enberg är nyligen hitkommen. — Svenska Academiens suspension och hvad i anledning deraf med C.R. R—n förelupit, har, som det säges, åstad kommit någon kallsinnighet emellan Regeringen och den unge Konungen. De förre söker nu att ställa sig in med Rosenstein, hvarföre han ock, emot vanligheten, cajoleras med många höfligheter. Man önskade högeligen, att det steget varit ogjordt. Sed sero sapiunt Phryges! — Contre Amiralen Stedingk har emot 6000 Rdr öfverlåtit sitt arrende till Castelholm å någon annan, jag mins ej hvem. Florin har ock med sin goda avantage bort negocierat Grelsby kongsgård till den bekante Spelaren Jägerhorn för 5000 Riksd. Edmans tillkommande Svärfar heter Bedoire. Majoren Taube från Wartsala i Halicko dog här af sin fistula ani d. 27 hujus. Samma dag begrofs Riks R. Gr. Falkenberg i Ridderholms kyrkan. Det skedde med anständig ståt, dock ville Sterbhuset ej påkosta någon Seraphimer-begrafning. Det ansags som något särdeles att Hans Excell:ce Baron R—m var med i processen. Den Herren undviker eljest att vara tillstädes vid sådane tillfällen. Disputen i Stats Cont. om methoden till innevarande års Stats-förslags uprättande är nu slutad genom votering, hvarvid Vice Presid:n med pluraliteten segrat emot Presid:n. Jag tror att deri någon ändring hvarken sökes eller göres. Om Riksmarsk. Oxenstierna hade Thyselius i sin skrift berättat, att han gått för honom i Borgen för en summa af 150 eller 200 Rdr. Hälsa alla vänner! Så snart detta är genomläsit, kastas det i elden och det för all ting.

Apostille. Secret:n Strand i Riks Archivo är i dessa dagar blefven död. Jag såg honom aldrig, ty under all den tid jag här

varit, har han haft tjenstledighet. Gross Handl. Dahlman, hemma i Nådendahl, en gammal vinglare är ock död. Majoren Taube har kort för sin död i Kyrkoh. Wallenii och HäradsH. Arppes närvaro gifvit Fru Kijk skriftelig decharge för förvaltningen af Wartsala, och derjemte förordnat, det hon under hans fardagstid, det är till d. 14 Martii 1797, skall få qvarsitta å Bostället emot 5000 dal. kopp:mts årligt arrende, som till hans fru och barn skall utbetalas. Ett prat går att Hampus Mörner, Chef för Husar-Corpsen för några dagar sedan skall under Generalen Cederströms contrasignation fått ett Kongl. M:ts Bref, att hans tjenst vidare ej vore nödig. Då han såsom fattig man, som ej annat ägde att lefva af än sin Lön, häröfver beklagat sig för Axel Fersen, hvilken före detta fått survivance å Mörners beställning, har Fersen, för att öfvertyga honom det han i denna tillställning ej ägde någon del, begärt att Mörner följande dagen på Couren vid rapportens afgifvande hos Hertigen ville möta honom, och då han sig där infunnit, har Fersen i hans åhöra hos Hertigen anmält, det han ej längre kunde tjena, och derjemte afgifvit sitt afskeds Memorial. Hertigen, surprenerad deröfver, har sökt förmå honom ifrån det beslutet, men då denne förklarat sig enständig i sin föresats, har Mörner dagen derpå fått ett nytt bref contrasigneradt af Cederström, deri han anmodas att med sin förre tjenstgörning än vidare fortfara, hvarpå ock Fersen sitt afskeds Memorial skall återtagit. Så berättas historien. Om den äger sin riktighet skall jag framdeles låta veta. Må väl! och förlåt hastigheten.

XXXVI.

Stockholm d. 31 Martii 1795.

Min Brefförare, Handelsman Tjäder, föranlåten af sine affairer, har upskjutit sin afresa från den ena dagen till den andra, och derigenom händer ofelbarligen, att mina bref af d. 26 och 30 hujus på en gång med detta komma Bror tillhanda. Jag önskade, att Bror måtte råka upbryta och läsa dem i sin ordning efter tiden, ty eljest blifva de obegriplige.

Sedan jag i går skref Bror till, fick jag efter midd. höra att Cammar Revisionens utslag, gifvit d. 28 hujus, genom trycket var utgifvit. Jag hastade mig derföre att köpa det, för att kunna Bror tillsända hos följande Exemplar. En Notarius i Collegio har salt

Manuscriptet deraf för 1200 dl. kopp:mt till Bokhandl. Ekmansson, sedan fru Fougt till det priset ej ville hafva det, och Ekmansson säljer nu Exemplaret för 8 sk. De af fru Fougts praenumeration felande 2 eller tre arken, som skola innehålla omröstningen, äro än ej tryckte, men utkomma likväl med det första.

Historien i mitt gårdags bref om Mörner och Axel Fersen är aldeles riktig, endast med den rättelse, att Fersen sjelfmant och utan all påminnelse från Mörners sida vidtagit sitt genereuse steg. På en gång som till Mörner om hans entledigande, hade ock till Fersen bref afgått med befallning att genast följande dagen antaga Befälet öfver Drabanterne och låta sig tillinventera de Chefs ämbetet vid Corpsen tillhörige Handlingar, och af denna anledning hade Fersen infunnit sig på Couren för att afsäga sig altsammans och anhålla om afsked. Det kunde synas, att detta vore en embellisement af historien, för att relevera Fersens ädelmod, men det är icke så, ty veritas facti är just sådan, som jag nu berättat. Jag fruktar. att jag i går i brådskan skref att Mörner, quatenus Chef för Husarerne, skulle dimitteras, det var orätt. Han är utom Husar-Öfverste Capitain-Lieutenant af Drabanterne, och det var från den sidstnämnde sysslan som han skulle vräkas. Orsaken dertill känner jag icke.

Citoijen Rival har en pleine ceremonie besökt Riks Cancell:n och i sitt Logis äfven fått offentl. emottaga Riks Cancell:ns besök. Också har han hos Riks Cancell:n i förleden Lördag bivistat en vanlig Minister måltid. Han säges vara en förståndig, kunnig och driftig man och upammad vid utrikes ärenderne under den förre perioden.

Brors bref af d. 26 Martii jemte ett af Mag:r Frantzén fick jag i går efter middagen. Vår Canceller är ej envis, han tager tämmel. raison, och jag tviflar derföre icke, det han lätteligen skall bringas från den lilla praevention för Justander, som han efter alt utseende uppå Brandels inspiration syntes hafva fattat. Jag skall i det ärendet upvakta honom i morgon. Också skall jag supplicera hos Cancellie R. Rosenstein om hans bona officia, som utan all tvifvel blifva verkande. Sedan skall jag skrifva derom både Bror och Frantzén till. Men äro icke ansökningarne communicerade med Consistorium? Åtminstone lofvade Cancellern mig att inhämta Herrarnes tankar om de Sökande. Jag har sedan ej råkat Brandel. Bror vet han bor så afsides och jag ser honom i öfrigt mycket sällan. Endera dagen skall jag gifva honom ett Calas, för att antingen bereda honom till bättre idéer eller ock närmare utspana huru han tänker.

Om minnet ej slår mig felt, torde jag frågat Bror förrut, om

vårt Bibliothek äger Peringskölds Fragmentum Runico-Papisticum seu Soliloquium Deiparae Virginis, lingua et runis Gothorum cum gemina versione. Stockh. 1721 in folio, 23 blad. Denna ville jag i vår skicka till Bibliotheket, om den förrut där ej finnes. Agners Geodaesia Svecana eller Örtuga delobok är numera blefven sällsynt. Jag köpte den för mig sjelf här om dagen på en auction efter Advocat Fiscalen Wallquist för 32 sk. Men nu kunde jag få den hos Utter för Bibliotheket, om den där ej finnes, för 24 sk. Lät mig veta om den behöfves. Beder ödmjukast om min hälsning till alla goda vänner. Må väl!

D. 10 April 1795.

Föregående bref var ämnadt att afsändas med Tjäder, men han med sitt sällskap var afrest en half time förr än mitt bud hunnit hans qvarter. Sedan har det tils nu legat under sin försegling. Jag gifver mig ej tid att omskrifva det. Ett litet supplement dertill blir likväl nödigt.

Brors bref med Öfverste Lieutenant Knorring jemte Disputationerne fick jag Påsk Lördagen d. 4 hujus. Brefvet med Posten ankom d. 7 efter midd. Det till Fredenheim aflämnade jag jemte Disputationen till honom följande dagen. Till min stora surprise hade han några dagar förrut genom Gadolin erhållit del af Disputationen. Han var oändel. flatterad af Dedication, och då han i går om afton var här hos mig, försäkrade han att i sommar, när Bror hit ankommer, skänka till vår Academies Bibliothek hela den Samling af Påfvel. Bullor rörande Norden, som han med Påfvens eget biträde under sin varelse i Rom sig förskaffat. Den är än obunden, men skall komma att utgöra Två medelmåttige band in 4:o nätt och correct afskrifne.

Om Bibliothecariatet har jag talat med vederbörande och jag tror förvisso, att Frantzén ej skall hafva någon fara. Om ännu Bror sjelf, hvars beröml. nit för Bibliotheket Canceller ganska noga känner, ville skrifva honom till i detta ämne, vore det visserl. icke utur vägen,

Såsom Bror af Tidningarne ser, är Adlersparre nu mera befordrad till Secreterare i Riks Archivo efter Strand. Det var aldeles rätt att Actuarien Brannius blef förbigången, ty den mannen är något bibax. Generalen Tolls sak synes få en alfvarsam vändning, och jag förutser nästan med full visshet att han, lika som Aminoff, insättes på någon fästning. Hans egna bref vitna emot honom om kundskap af Conspirationen, och hans ursäkt, att han af generosité och på det han ej måtte synas söka en nedrig hämd å sin gl. ovän Armfelt, icke velat rapportera till Regeringen om den

af den sidstnämnde honom meddelte revolutions plan, den vill man i ingen måtto godkänna. Rättegången med honom lärer ej bli vidlöftig. Nu beror den deraf, att claven till den emellan honom och Armfelt nyttjade chiffre, som är i Legations Secret:n Casströms förvar, hitsändes. — I förr går hafva Öfversten Baron Wrede och Hof Stallmäst:n v. Essen blifvit nämnde till General Majorer. Den förre har ock uppå erhållne ordres i går rest åt Finnland, för att derifrån vidare gå, som det säges, till Petersburg. Om han ej kunde komma öfver hafvet, har han haft befallning att taga vägen Norr om.

Professor Schultén får helt säkert survivance på Planmans Profession, med rättighet att tillträda hans innehafde Lön, så snart den blir efter hans död ledig, eller rättare att få den fulla indelning utan annexa, som då kan bli öpen. Detta är dock än en hemlighet, och Bror får tils vidare ingalunda tala derom för någon menniskja. Det var för Academien ej möijligt att under annat vilkor få tillbaka denna skicklige och förtjente mannen. — Smalén lärer redan vara nämnd till Lagman efter Cronstedt. Må väl!

P. S. Förledit år var jag om Långfredagen i Upsala, nu deremot sidsta Långfredag bivistade jag Frimurarnes passions musique å Riddarhuset. Orchestern bestod ringast af femtio personer. Fältherren Grefve Horn stod ock med sin viol bland spelarena, decorerad med alla sine Frimurare insignier. Fru Olin, Casten och Stenberg voro sångare. Samlingen var ganska talrik. Af de Kongliga var ej någon närvarande. Musiquen var förträffelig. — Vi hafva haft en tid bortåt vackra solskins dagar, men nattfrosterne continuera ännu. Gatorne, som härtils varit högst smutsige och besvärlige, begynna småningom blifva torrare. Ingen rägndroppe har än i denna vår här på orten fallit. Agio emellan Banco- och Riksgäldssedlar har fallit till 11 à 12 procent. Våre utelöpande fartyg indraga genom sina lönande frakter mycket Specie mynt eller goda växlar. Mag:r Tihleman har redan fått K. M:ts fullmakt på Secreterare Beställningen vid Antiquitets och Vitterhets Academien. Öfverstarne gl. Jacob Gripenberg och Samuel Henrik Horn äro tillika som Wrede och v. Essen nämnde till General Majorer. Gl. Stats Secret:n Segercrona, öfver 90 år gl., är i förrgår död blefven, och har, såsom barnlös genom Testamente disponerat om sin considerable egendom. Clara församlings fattighus har fått 10,000 Plåtar, malicen säger, i grund af det rum i Lagen, som stagdar att *Muta gånge till de fattige.* Mera nytt erinrar jag mig icke.

Bror lärer glömt, eller torde det icke skickat sig att i ett blott ceremonie bref, till Fredenheim omnämna, att Bror erhållit de Kopparstick af Muserne och Apollo, som han förärade, och jag med Borgmäst:n Litzells Bror tillsände.

XXXVII.

Stockholm d. 17 April 1795.

Brefvet af d. 9 April bekom jag d. 14 ditto. Ehuru jag fruktar att passagen öfver Hafvet nu för 2 à 3 veckor torde afstadna, vågar jag dock åstad att låta detta i dag afgå. Grälet emellan Ä. B. och Patres Upsalienses skall i all tysthet nedläggas, med förmaning till bägge delarne att beflita sig om sämja och enighet. Imedlertid förblifver Flygare vid den Inspection honom blifvit updragen. Så säges det. Jag känner ej Eurén, och har således ej min kundskap just från första handen. Att Norén entledigades, var en compliment till Ä. B. och pluraliteten i Consistorio, som voro oändel. missnögde med denne mannen. Imedlertid dimitterades han på en ganska hederlig façon.

Stockenström blef placerad på Lif Husare Corpsen, men af Corpsens Officerare ville ingen göra tjenst med honom, de ville ej eller på hans utnämning slåss med en man af hans conduite som de sade. Han måste således afskedas, dock med hederligt accord. Sedan reste han till Ryssland, som det åtminstone allmänt berättades, att der söka sin fortune. Att han skulle af Regeringen haft någon commission, det har jag ej hört och näppeligen tror jag det, ty tillika med honom ankom Capitain Gyllenbögel som Courier, hvilken ock hit bragte ett exemplar i Bronze af en medaille af första storleken, som Kejsarinnan låtit slå öfver Polens inkräktning. Den skall på ena sidan föreställa Kejsarinnans Bröstbild med ett käringelikt ansikte och på den andra Ryska Örnen med en pappersrulle i hvardera foten. Dessa skola vara symboler af den uphäfne och af den nu inrättade Regeringsformen. Inscriptionen på Ryska skall vara nog högfärdig och insinuera en idée om hennes superiorité öfver alla Europas Cabinetter.

Schulténs plan fann så allvarligt motstånd hos Cancell:n, att han nu mera aldeles öfvergifvit den. Han hade nogsamt kunnat gå igenom dermed, men han ville ej blottställa sig för Cancellers missnöije, hälst hans styrelse blir långvarigare än —. Således bör den saken begrafvas i den djupaste tysthet och aldrig med halfdragen anda omtalas. — Jag lärer förrut nämnt att Smalén är i Cron-

stedts ställe Lagman för sine 6000 Rdr och Adlercreutz samt Sannholm Häradshöfdingar i Ledigheten efter honom. Den förre tror jag vara ämbetet mera vuxen än den senare.

Jag hörer nu att Cancell:n fått Brors bref om Frantzén, det gjorde all den goda verkan jag deraf väntade. Mag:r Enberg, som siuknade här just då han ärnade begifva sig på återresan, är nu återställd till hälsan. Han har alt hopp om Esbo förloradt. Det tros att det nötet Foeder skall få pastoratet. Artilleriet vill gjerna vara af med honom. I förr går lärer Malmström blifvit utnämnd till Kongl. Bibliothecarius. Man tror han skall gifva Cancellie Collegium vackert att göra. Cornetten Toll är ankommen, men jag har ej fått se hvarken honom eller de papper han haft med sig. — Sernsköld har ej på lång tid talt om sin donation. Han är en ganska fin gubbe. Om jag skulle presentera honom Brors Adpendix, skulle han säkert inse afsikten dermed och förtryta det. Jag skjuter saledes up dermed, och hemställer om ej bättre vore, att straxt som termin slutas expediera hit hela hans quota af de sedan förledne höst utkomna Disputationer, då denne adpendix och hvad deraf dessförinnan vidare till äfventyrs kunde utkomma kunde utmärkas genom bättre papper och pärmar, så gubbens attention genast måtte falla derå och han bli narrad att läsa den.

Af Silfverstolpes, Bokhandlarens, Litteratur Tidning för i år är första stycket, à 24 sk. häftadt, nyligen utkommit. Med första lägenhet skall Bror få del deraf. På hans Boklåda köpte jag Danska Månadsskriften Minerva af Rahbek. Jag finner den högst mediocre. Den *Danske Tillskuer* är där jämväl, och syntes mig likaledes vara af medelmåttig halt. Nordian hade han icke. Den är dock nyligen recenserad i våra dagblad. Alla dessa, såsom Danska Böcker i gemen, äro nog dyra. På en Bokauction, efter Lands Höfd. Örnsköld, köpte jag här om dagen Engelske Parlaments Debatterne from the Restoration 1660 to the present time 1742, of the House of Commons XIII Voll. och of the House of Lords VII Voll. till sammans, XX Volumer i vackra nya Engelska Band, för Try Riksd. eller 54 dl. Kopp:mt, och detta köp ångrar jag icke.

Att Häradshöfd. Rancken skulle sjelf tillstält Comedien med Pseudo-Armfelt har jag här hört misstänkas endast af smått folk. Men hos ingen af de betydligare, och alra minst hos någon af dem, som läsit Acterne, har denna tanke kunnat få inrymme. Pöbelens fanatisme är i hvart enda steg alt för synbar för att lämna rum åt den idée, att den i hast blifvit genom konstig anläggning upretad. Öfversten och Öfverste Lieut:n i Regementet P. Nils Biörnmark har fatt Södra Skånske Cavallerie Reg:tet, som förrut innehades af General Lieut. Toll. Jag var i tisdags på Calas hos H. Excell:ce

Baron Kurck, där han ock var med och emottog samteliges gratulation till sin nya Beställning. Det är således afgjordt att Toll mistat sysslan.

Hvad dock possessionater på den orten, som ärna bygga äro lycklige uti att äga en så tjenstaktig Lands-Architect! Med åldern blir han säkert alt fjäskigare. — Jag tycker Holmberg äger nog charlatanerie att i det dumma Ryssland blifva ett stort Ljus. Man skall se, han pratar ner alla deras Tyska Apothekar-provisorer. — Uti gubben Segercronas Testamente fann Häradshöfd. Arppe sin fru, emot all deras förmodan, aldeles förbigången. Gubbens Syster döttrar, som enligt Lag voro hans närmaste arfvingar, fingo endast 500 Rdr hvardera. — Hvad syntes om de 2:ne Profbitarne i Extra Posten n:o 81 d. 11 hujus. Det var en förgiftig malice som låg i dem bägge, ehuru jag dock vet att den förra utur den på befallning i Tyska Avisan införde rättelse, verbalement är öfversatt. Hälsa alla gynnare och vänner, och må altid väl!

I går och i dag hafva vi haft något Rägn, förrut hela denna vår ingen droppe, ej eller snö. Ingen såning synes här kunna påtänkas förr än efter 12 à 14 dagar. Isen ligger än i Carlbergs-, Riddare och Ladug.Lands viken.

XXXVIII.

Stockholm d. 24 April 1795.

I mitt sidsta af d. 17 hujus berättade jag att Biörnmark var blefven Öfverste för Södra Skånske Cavallerie Reg:tet. Det var ett misstag. Han har fått Kongl. M:ts värfvade Reg:te, hvarvid han förrut stod som Öfverste Lieutenant.

Kellgren afled, till allmän saknad, d. 20 hujus, 43 år och 4 månader gammal. En man med hans talents och caracter lärer ej snart blifva synlig. Vid Hist. och Vitterhets Acad:s sammanträde d. 22 hujus har Canc. R. Rosenstein hos Academien, till den medaille, som öfver honom skall präglas, projecterat följande inscription: *Poetae, Philosopho, Civi, Amico Lugentes Amici*, hvilken ock blifvit antagen. Hans Broder, Kyrkoherden, blir hans Arfvinge, och hans qvarlåtenskap menas stiga till 2000 Rdr åtminstone.

Genom accord med Donner har Majoren vid Österbotns Reg:te och Öfverste Lieut. i Arméen Grefve Stromberg blifvit LandsHöfding i Westerbotn. Man beklagar Länet, som haft och får en ur-

sinnig dåre till Höfding. Gyllenstolpe är nämnd d. 16 hujus till Advocat Fiscal i Åbo Hof Rätt. Ännu har jag ej fått se Cornett Tolls ansikte, ej heller veta hvar han bor. Nu börjar man småningom så vårsäde här på orten. Enberg är ej utan hopp om Esbo Pastorat. Frantzén kan lefva trygg och säker om Bibliothecariatet. D. 22 hujus skall i Frimurare Logen hållits en sollenn Parentation och Likbegängelse öfver K. Gustaf III. Canc. Radet Baron Rosenhane var Orator. Jag menar talet lärer utgjordt en torr Chrönika, dock har jag ännu ingen ting hört derom. Hälsa alla vänner och må väl!

XXXIX.

Stockholm d. 4 Maji 1795.

Min Högtärade Käre Broder! Mina bref under sjelfva menföret torde väl redan vara ankomne. Sedermera fick jag det med Cornetten Toll afsände Brefvet jemte Äreminnet öfver Terserus, och nyttjar jag nu tillfället med Herr Öfverste Lieutenanten von Knorring att både besvara det förra och ödmjukast tacka för det senare, hvilket Bror behagar föra mig till räckning.

Enligt Brors requisition afgå härjemte: Gyllenborgs, och Gyllenborgs samt Creutzs Vitterhets arbeten, 2 Tomer à 36 sk. häftade Rdr 1: 24; — Seilers Religions Historia, häftad. 20 sk.; — Silfverstolpes Litteraire Tidning 1 Stycket 24 sk.; — Hvartill komma: Bruces Resa g:m Abyssinien, 2:dra delen h. 24 sk.; — de återstående arken af Ruuthska protocollerne, af hvilka de som öfverskjuta de praenumererade 40 arken särskildt äro betalte med 8 sk. — S:a Rdr 3: 24.

För Herr Domprobsten Alopaeus har jag å bilagde ark afskrifvit alt hvad i Palmsköldska Samlingen i LXI Bandet fanns om Viborgs Gymnasium. Documentet af 1675 skall jag vid tillfälle uti Riks Archivum afcopiera.

Med d. 1 hujus har jag åter tillträdt tjenstgörningen i Högsta Domstolen, på hvilken räckning jag i denna vecka är ganska mycket sysslosatt. Af Tidningarne är det redan bekant, att K. M:t i sidsta Ordens Capitlet i Nåder behagat nämna mig till Riddare af Nordstjerne Orden, mig till en stor surprise och andre till ett ämne för deras afund och förtrytelse. Hvad som tröstar mig, är att jag blifvit nämnd dertill i ett Litterat Sällskap, ty utom Lands Höfd. Krabbe,

höra alle de öfrige till den boksynta classen. Dubbningen skedde d. 2 hujus. Den unge Konungen skickade sig dervid med en värdighet och alfvarsamhet, som skulle hedrat en 40 års man.

Jag har nu mera närmare efterfrågat utgången med Upsaliensernes gräl. Inspectors valet vid Vestmanlands Nation har Hertigen uphäfvit och anbefalt nytt val, som vid nästa Junii månads början skall anställas. Detta utslag är efter mitt omdöme aldeles rättvist. Alt det öfriga synes blifva nedlagt. Men Ärke Biskopen lärer under sin härvaro i tysthet fått ett consilium Irenicum, ty enligt hvad Academie Secret:n Bergström i egen person i går berättade mig, har han alt sedan ingen gång varit i Consistorio Academico, och då några ärender blifvit honom communicerade skall han i dem med mycken foglighet sitt utlåtande skriftel. afgifvit. Nyheter af värde har jag för denna gång ej att berätta. Det torde jag få nämna att Doctor Bladh sökt blifva Stads Physicus i Stockholm efter Svensson, men Hagström, som är H. E. R—s Medicus, har utverkat löfte å samma beställning för en ung Fältskärs gesäll, som skall gifta sig med hans dotter. — De g:m Smaléns befordran ledige 2:ne domsagorne äro än ej bortgifne. Assessor Schoultz söker att få det Häradet, som först var ämnadt åt Adlercreutz. Jag vet ej huru det kan gå. I mitt förra bref lärer jag redan nämnt att Gyllenstolpe är blefven Advocat Fiscal i Åbo Hof Rätt. Innan denne månads slut resa Konungen och Hertigen till Campementet i Skåne, som skall börjas d. 28. Den Tyska resan som skall följa derpa omtalas ännu, men med hvad grund känner jag icke. Generalen Tolls sak lärer ej långt till blifva afgjord i Hof R:n, ty den saknade Claven till chiffren är i desse dagar ankommen. Min hjertel. hälsning till alla gode vänner. Må väl!

XL.

Stockholm d. 13 Maji 1795.

Min Högtärade Käre Herr Broder! Brefvet af d. 7 hujus hade jag den fägnad att i går undfå. Jag skulle hoppas, att mitt med Öfverste Lieut:n von Knorring afsände pacquett nu mera riktigt kommit Bror tillhanda. Vår Canceller reste bort d. 8 hujus ned åt Sverige, att såsom god man för sin Syster, RiksRådinnan Falkenberg, biträda henne vid de Bouptekningar, som efter hennes man å de flere deras gods skola hållas, och sedan dessa förrättningar äro

slutade skulle han till Medevi vid början af Julii månad för att där till samma månads slut nyttja Brunns cur. Han har i anseende till Bibliothecariatet tagit sitt ultimata partie, och det är utom alla rimliga tvifvelsmål, att Frantzén får den sysslan. Förslag dertill har han ännu ej uprättat, men förmodel. föreslår han Burman, Frantzén och Justander.

Här innelyckt får jag lämna Bror del för 16 sk. af Christiernins granskning af de utaf Boethius utgifne stycken om Kanthiska Philosophien. Jag finner, att han helt och hållit omstöpt den injurieuse och smädel. ingress, som han först ämnade nyttja och för mig i Upsala upläste. Nu har han skrifvit nästan med större modestie än jag af hans kitslighet och förbittring emot Boethius hade vågat vänta.

Om här något nytt passerat, så får väl Bror derom underrättelse af Adjuncten Gadolin. Det enda jag bör nämna, är att Assessor Lilljesparre d. 10 hujus afgick med döden, af sine ämbetsbröder i Hof R:n allmännel. saknad. Jag kände honom mycket litet. Men både RiksDrotzet och de öfrige Hof R:ns Ledamöter gåfvo honom beröm för en honnète caracter och för rättvisa i sin domstol, hvarpå jag ock tycker mig uti flere från Hof R:n inkomne mål hafva sedt tydl. bevis. Han lämnar Enka efter sig, men inga Barn. Generalen Tolls öde blir att mista tjensten och att på behaglig tid insättas å någon fästning. Unter uns, skulle ock Reg:n å honom önskat dödsdom, men dertill kan hvarken Hof R:n eller Högsta Domstolen bringas. Härom likväl omständligare när vi råkas.

Brefvet till Fru Juslén skall jag henne i dag egenhändigt tillställa. När Petrell ankommer, skall jag ock genom mitt folk låta visa honom till Enkefruns logis.

D. 9 hujus inföll här ett svårt urväder med snöslagg och storm, derpå följde natten emot d. 10 stark frost. Sedermera har snöblandadt rägn continuerat alt till nu. Nästförl. natt var åter stark frost, och gatorne äro nu så frusna som midt i vintern, snart sagdt. Åt Upsala tracten och längre norr ut har så mycken snö fallit, att resande ej kunna i gatorne emellan åkergärden framkomma utan att låta bortskåta den djupa snön. Gud vet hvad påfölgder denna obehagl. väderlek kan medföra, fruktträgårdarne torde gå förlorade.

D. 25 eller 26 dennes skall jag, om Gud vill, i sällskap med LandsHöfd. Wetterstedt resa ned åt Trollhättan och Götheborg; vi fara ned den ena och komma tillbaka den andra vägen. Till Midsommaren skall jag med Guds hjelp vara här igen. — Kan dock den underl. Professor Gadd ej förmås att åtminstone afsäga sig Rectoratet, hvartill han ändock någon rättighet icke äger! Var gunstig och skicka närlagde bref till Mag:r Bonsdorff, det inne-

håller endast en avertissement till honom, att Kongl. M:t förkastat hans Besvär öfver Consistorii i Borgo utslag. Att Tammelander fick Esbo Pastorat, deri hade vår Canceller en ganska stor del. Utan honom skulle det aldrig händt. Jag beklagar Enberg af alt mitt hjerta. Det tröstar mig likväl, att Academien blef förlossad från förstnämnde vid det verket odugl. mannen. Vid samma tillfälle fick ock den gamla Exspectanten, fordom Fransöska Lutherska Pastorn Gerdin ett pastorat här i Sverige, hvartill han likväl var ordentl. föreslagen.

Af Tyska Avisan lärer Bror redan sedt att Stael v. Hollstein i egenskap af Svensk Ambassadeur hos Franska Republiquen, och i stöd af Regeringens Creditif af d. 23 Febr. sidstförl., haft företräde hos National Conventet i Paris Nu hoppas man att Citoijen Rival endera dagen får publique audience här hos vårt Hof. D. 6 hujus gjorde vår unge Konung sitt inträde i Cancellie Collegium, där han af några Posträttssaker och notificationer om Concurser till utländska Creditorer ej lärer blifva synnerligen upbygd. Riks Cancell:n har emottagit Konungen med ett långt och, såsom man sagt mig, vackert och rörande tal. (I det fallet var det ej af gubbens egen sammansättning.) Derpå har Konungen svarat, utan till, men tydel. efter ett förrut utarbetadt concept. Detta skall han gjordt med värdighet och utmärckt passion, i synnerhet då han omnämnt gubbens Gouverneurskap hos sig i sin ungdom. Det tros han skall få god gåfva att tala med energie och verkan. Min tid skyndar. Jag måste up i Högsta Domstolen. Hälsa alla vänner. Må väl!

Tänk, jag håller på under lediga stunder att läsa Ransakningen öfver Blackvel 1747 med alla dertill hörande acta. Jag skall af dem extrahera en sannfärdig Species facti.

XLI

Stockholm d. 22 Maji 1795.

Högtärade Käre Herr Broder! Just när jag i går skulle sätta mig neder och skrifva Bror till, fick jag Brors bref af d. 14 hujus. Med Skepparen Petersson, som förer Uhrväders fartyg och vid ankomsten till Åbo anlägger vid Packhuset, afsänder jag till Bror ett paquett, hvari ligga:

1:o Af de Böcker Justander haft commission att uphandla Breynii Plantae Exoticae, och Müllers Sammlung Russischer Ge-

schichte Voll. IX; — 2:o Memorie Istoriche del Conte Bisaccioni, som jag för detta offererat K. Acad:s Bibliothek; — 3:o Enligt Brors requisition Gr. Creutz & Gyllenb. Vitterh. Arbeten 2 delar, häft. à Rdr 1: 24; Vitterh. Hist. och Antiqu. Acad:s Handll. 3:dje delen 2 Exemplar à 1 Rdr; Ljusets Fiender, poeme 4 sk.; Af protocollerne ang. General Toll de första arken, varandes praenumereradt å desse handlingar med 24; S:a Rdr 4: 4. — Christiernins skrift emot Boethius skickade jag med Adjuncten Gadolin, och den lärer redan vara ankommen.

I ett bref d. 10 October 1793 begärte Bror att jag i Riks Archivo eller i K. Bibliotheket etc. ville efterfråga Messenii egenhändiga concept till Finska Rim Chrönikan. Detta gjorde jag ock då genast, men den fanns ingenstädes. Ändtel. har nu Secret:n Adlersparre hittat den uti Riks Archivo förlagd på någon hylla. Jag har den nu hos mig. Å Titulbladet säges väl *wedh ändan på thetta värck finnes några sköne Documenter hvilka väl tjäna till föregångne Krönikas förklarningh,* men sådana Documenter äro dervid dock icke bilagde. Boken, till den del som angår Finnland, består af 111 sidor in quarto. Mycket är deri utstrukit, men dock läsligt. Jag har ej kommit att taga med mig den i Åbo utkomne tryckta uplagan af denna Chrönika och har således ej kunnat göra någon jämförelse emellan detta original manuscriptet och nästnämnde tryckta uplaga. I denna af Messenius egenhändigt skrifne volume finnes ock *En lithen Krönika om the namnkunnige och behjertade Män i Dalarne, Sammalunda och wedh Sylfbärget, Kåparbärget och Jernbärget, theslijkest theras manliga gerningar* 1637, utgörande 59 sidor in 4:o. Den är mig vitterl. aldrig tryckt. Där förekommer en omständel. berättelse om Engelbrechts upror; men jag kan ej minnas om Tuneld i den usla Biographie, som han öfver Engelbrecht utgaf, nyttjat eller åberopat detta Messenii arbete, hvilket är på vers författadt, aldeles i samma smak som Finska Rim Chrönikan.

Jag erinrar mig ganska tydeligen, att Professor Gadd då han sidsta gången sökte och vann Decanatet i philos. Facult:n ingaf till Consistorium i afskrift K. M. tvänne utslag, det ena om hans tjenstfrihet, och det andra rörande den deröfver sökte förklaringen. Denna senare var ett svar å den af mig öfversände ansökningen, och innehöll, att det första utslaget var klart och att Gadds senare begäran ej kunde bifallas. Ocksa vill jag med visshet [minnas?] att Professor Gadolin, som då competerade till Decanatet, hade skaffat sig en i Kgl. M:ts Cancellie bevitnad afskrift af det senare utslaget, hvilket altså antingen in actis Consistorii eller hos Prof. Gadolin matte ingenfås.

Det var alt för beklagligt öde som träffade Blomberg. Jag

står, tillika med framl. Handelsman Pippings Sterbhus i borgen för honom hos Biskop Gadolin för 7000 d. kopp:mt, som han lånte till sitt gårdsköp; dock hade vi förbehållit oss, att Herr Biskopen skullé taga Intekning i hans gård, hvilket ock nu genast skedde. Var gracieux och hör åt hos H. Biskopen om han sedan låtit förnya Intekningen, hvilket jag borde hoppas. Det vet jag att Blomberg årligen riktigt betalt interesset. I alla fall måste gården vid auction stiga vida öfver den deri inteknade summan. — Det är ju ett skändeligt uptåg som Hartvall sig företagit. Jag ser ej annat, än att han spilt hela sin välfärd. Han är ej värd en gång att beklagas, men jag måste ömka hans hustru och barn, om han några äger.

Jag hade verkeligen ärnat att med Wetterstedt anträda en resa till Trollhättan och Götheborg etc. Men jag var ej så lycklig, att jag fick göra den. I går när jag börja låta inpacka mina resesaker, ankom befallning från Kgl. M:t från Gripsholm, att som Hof R:n i denna vecka blefve färdig med Tollska saken, borde H. Domstolen i nästa Onsdag d. 27 hujus sammanträda för att pröfva huruvida Hof R:ns utslag må kunna utfärdas. Denna dag var just utsatt till var resa från Krusenberg. Icke dess mindre reser jag dit i morgon tillika med Hisinger, men vi återkomma nästa Tisdag, vill Gud! om aftonen. Jag hade arrangerat all ting för min resa, men hvad ville jag göra, då af Ledamöterne i Högsta Domst. så många dels äro jäfvige, dels frånvarande att Rätten utom mig ej kunde vara fullsuten.

När jag får Brors ordres om penningars utbetalning till Hr Cancellie R. Rosenstein, så skall det ponctuelt exequeras. — Jag var här om dagen hos Fru Juslén. Hon offererar Bror vid sin hitkomst fria och commoda rum. Jag vill hos mig härbergera Alanus. Hälsa honom och säg honom, det Fru Juslén var bekymrad öfver Skepp:n Petrell, som af storm blifvit drifven åt Österström, och då än ej var ankommen. Nu på ögnablicket fick jag dock höra, att han i dag kl. 10 med sönderslitna segel anländt till Blockhus udd. Jag har många expeditioner i dag och nödgas altså nu sluta med hjertel. hälsning till alla vänner. Må väl!

Var god och låt Widenius med det första få det i Bokpaquettet inneslutne till honom ställde bref. Advocat Fiscalen Lithanders Fru är död blefven.

XLII.

Stockholm d. 6 Junii 1795.

Min Högtärade Käre Herr Broder! På fyra à fem Postdagar har jag icke haft någon rad från Åbo. Jag föreställer mig att promotions anstalterne med mera som emot Terminernes slut plägar sammanstöta, måste så syslosätta Herrar Academici, att de ej kunna hinna med något annat. Imedlertid hoppas jag, att mitt lilla pacquett med Hr Adjuncten Gadolin och den större Remissen med Skepp:n Åkerblom riktigt lära framkommit.

Nu har jag ej annat att skicka till Bror än endast continuation af Tollska protocollerne från och med d. 6:te till och med 13:de arket. Hof Rätten hade dömt honom att mista tjensten samt att i två år hållas i någon fästning. På Högsta R:ns tillstyrkande under d. 29 Maji och enligt Regeringens befallning af d. 1 hujus är berörde dom nu mera utfärdad, och tror jag, att i fall ock antingen å den ena eller andra sidan deröfver klagas, det dock lärer blifva dervid beroende. Förargeligare blir det med Grefve Ruuths sak, deri han inkommit med Besvär dem Bror utan tvifvel sedt tryckte circulerande med Avisorne.

Som Professor Schultén, med hvilken detta bref afgår, snart lärer blifva synlig i Åbo, kan han ock berätta Bror alt det nya, som här händt och hvaraf jag i hast ej påminner mig något som vore af värde, om icke det att Hof Predik:n Baron Leijonhufvud fått sig ett Regalt Pastorat bort i Götha Rike, ehuru derom till äfventyrs redan torde varit nämnt i Posttidningarne. — Jag har nu gjordt ett ganska omständeligt utdrag af hela den fameuse Blackvellska ransakningen på hela fyra Sexterner. När Bror kommer hit, får Bror se denna sak i hela sitt orediga och genom de trenne resor itererade grufl:n pinlige förhör confunderade sammanhang. Han synes blifvit ett offer för sitt eget oriml. politiska charlatanerie. Att han skulle haft i sinne att undanrödja det unga Hofvet, såsom Blix berättar, dertill är ingen den ringaste anledning, än mindre att fråga skulle varit om Hertigens af Cumberland uphöijande på Svenska Thronen. Af alt hvad Blix berättar är det endast sant att Konung Friedrich sjelf var hans angifvare.

Medan jag mins måste jag be Bror om en liten sak. Vid min

afresa från Åbo lånte jag till den nu mera afledne Candidaten Agander Stockii Clavis Veteris & Novi Testamenti, cura Fischeri, uti 2 pergaments Band. Dessa måste finnas qvar. Var derföre gracieux och bed Magister Alopaeus eller någon annan af Viburgenses att taga dem derifrån och aflämna dem i Brors förvar.

Att Kron Prinsen af Dannemark d. 6 hujus väntas till Lägret i Skåne, lärer förrut vara bekant. Ett så förnämt besök måste tillskynda vårt fattiga Land en dryg och ansenlig kostnad. — Nyligen har jag haft tillfälle att läsa Handlingarne i tvisten emellan Ärke Biskopen och Professor Lundström i Upsala. Det ser ej så ut som den skulle aldeles nedläggas. Ärke Biskopen i sine Besvär har haft den oförsiktigheten att påstå och att genom afcopierade Handlingar och utdrag af gl. protocoller af tillfälligt vis i dem influtne uttryck söka bevisa, det i Cancellerns frånvaro, Ärke Biskopen vore aldeles det samma som Cancellern sjelf, hvilken vid sådan beskaffenhet, och då han ej är i Upsala närvarande, blefve en högst onyttig person. Genom en ögonskenl. absurd och felaktig öfversättning af Cap. II, 5, 3 moment 4 i Acad. Constitutionerne, som han jemte original texten i sin Besvärs skrift anfört, har han ock bemödat sig att visa, det han ägde att substituera en annan Vice Cancellarius i sitt ställe och äfven genom en sådan sin förordnade Substitut upskrapa Academiens Rector. Dessa misstag har Lundström i sina påminnelser vidlöftigt exaggererat, och den allmänna tonen här synes vara Ärke Biskopen emot. Jag tycker just illa vara på hans vägnar, att han fallit i desse nästan Haartmannianska dårskaper, hälst jag märker, att många äro, som ej glöma att vid alla tillfälen å hög ort afmåla hans svaga sida. Utgången af saken kan bli dräglig nog, men icke har han deraf någon heder. Den lilla faveur han tyckte sig deri hafva rönt, att han fick Hertigens befallning att skrapa up Lundström som med sine infordrade paminnelser öfver fulla två månader uteblifvit och att antyda honom att med dem ofördröijel. inkomma, betyder rätt ingen ting i hufvudsaken.

Nu i tre dagar hafva vi haft rätt varmt och vackert väder. Dertill var väderleken kall och obehaglig med nästan ständigt snöblandadt rägn. I går var jag första gången i denna vår uti Humlegården, där äppelträden nyl:n utslagit sine blomster. Träden hade än ej på långt när sitt fulla löf, men gräset stod härligt i bästa växten. I trägården vid Jacobs kyrka är utseendet enahanda. Förlat mig min brådska och hastighet. Hälsa alla vänner och patroner. Framhärdar som altid att vara Min gunstigste Herr Broders

ödmjuke tjenare
Matth. Calonius.

XLIII.

Stockholm d. 3 Julii 1795.

Min Högtärade Käre Herr Broder! Nästförledne Måndag fick jag Brors angenäme bref af d. 25 Junii. Ehuru jag deraf förnimmer att Bror omkring d. 6 hujus ärnar anträda resan hitåt, förmodar jag likväl att detta ännu kan träffa Bror i Åbo. Efter mycket sökande å alla Boklådor, fick jag ändtel. af Secret:n Adlersparre höra, att Bokbindaren Ekman, som tillhandlat sig Fru Fougts förlag och privilegium å Mamsell Wargs Kokbok, hade några få bundne Exemplar deraf öfrige, dem han oskäligen upstegrat till Två Rdr, aldeles på Stockholmska viset. Jag gick derföre dit och fick ett Exemplar, hvilket Fru Ekman sade vara det sidsta, emot det redan nämnde pris. Boken blir liggande hos mig till Brors ankomst. Fru Juslén är utrest på Landet till Bruks Patron Müller, och återkommer derifrån först i Söndag. Jag skall tillställa henne brefvet i nästa Måndag. Hon bor vid Drottninge gatan, något litet stycke nedanföre Kongsbacken till vänster när man kommer till Staden, där en Knifsmeds Skylt sitter öfver porten. Nummern på huset mins jag icke, men jag skall avertera derom på Upsala.

Hans Maij:t och Hertigen återkommo d. 1 hujus om aftonen från deras Skånske resa vid hög välmåga. De vistas nu på Drottningholm, där varelsen blir till den sidsta October. I går flyttade Enke Drottningen till Ulricsdal. Cancellern är ännu ej återkommen. Ärke Biskopen vandrar omkring på visitationer i Stiftet, och lärer således svårligen träffas i Upsala. Ruuthska saken är som bäst före i Högsta Domstolen. Vid mötet med Danske Kron Prinsen har vår unge Konung upfört sig så värdigt och Majestätiskt att Hertigen just med förtjusning fägnar sig deröfver. Den Danske Herren skall se skrämd och nedslagen ut, och har således i mångfaldige afseenden blifvit öfverträffad af dess ännu späda Cousin. Secret:n vid General Adjutants Expeditionen Willebrand, Son af Suckis Majoren, har fatt Lagmans namn och värdighet. Adlercreutz och Sannholm äro redan utnämnde till Härads Höfdingar i Raseborgs härader. En förlupen Under Officer Kempe, född i Borås, har nyligen, här i Staden, begått ett grufveligt mord å en

Lieutenant Gyllenram, som tagit honom i quarter med sig. Mördaren röfvade från den döde alla hans ansenlige penningar och begaf sig på flykten, men blef ertappad på en båt emellan Marstrand och Norrige. Han är nu, enligt Lands Höfd:ns inkomna berättelse, på vägen hit åt.

Fru Gahm säljer under hand utan auction sin afl. mans Boksamling, deri finnas många sällsynta Böcker. Af Cataloguen är endast ett ark tryckt. — Ännu har jag ej hört Professor Gadd med sin suite vara ankommen. Det kan dock vara skedt, fast det ej hunnit till min kunskap. Huru går det med Secret:n Alanus? kommer han med? Malmström berättade mig härom dagen om förslaget till Lingg. O.O. Professionen. Ach hvad bistra tider, då Brander och Johan Bonsdorff i brist på skickligare Sökande måste föreslås. Med Professor Schulténs Skeppare, som d. 23 Junii reste härifrån, skickade jag till Bror Tingstadii Skaldestycken à 16 sk. och Iserts Bref om Guinea kusten à 28 sk. jemte slutet af protocollerne i Tollska saken. Detta lilla paquett lärer riktigt framkommit. Slutel. önskar jag Bror och dess sällskap en lycklig hitresa, framhärdandes att vara Min Herr Broders

ödmjuke tjenare

[namnet saknas].

Capitain Hagelberg är af General Krigs R:n dömd att arquebuseras och Wetterhof deremot fri. Den saken fick en hastig vändning.

Huset där Fru Juslén bor, är teknadt med N:o 23, och är det tredje huset ofvanföre Mäster Samuels-gränd åt Kongsbacken. När man går Mäster Samuels-gränd upföre och går öfver Malmskilnads gatan, bor jag i närmaste huset åt vänster i Trompetare backen N:o 34. Afståndet oss emellan blir således ej långt.

XLIV.

Stockholm d. 6 October 1795.

Högtärade Käre Herr Broder! Af alt hierta feliciterar jag Bror till lycklig hemkomst, efter en något långsam resa. Tusende tacksägelser för bägge brefven, med hvilka Bror mig sedan fägnat. Det senare af d. 1 hujus fick jag för vid pass en time sedan. De mig i an-

seende till Academien deri recommenderade saker skall jag med alt nit söka upfylla. Det är en otroligt stor inflytelse som M:r Br—l äger hos den mannen hvilken omtalas. Han misstänker andra för veld och afsikter, men denne tror han på, som på ett orakel.

Sedan Brors afresa fick jag från Åbo ett convolut, ställdt till Bror, men med påskrift att i händelse Bror vore bortrest, det af mig torde upbrytas. Deri lågo särskilte delar af Brors Chronicon Episcoporum. Af dem completterade jag det för Doctor Petrejus ämnade Exemplar, börjande från den Nummern, som var den första bland dem Bror lämnade mig att honom tillsändas. Hvad jag skall göra med de öfrige vet jag icke, och derom beder jag att blifva instruerad.

På auction efter Faxe inropade jag för Kongl. Academien Bailly Hist. de l'Astronomie ancienne, ett väl conditionerat Exemplar i franskt band. Som jag äntrade med Upsala Academie, som g:m Ärke Biskopen fixerat priset till $3^{1}/_{3}$ Rdr fick jag betala 3 Rdr 20 sk. för att få den. Auctions Cammarens quitterade räckning derå varder här bilagd. Jag har annoterat min utbetalning å Brors räckn. och Bror täckes deremot godtgöra sig genom acce..[?] som härå meddelas. Nästnämnde Bok tillika med alla dem Bror köpte hos Cancellie R. Elers och hos mig qvarlämnade, nedsände jag i går, insatte i en packlåda, till Rådman Trapps Skeppare Berg, som i dag skulle afresa. Packlådan, så dålig han ock är, kostar mig 12 sk., och i Bärare penningar betalte jag 8 sk. I samma Låda ligger å öfversta hvarfvet första häftet af en nyligen påbegynd periodique skrift under Titul *Läsning för Landtmän*. Den kostar, häftad som den är, 12 sk. Om Bror endast läser *Herda Brefvet* som slutar detta häfte, så kan Bror lättast göra sig idée om hela arbetet.

Bror var så god och meddelade mig mycket nytt. Jag vet ingen ting som kunde i det afseendet vara interessant, om icke till äfventyrs det att Lands Höfd:n Baron Simon Carpelan, sedan han ej kunde blifva General-Intendent öfver Salpeter sjuderierna, d. 29 nästl. September blef nämnd till Commendant på Sveaborg med Caracter af General Major. På det han måtte få plats, blef af Clerker från Commendants Beställningen entledigad med bibehållande af både sin innehafvande Lön och den Commendants ämbetet anslagne Ladugården. — Det är fägnesamt, att justicen i Finnland kommer i händerne på rask ungdom, som hvarken embarrasseras af lång erfarenhet eller tryckas af ålderdom. Jag tror, att det går med Presidents ämbetet i Åbo Hof Rätt efter den dessein, som Menigheten gissar sig till. Med Skepparen Tymén som reser i Thorsdag eller Fredag skall Bror få ett bref från mig jemte continuation af Silfverstolpes Litteratur Tidning. Hvad jag nu kunnat glöma,

skall da berättas. Deras Excellenser RiksDrotzet och Presid:n Kurck äro återkomne. Jag är ock nu åter tjenstgörande.

Rågbrådden här på Svenska sidan är aldeles lika beskaffad med den i Finnland. I dag har något rägnat. Om varm väderlek följde härpå, torde ännu Höstsädet kunna repa sig. Hälsa alla gynnare och vänner. Framhärdar med fullkomligaste högaktning och tillgifvenhet ouphörligen att vara Min Käre Broders

ödmjuke tjenare
Matth. Calonius.

XLV.

Stockholm d. 16 October 1795.

Högtärade Käre Herr Broder! Brors senaste angenäma skrifvelse sine dato med en dervid bifogad *Femtio* Rdrs Sedel bekom jag riktigt d. 12 hujus. Ärendet hos Utter har jag uträttat. Han underlåter visserl. icke att på alla håll höra efter små Hand Editioner af Ovidii Metamorphoser eller ock dess Opera omnia, men att kunna skaffa ihop 20 eller 30 Expl deraf anser han lika som jag nästan omöijligt. Vi skola dock göra vår flit att kunna fournera Bror med så många Expl som kunna erhållas. Af hans Libri Tristium såsom en vanlig och ofta omtryckt Scholae bok blefve det lättare att göra en någorlunda stor samling. Men det är ej denna del af Ovidii verk som nu behöfves. Från Cancellie R. Elers får Bror ock en god del af de requirerade, och jag skall skicka dem med någon Skeppare, som i nästa vecka afreser. Jag skall i dag efter midd:n eller i morgon upvakta Fru Juslén och berätta henne att hon har penningar för Brors räckning att hos mig commendera. Schultén har jag ännu icke råkat. Hans Fru har nyligen fallit i barnsäng, och den omständigheten jemte hans trägna tjenst har gjordt att jag visst på 10 à 12 dagar ej fått se honom. Det första vi träffas, skall jag anmoda honom att foga anstalt om de eskade medaillerne. Sedan jag afskickat mitt sidsta bref på Posten, blef jag varse att jag glömt deri inlägga auctions Cammarens quittence à Baillys Hist. de l'Astronomie ancienne, hvilket derföre nu medföljer. Jag hoppas Bror redan erhållit de med Skepp:n Berg afsände Böckerne.

Det omtalas nu allmänt, att vår unge Konung är förmäld med en Prinsessa af Mecklenburg-Schwerin, Lovisa Charlotte född d.

19 Novemb. 1779, och att denna förmälning d. 1 nästinstundande November med mycken sollennité skall eclateras, då man ock tror att informations-Staten hos den unge Herren skall uphöra. Han torde dock sjelf förbehålla sig, att Cancellie R. Rosenstein med sin upvaktning hos honom måtte efter lägligheten vidare få fortfara. Citoijen Rivals har nu ändtel. haft publique audience hos Konungen etc. i egenskap af Fransk plenipotentiaire Minister. Som det säges, har han dervid i afräckning å de subsidier Riket af Republiquen sig betingat, aflämnat 750,000 Rdr i goda växlar stälde å Hamburger Banque, det gör 45 t:r guld. Några säga, att han lefvererat 1,600,000 Rdr eller 96 t:r guld, men det är mindre troligt. En del påstår, att han skall snart härifrån, andre deremot, att han skall blifva qvar. Det är svårt att säga hvilketdera som skall ske. En annan gang mera om denna saken.

Action emot Holmberg fortsättes i Kämners R:n, och Stadsfiscalen Assessor Stålström är dervid Actor. Dervid är utredt att Leopoldt och Not:r Blom i Police Camm:n varit Redacteurer till Extra Posten, och att de med sin handskrift förbundit sig till alt ansvar, som i anledning af denna skrift kunde vilja å Boktryck:n hvälfvas; att Blom varit bortrest då den brottsliga Nummern utgafs, och att han vid bortresan updragit åt Kongl. Secret:n Westberg att besörja om materialerne dertill; att denne af det honom meddelte förrad utvalt stycket om Luthers dispute med Satan, af den grund att det varit skrifvit med Leopoldts egen kända handstil etc. Af denna anledning har Leopoldts förkl. blifvit infordrad, hvilken han ock, mycket qvickt och starckt författad, i dessa dagar skall afgifvit. Jag skall se till att få deraf en afskrift.

Öfversten Aminoff och Ehrenström hafva varit i beråd att practisera sig från Carlsténs fästning, men genom Commendanten Öfverste Ruthensparres vaksamhet har deras väl anlagda plan blifvit förekommen, innan de kunde utkomma utur fästningen. Nu äro ordres gifna om deras strängare bevakning. — von Posts ansökning om permission var åtminstone ännu i går oafgjord, men det är möijligt, att den afslås.

I nästa vecka lärer Hofvet inkomma från Drottningholm. Man håller redan på att inreda och reparera den så kallade Cancellie flygeln på Slottet till Enke Drottningens tjenst. Ty de rum Hon nu innehafver skola bebos af den, som det tros, i nästa var ankommande nya Drottningen. — Här var ett prat att Stats Secret:n Grefve Barck skulle blifvit utnämnd till Öfver Post Directeur, och att Edelcrantz skulle efter honom blifvit Stats Secret:re i Utrikes Expeditionen. Men detta är utan all grund, ty ofelbart blir Rosenhane Öfver Post Directeur. — Insamlingen för Allmänna Barnhuset

sidsta Bönedag var obetydligare än någon sin tillförene. Den unge Konungen skall gifvit Tio Rdr. Man roar sig åt en viss hög Herre som lade på fatet två 8 styfvers stycken insvepte i ett papper, och blef emot sin förmodan rögd derigenom, att ingen annan hade nyttjat den utväg att inveckla sin gåfva i papper. Nu hinner jag ej skrifva mera. Tack för noticen om Dabelovs Bok. Hälsa alla vänner och gynnare!

Rätta Lefvereringen af Rivals är 720,000 Rdr för denna gång. Stats Contoiret har redan fått anordning på 320,000 Rdr i Riksg. sedlar och 68,000 Rdr in Banco af dessa medel.

XLVI.

Stockholm d. 20 Octob. 1795.

Min Käre Herr Broder! Åter ett fördömt upträde. Natten emot i går eller d. 19 hujus, har man å Drottningholm lossat ett pistolskott, som dock icke träffat den Höge person, åt hvilken det synes varit ämnadt, utan en Ryttmästare Netherwood. Af hela saken känner jag ej med visshet andra omständigheter, än Öfver Ståthållare ämb:tes i närlagde Nummer af Dagl. Allehanda innehåller. Innan kort torde beskaffenheten af denna vederstyggliga anläggning närmare utveckla sig. Imedlertid har Pöbelen redan hunnit med att derom hopdigta saker, som ingen grund äga; till dessa hörer i synnerhet den lögn, att Hans Kongl. Höghet Hertig Friedrich samma afton, eller d. 18 Octob. kl. 10 hade från Tullgarn med starckt medfölje inkommit hit till Stockholm, hvilket dock är en infam lögn.

Hos Hr Cancellie R. Elers hafva flera böcker af dem Bror requirerat ej kunnat erhållas, än allenast de som å hans egenhändiga härhos medföljande note äro nämnde och tillsammans kosta, enligt de jämväl af Bror utsatte priser, 4 Rdr 8 sk. Af Ovidii Metamorphoses fick jag hos Silfverstolpe två snygga Exemplar in 12:o af en i Nürenberg 1784 utkommen uplaga. Utter har ej kunnat skaffa mer än 2 Exemplar, det ena af Libri Metamorphoseon och det andra af Ovidii Opera omnia, bägge in 12:o eller 16:o. Dessa jemte de hos Elers köpte och alle öfrige af Bror begärte Böcker, som kunnat erhallas, skola i denna vecka af mig afsändas till Åbo. Till Läsebok för Sigfrid Calonii gossar har jag tagit Magazin des Enfants, i brist af några bättre.

Mina Bref af d. 6 och 16 hujus jemte Böckerne med Skepp:n Berg, måtte väl redan vara ankomne. Brefvet till Fru Juslén fick jag i går, och tillställde henne det samma genast efter midd:n, då jag ock egenhändigt till henne lefvererade Sex Rdr, som Frun för Brors Stolar utgifvit. Hon lärer väl ock sjelf avertera Bror derom.

I förleden September månad, då jag, såsom Bror vet, var ledig från Högsta Rätten, har Kongl. M:t utfärdat dess utslag i den emot Hernösands Consistorium anstälde Fiscaliska action. Hvarje Ledamot utom Biskopen skola plikta 200 dl. Silf:mt, och af Lands Höfd:n Baron Cronstedt å Kongl. M:ts höga vägnar i Consistorio undfå en föreställning, varande dem äfven ålagt att nederst å trappan möta och emottaga Lands Höfd:n såsom företrädande Kongl. M:ts ställe. — Af Nordian fås innan kort April och Maji månader hos Silfverstolpe, Exemplaren ligga redan på Packhuset. Det säges, att den unge Konungens förmälning skall i nästa Januarii månad för sig gå. — Uti ett programm till Professor Landerbecks introduction, som Rector Professor Christiernin d. 1 Oct. i Upsala utgifvit, har han grufveligen tilltvålat Kantiske Philosophien och alla dess tillhängare. Deri säges bland annat: Quare mathematicarum scientiarum cultura habitum recte ac solide judicandi in adolescentibus utiliter exercet, acuit & perficit; cum contra Doctores, qui cum Kantio & Reinholdo juvenum studia ad meditationes abstractas & universalissimas primo deducunt, a naturali cogitandi & judicandi ordine aperte recedunt, ideoque mentem ac intellectum juvenum turpissime pervertunt, confundunt & misere corrumpunt, ut de abstractis sine ullo fundamento opinari adsuescant.

Härtils hade jag skrifvit, när jag för midd:n for up til H. R:n. Där fick jag höra, att om händelsen på Drottningholm några vidare omständigheter ej äro uptäckte. Ransakning derom är i Police Camm:n börjad, med Netherwoods hörande. Man hoppas, att anläggningen skall komma för en dag. Ingen ting vidare denna gång. Hälsa alla vänner.

XLVII.

Stockholm d. 24 Octob. 1795.

Händelsen på Drottningholm d. 18 hujus om aftonen synes vara en digt. Antingen Ryttmästrn Netherwood, för att göra lycka hopspunnit denna alt för illa sammansatta farce, eller om jemte honom annat folk blandat sig i denna anläggning, det lämnas derhän. Men hvad som imedlertid är curieust att både se och höra, är den köld och indifference hvarmed denna sak omtalas, och det uppenbara förakt för hela tillställningen som på alla håll röijer sig. Utom dem som par interêt föra Hofspråket, finnes näppel. någon annan, som icke tydel. låter förstå huru liten trovärdighet Netherwoods berättelse synes äga, hälst då ingen dödelig menniskja finnes, som skulle hört skottet.

Den Persian som, kommande från Ryssland, i sommars hit anlände och utgaf sig för gullmakare, är nu mera expedierad öfver gränsen. Honom förelades att göra prof af sin konst uti en ugn, som Capitain Appelquist vid sitt nu ägande Charlottenburg inrättat. Profgöringen skulle på hög befallning bevakas af Hof Rätts R. Ehrenheim, Lagm. och Police mästrn Ullholm, Capitain Appelquist och Kyrkoherden vid Enkhuset Roos, en ökänd Fanaticus. Beklageligen hade Adepten blandat för mycken arsenik uti satsen, hvaraf gullet skulle smältas, så hela Sällskapet af den förgiftiga röken fick en grufvel. upkastning, till och med att en eller annan bortsvimmat. När rapporten härom inkom, föll man på den misstanke, att denne Landstrykare var en soldad Lönnmördare och att han blifvit utskickad för att förgöra hela Kongliga huset, hvarföre han genast, escorterad af två Police Betjente i en vagn afskickades till Helsingborg och derifrån öfverfördes till Helsingör. Ett Svenskt qvinnofolk, som några dagar derefter ankom och gaf sig ut för hans hustru samt kallade sig Silfverstråle, är i tysthet insatt på Spinnhuset. Detta alt äro hemligheter, som ej böra mycket omtalas.

Förmälningen eclateras d. 1 November eller kan hända d. 2 ditto, då alla höga ämbetsmän, Högsta Rätten och Collegierne till underdånig gratulations afläggande skola presenteras. Men dervid får ingen visa sig utan i den Ljusblå Galla drägten eller ock i Hof

Rätternas uniform. En sådan Galla drägt kostar ringast 60 à 70 Riksd. De äro att beklaga, som för några minuters skull nödgas göra sig denna kostnad. La Hauque är ankommen under titul af Franska Republiquens Ambassadeur. Rivals är ännu qvar. Denne La Hauque har för detta varit Ambassade Secreterare i Constantinopel, sidst under den tid, då den härvarande Alfugieri S:t Priest var Franska Monarchiens Ambassadeur därstädes. Må väl!

XLVIII.

Stockholm d. 27 Octob. 1795.

Min Högtärade Herr Broder! I dag har jag à Uhrväders Jakt Dufvan, som föres af Skepp:n Petersson, latit aflämna för Bror 2:ne paquetter, ett större innehållande de hos Cancellie R. Elers köpte Böcker jemte de å Utters räckn. af d. 25 hujus uptagne Böcker, och ett mindre hvari ligga de sidst requirerade 2:ne sidsta delarne af Eberhards universal Historia. Strödde anmärkn. under en utländsk Resa, som ej kunde erhållas utan att tillika köpa Hufvudpiecen Min Son på Galeian, hvartill dessa anmärkn. äro ett Bihang, och månaderne Aprilis & Majus m. m. Räckningarne som visa min utgift följa härjemte. Bror täckes förvara dem, ty jag aberopar dem framdeles som verificationer. Hvad af Brors Requisitioner brister har, all använd möda oaktadt, nu ej kunnat erhållas. Utom de till Fru Juslén förrut af mig betalte 6 Rdr har jag d. 25 hujus enl. bilagd note till henne lefvererat 10 Rdr 36 sk. I sitt härhos laggde Bref lärer Hon sjelf averterat Bror om riktigheten af mine utbetalningar. Frun lät fraga mig om ej nagot mått eller märke till Ringarne ankommit, men sådane hafva ej blifvit mig tillsände. Tvänne auctions Cataloguer afsände jag d. 24 hujus, men de torde ankomma tillika med detta.

Hofvet inkom förl. Lördag, sasom af Tidningarne synes. Citoyen Rivals hade i dag sin afskeds audience hos det K. Huset. Brygg:n Nymans Enka, en famouse gumma, dog i förl. Thorsdag och begrofs i dag uti Clara kyrka. Det är obeskrifligt hvad för stora folkskockar, dels till fot, dels i vagnar och Resenärer alt sedan kl. 3 tagat till Clara kyrka att beskåda hennes Jordfästning. Man är här rätt så nyfiken som i Sma Städerne att se folk begrafvas. Jag är ganska syslosatt och hinner ej vara vidlöftigare. Hälsa alla gynnare och vänner!

XLIX.

Stockholm d. 27 (*sic!*) Octob. 1795.

Högtärade Käre Herr Broder! I mitt sidsta af d. 27 *(sic!)* hujus berättade jag, att Brors requisitioner skulle afgå med Skepp:n Petersson, men innan pacquetterne kommo ned till Skepps Bron hade han hunnit afsegla. De måste således lämnas till Skepp:n Sipelius, den enda från Åbo som var qvar och i dag eller i morgon lärer afresa. Han har ock Brors Stolar om Bord. Sedermera d. 28 dennes fick jag Brors Bref af d. 22 ditto, jemte ett dervid bifogadt till Fru Juslén, hvilket jag genast lät henne tillställa.

Nästan hela denna vecka hafva vi grälat med saken emellan Hagelberg och Wetterhoff. Ännu är den ej afgjord, och jag vet sannerligen icke huru det skall slutel. dermed aflöpa. Närlagde Ceremonial utvisar på hvad sätt Konungens förlofning kundgöres och huru underd. Lyckönskningar dertill afläggas. Högsta Domstolen är dertill icke kallad, och derföre sitter jag den dagen hema i min Cammare. För öfrigt intet nytt. Framhärdar som altid att vara Min Herr Broders

ödmjuke tjenare
Matth. Calonius.

Politiska *Erhindringarne*, utgifne på Silfverstolpes förlag, skall Bror få nästa gång. Tre häften äro utkomne.

Canceller har varit borta i tre veckor på Landet, nu är han i förgår återkommen. Lohman löper gatan, och med hans påståenden är för Academ:n ingen fara.

Apostille! Doctor Christiernin, h. t. Rector Acad. Ups., har låtit sitt underl. humeur och sitt oförståndiga nit leda sig in i fullkoml. galenskaper. I anledning af något obetydligt oväsende med sjungande på gatorne och i sine quarter vid öpna fenster, som Studenterne efter kl. 9 om qvällarne förehaft, har han sjelf 3 à 4 nätter arad gått patroull med Academie vakten, gripit på gatan dem han öfverkommit och bland dem tre Borgare pigor, fört dem i arrest. Studenterne häraf upretade hafva gjordt honom nya förargelser, och

han deremot nya galenskaper. Ändtel. har Consistorium Acad. sammanträdt för att deliberera om underd. anmälan ang:de hans afsättande från Rectoratet. För att sätta Consistorium i inactivité har han begärt 8 dagars permission och förfogat sig hit. Jag fruktar Consistorium fullföljer sin idée. Huru det sedan går skall framdeles berättas. Hälsa samtel. Patres etc.

L.

Stockholm d. 3 November 1795.

S. T. I går, sedan de underd. gratulationerne voro aflaggde, skall Stats Secret:n Rosenblad framträdt och offentl. kundgjordt de Nådebetygelser K. M:t vid detta högtidl. tillfälle funnit för godt att utdela. På stående fot fick jag genomläsa en å dem författad förtekning, och jag skyndar mig, oaktadt de få ögnablick jag nu har lediga, att deraf meddela så mycket, som jag i den brådskan kunde i minnet behålla.

Till *Seraphimer* Riddare äro utnämnde: Hertigen af Mecklenburg-Schwerin Friedric Frantz. Presidenten Baron Klinckovström, som negotierat om äktenskapet och underskrifvit Heyrathscontractet. Han har derjemte fått Titul af Excellence; till *Commendeur* af *Nordstjerne orden:* Bassevitz, Hertigens Minister; till *Commendeur* med stora Korset af *Svärdsorden:* Presidenten i Krigs Collegio Piper; vice Amiralen Baron Lagerbjelke; till *Riddare* af *Nordstjerneorden:* Öfverste Cammer Junker Gr. Jacob Gustaf Oxenstjerna; Presid. i Götha Hof R. Gr. Posse; — — Thun, som innehar någon tjenst vid Mecklenb. Schwerinska Hofvet; Professor Sergel; Hof Rätts Rådet Zelléen; Baron de Geer på Finnspång.

Hans M:ts Educations Stat är entledigad; hvarvid Vice Gouvern:n Mörner fått 800 Rdr pension på all sin lifstid, och Cancellie R. Rosenstein Lands Höfdinge Caracter med 2000 Rdr Lifstids pension, att oafkortadt åtnjuta NB ehvad utom eller innom Riket han sig vill nedsätta. Konungens Cavailler Baron Eric Gustaf Boije har fatt Hof Marskalks caracter och pension.

Förmälningen skall notificeras vid Danska Hofvet af Fleming, som får till Equipperings penningar 2000 Rdr, Hof Marskalks caracter och en ansenlig pension. Ståthåll:n Baron Munck är deputerad till Hofvet i Berlin och, om jag rätt minnes, Cammar Junker

Baron Werner Gottl. v. Schwerin, med Öfverste Cammar Junkare namn och ansenligt appointement till Ryska Hofvet.

Pastor Hachenburg är utnämnd till Öfver Hof Predikant hos den tillkommande Drottningen.

Grosshandlarene Meidling och Zetterstén äro blefne Commerce Råder. Öfver Hofmästarinna och Hoffröknar hos den tillkommande Drottningen äro jämväl utsedde och utnämnde.

I några dagar förrut omtaltes allmänt åtskilliga andra gracer, som dock, så långt vitterligt är, ej utfallit, åtminstone icke blifvit kundgjorde. Till dessa hörde för exempel, att H. E. Baron Reuterholm skulle blifva Grefve och Riks Canceller, dess Broder Axel, Grefve och Riks Skattmästare, Baron Carl Adam Wachtmeister Grefve, Presid. Lode Baron, LandsHöfd:n Ugglas likaledes. Att Advocat Fiscalen Edman skulle blifva Adelsman och LandsHöfding i Westerås, Revisions Secret:n Kihlgrén Adelsman och Underståthållare, Rosenblad President i Cammar Revision, etc. etc. Men jag tror att detta alt stadnar i blott sqvaller, och derföre är ej nödigt att vidlöftigare derom berätta.

Det lärer vara bekant att Stor Amirals Ämbetet låtit arrestera Vice Amiralen Grefve Clas Wachtmeister, RiksDrotzets Broder, och att han på derom inkommen af H. K. H. Hertigen genast blef lösgifven. Nu är han till ersättning för denna tort utnämnd till Amiral.

Både Hufvudpiecen och Epiloguen, som i går på Operahuset upfördes, skola bägge varit både illa imaginerade och dåligt exequerade. Ändtel. fick ock jag en fribillet mig tillsänd, men jag begagnade mig ej deraf. Man viskar i mjugg, att Drabant-Corpsen undanbedit sig att göra tjenst med sin Corporal Ryttmästaren Netherwood. Denne så ryktbar blefne mannen är från Småland, och icke son till Banco-Commissarien Netherwood. Mera, om Gud vill, med nästa Post. Imedlertid må väl och hälsa alla vänner!

P. S. Af Politiska Erinringarne är endast 3:dje häftet utkommit. De tvänne första utlofvas härefter. Detta tredje häfte, hvilket jag köpt och läsit, innehåller det uslaste drafvel, jag nyligen sedt vara skrifvit. Det måste vara en gl. Landt Junkare i Skaraborgs Län, som hopkört detta ömkansvärda Sammel-surjum.

Presidenten von Post har i dessa dagar inkommit med sitt Afskeds-memorial. Det är aldeles vist och säkert.

LI.

Stockholm d. 6 Novemb. 1795.

Högtärade Käre Broder! Det är, snart sagdt, hvar Postdag, som jag öfverrumplar Bror med bref. Jag önskar de måtte riktigt vara framkomne. Sedan den långsamme Skepp:n Sipelius ändtel. i går om morgonen härifrån afreste, fick jag i dag kl. 11 af Professor Schultén Medaillonerne, 20 till antalet, inpackade eller rättare inlagde uti sågspån, i en väl tillsluten Låda. De kostade à 32 sk. stycket *Tretton* Rdr 16 sk., dem jag till Schultén genast betalte. Något quittence tog jag ej derå, ty han lärer väl sjelf avertera Bror derom. Vid Lådans öpning bör efter den instruction Schultén blifvit af Inläggaren meddeld, noga i akt tagas, att sidobräderne småningom göras lösa, och att å Låckets eller öfverste brädernes (där addressen är påteknad) öpnande någon våldsamhet ej må användas, emedan derigenom de öfverst liggande Medaillonerne kunde sönderbrytas. Med Skepp:n Berg, som dageligen hit förväntas och ofelbarl. blir den sidsta Åbo Skepp:n, som i år besöker denna Stad, skall jag öfverstyra berörde Låda. Om Bror har ännu något att befalla från denna ort, torde Bror med första gifva ordres derom.

Ja! Upsala Consistorium har till Hertigen inkommit med en Skrift dat. d. 29 October, deri samtel. Patres berätta, huruledes de varit föranlåtne att skilja Doctor Christiernin från Rectoratets förvaltning, anhållandes de derjemte, att Hertigen ville honom från samma beställning entlediga. Christiernin, som är här, har af denna Skrift fatt communication, och visade mig i går den samma in originali. Deri anföres: att Christiernin beklagl. altid varit känd för en honom egen hetta; att man väntat, det den med åren skulle svalkas, men att den emot förmodan årl. tilltagit och nu aldeles blifvit förvandlad i en sinnes sjukdom, som ej tillåter honom att lämna någon menniskja i ro; att han, altid hatad af ungdomen, nu mera gjordt sig genom sitt oförstånd och sina sällsamma uptåg hos de Studerande löijlig och föraktad; att han då nyligen, i anledning af ett om natten kl. emot 11, under hans fenster skedt utrop af vivat beledsagadt af något pereat, upstigit från sin säng, klädt sig, satt sig à la tête för vakten och på öpen gata gripit *fem* Studenter,

af hvilka en var i Ärke Biskopens hus informator för dess barn, som i lagl. värf gått hvar för sig, 3 pigor, som likaledes gått ensamme, och en Skomakare gesäll; att han låtit insätta en af desse Studenter, som varm och tunnklädd kom från ett Bröllop, det han som bjuden gäst bivistat, uti ett kalt, fuktigt och ohyggligt hvalf, och förvägrat honom att låta hämta tjockare kläder från sitt qvarter; att samme Student i detta häkte insjuknat och nu är svårligen svag och sängliggande; att han sökt förmå flere Studenter att meddela sig deras annotationer hållna vid Boethii föreläsningar; att då de ej lämnat honom dem, han med ovett och skällsord dem öfverfallit; att han i ett tal vid Constitutionernes upläsande, varnat ungdomen för Boethius, som nekade Guds varelse och själens odödlighet; att han vid samma tillfälle liknat Studenterne eller någon viss class af dem vid Varg-ungar och Hundvalpar etc. etc.; och att således, då han ej kunde undvika att dagel. reta ungdomen, som slutel. torde förfalla till ytterligheter emot honom för hvilken de förlorat all aktning, Academiens välfärd kräfde, det styrelsen dervid ej måtte honom längre anförtros etc. och att Consistorium imedlertid sedt sig nödsakadt att skilja honom från Rectors ämbetet etc. Detta är kortel. innehållet af anklagelse Libellen, hvars egna ord jag följt i det närmaste. Efter Christiernins sägen skall Flygare författat den samma. Jag tror att Consistorii hemställan bifalles, men förmodel. på ett sätt som sauverar Christiernins reputation så vidt det ske kan.

Om Lustbarheterne vid Hofvet och utdelte gracer innehålla Allmänna Tidningarne fullständig underrättelse. Om jag trodt att detta alt så skyndsamt skulle i trycket kundgöras, skulle jag sannerl. besparat Bror mödan att läsa mitt sidsta mycket ofullständiga bref. I dag upföres Gustaf Adolph och Ebba Brahe. Jag har åter fri-billet, men utan att nyttja den. Natten emot i går frös det starckt, och kölden continuerar ännu.

Rosseska Testaments tvisten har varit före i dessa dagar. Omröstningen är väl ej sluten, men jag ser att Hof Rättens dom blir uphäfven med befallning, det Hof R:n äger att i frågan om Luthmans rätt till halfva Monois Rusthåll hufvudsakeligen sig utlåta, och då ser jag, oförgripel. och om de ej vilja med flit göra sig ursinnige, för dem ingen annan utväg än att gilla Consistorii Academici dom. Under sjelfva denna festivitets veckan har Högsta Rätten sutit både Tisdagen och Thorsdagen.

Jag fruktar att man orätt upger målningen quaestionis i Kongl. Galeriet för att vara af Correge. Jag tror den är af Paolo Veronese och precis den samma hvarefter mitt graverade stycke är gjordt. Men härom vidare en annan gång. Hälsa alla gynnare och

vänner! Hälsa in specie Widenius och säg, att jag fått hans bref. Jag skall skrifva till honom med nästa Post. Lef väl!

Nästa gång skall jag skicka Bror en afskrift af Ambassad:n le Hocs tal vid dess första audience till vår unge Konung. Det är talarens person i alla måtto värdigt och tillika respectueux emot Konungen.

LII.

Stockholm d. 17 Novemb. 1795.

Högtärade Käre Herr Broder! Brefven af d. 2 och 5 November har jag rigtigt bekommit. Det till Fru Juslén, som följde med det förra, tillsände jag henne genast. Nästförl. Lördag d. 14 hujus aflämnade jag om bord å Jakten Aurora till Skepparen Lindström Lådan med Medaillonerne, addresserad till Bror, vid hvilket tillfälle jag ock från Skepp:n Sjöblom å Tymens då nyligen ankomna Jakt lät uphämta de af Bror hitsände 2:ne paquetter, med hvilka efter Brors meddelte ordres skall förhållas. I en Låda, som med Lindström afgår till Camereraren Widenius, affölja de i sommars g:m Mag:r Alopaeus hitsände partes af Brors Chronicon, sedan jag af dem completterat Doctor Petreji Exemplar; deri ligga ock för Brors räckning *Politiske Erhindringar* 3 Häftet à 4 sk. och *Politiske Betraktelser* om Sveriges och Danmarks inbördes interesse äfven à 4 sk. Om den förra piecen har jag före detta yttrat mitt omdöme. Den senare är ej heller något Chef d'Oeuvre, men efter man nu för tiden mycket pratar om dem, och de endast kosta 8 sk. tillsammans, har jag låtit dem följa med. Sipelius måste väl redan vara framkommen. Bror må tro att Nordian ännu är svår att bekomma. Mig mötte ingen svårighet och jag köpte på en gång 4 Exempl.

Jag hoppas att Widenius communicerat de nyheter jag under d. 10 hujus honom berättade. Den vigtigaste af dem bekräftas i det närmaste genom det i Dagl. Allehanda för i går införde K. M. Bref. Mannen quaestionis är ännu qvar här i staden. Om han skall härifrån, vet jag icke. Magister Justander har sökt och erhållit Kongl. Cancellie Collegii tillstånd att här inrätta ett Låne-Bibliothek. Han har till Collegium upgifvit Catalogue å sine nu ägande Böcker, stigande till omkring 1100 volumer, det förstås, att det mästa består af små brochurer och gl. Luntor samt Scholae böcker. Så har man sagt mig. Jag har sjelf ej sedt Cataloguen.

Af en viss anledning, som jag nu ej kinner beskrifva, har jag fatt ett säkert och tillförliteligt Löfte att fragan om Academiens exclusive privilegium å Finska Psalmböckers och Catechesers tryckning skall med första afgöras till Academiens ovilkorl. förmon. Man astun lar endast ett kort iteratum fran Consistorium med precis uppgift af dag och datum af alla de bref derom till Cancellie Collegium och till Acad. Cancellier afgatt. Om Secretn Alanus hade sina Registraturer i ordning och försedda med Register, såsom de fran min Secretariats tid äro, så vore den Expedition snart upsatt. Nu lärer det blifva svårare. Men om Bror täckes yrka derpå, och om den eskade Expedition snart ankommer, så vill jag vara man derföre att denne sak skall vinna ett skyndsamt och godt slut. Var gunstig och lat Frenckell äfven få kundskap härom.

Jag bilägger härhos en riktig afskrift af Ambassadn le Hocs tal till Konungen. För nagon kort tid sedan var en art öfversättning deraf införd uti Inrikes Tidn, men emellan den och grundtexten lärer Bror finna nagon icke aldeles obetydlig skilnad. Förledne Fredag d. 13 hujus efter Justitiae Conseilens slut kl. 1 skulle den nyligen ankomne Spanska Ministern hafva sin första audience hos Konungen och Hertigen. Som jag var med i Conseilen stadnade jag qvar att åse denna Ceremonie. Dermed gick ganska ordentl. Ministern, utan att vara atföljd af nagon Cavalier, framfördes med afmätta steg af Ceremonie Mästn Hauswolff, först till Konungen, å hvars högra sida Hertigen var staende, och sedan till Hertigen i hans eget audience rum. Han haranguerade på Spanska, och Konungen, äfven som sedan Hertigen i sitt rum, svarade kort och nätt på svenska. Jag menar de förträffeligen förstodo hvarannan. Bade Konungen och Hertigen emottogo honom sittande och rörde sig ej från stolen hvarken vid det han inkom eller vid det han bortgick, som skedde genast efter det K. och Hertigen lyktat sine svar. Ministern syntes vara omkring 50 år gammal, undersätsig, något satt, med qvicka ögon.

Ticcanders sak är än ej föredragen, mindre afgjord. Det ser ut som Wetterhoffs och Hagelbergs sak icke förr än emot Jul hunne afgöras. Brors praenumerations sedel på Kellgrens arbeten är hos mig i förvar. Första tomen af dessa arbeten utkommer probablement innan Jul, och jag skall ej underlata att uttaga Brors Exemplar och erlägga det tillskott som för fortsättningen fordras.

Två de sidsta Finska Posterne äro än icke ankomne. Jag tror att hvarken Sundvall eller Lohman nagon sinn skall vinna på sine Besvär. Det är en absurd och ovärdig sak att sasom ordinarie Philosophiae Adjunct vilja vara Vice Notarius i Capitlet. Må väl och hälsa alla vänner!

P. S. Om action emot Holmberg. Leopoldts förkl. innehåller endast en excuse, och den helt simpel och enfaldig. Han säger att han för många år tillbaka vid någon ledig stund gjordt sig till minnes en antekning utur Luthers skrifter om hans föregifne disput med Satan; att denna obetydl. Lapp vid hans flyttning här från Staden qvarstadnat i den Cahier hvari åtskillige handskrifne materialier för Stockholms Extra Posten legat; att det således ej är hans fel, utan Westbergs misstag, att den till tryckning blifvit utgifven. Sedan denna förkl. var inkommen, har Actor Assess:n och Stads Fiscalen Ståhlström af Stads Cämners R:n begärt att utbekomma hela acten för att communicera den med Justitiae Cancellers ämbetet för att få dess ordres, huru med saken vidare skulle förhållas. Detta har Kämners R:n beviljat. När Ståhlström derå med acten kommit till Lode har han svarat att han med detta mål ej ville hafva någon befattning, och att Fiscalen dermed kunde hålla sig till Edman. Hos honom har ock Fiscalen samma dag lämnat alla Handlingarne, och där ligga de ännu på 6:te eller 7:de veckan. Man vill tro, att de blifva där liggande antingen för evigt, eller åtminstone tils någon ny anledning kan yppas i sammanhang hvarmed de till äfventyrs kunde framdragss ur sin göma.

Med första fartyg som härifrån åt den orten afgår skall jag skicka Bror operan Lodoiska jemte Epiloguen, samt Cammar Revisions sidsta protocoller och nu nyl. fälda utslag om den Grefve Ruuth ålagde återbetalning af 324,693 Rdr 35 sk. 7 rdst.

Professor Sergel har ej tillåtit att medaillonernes plan skulle med en el. annan couleur anstrykas. Han har förklarat det stridande emot all god smak och brukeligt endast hos Spegelfabriqueurer. Detta bad Schultén mig att gifva Bror vid hand.

LIII.

Stockholm d. 20 November 1795.

Högtärade Käre Broder! Enligt mitt sidsta med Posten d. 17 hujus, afsänder jag här innelyckt: 1:o Lodoiska, Skådespel med sång à 16 sk.; 2:o Cammar Revis. senare protocoller och utslag om Grefve Ruuth à 12 sk.; 3:o de genom Fru Juslén beställde ringar, inslutne uti Fruns eget härjemte afgående bref à 3,32; = Rdr 4,12.

Tre andra till Ruuthska saken hörande skrifter, dem jag i sommars feck in duplo äro ock till actens completterande bilagde, och

ett dervid ännu felande papper skall jag framdeles öfverstyra. Af Epiloguen som upfördes d. 2 sidstl. Novemb. hafva ej flere Exemplar blifvit tryckte, än som då på stället gratis blifvit utdelte. När jag hinner löpa up något af dem skall det medfölja.

Jag glömde i mitt senaste bref att berätta det Öfver Directeuren Theel, endast 52 år gl. genom döden afgått. Såsom ingen nu mera lärer sätta Fröken Schröderheims legitimité i fråga, så har bemälde Öfver Directeur af sin Lott i Boet testamenterat till henne ett stående fruktbart Capital af 100,000 dl. kopp:mt, hvaraf Räntan, så länge hon är oförsörgd, af Öfver Directeurens efterlämnade Fru disponeras till hennes upfostran. I Testamentet är ock Enkefrun anmodad, att af sin qvarlåtenskap henne på ett anständigt sätt i sitt Testamente ihogkomma, hvilket hon ock så mycket säkrare lärer göra, som hon sjelf haft mycken del i den välvilja hennes afl. man emot detta oskyldiga barn betygat.

Lands Höfd:n Rosenstein fortfar med sin upvaktning hos Konungen alla dagar som Hans M:t har lediga. Som Hans Excell. Presidenten Kurck åter är sjuk och mäst sängliggande af sin Podager, så har Konungen ej velat begynna med Sitt ausculterande i Cammar Collegio, och continuerar således ännu med att en dag i hvarje vecka bivista Cancellie Collegii sammanträden. — Den fantasten Netherwood är ännu här qvar, men för att undgå befarade olägenheter af Menighetens högst billiga harm och förtrytelse lärer han väl oförtöfvadt bortskickas försedd med nödige rese penningar. Om uptåget var hans eget, så slipper han för godt köp. — Herr Öfver Intendenten Fredenheim, som fått Åbo Tidningarne för 1791 till 1794 och till mig återlefvererat sine defecter, beder oändel. om sin hälsning och tacksägelse.

Nu äro tre Finska Poster uteblefne, och det förekommer mig rätt ledsamt att så länge vara i okunnighet om hvad i Finnland passerar och om mine brefs och remissers framkomst. Skepp:n Lindström, som skulle resa i förl. Lördags, har genom sin Redares Commissionaire, jag vet ej för hvad orsak, blifvit uppehållen, så han ännu är qvar. Då jag nu skickar detta till Skepps bron, har jag ock gifvit ordres att flytta Lådorne till Bror och Widenius, som han har om Bord uppå något annat fartyg som snarare afseglar.

Den gl. Banquerouteuren Zettersténs befordran till Commerce Råd anses med allmänt missnöije. Det säges att Vice Presid:n Lagerheim, som onekeligen är en skicklig ämbetsman, fått tillsägelse att begära afsked med bibehållande af sin innehafvande Commerce Råds Lön. Olyckligt är det, att alt skickligt folk bortjagas från Stats Contoiret, där de så väl skulle behöfvas. Må väl! och hälsa alla vänner.

LIV.

Stockholm d. 24 Nov. 1795.

S. T. Min Käre Bror! Var så nådig och tillställ sjelf innelyckte bref åt Professor Bonsdorff. Det angår hans Svärfars Direct:n Buschs död, som timade mycket hastigt i Söndags d. 22 hujus kl. 11 om natten, efter en föregången blodstörtning. I sitt Testamente har gubben insatt Bror och mig till gode män eller Executores, som skola bevaka hans Enkefrus rätt emot alla försök, som till kränkning deri kunde göras. Samma Testamente är d. 27 Julii sidstl. under försegling inlämnadt till Åbo Rådstufvu Rätt enligt närlagde bevis. Med Enkefruns minne kunde det ju förr dess hälre upbrytas. Han har sedt henne väl och berömt. till godo. Jag hinner ogörl. att skrifva något mera. Gud vet om detta hinner på Posten. Ändtel. afreste Aurora i förl. Fredags, och lärer redan framhunnit. Hälsa alla vänner. Jag är beständigt Min Herr Broders

ödmjuke tjenare
Matth. Calonius.

Ännu är ingen Finsk Post ankommen.

Bror finner nog att Fru Bonsdorff med denna bedröfl. nouvelle ej bör surpreneras.

— —— —

LV.

Stockholm d. 11 Decemb. 1795.

Högtärade Käre Herr Broder! I Tisdags d. 8 hujus kl. 6 om aftonen, under det jag skulle gå hem från Bokauctions Cammaren, rakade jag i den starka halka, som då var, slå mig omkull vid Styckgjutare backen, icke långt från där jag bor, hvarvid ledgången vid vristen på vänstra foten blef så vrickad, att ehuru jag med egne

krafter och utan hjelp kunde komma hem, jag dock genast måste intaga sängen, där jag alt sedan legat, utan att för svulnad i Leden, kunna röra vid jorden med det benet. Medici trösta mig dermed, att jag till äfventyrs efter 8 à 10 dygn kan haltande röra mig innom hus, men till min fullkoml. restitution tror man 4 à 5 veckor ringast skola tarfvas. Således lefver jag nu ett ledsamt lif, nödsakad att jämnt sitta eller ligga i en oförändrad ställning med den ena foten. I sådan position skrifver jag ock detta uppå sängen.

Brors bref af d. 26 och 30 Novemb. har jag riktigt undfått. Det senare anlände i går. Mycken tacksägelse för nyheterne. Jag håller det nog likt, att Smalén bjuder v. Presid:n Hallenborg accord. Hvarföre skall man ej nyttja vinden, då man har den i seglen. Visserl. får han för sin Lagsaga så mycket, att han säkert kan räckna på 1 à 2000 Rdr öfverskott. Han är en dålig man, utan alla grunder och utan naturligt förstånd, och för öfrigt en låg krypare och beröfvad all känsla af rättvisa.

Upsaliensernes sak med sin Rector aflopp just som jag förespådde. Hertigen i sitt svar på Consistorii fulminante anmälan förklarade sitt synnerl. missnöije öfver Consistorii obetäncksamma och dristiga förfarande. Och ehuru Hans K. H. icke fann Christiernin i någon måtto hafva sig så förhållit, att han derigenom hade gjordt sig ovärdig att med Rectors ämbetets förvaltning fortfara, ville dock H. K. H. på hans egen derom gjorde anhållan hafva entledigat honom derifrån, dock på det sätt, att när tiden till ombytet infaller, han då må utfärda det dervid vanl. programm och Rectors ämbetet på vanligt vis till sin efterträdare öfverlämna. Detta beslut har vunnit allmän approbation, hvarmed äfven jag för min enskilta del fullkoml. instämmer. Frondin blef Notarius Consistorii Acad:i framför Rabenius, som med mycken force sökte den sysslan och hade steg dertill framför Frondin.

I dessa dagar hafva vi fått en ny Öfver Ståthållare i Hof Stallmäst:n von Essen. Modée är deremot förordnad till Praeses uti Stor Amirals ämbetet i Carlscrona och behåller lika lön som han här ägde, samt får dertill af kronan för afträdet 12,000 Riksd. Detta står i någon connexion med Amiralen Grefve Wachtmeisters arrestering. Dermed hänger så tillsamman:

Wachtmeister hade Befälet vid sidstl. sommars Sjö Expedition. När den var fulländad och han med sin Escadre ankrade på Redden vid Carlscrona, lät han, utan att efter vanligheten och Reglementet låta rapportera sin ankomst till Stor Amirals ämbetet, under brukeligt antal Canonskott nedhissa Amirals flaggan från sitt Skepp, och da Stor Amirals ämbetet af honom fordrade underrättelse, på hvad grund han vidtagit ett sådant steg och om han dertill

hade särskild instruction, gaf han till svar, att han med Stor Amirals ämbetet ej ville hafva något att skaffa, och att han vore endast Regeringen redo skyldig för sina göremål. Vid manskapets straxt derpå skedde afmunstring saknades en Officer eller Under Officerare, den Grefven sade af sig vara permitterad, och då honom frågades med hvad rättighet han emot ordres och reglemente kunnat permittera honom, följde derå enahanda svar. Häruppå tillsade Stor Amirals ämbetet honom arrest på sin Cammare och rapporterade förloppet till K. M:t, som genast befalte att Grefven skulle lösgifvas. Nu tror man väl att Stor Amirals ämbetet rättel. och enligt instruction sig deri förhållit, men denna affaire har dock medfört de ledsamma suiter, att Puke blifvit licentierad från Stor Amir. ämb:t och att de 2:ne öfrige Militair Ledamöterne därstädes Cederström och Juslén anhållit om dimission derifrån, som otvifvelaktigt dem beviljas.

Man omtalar, att tre nye Lands Höfd:r skola vara i görning. Hof Marsk. Thure Cederström efter de la Gardie i Vesterås genom accord, Grefve Frölich genom gifte med Bunges dotter i Hernösand, och Öfverste Cammar Junkaren Hamilton g:m gifte med Francs Stjufdotter i Örebro. Jag vet dock ej om de ännu äro nämnde. — Alla Lands Höfd:r, de Finske dock undantagne, skola fått en invite att med Deputationer infinna sig till underd. Lyckönskningar öfver förmälningen; af Ugglas har redan fullgjort sin skyldighet, af Nordin likaledes och Wetterstedt är nu här i samma afseende. Denne sidstnämnde söker nu sig accordsman till Öfver Directeurs beställn. vid Landtmäteriet, och begär endast 4000 Rdr. Han har offererat Prof. Schultén detta accord, men han vill ej derpå. Alfving ville väl gå in deri, men han påstår att få sin Systerson Landtmäterie Fiscalen Fineld till Directeur vid Finska Commissionen i sitt ställe, och detta vilkor anses betänkeligt.

För 7 à 8 veckor tillbaka hade en Handels betjent vid namn Lindgren till H. Excell:ce Baron Reuterholm egenhändigt inlämnat en skrift, deri han angifvit Bruks Patron Björckman, Gross Handlarene Ekholm och Philippson samt Brygg:n Abraham Westman för att sin emellan hafva anlagt en plan till Hertigens Reg:ns och Reuterholms undanrödjande. Med detta sitt vigtiga document blef han derifr. förvist till Justitiae Cancellern, och när denne begynte att med några frågor till Lindgren utleta hvad anledningar han till sin oriml. angifvelse kunde förete, undandrog han sig detta Examen, med förebärande att Justitiae Cancell:n finge göra af skriften hvad bruk han ville, det ankomme på hans eget ansvar om något försummades till complottens uptäckande etc. och derpå försvann han ur Staden och begaf sig till sin födelseort, Strängnäs om jag rätt mins. Sedermera genom Policen efterslagen ertappades han

för 4 à 5 veckor här i Staden och ställdes i de angifnes närvaro till förhör hos Justitiae Canceller i Edmans och Ullholms närvaro. Han kände ingendera af dem han angifvit: Westman tog han för Björckman, och så vidare, kunde ej heller upgifva någon den ringaste anledning till sin infame lögn, utan nödgades slutel. bekänna, det han läsit i en bok att Delatorer och smickrare säkrast göra lycka vid Hof, och att han som funnit köpmans vägen alt för tråkig, vidtagit denna utväg att göra en hastig lycka. Det säges, att han straxt derpå utan vidare ransakning och dom blifvit afskickad till Malmö fästning att där på behaglig tid fängslig hållas. Till äfventyrs hade en laglig procedure med Bofven varit bättre.

Brors sidsta requisition kom för sent. Dock har jag för de af Bror utsatte priser löst tillbaka af Doctor Borg vid Riddarh. några af dem Bror eskat, bland hvilka ock är Homerus in 4:o. Detta Bibliothek var tillhörigt Notarius vid Stads Consist:m härstädes Lindström, som ådragit sig i syslan en Balance af circa 5000 Rdr, till hvars stoppande också hans Boksaml. måste gå under klubban. Auctionen bevakades å Consistorii vägnar af Doctor Borg och kyrkoh. Wallenius. Jag köpte derå endast Platonis Opera 12 Voll. för 17 Rdr 36 sk. och Figrelius de Statuis illustr. virorum för 16 sk. Nu håller jag på att läsa Plato. I förgår började med auction öfver Archiater Bäcks Böcker. Vid tillfälle skall Bror få skriften om Jacobinerne, för att fogas till de öfrige af samma halt.

Ännu är ej Hagelbergs och Wetterhoffs sak afgjord, men apparemment gillas G. Krigs R:ns dom, från hvilken mening jag dock blir skiljaktig. Smalén och Widegrén gilla den simpliciter & in totum, de öfrige till äfventyrs med några modificationer. — I Onsdags var Konungen för första gången i Cammar Collegium åtföljd dervid, såsom vid sina förra besök i Collegierne, af Lands Höfd:n Rosenstein. I den korta berättelse om Cammarverket, som dervid till Konungen öfverlämnades, omnämnes och berömes Gustaf I andel. reduction, men Carl XI reduction är ej vidrörd med en enda bokstaf, ehuru i öfrigt denne Konungs Hushålls författningar mycket prisas.

Jag bilägger härhos 2:ne hvar på sitt vis märkvärdiga documenter, dem jag för contant betalning af 16 sk. låtit afskrifva. Min mening är dock icke att Bror skall vidkännas denna afgift. Reflexionerne öfver dessa papper lämnar jag till Bror sjelf att göra. På sjukbädden kan jag ej skrifva mera. Må väl och hälsa alla vänner.

En Capellan Wegelius har fått Förslag till Wörå Pastorat. Var gracieux och lämna närlagde bref till Widenius. Deri ligger en af Fru Taube l. Aurora Lilljemark till Biskop Haartman i lifstiden utgiven revers å 100 Riksd.

LVI.

Stockholm d. 18 Decemb. 1795.

Högtärade Käre Herr Broder! Mitt bref under d. 11 hujus lärer redan framkommit. I mitt då beskrefne tillstånd har sedermera, nu på 9:de dygnet, ingen vidare förändring skedt, än att svulnaden satt sig någorlunda, och att jag kan röra fotleden, ehuru jag än ej vågar att sätta foten i jorden för att stödja mig derpå. I förr går fick jag Brors sidsta bref, som, odateradt, förmodel. lärer varit af d. 7 hujus.

Det förargar mig innerl. att den besynnerl. Bonsdorff afsagt sig Curatelen för Viborgska Nation. Ja, den är ock ett original i sitt slag. Att Nationen vid sitt nya val skulle gifva Mag:r Heurlin sitt förtroende framför Mag:r Johannes, det hade jag väntat, och för min del är jag dermed fullkoml. nögd. Beklagar endast att Heurlin nu ej är in loco. Imedlertid tröstar jag mig dermed, att han snart och till nästa Termins början infinner sig. Jag skall sedan correspondera med honom och anmoda honom om den vaksammare omsorg för sine yngre Landsmäns studier etc., som under min frånvaro, som dock nu mera ej lärer bli alt för lång, är på Curatorns sida så ganska nödig.

Gummer berättade mig i dag att Skepps Capitain Dammert från Åbo, kommande från utrikes ort, lagt an med sitt fartyg här, och att han i morgon ärnar sig härifrån Postvägen till Åbo. Jag nyttjar derföre tillfället med honom att skrifva om ett och annat som förelupit, och om något, som jag på den vanliga vägen ej vågat förtro till pennan.

För Netherwoodska uptåget låg en högst gemen Cabal till Base. Vederbörandes afsikter att genom detta uptåg, hvartill denna yngling blef nyttjad, bereda sig en praetext, uppå hvilken Hertigens Reg:te, Lif Regementet, kunde till den 2 November inkallas till Stockholm. Den plan man då under denna betäckning ärnade utföra är af mig alt för otillräckl. känd för att kunna upgifvas. Men likast synes, det man torde velat våga att förklara Konungen myndig och till honom öfverlämna Regeringen, dock med förbehåll att Konungen deremot på det högtidligaste skulle förbinda sig att åtminstone in

till sitt 25 år bibehålla Hertigen och — — — i sin Conseil, och att utan deras råd och samtycke några ärender af större vigt ej matte föredragas och afgöras. Sedan allmänheten straxt vid första ryktet om den föregifne händelsen lika som med en röst deciderade sig att anse den med åtlöije, dristade man ej framkomma med den tillämnade proposition, och således ej heller att inkalla Lif Reg:tet. Imedlertid är nu Netherwood expedierad. För sin V. Corporals sysla vid Drabanterne fick han 1700 Rdr i accord. Hvad han dessutom till rese pg:r erhållit, kan ej sägas med visshet. Innan han afreste, hade han ock, såsom för detta Page vid Hofvet, låtit anmäla sig till audience hos Konungen för att bedja om förlåtelse för den galenskap han sig företagit. Konungen torde dervid frågat honom, om han redan varit hos H. och bedit om pardon, och då han dertill svarat ja, samt att H. lofvat det alt skulle vara förgätit, har Konungen yttrat sig: *det var det minsta han kunde lofva Er*, och dermed låtit honom gå.

Ännu jämnkar man på afträdes vilkoren för Modée och tillträdes vilkoren för v. Essen. Den förre vill aldeles retirera och således ej emottaga praesidium i Stor Amirals ämbetet. Den senare åter vill in omnem eventum behålla sin Hof Stallmästare sysla och sitt Chefskap vid Husare Corpsen, och under att dessa capitulera med Regeringen sprider sig bland Menigheten det prat att LandsH. af Nordin torde bli Öfver Ståthållare, hvilket dock aldrig lärer varit påtänckt.

Konungens förlofning synes satt Hoffolket i rage att gifta sig. Saledes äro nyl. förlofvade Öfversten gr. Fabian Fersen med Hofm. Pipers dotter Hoffröken Piper, Hofmarskalken Baron Stiernerona, Enkling, med Hoffröken Friesendorff, Cavailleren hos Konungen Baron Boije med Hoffröken Klingsporr, dotter af Generalen en Chef i Finnland, Grefve Gyllenstolpe med Finnspångs de Geers dotter, Öfverste Lieut:n Stael von Hollstein med Hoffröken Dohna, Majoren vid Husarerne Grefve Ruuth med Fröken Hedvig Modée, Öfver Ståthållarens dotter, Cavailleren hos Hertig Friedrich Baron Hjerta med Fröken Adelsvärd, den rike Adelsvärds dotter, och Öfverste Cammar Junk:n Baron Hamilton med Fröken Adelheim, Stjufdotter af LandsH. Franc i Örebro. Hofmarskalken Thure Cederström höll i förl. söndag sitt bröllop med Fröken Cederström, Syster till General Adjutanten. Malicen säger, att Bröllopet blifvit påskyndadt af ett tillstundande Barnsöl.

Mag:r Snellman är nyl. utnämnd till Hospitals Predikant i Cronoby. Banco Bokh. Ekman har för detta hos Cancell:n anmält skriftel. om prolongation för Frantzén i dess permission.

Jag har redan gjordt connoissance med Doctor Lüdeke. Gub-

ben har ock besökt mig under min närvarande opasslighet. I Onsdags sände han med sin vaktmästare till mig ett bref, hvilket jag i hastighet upbröt, och då först blef varse vara ämnadt till Bror. Jag afsänder det här innelyckt och beder ödmjukast att mitt förhastande med dess upbrytning måtte ursäktas. Jag har ej läsit det, och jag menar att några hemligheter icke heller utgöra innehållet deraf. — Doctor Borgs bilagde räckning utvisar hvilka Böcker af de Lindströmska, jag utaf bemälde Doctor för Brors räckn. inlöst. Penningarne Sju Rdr 8 sk. betalte jag ock genast till hans Betjent, som hämtade Böckerne hem till mig. Alla äro de väl conditionerade, och Homerus till papper och tryck alt för nitid.

Efter Lagerheim, som på befallning begärt och fått afsked, lärer åtminstone ej alt för hastigt någon v. President förordnas. Att vårt till förlofningens notificerande afskickade Sändebud Hof Stallmäst:n Baron Schwerin ej fått lof att komma till Petersburg; att han måste qvarstadna i Wiborg etc. är utan tvifvel för detta bekant. Från vår sida har man hotat Gumman med repressalier, och att ej emottaga, utan från gränsen afvisa hennes hit ämnade och redan utnämnde beskickning, som komme att notificera hennes Sonsons Storfursten Constantins snart förestående förmälning. Men man fruktar att dermed ingen ting uträttas. Det torde gå dertill, att Stedingk får befallning att utan afskeds audience resa derifrån. Åtminstone äro 40,000 Rdr redan anskaffade i växlar för att honom tillsändas, för att i det fallet betala sin skuld och göra sig klar till afresan.

Luthmans sak med Rosske Sterbhuset är för detta afgjord, och som jag menar expedierad. Hof R:s dom blef unanimt uphäfven och saken, i det Luthman angår, till Hof R:ns afgörande återförvisad. Nu har jag lust att se, om Hof R:n kan undgå att gilla Consistorii utslag. Skall det ske, måste någon ny slingerbult begas. Här skyller man Presid:n von Post att hafva cabalerat i den saken, för att göra Luthmans unga hustru en faveur.

Hälsa alla vänner och gynnare. Jag hinner nu ej skrifva dem till, eller rättare, jag nödgas sitta i en så incommod position, att det faller mig ganska besvärligt. Lycka till god och frögde full helg! Jag var bjuden af Wetterstedt att jula hos honom i Upsala, men nu blir det ej af. Det är beklagligt med Hellenius. Må det ej vara bäst, att han sloge ur hogen sin Padasjoki resa. Må väl!

LVII.

Stockholm d. 18 Decemb. 1795.

Högtärade Käre Broder! Uti mitt förra bref under denna dag, hvilket lika med detta afgår med Coopvaerdie Capitain Dammert, glömde jag att svara Bror om Buschska saken. Jag håller före det vara klart, att en man ej kan äga rätt att för sin hustru in eventum viduitatis förordna några Curatorer eller förmyndare, emedan hon som Enka, enligt Lag äger att råda sig och gods sitt sjelf. Buschs Testamente i den delen kan derföre ej vidare gälla, än så vida Enkan vill det antaga, eller ock domaren, som dock här ej lärer inträffa, funne nödigt att för henne utse någon Curator eller god man, i hvilket fall naturl. å den afledne mannens vilja och förordnande ett billigt afseende hafvas borde. Jag har ock derföre redan i mitt bref till Bonsdorff förklarat, att jag aldeles icke vill i någon Curatel för hans Svärmor mig inränga, utan skulle det på henne få ankomma, huruvida hon hos sig behöfver eller vill nyttja mitt råd och biträde, hvartill jag likväl tror, det hvarken hon eller hennes måg äro hogade. Gubben har eljest till Bror testamenterat alla sina Böcker 157 volumer till antalet, och till mig sitt Engelska Spelur, som lärer stå uti hans rum i Åbo.

Dessa Legata synas icke stå i något sammanhang med den oss updragne Curatelen, hvarom långt efteråt i en särskild § är förordnadt, så att man nog kunde bry Bonsdorff med praetension på deras utgifvande. Men för min del har jag ej någon böijelse att gräla med honom derom. Jag har aldrig tillförene haft någon rättegång för egen räckning och alraminst vill jag begynna tvist härom, ehuru jag onekel. haft hvarjehanda Besvär för Sterbhuset och ej heller kan undgå att ännu få omak för dem.

Buschs redbaraste egendom består i ett Capital af Fem tusende och några hundrade Riksd. Banco, som emot flera sedlar, dem Commerce Rådet Bergs i gubbens lifstid haft och än har i sitt förvar, är till fem procents interesse förräntadt hos Riksgälds Contoiret. Å dessa sedlar har jag ock till Bonsdorff insändt Commerce Rådets egenhändiga attestation. I sitt qvarter hade han endast nödige men vackra meubler, Skilderoer, böcker, sängkläder, å hvilka han dagarne

för sin död sjelf författat (Böckerne dock undantagne) en accurat förtekning. Dessa äro där i ett rum under lås och Stjufsonen Corsars samt mitt Sigill förvarade. Å alla sine Lösören i Åbo har han ock efterlämnat ett egenhändigt inventarium. Få Sterbhus torde gifvas så rediga som detta och där till och med det obetydligaste finnes fördt till pappers. Alunbruks delen vid Calmar och Stadsgårdarne i Åbo kommer Enkan tillika med alla där varande meubler att till sin död oskift besitta. Af penningar och annan lös egendom ägde hon att nu genast få sin Lott efter Lag, dock förklarar den afledne sin önskan vara att Enkans del i de Contanta måtte få på sin förra fot bli liggande fruktbart hos Riksgälds Contoiret.

Var god och låt hälsa Bonsdorff med förmälan, att jag med sidsta Post fick hans bref af d. 7 hujus, och att jag straxt genom Öfver Inspectoren Björck fogat anstalt om de begärte notificationernes tryckning och expedition. Corsar lade till ett par stycken Handlande, som ej stodo på Bonsdorffs förtekning, dem han önskade borde notificeras om dödsfallet. Han tycktes hafva skäl deri, och i en sådan bagatell kunde jag ej difficultera. Nu hinner jag ej och näppel. förmår jag mera skrifva. Lef väl!

LVIII.

Stockholm d. 5 Januarii 1796.

Högtärade Käre Herr Broder! Mycken lycka och välsignelse till det i Guds namn nyligen ingångna nya år! Mitt bref med Capitain Dammert lärer redan vara framkommit. Brors angenäma af d. 24 December fick jag riktigt d. 31 ditto. Nu, jämnt 4 veckor efter det olyckl. fallet, är jag så vida kommen med min fot, att jag innom hus temligen kan hjelpa mig fram, men ännu på åtta dagar lärer jag ej våga mig ut. Dagen för Julafton blef jag svårt ansatt af håll och styng, så jag innom 16 timar måste två gånger låta öpna ådren och hvardera resan uttappa mycken blod. Denna peripneumonie höll mig likväl ej sängliggande mer än på fjerde dygnet. Nu är jag Gud ske lof! den plågan qvitt. Jag tror den härrörde från de ständiga kalla baddningar, hvarmed det sjuka benet måste frotteras, och med hvilka jag då befaltes att uphöra.

Baron v. Essen blef d. 31 Dec. kl. 11 af Hertigen sjelf å Stockholms Rådhus installerad i dess Öfver Ståthållare ämbete, hvilket Modée dagen förrut in för Magistraten sollenniter nedlagt. Denne

sidstnämnde, som fått 10,000 Rdr att betala sin i och för dess sidst innehafde ämbete ådragne Skuld, går nu, såsom Öfver Commendant, till Carlscrona med 4000 Rdr lön och fria husrum därstädes, samt säte och stämma i Stor Amirals ämbetet endast i de mål som röra Öfver Commendants ämbetet. Med alt det öfrige får han ingen den ringaste befattning, ty det förra Stor Amirals ämbetet är bibehållit aldeles på förra foten. Deras ansökningar om afsked blefvo ej antagna. Man capitulerade hälre med dem så länge att de förklarade sig nögde att qvarblifva. Den ligan, som tillstälte hela uptåget, vann således icke sin afsikt. Alt deras bemödande oaktadt sitta nu sådane R..terierer[?] som Puke och Juslén qvar vid den vigtiga post dem varit anförtrodd.

Baron Schwerin är återkommen från sin misslyckade mission. Huru han vid återkomsten i ett Extra ordens Capitel blifvit decorerad inhämtas af Avisan för d. 14 hujus. I denna sin grannlåt hade han ock till menighetens stora surprise visat sig på Beurse-Assembléen om nyårsdagen. Ambassadeuren Baron Sprengtporten har Juldagen i Köpenhamn aflidit i sitt 76 ålders år. Omkring samma tid dog ock Baron Josias Cederhielm på sin gård här i Stockholms Län och Generalen Grefve Horn här i Staden. Genom dessa dödsfall äro åter två Seraphimer- och ett Commendeurs band med stora korset af Wasa orden ledige till Konungens disposition.

Ännu vet man ej med visshet om Ambassadeuren Stedingk skall rappelleras eller icke. Imedlertid äro dock 22,000 Rdr utsedde att remitteras till hans skulds betalning. De 14,000 Rdr Specie, som i årligt appointement honom bestås, skola i Petersburg ej varit tillräcklige till hans anständiga bergning. — Emellan Baron Axel Reuterholm och Lands Höfd:n Wetterstedt skall någon negociation om Presidents i Stats Cont. verkel. varit å färde. Men vilkoren, som den förre påstått, hafva varit så odräglige att den senare i dem ej kunnat ingå. Det är eljest en underlig ambition att från Lands Höfding i Upsala med vissa 3000 Rdr årlig inkomst vilja gå till President i Stats Cont. hälst då man äger en gård, sådan som Krusenberg så nära till Landshöfdinge residencet.

Christiernin har skickat mig sitt till Rectorats ombytet d. 14 December utgifne programm. Deri declamerar han nog starckt om de ostyrige Studenterne, men ändå mera om deras obetänksamme försvarare och dem, som velat anse honom för Edsöres brytare. Till en profbit deraf kan följande tjena: Mirandum tamen est, quod quidam publicae tranquillitatis adeo incuriosi se ostendant, ut caussa nondum rite examinata, aegre ferant, si plenissimi[?] tranquillitatis osores ac violatores, qui media nocte, partim in plateis sine legitimis negotiis grassantes, partim in cauponis apertis offenduntur, ob secu-

ritatem totius societatis publicam, a constitutis vigilibus comprehensi in publica custodia adservantur, donec postero die legibus conformiter audiri & examinari potuerint. Incredibilis profecto est illorum inscitia & perversitas, qui hoc crimen violati juramenti regis esse interpretantur, cum alio convenientiori modo contumaces in officio continere & securitati communi consulere haud liceat. — Sedan slår han up en vacker harangue till Hertigen Cancellern, som förekommit, quod conspirantes & me circumdantes fortissimi inimici, accusationibus & calumniis suis, pro suo lubito penitus conculcare aut e medio tollere & summa imis miscere, omnemque imperandi & parendi ordinem evertere haud potuerint.

Att Rabenius blef förbigången och Frondin nämnd till Notarius Consistorii Acad:i anses hafva varit en följd af Biskop Lindbloms förord för den senare, som är hans Svåger. — Till betalning af de Böcker, som å auction efter Archiatern Bäck, dels för Acad. Bibliothek, dels för Bror sjelf och dels för Prof. Haartman blifvit inropade, requirerade Doctor Lönnrot af mig Trettio Två Rdr och dessa penningar utbetalte jag till honom d. 23 sidstförl. December. Jag torde få föra hela denna Summan å Brors räckning, och Bror kunde sedan med Bibliotheket och Haartman liquidera om den del deri, som å dem hvardera sig belöper och jag i ingen måtto känner. Låt mig veta om Bror har deremot något att påminna.

Att Professor Hagström är nämnd till Öfver Directeur vid Chirurgiska Societeten efter Theel lärer förrut vara bekant. Som dervid någon Lön icke är, så behåller han sin Profession med den dertill hörande Lönen. — Den afledne Baron Cederhielm skall lämnat efter sig egendom till något öfver 20 t:r guld, och således mer än någon förmodat. Som han i de senare åren lefde skild från sin Fru, som bebodde en annan egendom, så hade han accorderat med sin Inspector att hos honom njuta dagligt underhåll för 8 sk. om dagen. Efter två års förlopp fann Inspectoren, att han ej kunde med Contractet längre uthärda och proponerade Två Skill:rs förhögning på dagen, men Cederhielm fann rådligast att upsäga honom Inspection och söka sig en annan, som, förmodel. van att hålla sig skadeslös på annan väg, antog vilkoret, och födde honom in till hans nu timade död för ofvanberörde 8 sk. om dagen. Hans Enkefru skall till sin död sitta i ostördt Bo, men Montgomery slipper dock imedlertid att, såsom härtils skedt, betala arrende för Lindö egendom, som han bebor. Hälsa alla Patroner, gynnare och vänner.

Hvad kan fela Widenius, att jag aldrig får svar af honom?

LIX.

Stockholm d. 25 Januar. 1795 [läs 1796].

Min Högtärade Käre Herr Broder! Den 11 hujus hade jag den fägnad att erhålla Brors bref af d. 31 December. Jag hoppas, att mina sedermera med Hafsposten afsände 2:ne bref kommit Bror tillhanda. Ehuru jag än ej fått eller kunnat få svar å min i det förra brefvet gjorde förfrågan, huru jag borde förhålla mig med de 32 Rdr, som jag gifvit till Doctor Lönnrot att dermed betala de å Auctionen efter Archiatern Bäck dels för Academiens Bibliothek dels ock för Professor Haartman inropade Böcker, hvilka nu mera äro till mig lefvererade att till nästa vår förvaras, har jag likväl imedlertid i hosföljande Conto courant fört dem Bror till last. Jag ber ödmjukel. att Bror nu, medan alt är i friskt minne, ville öfverse denna min räckning, den jag tror i alla sina delar vara accurat och riktig.

Det hos mig stående Saldo 44 Rdr 15 sk. står till Brors ordres. Jag har deraf likväl redan utgifvit för Euphraséns Beskrifn. öfver Öarne Barthelemy, Eustache och S:t Christoph. med tillhörig Charta och Tabell 40 sk., för Gottmarks vederläggn. af Kantiska Philosophien 16 sk., för Silfverst. Litter. Tidning 4 Stycket 24 sk. och för andra häftet af Läsning för Landtmän 20 sk. och för Skjöldebrands Critiska afhandl. om den guldpenning i K. Mynt Cabinettet, som Keder velat hänföra till Oden, med en graverad Tabell 24 sk., tillsammans 2 Rdr 28 sk. Dessa piecer skall jag med första lägenhet afsända, om ej förr så med Bonsdorff, som dagel. väntas. Dock torde denne mannen, när han en gång kommer, dröija här till våren. Gottmark, en Lector i Westerås, har bjudit till att reducera Kant aldeles ad absurdum. Jag fruktar likväl att han tillagt honom satser dem han ej vidkännes, såsom att Kants rena förnuft enl. hans egna principer ej vore annat än den physiska instincten, att han betoge menniskjans själ all förmögenhet att per abstractionem formera sig generele begrep, med mera. Hans skrift är ock författad i en mycket plump stil.

Det nyaste som spörjes, är att Generalen Baron Pechlin icke länge sedan å Carlstens fästning aflidit, under en framhärdande con-

Drottninge gatan, och det så olyckl. att hans nåde Herr Gouverneuren genom en Fru fått kundskap derom, har för detta sitt tillbod, på Gouvern:s ordres blifvit sålunda näpst, att han om en afton, under stark eclairering i rumet och i samtl. sine Cameraters åsyn, blifvit befald att afklädd till bara skjortan lägga sig ned å en säng, då en gl. osnygg käring, som nyttjas att å Carlberg hålla afträden rena etc., inträdt och, aftacklad jämväl till alla sina öfverplagg, enligt ordres lagt sig bredevid honom och på ett skändeligt sätt caresserat honom, med itererade reprocher, att han en 15 à 16 ars gosse, såsom ännu ej full lemmad, icke haft försyn att tillbjuda en sak, den han ej ägde förmögenhet att komma till väga med. Den verkställande officeren har vågat göra remonstration om bägge straffdomarnes otillbörlighet, men på uttryckel. ordres har han nödgats låta dem gå i fullbordan efter bokstafven.

Är icke det en värdig Gouverneur. Man tror att dessa uptåg med det första skola kosta honom hans tjenst. Han har dessutom haft andra narraktigheter för sig, dock ej i en så aldeles ohygglig gout som dessa tvänne, hvilka nu utgöra taleämnet uti alla sällskaper i Staden och väcka en billig indignation öfver föreståndarens smutsiga tänkesätt. Jag har min kundskap, som Bror kan förstå, från säker hand, men dock behöfva dessa historier ej debiteras just för min räckning, ehuru bevisliga de ock äro.

Det säges, att en Broder till tillkommande drottningen skall efter Öfverstàth. Baron v. Essen blifva chef för Lif-Husarerne. Man omtalar ock att ett nytt värfvadt Dragone Reg:te skall upprättas. Jag vet dock ej hvar till en så kostsam anstalt penningar skola tagas.

Den blida väderleken, med täta rägnskurar, fortfar ännu. All kjelen är borta från jorden. Den 28 hujus utbjödos hos mig friska nyvuxna nässlor, de vackraste man ville önska sig, för 16 sk. korgen. Det var nog tidigt på året.

En Post af d. 7 Januarii är kommen från Finnland, men jag hade ej något bref dermed. Att le Hoc är rappellerad, lärer Bror sedt af Tyska Avisorne. Hälsa alla gynnare och vänner. Lef väl!

LXI.

Stockholm d. 5 Febr. 1796.

Högtärade Käre Herr Broder! D. 1 hujus anlände Professor Bonsdorff hit till staden, och d. 2 ditto fick jag det paquett, som med honom var till mig addresserat. Penningarne till Doctor Lüdeke och till Secret:n Sundel har jag låtit dem tillställa, hvarå ock deras egenhändige quittencer härhos medfölja. Lüdeke har till sitt quittence fogat ett Postscriptum, det jag ej förstår, men Bror lärer nog fatta meningen deraf. Giörvell har jag låtit söka, men min dräng har ej träffat honom. I morgon skall han få sine Sex Rdr antingen i sin Boklåda eller hemma i huset.

Jag anträdde tjenstgöringen d. 1 Febr. Gå, vågar jag omöijl. längre än från vagnen och up för trapporne, hvilka dock förekomma mig besvärlige, så länge gikten håller sig i den skadade Leden, med en under rörelse tilltagande svulnad.

Ruuthska saken är som bäst före. Får se huru den aflöper. Mitt bref med Capit:n Carpén jemte de medfölgde piecerne lärer Bror redan bekommit. Jag glömde då att berätta om den olycka, som till det allmännas och många enskiltes stora skada träffat Dannemora grufva, i det vatn inbrutit sig deri och så fyllt den, att någon malm deri på många år ej lärer kunna brytas. Det talas om, att man ärnar till vatnets upfordring där inrätta en Eld och Luft machin, sedan den Polhemska långt för detta blifvit obruklig och förfallit. Capitain Mechanicus Ankarsvärd vill åtaga sig att sätta den i ordning. Lika hvad upfordringsverk som ock där anläggas må, så är det vist att vatncolumnen är så stor att, enligt säker och tillförlitlig uträckning, fulla Två år behöfvas till dess utpumpning.

På Consistorii i Linköping hemställan och Beredningens tillstyrkande har K. M:t bifallit, att Adjuncten i Norrköping Sundelius, som antingen å Spectaclet därstädes eller vid annat sollennt tillfälle börjat sjunga Marseiller visan Ça ira etc., skall transporteras derifrån till medhjelpare hos Pastor i Enhörna, en liten Sokn om 12 mantal.

Ännu är ej Capitain Hagelberg arquebuserad. Ej eller har han mig vitterligen sökt nåd. Stads- och Expeditions Secret:n

Hochschild har fått en särdeles befattning, att i civila ärender vara Öfver Ståthåll:n till biträde. Jag bilägger för att skingra alla oriktiga rykten som derom till äfventyrs kunde kringspridas, en afskrift af Kongl. M:ts till Öfver Ståthållaren derom aflåtna Bref *).

En von Balthasar Knigge, gl. grosshandlare, som bodde i det vackra huset in under Observatorii backen emot Drottningsgatan, har af sin ansenl. qvarlåtenskap testamenterat äfven till noster Brandel 4,600 Riksd. Banco (säger Fyra Tusende Sexhundrade Riksd.), som dock ej utfalla förr än efter Enkans död. Han dog d. 29 Januarii och Enkan säges vara Sextio år gl. eller något deröfver. Husets förmögenhet anses till 16 à 18 t:r gull. Enkehuset och andra Pia corpora hafva deraf mycket att vänta. Enkefrun Juslén får jämväl 800 Rdr (säger Åtta Hundrade Riksd. B:co). Jag tviflar att hon sjelf ännu vet deraf.

Min tid är nu alt för kort och mitt arbete ganska träget. Hälsa Widenius. Jag har fått hans bref, men hinner ej förr än i andra veckan att svara derpå. Beder jämväl om min hälsning till alla andra gynnare och vänner. Må väl!

LXII.

Stockholm d. 26 Februar. 1796.

Högtärade Käre Herr Broder! I går kl. 5 fick jag af Professor Bonsdorff förnimma, att Baron Carnal och en Landtmätare Nordenstedt i morgon skola resa åt Finnland. Ett så godt tillfälle

*) *Afskrift.* Gustaf Adolph med p.p. Wi vele härmed nådeligen tillkänna gifva att Wi i nåder förordnat Expeditions Secret:n vid Wår Högtälskel. Fru Moders Hennes K. M:ts Enkedrottningens Hof Expedition och Stads Secret:n Rutger Fridr. Hochschild att vid Öfver Ståthållare Ämbetet i de civile ärenderne biträda vid de tillfällen då I så nödigt pröfven och göromålen det fordra, kommandes han att i anseende till sin innehafvande Secretare [*sic!*] Beställning vid Stockholms Stad ställa sig till underd. efterrättelse Wår under d. 8 Junii 1792 honom gifne nådiga Resolution. Wi befalle p.p. Stockholms Slott d. 23 Januarii 1796.

Carl.

M. Rosenblad.

NB. Den åberopade resol. innehåller att Hochschild skall endast ansvara för Rådst. R:ns Lagfarts- och Inteknings protocoller, med några andre små saker, men vara befriad från alla andra Stads Secreterare Beställningen tillhörige göromål.

har jag ej velat försumma, och skrifver derföre några rader, ehuru jag har vist tre om icke fyra Bref från Brors sida obesvarade.

De oförmodade händelser, som timat sedan sidstförl. Lördag, hafva väckt och sysslosatt Allmänhetens upmärksamhet på ett sätt som näppel:n kan beskrifvas. Det första var att förr detta Lands Höfd. Lagerbring berörde dag d. 20 hujus infann sig på rapporten och, presenterad för Hertigen, offentl. aflade sin tacksägelse för vunnen befordran till Öfver Post Directeurs ämbetet. Baron Rosenhane, som hade skriftel. försäkran derom, stod närvarande och ville få slag när han [af] en annan, som stod ännu närmare, fick höra anledningen till Lagerbrings underd. compliment. Måndagen d. 22 inkom till Staden Lagman Håkansson, kallad att intaga säte i Stats Contoiret såsom Vice Praesident. Nödiga rum för honom voro förrut hyrda på ett helt år. Straxt sades, att General Adjutanten Baron Cederström hals öfver hufvud skulle göra sig resfärdig till Pommern, för att stilla ett i Greifswald yppadt, men NB redan dämpadt uplopp af några gesäller. Han afreste ock verkeligen i denna dag. Hvem som skall succedera honom, vet man icke. Menighetens gissning, att det skall bli Generalen Toll, har likväl efter mitt omdöme Skalkar till uphofsmän. Under alt detta blef ock bekant, att Majoren Brännström, som följde med Armfelt till Italien, åter fått sin beställning och dertill blifvit nämnd till General Adjutant af flygeln, och denna sannfärdiga nouvelle bidrog att ytterligare surprenera folket.

Zibeth är ock hitkallad, det är vist, men hvad han skall nyttjas till är mera osäkert. Somlige säga han skall bli Hof Canceller; andre att han ad interim skall i stället för Baron Rålamb få högsta inseendet öfver Spectaclerne. Åtskillige vilja veta med visshet, att fröken Rudensköld sidst innan d. 14 nästkommande Martii skall från Spinnhuset vara lösgifven och att för henne skall upköpas en tjenlig Egendom där hon med anständighet kan etablera sig. Qua fide detta säges, vet jag icke. Kort förr än alt detta hände, viskades i mjugg att Konungen var missnögd med sin förmälning och att den skulle återgå. Detta rykte går nu i hvars mans mun och omtalas publiquement. Riks Cancell:n har väl haft Corps Diplomatique tillsammans hos sig och på nådig befallning förklarat att ryktet vore ogrundadt, men man vill anse det för en grimace, och att mariaget gar tillbaka. Både detta, om det händer, och alt det öfriga äro följder af Ryska Hofvets preces armatae, såsom en och hvar lättel. inser. Ja, man säger att Schwerinska Prinsessan skall indemniseras genom en af Ryska Storfurstarne. Bror finner sjelf hvad som häraf tils vidare bör tigas med, tiden skall snart visa hvad som är sant. Le Hoc som var rappellerad skall, som det förljudes, med sidsta

Post fått ordres att tils vidare stadna här qvar. Vi lefva som i ett stormande haf, och här är ingen frid.

I förr går nedlade Lands Höfd. Rosenstein sitt i Vetenskaps Academien förde praesidium med ett tal, innehållande en fortsättning af dess förra om uplysningen. Närlagde piece à 12 sk. i samma ämne synes i ett kort begrep innefatta det vigtigaste, som till tryckfrihetens försvar blifvit sagdt och kan sägas. Adjuncten Sundvall har inkommit, efter aftal med Hellenius, till Cancell:n med en Inlaga, deri han begär att emot sin adjuncts löns afstående till Hellenius och särskild ersättning af ett praebende hemans inkomster, blifva förhulpen till Finska domkyrko Pastoratet. För min del kan jag ej gilla denna cabale, den är emot författningarne och skulle leda till vådel. följder. Sed de hac re alias plura. Att den blir afslagen, vill jag ej tvifla på.

Den 15 hujus yttrade jag mig skriftel. i Ruuthska saken och gillade de i fråga varande quittencerne samt följaktel. befriade honom från alt ansvar, honom dock obetaget att enl. dess eget anbud med ed fylla att hvad af dessa penningar gått g:m hans hand, i conformité med Sal. Konungens ordres och vilja blifvit användt. Smalén utlät sig d. 22 hujus och fastställde till alla delar Cammar Revisionens utslag. Jag är curieux att se omröstningen slutad. Hälsa alla vänner och må väl!

Det vill påstås för visso att Zibeth skall efter hitkomsten gifta sig med Mamsell Hageman.

Bror måtte väl redan fått sig Almanachor, och derföre skickar jag dem icke, utan att derom få nya ordres.

LXIII.

Stockholm d. 4 Martii 1796.

Högtärade Kåre Herr Broder! Härjemte får jag tillsända Bror Assessor Gjörvells quittence å de, enligt Brors ordres, honom tillställte Sex Rdr. Sedan mitt sidsta under d. 26 nästförl. Februarii, som afgick med Landtmätaren Nordenstedt, har något nytt af värde icke sports. Att Håkansson skulle bli Vice Praesident i Stats Contoiret är endast en gissning. Är han i det afseendet hitkallad, så skall det väl snart visa sig.

Med omröstningen i Grefve Ruuths sak går ganska långsamt.

Utom mig, som måste bryta isen, hafva allenast Smalén och Widegren sig utlåtit och bägge till alla delar fastställt Cammar Revisionens utslag.

En ung Grosshandlare Schenling har i dessa dagar anmält sig om cession. I början ropades att Riksgälds Contoiret på denne mannens hand skulle förlora 26,000 Rdr härrörande af dess å ett Engelskt Handelshus dragne och till Riksgälds Contoiret sålde men med protest återkomne växlar. Men hvad man nu mera med säkerhet vet, är att Riksgälds Cont:s fordran på långt när ej går till den Summan. Gäldenären har, på ställd personnel Borgen, undsluppit Bysättning. Om han sedan kan reda sig ut ur sina trassliga affairer vet jag icke.

I förledne Måndags upvaktade jag vår illustrissimus och fann honom fullkoml. determinerad att bifalla Consistorii hemställan om Finska domkyrko annexan. Lohmans ansökning förekom honom aldeles impertinent, och Hellenii och Sundvalls Lönbyte ansåg han, lika som jag, så krångligt och konstigt, att han för ingen del deri ville ingå. Imedlertid går dock Sundvalls skrift till communication med Consistorium, som i sitt utlåtande deröfver ej torde hafva af nöden att vara vidlöftig. Frantzéns permission är ock prolongerad, hvarom Bref äfven till Consistorium lärer ankommit. Cancellern är just glad deråt, att han får resa och utan sin egen kännbara kostnad göra en så ansenlig tour kring Europa.

Ett rykte går, att HäradsHöfd. Arppe skall blifvit nyligen nämnd till Assessor i Commerce Collegio, men han sjelf påstår, att det är ogrundadt. Öfversten Baron Bennet, Premier Major vid Svea Garde, förestår General Adjutants sysslan i Baron Cederströms frånvaro. Bror finner af Tidningarne, att LandsHöfd. Rosenstein vid praesidii nedläggande i Vetensk. Academien icke, såsom jag förra gången berättade, gaf någon fortsättning af sitt tal om uplysningen, utan att han valt sig ett annat ämne af strödda reflexioner om upfostringsverket. Orsaken härtill, säger han, var den att han vill afbida hvad öde Kantiska Philosophien i den Lärda verlden kan förestå. — Lagman Ulners yngste Son, Cancellisten i General Krigs r:n Henric Ulner, skall gifta sig med en Opera flicka, hvars namn jag ej erinrar mig. Det är redan 2:ne gånger lyst till äktenskap för detta unga paret i Finska kyrkan. Gamle Öfver Intendenten Baron Adelcrantz är i dessa dagar med döden afgången. Bonsdorff lärer komma i composition med Corsar, sin half Svåger. Han tror, som många andra, att af den köld, som nu varat i snart 8 dagar, hafvet skall lägga sig, och då ärnar han genast härifrån med isföre öfver till Åland. Det vore curieust nog, om efter så blid vinter den farten blefve möijelig.

Att Avellan blifvit nämnd till Prosector lärer jag förr detta berättat. Hälsa alla patres, gynnare och vänner! Må väl!

Efter närmare besinnande, och dertill verkel. hindrad, upsköt jag med detta brefs expedition till i dag d. 7 Martii då det afgår med Posten norr om, ty efter alt utseende blir hafsvägen på lang tid ej practicable. Den 5 hujus eller Bönedags aftonen yppades i hörnet af Mäster Samuels gränd emot Drottninge gatan, uti kopparslag:n Lindskogs hus, och just i de rum Cancellie R. Adlerbeth där bebor, kl. emellan 9 och 10 om aftonen en eldsvåda, som dock omkring kl. 11 var släckt. Elden blossade ut genom ett fenster åt M. Samuels gränd, så jag ur mina fenster kunde se den, och det såg haskligt ut. Hertigen sjelf infann sig på stället där faran var.

I dag begrafves Adelcrantz. Brors bref af d. 18 Febr. fick jag i dag vid min hemkomst från Högsta Rätten. Tackar ödmjukel. derföre. Emot Brors praenumerations sedel har jag uttagit första Tomen af Kellgrens opuscula, den jag låtit häfta och aflämnat till fru Juslén att läsas. Vid första tillfälle med Bonsdorff eller någon annan skall den affölja. I dag yttrade sig Evelius i Ruuthska saken och fastställte Cammar Revisionens utslag. Den meningen blir ostridigt pluralitetens. Må altid väl!

LXIV.

Stockholm d. 25 Martii 1796.

Högtärade Käre Herr Broder! Med de ändtel. d. 19 hujus öfver hafvet ankomne fyra Finska Poster hade jag den fägnad att fa Brors bref af d. 25 Februarii. Sedermera lärer Bror erhållit tvänne mina bref, af hvilka det ena gick öfver hafvet och det andra genom Prof. Bonsdorffs anstalt norr om med en Landtmätare Nordenstedt, hvarvid följde en liten piece om Tryckfriheten. Nu är Ruuthska saken afgjord. K. M:ts dom, hel kort, justerades sidstförl. Måndag. Derig:m är Cammar Revisionens utslag in totum gilladt. Jag ensam var dissentiens. Omröstningen är utbegärd till tryckning, och ansökningen derom, som nu beror af Hertigens utlåtande, lärer bifallas.

Med Professor Bonsdorff, som nu är faren till Upsala, men i nästa vecka återkommer och då genast ärnar anträda resan åt Finnland, skickar jag Bror Kellgrens opera Tom. 1, som Fru Juslén haft till genomläsande och redan återstält, jemte Schröder-

heims Lefverne af Adlerbeth och, enligt Brors förnyade ordres, alla tre Calendrerne. Om Bror vill hafva Agrells Bref om Maroco (så skrifver auctorn), så skola de sändas vid nästa tillfälle. De äro i dag recenserade i Stockholms Posten. Jag har köpt och läsit dem och finner Recensentens omdöme ganska riktigt. Om möijligt blir, skall Bror med Bonsdorff äfven få de begärte Blomster Lökarne.

Den fameuse Netherwood kom ej längre än till sin Far i Småland, och är nu nyligen befordrad till Ryttmästare vid Adelsfanan med Indelning. Cancellisten i Götha HofRätt och HäradsHöfd:n Baron Clas Kurck, som icke mycket länge sedan studerade hos oss i Åbo, blef d. 17 hujus utnämnd till Assessor i Åbo Hof Rätt. Assessor Brunstedt i Cammar Revision har blifvit en af Directeurerne vid Nummer Lotteriet emot vanlig lön af 1000 plåtar. Stats-Commiss:n Naukhoff och Majoren samt Cammar Junkaren Cederfelt hafva fått survivance på Löner vid samma Direction. Ett rykte har gått att HäradsHöfd. Arppe vore nämnd till Assessor i Commerce Collegio. Han vill sjelf ej veta deraf. Ej heller vet jag, om det är sant. Hans M:t Konungen har för 14 dagar sedan tagit afsked af Cammar Collegium, och lärer efter helgen begynna med sina besök i Stats Contoiret. HofR. R. Hisinger har i fyra à 5 veckor varit ansatt af Podager, så han ej kunnat komma ur sine rum.

Vår Canceller reser vid nästa månads början till Pommern att där bestyra om sin afledne Broders hus. Af mitt förra bref finner Bror att Gadolin, Gustaf, otvifvelaktigt får Finska domkyrko församlingen. Han gaf ett stort Calas d. 17 hujus, där ock Bonsdorff var. Då berättade hans excellence mig, att han fått Hertigens svar och bifall, det för Candidaten Skog Magister Diplome må utfärdas. Jag läste ock Hertigens svar. Han blir borta alt till hösten, men de Academiska Expeditionerne skola dock hafva sin fulla gång. I synnerhet försäkrade han mig, att saken om nyssnämnde annexa ej skall blifva uppehållen. Var god och säg detta åt Gadolin.

Licentiaten Lönnroth säger, att han af Haartman ej bekommit mer än 10 Rdr och att Haartmans andra Remiss under vägen bortkommit, om den eljest afgått. Nyligen har han åter till mig aflämnat ett litet partie Böcker, att jemte de förre i nästa vår afsändas.

Afledne Grosshandlaren Knigge har genom sin fru varit beslägtad med Brandel, hvilken derföre ock är en af Executores Testamenti; men till fru Juslén har han haft ingen annan relation, än att han fattat någon affection för hennes sal. man, Revisions Secreteraren. Han skall eljest varit en väl beläsen och mycket berest samt i öfrigt en artig och angenäm man i lifstiden. Jag lärer i mitt förra nämndt, att han ock tillagt afl. Secret. Bellmans Enka

en årlig pension, om jag rätt mins, af 50 Rdr, som ock i hans Enkas lifstid kommer att utgå.

Revisions Secret:n Kihlgrén, som en tid förestått Öfver Post Directeurs ämbetet, har nu vid sin skilsmässa från denna interims function fått sig tillaggd af Postmedlen en lifstids pension af 500 Rdr. Jag torde glömt förrut att nämna, att den Cadetten på Carlberg, som lades på en parade säng med den gl. osnygga käringen, var en Grefve Clas Lewenhaupt. Käringen kallas nu allmännel. *Grefvinnan.* Före detta Amiralitets Cammar Rådet Sundin, som är den förste man vid Krigs Academiens räckenskaper, och hade jämväl en sin Son engagerad därstädes, har tagit honom derifrån. — Bror har till äfventyrs hört omtalas det grufliga klammeri, som yppats emellan Ärke Biskopen och samtel. Consistorii Ecclesiastici Ledamöter i Upsala vid förgifvande af Notarie sysslan vid Capitlet. Ärke Biskopen ville dertill ändtel. hafva en Mag:r Docens Fant, men de öfrige nämnde dertill enhälligt Mag:r Docens Almquist, och nu äro Besvär deröfver anförde af Fant. Man är rätt nyfiken att se utgången af detta mål. — Zibeth har redan länge varit här. Han ser ganska skral och dålig ut. Om han skall emploijeras vid någon beställning är ännu obekant. En Cammarherre från Mecklenburg Schwerin, Grefve Bülow, är ock för någon tid sedan hitkommen. Han skall flitigt frequentera Hofvet.

Hvad kan det varit för Barbarer som så obarmhertigt massacrerat Fändricken Silfverswan? Gummer och några andre hafva haft bref derom. Hälsa Widenius. Jag skall se till att kunna hjelpa hans Navander. Då han har Skuncks recommendation, lärer dervid någon särdeles svårighet icke möta. Var gunstig och låt Assessor Wallerian få närslutne Bref. Det innehåller ett responsum på hans förfrågan. Beder om min vördnad och hälsning till alla gynnare och vänner och nominatim till Herr Grefve Taube när han råkas. Må väl!

LXV.

Stockholm d. 30 Martii 1796.

Min Högtärade Käre Herr Broder! Då Professor Bonsdorff jemte Herr Majoren Baron Mannerheim nu skola afresa till Åbo, affärdar jag med den förre detta bref, hvarvid följa, enligt hvad jag i mitt sidsta Bref lofvade: Kellgrens Arbeten I delen à 4 sk.; Adlerbeths Minne af Schröderheim; Inrikes Civil- Hof och Stockholms Stads Calendrer, sammanbundne i ett Band .. à 40 sk. Som af de sidstnämnde icke ett enda Exemplar, som underligt var, kunde erhallas hos Vetensk. Acad. Boktryckare Lind, och jag ej heller i närmaste Bokbindare Bodar var i stånd att få något nytt inbundit Exempl. nödgas jag skicka mitt eget i hopp att kunna löpa up ett annat för mig sjelf.

Sedan jag så nyl. förrut skrifvit Bror till, kan Bror nu icke vänta af mig några nyheter af värde. Att fylla rumet bör jag dock nämna, att andre Secret:n i Cabinettet Baron Hans Hierta nyligen är derifrån transporterad till Protocolls Secreterare i Justitiae Revisions Expedition, för den orsak, som det säges, att han glosserat något öfver Riks Cancellern och Baron Rosenhane. — Auctorn till piecen om Tryckfriheten skall vara Copisten i Cancellie Collegii Expedition von Schantz. Lagerbring har, på nådig befallning, fatt i Cancellie Collegio intaga säte efter dess förr innehafde Stats Secreterare fullmakt, så att han nu sitter näst efter Hof- och Justitiae Cancellererne och framföre Stats Secret:n Rosenblad. Hans Excellence Baron Reuterholm blef Ledamot i Vetensk. Academien med 15 röster af 22. För hans skull måste en ny Lag göras, att nämligen $^2/_3$ delar af de närvarande väljandes röster skulle vara tillräcklige att gifva en Candidat rum bland Ledamöterne.

Hvad jag i något af mina förra bref vill minnas mig hafva berättat, att Baron Pechlin hade genom döden afgått, är aldeles ogrundadt. Det var ett falskt rykte som derom hitfördes, och under min då påstående orörlighet ägde jag ej tillfälle att derom inhemta närmare visshet. — Nu är omröstnings protocollet i Ruuthska saken på trycket. Det lärer bli färdigt i nästa vecka, och vid första lä-

genhet derefter skall jag öfversända det, jemte de dertill hörande och redan tryckte Handlingar.

Jag bilägger härhos en Tabell öfver Finnlands folkmängd, areala innehåll m. m., författad med Landtmäteri Cont:s biträde af Cammar Rådet Lilljenheim och öfversedd i Cammar Collegio samt därstädes praesenterad Hans M:t Konungen vid det under Hans M:ts besök i Collegio några ärender rörande Finnska Storskiftes verket där föredrogos. Denna Tabell, den jag menar Bror i flera delar af sina förr ägande Samlingar lärer kunna controllera, gifver anledning till många reflexioner, utom dem som dervid äro fogade. Folknummern för hvarje Län har utur 1790 års Tabellverk, såsom inrättadt endast efter Stiften, ej kunnat inhämtas, och derföre är endast hufvudsumman utförd.

Natten emot Påskdagen begynte här snöga, och nu hafva vi mera snö än någonsin tillförene i hela denna vinter. Den lärer dock ej bli långvarig, åtminstone icke här i Staden. Hälsa Widenius. Hans Navander kunde ej bli Upsyningsman vid Sjötullen i Åbo, utan bortgafs sysslan till hans vida äldre medsökande Naulander, som i 13 år varit Besökare. Saken var i Tulldirection afgjord thorsdagen förrut innan jag om Lördagen feck hans bref derom. Om jag ock fått det förr, skulle Navander såsom yngre ändock ej kunnat hjelpas.

Ställningen för den Telegraph, som vid Grisselhamn skall inrättas, står nu färdig upsatt på gården vid mindre Kongl. Theatern. Den ser ut som en oklädd klockstapel. Men dertill hörande 9 kopparskifvor äro ock insatte. Med första sjölägenhet skall den i stycken söndertagen transporteras till stället där den skall komma att stå. En dylik lärer ock vara bygd på Ålandska sidan.

De rykten, som i anledning af Lagerbrings befordran upkommo, hafva nu åter tystnat. Håkansson är ock återrest till Carlscrona. Imedlertid blir dock den nämnde befordran tils vidare en obegriplig gåta. Att den hade skedt endast i faveur för hans Systersson Schwerin, som var till Ryssland, ser ej nog troligt ut.

Bonsdorff har, som ej af honom sjelf utan af andra mig är berättat, sökt sig här en accords man. Han har sagt sig vilja afgå för 3000 Rdr, af hvilka hans successor skulle betala 2000 Rdr och Exspectanterne i Philosophiska Faculteten tillsammans de öfrige 1000 Rdr. Mig vitterligen har likväl ännu ej träffats någon som velat i underhandling derom sig med honom inlåta. Efter 14 dagar eller sidst tre veckor lärer andra delen af Kellgrens opuscula blifva färdig, och när sedan tillfälle blir, skall jag öfverstyra den.

I Fahlu grufva har elden nyligen löskommit och brinner än olyckligt vis i full fart. Man skall redan gifvit alt hopp förlorat

om dess släckning. De i Staden närmast till grufvan boende skola ock flytta från sine hus och berga sin egendom i säkerhet. Femton år på sin högd hade denna grufva än kunnat brytas, men nu lärer ock den sidsta avantage man väntade sig af dess Bergfästen, på hvilka i de senaste åren brytning anställdes, vara försvunnen.

Lemlands Pastorat är genom Contre Amiralen Stedingks nitiska bemedling bortgifvit till Bataillons Prästen Jungh, och Wirmo Pastorat skall, som det säges, vara ämnadt åt Simonelli. Sedan Bonsdorff upskjöt sin resa till d. 2 April, fick jag rådrum att skrifva Widenius sjelf till. Supplicerar att närlagde bref till honom, och till Fru Fredensköld kunde dem tillsändas. Hälsa alla gynnare och vänner! Framhärdar beständigt att vara Min Högtärade Herr Broders

ödmjuke tjenare
Matth. Calonius.

Nu i dag d. 1 April säges allmännel:n af kunnigt folk att Konungens Biläger är upskjutit till emot slutet af Augusti månad. Hvem är den gl. Hedersman, hvars antekningar om årsväxten och väderleken i Finnland i Åbo Tidn. nyl. voro införde. I början ville jag tro, att det varit gl. Inspect:n Rahm på Meldola, som fört journalen, men sedan förekommo reflexioner, som syntes mig vara öfver hans spher. Må de äro af framl. HofR. R. Juslén.

LXVI.

Stockholm d. 7 April 1796.

Min Högtärade Herr Broder! Den 4 hujus erhöll jag, efter lang väntan, Brors bref af d. 31 Martii om aftonen. Det inneslutne till fru Juslén aflämnade jag till henne dagen derpa. Hon bad om sin hälsning, och ehuru hon är fast i sin föresats att flytta öfver till Finnland, hoppades hon likväl, att Bror sjelfmant afpassar sine anstalter om rum för henne efter närvarande vidt utseende conjunctur, så att ingen ting vist i den vägen må afgöras, innan nagon säkerhet för den orten sig kan förete, hvilket hon ock begärte att jag hos Bror ville anmäla.

Genom de Courierer, som d. 1 hujus om aftonen och om natten emot d. 2 hit ankommo, utspriddes genast krigiska rykten. Veder-

börande i Cabinettet voro samlade nästnämnde dag kl. 8 om morgonen, och kl. 11 sammankallades en hemlig Conseille. Straxt anbefaltes Baron Wrede och Palmfelt att resa åt Finnland; de fingo med sig 25,000 Rdr, som af Riksgälds Cont. upnegotierades, och 10,000 Rdr af Stats Cont. till Skärgårds flottans utrustning. En del af Svenska Reg:terne fingo ock ordres att samlas. Hvad mera som blifvit beslutit, är obekant. Brors bref om allarmet på Finska sidan var mera uplysande än alle andre, som jag fått se eller hört omtalas. Noticen om Finska Arméens upbrott har på Beursen om tisdagen d. 5 gjordt mycken sensation. Agio emellan Banco mynt och Riksgälds sedlar upstegrades straxt från 10 till 11 procent, och om några dagar lärer det gå till 14 à 15 procent. Växel Coursen steg ock den dagen 1/2 skilling per Riksdaler. Hofvet söker att hålla god mine, men Gud ser till hjertat. Menigheten tröstas och tröstar sig dermed, att Ryska rustningarne äro endast en tom figurering, men den uplystare delen synes frukta för någon ting alfvarsammare. Det viskas i mjugg, att Ryska fordringarne äro 1) att Sveriges alliance med Frankrike skall uphäfvas, 2) att Gottland skall öfverlämnas åt Ryssland för att blifva en Depôt för dess flotta eller ett Ryskt Gibraltar i Östersjön, 3) att Sveaborg skall raseras. Andre tillägga, att ock Konungens förmälnings uphäfvande skall påstås. Andre åter säga, att derom icke ett ord nämnes. Hvad som af alt detta må vara sant, lämnas derhän. De fleste komma dock deri öfverens, att R—t—ms eloignerande från Regerings ärenderne absolument skall pretenderas, i sammanhang hvarmed ock några vilja veta att han redan nedlagt eller snart skall nedlägga sitt ämbete och draga sig från hofvet. Jag vet dock ej, om det händt eller om det skall hända. Har Ryssland alfvar med sin invasion, såsom jag fruktar, så är utsikten för oss faselig. Sed Deus meliora!!

En Grefve Cronhielm, Capitain af Gardet, Svensk och ej Finne, blef nyligen för gäld insatt på högvakten. Kort derpå yppades, att han i Commerce Rådet Arvidssons namn utgifvit en falsk assignation å 500 Rdr och att han äfven uthändigat ett Skuldebref å lika summa, derunder han i Hans Excell:s Baron Kurcks namn falskel:n hade teknat hans borgen såsom för egen skuld. Så snart detta blef bekant, begärte Capitains-corpsen vid Gardet att få upsäga all tjenstgöring med honom. Det beviljades. När en Deputation af Capitainerne förkunnade honom om en förmiddag kl. 10 denna upsägning, hade Cronhielm på sig en öfverråck med Gardes uniforms knappar uti. Han tillsades att straxt afkläda sig den, för att låta knapparne afsprättas. Men då han anhöll om något anstånd dermed, inkallades Profossen, som afdrog honom Råcken. Man sammansköt derefter det accord han efter nu varande författningar i

alla fall borde hafva och utgjorde 6000 Rdr, hvilka 6000 Rdr man för hans eller rättare sagt hans Creditorers räckning deponerade hos Fält Camereraren vid Reg:tet Söderberg. Denne har i dessa dagar försvunnit, och tagit med sig både den arme Cronhielms accordsumma och dertill alla aflöningsmedel, som han om händer hade, ja till och med Gardes Barnhus cassan. Nu efterspanas han på alla håll. Jag har lust att se, om icke Cronhielm på något sätt skaffas undan. Jag tviflar om han, som Grefve, kan blottställas för den infamie hans bedrägeri förtjent. Hans skuld anses stiga till 16,000 Rdr, och af dessa hade han för sitt Compagnie betalt 10,000 Rdr.

De till Ruuthska saken hörande i år utgifne Handlingarne jemte Omröstnings protocollet i Högsta Domstolen följa härjemte, så att Bror nu får den acten complette till efterverldens upbyggelse. Var god och låt Grefve Taube få del af omröstningen, om han är curieux att läsa den.

Hälsa Herr Camereraren Widenius och påminn honom, att han med första skickar mig penningar, så mycket som sig göra låter. Vårt första quartal är än ej utfallit, och jag vill ej tigga mig till någon faveur i Ränte Cammaren, såsom många andre gjordt. Detta bref afgår med Majoren Jägerhorn af Savolaxska Reg:tet, som lika med alle andre härvarande Finnske Officerare fått ordres att sidst i dag till sin station afresa.

Som vi här icke få veta om kriget någon ting, om ej falska och upstufvade rykten, så hoppas jag att Bror tid efter annan, när med säker resande lägenhet yppas, underrättar mig om tillståndet och hvad man kan hafva att frukta eller hoppas. Jag försäkrar att hvar lapp, straxt den är läsen, skall upbrännas. Med Posten begär jag ej att något annat, än som allmänt kunnigt och ovedersägeligt är må skrifvas. Jag supponerar, att de under sidsta kriget ifrigaste Rojalisterne äro nu de starckaste Svenske Ryssar. Svårligen kan jag föreställa mig att det kunde vara annorlunda. Hälsa alla gynnare och vänner!

LXVII.

Stockholm d. 21 April 1796.

Min Högtärade Herr Broder! Tack tusendefalt för Brefvet af d. 14 hujus, som d. 19 ankom. Hvem har författat Consistorii Ecclesiastici Circulaire? Om det är sant, som nu allmänt säges och påstås, så är den hotande stormen afvänd. Jag har ock sedt ett bref af d. 12 hujus från Öfverste Lieut. Knorring till Hof R. R. Hisinger, af innehåll att han jemte Generalen Baron Klingsporr rest hela gränsen upföre; att då än inga Ryska Troupper, utöfver hvad äfven i fredlig tid vanligt är, varit synlige i den negden; att en samma dag ankommen Courier från Petersburg berättat, det de dit sammandragne Troupper då ännu ej varit färdige att aftåga; och att således alla anledningar vore att förmoda, det vi finge sitta i frid. Med detta hopp tröstas och Hufvudstadens Invånare af Regeringen. Också har agio emellan Banco och Riksgälds sedlar i dessa dagar redan fallit från 14 till 10 och växelcoursen är äfven nedsatt från 1 à $1^1/_2$ till $^1/_2$ sk. per Riksd. specie. Att Ryssland skulle gjordt prètensioner om Sveaborgs förstöring och om cession af Gottland, var ett grundlöst rykte, som Regeringen sjelf, för att upjaga menigheten till enthousiasme, sorgfälligt lät utsprida. Hvad Kejsarinnan för öfrigt yrkat, är ej med visshet bekant. Sannolikt är att Reuterholms éloignement från Hofvet varit en af de articlar, som hon envisast påstått, ehuru dock nu säges, att hon jämväl derifrån sig begifvit.

Huru det kan gå med Franska alliancen och med giftermålet skall till äfventyrs snart nog spörjas. Att det senare går åter, anses af de fleste som en afgjord sak, hälst som den unge Herren svårligen torde finna sig deri. Jag lärer förrut berättat några particulariteter i den vägen. Att imedlertid i anledning af den befarade invasion Riksgälds Contoirets fullmägtige blefvo upkallade och tillsagde derom, att K. M:t fann nödvändigheten fordra, det Riksens Ständers i deras vård lämnade Creditif måtte upbrytas och de deri till oförmodade behof anslagne penningar till Konungen öfverlämnas; att detta Creditif lydde å En million Rdr eller 60 t:r guld; och att halfva summan deraf till K. M:ts disposition blifvit utgifven,

det alt lärer vara förrut bekant. Vid denna betalning har Riksgälds Cont:t afkortat den summa af i Åbo Läns inväxlade gl. sedlar, som Landshöfd:n hade på nytt satt i rörelse. Straxt som Riksg. Cont:s fullmägtige hade varit upkallade, upkom bland menigheten här det rykte att hela Krigsryktet och Finska Arméens upbrott varit endast en operation af vår Ministère för att åtkomma Creditivet och att få bortsopa de sidsta penningar som än funnos att tillgå.

Man sade att Kejsarinnan intet annat begärt, än att Reuterholm skulle skiljas från affairerne, och att för hans conservation Riket ej borde sacrifiera något. Några skalkar bland Hof Cavaillererne tillade och bragte ut bland Hof fruntimret, att Kejsarinnan absolument eskade, det Reuterholm borde gifta sig med Fröken Rudensköld för att reparera hennes kränckta heder, och denna galenskap, ehuru den ej troddes, gaf dem ett rikt ämne för flin och sladder. Nu är folket tranquiliseradt, och med Guds hjelp väntar man att Finska Arméen snart skall återkallas från gränsen.

Åbo boernes omdömen om mitt förhållande i Ruuthska saken härflyta antingen af ilska eller okunnighet, och till äfventyrs af deras ingifvelse, som på min bekostnad söka bemantla sin egen föraktliga procedur. Jag har ej kunnat gilla Cammar Revisions förfarande deri att författa sitt utslag annorlunda än det efter omröstningen vara bordt, emedan jag ansedt en sådan tilltagsenhet högst vådelig. Men att jag skulle förklarat omröstningen laga kraft vunnen, är en lögn, hvartill i mitt votum ej finnes något sporr. Att Konungens namn var af honom sjelf å reversalerne skrifvit, det är i utslaget af Cammar Revision erkändt. Likaledes att denna Konungens påskrift skulle gälla åtminstone ad interim som quittence, står äfven i deras utslag; och då utslaget å Kronans sida å dessa delar ej är öfverklagat, har jag sagt det vara Laga kraft vunnit, ehuru jag dock i den senare delen, där utslaget är konstigt och krångligt, tillagt andra skäl att bestyrka påskriftens betydelse. Nu är voteringen under allmänhetens ögon, och jag rädes icke för den uplystare delens omdöme. Om jag, utan att skryta, haft någon reputation förrut, så har den minst till dubbelt blifvit ökad genom denna sak hos alt det kloka folket. Också har jag derefter af Hertigen blifvit bemött med lika nåd som altid tillförene. Reuterholm har jag sedan ej sedt. Det är endast han och hans Creatur, som äro missnögde med mitt votum, ehuru de här i Stockholm, där det allmänt gillas och där det förändrat publiquens ton, ej våga att uppenbarl. klandra det. Att jag skulle gatt från mina förra principer, är ock en lögn. Hvar och en som vet, att det just var jag, som förra gången afvärgde att Konungen ej gillade, såsom Hisinger & Ehrenheim, Cammar Revisionens interlocutoriska utslag, lär väl begripa,

att mitt ultimatum ej kunde blifva det samma som Cammar Revisionens.

Att Grefve Ruuth vunnit och vunnit skamlöst på sina växel negotiationer, uphandlingar och leverancer under kriget, det tror jag, och på den sidan hade han rättel. bordt angripas. Men att han utur kronans cassor, af dit influtna penningar, till enskild vinning kunnat tillgripa öfver 19 tunnor guld, under K. Gustafs ögon som kände sina tillgångar och som altid var i behof, är en orimlighet. Tiden skall ock ofelbarl. visa, att hela denna sak stadnar i ett parturiunt montes.

Professor Wilcke Secreterare i Vet. Acad. dog i förr går af en halsfluss eller så kallad strypsjuka efter fyra dagars sjukdom. Academiens Ledamöter äro bekymrade om, hvar de skola få åt honom en tjenlig successor. Sparrman söker ledigheten, men att han dertill ej duger, lärer vara otvifvelaktigt. Schultén vill ej hafva den posten. — Nu utsprides att Cronhielm blifvit på Högvakten rörd till sina sinnen. Han lärer, för att frälsas från infamie, på en kort tid insättas på Dannviken.

Medföljande protocoll uplyser stridigheten emellan Ärke B. och Consistoriales i Upsala. Fants och Ärke B. öfver Consistorium andragne Besvär, i hvilka den senare varit på oanständigt vis hård och missfirmlig emot Consistorium, hafva i går blifvit föredragne i Beredningen, hvars pluralitet par pure politique och att stifta fred, tillstyrckt det sysslan borde gifvas till Floderus. Marcks v. Würtemberg, en stor Skalhake, har ensam voterat till Ärke Biskopens förmon och för hans Fant. Det blir artigt att se hvad partie Hertigen tager.

Rådman Trapp, som har med sig detta bref aflämnar tillika till Bror följande Böcker, som alla torde af Bror behållas, ändå att de fleste ej äro requirerade, näml.: Kellgrens arbeten 2:dra delen; Agrells Bref om Maroco, inbunden; Oedmanns Samling af Bref om Portugall; Klemans resa från Wien till Belgrad, Crim etc.; Läsning för Landtmän 3:dje Häftet. På Rådmannens begäran har jag lämnat dem till honom lösa och utan omslag, på det han under resan, och i händelse af uppehåll för menföret i posten, måtte hafva utväg att roa sig med lectur. Jag hoppas Bror ej misstycker denna anstalt.

Det säges att d. 19 hujus Riks Cancell:n aflämnat till Mecklenburg Schwerinska Hofmarskalken Bülow en note af innehåll, *att Riket befann sig i den ställning, att Konungens giftermåls fullbordan för det närvarande ej kunde påtänckas.* Jag menar, att så verkeligen skedt. Saken omtalas af kunnigt folk allmännel. och utan alla förbehåll.

Räckning öfver Böckerne skickar jag nästa gång. Jag hinner nu ej mera, emedan jag först kl. 9 fick veta att Rådm. Trapp skulle afresa i dag. Bränn up detta och hälsa alla vänner!

Apostille. Jag känner ej Arckenholtz om sjuåriga kriget, ej heller Fragmenterne af Utländsk Litteratur, men skall göra mig om dem underrättad. Silfverstolpe har hit fört Belsham's Memoirs of Great Britain under the House of Brunzvig Lüneburg, Ejusdem Memoirs of the reign of George III. Den förre består af 4 Voll. i stor 8:o och den senare af 1 Vol. i samma format. I bägge afmålas Regeringen såsom förd efter en fattad plan till folkets och frihetens förtryck. Den nu varande Konungen och hans Minister Pitt afskildras i egenskap af de största Tyranner, som varit och förstått att per cuniculos undergräfva Constitution och friheten. Jag har i dessa dagar fått mig den senare till låns, men jag skall köpa den i dag om något Exemplar än är quar. Han har ock en Plowdens History of the British Empire during the Year 1794, författad i ena-handa gout.

I Lund auctionneras åter ett formidabelt stort Bibliothek. På Cataloguen står ej hvars det är, och jag har ej heller fått på annan väg veta det. Men genom Lundblad har jag requirerat några, och bland dem Boehmers Edition af Jus Canonicum 2 Voll. 4:o, och den borde Bibliotheket hafva. Får se om jag får den för 4 Rdr som jag fixerat. Den kostar eljest 15 à 16 Tyska Riksd. när den köpes där ute.

LXVIII.

Stockholm d. 29 April 1796.

Min Högtärade Käre Herr Broder! I förr går hade jag den fägnad att erhalla Brors Bref af d. 21 hujus. Så mycket jag deraf kan sluta, måste Bror då än ej fatt mitt, omkring d. 7 eller 8 April med Herr Majoren Jägerhorn afgångne Bref, hvarvid omröstnings protocollet i Ruuthska saken med andre dertill hörande Handlingar voro bilagde; och det förekommer mig rätt surprenant, hälst Gummer säger sig redan hafva fått svar å några sine med bemälde Major afskickade Bref. Rådman Trapp måste väl nu vara ankommen. Med honom skickade jag Bror några Böcker, men glömde att lata första häftet af Silfverstolpes Litteratur Tidning för inne-

varande år medfölja. Jag skall sända det med första lägenhet som yppas.

Förmodel. hafve vi nu mera ej att frugta för något krig. Imedlertid förekommer mig altsammans som en mörk gåta. Uppå Skeppsholmen arbetas på Galerernes reparation, dock ej med någon force. Man hörer ej heller af några uphandlingar för kronans och arméens räckning. Likväl säges, att Öfverste Ankarheim vid Galere Escadren härstädes (förrut kallad Gris) skall vara utnämnd till den General Intendents post, som under sidsta kriget af Generalen Baron Klingsporr förvaltades. Nu är Generalen von Platen utnämnd till General Gouverneur i Pommern i Grefve Ruuths ställe, och General Majoren Baron Cederström har fatt norra Skånska Cavalleriet efter v. Platen, tillika med Titul af General Commendant i Skåne. Uti Ordens Capitlet i går hafva ej några band eller stjernor blifvit bortgifne. Det är naturligt, att man sparar sådane gracers utdelning åt Konungen, då han efter Sex månader skall tillträda Riksstyrelsen.

Vår Canceller afreste i dag till Pommern. Det var rätt väl, att oaktadt Brandels verkeliga opasslighet, de Academiske ärenderne blefvo expedierade. RiksDrotzet reser i morgon till sine gods i Skåne och blir där till slutet af Julii månad.

I vissa 8 dagar, om ej längre, hafve vi haft vackert vårväder, men ej något rägn, som dock vore högst nödigt. I dag omkring kl. 7 liknade det sig dertill, men åter är himmelen upklarnad. Stickelbärs Buskarne äro redan något gröna, men på andre Buskar eller trän äro löfknopparne ännu ej utspruckne.

Utom en Commendering af 800 man af Södermanlands Reg:te, hvaraf en del arbetar på Skeppsholmen och en annan del i Kongsträgården vid Jacobs kyrka, är ej något annat krigsfolk hitkommit, och Gud vare lof att de ej behöfvas! Hälsa alla gynnare och vänner. Mera nästa gång. Må väl!

P. S. Om Bror förrut äger de fyra utkomna häften af Jöransons Försök till ett Systeme i Sveriges Allmänna Hushållning, så kan Bror nu få *femte* häftet om Slögder, Nordsjöfiskeriet etc., som i dag annonceras såsom utgifven à 1 Rdr Expl.

LXIX.

[1796 $^{7}/_{5}$, odateradt].

Min Högtärade Käre Herr Broder! Den 4 hujus fick jag Brors bref af d. 28 April. Deraf fann jag, att mitt bref med Jägerhorn riktigt framkommit. Sedermera lärer ock Rådman Trapp anländt, förmodel. fullproppad med rykten och gissningar. Af Tidningarne har Bror ock redan förmärckt, att jag i mitt af d. 29 April pratade i fåvitsko i det jag sade att d. 28 ditto ej några band och stjernor blifvit utdelte. Så trodde jag, till vid pass en time efter det brefvet var bortskickadt.

Ryktet har väl redan fört till Åbo den lustiga scene i Justitiae Conseilen d. 29 April rörande Grefve Ruuths sak. Han hade anhållit, att där eftergift af gunst och nåde honom ej kunde beviljas för den honom till utbetalning ålagde och all hans både ärfda och förvärfvade egendom öfverstigande summa, honom dock något anstånd måtte förunnas att söka composition med sine private Borgenärer, på det kronan kunde erhålla mer, än som vid en forcerad execution blefve möijligt. Hertigen ville af flera skäl undvika att utlåta sig deröfver och deremot göra anstand med decision deri till dess Konungen snart komme att tillträda Regeringen, då Hans M:t efter eget godtfinnande kunde dermed göra och låta. Detta ansåg ater Konungen blifva för sig mycket obehagligt in initio novi principatus, och yrkade derföre att Hertigen, som innehade hela Konunga magten och under hvars ögon saken blifvit börjad och fortsatt, sjelf borde slutel. sig deri yttra, hvilket ock sedan skedde med afslag å Ruuths ansökning. Sed de hac re alias plura.

All farhåga om krig har nu upphört. Några anstalter, som ägde ett krigiskt utseende, hafva Gud ske lof! ej sports, och till Menighetens stora tillfredsställelse har man ej eller förrut här haft nagon särdeles anledning till att frukta något anfall. Nu är å Byggnaden på Carlberg mycken ändring anbefald efter dertill gifven dessein, och Slottet synes apteras till Logie för Hertigen. Ändringarne skola vara verkstälde till d. 1 November nästkommande. I Kungsträgården arbetas med force.

Boktryckeri Lärlingen i Åbo Molander blef i förl. tisdag återställd till äran i Högsta Rätten. Man ansåg anläggningen den han med sin renskrifning främja sökt, så complicerad, att den ej kunnat stiga i en 17 års ynglings hjärna; att han således agerat som ett verktyg i fadrens hand, som med sitt sjelfmord beseglat öfvertygelsen om sin brottslighet, och att förty den arma gossen till sin välfärd ej borde ruineras. Utan tvifvel bifalles detta af Hertigen. Låt, om det så passar sig, Frenckell härom få kunskap. — Också hafva vi i Högsta Rätten omröstat öfver Consistorii Ecclesiastici i Åbo hemställan angående Lägrade qvinnors hemliga aflösning, huruvida den ovilkorl. borde ske i Sacristian. Två Ledamöter, jag och Ehrenheim, tillstyrckte bifall af Consistorii pluralitets tanka, den jag ock understödde med flera skäl. Alla de öfrige ville att Sacristian absolument skulle vid dylika tillfällen nyttjas. Jag menar, att den lindrigare meningen af Hertigen gillas, och jag tror den är den rätta, då frågan, såsom jag den äfven förestält, endast är om sannskyldiga förståendet af 1778 års bref. Jag hade ej väntat af Tengström att han skulle vara så stark rigorist.

Till uplysning om mitt votum i Ruuthska saken bör jag endast anmärka, att helt annat är, om ej redogörelse methoden bordt och kunnat vara annorlunda ställd, som ofelbart bör medgifvas; och helt annat, om för en felaktig, vedertagen och godkänd method en finance Minister bör bli ett oskyldigt offer? Sat sapienti. Om quitterings methoden ej var tydelig och expressif, så borde väl efter all Lagprincipe dess tvetydighet ligga honom till last, som ej skref mera bestämdt, h. e. kronan, men ingalunda den, som ej vågade dictera quittencet för sin Konung.

Hälsa alla patres och vänner. Må väl!!

LXX.

Stockholm d. 13 Maji 1796.

Min Högtärade Käre Broder! I dag var Licentiaten Lönnroth hos mig, och sedan han fått slutel. rätt på Professor Haartmans till honom in Januario afsände, men innom behörig tid ej uttagne och derföre på öfverblefne brefchartan upförde Bref, återbetalte till mig uppå det förskott han af mig d. 23 sidstl. December erhöll Tjugu Sex Riksd. och 16 sk. Dessa 26 Rdr 16 sk. har jag nu åter debiterat mig före i min Conto med Bror, så att Bror följaktel. ingen

ting far att fordra hos Professor Haartman, men har i dess ställe hos mig till godo nämnde summa.

Nu säges alla stridigheterne med Ryska Hofvet vara bilagde. Skeppen vid holmen begynte man i går att aftackla. I dag lärer ock Generalen Klingsporr fa ordres att lata de till gränsen dragne Finska Regementerne återtåga till sine Rotar.

Jag glömde att nämna, det jag nu i dag äfven inventerade de af Lönnrot å auction efter Archiatern Bäck inropade och hos mig nedsatte Böcker, och fann depositionen enligt hans förtekning riktig.

Observatorn Professor Prosperin blef, endast med två rösters skiljaktighet, vald och kallad till Secreterare vid Vetenskaps Academien i Wilckes ställe, men han har undanbedit sig denna post. Han säger sig efter två ar blifva emeritus, och då vill han med sin nu innehafvande lön sätta sig i ro. Hvar skall nu en duglig Secreterare tagas? Professor Gadolin, den äldre, kunde till äfventyrs få kallelse dertill, men han, lika som Schultén, lära ej vilja hafva den.

En Grefve Frölich, mag till LandsHöfd. Bunge, är blefven LandsHöfding i Hernösand i nämnde sin svärfaders ställe. Grefve Fabian Fersen är transporterad till Chef för gula Gardet efter Baron Cederström, och Öfverste Baron Bennet skall befordras, som det säges, till någon ledig blifvande LandsHöfdinge Beställning. Den af mig förr omnämnde Grefve Cronhielm är verkel. förd på Dannviken, förmodel. lika klok som han var förrut.

Consistorii Eccles. i Åbo circulaire om kriget vann här mycken approbation. Justitiae Canceller, som fick det af mig till påseende, lät införa det i Dagl. Allehanda. Jag har på auction i Lund fatt Wolffs Jus Naturae & Gentium i IX Franska band 4:o för 8 Rdr och Boehmers Corpus Juris Canonici in forma Imperiali, inbunden i Maroquin, för 3 Rdr och Scriptores Physiognomiae Veteres Graece & Latine ex recens. Sylburgii c. notis variorum, Altenburg 1780 in 8:o, för 42 skillingar, samt Clementis Romani Constitutiones Apostolorum för 16 sk. 3 rdst. Jag skrifver till Professor Lundblad i dag, att när han skickar mig dessa, han ock da ville lata Åbo Academies Böcker medfölja till mig, sa framt nagot fartyg ej vore, som fran Malmö skulle ga directe pa Åbo.

I gar hade vi här ett härligt rägn efter en ganska langvarig och bekymrande torka. Hälsa alla gynnare och vänner! Ma väl!!

LXXI.

Stockholm d. 24 Maji 1796.

Min Högtärade Käre Herr Broder! Mycken tacksägelse för Brefvet af d. 9 Maji. Mitt af d. 13 ditto med Posten härer utan tvifvel ankommit. Med Radman Trapps skeppare Berg, som likväl ej förr än i nästa vecka blir resfärdig, afsänder jag alla de af Lönnroth inköpte Böcker, jemte dem af Lindströmers Bibliothek som jag af Doctor Borg för Brors räckn. inlöste, såsom ock Brors senaste requisitioner. Pa altsammans skola förtekningar da medfölja. Imedlertid och par curiosité skickar jag här innelyckt en duplett af Conseil-protocollet d. 29 nästl. April. Ett oskurit Expl. för att complettera Samlingen skall med den öfrige remissen afgå.

Jurisdictionerne i Finnland hafva nyl. undergått en stark klyfning. Säxmäki Häraders domsaga är delt, så att den förr varande Häradsh. Gadds yngre Broder fått deraf den andra hälften. Af Rautalambi jurisdiction har v. Kothen, och af LillSavolax ditto v. Häradshöfd. Envall fått hälften. — Hertigen vidtog Beredningens förslag, att Floderus skulle bli Notarius i Upsala Consistorium. Dermed är Ärke Bispen någorlunda väl till frids, men de öfrige Consistoriales klaga, att deras evärdel. rätt att nämna sin Notarius efter förtroende blifvit dem betagen, och att Floderus är ovan vid sin nya tjenst och att han dervid ej vill blifva gammal. Fant är Amant jusqu'au Scandale declaré hos Professor Wickmans fru, och det var just att mortifiera den sidstnämnde, som Ärke Bispen ändtel. ville hafva honom till Notarius. — Öfversten i Armèen och Öfverste Lieutenanten vid för detta Östgötha Cavallerie Borgenstierna är blefven Chef för Götha Garde. — Grefve Cronhielm har för vid pass 8 dagar sedan rymt fran Dannviken. Dock vet jag ej att han blifvit efterlyst eller annorlunda efterspanad. Presid:n Lode är rest till Medevi att dricka Brunn och skall bli borta till d. 1 Augusti. Imedlertid förestas Justitiae Cancellers ämbetet af Expeditions Secret. Edman. — Såsom Bror sedt af Tidningarne har Expedit. Secret. Paykull fatt Cancellie Råds namn och värdighet. Ryktet säger, att detta skedt för att göra honom accords-mässig med Lands-Höfd. Wetterstedt, som då ater skulle till accordera sig Prèsi-

dents Ämbet i Stats Contoret. Det är möjligt, att denna gissning är ogrundad.

Efter Öfver Direct. Theels död presenterade sig på den Chirurgiska Theatren en man med de förträffligaste certificater om sina insikter och sin erfarenhet, samt med den förbindligaste prevention hans eget snille och hans Fäders förtjenst honom tillskyndat. Det var en ung Doctor Bierechén. Han skulle i synnerhet remplacera Theel i Stenskärningen. Men tvenne nu nyligen skedde och misslyckade försök, det första uppå en gosse å Lazerettet och det andra å en Baron Wallenstierna hafva hos Pöbelen satt honom i missredit, och den artickeln kan för lang tid, till äfventyrs för evigt skada hans reputation. Pojken på Lazarettet dog på $^1/_2$ och Baron Wallenstierna på 10de dygnet efter förrättad operation. Sakförstandige oväldige män taga honom allmänt i försvar, och enhälligt erkännes, att han till profstycken fatt 2:ne alt för daliga och enerverade sujetter. Collegium Medicum skall ock skriftel. intygat, att operationen med all skicklighet blifvit verkställd, och att vid Likens obduction nagot det minsta tekn till misstag ej kunnat förspörjas.

Före detta lärer jag nämnt att en Fält Camererare och Regts fältskär vid Gardet Söderborg för adragen enorme balance afvikit orten. I gar blef hans döda kropp funnen flytande utföre Norrström och uptogs in under Dramatiska Theatern eller förra Arsenals huset. Hos den döde funnos ej nagre penningar utom 10 à 12 styfver i Slantar, men gull uret var i behall i fickan. Det anses för säkert ex multis indiciis, att han sjelf häfvit sig i strömen vid den tid då han saknades.

Trägården vid S:t Jacob blir just icke vanskapad. Jag tycker, att efter den nya dessein blir deraf en vackrare promenad. Två rader af de gl. stora trän äro borttagne och nya mindre, till längre afstand fran hvarannan satte i stället samt trummor inrättade under gangarne att afleda den förrut sa besvärl. fuktigheten. Stenmuren fälles till 2 alnar och täckes med sine förre järnplatar, så att projectet att deromkring inrätta ett spjälplank af Järnstänger måste funnits för kostsamt. Orangeriet blir likväl förstört både här och på Carlberg.

Prosperin som endast med tva rösters skiljaktighet valdes och kallades till Vetensk. Acad:s Secreterare, har undanbedt sig detta ämbete. Hvem som får det är ovist. Jag har nämnt om Rutström, men han är känd af ganska få, och hans Rivaler söka eclipsera hans goda renommée. Om jag kunnat tro honom hogad för den sysslan, och om den idéen fallit mig in, skulle jag säkert genom vår Canceller sökt att procurera honom vissa betydande mäns förord hos Academien och sine medbröder.

Just nu fick jag Brors bref af d. 19 hujus. Tack för nouvellerne. I Pingstveckan tillbragte jag en hel förmiddag på Kgl. Bibliotheket. Det största och nedersta rumet är än ej vidrört. De öfre Gallerierne äro någorlunda i ordning, men af mindre skrifter och ströpapper ligga stora högar här och där.

Paquettet har jag lämnat till Lhfd. Sernsköld, som sjelf lärer anmäla sin tacksägelse. Doctor Bladh råkade, men genom en istadig häst, ut för samma accident som jag för Jul, eller för en försträckning på vänstra foten vid vristen. Han nyttjar ännu kryckor, efter det han i nio veckor sutit inne. Det var han som hufvudsakligast hjelpte mig, och nu lofvar han att hinna fram för mig till fullkoml. restitution, ty jag har ännu nagon styfhet qvar i ledgången, ehuru jag ej synbarl. haltar. Han ber om sin hälsning och vill fundera på Sten Stures hufvud. Vi skola väl hafva ferier, men nödgas likväl sitta fulla fyra dagar i denna vecka. Hälsa Assessor Wallerian. Jag skall med nästa Post besvara hans bref. Hälsa ock alla vänner. Må väl!!

LXXII.

Stockholm d. 3 Junii 1796.

Högtärade Käre Broder! Med Rådman Trapps skeppare Berg, som afreste, åtminstone skulle afresa d. 1 hujus om morgonen, affärdade jag till Bror en stor Packlåda innehållande:

1:o) Alla de af Licent:n Lönnrot å auctionen efter Archiat. Bäck inropade Böcker, å hvilka Lönnrots förteckning, derå jag likväl vid hvarje nummer i korthet teknat Bokens rubrique, härhos bilägges. De Böcker och verk, vid hvilka bokstaf. B finnes äro köpte för Bibliotheket.

2:o) De Böcker jag i höstas för Brors räckn. af Doctor Borg inlöste, näml. Homerus Schrevelii, Adami Bremensis Historia och L'histoire d'Irlande par Leland voll. VII. Dessa ligga med de öfversta i Lådan.

3:o) Läsning för Landtmän I och III del à 20 sk. H. . . 40.
Litteraire tidn. för 1796, första häftet . . . . . 24.
Skördarne, poëm af J. G. Oxenstierna. Häft . . . 36.
Statsmäns Lefverne I, II, III delen . . . . . 1:36.
Skaldestycken i Musique. 4:de delen. H. . . . . 32.
K. Josephs Bref till Alton. H. . . . . 16.

Sundii Skrifte Tal. H.	24.
Charta öfver Strömsholms Slussar	36.
Hvilka äro hinder för uplysningen, en declamation ställd emot Gottmark & Christiernin	4.
K. M. Slutel. utslag om Ruuth	1.
Protocoll i Conseilen d. 29 April	1.
Oxenstierna öfver Gustaf III	36.
Betalt dessutom för Packlådan 24 sk. och i Åkare penning 8 sk.	32.
	Rdr 7: 30.

Dessa sidstnämnde, utom Chartan öfver Slussverket, äro under ett Cardus pappers omslag öfverst i Lådan. Af Oxenstiernas tal öfver Gustaf III finnes å de vanl. Boklådorne nu mera icke ett enda Exemplar. Det som medföljer köpte jag af Bokauctions Mäklaren Dillman för det pris, hvartill det såsom nytt skulle sålts. Å de piecer jag tog hos Utter följer härhos dess note. De häftades pris ökas altid med 4 sk. när piecen är in 8:o, och deraf kommer att Sundii Skriftetal, som i Expl. kosta 20 sk., äro uptagne till 24 sk.

Dagen förrut innan denna Expedition afgick, eller d. 30 Maji fick jag Brors sidsta angenäma bref af d. 26 ditto, i anledning hvaraf jag ock besörgt om åtskillige af de deri skedde requisitioner. Af Hargs papper hade Utter ej inne något enda ark af den bästa sorten. Han bjöd mig en lika stor, men sämre sort, till en plåt lindrigare pris å riset, men emot Brors ordres kunde jag ej taga det, utan måste afbida till nästa skepps lägenhet, hvartill af den eskade sorten ett ansenligt partie inväntas. Dertill skall jag ock skaffa det begärte stadiga Postpapperet, hvarom jag nu ogörligen hann bestyra, hälst alla mina förmiddagar af session i Högsta Rätten voro uptagne.

Det är aldeles riktigt att Adlersparre (Georg) är auctor till Statsmäns Lefverne, i hvilka ock hans caracter öfver alt röijer sig. Hans Broder i Riksarchivo har till någon liten del biträdt honom i detta arbete. Han har nu köpt sig en Egendom nära vid Sala i Vestmanland, hvarifrån jag d. 29 Maji hade bref af honom. Jag lärer förrut nämnt, att hans Broder Ryttmäst. Axel Adlersparre också nu mera g:m accord afgått. Af den rika Adlersvärds Son fick han för sitt Compagnie 10,000 Riksd.

Sedan d. 29 April har någon Justitiae Conseil ej varit. Tänk, att Beredningen tillstyrkt ändring i Consistorii Borgoensis utslag om Conrectoratet i Lovisa, och att Apelroth framför Gabriel Krogius måtte fa derå fullmakt. Får se, huru det går i Conseilen? Beredningen urskuldar sig dermed, att Consistorium gifvit Apelroth

vitnesbörd om fullgod skicklighet etc., och att man i en lika casus från Götheborgs Stift helt nyligen gifvit ett lika utslag. Sjelfva Doctor Petrejus försvarar denna procedure sub hypothesi att Apelroth är så skicklig som Consistorium skall intygat.

I går marcherade Konungen och Hertigen ut till Ladugårdsgärdet, där Campementet skall räcka till denna månads slut. Finnarne hafva nu fått sig en nådig compliment för deras beredvillighet till sitt Lands försvar. Den lärer Bror redan sedt och hört.

Från Lund äro ännu ej några Böcker ankomna. Norbergs Memoria Olai Celsii fås ej här, men jag skall skaffa Bror den genom Lundblad. Jag reser ut i afton med Commerce Rådet Bergs till dess Landsgård, icke långt från Ulricsdal för att blifva där till Söndags aftonen. Consuln Wittfoth kommer dit också. Hälsa alla vänner och gynnare. Må väl!

P. S. Jag har förr glömt att berätta, huruledes Pr. Bonsdorff under sin härvaro i hela 3 à 4 veckor tog dagel. ordentliga lectioner af Hof Intendenten Sundvall i Byggnings konsten. Bör man då undra, att han vill practisera hvad han med kostnad fatt lära.

LXXIII.

Stockholm d. 17 Junii 1796.

Min Högtärade Käre Broder! Penningarne *Tjuju Sju Riksd.* i Riksgälds Sedlar blefvo d. 8 hujus genom Mag:r Johan Bonsdorff mig riktigt tillstälte, och har jag mig för dem i räckningen behörigen debiterat. Nu har jag köpt efter ordres af Hargs bästa Tryckpapper à 3 Rdr 8 sk. Riset, Två Ris, äfven ock halft Ris Postpapper af den tjocka sorten à 2 Rdr. Friskt Pyrmonter vatn och Seltzer af detta års påfyllning är än ej inkommit, men väntas vid månadens slut med ett fartyg, som skall ligga segelklart till afgående i Wismar. Pyrmonter vatnet kommer enl. Herr Sass:s upgift att kosta nu som för 24 sk. och Seltzer 16 sk. Bouteillen, utom inpackning etc. Altsammans skall med första lägenhet afsändas, jemte Sjöbergs Skaldestycken à 24 sk. Vatnsatserne har jag betingat till 20 Bouteiller af hvardera sorten. Om större sats åstundas är Bror god och låter mig veta, dertill är ännu tid.

Jag har denna tiden varit ganska träget syslosatt, emedan jag nödgats utarbeta en hop saker, för hvilka någon annan ej velat eller kunnat hafva omak. Närlagde Document är authentiskt, det har af

M:r Bülow blifvit utdelt till hela Corps Diplomatique. Resultatet deraf säger sig sjelft för hvar tänkande man. Clerus på Gottland har kallat hos sig till Biskop i *första* rumet Öfver Hof Pred. Doctor Lehnberg, i det *andra* Professor Tingstadius i Upsala och i det *tredje* Probsten i Österhaninge och Professor Doctor Möller. Enkehus Predikanten, Kyrkoherden Roos har näst desse fått de flesta rösterna. Nu säges, att Tingstadius, jag vet ej än på hvad sätt, gatt från förslaget, och det vill tagas för afgjordt att Roos blir Biskop. Generalen Baron Budberg väntas hit alla dagar.

Jag är redan inquiet att höra, om ej den under d. 31 Maji af mig härifrån med skeppar Berg afskickade Bokkista ankommit. Doctor Bladh är på landet, när han kommer till staden skall han få Mynt förtekningen. Fru Juslén har varit i 8 dagar på landet hos Bruks-Patron Müller och lärer blifva där ännu under åtta dagar. Hälsa alla vänner och bekanta. Må väl!

LXXIV.

Stockholm Midsommars dagen d. 24 Junii 1796.

Min Högtärade Käre Bror! Af Brors sidsta, som d. 21 hujus ankom, finner jag till mitt stora nöije, att Packlådan, som afgeck med Berg, riktigt framkommit. Några räckningar öfver inropen har Lönnroth ej lämnat mig. Men väl såg jag, att han hade dem med sig då han jemte mig inventerade Böckerne efter den förtekning jag före detta insändt. Han sade mig, att han skulle skicka räckningarne till Professor Haartman, och om det skulle skedt, hade priset å Bibliothekets acquisition utur dem lättel. kunnat utdragas. Men i alla fall kan jag på auctions Camm:n, emot en obetydlig contingent, få ny räckn. för Bibliotheket, endast att dess inropsböcker, efter Formater och Nummer i den tryckta Catalogen till mig varda upgifne.

Bror säger, att Bror ej fått IV:de häftet pro a. 1795 af Silfverstolpes Litteraire Tidning. Men häri misstager sig Bror helt vist. Jag afsände den med Skepp:n Carpén d. 30 sidstl. Januarii jemte några andra piecer, såsom Gottmarks, Euphrasens, Sköldebrands etc. Också fick jag d. 7 Martii Brors egenhändiga svar af d. 18 Febr., hvari Bror expresse nämner om detta häfte, att Bror ej var nögd dermed, emedan det (såsom sant är) var upfyldt med det eviga Kantiska grälet. Bror måste antingen lånt denna piece

bort, eller förlagt den; och jag köper således ingen ny, förr än jag får ytterligare ordres.

Ännu är ej Biskops sysslan på Gottland bortgifven, men pluraliteten fortfar att tro, det kyrkoh. Roos, en ödkänd Svärmare och Ignorant, blir dertill utnämnd. Dock mena några få, att Probsten Möller i närvarande crisis emporterar Hatten.

Med sidsta tisdags Post måtte väl Åbo stad fått förnimma att fröken Rudensköld, restituerad till sin adel. grefl. börd och värdighet, lösgafs från Spinnhuset d. 18 hujus, att hon fått i donation en Sätesgård på Gottland med $333^{1}/_{3}$ Rdr pension så länge hennes Moder Grefvinnan lefver, och survivance på Enkefruns pension 12,000 dal. kopp:mt när den genom döden blir ledig. I morgon skall hon afsegla till Wisby med kronoavis Jakten *Tokan*, den samma som Stedingk omchristnade och kallade Klokan. Prinsessan förser henne med matsäck, och LandsHöfd. i orten har ordres att bestå henne all möijlig handräckning till Egendomens byggnad, efter den dessein hon upgifver.

Ehrenström och Aminoff äro likaledes lösgifne och till adel. värdighet återställde, dock få de ej vistas i Stockholm, men väl på alla andra orter i Riket där det dem behagligt faller. Caput caussae Armfelt är jämväl restituerad in integrum, har återfått sine gods, men lärer ej heller få vistas i Stockholm så länge. Det enda ventilations ämne, som i den artickeln återstår, är, om hans namn sollenniter eller i tysthet från kåken skall nedtagas.

Generalen Baron Budberg väntas ännu alla dagar. Ändtel. är Generalen Pechlin i sanning död på Warberg, såsom af Tidningarne bekant är, men utan att den förhärdade Syndaren bekänt något ord, vidare än den tryckta ransakningen innehåller. Ryktet om Konungens resa till Petersburg har gått här länge, men jag har ej aktat nödigt att nämna derom. Tiden är underlig, och all ting är möijeligt. Generalen Baron Taube är under Riks Cancellerns semestre nämnd till Minister af Utrikes affairerne. Inter nos, förblifver han ock vid denna post, dock utan namn af Riks Canceller, ty den andre har afsked med 4000 Rdr pension som Riks Canceller och 2000 ditto såsom för detta Gouverneur för Hans M:t då han var Kron Prins, facit 6000 Rdr. Orsaken till alla dessa länge förväntade händelser är ej svår att utforska.

Under närvarande Campement hafva Konungen och Hertigen hurtigt krigat. Från d. 20 hujus och till d. 23 om morgonen voro de med sina Armeer från Ladugårdsgärdet marcherade ut åt Ulricsdals sidan. Konungens högqvarter var i första torpet utan före Roslags tull, och Hertigens i Frescati. Sedan Konungen förlorat de 2 första affairerne till och med så långt att hans Silfver Cammare

af Stockholms åkare med yttersta skyndsamhet måste bergas, segrade han dock, såsom anständigt var, i sidsta Hufvud action, då Hertigen måste lämna fältet och retirera till Ladugårdsgärdet.

Jag glömer helt vist mycket, som borde skrifvas. Men jag skall påminna mig det till nästa gång. Professor Holmberg försvann innan jag kunde förmoda det. Han hade sökt mig en dag då jag var i Conseilen, och lofvat återkomma innan han skulle resa. Men det skedde icke. Jag var ock så syslosatt den tiden att jag ej många stunder hade att förlora, och så vid pass är det ännu. I dag hafva andre roat sig, och jag har arbetat hela dagen. Nu är kl. 6 och jag skall gå på Posten, hvarvid ock min promenad lärer stadna. Hälsa alla gynnare och vänner!

P. S. Väderleken har varit mycket rägnaktig, få dagar hafva i denna månad varit rägnfria. Om hö och vårsäde är förträffeligt hopp. Rågväxten är olika å särskilte orter, Upland får missväxt, men i Södermanland är det bättre. Också torde någon frukt blifva. Om jag får reda på någon resande, skall Postpappret genast afskickas. Lüdeke skall jag påminna om Böckerne, när Åbo fartyg ankomma.

Hertigen har mottagit Hufvud Befälet öfver alt Artilleri i Riket.

LXXV.

Stockholm d. 28 Junii 1796.

Högtärade Käre Herr Broder! Enligt Brors i dess d. 24 hujus om aftonen ankomne bref gifne ordres, lät jag dagen derefter lämna till Betjenten Norberg Brefvet till fru Juslén, som då ännu ej var återkommen. Jag vet ej eller, om Hon än är anländ. Men hon väntades dock till Staden såsom i nästförl. Måndag. Brefvet af d. 23 hujus med *Tjugu Sju* Rdr i Riksgälds sedlar fick jag i går. Om verkställigheten af dess innehåll med uphandling af kläde etc. skall jag låta Norberg besörja. Jag menar han är gjord för sådant bestyr.

På min först ingångne Postpappers handel blef jag narrad; och jag måste återgifva papperet som ganska tunnt och ej svarande emot Brors medsände prof. Sedan har jag lupit i alla kryddbodar, men finner ej något som är fastare och tjockare än medföljande prof utvisar. Nogaste pris å riset är 5—6 Rdr. Jag tycker det går aldeles nära till Brors prof, ehuru stämpeln ej är den samma. Något bättre kan ej fås utom det som är velineradt, men det kostar 24

sk. Boken alra minst. Låt mig veta, om Bror med denna sort är belåten.

Att de Anglosaxoniska Lagarne influerat oändel. på våra, och att det skedt medelbarl. g:m de Norrska, som dessutom till *Indelning*, stil och sammansättning äro med Svea- och i synnerhet Götha Rikes Lagar i närmare likhet än som vid första påseendet skulle synas troligt, det är otvifvelaktigt. Man behöfver endast göra liten jämförelse för att finna det ögonskenligt. Jag skulle i den vägen, som Bror sig företagit, kunna gifva Bror många alt för nyttiga subsidier. Men jag är långt ifrån orten. Jag vet ej om Bror äger de ex Mss. Legati Magnaeani i Köpenhamn 1776 och 1777 utgifne gl. Isländska Kriste Rettir af åren 1122 och 1275, de meddela mycken uplysning i detta ämne. Också har Kofod Ancher utgifvit 1781 i Köpenhamn En Samling af Danske Kirke Love 135 sid. in 4:o, deri ock gl. Skånska Kirke Retten är införd och som vid vissa tillfällen förtjente att jämnföras. Eljest är Skånska Kirke R. till att finna vid Hadorphs Edition af gl. Skåne Lagen. Scarin har, som Bror vet, utgifvit två Disputationer de Decimis; den förra är afskrefven utur Boehmers Jus Eccles. protest., dock utan att han, men väl de af honom citerade auctorer är anförd; och den senare delen är en ömkans värd farce. Jag äger ock Wilhelm Conqvestors Lagar, såsom ock Skenaei Veteres Leges & Constitutiones Scotiae, Lond. 1613 in Fol., hvilka bägge innehålla åtskilligt om 10:den, och i synnerhet de senare. Men jag vet ej, om det ingår i Brors plan att nyttja sådane subsidier. Continuation af Celses Bullarium, kommen utur Brors hand, måste blifva rätt artig.

Mitt sidsta bref af d. 24 hujus lärer redan uplyst Bror om den hvälfning, som in politicis skedt. Ännu står i dag Armfelts namn på skampålen. Man negocierar om honom, och Budberg som stundel. väntas är än ej ankommen, om icke till äfventyrs i går om afton. Nästa fredag inmarchera Konungen och Hertigen med Troupperne från Ladug. Landsgärdet, och lärer Hofvet derpå flytta till Drottningholm. Ryktet om den Ryska resan fortfar dock ännu. Biskops sysslan på Gottland är än ej bortgifven. Det vore alt för caracteristiskt om Roossen, en ödkänd ignorant och svärmare, skulle varda utnämnd. Hälsa alla patres och vänner. Må väl!

P. S. Var god och låt sin dräng aflämna innelyckte bref på Post contoiret. där ägaren det kan bekomma.

LXXVI.

Stockholm d. 5 Julii 1796.

Min Högtärade Käre Herr Broder! Brors Bref af d. 27 och 30 Junii har jag riktigt erhållit. Klädet till Råck och väst samt tvänne starka Byxetyg, svarta, dock af diverse sorter, har jag genom Norberg låtit uphandla i hl. Schwartzes klädes Bod nära in till Myntet, jemte alt tillbehör af knappar, Parkum och Canfas. Hela depensen dervid är, sedan några skillingar af Norberg blifvit afprutade Tjugu Nio Riksd. Räckningarne skola följa med fru Juslén, som ärnar härifrån med första lägenhet. Hon får ock med sig Böckerne från Doctor Lüdeke, såsom ock tryck- och postpapperet samt de requirerade hälso vatnen. Herr Sass hade ej Spa vatn, hvilket jag derföre måste taga hos Noor. Seltzer vatnet kostar 20 sk. kruset. Alt skall blifva väl inlagdt. Reg:ts fältskären Haartman är ännu ej ankommen. Några fartyg från Åbo äro ej heller än anlände; de måste haft en långsam resa.

Af Anacharsis har Silfverstolpe endast ett Exemplar, förträffel. väl inbundit med förgyld Schnitt, och kostar 50 plåtar eller $16^2/_3$ Rdr. Om dess inköp väntar jag ordres. Å samma Boklåda finnes en Samling af alla emellan Europeiska Magter från och med 1761 till och med 1795 slutne Tractater, fredsfördrag etc. i fem Band uti stor 8:o, utgifven på Fransöska af Martens, som är Juris Gentium Professor i Göttingen. Den kostar häftad $8^1/_3$ Rdr. Må icke vårt Bibliothek kunde köpa den, för att få supplement till de äldre Collectionerne af Rousseau, Lambert och flere. Eljest är jag sjelf tenterad att köpa den. På Bauses portrait af Gustaf Adolph har jag prénumererat med 2 Rdr. Hans portraiter af Czar Peter I och K. Friedrich II finnas här redan till lika pris, jemte en suite af 24 Lärde män af alla slag. En kungörelse om subscription på Gustaf Adolphs portrait bilägger jag härhos på Doctor Lüdekes begäran, till deras tjenst som till äfventyrs ville subscribera.

Våre för kort tid sedan utspridde politiske nouveller torde till en del varit förhastade. Åtminstone är vist, att Riks Cancellers sysslan under H. Excell. Baron Sparres ledighet förvaltas af H. Excell. Baron Reuterholm, som äfven i sådan egenskap flitigt ne-

gocierar med Baron Budberg. Det påstås af åtskillige, att Ehrenström hvarken är eller skall blifva lösgifven. Fröken Rudenschöld är nu borta såsom jag förr berättat. Hon har fått 1,800 Rdr till sin etablissement och 600 ditto till resepenningar, men hon får ej pension förr än efter Modrens död, hvars innehafvande 12,000 d. k:mt henne då tillfalla. Hon är restituerad ex eo capite, att hennes Själasörjare intygat, det hon under sitt fängelse å Spinnhuset ärbart och dygdigt sig förhållit, så att säker anledning vore att förmoda, det hon deri äfven framledes skulle fortfara. Detta är hämtadt ex actis & visis och ej af andras sägner, hvarpå man vid denna tid ej får mycket lita.

Då jag kl. emot 2 hemkom från H. Domstolen, fann jag före mig en Fredenheims present till Academien i Åbo bestående af

1:o Fragmenta Thebaica duo, de Miraculis etc. Romae 1793. 4:o maj. Företalet gör 320 sidor och Texten 416 ditto.

2:o Systema Brahmanicum, Liturgicum, Mythologicum, Civile ex Monumentis Musei Borgiani. Romae 1791. 4:o m. pp. 326 c. Tabb. XXXII.

3:o Fossilia Aegyptiaca Musei Borgiani, descripsit Gregorius Wad Danus. Velitris 1794. 4:o m. pp. 32.

4:o Lettera su' Monumenti Indici del Museo Borgiano, illustrata del Padre Paolino. pp. 23.

5:o Expositio Tabulae Hospitalis ex aere antiquissimae, in Museo Borgiano Velitris adservatae. Auctore Joh. Phil. Siebenkees Norimbergensi. Romae 1789. 4:o m. pp. 37.

6:o Della Istoria degli ultimi 4 Secoli della Chiesa. T. V. Libb. IX. X. XI. XII. 4:o.

I sin medföljande billet har han begärt, att jag ville afsända dessa och i förväg prevenera Bror derom, på det den anstalt må fogas, att hela remissen under Brors frånvaro ej må bli förlagd. Jag fullgör gifvarens begäran, och donation skall afföljа med fru Juslén. Henne råkade jag i går om afton i Kungsträgården, och hon bad mig avertera Bror, att ehuru hon med det första gör sig resfärdig, Bror dock ej må för hennes skull upskjuta med sin resa, så vida Frun i anseende till de än utevarande Åbo fartygen ej kan veta, när hon kan komma att resa.

Lybeckers poesier känner jag icke. Jag skall dock skicka dem, ty de torde dock kunna ägas. Också sänder jag senare delen af Schultzenheims Bref om Sveriges penninge väsende. Den förtjenar att läsas, ej så mycket för det han refuterar Jöranssons underl. Lawska system, som för de många underrättelser om Banco hushåll:n på olika tider, som han meddelar. Jag har förrut skickat Bror förra delen, den Lindquist lärer fått.

Biskops ämbetet på Gottland är än ej bortgifvit. I går kl. 5—6 e. m. flyttade Hofvet till Drottningholm. Man har upphört att pladdra om Konungens Ryska resa. Deraf kan dock ej något argument dragas hvarken pour ou contre. Ryska Gen. Budberg kommer att öfver sommaren residera på Ulfsunda gård. Hälsa alla vänner! Jag hinner ej mera.

Cammar Revis. Rådet Fahnehjelm, som efter återkomsten från sidsta kriget gifte sig med en krono Bagares Enka å Ladugårds Landet, som var mycket rik, fick i sidsta Conseilen skilnad från henne. Bägge makarne voro ense om skilnaden, och för bägges ro var den nödvändig, men för exemplets skull skadelig.

LXXVII.

Stockholm d. 8 Julii 1796 i största hast.

S. T. I dag före midd. hade jag besök af Reg:ts fältskären Haartman, som meddelte mig Disputationerne och kopparsticket; och för $^{1}/_{4}$ time sedan, kl. emot fem, fick jag Brors bref af 4 hujus. Jag afskickade genast brefvet till fru Juslén, som endera dagen skall vara färdig. Med kopparsticket har ett aldeles oväntadt misstag förelupit. Det hitsände föreställer Mosis uptagande utur älfven af Pharaos dotter, och det har i mitt sinne aldrig ägt någon den minsta likhet med Correges tafla i Galeriet på Slottet. I samma rum, där denna Gravure var, hängde på väggen emot åen, nära till fenstret en annan, som jag ännu tror, skall vara stucken efter Correges målning och föreställa samma händelse. Jag har än ej hunnit söka Fredenheim.I morgon f. m. skall jag dock göra det, och om han fortfar att hitfordra det kopparstick, som jag trodt skulle vara en copia af Correge, skall jag be Bror att närmare se derefter. Det stycket är mycket finare och i lättare stil än detta, och om jag ej bedrager mig till ordonnancen aldeles lika med Correges tafla.

Alt hvad Bror requirerat följer med fru Juslén. Cainberg kan likväl icke bli färdig med medaillonerne förr än emot slutet af Augusti månad. När jag afsänder dem, skall jag ock skicka Bror mina Isländska och Danska kyrkolagar. De förtjena visserl. att jämnföras i 10:de historien. Påfundet var Catholskt, och i alla nyss omvände länder läto Påfvarne nitiskt yrka dess införande. Likväl lärer dermed i Norrige förr än hos oss kommit till stadga. Tionden

var juris divini, och af Christne menniskjor borde den väl Clereciet och kyrkan ej bestridas.

Om Statsfångarne lärer jag något nämnt i mitt sidsta. Ehrenström är än ej lös. Men Toll uppehåller sig nu i Aken, det säges, att han farit dit på permission och uppå sin parole att återkomma; och det tror äfven jag.

Det är dock beklageligt med Lagman Stålhandske, men än underligare med grefve Taube. Inter nos, lärer denne senare gjordt sig alt för höga begrep om sin förtjenst. Det är ej utan, att han ju är klokare än de fleste som mera nyttjas. Men jag tycker han kunde sätta sig deröfver. Tingstadius har ej afsagt sig förslaget till Gottland, och således tros att Doctor Möller får Biskops stolen. Det torde redan händt i går. Jag vet det likväl ej med visshet. Sedan d. 9 Junii har ingen Justitiae Conseil varit, får se om den till d. 15 hujus sammankallas. Hälsa Schultén oändel. och alla vänner! Må väl!! Tusende tack för Disputationerne.

Var gunstig och bed Widenius skicka mig sluträckning å min lön för sidsta året. Jag ser ej mera något hinder i dess afslutande.

LXXVIII.

Stockholm d. 12 Julii 1796.

Högtärade Käre Broder! På fru Jusléns begäran far jag avertera, att Frun i morgon straxt efter midd. afreser, å Hr. Reinhold Bremers Jakt, som föres af skepp. Lindholm, med hvilken ock alla Brors commissioner följa. I går om afton afgingo med döden HofR. Rådet v. Böhnen, Ledamot i H. Rätten, och Revisions Secret:n Wåhlin. På den förre var ingen skada, ty han var så aldeles odugl. ej just af ålder, utan af en medfödd svaghet. Den senare, endast 41 år gl. var en man utan all underbyggnad af studier, ehuru son af domprobsten Doctor Wåhlin, och kunde således också umbäras. Vi hafva Ignoranter nog ändå.

I dag var Hertigen inne från Drottningholm och intog Sitt säte i Krigs Collegium såsom Chef för Artilleriet. Fredenheim har åter förärat Academien åtskillige chartor och kopparstick, och de, jemte hans egenhändiga förtekning öfver dem, affölja i morgon med Lindholm. Eljest intet nytt. Hälsa alla vänner. Mera i

morgon, om jag hinner, eller med Studenten Utter, som i går hälsade på mig och sade sig skola resa i slutet af veckan, hvartill jag blir ledigare. Må väl!

Påminn Widenius om det i mitt sidsta bref omnämnde ärende.

LXXIX.

Stockholm d. 13 Julii 1796.

Min Högtärade Käre Herr Broder! Enligt mitt bref med gårdags Posten afsänder jag nu i dag med skepparen Lindholm till Bror:

1:o) Tvänne packlådor med Böcker från Herr Doctor Lüdeke.

2:o) Ett convolut med diverse Lands chartor och kopparstick från Öfverintendenten Fredenheim.

3:o) En packlåda, märckt H. G. P. innehållande 20 Bouteiller Pyrmonter vatn, 10 ditto Seltzer och 10 ditto Spa, alt från Herr Radman Sasse, som i förrgår inbekom Spa vatnet, hvarå förrut ingen tillgång fanns här i staden; och kostar denna Låda, enl. Sasses närslutne räckn. . . . . Rdr 18: 28

4:o) Ett paquett, innehållande 2 Ris tryckpapper 6: 16
$^1/_2$ Ris tjockt postpapper 2: 32
v. Schultzenheims Bref, senare d. H. . . . . — 40
Sjöbergs Poëmer . . . . . — 24
Silfverst. Litteraire Tidn. 1796. 2 häftet . . . . . — 24

5:o) Det requirerade klädet jemte 2:ne Byxetyg och annat tillbehör, enligt Wilhelm Schwartzes 2:ne bifogade räckn. . . . . 29 —

NB Sex skill. 4 rdst. är afprutade

Rdr 58: 20

Klädet har fru Juslén i sin Couffert, men alt det öfriga har Skepparen under sitt bestyr emot connoissement.

Priset å tryckpapperet samt Schultzenheims och Sjöbergs arbeten verificeras genom Mag:r Utters, och det å postpapperet g:m kramhandlaren Bolins närlagde räckningar

Uti paquettet sub n:o 4 har jag inlagt till Brors tjenst Jus Ecclesiast. vetus Thorlaco Kettilianum af år 1123 och Jus Eccles. novum Arnaeanum af år 1275, bägge i ett Band, och Thorkelins Samling av gamle Danske Kirke Lowe in 4:o. Desse äro mig tillhörige och skickas endast till Låns, för att nyttjas vid fortsättningen

af Brors arbete de Decimis. Jag menar, att af dem en och annan nyttig uplysning skall vara att hämta.

Jag nämnde i går att v. Böhnen var död. En annan af våre Ledamöter, Assessor Lönnroth, har af hypochondre blifvit aldeles kollrig, så han alt sedan d. 30 September i förl. höst icke kunnat göra tjenst mer än en enda dag i Januarii månad. Nu har han rest hela Sommaren, och är än ej återkommen. Hans Medicus Professor Tingstadius tror, att någon förbättring hos honom svårl. kan väntas. Deraf har ock händt, att jag alt sedan d. 1 Maji förledit ej kunnat få den ringaste ledighet, utom i sidsta September månad och hela Januarii månad, då jag af vrickningen på mitt ben ej kunde komma ut. Sedan d. 1 Febr. har jag ständigt gjordt tjenst, hvarmed jag ock än, jag vet ej huru länge, får uthärda. I dessa sommar månader är det något ledsamt att vara så bunden.

Ehrenström sitter än qvar på Carlstens fästning, men in liberaliori custodia än förrut. Om Aminoff är där qvar, kan för visso ej sägas. Ännu står Armfelts namn på Pålen, men det tros, att han snart restitueras. Man negocierar om honom ifrigt. Reuterholm fortfar att sköta utrikes ärenderne. Det blir curieust att se hvad vändning affairerne få d. 1 November nästkommande, det kan näppel. någon dödelig med visshet säga. Den unge Herren är så förbehållen, att ingen är i stånd att utleta hans ideer och afsikter. Imedlertid är det rätt roligt att se huru servilt Reuterholm söker att tillvinna sig hans grace. Om det lyckas, hvilket somlige vilja tro, skall tiden visa. Det kan hända, han för någon kort tid bibehåller sig, men långvarig kan hans period aldrig blifva.—Vår alliance med Frankrike lärer snart se sitt slut. I Moniteuren skall en fördömligt scandaleux artickel om vår nu varande administration och dess svaghet varit införd, men jag har ej kunnat få se den. Jag skall dock bjuda till att komma åt det pappret. Ryktet om Konungens resa till Petersburg har afstadnat, och jag tviflar om en sådan demarche någon sin varit påtänckt. Om Konungen ock skall taga sin Drottning från det Hofvet, så lärer likväl Bilägret ej ske i år, och till äfventyrs ej eller i det näst kommande. Brudens ålder synes gifva god anledning att vänta ett par års upskof.

Ännu har det ej sports hvad Grefve Ruuth och hans Borgenärer haft d. 4 hujus att säga i Götha Hof Rätt, eller hvad påståenden å Kronans vägnar dervid blifvit gjorde. — Bonsdorff är än här och söker att procurera sin Bror Lectorn survivance å Hauho Pastorat, för att sedan sjelf succedera honom i Lectoratet, men det lärer ej reussera. Genom Smalén har han sökt bära sig väg till Reuterholm; huru långt han dermed kommit vet jag icke. Nu har jag påögnat Lybeckers både Poëtiska och Prosaiska opuscula

och funnit dem så usla och dåliga, att jag ej kan belasta Bror med dem. Om Bror samlar pecoralia i den vägen, då kunna de förtjena sitt rum i den slags collection. Enahanda omdöme om dem har jag hört af Edelcrantz och Lenngren. Närlagde piece om de Lärdes bestämmelse af Fichte synes deremot förtjena att läsas. Den kostar hos Silfverstolpe, häftad som den nu är, 20 sk., och jag sänder den sub spe rati samt påförer den Bror i räckning. Hälsa alla gynnare och vänner! Lycklig resa up åt Landsorterna! Må väl!

LXXX.

Stockholm d. 1 Septemb. 1796.

Högtärade Käre Herr Broder! Min Herr Broders bref från Åbo under d. 14 och 18 Julii och det från Borgå d. 9 Aug. äro alla ännu obesvarade. Jag får göra det nu på en gång. Innan det medlersta Brefvet af d. 18 Julii ankom, hvilket skedde d. 22 ditto, hade jag redan d. 12 till Doctor Lüdeke emot dess härhos följande quitto för Brors räck. och för de i quittencet nämnde Böcker betalt Try Riksd. 8 sk. in Banco med 16 sk. agio efter $10^{1}/_{2}$ procent, och således med Try Rdr 24 sk. Mera säger han sig ej hafva att fordra, och jag vet ej hvaraf det kommer att Bror gifvit mig ordres att till honom betala 5 Rdr 16 sk. Banco. Förmodel. har Bror väntat flere Böcker, dem gubben dock ej lärer kunnat skaffa.

Närlagde Cataloguer har han begärt, att jag skulle tillsända Bror. Hans pro memoria, som bilägges, visar hvad vid requisition utur Lengnichska Bibliotheket bör i akt tagas. Af Numismaticis är där en ansenlig samling. Men Academiens vilkor torde ej tillåta någon stor handel i den grenen. Den 13 Aug. ankom med en skeppare från Malmö en stor packkista med Böcker addresserad af Professor Lundblad genom mig till Professor Bilmark. Denna packkista aflämnade jag d. 26 ditto till skepp:n Ginman, som förer Mamsell Augustins fartyg, och i samma kista inlade jag för Brors räckning följande Böcker:

Blairs Lectures on Rhetoric. Expl.	2: 24.
Grefve Stollbergs Resa g:m Italien och Neapel. H.	1 —.
Lybeckers Skaldestycken. H.	— 8.
Kellgrens arbeten 3 delar, för hvars häftning jag betalt.	— 4.
Frakten från Malmö hit gjorde	2: 8.
Åkare lön från och till Skeppsbron	— 24.
Rdr	6: 20.

Härom har jag för detta averterat Professor Bilmark och tillika berättat honom, det jag fört frakten och åkare lönerne å Brors Conto. Jag vet ej, om alla de från Lund komne Böckerne voro Academien tillhörige. Bror kan på stället liquidera om frakt och umgälder med vederbörande, som till äfventyrs kunna hafva del i berörde Böcker. I går ankom åter en skeppare från Malmö, som enl. Professor Sommelii med Posten samma dag till mig ankomne avisbref hade en Packlår med Böcker inköpte på auction efter Biskop Celsius. Som Ginman än låg qvar vid Skeppsbron, lät jag i dag flytta Packkistan från Malmö fartyget till Ginmans fartyg. Frakten till Malmö Skepp:n betalte jag enligt bilagde connoissement med En Rdr, och som jag nu ej behöfde åkare, slapp jag med fyra skillingars utgift till ett par Sjömän, som transporterade kistan fran det ena och till det andra fartyget. Ginman reser i dag om han får vind. Quittencet på den förra frakten har jag skickat till Professor Bilmark, som lärer aflämna det till Bror. I öfrigt medfölja här innelyckt:

Blix anmärkningar emot Schultzenheim H. . . . . 24.
Anonymi ditto H. . . . . 8.

Bägge dessa declamera emot hela Banco-inrättningen, och troligen latet angvis sub herba. Likväl synes ingendera af dessa auctorer vara farlig, och något af hvad de säga synes hafva skäl med sig. Anonymen förekommer mig dock öfver måttan confus. Han vill försvara sitt förr utgifna arbete om ett naturligt Finance system, hvilket Schultzenheim i vissa delar häcklat.

Skalden Lybecker, afskedad Drabant och Son af fordom Clas Lybecker på Nuhjala, är nyligen död blefven i mycken fattigdom.

Af Anacharsis väntar Silfverstolpe i höst Exemplar till civilt pris, och jag skall då köpa ett för Bror. Middletons Hist. of Cicero och Gillies Hist. of the Greece voro hos Holmberg bortköpte förr än Brors bref ankom, men i höst får Silfverstolpe af den senare några Exemplar. I Paus Samling av gamle Norrske Love, som Bror från Upsala Bibliothek skaffade mig till låns, voro några fragmenter af gl. Norrske kyrko Balkar införda. Jag vet ej eller hvar annorstädes de kunde finnas. Detta verk har jag g:m Lundblad requirerat, och han har lofvat att å någon auction i Köpenhamn låta det för mig inropa, ty utur Boklådorne är det länge sedan försvunnit. Om han är nog lycklig att få den, lärer den likväl ej förr än i nästa vår, om Gud vill, komma mig tillhanda. Ma icke i Binghams antiquitt. Eccles. något finnes om tionden i England vid Christendomens början. Prideaux har ock skrifvit en stor Bok *of Tithes*, men den har jag ej läsit eller sedt. Jag skall se efter, om den finnes å K. Bibliotheket härstädes.

Nu som bäst roar sig eller politicerar vår unge Konung i Petersburg. Afsikterne med resan och dess följder skall tiden visa. Ännu äro de förborgade för våra ögon. Utan all tvifvel fikar H. och R. att reconciliera sig med Gumman, för att under hennes protection antingen undgå svar räfst för sin administration eller ock att derutöfver få behalla nagon influence i styrelsen för framtiden. Huru det dem lyckas maste icke längt till blifva synbart. Edman är sysslosatt med att författa Hertigens Berättelse om Rikets förvaltning under minderårigheten, att d. 1 November nästkommande till Konungen afgifvas. Det vore rätt roligt att få pågna detta opus, men ännu och i nägre ar härefter måtte det, åtminstone i sine vigtigaste delar, hallas ganska hemligt.

Ännu hörer man ej af något proclama till Baron Ruuths Borgenärers sammankallande. Apparemment kommer dermed aldrig till verkställighet. Ah! quelle inconsequence. Om Konungens resa genom Finnland torde jag vid tillfälle och med säker lägenhet af Bror få de underrättelser som i allmänna Tidningar ej kunna få rum. Hvad dömer man bland uplyst folk där i landet om den Herrens person? Hvarifrån fick Bror det ryktet att LandsHöfd. Rosenstein skulle på resan blifva honom följagtig. Det var visserl. aldrig påtänckt.

Gref Cronstedt på Carlberg har åter fått ett underligt infall. En Stallmästare Lewin vid Krigs Academien (Son af Juden Lewin) som förrut tjent vid Kongl. Stallet, då Hans Excell. Baron v. Essen var första Hofstallmästare, hade författat en Bok i Ridkonsten och dedicerat den till v. Essen. Innan han likväl ville lämna sitt Manuscript till trycket, tyckte han höfligheten fordra att presentera det hos sin nu varande höge förman Cronstedt, som dock förbehöll sig att få det genomläsa. Men då han såg arbetet dedicerat till v. Essen och sig förbigången, uprördes straxt hela hans galle, så att han med egen hand öfverkorsade dedicationen och då Lewin kom till honom öfverföll honom med groft ovett och förklarade att Boken bordt vara dedicerad till Academien, i hvars tjenst Lewin nu stod, och att den komme att tryckas icke för hans utan för Academiens räckning. När Lewin härvid protesterade med förmälan att arbetet vore hans egendom och ej kunde honom utan våld frântagas; att han så mycket mindre kunde förpliktas att upoffra den lilla vinning honom af dess tryckning kunde tillflyta till Academien, som han icke njöt någon lön på dess stat, utan tvärt om af egen god vilja tjente vid Academien för den Stallmästare lön, hvilken han vid Östgötha Cavallerie innehaft och efter Regementets förvandling till Infanteri lika med andre reducerade Officerare i sysslolöshet kunnat förtära m. m.: Så befalte Grefven sin Adjutant att leda honom ut, och

ändtel. att sätta honom i arrest, hvilket ock på derom itererade ordres skedde. Genast som detta skedt reste hans Nåde till Drottningholm och utverkade sig Hertig Carls, som då än var qvar, approbation å arresten.. Efter 8 à 12 dagars arrest blef ändtel. Lewin lösgifven, och som han hos Justitiae Cancellers ämb:t klagat deröfver, att man ville våldsaml. afhända honom hans Manuscript, är nu mera resolverat, det Manuscriptet skall i General Krigs R:n deponeras, till dess Krigs R:n i Laga ordning deciderar för hvars, antingen för författarens eller Krigs Academiens räckning det samma skall tryckas; och dervid står det nu så länge. Professor Schultén lärer väl hört af denna historie.

Sällskapet för Allmänna medborgerl. kunskaper har, såsom Bror af Tidningarne sedt, (dock på Justitiae Cancellers ämbetets stränga befallning) blifvit föranlåtit att återkalla dess utsatte prisfråga: om det är nyttigt att flere sysslor updragas till en och samma persons bestridande. Några få af Ledamöterne, och bland dem förnämligast en Johnsson, Notarius i Riksgälds Contoiret och Son till den fameuse Riksdags Bonden John Bengtsson, hafva likväl deremot protesterat.

Ändtel. är ock action emot Leopold och Holmberg ang:de det om Luthers disput med djefvulen i Extra Posten införda stycke af Stadskämners R:n sålunda afgjord att både författaren Leopold och Boktryck:n borde hvardera böta, såsom de hvilka utan vederbörande Consistorii censur låtit trycka en Theologisk afhandling, sina 200 dl. S:mt enl. 1774 års Tryckfrihets förordning. Härmed skola de ock åtnögts.

Nu till Brors Lagfrågor. Hvad 1:o beträffar Bokauctionistens provision, så är genom Carl XII Constitutorial för Bokauctions Cammaren i Upsala af d. 6 Novemb. 1703 förordnat, att Bokauctionisten ägde att i ställe för de förrut genom Cancellie Collegii författning af d. 16 Martii samma år, njuta 8 och högst nio procent i provision. I grund häraf upbar Stockholms Stads Bokauctions Cammare altid 8 procent, och än dertill Hyra för Rummen, om Böckerne öfver 2 månader efter inlefvereringen g:m ägarens förvållande komma att a Auctions Camm:n qvarblifva. Denna Carl XII författning är tryckt (p. 29) i den lilla samling af förordn. om auctions och address verket, som framl. Commerce Rådet Magnus Lagerström år 1731 utgifvit i Stockholm in 4:o, och jag vet att Hedenström äger denna Samling.

2:o Om Kronoskjutser är mig vitterl. ej vidare stadgadt än att alle Hemman, som stå i Jordeboken för 1 helt eller 1/2 hem:n, böra utan afseende å deras mantals storlek (ty NB i denna sak äro ej, såsom annars ofta hemmanstal och mantal af enahanda betydelse)

böra skjutsa lika. Men under sidsta kriget gjorde v. LandsH. von Glan i Åbo Län den förtfattning, att alla hemman öfver 1/2 och till ett helt mantal skulle skjutsa dubbelt emot dem, som bestodo af 1/2 mt. och derunder. Sådan ungefär vill jag minnas att hans reglering var. Vid Lands Contoiret kan den bästa uplysning meddelas. Lika författning vid pass tror jag, att äfven i de öfrige Finska länen lärer under kriget blifvit gjord. Men eljest böra alla, som stå för 1 helt hem:n skjutsa lika och dubbelt emot dem, som stå för ett halft ditto, hvilket ock i anseende till hållskjutsen altid blifvit i akt tagit.

3:o Om förmän, som öfver upbördsmän hafva inseende, är genom Kgl. förordn. d. 21 Martii 1735 generaliter stadgadt, att om de antingen sjelfve eller g:m andra directe eller indirecte några medel af sine underhafvande upbördsmän och redogörande begärt eller till låns undfått, under hvad skäl eller titul det vara må, eller ock tillåtit andre att penningar utur publique cassor till låns undfå (i de händelser näml. då ingen författning bjuder att cassan g:m utlåningar skall förkofras) böra de efter föregången ransakning och dom de lånte penningarne med 6 procents ränta återgälda och vara deras ämbeten förlustige, samt förklaras ovärdige att någon sin vidare i kronans tjenst brukas. Denna förordning, som in extenso kan läsas i Modées verk, är ännu vid sin fulla kraft.

Doctor Rutström är här ännu qvar. Dock äro 14 dagar förflutne, sedan jag sidst såg honom. Professor Malmström har med en verkel. sällsam flit och biträdd endast af Waldius och nödige handtlangare hela Sommaren arbetat på Kgl. Bibliothekets rangering. Dermed är likväl ännu ej kommit till slut. Någon ändring är ock gjord med de små rummen näst utan före Bibliotheks salen, hvars ingång äfven skall flyttas på Långväggen.

Af utländske Tidningarne har väl Bror sedt i hvad crisis vårt Hof med Franska Republiquen sig befinner. Man tröstar sig likväl ännu på Beursen dermed, att Directorium decreterat, det Svenska Nationen och dess handelsskepp ej skulle fiendtl. behandlas. Imedlertid är Republiquens Charge d'Affaires rappellerad och nyligen bortrest.

Schultén har till äfventyrs omtalt, det General Adjutanten Baron Cederströms iråkade disgrace i synnerhet utbröt af den anledning, att han sökte förmå Hertigen att förordna en fiscalisk action emot Professor Törngren i anledning af hans utgifne *Artillerie-Book* (NB jag nyttjar Cederströms egen orthographie) såsom innefattande en Satir och smädelse emot Cederström, som då var Chef för Artilleriet, och skulle denna action äfven sträckas till Bokens Recensent i Stockholms Posten, så vida han lika med Törn-

gren föregifvit, att vårt Artillerie i senare tider fallit från det flor och den celebrité, hvartill det i Cronstedts och Ehrensvärds tid hade hunnit. Förenämnde tillämnade action blef likväl lyckel. afbögd. Men härmed nog för denna gången. Hälsa alla vänner. Må väl!!

LXXXI.

Stockholm d. 8 Septemb. 1796.

Högtärade Käre Herr Broder! Med de tvänne sidst ankomne Poster har jag rigtigt erhållit Brors angenäma bref af d. 29 Aug. och d. 1 hujus, och af dem med synnerlig fägnad förnummit, att Bror lyckligen fulländat sin resa. Det förstnämnde brefvet feck jag några timar efter det jag med Skepp:n Ginman till Bror affärdat en lång Epistel jemte några piecer. Dessutom hade bemälde Skeppare med sig en Packlår med Böcker, dem Professor Sommelius i Lund till mitt fortskaffande addresserat. Förrut d. 26 Aug. hade jag ock till honom aflämnat en större Packlår äfven från Lund ankomne Böcker, att till Professor Bilmark aflämnas, enligt Professor Lundblads ordres. I denna Packlår voro ock några Böcker för Bror, som i mitt förra bref äro nämnde. Bland dem voro jämväl några stycken af Freylinghausens Missions-historie, att användas till complettering af hvad Bibliotheket förrut deraf äger, men dessa lärer jag i min till Prof. Bilmark afsände note glömt att antekna.

Nu här innelyckt afföljer till Bror: 1:o Nordia, månaderne Aug. Sept. October, November och December 1795, 5 häften à 12 sk. — Rdr 1: 12; 2:o Continuation af Lengnichska auctions Cataloguen från Doctor Lüdeke; 3:o Ett äreminne öfver Schinmeyer, från samma hand. I förstberörde Månadsskrift får Bror, i synnerhet i November månadshäfte läsa bittra, men till äfventyrs icke ogrundade reflexioner öfver vissa händelser. Jag förstår ej huru det tillkommit att Månaderne Majus, Junius och Julius härstädes nu ej kunna erhållas. Det försäkras likväl, att än i höst de vanlige köparena med dem skola förses.

Enligt hvad här förmäles, skall Konungen i dag inträffa i Helsingfors. Vid nästa veckas början torde således Åbo få den nåden att se Hans M:t dit återkommen. Likväl hörde jag i går sägas, att afresan från Petersburg vore upskjuten till d. 12 hujus, hvilket jag dock svårligen tror. Reuterholm skall alt för illa gjordt ifrån sig

den Menuett han där på Hofvet nödgades dansa. Huru han för öfrigt blifvit där ansedd, spörjes ännu icke.

Jag kunde lättel. föreställa mig, att vår Biskop ändtel. skulle blifva en Revisor i Riksgälds Contoiret. Huru skulle väl han kunnat låta ett sådant tillfälle gå sig utur händerne att ännu en gång visa sig i den stora verlden? Också måste den under revisions tiden infallande Reg:ts förändringen varit för honom mycket retande att vilja hit öfver. Efter all liknelse blir han väl här qvar öfver vintren och till nästa sommar.

Till närmare belysning af hvad i ofvanberörde Månadsskrift om Linköpings Tidning berättas, bör jag nämna, att en Adjunctus Pastoris i Norrköping Sundelius efter något spectakel där i staden begynt Marseillaner hymnen ça ira och blifvit deri af en stor del Spectateurer accompagnerad. Då han för detta pojkaktiga uptåg blef hos Consistorium i Linköping under tilltal ställd, förebar han, att det ej varit Marseillaner hymnen som då blifvit intonerad, utan en annan den han till Svenska Regeringens beröm i samma ton författat, hvilken han ock i Björns Tidning lät införa. Förhållandet härmed skall ej kunnat med fullkomlig visshet utredas, emedan af de många personer, som dels vid Consistorium dels i Norrköpings Kämners Rätt derom hörde blifvit, ej kunnat med säkerhet intygas annat än att tonen som sjungits varit den Marseillanska. Imedlertid blef Sundelius, som i Norrköping var mycket afhållen, af Consistorium transporterad till Adjunct hos Pastor i Enhörna, ett litet dåligt Pastorat af 24 a 30 mantal, hvilket Consistorii utslag äfven K. M. på Beredningens tillstyrckande gillat. Men Björn, som i sin Tidning infört den på en så syndig melodie upsatta visan, blef ej heller lottlös. Hans Tidning blef ej allenast förbuden, utan han ock ovärdig förklarad att någon periodisk skrift af hvad innehåll den ock vara kunde, vidare utgifva. Huru sedermera Sundelius vid sin afresa från Norrköping med mycken stånd blifvit ledsagad till nästa ombyte, och huru man där gjorde honom ett sammanskott af omkring 500 Rdr lärer förrut vara bekant.

Vår Lönnroth är aldeles från sitt förstånd. Han har flere resor varit i begrep att dels dräncka sig, dels på annat sätt afhända sig lifvet. Medici gifva föga eller snart sagt intet hopp om hans restitution. En Härads Höfding Jacobsson i Södermanland, för detta Auditeur vid Hertig Fredrics Reg:te, anlägger redan planer att få intaga hans rum i Högsta Rätten. I det afseendet har han sökt att blifva adjungerad i Hof Rätten, hvari han ock vunnit bifall; och har för att skaffa honom där ett rum, Zellén erhållit tjenstledighet på några månader.

General Consuln Wittfoth var hos mig i förgår och berättade

att Lagman Stålhandske skall komma sig före. Huru är det med Grefve Taube? Någon har sagt mig, att på hans förbättring mycken räckning ej skall vara att göra. Det var oändel. väl att Lefréns föresats blef afbögd. Baron Flemings fader har varit Hofmarskalk. Att denne unge man äger Konungens hela förtroende är otvifvelaktigt. Han tros äga goda grundsatser, så långt en Hofman dem äga kan. Men vid 23 a 24 års ålder och utan all den ringaste routine i tjenste vägen, måste han vara mägta oförfaren. Jag känner honom icke en gång till utseende. Så litet har jag lupit i Hoftrapporne. Nu ser jag, att proclama till Ruuths cession är utfärdadt. Hälsa alla vänner. Må väl!

LXXXII.

Stockholm d. 14 September 1796.

Högtärade Kære Herr Broder! Förmodel. äro mina Bref med Skepp:n Ginman och Herr Doctor Reström [läs: Rutström] nu mera framkomne.

Sedan jag sidst skref, har jag fått tillfälle att se den i Köpenhamn i år utgifne och nyl. hitförde piece, hvars titel är: *Aristokraternes Cathechismus eller kort och tydelig Anvisning til den aleene Saliggjörende politiske Troe, med ett Anhang af Aristocratiske Psalmer till Troens Bestyrkelse hos de Eenfaldige og de Vantroendes Omvaendelse, 46 sidd. i liten 8:o.* Efter en dedication till Sultan Selim den Tredje på vers, och ett företal äfven på vers, samt en kort Inledning prose, innehåller den:

1:o Sju store Bud, näml. 1) Du skal frygte, elske og adlyde Din regierende Herre og Hans Familie over alle Ting. 2) Du skal give din Herre Skat och Laan og alt hvad Han esker og befaler. 3) Du skal ikke tage Din Herres Navn fufängeligen. 4) Kom i hu, att deeltage i alle din Herres gläder og Sorger. 5) Du skal ikke have medynk med nogen Demokrat. 6) Du skal ikke aflegge noget formesteligt Widnesbyrd om nogen bedre Regieringsform end den existerende. 7) Du skal end ikke begiäre Frieheden; alle desse med tillhörge sinnrike förklaringar.

2:o Tre gang Tre Troes-artikler.

3:o De hellige Hemmeligheder eller de Aristokratiske Sacramenter, som äro fem, näml. 1) *Refereringen*, som bestaaer i at for-

ta'lle Stor Mindene alle de Low-taler man hörer och ikke hörer over dem. 2) *Spioneringen.* 3) *Spillekonsten* som bestaaer i at man hos sin Naadige Ma'cen weed med Gla'desminer i ansigtet at tabe sine Penger, enten man siden skal laane eller stia'le for at erstatte Tabet. 4) *Jöderiet*, at forskaffe Patronerne Penge, at laane hos de döpte saa vel som hos de ikke döpte Jüde etc. 5) *Kobleriet*, som beskrifves med följande verser utur Voss: *Man führe seinem Herrn Sein Weib und seine Tochter zu, Und — trage Band und Stern.* Anses för det djupaste af alle den Aristocratiska trons Mysterier.

4:o Aristokraternes Litanie.

5:o Aristokratiske Psalmer, fem till antalet.

6:o Bagtale til Bogen selv: hos hvilka han bör söke recommendation och hvilka han bör agta sig före etc. Som jag tviflar att kunna skaffa ett Exemplar deraf antingen åt Bror eller åt Bibliotheket, har jag imedlertid afskrifvit *Litanien* och *Troes Artiklerne*, som hörhos medfölja, för att tjena till en profbit, hvaraf om pieeens öfrige halt kan dömas.

Nordia har uphört med förledit års slut, och dertill säges, att Svenska Ministern Ehrenheim mycket bidragit. Grefve Munck skall ute i Italien, där han vistats, skrifvit, låtit trycka och sökt utsprida en skrift om Svenska Successions-verket. Svenska och i synnerhet Danska Ministeren hafva användt all möda att få skriften å alla orter indragen och författaren insatt å någon fästning. Man vill ock tro, att han nu vid pass torde sitta insluten i Rom å Castellet S. Angelo, så hvarken sol eller måne komma åt honom.

Jag måste förr detta berättat att en Reg:ts skrifvare vid Gardet Fält Camerer:n Söderborg, sedan han i vintras en förr middag i Stats- eller Riksgälds Contoiret upbar 11,000 Rdr till Gardets aflöning, samma dag om aftonen försvann; att han då troddes hafva rymt; att hans lik sedermera vid Islossningen fanns flytande i Norrström; att den döde då hade på sig sitt guldur; att policen förklarade honom för en Sjelfspilling och lät föra hans kropp till galgbacken etc. Sedan man utredt denne mannens Bo och funnit hans behållne egendom, utom de försvundne 11,000 Rdr, svarande till 80 procent af all hans vitterl. skuld och nästnämnde Balance, begynner det grufvel. att spöka efter honom. Man har fått anledning att misstäncka Öfverste Lieut. von Stockenström och en drabant Christiernin, hvilka om aftonen då han försvann souperat med honom hos den förstnämndes Maitresse Inga Åberg, för att vara hans Banemän och att hafva spolierat hans då innehafde penningar. Detta rykte går nu sourdement endast bland det bättre och uplystare folket, och får derföre ännu på en tid ingalunda omtalas för någon menniskja, eho han ock vara må. Det kan vara att misstanken

är ogrundad. Men hvad som med visshet synes kunna sägas, är att den döde ej sjelf afhände sig lifvet.

I går fick den sinnessvage Assessor Lönnroth tillfälle att störta sig ned i gatan från ett fenster i tredje våningen, hvaraf han skendöd blef liggande. Det är märkeligt, att nu innom högst 7 a 8 veckor 9 a 10 Sjelfmord här blifvit begångne. Till Sjelfspillingarne hörer ock Mamsell Pasch, som störtade sig äfven från en vind öfver 3:dje våningen ned i gatan utur det hus vid Munkbro torget där hon hos sin Broder Professor Pasch var boende. Hon hade efter sin Systers, Portrait målerskan Paschs, död blifvit svårmodig och i sådan yrsla vidtagit förenämnde olyckl. expedient att komma utur denna Jämmerdal.

Den HäradsHöfding Jacobson, som jag i mitt sidsta Bref omnämnde, är frälseman och skrifver sig von Jacobsson. Lärer således briguera det genom v. Böhnens dödsfall ledigt blefne rum. — Alla underrättels från Petersburg instämma deri att Konungen skulle dröija där åtminstone till d. 15 hujus. Somlige vilja tro, att återresan skall ske genom Tavastehus, och då blir Hangö obesedt. I ett bref till Hertig Friedric skall Hertig Carl berömt de lediga façoner och den värdighet, hvarmed Konungen där upfört sig, men tillika låtit förstå, att han ej förmärckts i någon den ringaste måtto rörd af den unga Ryska Storfurstinnan Alexandras undransvärde skönhet. Nej, han har för mycke phlegme att så hastigt blifva antänd. Den brillanterade Crachet som Suther hitfört till Ambassadeuren Budberg från sin Monarkinna, har af Hof Jouveleuren härstädes blifvit skattad till högst ett par hundrade Riksd. värde, i stället Avisorne utskrikit den vara värd 16,000 Rdr.

Jag ärnade afskicka detta bref med Assessor Björckbom, men nu får jag höra att han i dag bittida om morgonen gått ombord på en fisksump. Som jag ej vågar skicka detta med Posten, måste jag låta det ligga till dess jag får annan lägenhet, såsom för exempel med Rådman Trapps skeppare Berg, som endera dagen lärer afresa. Utan tvifvel afbidar Biskop Gadolin Konungens återkomst. Men då lärer tiden blifva honom nog knapp att kunna vara här till d. 1 October.

Genom en af Abraham Wessman anlagd intrigue blef Ulner vald till Revisor i Riksg. Contoiret för Stockholms stad. Det var Borgerskapets äldste emellan afgjordt att Grosshandl. Asplund dertill skulle väljas. I tillit derå, att ingen funnes som ville vika från detta aftal, blefvo de fleste borta på valdagen, då Wessman bestyrt att endast hans folk skulle upkomma, hvilka sedan 10 eller 11 till antalet, jemte Magistraten utgjorde den pluralitet hvaruppå

Ulner blef revisor. Hälsa alla vänner! Må väl! *Närlagde afskrifter må ej göras allmänna!*

Apostille. I Lund har, såsom Bror af Tidningarne sedt, i år utkommit Natur-Rättens första grunder af Laurits Nörregaard, Assessor i Högsta Rätten och Professor Juris vid Köpenhamns universitet, öfversatte af Lars P. Wåhlin Hist. Lit. Docens och John Fagervall Juris & Chemiae Studiosus, 470 sidor in 8:o. Jag har köpt och läsit Boken. Då våre Juris Studiosi i synnerhet sällan kunna nog tillräckel. Latin, skulle detta Compendium synas till deras tjenst vara snart sagt det bästa af dem som finnas. Den innehåller ej några nyheter. Men emot afhandlings sättet kan någon ting hufvudsakligt ej vara att påminna. Öfversättningen är dock ej aldeles lycklig. Utom många fel emot språket, så vanliga i Lund, äro åtskillige termini technici olämpl. verterade. Derelinquere rem och res derelicta kallas *lämna* ett ting, ett *lämnadt ting*. Jag hade hälre sagt *öfvergifva* och *öfvergifven* etc. etc. Om denna Bok ej finnes i Åbo, torde Bror vilja se den, och om så är skall jag vid tillfälle skicka Bror ett Exemplar.

En Theodor Schmaltz, Juris Prof. i Königsberg, har utgifvit Das Recht der Natur, efter Kantiska Systemen, och har andra uplagan deraf förledit år därstädes utkommit. Den består af 3 delar Das reine Natur-Recht, Das natürliche Staats-Recht och Das natürliche Familien-Recht. Alla tillsammans utgöra ej mer än 302 sidd. in 8:o. Såsom lätteligen finnas kan, är afhandlings sättet onödigt vis subtilt och abstract. Officia perfecta härledas alla af detta principium: Behandle die Menscheit weder in dir noch in andern je als blosses *Mittel*, och Officia imperfecta deremot af en opponerad grundsats, så lydande: Behandle die Menscheit in dir und andern als *Zwecke*. Obligation supponeras existera utan alt afseende af Menniskians dependence af något annat ting utom henne sjelf, och utan alla afseenden å de intryck de utvärtes tingen å henne kunna göra etc. Denna, lika som den förenämnde Boken finnes hos Silfverstolpe.

På Norrmalms torg har man begynt att reda till Gustaf Adolphs Statues decouvrement. Dervid har man funnit, att hästen icke står nog säker på sin ena fot, och att den röres af vädret. Att derföre den ej måtte en gång kullblasas har man latit gjuta en stark support af bronze, som omgifves af Lagerbärsqvistar äfven af Bronze, och denna skall appliceras under den ena upstaende framfoten, då det ser ut som hästen dermed skulle trampa in i en Lagerträs buske. Sådan är idéen, men jag har än ej sedt huru den är exequerad. Jag tror ej heller, att Supporten ännu är färdig. Nu haller man på att inrätta grundval för Balustraden, som skall omgifva ärestoden.

Det vill påstås att LandsHöfd. i Götheborg Beckfries skall taga afsked och att Samuel af Forselles emot godt accord skall blifva hans efterträdare. Oduglig var den förre; om den som efterkommer blir bättre skall tiden visa.

Emot slutet af denna månad blifva de af Bror requirerade Medaillons af Konungen hos Cainberg färdige. Jag var hos honom i går i Sergels attelier, där han ständigt finnes. Man arbetar där nu på en Bröstbild af Hans M:t i marmor. I Gips modellet är han sig fullkomligen lik. Denna Buste troddes ej kunna göras färdig för än till nästa April. Sergel har nu sjelf i några månader uppehållit sig hos Baron de Geer på Finnspång. Priset på Medaillonerne blir det samma som förr, 32 sk. stycket, men Lådan lärer han vilja hafva särskildt betald. Den kan ej kosta mycket. Fredenheim har varit besvärad af en svår och långsam hosta. Nu börjar hans bröst att blifva bättre.

Penningebristen bekymrar Stats Contoiret oändel. Genom onödiga utgifter och anticipationer äro alla Stats-förråderne så uttömde, att Gud allena må veta, hvar penningar skola tagas till de vid Regerings ombytet nödvändiga utläggningar. Den unge Konungen har marquerat mycken böijelse för Ständernes sammankallande, straxt efter sitt anträde till Regements förvaltningen, för att för dem kunna å daga lägga i hvad utblottadt tillstånd han emottager Riket. På andra sidan deremot har man afmålat Ständers sammankomst såsom en högst äfventyrlig sak. Får se, om han låter skräma sig från sin föresats. Kan hända han i Ryssland fått andra principer. Förmodel. har man ock där sökt att bringa denna fråga under någon art ventilation. Det vore den faseligaste crève-coeur för Minorennitets administrationen, om Ständerne skulle sammankallas. För min del tror jag det ej vore särdeles farligt. Att adelen då skulle efter ytterstа förmåga yrka Råd Cammarens retablissement, är otvifvelaktigt. Men till och med deri vore ej något ondt, om endast nödiga cauteler dervid i akt toges. Ja, Gud vände all ting till det bästa! Bränn up detta.

LXXXIII.

Stockholm d. 16 Septemb. 1796.

Högtärade Kāre Broder! Till d. 14 hujus hade jag ett långt bref färdigt till Bror med hvarjehanda litteraire underrättelser m. m, och jag trodde mig få affärda det med Herr Assessor Björkbom, men denne var afrest innan jag viste, att han ärnat så hastigt härifrån. Nu har jag lämnat brefvet, det jag ej vill bestå porto före, till Rådman Trapps skeppare Berg, och har jag bordt avertera Bror derom, på det Bror straxt efter Bergs hemkomst (han afreser i morgon) må kunna låta afhämta det å fartyget. Hvad jag deri berättat hinner jag ej här uprepa, och ej lärer det vara nödigt, då Berg efter all liknelse endera dagen kan vara i Åbo.

Jag önskade Academiens Bibliothek ägde hälst 1000 Rdr att använda till Böckers inköp å Lengnichska auctionen i Dantzig. För min egen räckning har jag utur detta Bibliothek requirerat några få Böcker, men flere mindre piecer till femtio plåtars värde. Bland dem är ock Prideaux original and the right of Tithes etc. Jag har likväl utsatt på största delen så låga priser, att jag slutel. ej torde få rätt många.

Den olyckl. Assessor Lönnrot, som i sitt underl. raseri oförmärckt letade sig tillfälle att d. 13 hujus kl. emellan 12 och 1 på dagen baklänges kasta sig utur ett fenster i tredje våningen ned på gatan, begrafves i dag. Han lämnar efter sig hustru och fyra barn. Han hade fått i sitt hufvud, att desse ej kunde bli salige, med mindre han skulle sjelf tillskynda sig döden och blifva ett försoningsoffer för deras synder. En frossartad lindrig Feber, med hvilken han dragits åtminstone i fem fulla år, hade jemte det den försvagat hans kropp och nervsystem också verkat på hans förstånds derangement. Medici hafva öpnat hans kropp och funnit alla partier friska och sunda, utom hjärnan, hvari funnits en tom håla till en fingerbårs capacitet fylld med någon stinkande vätska. Hälsa alla vänner! Må väl!

P. S. Man tror att Konungen i dag eller i morgon torde anträda återresan från Petersburg, men derom lärer man hos Er i Åbo vara närmare underrättad.

LXXXIV.

Stockholm d. 20 Septemb. 1796.

S. T. Sedan jag d. 17 hujus vid middags tiden med Skepparen Berg expedierat mitt bref till Bror, hvarom jag dagen förrut med posten aviserade, erhöll jag förstnämnde dag efter Midd:n Brors angenäma af d. 12 ditto med de dervid bilagde *Sexton* Riksd. i Riksgälds sedlar, för hvilka jag i vår räckning mig riktigt debiterat. Till min stora förargelse och förundran fann jag af samma bref, att skepp:n Ginman, ehuru han aflefvererat Boklårarne, dock måste qvarhållit brefvet och paquettet till Bror, hvari, utom ett par tryckte piecer, också Sectio 1 af Lengnichska Auctions Cataloguen var insluten. Såsom Doctor Rutström sedermera måste ankommit, torde väl Bror af min med honom afgångne skrifvelse fått anledning att efterfråga berörde paquett. Af de Böcker, som uti den under address till Prof. Bilmark afsände packkistan, af mig voro lagde, med begäran till Bilmark att dem aflämna till Bror, var ock Grefve Stollbergs Resa g:m Neapel och Italien, men, då Bror nämner sig hafva bekommit de öfrige, är denna förbigången, så jag nu ej vet hvar den stadnat. Det är vist, att jag med egen hand lade den i packkistan och var sjelf närvarande då den fastspikades. Också lågo der 3 stycken af Freylinghausens Missions Historia, att complettera hvad Bibliotheket deraf förrut äger, hvilka likväl ej eller af Bror omnämnas. Hvarföre jag ej köpt det i Maroquin bundna och förgylda Exemplar af Anacharsis har jag förrut förklarat, och skall ett obundit Exemplar af samma uplaga fås innan kort.

Enligt hvad Hoffolket nu säger, skall Konungen ännu i går varit qvar i Petersburg där en stor féte då skulle gifvas. Jag tycker, det skall bli ju längre, ju brydsammare för Biskopen att afbida Hans M:ts återkomst, hvarmed till äfventyrs så långt kan utgå, att Biskopen svårl. kan vara här d. 1 October.

LandsHöfd. Lodes temporisering med sin dotters, som jag menar, längesedan afgjorda giftermål, var visserligen icke väl öfverlagd. Ja, Fru Fredenskölds resolution har ofta förekommit högst besynnerlig. Jag vet ej, om det är naturen eller oeconomien, som förer henne hit. Men hvilkendera det ock vara må, tror jag hon

än en gång får ångra det partie hon tagit. Gottskalk är här, men utan alt hopp att kunna gå igenom med sitt tilltänckta accord.

Det är en faslig Sjelfmord rage som intagit folk härstädes. På de sidsta 9 a 10 dygnen hafva endast i S:t Catherinae församling 25 personer tagit lifvet af sig. Liderlighet, förtviflan, fattigdom, gammal hypochondre, hafva, såsom vanligt är, åstadkommit dessa onaturliga steg. Gubben Acrel vill förklara alt detta af någon sällsam Luftens beskaffenhet.

Ännu är Finnska Posten borta. Men skepp:n Berg lärer med denna vind i dag eller i morgon vara i Åbo. Ännu är ej fru Jusléns dräng ankommen. När han anländer skall Brors cassa stå till hans ordres. Hälsa alla vänner och gynnare. Må väl!!

Fredenheim vill ändtel. hafva hit det af mig förr omnämnda kopparstick.

LXXXV.

Stockholm d. 1 October 1796.

S. T. Min Herr Brors angenäma Skrifvelse af d. 22 Sept. nästförl. erhöll jag d. 28 ditto. Förrut hade jag redan averterat att Brefvet af d. 12 med innelyckte Sexton Riksd. riktigt ankommit.

Med fru Jusléns dräng, som i dag är resfärdig afsänder jag till Bror:

I detta Bref poemet Skördarne enligt requisition, häftat. . . — 36
24 st. Medaillons af K. Gustav IV Adolph, förfärdigade af Cainberg à 32 sk. stycket, i en Låda väl inlagde 16 —
Hvarutom jag
till drängen enligt ordres, och emot upviste räckningar, slutande sig tillsammans à 22 Rdr 30 sk. 8 rdst. lefvererat 22: 40
Rdr 39: 28.

Sa att för det närvarande Brors hela behållning hos mig är *Ellofva* Rdr 1 sk. i Riksgälds sedlar.

Af Nordia för manaderne Aprilis och Majus är det omöijligt att här fa något Exemplar på större papper, än det Bror bekommit. Mitt eget Exemplar är lika beskaffadt som Brors. Jag har väl än ej latit binda alla månaderne tillsammans. Men jag tror det skall utan synnerlig olägenhet låta sig göra. Jag lärer förr detta nämnt

att denna månadsskrift med förledna året uphört. Auctorn till Aristocraternes Cateches skall vara en student vid namn Brun i Köpenhamn. Ställd under tilltal för sitt arbete, har han tagit flykten. Sedermera har en Procurator Kling sökt för honom Leid, och i sin ansökning anfört, det väl Brun för sjelfva sin skrift, såsom icke innefattande någon ting brottsligt, ej kunde hafva straff att befara, men såsom det ofta händt, att personer, som råkat misshaga Ministéren, blifvit utan ransakning och dom kastade i häktet och äfven försvunnit, så att om dem och hvar de stadnat någon underrättelse ej kunnat inhämtas: så vore det endast för att göra sig försäkrad emot sådan laglös medfart, som han nu nödgades söka Konungens hägn och garantie m. m. Hvad synes Bror om en sådan ton. Förmodel. går där till som annorstädes. Skriften finnes här i staden, men ännu har jag ej sjelf fått läsa den. Eljest skall den vara ganska väl ehuru dristiga skrifven.

Åter har ett förfärligt gräl i Upsala upkommit emellan Ärke Biskopen och hans Ledamöter i Consistorio Ecclesiastico. Under det Ärke Biskopen i sommars och till emot hösten var stadd på visitationer, hafva Consistoriales anbefalt Notarien Floderus att framgent antyda alla Adjuncter och Capellaner samt andre Prästmän, som kunde komma till staden att hos Notarien utlösa sina fullmakter eller andra Consistorii resolutioner, det de ägde innan sin afresa från staden aflägga besök hos en och hvar Consistorialis; och detta sitt beslut hafva de låtit intaga i protocollet. När Ärke Biskopen efter hemkomsten fick höra häraf, befalte han att beslutet skulle uttagas utur protocollet, och att någon efterlefnad deraf aldrig borde få rum. Häremot opponerade sig vederbörande med häftighet; och då Ärke Biskopen invände att en sådan författning vore både ovanlig och utan något lagligt ändamål, svarades derå, att förr detta, då Prästmöten tidt och ofta enl. Kyrkolagens föreskrift blifvit hållne, en sådan anstalt varit onödig, emedan Consistoriales vid berörde Möten haft tillfälle att lära känna Prästerne till lära, insikter och lefverne, men att nu mera, sedan Ärke Bispen under hela sin ämbetstid något Prästmöte ej hållit, för Consistoriales ingen annan utväg än den föreslagne vore öfrig att vinna underrättelse om Clericiet etc. Efter detta svar uptändes lågan. En grufvelig träta begyntes, hvarunder Patres med hvarjehanda personalier antastat hvarannan, och skall Wickman bland annat förebrått Ärke Bispen, att han i saken om Notarie sysslans besättande haft penninge-reverser i rörelse och sökt nyttja dem, ehuru förgäfves, till vinnande af sin afsikt. I denna injurie process skola redan många Sextern vara skrifna. Jag har lust att se hvad slut den tager. Efter vanligheten torde den slutel. debatteras med en nådig skrapa. Utan tvifvel är

det Wickman som upblåst denna eld, och tror ej att han hedrat sig dermed.

För vår Biskop har Utter bestält quarter i Borgmästarinnan Hagerts hus i Storkyrkobrinken emot fem Riksd. i veckan. Kl. 1 i går var Gubben än ej ankommen. Om det sedermera skedt, vet jag icke. Jag skall i dag låta höra derefter, för att sedan upvakta honom. Augustin skall anländt hit i thorsdags d. 28 September. Wittfoth afreste till Bourdeaux d. 21 September. Bland de handlande härstädes anses han för en man af förmögenhet och credit.

I följe af ankomne och i Petersburg daterade ordres har Justitiae Cancellern i ett handbref anmodat Biskoparne att på tjenligt sätt förständiga Prästerskapet, det i kyrko Bönen Schwerinska Prinsessans namn härefter må utelämnas. Om detta förrut ej är bekant, må det för min räckning ej omtalas. Det påstås att förlofningen i Petersburg d. 23 Sept. för sig gått. I S:t Andreae ordenstecknet, som Kejsarinnan gifvit Konungen, skall en solitaire för sin storlek af ovärderligt pris vara infattad.

Att Lefrén och hans fru skulle till sin uprättelse taga den utväg som Bror omförmäler var ej oväntadt. Gadolins försök med Baron Fleming var scandaleust. Den svagheten gick in i gubbens caracter. Han har altid trodt på penningens ofelbara verkan. Aldrig hade jag förrut härom hört ett enda ord. Hälsa alla vänner!

Apostille. Ännu kl. 12 är Biskopen ej ankommen. Jag bilägger härhos ordentlig räckning öfver Brors commissioner. Dess riktighet verificeras genom mina bref och insände quittencer. När jag får Anacharsis, och om något vidare för i år blifver för Bror att uträtta, skall jag uptaga det å ett novo conto. Nu på stunden kl. 12 fick jag Medaillonerne från Cainberg och i detta ögnablick skickar jag dem å fartyget. Må väl!

LXXXVI.

Stockholm d. 7 Octob. 1796.

S. T. Vår Biskop anlände hit, efter en långsam och besvärlig resa, i förr gar frisk och rask. I går var han pa Calas hos Gummer. Just nu pa stunden hade jag besök af Hällström, som till mig aflämnade Brors angenäma af d. 23 September. Jag undrar ej att skepp:n Berg ännu vid Hällströms afresa icke varit synlig, ty jag finner att alla Åbo skeppare, sedan de sagt sig vara segelklara och

innom par timar färdige att afresa, dröija här qvar i åtta dagar och deröfver, uppehållne af sine Redares Commissioner. Så var det med Berg, och lika så med Lindholm, som hade fru Jusléns Betjent hos sig om Bord. Den 1 October skulle de afsegla, och då expedierade jag med Betjenten Medaillonerne jemte ett bref till Bror, hvari låg poemet *Skördarne* och en räckning öfver alt hvad jag af Bror emottagit och utgifvit till berörde dag. Men nu hör jag, att skepparen ännu den 5 hujus legat qvar vid Bron. Likväl, som sedan den tid vinden åt Finnland jämnt continuerat, hoppas jag han vid detta lag torde vara framkommen.

Här tros, att Konungen ännu d. 4 eller 5 hujus varit qvar i Petersburg. Om dess efterlängtade höga återkomst, när den skall ske, vet man ej någon ting med visshet. — Ett nytt krig har upkommit emellan Grefve Cronstedt på Carlberg och Stallmäst. Lewin i anledning af en Hund, den Lewin, enl. Cronstedts påstående, skall, emot ordres, låtit gå lös, men Lewin säger sig hafva hållit i band. Detta vigtiga mål har retat Grefven till insolentier emot Lewin, som skall lyckligt vis varit nog kall att bemöta hans injurier med ödmjuke föreställningar om sin oskuld etc.

Frantzén och Carl Fridric Bremer äro nyligen hitkomne. Den förre har jag sedt. Han ärnar om 8 dagar härifrån, men Bremer torde längre tid qvardröija. Vår Canceller hemväntas dagligen.

Banks i London har utgifvit en förnyad uplaga af sitt System of Universal Geography, på 270 ark in folio, med 200 vackra kopparstick och chartor. Verket delt i två volumer kostar hos Silfverstolpe obundet 11 Rdr 12 sk. Jag har köpt ett Exemplar deraf, hvilket jag dock ville afstå till Academiens Bibliothek emot samma pris, om eljest Bibliotheket ej prenumererat derpå eller fått det till skäncks. Anacharsis är än icke hos honom till fångs, men väntas med först ankommande fartyg. Af Nordia har jag fått månaden Julius, som med Frantzén skall affölja. Men Junius måste på nytt requireras från Köpenhamn. I formatet af Aprilis och Majus är någon ändring icke att vänta.

I närlagde Bref till Widenius har jag skrifvit om eldsvådan i Pechlinska huset. Just nu fick jag höra, att icke Cardells dräng, utan Cardell sjelf skall vållat eldens löskomst. Stadnar skade ersättningen å honom, så måste det stora Capital, som hans fru, en Judinna, fört med sig i Boet, ansenligen minskas.

Det är med sin nu varande Coeffure som Hans M:t är föreställd i de af Cainberg sidst förfärdigade Medaillonerne. De äro sitt original fullkomligen lika, och jag har lust att höra huru jämnförelsen emellan dem och Buglias medailloner utfaller. Mera med Frantzén. Hälsa alla vänner. Må väl!

P. S. Biskopen hade förrut nämnt för mig om Landsfiscalen Thurmans emot Probsten Lebell anstälde talan. Derpå vinner visserl. Fiscalen ingenting.

Sedan föregående var skrifvit, fick jag kl. 2 e. m. Brors tvänne bref af d. 29 September. Tackar ödmjukast för de meddelte nouvellerne. De requirerade Böckerne och Chartan öfver Heinola Län skola med först afseglande fartyg öfversändas. Så många Exemplar af Ovidii Metamorphoses, som kunna erhållas, skall jag skaffa. Det är nog möijligt, att omnämnde Magnatens utlåtelser sannas. Jag tror det sjelf, men näppeligen någon annan. Min gård är borthyrd pa ett helt år. I alla fall blir jag nu mera här öfver vintren, sedan jag ej kunde blifva ledig i Augusti månad. Hälsa alla, och anmäl äfven hos fru Juslén min vördnad.

LXXXVII.*)

Stockholm d. 11 October 1796.

S. T. I går kl. 6 om aftonen fick jag min Brors angenäma Bref af d. 6 hujus, med den dervid fogade Riksgälds Contoirets Sedel å 20 Riksd. I dag lefvererade jag deraf till Secret. Sundel emot närlagde quitto *Aderton* Rdr 8 sk. För de uphandlingar, jag sedermera gjordt för Brors räckning, skall jag i särskildt bref med Posten göra besked.

Nästförl. Måndag d. 10 sent om aftonen återkommo deras Excellencer Reuterholm och v. Essen från den Ryska resan. Jag har än ej råkat någon som talt med dem, och förmodeligen göra de ingen klok på det som i rapport till Riket förelupit. — Frantzén har snart i 8 dagar varit här. Brefvet till honom lämnade jag i dag i hans quarter till säkert folk, att honom, som då var utgången, vid hans hemkomst tillställas.

Visserligen var Hertigen mycket nådig, då han gratifierade General Majoren Willebrand med Nynäs Boställe. Så skall man förvalta Kronans Domainer på en tid då Statsverket lider en brist, som är utöfver all beskrifning svar och tryckande. Sjelfva Carl Ephraim Carpelan, hvilken, ehuru kommande fran Finnland, ej

*) Denna brefserie (Okt. 11—18) förefinnes äfven i en något afvikande lydelse, hvarom se Bilagan vid förordet i senare delen af Porthans bref till Calonius.

Utgifvarens not.

hört deraf förr än af mig, slog tio korss för sig, då jag berättade honom denna nouvelle. Det säges, att han fått denna gåfva i ersättning för Slottsfältet, hvartill likväl han och hans företrädare aldrig ägt någon laglig rättighet. Om Kumå Lax- och Sikfiske hade i sommars Cammar Collegium, på skäl dem jag lämnar i sitt värde, tillstyrckt, att det skulle uplåtas till Commerce Rådet Sackléns arfvingar ännu på fem år emot det förra arrendet. Men samma dag som denna hemställan afslogs, behagade K. M:t updraga berörde fiske till Öfverste Lieutenanten von Essen, boende i Heinola Län. Dennes in integrum restituerade Son, som nu tjenar vid Lif Husarerne, hade utverkat för sin käre Fader denna förmon; och är det utan tvifvel genom Transport af von Essen som Baron Carnal blifvit innehafvare af detta Regale, hvarå von Essen redan före Konungens afresa hade erhållit öpen Resolution. Jag fruktar, att någon reduction af de bortskänckte Kungsgårdarne och andre Regale Lägenheter snart nog torde förestå.

Såsom Bror sedt af Tidningarne, är vår illustrissimus redan ankommen på Svensk botten, men här har han ännu ej varit synlig. Han väntas dock hit stundeligen. De höge ämbetsmännen begynna att småningom draga sig hit. Ärke Biskopen ankom i förrgår och blir här vist till medium af nästa månad. Biskop Lindblom lärer ock ofördrögel. infinna sig. Pratet om en förestående Riksdag och en tillämnad Conseil permanent fortfar ännu. Hvad grund det äger kan, naturligen, jag icke säga. Så mycket är vist, att den gamle och höge Adeln arbetar emot Riksdag af alla krafter. När det invändes att Contractet om Husbehofs Bränningen med nästa år till ända går och att denna betydliga inkomst af Kronan ej kan umbäras, så svaras dertill, att Bränvins afgiften ju kan continueras på samma sätt som den blifvit beviljad å Sokne stugor och Rådhus etc. Afsikten är uppenbarligen att efter hand återställa en Aristocratie, sådan som den var under Carl XI minorennité; och änskönt då höllos Herredagar, vågar man nu ej på att utskrifva något allmänt möte. Man inser lätteligen, att Menigheten för det närvarande äger större uplysning än i den tiden, och att Grefve och Friherre namnet oändel. mycket sedermera förlorat af den vidskepliga vördnad, hvarmed det då, åtminstone af de fleste, ansågs.

Om Presidenten Lode är transporterad till Åbo Hof Rätt, hvilket jag ej känner, så blir säkerligen Axel Reuterholm President i Wasa. Denna plan har länge varit påtänckt, och jag menar jag nämnt derom långt före detta. — I Nordia för Julii månad, som medföljer, finner Bror sidst i slutet ett Bref till Utgifvarene om Loftal öfver de döde, hvilket ögonskenl. syftar å v. Rosensteins i berörde Månadsskrift införde griftetal öfver R. R. Axel Fersen.

Auctorn till Brefvet är Prästen Sundelius, den samma som på Norrköpings Spectakel intonerade Marseiller-hymnen.

Förmodeligen är det till Revisorernes i Riksgälds Contoiret tjenst, som man i Inrikes Tidn. låtit införa den af Bror omnämnde förtekning å dem, som förfalskat Riksgäldssedlar. Någon vårdslös Betjent i Svea Hof Rätt måste författat den, jag vet ej på hvars anmodan. Att den är ofullständig kan ej nekas. Men Hård är dock deri rätteligen utelämnad. Han blef för åtskillige dels i sin Moders, dels i andras namn utgifne falska Skuldsedlar och Löftesskrifter år 1795 dömd ärelös m. m. Sedermera blef han ock angifven för delaktighet i falska Riksgäldssedlars tillverkning, men för den angifvelsen har han i Hof Rätten vunnit befrielse, hvarvid det, utan referering till Konungen, förblifvit.

d. 12 October.

Innan förenämnde deras Excellencer ankommo, hade Ärke Biskopen på erhållen hög befallning infunnit sig här i staden. Straxt efter sin ankomst om Söndagen d. 9 hujus lät han sammankalla stadens Consistorium till sig i sitt quarter uti Doctor Murrays hus till kl. 4 e. m. Där hafva de vördige fäderne, utan Notarius och utan protocoll, haft conclav till kl. 8 om aftonen. Bägge de följande dagarne hafva de ock varit å samma ställe tillhopa från kl. 4 till 8 a 9 e. m. Som föremålet för deras sammanträden hållits ganska hemligt, så har, såsom vanligen händer, folket gissat derom så mycket mera. De fleste tro, att frågan varit endast om Ceremonialet som borde i akt tagas vid det den nya Drottningen skall afsäga sig den Grekiska och antaga den Lutherska Trosbekännelsen. Andre, vida djupsinnigare, vilja veta, att Ryska hofvet påstår för den nya Drottningen en oinskränckt Religions frihet, och att Consistorium fått ordres att utlåta sig öfver den fråga om sådan frihet henne må kunna tillstädjas. I min enfaldighet tror jag, att denna frågas afgörande innefattar något mera än ett samvetsmål, och att det aldeles icke tillhörer Consistorium att sig dermed befatta. Om abdications- och concessions Formule måge de deliberera länge och väl, men ej skulle jag råda dem att decidera den quaestio Juris publici, som härvid inlöper.

d. 15 October.

I dag kl. emellan 11 och 12 anlände Konungen i hög välmåga. Galeren lade i land midt emot Logårds Porten under Slottet, där de högre Ämbetsmännen voro Hans M:t till mötes. Jag beskådade från Kongl. Bibliotheket hela Landstigningen och upmarchen till Slottet. Garnizons Regementerne paraderade och utur Canoner,

planterade under Mindre Kongl. Theatern lossades två gånger 128 skott. Sedan gafs dubbel General Salva af handgevären. Tilloppet af menigheten var ej på långt när så stort, som jag hade väntat. Endast på Galeren, då Kongl. flaggan nedhissades, ropades Hurra och för öfrigt hördes ej något glädjeskri. De ankomne höge Resande spisade till middag hos Hennes M:t Enke Drottningen, som emottog Konungen, då han kommit en trappa up. Derefter begåfvo de sig kl. efter fem med den öfriga Kongl. familien till Drottningholm, där ett Spectakel skulle upföras, hvari Hertiginnan och Prinsessan komme att agera. Hvad i Petersburg blifvit slutit och afhandlat, derom har ännu ej någon ting hunnit transpirera.

Samma dag om aftonen fick jag Brors Bref af d. 10 jemte Bilmarks Theser, för hvilka ödmjuk tacksägelse aflägges. Af berörde Theser skulle jag utdömt n:o 1. 2. 4. 5. såsom utslitna och triviala. N:o 11 hade ock kunnat umbäras eller åtminstone directe ställas som negatif. N:o 3. 6. 7. 8. 9. 10. 12 borde fått en qvickare vändning, nu äro de alt för platta. N:o 13 kan ursäktas hos en Historicus, som debuterar för en från Holmgård hemkommande Konung. N:o 14 innefattar en sanning, som dock sagd för en Konung ikläder sig egenskapen af smicker. Vid Hofvet glömmer man ändå aldrig att prisa Svenska Bondens lycksalighet framför alla Bönder i hela verlden. Nu måtte väl Magistraten och Borgerskapet i Åbo vara tillfridsställde, sedan Konungen besedt Rådhuset och med sin närvaro benådat deras assemblée. Sed haec hactenus.

d. 17 October.

Vid hemkomsten i dag från Högsta Rätten fann jag för mig Brors kärkomna bref af d. 13 hujus. Det var mig oväntadt att Skepp:n Lindholm ännu då ej var framkommen. Ännu fortfar ryktet att Ärke Biskopens conclav med Consistorium Urbicum angår frågan om Religions frihet för den tillämnade nya Drottningen. Ja, somlige säga, att Venerandi patres efter fyra sammanträden funnit, det emot 1779 års Riksdagsbeslut om allmän Religions frihet för alla Christna Secter, en sådan förmon ej kunde Drottningen förmenas. Detta är så orimligt, att jag ej deraf tror en bokstaf. Kan väl Kejsarinnan vara så därad af högmod, att hon ej ägde försyn att göra en sådan prètension.

Tänk, att jag i dag första gången här hörde omtalas den af Biskop Gadolin med anbudet till Baron Fleming begångne sottise. Man tillade att Fleming afvisat honom, ej med en hofmans politesse, utan med plumphet. Någon sade, att han kört ut honom. Detta är aldeles icke sannolikt. Jag ställde mig okunnig om hela saken.

Winters Cammar Råds fullmakt har jag alt sedan Konungens

framresa hördt omtalas. Den vinner säkert publikens bifall. Men huru de öfrige bortslöste Caractererne måge anses, skall jag ej säga. Man förmäler här att Fridric Knorring fått *Krigsråds* namn, och att någon Kronofogde Hellenius i Tavastehus Län erhållit Assessors caracter. Om så skedt vet jag icke, och i Brors bref nämnes ej eller om dessa nådebetygelser.

Sedan sidsta Södra Postens ankomst har allmänt blifvit sagt, att Grefve Munck omkring d. 10 sidstförl. September i Rom genom döden afgått. Några säga, att han aflidit å Castellet S. Angelo, men de fleste och tillförlåtligaste underrättelser synas instämma deri, att han antingen på öpen gata eller i sitt logis i sin säng blifvit ihjälskjuten. Det var med plats, som han i Livorno i sommars undkom Lagersvärds och Lagerstråles stränga efterspaning. Där han kom, var han lika som fogelfri, och han skulle snart träffas af en Bandit, om han ock hunnit insättas på Castellet. Man viskar i tysthet, att af hans opus ett och annat tryckt Exemplar skall finnas här i staden. Jag skall tillse att kunna få låna något af dem till genomläsande eller afskrifvande om möijligt blifver.

I förledne thorsdag har på föregången hemlig angifvelse en stor confiscation skedt vid Skeppsbron å ett från Stralsund med malt och korn hitkommit fartyg. Confiscationen består af fina kläden, camlotter, fina och gröfre viner, arrack, caffé i Ellofva stora Säckar etc. Dess värde skattas till omkring 5000 Rdr, ehuru några i början sade att det gick till emellan 15 och 18,000 Rdr. Skepparen, så snart han märkte oråd, gjorde sig osynlig och är än ej ertappad. Hufvudlasten af korn och malt var addresserad till vår gode Landsman grosshandlaren Ekholm, men om han haft del i det confisquerade godset är mig obekant.

Ingen Sommelius har varit hos mig, och onyttigt omak skulle han visserl. gjort sig dermed, ty jag kan ändå ej hjelpa honom eller den Ekman han talar före.

d. 18 October.

Redan d. 16 om aftonen hade vår Canceller anländt hit. Så snart jag i dag i morgonstunden fick af Frantzén höra derom, for jag till honom kl. 9 och fann honom vid hälsa och muntert humeur. Derifrån åkte jag till Ärke Biskopen, som tout de bon och utan alla förbehåll berättade mig hela föremålet för den ofvannämnde Conclaven. Ja, Ryska Hofvet har i hög ton förbehållit, det Storfurstinnan ostörd måtte, såsom Drottning i Sverige, få njuta Religions frihet och nyttja Rysk Gudstjenst vid sitt hof. Häröfver borde Ärke Biskopen och Stads Consistorium afgifva sitt Betänkande; och till vederbörandes underrättelse förmäles i Brefvet, att

i fall af afslag ett blodigt krig och en outsläckelig fiendskap från Ryska sidan skulle förestå.

Vid de hållne sammanträden hafva Doctor Asplund och Lüdeke frimodigt yrkat, det Rikets Drottning vore enligt Constitutionen pliktig att bekänna sig till Lutherska läran. De hafva ock kortel. upgifvit skälen dertill. Pluraliteten, försigtigare än desse, har sökt draga sig utur spelet med det korta svar: Att väl genom 1779 års Riksd. Beslut främlingar som i Riket inflyttade fri Religions öfning vore förunnad, men om den friheten också kunde lämpas till Rikets Drottning, det öfverlämnades till K. M:ts egen höga vishet att pröfva. Så vid pass lyda verba formalia i deras svar.

Hvad menar Bror nu om Svenska sjelfständigheten? Huru krossadt och föraktadt måste väl icke det folk vara, till hvilket en sådan proposition kan göras. Käringen sjelf, hennes Sons och hennes Sona söners gemåler hafva ej kunnat undgå att afsäga sina Fäders tro och att vid första inträdet i Keiserl. Ryska huset förena sig med Grekiska församlingen, men hennes Sonadotter skall blifva Drottning i Sverige utan att vara medlem af Svenska kyrkan. Jag talar ej som någon Theologisk Fantast; jag anser saken endast från den politiska sidan och finner propositionen högst förnedrande, och dess antagande vådeligt till sina följder. Man vill nu föregifva, att här endast spelas en politisk Farce; att Käringen vill hålla frid med sitt ouplysta Prästerskap och afvärja Ryska Pöbelens förargelse deröfver, att en Storfurstinna skulle gå från rättroende kyrkan och störta sig i ett evigt förderf, och att i öfrigt hon som Drottning far tro hvad hon vill; att härmed så mycket mindre varit något alfvar intenderadt, som hennes informator i Theologien och Catechesen varit en Luthersk Lifländsk Präst och hennes Gouvernante en Grefvinna Liewen likaledes en Lutheran etc. Men jag fruktar, att större afsikter under denna underliga demarche kunna ligga förborgade.

Doctor Lüdeke gaf mig härom dagen hosföljande pro memoria. Om Boken förrut ej finnes, hvarom jag tviflar, lärer den ofelbarl. böra köpas till Bibliotheket.

I går feck Grefve Fabian Fersen afsked från Öfverste Lieutenants och Chefs ämbetet vid Svea Garde. General Adjutanten Baron Bonnet efterträdde honom. Fersen feck i accord 2000 Rdr mindre än han sjelf gifvit. Med utforskande af orsakerne härtill har man mycket bekymrat sig här i Stockholm. Att det ej är Konungens onåd, som bragt Fersen att söka sig från Reg:tet är klart deraf, att han som Öfverste Cammar Junkare står qvar vid hofvet. Troligast är att 1) mannens egen commodité och 2) hans böijelse för hushållning förmått honom dertill. Man anser öfver alt för en afgjord sak, att den unge Konungen ej ärnar tillåta något accord till

högre summa än Reglementet utsätter och derföre tyckte Fersen, att det vore rätt så godt att i stället för sine utlagde 14,000 Riksd. nu kunna erhålla 12,000 Rdr, än att efter några år nödgas nöija sig med lumpna 7000 som Reglementet för denna Beställning utsätter.

Expeditions Secret:n Edman har begärt och fått två års tjenstledighet för att sköta sin under träget arbete medtagne hälsa. En ung Baron Schwerin, Lieutenant eller Fändrik af Gardet 21 a 22 år gl. missnögd med sin morbror, som ej ville gifva honom af den öfverflödiga egendom Schwerin trodde honom äga, så mycket som han tid efter annan eskade, har i går om morgonen i sin Cammare skjutit sig med en pistol i bröstet, så han genast aflidit.

d. 22 October.

I går var jag i Justitiae Conseilen på Drottningholm, sedan jag kort förrut expedierat till Bror ett bref med Posten. Jag tyckte H. M:t och Hertigen voro vid vanligt humeur, men Reuterholm var mycket affallen, mager och melancolique till utseende. I sina complimenter och sin hälsning var han gladare och något nedlåtnare än förr. Eljest föreföll där ingen ting af särdeles vigt. Hofvet lärer i nästa Onsdag flytta hit, och Fredagen derpå torde bli Conseil, den sidsta under Hertigens förvaltning.

Brors bref af d. 17 October fick jag just nu. Af mitt bref med Posten ser Bror eljest, att jag förr detta expedierat hvad Bror deri requirerat.

Ryktet om Gr. Muncks massacre fortfar och anses för vist och säkert. Lewin är skilgd från Stallmästare sysslan vid Carlberg. Det är en gl. sak att Biskop Wallquist söker Lexand, ehuru jag ej kommit förr att nämna derom. I dag på ett stort Calas hos Kyrkoh. Wallenius där samtel. Riksg. Con:ts Fullm. och Revisorer samt General Klingsporr voro, råkade jag första gången Domprobsten Fant.

Som Frantzén ej lärer komma härifrån förr än i November, nyttjar jag tillfället och afsänder detta bref, jemte Bankes' Geography a 11 Rdr 12 sk. (godt köp) och alla Brors requisitioner så långt de kunnat erhållas, med Skepparen Tymén.

Det är i öfrigt artigt att se, huru Åbo rykten i åtskilliga delar sammanstämma med dem vi hafva här. Nu har jag ej ett ögnablick att förlora, klockan slår 6 och Tymén skall resa. Må väl!

LXXXVIII.

Stockholm d. 21 Octob. 1796.

S. T. Min Käre Herr Broders bref af d. 6 och 10 samt 13 hujus med de vid det första bilagde 20 Rdr i en Riksgälds sedel har jag riktigt bekommit. Sedan d. 12 har jag skrifvit på ett bref, hvilket jag dagel. tillökt ända tils i dag. Det skall afgå med Frantzén, som tagit det partie att fara härifrån å Capitain Classons förande skepp Mars, som hit inlupit att lossa något Salt och lärer bli resfärdigt i Söndag.

Imedlertid har jag bordt avertera Bror derom, och att jemte det långa brefvet till Bror affölja:

Sundels quittence af d. 11 Octob. å . . . . . Rdr	18: 8.
Ett Ris Postpapper	3: 32.
Charta öfver Heinola Län	— 24.
Hallenbergs Hist. om Gust. Adolph 5:te Band. H.	1: 4.
Samtal i de Dödas rike H.	— 12.
Skaldestycken i Musique 5:te Delen	— 32.
Nordia 1795. Månaden Julius	— 12.
Svenska Theatern 7:de Band. Expl.	— 24.
Edelcrantz Afhandl. om Telegraphen med Tabb. H.	— 32.
Rdr	25: 36.

Varandes altså Brors hela behållning hos mig nu i dag Fem Rdr 13 sk. Af de Böcker Bror dessutom requirerat har Utter ej kunnat anskaffa flere än

Nörregaards Natur-Rätt 20 Expl. à 1 Rdr st.

och Gruners Semiotice 1 Expl. à 1: 32 sk. dem han under särskilt Emballage till Bror addresserat, och lärer Bror draga försorg derom, att han får sin betalning. Räckningen följer i mitt bref med Frantzén.

Grefve Fabian Fersen har på begäran fått afsked från Öfverste Lieutenants och Chefs ämbetet vid Svea- eller blå och gula Gardet, hvartill Baron Bennet är i hans ställe utnämnd. Dock står Fersen qvar såsom Öfverste Cammar Junkare hos Konungen.

I dag blir Justitiae Conseil på Drottningholm och jag måste resa dit nu på ögnablicket. Hälsa alla vänner! Må väl!

LXXXIX.

Stockholm d. 25 Octob. 1796.

S. T. Sedan Frantzén, hvarom han sjelf lärer berättat, blifvit föranlåten att ännu någon tid qvardröija, tog jag i förleden Lördags det partie att med Borgaren Tymén afsända till Bror alla de i mitt sidsta med Posten aflåtna Bref specificerade Böcker, jemte Bankes' Universal Geography för Kongl. Academiens Bibliothek emot de 11 Rdr 12 sk., som enligt närlagde quitto för samma arbete af mig äro betalde. Priset är ganska civilt, och Werket med sina Chartor och Kopparstick förtjenar att stå i ett publikt Bibliothek. Hvad jag hade önskat, är att uti Beskrifningarne af de nyss uptäckte öar i Söderhafvet förekommande mångfaldige naturalster, deras namn efter Linnés System skulle blifvit, jemte det Engelska eller af Öboerne nyttjade namn utsatte. Tymén lade ut på strömen i Lördags om aftonen, och den goda vind åt Finnland, som i Söndags och i gar blåste, ger mig hopp, att han redan är framkommen. Men detta avisbref har dock varit nödigt för att gifva Bror anledning att låta efterfråga paquetterne, som äro tvänne, och dessutom har han ock med sig ett bref som tillika kan afhämtas.

I går om afton var Rector Aeimelaeus hos mig och aflämnade det till mig fran Bror addresserade omslag, hvari jemte Lefréns sidsta programm och Lections Cataloguen, lago *Sexton* Riksd. i Riksgälds Contoirets sedlar, som å Brors Conto rigtigt äro annoterade. Af dem har jag imedlertid godtgjordt mig ofvanberörde *Ellofva* Rdr 12 sk. dem Bror genast af Bibliotheks medlen maste fa ersatte.

Genom glömska af Utters Betjening har paquettet till Bror, bestaende af Nörregaards Natur-Rätt 20 Expl. och Gruners Semiotice à 1 Rdr 32 sk. kommit där att qvarstadna. Nu skall det afgå med Skepp:n Sipelius, som lärer afresa i nästa Fredag. Med en ung Salonius, som ocksa gar hem till Åbo, pa samma Skeppares fartyg, följer till Bror Litteraire Tidningen 3:dje häftet för i ar a 24 sk. tillika med ett Bref i samma couvert. Jag har tillsagt denne unge mannen, att detta lilla paquett genast vid ankomsten till Åbo i Brors egna händer öfverlemna.

Nu är Prèsidenten Lode transporterad till Åbo och Presid:n Axel Reuterholm till Wasa Hof Rätt. Man har ej hördt att denne senare skulle fått accord för Presidentskapet i Stats Contoiret, som till äfventyrs blir obesatt till dess Konungen sjelf tillträder Regeringen. Theologiae Adjuncten i Upsala och Reg:ts Pastorn Rosenstein har fått det genom Doctor Domeys död lediga Kumla Pastorat. Palmfelt har fått Åbo Läns Reg:te och gubben von Essen, så vida han förstod att skynda sig, det förmonliga accord, som till honom var utfäst. Flera befordringar väntas ännu.

I dag var Högsta Domstolen tillsammans, och i nästa måndag träder den tillhopa för att justera denna veckas protocoll, hvarmed den aldeles uplöses, utan att ännu mig vitterligen kunnigt är huru Konungen i nästa vecka ärnar derom förordna.

Det vill påstås att Ärke Biskopen och Doctor Murray efter närmare öfvervägande skola för godt funnit att nu efteråt inkomma med ett särskildt och närmare bestämdt betänkande, än det allmänna betänkandet var i frågan om Religions friheten. De hafva förenat sig, som säges, med Asplund och Lüdeke, samt förklarat för detta g:m Rikets Constitution och grund Lagar otvifvelaktel. afgjord.

Tack för Programmet etc. Anacharsis är än ej ankommen. Priset derå blir omkring 8 Riksd. Den väntas dock ännu. Plura alias. Hälsa alla vänner! Må väl!! Förlåt hastigheten.

Jag tror, att den begärte Osten för det närv:de i Staden ej finnes.

Rector Winter är nämnd till Pastor i Pumala och Adjuncten Sundvalls Besvär öfver förslaget till Wirmo äro rättvisligen afslagne.

Assessor:n Baron Kurck är i dessa dagar transporterad från Åbo till Götha Hof Rätt. Jag råkade honom i går på ett stort Calas hos Hans Excell:ce Baron Kurck.

XC.

Stockholm d. 27 October 1796.

S. T. Mine 2:ne Bref, det förra med Skepparen Tymén och det senare med Posten d. 25 hujus torde redan vara framkomne. I dag fick jag Brors skrifvelse af d. 20 jemte Sex Riksd. i Riksgälds Sedlar. När fru Lidner med Brors assignation sig infinner, skola desse till henne eller hennes ombud genast lefvereras.

Ju närmare det lider till slut med närvarande administration, desto mer finner man folket fullproppadt med rykten, af hvilka dock större delen ej förtjenar att omnämnas. Generalen Stackelberg har fått afsked med 15 à 16,000 Rdr accord, och Öfversten i arméen och Öfverste Lieut:n vid Nylands Infanterie Bergenstråle är nämnd till hans efterträdare. Premier Majoren vid Åbo Läns Reg:te v. Troil skall bli LandsHöfding någorstädes, och jag hörde äfven hans successor nämnas, men jag har glömt hvem det var. Det tros, att i dag antingen Amiralen Lagerbielke eller förra V. Presidenten Lagerheim skall förordnas till President i Stats Contoiret. Presid. Axel Reuterholm har fått $1^1/_2$ års tjenstfrihet från Presidentskapet i Wasa. Efter så trägen tjenstgöring, som han uthärdat, kan väl en sådan hvila vara nödig. Sedan d. 1 Maji 1795 har han ej mer än två enda gånger med sin fot varit i Högsta Domstolen, där han dock skulle vara Ledamot. Lönen har han dock oafkortadt upburit. General Psilanderhielm har ock fått afsked med 16,000 Rdr accord, hvarutom efterträdaren (en Major af Götha Gardet, jag minnes ej hans namn) till honom årlig. i hans lifstid skall betala 1000 Rdr. Med ett ord, nu bortgifvas Regementer, Stabs Officerare Beställningar och civile sysslor utan all ände. Jag hoppas den unge Konungen på lång tid ej skall komma i behof af att hålla Cabinett.

Ceremonielet för d. 1 November skall snart tryckas. Enligt det skall det då skeende Reg:ts ombytet dagen förrut d. 31 October vid middagstiden af 2:ne Kongl. herolder på alla de större torgen i Stockholm kungöras. Då skola ock alla Collegier inviteras till följande dagen å Riks Salen, dit kort förrut Regalierne från K. Ränte Cammaren af 2:ne Cammar Råder efter vanligt bruk skola uphämtas. Sedan Konungen i vanlig procession bivistat Gudstjensten i Stora kyrkan, upträdes å Riks Salen, där Hertigen öfverlämnar Regeringen och Regalierne till Konungen, samt derpå låter upläsa sin berättelse och redogörelse om Rikets tillstånd och sin förda förvaltning. Men härom kan Bror få närmare idée af Ceremonielet, hvilket jag så snart det utkommer, ofördröijel. skall öfversända.

Den första berättelsen om Grefve Munck var dock den sanna och rätta, att han på Castellet S. Angelo blifvit förgifven. Malicen förmäler, att man å Carlsténs fästning sökt bibringa Secret. Ehrenström l'eau de Tofanie, men att försöket misslyckats. Sit fides penes auctores. Man vill ock berätta, att Hans Excell:ce v. Essen blifvit Riks Stallmästare och att Fabian Fersen i hans ställe blifvit Öfver Ståthållare i Stockholm, hvilken syssla dock andre bortgifvit dels till General Lieut. Toll, dels till Generalen Klingsporr. Det ena med det andra är ett löst sqvaller, och dylikt är ock det, att

Toll skulle blifva Svensk Ambassadeur i Köpenhamn, hvarest Enkedrottningen Juliana Maria nyligen aflidit. Sorg efter henne anlägges nästa Onsdag d. 2 November och bäres med pleureuser etc. i try månader. Ingen illumination sker d. 1 November. Deremot skall en collection ske af penningar till något ännu ej angifvit behof, som dock säges höra till så kallade pios usus.

Straxt efter anträdet till Regeringen skall Konungen taga sin sejour på Haga med ett sälskap af 4 högst fem personer, till hvilka ock LandsHöfd. Rosenstein kommer att höra, dock så att Hans M:t från måndagen och till thorsdags aftonen vistas i Stockholm, men den öfriga tiden på Haga. Att Rosenstein skulle sätta egen hushållning har jag ej hört. Det kan dock vara möijligt. Huru arbetsam H. M:t vill blifva, är svårt att säga. Önskeligt vore, att han måtte gripa sig ann och bemanna sig med tålamod och standaktighet. Från Drottningholm inflyttar hofvet ej förr än d. 29 hujus. Det påstås att i dessa sidsta dagar därstädes någon synbar kallsinnighet emellan K. och H. varit. Konungen skall ock nämnt något om nödvändigheten af en Stats-Utrednings tillsättande. Jag tycker, att blott detta kunde blifvit ett ämne att grubbla öfver.

Hvad Bror berättar om Hertigens resolution att Högsta Domstolen oförändrad skulle subsistera till d. 1 Maji nästkommande, är efter alla liknelser ogrundadt. Jag kan lättel. imaginera mig i hvad afsikt detta rykte är utspridt. Utom R. Drotzet och Baron Kurck tror jag, att af alla de öfrige den ena ej är mera säker än den andra att få sitta där qvar. Jag har ej fragat derom någon dödelig menniskja. Det får gå dermed huru som hälst.

Cancellie Collegium har g:m Translator Gummer låtit göra en Finsk öfversättning af de nya Krigsarticklarne, och den blir i morgon eller öfvermorgon färdig tryckt, att till Reg:terne afsändas. Comministern Stålberg har varit Gummer behjelpelig vid translation. Polon har således gjordt sig ett onödigt omak. Men här säges att Polon contraherat om detta arbete med Baron Klingsporr, som gifvit honom löfte om 3 à 400 Rdr pro labore. Men förmodeligen utfalla ej dessa, om icke af Klingsporrs egen pung. Jag känner ej hvad ordres Consistorium fått om Polonska arbetets öfverseende. Biskopen talte ock för mig derom, men nog ofullständigt. Om imedlertid med deras revision litet temporiseras, skall om 8 a 14 dagar all vidare sollicitation derom uphöra. Detta är vist och säkert. Dock är det ej åt att göra Polon klokare på den saken, åtminstone ej annorlunda än att låta honom förstå, det Cancellie Collegium enligt dess plikt torde om öfversättningen quaestionis tagit någon författning.

Rågpriset är här 4 Rdr och för smör och talg betalas $7^1/_2$ a 8

plåtar för Pundet. Till detta pris har jag sjelf från ett Uhleåborgs fartyg köpt bägge nästnämnde articklar. Veden har stigit till 13 plåtar famnen för Björk och 9 a 10 för gran och tall samt 11 för al.

Man viskar i mjugg att Baron Rålamb blifvit qvarliggande i Petersburg för en blessure, som Fabian Fersen i dem emellan upkommen Duell honom tillskyndat. Jag ger ej detta ut för sanning.

Så långt som härtils skref jag i går om afton. Nu skall jag fortfara för i dag. Jag begaf mig kl. 9 att hälsa på Biskop Wallquist och derifrån geck jag på Riks archivum, där jag ock råkade den nyligen, efter en fyra månaders resa åt landet, hemkomne Kongl. Secret. Hallenberg. Mitt ändamål var att höra efter hvad nytt som spordes. Men det var ej mycket jag feck inhämta, dock något.

Man har communicerat Berättelsen om Rikets administration med Konungen på Drottningholm, och tillika prèsenterat honom concept till ett svar, som han på Riks Salen borde derå afgifva, och detta så författadt, att det innehöll en fullkomlig decharge för administrationen. Detta har Konungen obesedt återgifvit, med förmälan, att då det var han som borde svara, så ville han ock hafva den heder att sjelf skrifva svaret. Disharmonien skall fortfara; de bägge höge personerne undvika gierna att se hvarandra. Huru detta sig vidare diffunderar är ej svårt att finna.

Kyrkoh. Drysén vid Adolph Fridrics församl. är den som först i ett starckt memorial el. dictamen yttrade sig emot Dr...s Religions frihet, Lüdeke och Asplund biföllo hans mening, hvilken dock dem emellan var concerterad. Petrejus fann ingen betänckligket deri att bevilja Drottningens påstående. De andre, som förr sagdt är, politicerade, och hvad förr nämndt är om Murrays och Ärke Biskopens post Scriptum, äger sin fulla och rigtiga grund.

Det är Engelbrecht, en Pomerinsk förr detta Major vid Götha Gardet, men sedan Öfverste Lieut. vid Psilanderhielmska Reg:tet, som succederar Generalen Psilanderhielm, emot det ofvanberörde billiga accord.

I morgon blir sidsta Justitiae Conseilen på Drottningholm, men det är ej nu min tour att vara där.

Detta bref afgår med den förr omnämnde unge Salonius, men han går ombord i dag på en Causelins fartyg åt Åbo. Utterska paquettet är redan hos Sipelius, och denne lärer efter vanligheten söla här till nästa vecka. Nu hinner jag ej skrifva längre. Jag har ej heller flere ämnen att skrifva om. Må väl! Hälsa alla vänner! och bränn up detta.

P. S. Det Postpappret jag skickade var ej så tjockt som det förra. Men priset var ock olika. Det var oaktadt allt eftersökande för mig ej möijligt att få något fastare postpapper, om jag ej ville

taga den sorten som är utan linier i papperet och hvilket plägar glattas. Men det kostar 24 sk. Boken, eller 10 Rdr riset.

Apostille. Uti Cygnaeus tror jag att Candidaterne till Närpis målat sig ett spöke på väggen. Icke har någon ansökning af honom till vederbörande Expedition inkommit, och näppeligen lärer han, utan all dertill gifven anledning, nämnas. Om ej omständigheterne alt för mycket ändrat sig, ligga ock åtskillige politiske considerationer Cygnaei befordran i vägen. I en annan ställning kan han framdeles till äfventyrs välja hvilket Pastorat han vill.

Axel Reuterholm har sedan sin hitkomst i höstas icke visat sig på hofvet, ej heller varit med sin fot till Drottningholm. Under föregifvande af sjukdom har han legat inne som Björnen i sitt hide. Det kan hända att hans Creatur Ehrenheim nu genast går från Högsta Rätten.

XCI.

D. 27 Octobr. 1796 kl. 9 e. m.

Apostille. Nu är jag i stånd att meddela Bror en säker och tillförlätelig underrättelse om alt hvad i frågan om Religions friheten förelupit.

Efter några med Ryska Ministrarne hafde conferencer, dem äfven Reuterholm och v. Essen öfvervarit, har Ambassadeuren Stedingk författat Giftermåls Contractet, hvari utom andra puncter varit infördt, att den tillkommande drottningen ägde att njuta ostörd frihet att i sina enskilta rum få låta hålla hos sig Gudstjenst efter Grekiska kyrkans bruk; dock att Hon derjemte skulle vid sine tillfällen offentel. deltaga med sin Herre Konungen i dess andaktsöfningar; såsom ock att Giftermålet i nästa vår 1797 ordentligen genom vigsel fullbordas. När detta Contract d. 26 September, hvartill förlofnings Fêten var föranstaltad, kl. 4 e. m. af Stedingk i Markows närvaro blef till Konungens genomläsande presenterad, förklarade han sig i dessa 2:ne puncter ej kunna ingå; den förra vore stridande emot Rikets Constitution, och den senare kunde blifva beroende till närmare bestämmelse efter omständigheterne. Stedingk hade då sökt att förmå Konungen först, och sedan Markow, att foga sig häri, den förre efter Keisarinnans och den senare efter Konungens åstundan. Men som Konungen förblef obevekl. ståndaktig vid sin föresats, med förmälan, att han lofvat Storfurstinnan full sam-

vetsfrihet; att han sitt löfte i den delen redeligen ville hålla, och att han deri borde vara trodd på sina ord; och att således hela denna artickel i Contractet ej behöfde vidröras, och Markow ej vågade eftergifva något som på Keisarinnans befallning i Contractet var betingadt: Så rapporterades Konungens refus af Markow till Keisarinnan, hvilken straxt med egen hand, full af bitterhet och högmod, skrifvit ett concept till en separat artickel om denna sak, som vid Giftermåls Contractet borde biläggas och af Konungen såsom en helig förbindelse underskrifvas.

Då Markow härmed återkom och Konungen ytterligare vägrade att den undertekna, gick han med berättelse derom tillbaka, då Keisarinnan genast contramanderade feten och befalte alla sina Ministrar att afbryta all conversation med Konungen och hans suite. Konungen på sin sida befalte, att alt skulle göras färdigt till afresan, och Hertigens, v. Essens etc. böner och knäfall kunde ej bringa honom från sitt beslut. Dagen derpå infann sig Konungen på anmälan hos Keisarinnan till afskeds tagande, då Keisarinnan, innan han fått öpna sin munn, med en politiskt glad min mött honom med följande ord: *Eders M:t är en 17 årig Prins, jag deremot 67 år gl. och en 35 årig Regentinna öfver ett mägtigt Keisardöme, och Eders M:t vill dock finna mina propositioner obilliga och neka Dess bifall;* då Konungen svarat, *det han respecterade hennes ålder och hennes med så mycken vishet och gloire förda långliga Regering, men att han likväl ej kunde glöma sin plikt som konung och den aktning han vore sine undersåtare och sitt Rikes grundlagar skyldig.* Hvarå Keisarinnan med foglig ton och blidare ansikte vände conversationen till andre ämnen och slutel. begärte att Konungen dock ej måtte precipitera sin återresa. Efter någon tid har hon begynt tala om sitt Prästerskaps och sitt folks vidskeplighet; att hon måste jämnka sig till deras fördomar; att Konungens Clericie och undersåtare vore mera uplyste etc.; att i följe deraf man i denna punct kunde mötas på halfva vägen etc.

Återresan blef af denna anledning upskjuten, och dagen derpå hölls en Conseil i närvaro af Konungen, Hertigen, Reuterholm, Stedingk och v. Essen. Dessa fyra sidstnämnde öfverenskommo att genom en Courier ett Bref skulle affärdas till Ärke Biskopen, in his terminis: K. M:ts nådiga vilja och befallning är, att Ärke Biskopen genast efter inhändigandet häraf förfogar sig till Stockholm, och där sammankallar Stadens Consistorium, och jemte Consistorii Ledamöter afgifver dess underd. Betänkande öfver följande fråga: Om det i grund af den g:m 1779 års Riksdags Beslut vedertagne Religions frihet är Storfurstinnan Alexandra Paulovna, den Hans M:t utsedt till sin tillkommande gemål, tillåtit att såsom Svea Rikes

drottning i sine enskilte rum få öfva och låta hos sig hålla Grekisk gudstjenst då det sker med den varsamhet att någon förargelse deraf ej kan upkomma, och då hon dessemellan förenar sig offentl. med Konungen i dess andakts öfningar? Hvarefter tillades att Betänkandet med den skyndsamhet skulle afgifvas, att det innom ett dygn med samma Courier kunde till K. M:t i Petersburg insändas. Men när detta Conseil protocoll af Konungen skulle underskrifvas, har han med egen hand derå teknat den mening: att om, emot all förmodan, Consistorium med ett jakande svar härå inkomme, Konungen likväl ville hafva sig förbehållit att sjelf öfverväga saken och sig deröfver närmare yttra.

Med förtigande häraf expedierades Brefvet, och dervid bilades 3:ne Hertigens handbref, ett till Ärke Biskopen, det andra till Doctor Flodin och det tredje till Doctor Murray, alla under omslag till Edman, som genast reste till Upsala och där Bönedags aftonen d. 8 October aflämnade till Ärke Biskopen dem som voro för honom, sedan han här i Stockholm låtit Flodin och Murray få dem, som till dem voro addresserade. I Brefvet till Ärke Biskopen (handbrefvet nämnl. på ett helt ark) förmäles, att i fall af afslag, Riket förestode ett blodigt krig; att den nye och säkra gräns som för Riket var afhandlad, de stora subsidier som voro betingade, då skulle uteblifva; Riket hade att afbida den ödeläggelse som altid vore den svagares lott; alt det oskyldiga blod som skulle utgjutas, komme att ligga på Ärke Biskopens och Consistorii samveten, och dessa besvärjas vid Gud, vid Konungens välfärd, vid fäderneslandets bestånd, vid deras ämbeten med mera, att ej ådraga sig närvarande och tillkommande Slägtes förbannelse etc. etc. Brefven till Flodin och Murray voro af lika innehåll men kortare.

Ärke Biskopen ankom till Stockholm d. 9 October kl. 12 och Consistorium sammanträdde i dess quarter samma dag kl. 4. Vid deliberationen yppades straxt svårigheter. De grufvel. contestationerne väckte mycket bekymmer. Derunder inkom till Consistorium ett bref underteknat af Edman och Hochschild på 1 $^1/_2$ ark, deri de under åberopande af sine respective Excellencers Reuterholms och v. Essens befallning uprepa alt hvad Hertigen sagt och yrka ett jakande svar, hvartill ock detta skäl anföres, att i fall af afslag Hertigens reputation och anseende skulle spillas och Ryska hofvet den idée bibringas, som vore han af dess Prästerskap ej nog ansedd etc. Vackert argument. Jag glömde det Hertigen i sitt handbref till Ärke B. föreskrifvit Consistorium formulair till dess svar.

Öfverläggn upsköts till måndagen oaktadt alt detta, och fortsattes om tisdagen, då man förenade sig i det svar jag förr nämndt, som dock var så styliseradt att endast en nekande mening deraf

kunde hämtas. Detta svar afsändes; men i detsamma ankommo Reuterholm och v. Essen som af Courieren affordrade svaret med berättelse att Konungen redan var i Åbo. Som Ärke Biskopen imedlertid fått förnimma, att Konungen för sin del väntade ett positift afslag, så författade Ärke Biskopen särskildt ett nytt Betänkande, deri drottningens Religions frihet i de starkaste uttryck afrådes och Konungen, i likhet med Hertigens besvärjelser, bedes vid Gud, fädernesland, vid alt hvad heligt är att skydda sitt folks tro och lära. Detta Memorial aflämnade han till Hertigen just vid det han d. 15 October landsteg vid Skeppsbron under Logården. När Hertigen det på Slottet genomläsit, fick Ärke Biskopen tvänne itererade Skurläxor, och man tror ej att Konungen ännu sedt detta document.

Imedlertid lämnades dock till Konungen det allmänna Betänkandet. Han såg straxt, att det innehöll ett afslag, och då Flodin för honom ville förklara Consistorii grunder dertill, och beklagade sig öfver det bekymmer hvari Consistorium blifvit försatt genom Hertigens fulminante Bref, svarade Konungen, att han om dessa bref icke haft någon kunskap; att han aldrig för ett ögnablick af sitt trogna Prästerskap annat väntade än ett nekande och afstyrkande svar, och att saken för ingen del vore farlig. Detta är vist och sant. Härvid står saken nu, och man talar näppeligen något ord vidare om detta så ryktbart blefne högmål. En och annan märkelig anecdot kunde tilläggas, men jag hinner ogörligen att skrifva mera. Må väl!

XCII.

Stockholm d. 1 Novemb. 1796.

S. T. Ceremonielet till den i dag för sig gångne och lyckligen fulländade Högtidligheten följer härhos. Jag har dock ej varit ute med min fot och således ej sedt något, ty jag var sysslosatt med något ganska angeläget arbete. Klockan emellan 1 och 2 var ceremonien i kyrkan till slut bragt. Högsta Domstolen reglerades ock i dag; från frälse sidan äro afgångne, utom v. Böhnen som var död, Axel Reuterholm, Hisinger och Ehrenheim. I hvilkas ställen äro insatte Hans Excell:ce Baron Ridderstolpe, v. Presid:n Hallenborg i Åbo, v. Presid. Baron von Köhler och Hof R. R. Baron Posse i Jönköping. På ofrälse sidan är utom Lönnrot sasom död endast von Ackern utgången; och i deras ställen komma Hof R. R.

Norell från Svea och Hof R. R. Wåhlin (han som 1794 gick från Högsta Domstolen) från Götha Hof Rätt. Mitt kallelse bref fick jag i dag kl. 2 e. m. Det är ställdt på try år. Huru det är med de öfriges vet jag icke. Jag tror, tiden för alla är lika. Jag supponerar att Hisinger måtte vara grufvel. surprenerad. Det var den Petersburgska resan, som gaf dödsknäcken åt den förra Ligan. Den var utsedd till dess conservation, men feck en helt annan vändning, genom samteliges obegripliga cooperation till Religions frihetens beviljande. Sed res serias in crastinum.

G. A. Reuterholm har begärt få behålla den af Hertigen honom anslagne pension af 2000 Rdr, men det har K. M:t i anseende till Statsverkets brist ej kunnat bevilja. Dock får han till godo njuta de 1000 Rdr, som Högst Sal. K. Gustaf III honom hade tillagt, hvarom en annan gång mera.

Brors bref af d. 24 Octob. med 4 Rdr fick jag i går om afton. Den requirerade Middleton, om den fås, skall jag skicka med Frantzén. Mina bref med Ginman och Salonius samt med Posten måste väl nu vara framkomne. Aeimelaeus är här och begråter sine Patroners öde, och anser deras olycka för sin egen. Ännu har jag ej hört af fru Lidner eller något hennes ombud. Tack för nouvellerne! Hälsa alla vänner! Må väl!

XCIII.

Stockholm d. 4 Novemb. 1796.

S. T. Sedan mitt sidsta d. 1 hujus, fick jag i går Brors Bref med dervid bifogade fyra Riksd. Det var dock oförmodadt för mig, att Tymén då än ej hunnit fram. Nu måste väl både han och Causlin vara ankomne, och således borde Bror redan hafva svar på en del af de frågor Bror nu behagat göra.

Silfverstolpe på sin Boklåda har aldrig haft och har ej eller nu Middleton, men i dessa förflutna dagar hade Holmberg fått Exemplar af både Middleton och Gillies. Jag köpte dem således bägge, den förre för 3 Rdr 30 sk. och den senare för 4 Rdr 28 sk. tillsammans *Åtta* Riksd. 12 sk. såsom Holmbergs bilagde quitterade räckning det utvisar. Som Skepp. Sipelius i dag före midd. afrest, så sänder jag dessa Böcker med Bibliothecarien Frantzén, om han kan få rum för dem; och jag lägger till dem *Caravan*, ett Lyriskt Skådespel, som upfördes å Operahuset d. 1 hujus, i anledning af

Konungens anträde till Regeringen. Den kostar 24 sk. Frantzén har fastställt sin afresa, Postvägen, till nästa måndag. K. M:s kungörelse, att K. M. sjelf antagit Rikets styrelse, följer här innelyckt. Således bör för Academiens tillärnade glädje betygelser något hinder nu mera icke ligga i vägen.

I går kl. emellan 11 och 12 prèsenterades Högsta Domstolen en corps för Konungen. Smalén, såsom stadd under Läkares skötsel och vård, var dervid ej tilstädes. Couren var så talrik, att jag aldrig sedt dess like. Samtel. Ledamöterne i Beredningen äro bibehållne och ökade med 2:ne nya, nämligen Stats Secret. Lagerbring och LandsHöfd. Rosenstein. De blefvo ock alla näst efter Högsta Rätten prèsenterade. Stockholms stads Magistrat och 50 äldste voro ock tillstädes. Anförde af Öfver Ståthåll:n anmälte de, det de, sedan Kongl. M:t förklarat sig hälst önska, det vid dess anträde till Regeringen med alla offentl. glädje betygelser måtte innehållas, anslagit af sine Fonder en summa af 11,500 Rdr att användas till Invaliders underhåll och skötsel.

I förrgår d. 2 Nov. aflade samtel. Militair Corpserne deras tro- och huldhets Ed inför Konungen sjelf. Lif Husarerne, bägge Gardes Reg:terne och Lif Reg:ts värfvade infanterie Bataillon, voro till edens afläggande upstälde långs med Skepps Bron. Artilleriet aflade eden å Artillerie gården, och Arméens flotta å Skeppsholms Slätten. Konungen var sjelf närvarande å alla ställen.

I dag var den nya Högsta Domstolen första gången tillsammans. Hallenborg kan, om han vill, vara borta till Februarii månads slut. Var gunstig och säg honom detta. Om jag hinner, skall jag skrifva honom till derom.

LandsHöfd:n Tandefelt är här. Jag råkade honom på Couren. Förmodeligen söker han reparation för sitt entledigande. Om han nagot vinner skall jag ej säga. Också träffade jag där LandsHöfd. Nordin och nästan alla de öfrige Svenska LandsHöfdingar. Man väntar nu att få höra hvilka som skola blifva Presidenter i Stats Contoiret och i Cammar Revisionen.

Frantzén var nyligen hos mig och sade mig, att han ej kunde taga med sig Brors böcker. De utgöra 9 volumer i stor 8:o och taga rum. Jag nödgas derföre afbida med deras öfversändande till nästa Skeppslägenhet. Imedlertid får Bror från mig med Frantzén en vidlöftigare Epistel.

Hvad i Guds namn har kommit åt Camreraren Widenius, som ej svarar mig på mina bref, ehuru de äro af yttersta vigt. Hälsa honom och alla vänner! Må väl!

Hvad jag i mitt förra bref skref om General Majoren Stackelbergs afsked och Bergenstråles befordran i dess ställe finnes

vara ogrundadt. — Ingen Ost af Ruuths tillverkning finnes nu i Staden.

I veckan näst före d. 1 hujus blefvo 8 HäradsHöfdinge Beställningar bortgifne. Ännu har jag ej hört af fru Lidner. Var god och skicka närlagde Bref till sin ägare.

XCIV.

Stockholm d. 7 Nov. 1796.

S. T. Mina mångfaldiga Bref af hvilka de 2:ne sidsta d. 1 och 4 hujus med Posten afgingo, måtte dock slutel:n vara framkomne. Detta afgår med Herr Bibliothec:n Frantzén. Han lärer sjelf berättat, hvilket jag i mitt senaste bref glömde att nämna, det han till vidare fortskaffande af Sundel emottagit de från Upsala ankomne Böcker, om hvilka jag icke förr än af Brors bref under d. 24 October sistförl. haft någon kunskap.

Såsom jag förr nämnt, var jag d. 1 November icke utom min Port. Orsaken dertill var förnämligast, att jag då var sysslosatt att slutel. städa och öfverse en Deduction, hvilken jag dagarne förrut, på befallning hade författat, till bevisande deraf, att enligt Rikets Successions Ordningar och Grundlagar Konungen ej kunde hafva en Gemål, som offent. bekände sig till annan Religion än den Evangelisk Lutherska, och att den 1779 införde Religions frihet icke kunde sträckas till Drottningen. Denna deduction, enligt vederbörandes åstundan kort, endast på try ark, men omständelig och beledsagad med Transumter af Arfföreningarne, af Konungarnes försäkringar, af R. Ständers utlåtande om Drottning Lovisa Ulrica och att hon borde bekänna sig till Lutherska Läran etc. skulle biläggas vid den Instruction, som vid Konungens tillträde komme att affärdas till Ambassadeuren att ända honom till hjelpreda vid den negociation, som ang:de den Artickeln ännu återstår. Jag begriper ej sjelf af hvad anledning man behagade antyda mig om detta arbete, som rättel. hört till Cabinettet. Men det är nu gjordt. Dock far Bror icke nämna härom för någon menniskja.

Om Sollenniteten på Rikssalen och i Kyrkan kan Frantzén göra besked. Han lärer ej glöma att omtala, huruledes man glömt att hafva för hand på Rikssalen *Konunga försäkran* som då skulle afgifvas; huru Acten derigenom afbröts på en god half time; huru man då ändtel. presenterade Konungen 1779 års Riks. Besl. och det

deri intagne formulair af Kon. försäkran, hvari Säkerhets acten ej kunde vara vidrörd, så vida man ej kunde igen finna något Exemplar af det vid 1789 års Riksdag förbättrade nya formulair; och att Konungen för den orsak till följande dagen kl. 12 nödgades sammankalla alla Collegierne och i deras närvaro underskrifva originalet af Säkerhets acten.

Hertig Carls Tal, hvarigenom han nedlade förmynderskapet och alla sina ämbeten skall varit väl skrifvit, men som lågmäld och ovan att declamera, har det af honom ej blifvit lika väl utfördt. Dock har han derunder blifvit rörd ända till tårar, så han ock måst göra en lång pause, för att ej utbrista i snyftning. Konungen har deremot talat med en manlig stämma och mycken parrhesie. Hans qvittobref innehåller full decharge för hela Hertigens förvaltning. Han förklaras fri för alt tilltal och redogörelse nu och i framtiden, under betygande af tacksamhet och erkänsla för dess redel. förda administration. Af sina förra Ämbeten behåller Hertigen endast Befälet vid Lif Regementet och Academie Cancellariatet i Upsala samt Tituln af Sv. R. Stor Amiral. Men Chefskapet för alt Artilleriet, för Krigs Academien och för det så kallade Stor Amirals ämbetet eller General Intendentskapet vid flottan har han sig aldeles afsagt; och väntar man nu hvad författning Konungen i dessa delar ärnar vidtaga.

Innan flyttningen från Drottningholm hade man proponerat Konungen att på 14 dagar från d. 1 Nov. upskjuta dess anträde till Regeringen, men han skall förklarat, det ej en enda times upskof kunde beviljas, och att ingen ting hindrade det ju de ärender Hertigen ej hunnit expediera, af Konungen kunde utfärdas. Också blefvo i Justitiae Conseilen d. 3 November från kl. 12 till 3 e. m. alla de Justitiae saker som i Hertigens Conseil ej hunnit afgöras, föredragne och slutel. afgjorde. Jag var dervid ej närvarande, emedan det ej var min tour, men man har tydeligen förmärkt, att Konungen icke har någon benägenhet för otidiga benådningar och ej heller för äktenskaps skilnader; lyckligt om han med ståndaktighet förblifver vid dessa principer.

Det säges att H. Excell:ce Reuterholm, sedan han ej fick behålla den pension af 2000 Rdr, som Hertigen honom hade tillagt, skall afsagt sig äfven de 1000 Rdr, som K. Gustaf III honom i lifstiden beviljat. Om det är sant, vet jag icke. Presid:n Axel Reuterholm ärnar härifrån med det första hem till sin egendom. Presid:n Lode har fått permission tils vidare. Justitiae Cancellers ämb:t skall åter förvaltas af RiksDrotzet med biträde af Revisions Secret:n Grefve Gyllenborg, som dock skall fortfara med att i H. Domstolen föredraga General Auditeurs ärenderne. Hisinger är ej

nögd med sin skilsmässa. Han skyller RiksDrotzet derföre. Men ännu missnögdare är Ehrenheim. Om det på mig ankommit, hade Widegren och Evelius, dessa tvänne usla Jabröder, bordt afgå, och sannerligen jag vet hvad Ridderstolpe skulle göra i Högsta Rätten. Sed haec inter nos.

Om Porten vid Systerbäck hade jag ej hört ett ord, innan jag i anledning af Brors bref, genom Rector Aeimeläus fick idée derom. Det är märkeligt, att de af den förra Ligan envist påstå det Keisarinnan skall vara och blifva inflexible i frågan om Religions friheten; att i fall den ej beviljas ett oundvikeligt krig skall förestå, ja, att en partage tractat emellan Ryssland, Danmark och Preussen om hela Rikets styckande skall vara att befara m. m. Då deremot på andra sidan med lika assurance säges, att saken ej är farlig; att Gumman nogsamt begifver sig, när hon finner att Konungen, utan kränckning af Rikslagarne, deri ej kan ingå etc. Gud styre all ting till det bästa!

Sedan Konungen d. 1 Nov. ej lät påsätta sig kronan, utan kom och gick tillbaka från Rikssalen och Kyrkan i sin Kronprinsliga drägt och sedan man ej hör något om Pardonsplacat, anser man det för otvifvelaktigt att Riksdag åtminstone innom nästa års slut är att vänta. LandsHöfd. Rosenstein har i Hof Cancell:ns ställe och Lagerbring såsom Statssecreterare fått säte i Beredningen, förmodel. utnämnes den förre innan kort till verkelig Hof Canceller. Jag mins ej om jag förr berättat, att Burman af Hertigen straxt efter återkomsten från Finnland, utnämndes till Hof Predikant eller till caracter deraf.

Middleton och Gillies skall jag, såsom jag i mitt sidsta omnämnde, skicka med nästa Sjö lägenhet. Nu är här ej något Åbo fartyg. Om jag dessförinnan får Anacharsis, skall den ock medfölja. Jag supponerar att Bibliotheket behåller Bankes' Universal Geography. I dess ställe köpte jag mig i dessa dagar Gibbons History of the Fall and the Decline of Rom. Empire, 12 Tomer i 8:o för 11 Rdr 32 sk.

Ännu har ej fru Lidner anmält sig med Invisningen. Jag kan ej erinra mig något vidare, som jag borde skrifva om. Härefter blir dagel. tillfälle med resande, och om något nytt af vigt förefaller, skall jag ej underlåta att berätta. Hälsa alla vänner! Må väl!!

D. 17 i denna månad, som efter gl. stilen är Gustaf Adolphs döds och namnsdag skall dess Statue på Norrmalmstorg decouvreras. Som den nu kommer att stå i en bassin, så skall torget i nästa vår fällas till en half aln. Var icke det väl att Palmstedt förra året fick höija det?

XCV.

Stockholm d. 13 Novemb. 1796.

S. T. Brefven af d. 1 och d. 5 hujus, det senare med en bilaggd Riksgälds Cont:s sedel à *Tio* Rdr har jag rigtigt bekommit. De medsände Disputationerne har jag meddelt Professor Schultén, emedan jag ej känner någon annan af hvilken jag kunde vänta säkrare och oveldigare omdöme. Gubben Melanderhielm och äfven så Nicander äro Bratts declarerade Protecteurer. De bägge Amanuenserne i Wetensk. Acad. äro delte emellan Bratt & Holmquist, men anse dem bägge aldeles ojämnförlige med alla andra, som kunde hafva den näsvishet att jemte dem till förslag sig anmäla. Jag utbad mig Schulténs svar till i dag, och för en kort stund sedan sade han mig, att han i Bref till Bror yttrat sig öfver ofvanberörde specimina, och det var det bästa. Han lärer gifva Mether någon prèference, men likväl icke anse Hällström för någon oskicklig Candidat. Detta senare var öfver min förmodan. På hans Disputationer tyckte ock jag, att han ej var utan principer också i den högre Geometrien och Mathematiquen, men jag menade likväl, att det alt kunde bestå i en compilation.

Det fägnar mig oändel. att Academien har utsikt till Fond för sina nödvändigaste byggnader. Det kan ej vara utan, att ju bevakningen af denna inkomst skall gifva Rector i synnerhet mycket bekymmer.

Det säges nu att Örebro Pastorat är bortgifvit till den bekanta Probsten Widén, som så olyckl. brefväxlade med Hertigen. Mig vetterl. är Randasalmi än ej bortgifvit. Kongl. M:t har tillöst sig af Stenborg dess privilegium å Comiska Theatren med dertill hörande Garde Robe och Decorationer för 15,000 Rdr, hvarutom han lärer, oberäcknadt den lön han vid stora Operan till 1500 Rdr årligen njuter, fått en pension af omkring 300 Rdr. Cammar Junkaren Möllersvärd, som gift sig med H. Excell:s Presidenten Gr. Klinckovströms dotter (en dotter-dotter af framl. H. Exc. Gr. Axel Fersen) har till sin etablissement och meublering af Konungen erhållit 7000 Riksd.

Jag kunde väl tänka att Presidenten Lode ej skulle med mycken värma utföra sitt prèsidium i Hushållnings Sällskapet. När jag får råka Rutström, skall jag visserl. tillstyrka honom att antaga kallelsen till Åbo. Likväl tviflar jag om han låter sig dertill förmå. Som jag tycker, har han en stark prèdilection för Stockholm. Heurlins angelägenhet skall jag hafva i godt minne. Nog önskade jag att han längre måtte blifva vid Curatelen af Wiborgska Nation, åtminstone till min återkomst. Men jag bör dock ej försumma att främja hans lycka, så långt jag dertill kan bidraga.

Wallenströms piece och några andra samt Almanachorne skall jag skicka med Skepparen Tymén. Jag skall i morgon kl. 9 till Drottningholm. Hälsa alla vänner! Må väl!!

Här betalar man för en Hjerpe från 18 till 20 sk. stycket, och för ett par Orrar, en hane och en hona, ty så säljas de, 1 Rdr 8 sk. paret. Huru mycket måtte då icke jag regrettera Åbo, jag som sätter på fogel så mycket värde.

XCVI.

Stockholm d. 18 Nov. 1796.

S. T. Med Lieutenant Mesterton, som jemte Capitain Classon ärnar i morgon med Augustins Skeppare Petrell härifrån till Åbo afresa, följer till Bror ett paquett innehållande de förr omnämnde Böcker Middleton och Gillies, nio volumer häftade, samt Skådespelet Caravan, och dessutom det nyss utkomna försök till öfversättning af Taciti annaler à 16 sk. Dervid bilägger jag ock Hertig Carls afträdes tal samt Flodins Sermon i Stor kyrkan och en Sång i Judeska Synagogan.

Schlüters Hütten-Bau har Utter ej kunnat få såld. Jag har derföre återfordrat den, och den är inlagd i förenämnde paquett. H. Excellce Reuterholm är bortrest åt Skåne och lärer i nästa vår, om det tillåtes, med allone lämna Riket. Eljest är all ting tyst och stilla. Statuen på Norrmalms torg prèsenterar sig förträffeligen. Jag får nu ej vara vidlöftigare. Ett omständeligare bref skall i morgon afga med förenämnde Herrar. Hälsa alla vänner. Må väl!

Innelyckte bref recommenderas.

XCVII.

Stockholm d. 19 Novemb. 1796.

S. T. Brefven af d. 7 och 10 hujus har jag riktigt erhållit, det förra d. 12 och det senare d. 15 ditto. För nyheterne aflägges ödmjuk tacksägelse.

Konungen har i sin Justitiae Conseil härtils nyttjat RiksDrotzet, H. Exc. Riks Cancell:n, H. Exc. Baron Kurck och 2:ne ofrälse Ledamöter från Högsta Domstolen. Jag var efter min tour tillstädes i sidsta Conseilen d. 16 hujus. Långt ifrån all prévention, blef jag förvånad öfver den douceur och de vackra façoner hvarmed Hans M:t talar, frågar och underrättar sig om sakerne. Det är nästan obeskrifligt med hvad särdeles höflighet han förekommer en och hvar. Han marquerar godt begrep och mera kunskaper än jag hade förmodat

Bland andra mål, som då förevoro, var ock ett från Svea Hof Rätt, rörande en Hammar Smeds mäster Sven vid ett Bruk, angifven för en Inbrotts stöld af 26 Rdr:s värde. Hof R:n hade funnit honom ej vara fullel:n öfvertygad och i sitt utslag lämnat saken till framtiden, men i särskilt Bref hemstält, om icke han kunde på bekännelse uppå behaglig tid insättas å någon fästning. Jag allena hade afstyrckt bifall till denna hemställan, och dervid anfört att detta medel att förmå Delinquenten till bekännelse, såsom nära beslägtadt med tortur, icke annorlunda än med yttersta varsamhet borde nyttjas; att det enligt klara författningar och vanlig praxis aldrig kunde äga rum utan vid de grofvaste missgjerningar, till hvilka den angifne i det närmaste vore förvunnen och där hans befrielse skulle medföra uppenbar förargelse eller våda för den allmänna säkerheten; att brottet quaestionis ej vore så beskaffadt; att den angifne förrut ej varit för något brott lagförd eller misstänckt; och att saledes hvarken af sakens eller personens omständigheter något gällande skäl kunde hämtas att emot honom vidtaga ett sa utomordentligt och i sig sjelf tvetydigt medel m. m. Och ehuru ej mindre RiksDr. än Baron Kurck plaiderade för Hof R:ns hemställan, och det nog envist, kunde de dock ej förmå Konungen att gifva dertill bifall.

Han tyckte lika som jag att man i små saker ej borde slösa med plågsamma utvägar etc.

I ett annat mål rörande en Borgare från Nystad, som för dråp blifvit dömd till dödsstraff, och deri sökt lindring, lät han likväl öfverrumpla sig af de nästbemälde tvänne Herrar. I Högsta Domst. hade vi varit alle ense derom, att han skulle få behålla lifvet, men jag och Baron Köhler hade leutererat straffet till 28 dagars fängelse vid vatn och bröd och Sex års fästningsarbete, hvaremot samtel. de öfrige mente, det han borde straffas med 40 par spö och fästningsarbete i all sin lifstid; och som denna mening enständigt understöddes, blef den ock af Konungen bifallen. Den var dock hård och obillig, och olämplig i synnerhet af den orsak, att om den principen altid följdes, all gradation för leuterationer i mord och andra ännu gröfre missgjerningar då vid några väsendtl. omständigheter af brottet ovisshet sig företer, aldeles måste uphöra, att ej förtiga, det man icke gierna straffar en besuten Borgare med spö. Det kan likväl hända, att vid justeringen detta kan rättas.

Vid samma tillfälle föredrogs ock en ansökning, hvari en Enka och dess afledne mans Systers son anhöllo att få gifta sig med hvarannan; och den afslog Konungen ganska visliga, ehuru sådane dispenser af dess Herr fader och af dess förmyndare blefvo tillåtne. R.Drotzet anmärckte, att Enkan var 12 år äldre än hennes mans Systerson, men Konungen explicerade aldeles riktigt, att deras olika ålder ingen ting betydde, då denna casus i Lagen ob respectum parentelae uttryckel. var förbjuden. Med ett ord, han bär sig åt rätt skickligen, om han, såsom han begynt, vill fortfara.

I Utrikes Conseilen samma dag hade Konungen till Ledamöter Riks Cancell:n, Envoijen Baron Celsing, som erkännes för en capable man, och för Pommerska sakerne Hans Excell:n Baron Wachtmeister. Föredragningen skedde af Grefve Barck. I Cammar Conseilen hafva R. Drotzet, Kurck och Liljencrantz varit tillkallade. Men om dessa senare Conseiler lärer ännu ej någon ting vist vara fastställdt. Jag menar att Öfverste Cammar Junkaren Baron Taube också torde komma att nyttjas i Utrikes-conseilen.

Hans Excellence Baron Reuterholm afreste förledne Söndag d. 13 hujus kl. 7 om morgonen ned åt Skåne i sällskap med Landsh. Baron Gyllenstierna, och lärer blifva boende å hans gård tils vidare. Han skall begärt Pass att fara utrikes, men som han derjemte tillkänna gifvit, att han ej ärnade resa ut förr än i nästa sommar, har Konungen svarat, att han dessförinnan ej kunde vara i behof af det åstundade Passet. Presidenten Reuterholm väntar på sitt fartyg, och när det ankommer skall han begifva sig härifrån. Aldrig tror jag den Lättingen kommer till Wasa. Jag försäkrar att

man undrar här långt mer än i Åbo deröfver att Smalén blef bibehållen. Förmodel. skedde det endast derföre, att då på frälse sidan ingen var från Finnland (ty Hallenborg är Skåning) skulle åtminstone tvänne på ofrälse sidan vara från det Landet, och i hast kunde någon annan ej påfinnas. Hvarutom någon annan politisk consideration och att utgalringen ej måtte synas personlig, deri till äfventyrs haft del.

Den 7 hujus i Justitiae Conseilen blefvo Aminoff, Probsten Widén, Mineur och Forster restituerade i sina medborgerl. rättigheter. Dock nämnde Konungen ingen ting om Widéns Prästa ämbete; och härigenom rättas det misstag jag i den saken begick uti ett mitt bref till Widenius.

Den 17 hujus blef Gustaf Adolphs Statue på Norrmalm med någon högtidlighet decouvrerad. Gardet gjorde en fyrkant kring Statuen under Konungens eget Befäl, och sedan han låtit Reg:terne med fanorne och skildrat gevär salutera, sköts General Salfva. Hvarefter på Blasii holmen 128 Canon skott lossades. Altsammans var verkställdt till kl. 12. Vi voro tillsammans i Högsta Rätten, och jag var således utur tillfälle att beskåda denna Grannlåt. Jag hörde förrut sägas att Hästen skulle misslyckats och blifvit för kort, men det är utan all grund; den är tvärt om rätt vacker och väl proportionerad. Stora i Bronze gjutne vackra medailloner af de la Gardie, Horn, Torstenson och Banér äro insatte i Piedestalen, 2 på sidan åt Opera huset och 2 på sidan åt Prinsessans palais.

Mineur och Forster, som äro på Barthelemy, skola på kronans kostnad föras tillbaka i Riket, och när de ankomma skall den pension af 500 Piaster, som för dem hvardera varit anslagen, komma att uphöra.

Konungen tänker uppå indragningar på alla håll, och på den räckningen menar man ock att Modée, som, utan att göra någon nödig tjenst i Carlscrona, innehar 2000 Rdr skall befordras till President i Cammar Revisionen, då kronan kunde återvinna nästnämnde summa.

Jag åt middag i går hos RiksDrotzet i stort sällskap. De gode vännerne Presid:n Lode och Landshöfd. Tandefelt voro där jämväl. Den senare får utan all tvifvel någon reparation, men ej lärer han återfå Länet. Dock äro Lode och Hisinger i mycken fruktan derföre. Jag råkade där äfven Bergs Rådet Baron Hermelin, som förklarade sig oändel. nögd med Hellström och prisade honom himmels högt för sin vackra stil, sitt goda handlag vid Chartae arbete och sin öfriga beskedliga conduite. Han ville ej occupera honom med information vidare än för sine tvänne flickor 1 a 2 timar om efter middagarne, att lära dem skrifva och något räckna. Han

bad ock jag hos Bror skulle anmäla hans helsning. Den första Charta han nu skall utgifva blir öfver Westerbotn. Dernäst skall en öfver Dalarne utkomma.

Jag har ofta frågat efter Botins Manuscript, men aldrig kunnat få rigtig reda derpå. När jag råkar den salige mannens Broder Kongl. Proviant mästaren af Botin, den jag känner, skall jag göra mig derom närmare underrättad. Hvarken Hallenberg eller Adlersparre hafva derom någon kunskap.

Helt vist förestår oss både Kröning och Riksdag, men näppeligen förr än med öppet vatn i nästa vår. Imedlertid (inter nos) strida tvänne ifriga partier om att vinna Konungen på sin sida, eller rättare att få honom snärd i sina garn. Det ena partiet är det Aristocratiska; dess Chef är Drotzet och han har med sig hela den gamla förnäma Adelen och en del af den nyare. Det andra partiet utgöres af de förra Roijalisterne och deras Chef är Öfverste Cammar Junkaren Baron Taube. Kan han hålla dem bägge stången, så blir han säkert en god konung. Sed hoc opus, hic labor.

Hvad Wörlund angår önskade jag hälst, att han upskjöt med sin Hof Rätts historie tils Gud hjelper mig härifrån. Jag har en ansenlig samling dit hörande. Ingressen till det arbetet borde blifva en pragmatisk jemförelse emellan det gamla och det af Gustaf Adolph införda nya rättegångssättet. Att detta senare efter en grundelig Aristocratisk plan blef inrättadt är aldeles ögonskenligt. Sjelfva classificationen af Hof R:ns Ledamöter uti 3 classer var ett klart bevis deraf. Carl XI kunde ej mera återföra rättegången i sitt förra skick, men han afskaffade likväl classificationen, hvilket hans steg Adelen äfven ansåg med ett gräseligt missnöije.

Såsom jag förrut berättat blefvo alle Ledamöterne i den Allmänna Beredningen bibehållne. Men sedermera hafva Contre Amiralen Stedingk, Cancellie R. Westman och Lagman Flinck undanbedit sig detta förtroende, och det, oss emellan sagt, på en nådig invite att afsäga sig det, på det Staten med alt för många där antagne Ledamöters aflönande ej måtte betungas.

Silfverstolpe har ännu ej fatt några Exemplar af Anacharsis. Jag har ej eller någonting hört af fru Lidner, hvaröfver jag mig storligen förundrar.

Om Svenska Academiens uprättelse har man än ej hört något. Förmodel. uplifvas den innan dess Högtidsdag infaller, och sker det ej dessförinnan så sker det aldrig. I öfvermorgon är Ordensdag, och man väntar att se huru de ledige Band och ordnar bortgifvas. Det säges att Generalen Baron Klingsporr näst före afresan till Petersburg fått Seraphim Bandet och namn af Excellence, ofelbart

för att gifva hans negociation mera vigt. Jag skall dock ej med visshet försäkra om detta äger grund.

Jag mins ej, om jag förrut berättat att General Krigs Rätten, efter fulländad undersökning, om då Majoren nu mera Öfverste Lieut:n Tornerhielms förhållande såsom praeses i Reg:ts Krigs R:n uti saken emellan Wetterhof och Hagelberg, dömt Tornerhielm ovärdig att bekläda domare ämbete i någon Krigs Rätt samt skyldig att böta 350 Rdr vid pass och att ersätta Hagelbergs förorsakade kostnad med 500 Rdr. Häröfver har Tornerhielm på ena och Hagelberg på den andra sidan inkommit med Besvär, men som Tornerhielm ej deponerat Böterne och Skadeståndet, icke heller bestyrckt sin oförmögenhet att det fullgöra, förklarade Högsta Domstolen det hans klagan ej kunde till pröfning uptagas; hvilket ock Konungen i sidsta Conseilen i alla måtto biföll. Deremot äro Hagelbergs Besvär utstälde till vederbörandes förklaring. Han anhåller i dem bland annat, att sedan Tornerhielms och Reg:ts Krigs R:ns obehöriga förfarande med honom nu mera vore å daga lagdt, sjelfva det honom rörande och af Hertigen afgjorde Hufvudmålet till nytt skärskådande måtte uptagas. Jag är curieux att se huru det härmed vill aflöpa. Bror vet förrut, att jag för min del och pluraliteten med mig voro genast af den mening att Tornerhjelmska saken var med Hufvudmålet så oskiljaktigt förbunden, att i dem ej annorlunda än på en gång och i ett sammanhang kunde dömas, hvarföre vi ock uphäfde General Krigs R:ns förra utslag och hänvisade saken dit tillbaka, och oredan härrörer nu deraf att Hertigen antog minoritetens tanka. Så går det när man envist vill sträfva emot en klar och naturlig rättegångs ordning.

Vid nästa tillfälle skall jag skicka Bror Cataloguen öfver Wilckes Boksamling. Den är redan tryckt, men jag har ej fått del deraf, och hinner nu ej heller att skicka derefter. Hälsa alla vänner! Må väl!

P. S. I mitt Bref med Posten i går averterade jag Bror både om detta bref och om paquettet som med Skepp:n Petrell följer, och hvilket jag till Lieutenant Mestertons särskilta vård recommenderat.

XCVIII.

Stockholm d. [23] Novemb. 1796.

S. T. Sedan jag d. 19 dennes med Skepp:n Petrell till Bror afsändt ett paquett böcker, fick jag samma dag sent om aftonen Brors angenäma af d. 14 ditto. Deri har Bror behagat requirera Engströms Guide du Voyageur aux Carrieres & Mines de Suede, hvaraf derföre ett Exemplar häftadt och planeradt med sin tillhöriga Wäg Charta öfver Södra Sverige härhos medföljer för 36 sk. Jag bilägger ock en Catalogue öfver afl. Wilckes Bibliothek att meddelas dem, som till äfventyrs ville låta några Böcker derutur för sig inropa. Mycket kan där ej vara att hämta af.

Inrikes Tidningen för i går utvisar, hvilka som fått Band och Stiernor i det dagen förrut hållne Ordens Capitel. Lagman Synnerberg finnes ej bland dem. Förmodel. är en större utdelning förbehållen till ett annat högtidligare tillfälle. Utom de tvänne bortgifne Seraphiner Band äro ännu fem ledige.

Jag glömde förra gången att svara på några Brors frågor. Ja, det är aldeles rätt att Mamsell Hagman för några veckor sedan återkommit, men ej var fru Hisinger henne följagtig. Hon är qvar i Paris. General Consuln Wittfoth sade mig sjelf med egen munn i fleres närvaro hos Commerce R. Bergs att nästnämnde fru efter sin ankomst till Frankrike legat tre resor i Barnsäng, en gång i Bourdeaux, en gång på Landet och en gång i Paris. Och hon lärer blifva länge nog på den orten.

Mamsell Hagman sålde bort kort före sin afresa sin gård vid Drottninge gatan här i Staden. Nu skall hon komma att bo vid Norrmalms torg invid Apotheket Leijonet i de rum där Presid:n Axel Reuterholm härtils logerat. Mamsell Fridrica Löf bor i samma hus två trappor up. Hertig Friedric har nu mera engagerat i sin tjenst denna sidstnämndes yngre Syster Euphrosyne Löf, som ock är Actrice vid Operan.

Om jag blir qvar i alla de tre år på hvilka jag är kallad, hvarom jag än är villrådig, måste jag väl hyra bort min gård; och då skall Bror vara säker om att få den fram för alla andre. Professor Teng-

ström har nyligen i Bref begärt att få emottaga den vid Hallenborgs afflyttning, men deri kan jag ej ingå, hälst jag i nästa sommar ärnar att derå låta göra stark reparation. Jag vet att taket emot åen på större byggningen är ganska bristfälligt, och dessutom äro äfven å de andre husen och planket åtskilliga brister, som i tid böra hjelpas. Alla rummen, utom det enda i mindre Byggningen, som var mitt eget arbetsrum, hafva mine Hyresmän haft under sin disposition och så skulle det ock blifva härefter.

Nu några drag, som utvisa hvad grundsatser Konungen för det närvarande bemödar sig att följa. Förleden vecka skulle i Cabinettet bortgifvas tvänne Borgmästare sysslor, en i Hernösand och den andra i Norrköping. Till den förra voro föreslagne i första rummet en Landsfiscal och i det andra en Cancellist i Svea Hof Rätt Hammar, den RiksDrotzet med hand och mund försäkrat om Beställningen, och hvilken i förtröstan derpå gifte sig. Drotzet skall upstigit och plaiderat för denne, men fick det svar, att en Menighet hälst borde hugnas med den person, som dess pluralité kallat, och som Landsfiscalen ägde fleste rösterne och vore en skicklig samt erfaren man, så vore ingen orsak att gå honom förbi. Han blef ock nämnd. I Norrköping var planen anlagd för en Auditeur Unge, som äfven hade LandsHöfd. i orten Amiralen Baron Strömfelt (Drotzets Svåger) till sin ifriga förespråkare. Men som i första rummet en gl. förmögen Rådman var upförd, så blef ock han dertill utnämd, ehuru aldrig tagit något det minsta steg för sin befordran, vidare än att han pro forma sökt förslag. Om de i tredje rumet föreslagne har hvarken vid den ena eller den andra sysslans bortgifvande någon fråga varit. En viss Officerare anhöll att efter öfverenskommelse med en LandsHöfding blifva befordrad till hans efterträdare. Konungen invände att LandsHöfdinge sysslan *tyckes vara utom hans ämne.* Den Sökande påminte med mycken soumission, att ehuru han ock nogsamt kände det han ej ägde den skicklighet som LandsH. Beställningen fordrade, han dock utan förmätenhet vågade jämnföra sig med många af dem, som dylike ämbeten nu innehafva. Hvartill Konungen svarade, att han ännu icke tillförordnat någon LandsHöfding, och att Sökanden derföre kunde upskjuta med sin jämnförelse till dess han såge några dem Konungen tillsatt; Imedlertid gjorde han säkrast att blifva vid det han lärt. Sådana reflexioner och torra sanningar säger dock Konungen på ett sätt, som ej bör kunna offendera den ömtåligaste.

I dag var åter Justitiae Conseil. Jag var tillstädes, men där förelopp ingen ting af värde. Om Nystads Borgaren upkom ingen vidare fråga. Krigs Academien blef förrut K. M:t presenterad. Han lofvade vara Academiens nitiska Beskyddare.

Hertig Carl har nederlagt och afsagt sig Cancellariatet för Upsala Academie. Patres därstädes äro grufl. embarrasserade med sitt förestående val. En del af dem är nog dåraktig att vilja hafva Hertig Friedric dertill kallad. Men till äfventyrs blir pluraliteten af annan mening. Vanligt vis lärer det så planeras att någon skiljaktighet ej blifver.

I öfvermorgon skall jag vara på Calas hos vår Illustrissimus. Lagman Smalén är dålig, har sedan ankomsten från Finnland ej gjordt någon tjenst, och dricker nu Seltzer vatn. Gud vet när han blir rätt tjenstför. Jag beklagar oändel. Grefve Taubes sjuklighet och den släta apparence, som är om hans retablissement. Men huru är dock icke hoppet den största smörgåsen. Sjelf berättar han i bref till Grefve Gyllenborg, att han mår väl och att hans hälsa är i tilltagande. Ehrenmalm är sig altid lik. Har Hof R. R. Lilius anmält sig för Hof R:n till afsked? Så säges här. Ach! likväl hvad den Hof Rätten förfaller! Tiden har haft det med sig. Sed Deus meliora!! Må väl! Hälsa alla vänner!

XCIX.

Stockholm d. 29 Novemb. 1796.

S. T. Mycken tacksägelse för Brefvet af d. 17 hujus. Det ankom d. 25 d:o och ett par dagar förrut, eller d. 23 hade jag med Trapps Skeppare Jöran Berg till Bror affärdat en skäligen lång Epistel jemte Engeströms Guide du Voyageur. Jag hoppas att både Skepp:n Petrell med Classon och Mesterton samt nästnämnde Berg redan äro framkomne, och att således Bror har alla sina mig updragne Commissioner expedierade.

Ändtel. i dag kl. 9 f. m. infann sig hos mig å fru Lidners vägnar hennes ombud Cancellisten i Cancellie Collegii Expedition Mag:r Reichard med Brors assignation af den 18 nästförl. October å Sex Riksd. den jag genast inlöste, och härhos quitterad återsänder såsom en blifvande verification till mitt novo Conto. Han sade mig, att frun bor här i Staden någorstädes på Söder, och desto mera undrar jag mig deröfver, att hon så länge kunnat dröija att afhämta denna ehuru nog ringa penning.

Den 26 hujus om aftonen skall Presid:n Axel rest härifr. åt Finnland, ganska surprenerad deröfver, att på hans requisition om

förskot å sitt sidsta quartal för innevarande år, Stats Contoiret svarat honom, att i hans fullmakt å Presidentskapet i Wasa Hof Rätt ej med ett ord nämnes, att han skulle behålla Presidents lönen i Stats-Cont., då deremot i Presid:n Lodes fullmakt uttryckl. var förbehållit, att han skulle behålla sin Presidents lön i Wasa; och att således några penningar för honom ej kunde anordnas.

Huru H. Excell:ce R-t-m vid sin framresa varit svårmodig och bekymrad på alla gästgifvare gårdar där han ej straxt på ögnablicket fått hästar, lärer ryktet redan utbredt. I ett sällskap berättade en Spefogel att han, för att i Södertelge snart få hästar, kysst Borgmästaren. En annan skalk närvarande, förbättrade historien och sade, att det ej var Borgmästaren utan Hållkarlen, som fick kyssen. Det är dock ömkansvärdt, att han vid hvart steg skulle tro sig hafva att frukta för arrestering, försåt, Banditer etc.

Nu är Lagerheim förordnad att såsom Chef föreslå Stats Contoiret. I Constitutorialet säges ej om han skall vara President eller V. President därstädes. En Stats-utredning, som skall undersöka och utreda de Allmänna medlens förvaltning under Minorenniteten och förelägga K. M:t en tillförlåtelig Berättelse om Rikets Financer och Statsverkets närvarande tillstånd, är nyligen tillförordnad och håller sine sammanträden i det rum Hist. Antiquitets och Vitterh.-Academ:n under Brors senaste härvaro in vid Stats-Contoiret innehade. Ledamöterne deri äro Deras Excell. RiksDrotzet och Riks Cancellern, af Amiralitetet Öfverste Naukhoff, och af Landt Arméen Öfversten P. R. Tersmeden samt arbetande, Vice Presid:n Lagerheim, för detta Stats Commiss:n Ekman och Stats Commissarien Widegren.

Det är vist att K. gierna ville slippa all utgift för Spectaklerne. Men den saken är för mycket compliquée att kunna gå fort för sig, och onekel. möta dervid många considerationer som råda till mycken försiktighet.

Konungen plägar om thorsdagarne resa till Haga och dröija där till Söndags afton. Han har där endast Cammar Junkaren Möllersvärd såsom vakthafvande med sig, och är för öfrigt tout seul. Till Middagarne äro än den ena och än den andra, högst fyra a fem, derunder dagel:n befalte, men ännu har LHfd. R-st-n icke varit bland dessas antal. Krigs Acad:s protection har Konungen sjelf antagit och i följe deraf äfven besökt Carlberg. Dock har Hans M:t ej kommit att se Cadetterne, ehuru de formerat en parade. Detta lärer Cronstedts oförstånd vållat.

Jag har fått Bref af Haartman, men som vi nu för tiden sitta fem dagar i veckan, så hinner jag nu ej svara honom, ej heller Tengström. Det skall ske i nästa fredag. Var god och hälsa dem imed-

lertid. Jämväl ock Alanus, som fägnat mig nyligen med sin skrifvelse. Med Krigs Rådet Enhielm, som lärer resa i fredag, skall jag skrifva vidlöftigare. Må väl och hälsa alla vänner!

C.

Stockholm d. Decemb. 1796.

S. T. Ändteligen d. 6 hujus ankom Finnska Posten, då jag kl. 5 e. m. hade den fägnad att erhålla Brors 3:ne bref af d. 21, 24 och 28 November. Det var mig nästan oförmodat att finna, det Skepparene Petrell och Berg då ännu ej voro ankomna. I mine med dem afgångne Bref och i ett senare med Posten d. 29 Novemb., hvilka nu till äfventyrs torde framhunnit, tror jag mig hafva besvarat de fleste af Brors nu gjorde frågor, äfven som jag med dem afskickat Hertig Carls tal på Rikssalen jemte några andre papper. Berättelsen om Rikets förvaltning under minorenniteten och Konungens qvittobref derå äro ej tryckte. Om det sker framdeles skall jag ej säga. Sedan Berättelsen redigerades till 6 a 7 ark vanlig protocolls stil, kunde den ej blifva särdeles instructif. En declamation i ett sådant ämne, inskränckt till generalissima, kan svårligen vara af märkeligt innehåll.

Bland Stats-utredningens af mig sidst upgifne Ledamöter, glömde jag Amiralen Lagerbjelke, som hörer till de arbetande. Också bör jag anmärka, att det icke är P. R. Tersmeden, utan Fridrik Tersmeden, Öfverste i Armeen och Öfverste Lieutenant vid Helsinge Reg:tet, som är bland berörde Ledamöters antal.

Ett rykte går att H. E. Reuterholm icke stadnat längre än öfver en natt på Biersgård, utan aftågat till Hamburg. Jag tviflar dock ännu på sannfärdigheten af detta sqvaller. Här äro de som påstå att Gr. Munck icke aflidit i Rom, utan att han under sin resa hit åt blifvit i Sachsen attraperad och insatt på Königsteins fästning i samma rum, däri Simmingsköld in till sin i förledne vår timade död tillbragt de sidsta åren af sin lefnad. Hans voluminеuse Testamente i Åbo Hof Rätt har jag ofta hört omtalas. Att Kongl. M:t i ett secret Ordens Capitel d. 20 Nov. eller aftonen före Ordens dagen behagat återskänka Öfversten Aminoff dess Svärds Ordens tekn lärer förrut vara bekant. Att Caffé drycken är lösgifven, det kan Bror bäst inhämta af närlagde Kongl. M:ts kun-

görelse. Några Judar hafva erbjudit sig att fournera hela Rikets behof af Caffé för 12 sk. skålpundet och att till kronan, emot det varan tullfritt finge införas, årligen betala 12,000 Rdr praenumerations vis vid hvart halft års början. Om anbudet vinner bifall, och om tullarne skola under arrende till några associerade uplåtas, vet man ännu icke.

Den 5 hujus utnämndes Domprobsten Doctor Fant till Pastor i Leksand och Probsten Hägg på Åland till Pastor i Närpis. Det var synd med den stackars Aeimelaeus, som gjorde sig en onyttig kostnad att resa hit, och som visserl. framför Hägg behöft att varda hulpen, hälst han, såsom ock Bror anmärker, redan lärer tröttnat vid Rectors sysslan.

Ja, Ryska Keisarinnan är död, det har skedt d. 17 November. Dödsfallet notificerades i går kl. 1 på Hofvet af Ambassad:n Baron Budberg. En annan ännu sollennare notification väntas, och då lärer sorgen anläggas. Ryktet förmäler att Czernichef, Besborodko och Suboff af den nya Keisaren skola blifvit skickade nach Siberien, si credere fas est. Det är ej utan anledning som man politicerar öfver den fråga, om Svea Rike på denna händelse vinner eller förlorar.

Konungen spisade väl i förleden måndag middag på Opera huset, men dock synes otvifvelaktigt, att någon reduction med denna kostsamma inrättning förestår. Man omtalar att huset skall inredas till Enkesäte för Hennes Maij:t Enke Drottningen; att till dess det hinner ske Hertig Friedrich skall dit inflytta, och att hans rum på Slottet skola occuperas af den tillkommande drottningens hofstat. Jag tror Konungen till Spectaklets underhåll vill af sin handcassa i ett för alt bestå 20,000 Riksd. hvilket ock varit hans sal. Herr Faders dessein kort förr än han undanrögdes. Om denna summa med den dagl. recetten må förslå till en anständig Theaters vid magt hållande vågar jag ej utlåta mig om. Men något dylikt torde vara påtänckt.

Riddarhus Secret:n Silfverstolpe har återfått sin ordinarie Hof Junckare tjenst hos Enke Drottningen jemte den dervid anslagne lönen, som honom fråntogos då han parenterade öfver Fersen, men om Sv. Acad:s retablissement har än ingen ting emanerat. Konungen fortfar att från thorsdags eftermiddagen och till Söndags aftonen vistas på Haga, så isolé som jag förrut beskrifvit. Att Stats-Contoiret fått till Chef sin förre V. President Lagerheim har jag förrut berättat. Men än vet man ej, när eller till hvem Presidents ämbetet i Cammar Revisionen skall bortgifvas. Beklageligen liknar sig dertill som skulle Grefve Cronstedt bibehålla sig vid Gouverneurs ämbetet öfver Krigs Academien. Om likväl denna kostsamma

inrättning, hvars byggnad endast nu kostar 27 tunnor guld, blir varaktig skall tiden visa.

Alla Spilträn och Lårar uti min Cammare i Åbo äro fullpackade af Böcker och Disputationer samt andre ströpapper. Denna inpackning skedde efter min afresa, och derföre är för mig omöijligt att säga hvad böcker i dem hvardera kan finnas. Jag menar likväl att de bättre Böckerne äro i Lårar. En dryg hälft af mitt Bibliothek tog jag hit med mig, och nu är det så ökat, att jag dertill behöfver ett helt rum. Jag hinner ej nu svara Professor Tengström. Det skall ske med det första. Jag är villrådig hvad jag skall göra med min gård. Finge jag den betald i proportion af hvad Tengström fått för sin, skulle jag vara frestad att rent af sälja den. Imedlertid täcktes Bror säga honom att för honom på min gård näppel. någon räckning blir att göra, åtminstone ej för längre tid än till nästa höst.

Ännu är Hof Calendern icke tryckt. Så snart den utkommer skall jag skicka alla tre Almanachorne Bror tillhanda antingen med LandsHöfd. Tandefelt eller med Handelsman Augustin.

Jag vill tro, att Stadigh blir Rådman efter Blomquist. Hälsa alla gynnare och vänner. I dag tillstälde jag Hof R. Rådet Ziervogel Cavanders bevis om Mamsell Ziervogel. Beder om min vördnads förmälan till fru Juslén. Må väl!!

CI.

Stockh. d. 16 Dec. 1796.

S. T. Med LandsHöfd. Tandefelt, som i dag Postvägen öfver hafvet reser åt Åbo, har jag under omslag tillsändt Bror ett Expl. i papper bundit af Krigs- och Civil Calendern och ett ditto af Stockholms Stads Calender, bägge å 12 sk. eller tillsammas 24 sk. Hof Calendern blir ej färdig förr än i nästa tisdag. Jag vet ej hvad som vållat drögsmålet med dess utgifvande. Som jag befarar, att då mera svårt blifver efter resande till Finnland, har jag i förväg och för att spara postporto skickat de 2:ne förstnämnde nu vid detta tillfälle. Hof Calendern skall följa med nästa fredags Post.

Probsten Widén blef d. 14 hujus, på skedd ansökning, återställd i dess Prästa ämbete med rättighet att söka något Prästegäld, jemngodt eller bättre än det han innehaft. Baron Mörner, Öfverste, förr detta Vice Gouverneur hos Konungen, fick i måndags d. 12

hujus General Adjutants Batonen, den Baron Bennet då från sig lämnade. Saken är den att Konungen vill åter uplifva den af dess Herr Fader etablerade sed, i följe hvaraf käppen var ambulatorisk och hvar 8:de eller 14:de dag ombyttes. Någon annan hemlighet synes ej ligga härunder förborgad.

Det säges nog allmänt, att Hans Excell:ce Presid:n i Wismarkska Tribunalet Baron Klinckovström, som nyligen hitkommit, är transporterad till President i Cammar Revisionen; att Ambassad:n Stedingk efterträder honom; att Baron Klingsporr blir Minister i Petersburg; och att i hans ställe Baron Wrede fått befälet öfver Finnska Arméen. Men om detta är grundadt, vet jag icke. General Gouverneuren Grefve Ruuth är här, och äfven hans förra måg Öfverste Aminoff i förr går och i går på rapporten. Biskop Wallquist är redan bortrest. Dom Probsten och Kyrkoh. i Leksand Doctor Fant skall resa nästa måndag. Vår Biskop blir qvar öfver vintren. Han finner sig väl i Stockholm. Inter nos, har ålderdomen redan gjordt stark åverkan på Gubbens sinneskrafter. Han hade säkert gjordt väl emot sig sjelf och sedt sin gamla reputation mycket bättre till godo, om han blifvit hemma. Den väsendtligaste ändring som skedt i Ryska Ministèren är, att Markow blifvit skild från affairerne och, om jag jag rätt mins, Prins Kurakin insatt i hans ställe. Osterman är blefven Stor-Cantzler, Besborodko och Suboff senior & junior bibehållne. Baratinski allena, såsom complice i mordet å Peter III, är bortskickad till Siberien. Detta alt har jag af Baron Rosenhane, och det med visshet.

Hof Rätts Rådet Hisinger skall mellan Jul och Nyåret i sällskap med Rector Aeimeläus resa Norra vägen hem till Wasa. Han kan ej trifvas här längre, sedan han är från all communication med dem, som hafva affairerne om händer. Baron Magnus Stackelberg från Ratula var hos mig i går om afton och berättade mig bland annat, att Gref Taube vid hans resa g:m Åbo varit utom all förhoppning af restitution. Jag beklagar hjertel. hans öde. Han hade många goda egenskaper. Jag säger *hade*, ty nu måste han vara död. Kongl. Secret:n Kämpe med bägge Grefvarne Bonde återkommo hit d. 14 hujus om aftonen. De alla tre voro i går på ett Calas hos RiksDrotzet, där jag ock först råkade dem. Kämpe bad om sin hälsning till Bror. Han såg ut som resan ej skulle bekommit honom illa.

A propos, ett infall. Biskop Wallquist var under sin härvaro till middag i stort sällskap, där ock en Capitain Baron Cederhielm var. Af gifven anledning sade någon till Wallquist *det kan Herr Biskopen såsom Småländning bäst utreda.* Wallquist svarade *jag är ej någon Småländning.* Cederhielm inföll *det skall nog visa sig på*

den yttersta domen, att Ni är det. Bror vet förrut att Smålänningarne öknämnas för Getter. — Konungen är ganska flitig. Vi skola än i nästa Onsdag hafva Justitiae Conseil, och fem dagar i vekan hafva vi nu en lång tid sutit. Också voro vi i dag tillsammans. Hälsa alla vänner. Lycka till god Jul! Må väl!

CII.

Stockholm d. 20 Decemb. 1796.

S. T. Ändtel. resolverade sig vår Biskop att resa härifr. och jag nyttjar tillfället med honom att skicka till Bror ett Exemplar af Hof Calendern. Af de bägge andra Almanachorne sände jag Bror Expl. med LandsHöfd. Tandefelt, som redan lärer hunnit fram. Såsom Bror af Tidningarne finner, är Svenska Academien åter uplifvad och begår i dag sin Högtidsdag. LandsHöfd. af Ugglas är nämnd till Baron i följe af Högst Sal. Konungens honom derå gifne resolution. Ehrenström är från Carlsten flyttad till Waxholmen, där han fått par eller tre snygga rum att bo uti, med frihet att innom staden och fästningen få promenera, som han behagar. Fröken Rudensköld fick redan i October månad tillstånd att fara från Gottland och vistas nu hos sin Syster Grefvinnan Ehrencrona. Hof Rätts R. Hisinger skall jemte Rector Aeimeläus resa härifrån Norra vägen till Wasa. De ärna Jula i Upsala hos LandsH. af Wetterstedt. I går antog Konungen Cancellers ämbetet för Upsala Academie. Jag mötte i Slottstrapporne hela Deputationen, som då kom, bönhörd, ned från Konungen. Den bestod af Ärke Biskopen, Rector Prof. Fant och Professorerne Almquist, Murray, Thunberg, Tingstadius, Boethius, Nordmark, Christiernin, Svedelius, Wikman och några flere dem jag ej hann hälsa på.

Härjemte följer min sluträckn. för i år. Enligt den har Bror nu hos mig till godo *Två* Riksd. 41 sk. Var gunstig och drag försorg att Utters räckning å 20 Expl. af Nörregaard och att ditto af en Bok i Semiotiquen stor, om jag rätt minnes, 21 Rdr 32 sk. må blifva betald. Nu hinner jag ej skrifva mer. Hälsa alla vänner! Må väl!

P. S. När jag kom till Biskopens quarter för att taga afsked och supplicera om dettas framförande, var han en quart time förrut bortrest. Nu nödgas jag afskicka detta med Posten. Jag blef uppehållen af Professor Murray, hvilken ock lämnade mig ett från Pro-

fessor Aurivillius till mitt framskaffande addresseradt Bref med en Bok uti in 4:o till Professor Tengström. Hans visite-vållade, att Biskopen undanslapp min sollicitation både om detta brefvet och mitt eget. Hof Calendern kostar 16 sk. Var gunstig och gör hos Herr Biskopen min ursägt, att jag så plötsligen försummade att i tid infinna mig. Vi råkades dagen förrut. Wetterstedt har sålt sin sköna gård Krusenberg till en Baron Rudbeck, måg till förra Under Ståth:n Axelson, för 67 eller 68,000 Rdr. Priset är ansenligt, men i hans cas hade jag hälre behållit gården.

Sedan jag skref med Skepp:n Berg har jag ej något svar af Bror erhållit. Göromålen vid Terminens slut pläga vara mycket trägna. Lycka till frögdfull helg och godt nytt år! Må väl!

CIII.

Stockholm d. 6 Januar. 1797.

S. T. Lycka till godt nytt år, med all hälsa, välgång och förnöijelse!! Brors angenäma Bref af d. 15, 19 och 29 December har jag alla riktigt erhållit, det första d. 23, det andra d. 31 och det sidsta med den inslutne Sedelen å *Tjugu* Riksd. 40 sk. d. 3 hujus. Nästnämnde Sedel lämnade jag samma dag hel och hållen till Herr Utter. Jag begriper icke huru det kan hafva tillkommit, att Bror nu ej vill vidkännas Grüners Semiotice. Uti Brors egenhändiga requisition var denna Bok uptagen jemte åtskillige andre, som ej kunde erhållas. Den var ock af Utter upförd å dess räckning, den jag till Bror insände och som slöt sig med 21 Rdr 32 sk. Utter pastår jämväl, att han den emballerat i samma paquett med de 20 Exemplaren af Nörregaards Natur Rätt. I svaret till mig om detta paquetts ankomst förmäler Bror ej heller, att något deri skulle saknats. Jag föreställer mig lättel:n att Bror för egen del ej kunde vara i behof af denna Semiotique. Till äfventyrs lärer den blifvit requirerad för Haartmans eller någon annan Läkares räckning. Var gunstig och se närmare efter, huru härmed måtte sammanhänga. Jag såg ej Utters Emballage, men jag måtte imedlertid tro honom på hans ord, hälst jag dessutom vet, att han tog Boken hos Fyrberg för de i räckn. derföre fordrade 1 Rdr 32 sk. Haartman eller någon annan utom Bror, har aldrig genom mig requirerat någon enda piece; och huru skulle jag oanmodad kunnat lägga mig om den i negoce.

Hallenberg är auctor till den af Bror nämde Disquisitio Historica & Philologica, ex occasione nummi Cufici, de nominis *Gud* in Suiogotica cognatisque linguis origine. Han har ock utsatt sitt namn på Titulbladet. Piecen består af 79 sidor in 4:o på vackert Holländskt papper. Jag har köpt och läsit den. Den är ganska lärd, marquerar mycken kännedom af språk och en stark beläsenhet. Han visar att i alla gl. språk Guds namn är det samma som nomen unitatis, bonitatis & solis; att således af Cufiska ordet Achad, Hebr. אֶחָד unus, namnet *Gud* härflutit. Till ett prof skall jag af pag. 57, 58 afskrifva följande, hvaraf om hela hans hypothese kan dömas.

— — Sic ipsis Judaeorum Doctoribus proprio Dei nomine Jhovah quasi magis adhuc proprium est *Achad*. Et ex disputatis abunde jam constat, non etymologica modo sed historica veritate eadem esse vocabula Hebraice & Aramice: *Achad* Chad, Ada vel Gada, unus, primus, Deus; Arabice: Ahad, Ahd, vel Gahd, unus, eximius Deus; Graece: Agathos, Gathos, eximius, bonus, Deus; Graece & Latine: Hecate, unitas, summum Numen; Persice & Hindostanice: Choda, Chuda, Deus; Tatarice: Chutai, Kutai, Chudai, Gudai, Deus; Barmanice & idiomatibus Indicis aliis: Godoma, Khutoma, Kodom, Codam, Deus; Saxonice: Goad, Gade, Deus; Suethice: Gud, & sic in caeteris. Forte etiam huc referri debent Samojedicum: Chai, Deus; Tibetanum: Cio, Deus; Graecum: Chaos, primum existens, primus Deorum; Russice *God* est annus. Anni autem commune fere est vocabulum etc. etc.

Förmodeligen roar det Bror att få se denna piece, och jag skall öfversända ett Exemplar deraf med första lägenhet. Enligt hvad Auctorn sjelf i sidsta strophen berättar, är denna piece ett stycke af hans färdigt utarbetade större verk de origine Linguae Sviogothicae, ett verk, väl så stort som Ihres Glossarium, hvartill det ock innehåller rika supplementer. Detta vill han utgifva in folio om han får förläggare. Men nog härom så länge.

Den otryckta, färdig skrefna omarbetade delen af Botins Sv. Folkets historia finnes verkel. hos dess Broder K. Räntemästaren af Botin. Upfostrings Sällskapet eller hvad det nu heter har sökt att få det af honom, men han vill ej gifva det från sig, jag vet ej för hvad orsak. För god betalning torde han dock afstå det.

Eneboms poëmer skall Bror ock hafva att vänta så snart tillfälle yppas, och dertill lärer äfven sidsta Häftet af Litter. Tidningen för nästförl. året hinna bli färdigt, så det alt på en gång kan öfverstyras.

Konungen har öfver hela Helgen varit och är ännu på Haga. Clas Horn, Borgenstierna, Fleming, Möllersvärd, Piper utgöra dess societé. Om Nyars afton kom Hans Majt:t likväl in och

gaf en stor Soupé på Slottet, hvarefter sällskapet efter kl. 12 aflade sin Nyårs önskan, och Konungen återreste till Haga. Å Beurs assembléen på Nyårs dagen var endast Prinsessan närvarande. Några Julklapper blefvo af Konungen ej utdelte.

Jag har anledningar att tro, det Stats Secret:n Nummers befordras till Président i Cammar Revision; att han succederas af Lagerbring; och att efter honom Stats Secret:n Franc återfår Öfver Post Directeurs Beställningen. Detta menar jag skall innan kort komma till verkställighet, men må tils vidare ej omtalas. Under Ståthåll:n Liljensparre är i dessa dagar, jag menar Nyårs aftonen, återkommen från Pommern och bor nu här i staden. Om han till någon tjenst skall employeras vet jag icke. Jag har än ej sedt denne märkvärdige Man.

Jag var d. 2 hujus och gjorde LandsHöfd:n Rosenstein en visite. Han fägnade sig mycket deröfver, att Konungen antog sig Cancellers ämbetet för Upsala Academie, och att således Academiska ärendernes maniement åter tillfallit honom. Också förargade han sig öfver den, som gjorde den skriftl. propositionen om H. F. A. kallande, och öfver de 7 som ville appuijera samma förslag. Han bad i öfrigt om sin hälsning till Bror och trodde att Bror skulle hiertel. deltaga i den förmon Lärdomsverket i gemen genom denna vändning vunnit. Från Fredenheim skall jag också hälsa.

H. Exc. Baron Reuterholm skall nu verkel. vara i Hamburg. I ett bref, som han just vid öfverfarten från Helsingborg skrifvit till någon, har han sagt, det han med nöije vände ryggen till sitt fädernesland.

I Cammar Collegium är man mycket syslosatt att i anledning af Stats utredningens requisition sammanleta alla de om Kongsgårdarne och deras disposition emanerade författningar. Jag har i mitt sinne länge sedan beklagat dem, som af Donatarierne tillöst sig för dryga summor de dem uplåtne 50 och 100 års arrenden å dessa Lägenheter.

Uppå den famousa Conspirations processen skola otroliga summor vara använde. Anecdoten om det emellan Reuterholm och Hisinger tillämnade accord om Presidents ämbetet i Wasa var rätt surprenant. Nu först uplysas mina ögon om många små saker, dem jag förrut ej kunde begripa; det var i hopp om denna eclatanta befordran, som Hisinger icke kunde söka andra gracer. Tänk hvad han måste vara förargad på Ahlman, som förstört hans väl uttänckta plan. Smalén har alt sedan sin återkomst hit i höstas varit sjuklig och således ej gjordt tjenst någon enda dag. Nu nyligen skall han haft nya attaquer af slag, så att Tingstadius nödgats befalla tre

åderlåtningar innom 11 timar, som mig sades. Det ser ut, som jag ej hade att vänta någon hvila.

Jag förstår ej hvar man hämtat i Åbo den nouvelle att H. Excellence Baron Wachtmeister nyttjades som Krigs Minister. Dertill vet jag ingen anledning. Baron Mörner har ännu käppen. Hvad som för en tid sedan allmänt berättades om Grefve Munck, påstås nu vara aldeles ogrundadt. Man säger ock att hans Svåger, Öfverste Ehrenrot under sin härvaro i sidsta November månad haft bref af honom från Strasburg, och att han där mådde väl samt ärnade engagera sig vid Franska republicanska Arméen. Jag ser dock ingen omöijlighet deri, att ett sådant Bref kunnat varit skrifvit på Königstein.

Sedan Modeen blifvit så ganska sjuklig, har man i Patriotiska Sällskapet funderat att kalla Doctor Rutström till Secreterare därstädes. Må icke hans hit åt tillämnade resa kunat hafva någon connexion med denna sak? Generalen Sinclair, nyligen återkommen från Tyskland, tros vara utsedd till en ständig Praeses i General Krigs Rätten. Hertigen hade anslagit för Öfverste Lieutenanten Baron Silfverhielm ett Tractamente à 1 Riksd. om dagen för något arbete i Krigsvetenskapen, som han skulle författa och utgifva. Detta tractamente har nu Konungen indragit, af det goda skäl, att sedan Silfverhielm nu i tre år njutit det till goda, arbetet, om han haft något under händer, redan måste vara färdigt. En af Hertigen tillförordnad Committée öfver Artillerie-väsendet är ock uphäfven.

Alanus skickade mig Wörlunds Disputation: Jag har läsit den och funnit den under all min förmodan dålig. Hvad han pladdrar om Stadslagarne hänger ej ihop. Han känner aldeles icke, att den allmänna Stadslag som K. Gustaf Adolph 1618 lät genom trycket utgifva, var redan under Konung Magnus Smek redigerad aldeles i det skick, hvari det trycktes. Det var väl, att hans sjelfklokhet blef häcklad och lagd honom under ögonen. Jag tror dock att den Lärjungen derigenom icke tappat modet. Om Bror får tillfälle, så skicka mig continuation af Juustens Chronicon och Gadolins Disputation samt Winters om de Grekiska församlingarne i Svenska Carelen. Ännu skall jag ödmjukel. be om en annan commission. Af Åbo Tidningarne för nästl. år 1796 har N:o 27 ej kommit mig tillhanda. Jag vet ej om den här på Stockholms Post Contoir blifvit förlagd eller af hvad annan orsak den uteblifvit. Var derföre gunstig och skaffa mig denna felande Nummer utaf Frenckell, och prènumerera derjemte för mig å detta års Tidning emot de till detta behof härhos följande 1 Rdr 8 sk. Jag kunde då på en gång fa alla de härtils för detta år utkomne Numrorne, så framt icke Frenckell sjelfmant förrut om deras afsändande hade föranstaltat, i hvilket fall prènumerationen till honom lika fullt betalas.

Om Bror råkar Herr Hof R. R. Johan Lilius, så var gunstig och berätta honom, att i anseende till Konungens vistande på [Haga] dess underskrift å Hof Rätts Rådets afskedsbref ej kunnat erhållas, och att det ej kan ske förr än i nästa måndag d. 9 hujus eller dagen derpå, hvarefter jag genast skall öfverstyra det samma. Gubben har anmodat mig derom, och förr detta har jag redan averterat honom derom att ansökningen redan d. 20 December blef bifallen.

Jag menar att jag 1794 om hösten skickade till Bror Peringskölds Edition af Sturlesons Heimskringla och af dess Monumenta Uplandica & Ulleråkerensia, att bortmånglas till den Tysken i Petersburg, som requirerat dessa och andra Antiquariska Böcker. Sedermera har jag ej fått någon underrättelse om han fått dem, eller om de ligga qvar hos Bror. Låt mig derföre veta huru sig härmed förhåller. Nu är Dahls Grammatica Latina färdig; frågas om Bror vill hafva den. Item finnes hos Silfverstolpe Burkes Inquiry into the origine of our ideas of the Sublime à 40 sk. Men Bror torde äga den förrut.

Lagmannen och Tullfiscalen Krook, en bekant man, dog härom dagen af haemorrhoidal colique. Till ledigheten efter honom skall en myckenhet Candidater sig anmält, men man vill förmoda att Advocat Fiscalen Bergström emporterar denna post, som anses väl föda sin man. Nu skall saken emellan Lewin och Grefve Cronstedt om den förres Manuscript och arrestering af General Krigs Rätten uptagas. — Lexands Pastorat är sådant, att Capellanen i församlingen, som arrenderat fru Eneboms Nådår der före till henne betalt 45,000 d. kopp:mt, prästgården likväl, som frun disponerat, derunder ej begripen. Domprobsten Fant var oändel. glad öfver sin transport. Det tros likväl, att han ej blir dess rikare. Hälsa alla vänner och gynnare!

P. S. Jag råkade Smalén i dag, och han är så för sig kommen, att han lofvar nästa vecka tillträda tjenstgöringen i Högsta Domstolen, och då torde jag få Semestre.

Det omtalas att Konungen skall vara sinnad att göra en resa till Upsala på 8 à 14 dagar. Men jag tviflar derpå att det sker. Förslaget till Wirmo är af Konungen fastställdt. Men det måste förrut varit bekant.

CIV.

Stockholm d. 16 Januar. 1797.

S. T. Ingen Finsk Post, som efter d. 29 December gått från Åbo öfver hafvet, är ännu framkommen. De bref jag dertill från Bror erhållit, besvarade jag, likaledes öfver hafvet, d. 6 hujus. Men jag tviflar om mitt bref hunnit fram. Jag låter derföre detta gå Norr-om, dock utan att nu uprepa hvad jag då skrifvit.

Den 9 hujus feck jag Semestre. Det ankommer på omständigheterne huru länge jag nu vill nyttja den; för att få ett par sommar månader lediga, torde jag i Mars månad åter tillträda tjenstgöringen i Högsta Rätten, som förenämnde dag vidtogs på frälse sidan af Hof R. R. Baron Posse, och på ofrälse sidan af Norell och Smalén. Hans Excellence Baron Kurck ligger åter sjuk af sin Podager.

Konungen är verkeligen sinnad att göra en resa till Upsala, och den var tillämnad att anträdas redan d. 13 hujus, men blef då upskjuten längre fram, förmodel. till nästa månad. Att Hans Maj:t då vill underrätta sig, såsom Canceller, om Academiens tillstand, det säger sig sjelft. Men man föregifver ock andra afsikter med detta besök. Somlige säga att Konungen vill bese Gustavianska Grafven i Domkyrkan därstädes, och om derå någon reparation tarfvas, innan K. Gustaf III:s lik, enligt dess i lifstiden förklarade åstundan, kan dit flyttas. Andre tillägga, att Konungen ärnar inrymma LandsHöfd:n med sitt Cancellie och Contoir på Slottet, på det den hyra af 600 Rdr årligen, som nu af Stats medlen utbetalas, må kunna kronan besparas, och att han derföre sjelf vill se huruvida det på gamla foten må låta sig göra. Ännu äro ock några som vilja tro, att den tillkommande Riksdagen där i staden skall sammankallas, och att nödiga arrangementer derom i förväg skola vidtagas. Hvad som af alt detta må vara sant, kan jag ej säga.

I anledning deraf att Konungen sjelf nu är Academiens Canceller, är den författning gjord, att fullmakter för Adjuncti Facultatum, Vice Bibliothecarien och Exercitii mästare, som vanligen af Academie Cancellern blifvit utfärdade, skola så länge Konungen denna vård om Academien innehafver och efter dess eget Nådiga

utnämnande af Ärke Biskopen och Consistorium Academicum, *uppå Nådigste befallning* underskrifvas, och att Besvär öfver Stipendiers bortgifvande först i Cancellie Collegio skola andragas och där afgöras, samt sedan af den missnögde till Konungens eget skärskådande fortsättas.

På rapporten hos Konungen här om dagen såg jag Consulad-Secreteraren Agrell, den bekante auctorn till Brefven om Maroco. Han såg skral och sjuklig ut samt syntes mig vara en man vist 50 år gammal om ej något ansenligt deröfver. Desto underligare är det, att så mycken libertinage är blandad i hans Bref. Han hade hos Konungen anhållit om understöd eller hjelp att kunna enligt ordres begifva sig härifrån till sin station i Maroco. Denna ansökning hade Konungen i Conseilen afslagit på den goda grund, att han uppå egen begäran och för sina enskilta angelägenheter fått permission att hitkomma, och derföre äfven borde sjelf defraijera sig för återresan. Men då han derefter vid enskildt företräde hos Konungen beklagade sig öfver sin medellöshet, har Konungen svarat, att han ej kunde i den saken något vidare tillgöra. Likväl när Agrell skulle bortgå, har Konungen sagt honom, att han erinrade sig stå i Agrells obligation (NB för flere år tillbaka hade Agrell skickat honom, som då än var barn eller gosse, en Apinia, stor och vacker, och några andre Marocanske curiositeter af föga värde). Och under denna praetext gaf han honom af sin egen handcassa 500 Rdr att med dem hjelpa sig fram. Detta har skedt på en så amiable façon att Agrell är aldeles hänryckt deröfver.

Stats Secret. Rosenblads Broder, en Öfverste Lieutenant af förra Sprengtportenska Reg:tet, som nu vistas här såsom Ledamot i General Krigs Rätten, har i dessa dagar förlofvat sig med Siden Fabriqueuren Ströms dotter, en vacker flicka, af mycket rika föräldrar. Jag känner hennes fader, en beskedlig och alfvarsam man.

Undantagandes ett par dagars blida, med något duggrägn, som just Nyårsdagen inföll, hafva vi haft en jämn och vacker vinter samt godt före. I dag har likväl ett starckt urväder varit äfven som i går med våt snö. I brist af bättre nouveller, berättar jag alt detta lappri.

Det förtjenar dock att nämnas, hvilket jag så när hade glömt, att Konungen nyligen utur Stats Contoiret till dess enskilte disposition uttagit dess faddergåfva, som i 1779 års Riksdags beslut beviljad till en summa af 300,000 Rdr, nu med de derå uplupne och beräcknade interessen utgör omkring 370,000 Rdr Specie. Detta är ock den enda Extra-ressource, som Hans Maj:t haft att påräckna. Han fortfar att, så vidt för Regeringsärendernes expedition möijligt

är, vistas på Haga. Lifdrabante Corpsen skall få en ny uniform med släta, kullriga förgylda knappar aldeles à la Charles XII.

Början af Paul I regering i Ryssland synes ju vara rätt vacker, åtminstone så långt man af allmänna Tidningar kan döma. Man hade af honom näppel. väntat den moderation han härtils visat. England har hitskickat en Minister vid namn Heals. Han har aldrig varit afhållen vid de Hof där han förrut varit. Man jämnförer honom med den Ryska Stackelberg, med hvilken Sal. Konungen var så missnögd. Jag har ännu ej sedt honom. Söndagen efter Nyårs dagen om aftonen hade han sin första audience. Nu icke mera. Hälsa alla vänner och må väl!!

I dag skickar jag Hof R. R. Johan Lilii afsked h:m tillhanda. Det är dat. d. 20 Decemb. ehuru i Post Tidn. står d. 20 November, hvari jag skall söka rättelse. I brefvet till Lilius har jag berättat, det Löne-frågorne emellan Lode & Reuterholm och v. Post nu mera äro efter gl. vanlighet reglerade.

CV.

Stockholm d. 31 Januar. 1797.

S. T. Den 23 hujus hade jag den fägnad att erhålla Brors Bref af d. 5 ditto, det enda jag på detta år från Finnland bekommit. Jag hoppas, att mina Bref, af hvilka ett geck öfver hafvet och det andra Norrom redan måste framhunnit. Som jag nu på stunden fick visite af en ung Baron Carpelan från Odensaari, Lieutenant vid Nylands Reg:te, hvilken i morgon bittida i sällskap med Öfverste Aminoff ärnar härifr. afresa, så nyttjar jag detta tillfälle, att här innelyckt tillsända Bror Hallenbergs disquisitio de origine nominis *Gud* och det i Stockh. Posten med så mycket beröm recenserade Tal hållit i Upsala för Stockholms Nation i anledning af Konungens tillträde till Regeringen. Den förra kostar 1 Rdr och Talet 4 sk. Auctorn till talet är en ung Student Winberg, son till en Kramhandlare här i staden.

Till nyheter hörer, att Konungen ändå d. 19 Januarii med en suite af endast ett par Cammar Junkare och en Drabant Corporal d. 19 hujus [afreste] till Upsala och återkom derifrån d. 21 om aftonen. Om Academiska saker har där ingen fråga varit, hvarföre ej heller hvarken Rosenstein eller Cancellers Secret:n på resan

voro följaktige. Dock har Academiens Rector Professor Fant d. 20 om middagen varit befald att syssa vid Konungens Bord. Gustavianska Grafven i Domkyrkan har blifvit besedd och anstalt fogad om nagon reparation derå. Om annan afsikt tillika med resan varit, det känner jag icke.

Stor Amirals ämbetet är in totum uphäfvit. Nu förvaltas Amiralitets ärenderne af en Committé, som består af Hans Excellice Amiralen Wrangel, som derföre ingen särskild lön njuter, och Vice Amiralen Nordenskiöld, Contre Amiralen Füst samt Öfversten Baron Palmquist, hvardera med 300 Rdr arfvode, i stället att de förre vid Stor-Amirals ämbetet hade 500 Rdr årligen. Den Cammar Råds beställning, som till nästnämnde ämbete hörde och innehades af Kihlgren är förvandlad i en Öfver Commissarie syssla på förra foten. Dock är Kihlgren dervid bibehallen med sin Cammar Råds caracter. Hans lön, som af Hertigen var anslagen till 1000 Rdr, är reducerad till 500 Rdr. Likväl sa att Kihlgren för sin tid på Extra Stat bekommer äfven de andre 500 Rdr, hvilka vid hans afgång skola uphöra. Lika ändring vid pass har skedt med Stor Amirals ämbetet vid Galere flottan. V. Amiralen Lagerbjelke och Öfverst. Schultzencrantz skola förestå verket, men Ankarheim flyttas till Sveaborg. En ständig Krigs Conseil är ock formerad, bestående af Amiralen Grefve Wachtmeister (R.Drotzets Broder), V. Amir. Lagerbjelke, Öfverste Tersmeden (den samme som sitter i Stats-Utredningen) och General Adjutanten Baron Mörner. Det säges, att Svea- och Götha Gardes Regementer skola sammanslås till ett Reg:te, med en och samma uniform, och att det så kallade Lif Reg:tets värfvade infanterie skall flyttas till sin förre station i H:fors eller på Sveaborg, där det såsom förrut kommer att utgöra den andra Bataillonen af Stackelbergska Regementet. På Gardes Regementernes sammanslående vinnes en betydlig besparing.

Ryktet om Munck etc. lärer verkel. vara falskt, och är all anledning att tro, det Reuterholm sjelf dermed upkommit och låtit det utspridas. Jag har ej kommit att fråga, hvem som sidst i Kellgrens ställe blifvit vald till en af de 18. Det troddes att antingen Fru Lenngren eller Blom eller Stenhammar skulle få pluraliteten. Det blir curieust att se hurudant tal Hans Excellice Baron Ramel vill hålla öfver sin företrädare Armfelt. Dermed är dock ej nu så kinkigt som det kunnat vara förr någon tid tillbaka. Hertig Carl är mycket osynlig, han visar sig sällan.

Af den starka köld med Nordvestlig vind, som inföll omkring Julhelgen, har Sillen från vår strand blifvit bortjagad ut på djupet i hafvet. Fänget har således länge sedan aldeles uphört, och jag har hört klokt och kunnigt folk skatta Rikets förlust på den olyckan

till vissa 2 millioner Riksd. Det är dock en artickel af stor vigt på vår Handelsvåg.

Jag har låtsat hafva Semester, men likväl har jag ej kunnat undgå att hvarje vecka än en, än två dagar i Högsta R:n biträda. Arbetet därstädes är ganska trägit. Jag tycker Smalén har någon lämning qvar af sitt Slag-symptom. Mig synes som han förlorat både på syn och minne. På förståndet har jag ej märckt någon särdeles skilnad. Men detta oss emellan. Det var verkelig skada att Hof R:n förlorade Grefve Taube. Ehuru han ej var nog systematiskt Lagfaren, ägde han likväl godt begrep och merändels god vilja. Nu är Lilius borta. Ach! jag grufvar mig snart för Justicens tillkommande skick.

Ett långvarigt töväder har borttagit all snö och snart all Isgata här i staden. Under den tid jag här varit, har jag ej sedt ohyggligare före på gatorne än det vi nu hafva. Andre än hjulvagnar hafva på 8 a 10 dagar ej kunnat nyttjas.

Kosciusko är här och logerar å Robinots, värdshus på Regeringsgatan. Ingen attention har man ännu visat honom härstädes. Hvad om honom i Åbo Tidningen var infört och derifrån straxt i Dagl. Allehanda afcopierades, hafva några af Pöbelen velat anse för en Satire. Andre starkare Politici tro sig deri se en uppenbar Jacobinisme. Det klokare folket skrattar åt dessa därskaper. Förmodeligen får Grefve Ruuths sak snart en annan vändning. Han skall vara nog starckt documenterad, ehuru Documenterne äro sådane, att de ej skola kunna läggas öpne för Publiquen.

På Frenckells anstalt har jag redan fått tre numror af Åbo Tidningarne för detta år. Han lärer redan fått prænumerationen. Glöm ej bort den för mig felande Tidningen N:o 27 för förledit år. Tack tusende faldt för de Ryska nyheterne. De som ej höra till Cabinettet kunna sällan här få höra något af dylike saker. Det är från Finnland, som vi måste hämta vår kunskap om hvad där i grannskapet passerar. Nu får jag ej vara vidlöftigare. Hälsa alla gynnare och vänner. Må väl!!

Jag bilägger ock Conduct:n Bodinsons Bildstod öfver Kellgren, ehuru den i mitt omdöme ej är sitt ämne väl värdig.

CVI.

Stockholm d. 10 Februarii 1797.

S. T. Sedan jag d. 31 Januarii nästförl. hade den äran att skrifva Bror till med Lieutenanten Baron Carpelan öfver hafvet, då ock Hallenbergs Disquis. de origine nominis Gud och ett par andre små piecer medfölgde, bekom jag d. 3 hujus Brors Bref af d. 26, och d. 6 ditto ett annat af d. 19 Januarii, hvilket senare gått Norr om. För de mig meddelte nyheter tackar jag ödmjukast. Nu har jag hos mig liggande för Brors räckning Silfverstolpes Litteratur Tidning 4 häftet pro a. 1796 à 24 sk. Spalding om Predikoämbetets nytta à 36 sk. och Eneboms Skaldestycken häftade à 12 sk., dem jag med första möijliga Lägenhet skall öfversända. Det var väl att Gruners Semiotice kom till rätta. Såsom jag förr berättat lefvererade jag genast vid ankomsten de af Bror öfversände 20 Rdr 40 sk. till H:r Utter, och sedermera har jag äfven till honom betalt resten af hans räckning med 40 sk., hvarå quitterad räckning jemte förenämnde Böcker skall affölja. Jag kan ej minnas hvad pris jag satte på Sturlesons Chrönika och Peringskölds Monumenta. Vid tillfälle är Bror gunstig och underrättar mig derom.

Magistraten i Åbo har gjort rätt klokt i det den inlöst Böckelmanska tomten. Nu får Staden ett anständigt utrymme för sine publique Byggnader. Jag skulle hoppas man i nedersta etagen åt de stora gatorne inrättar så många beqväml. köpmansbodar, som där kunna få rum. Förmodel. kunde de rendera en god del af interesset för köpeskillingen och Byggnadskostnaden. Baron Mannerheims tillämnade Bördeklander emot Pinello är så konstigt, att jag ej förstår hvad laglig grund dertill må kunna upgifvas. Må någon del af Jockis egendomen kunde ägt arfvejords egenskap i LandsHöfd. Reuterholms frus hand? Det tror jag näppeligen.

Nu mera har Konungen utfärdat öpet Constitutorial för deras Excellencer RiksDrotzet och Baron Kurck samt V. Presidenten Lagerheim och Lagman Håkansson att gemensamt grannska de af Grefve Ruuth inlaggde handlingar och med underdånigt utlåtande öfver dem inkomma. Om detta icke redan i dessa dagar är afgifvit,

lärer det ofördröijeligen aflämnas. En summa af 209,000 och några hundrade Riksd. skall med Specifique och af Sal. Konungen medelst till både text och underskrift egenhändiga quittencer fullel. vara dechargerad, och de öfrige utgifts posterne torde ock verificeras, men beskaffenheten af verificationerne känner jag icke.

Den underliga Lagman Hanell har antagit sig Capitain Hagelbergs sak, och låter nu trycka omröstnings protocollet i Högsta Rätten, som snart lärer blifva synligt äfven där i orten. I General Krigs Rätten är man sysslosatt med saken emellan Gouverneuren vid Krigs Academien Grefve Cronstedt och Stallmäst:n Lewin. Ett rykte går, det Krigs Academien snart torde uplösas och Landt Cadetterne flyttas till Upsala, samt Sjö Cadetterne till Carlscrona. Om sedan den vidlöftiga Byggnaden å Carlberg skall, såsom det äfven vill sägas, användas till Gustaf Adolphs Hospital, det lämnar jag därhän. Jag önskade en helt annan inrättning med detta fattighus. Det är besynnerligt, att man ännu skall illfänas med att till sådane behof anslå eller nybygga stora palais-lika hus, med kostsamma Directioner etc. etc. som onödigt vis borttaga den fond, som till pensioner kunde nyttjas. Men då blefve väl Stiftningen mindre lysande.

Öfverste Grönvall har fått afslag å sin ansökning att få hålla Nynäs Boställe. Huru han skall återfå sina penningar af Wibrand, sedan han varit nog oförsiktig att på eget äfventyr han med honom, det må han se sig om. Det vill påstås att Sackléns arfvingarne tillöst sig Cumå Lax- och Sikfiske af von Essen. Gu låte de ej råkade i enahanda fördömelse!

Ännu vet man ej hvem som fått rummet efter Kellgren i Svenska Academien. Af Tidningarne ser Bror att Skådespel nu utan vidare hinder uppå Söndagarne upföras. Det är sällan som Konungen försummar att vara på Operan. Merändels har jag sedt honom åtföljd af Generalen Baron Taube, som nu lärer hafva sin vakt-tour.

Jag menar V. Presid:n Ahlmans i Wasa tjenstfrihet skall räcknas från nästa Junii månads slut. Cronstedt från Sveaborg väntas hit alla dagar, men är ännu ej ankommen. Kosciusko fortfar att vara här och har dagligt sällskap af sin landsman Exministern Potocky. Folket har äfven här begynt att löpa i hans quarter för att se honom. Det sades här om dagen, att Konungen, som ofta dinerar och souperar på Operahuset, skulle vid någon Middags tid låta hämta honom dit up. Men om det skedt har jag sedan ej hört. Om giftermåls affairen i Petersburg är afslutad, det vet man icke. Somlige vilja pasta, att dermed ännu icke är långt avanceradt. Secreteraren Gartz i Cancellie Collegio har lofvat mig att af Kongl.

Räntmästrn Botin skaffa hans framl. Broders Manuscript af Svenska Historien 3 delen. Jag hoppas att få se det med det första.

Jag skulle sannerligen ej förmodat det Grefve Taube kunnat lämna nagon skuld efter sig. I mitt sinne var han en ganska god hushållare. Men gälden lärer härröra från längre tid tillbaka. Ännu har jag ej hört af någon resande, som skulle haft till mig det paquett Bror behagat omnämna. Det var en onödig höflighet af Frenckell att bestå mig Åbo Tidningarne gratis. Jag vet ej hvad tjenst jag deremot skall kunna göra honom. Var gracieux och tacka honom imedlertid på mina vägnar. Jag skall ej glöma att vara erkänsam när tillfälle dertill gifves.

Genom en långvarig blida är nu mera all snö och nästan all isgata här försvunnen. Gatorne äro dock ännu våta och orena, men ej till den grad som för 8 a 14 dagar sedan. Isarne i Mälaren och i Skärgården äro alt för osäkre, och nyttjas fördenskull alt för litet. Man fruktar att Rågbrodden kan taga mycken skada af denna väderlek.

Liljesparre är ännu i Pommern. Ryktet om hans ankomst hit till staden var aldeles ogrundadt. Han har likväl tillstånd att komma hem, när han hälst behagar. Den unge Crusell, son af framl. Kyrkoherden i Esbo, har för krigsförtjenster fått en Regements Pastors syssla ned åt Skånska sidan. Hälsa alla vänner och Patroner! Må väl!!

P. S. Ziebeth är utnämnd till Stats Secreterare i Utrikes Expedition, och Grefve Barck skall som Minister gå till Wien. Kongl. M:t har ock inför protocollet i Cammar Conseilen förklarat, det han för ingen del anser sina händer bundne g:m de under minorenniteten utfärdade survivance- eller förlänings och Donations resolutioner, men sin Faders löften ville han hålla helige. Detta är ej något löst sqvaller, utan värkel. sanning.

CVII.

Stockholm d. 2 Martii 1797.

S. T. Brors angenäma Bref af d. 16 nästförl. Februarii fick jag d. 26 ditto. Paquettet, hvilket jag i mitt sidsta bref saknade, bekom jag ett par dagar derefter från Magister Utter. Af Professor G. Gadolin hade jag sannerl. väntat en bättre stil och en redigare afhandling af sjelfva ämnet. Att hans raisonnements ofta äro insi-

dieuse lärer svårl. kunna nekas. Men det är dock i synnerhet stilen, som jag aldeles ej kan gilla, och nu mera lärer den i all hans lifstid förblifva sådan som den är. Här innelyckt affölja nu till Bror:

Enboms Skaldestycken, Häft. à 12 sk. — Litteratur Tidn. 4 stycket pro 1796 à 24 sk. — Läsning i Blandade ämnen, en ny månadsskrift à 20 sk. — Spaldings Prediko ämbetets nytta, h. à 36. — S:a Rdr 1: 44 sk. — En förteckning öfver Silfverstolpes Saluböcker, med utsatte priser.

Af den nya Månadsskriften skall ett häfte af samma storlek med detta hvar månad utgifvas. Såsom af företalet finnes är den en fortsättning af den förra *Läsning för Landtmän*, hvaraf jag menar att Bror bekommit alla de stycken som blifvit utgifne. Redacteurerne känner jag ej vidare, än att Ryttmäst:n Adlersparre och Leopold äro bland dem. Den långa note om Kungsgårdarne, som läses vid artickeln om Landtbruk och Hemmansjorden, har jag, på den förstnämndes begäran författat, men för det närvarande har jag ej vidare del i denna skrift.

Hans Excell. Baron Ramel är verkel. vald i Armfelts ställe till en af de aderton, och nu är äfven, såsom af Inrikes Tidn. synes, Mr Stenhammar vald i ledigheten efter Kellgren, som sjelf i Lifstiden önskat att af honom blifva remplacerad. Skada, att den mannen skall af Lungsot och täta blodstörtningar vara så svag, att det tviflas om han någonsin kan komma att intaga sitt rum i Academien. Rummet efter Schröderheim är ännu ledigt, och jag vet att Academiens Ledamöter äro rätt villrådige om hvem som skall kallas i hans ställe. Idéen om Fru Lenngren blef straxt förkastad, endast ex eo capite, att man ej vill öpna väg för fruntimmer att ambitionnera någon plats i detta samfund. Utan all tvifvel hade Academien deri rätt, fru Lenngrens egenskaper i alla måtto okränckte.

Hvad Aminoff utspridt eller låtit utsprida är en osanning. Han är simpliciter benådad efter en aldeles vanlig slentrian. Enligt hvad Hof Rätts Rådet Brygger (han är uppå framl. Generalen och LandsHöfd. Armfelts begäran af Svea Hofrätt förordnad till Curator för Gustaf Mauritz Armfelts barn) sjelf sagt mig, har den sidstnämnde under sitt vistande i Ryssland begått så många och så grofva filouterier genom falska växlar och falska assignationer m. m. att han ock där nödgas hålla sig i någon aflägsen vrå, för att undgå en hånlig medfart. I spel har han ock begått så grofva bedrägerier, att han derigenom, till och med i sjelfva Ryssland, där den slags industrie äfven bland de förnäma är bruklig, ådragit sig ett allmänt förakt. Af alt detta föres jag på den tro, att hans restitution kan blifva betänkelig och till äfventyrs svår att vinna. Men för min del anser jag den ej omöjelig.

Sejouren på Haga är ej att likna med den på Sans-Souci, där nötes tiden med spatserande fram och tillbaka innom rumen. Något sällskap, som för en novus princeps kunde vara instructift och upbyggligt har aldrig dit medfölgt; och hvartill vore väl sådane Pedanter nödige. När fråga var om en Committées förordnande att slutel. öfverse det för Krigs Academien på Carlberg projecterade Reglemente, och någon till Ledamot i denna Committée föreslog LandsH. v. Rosenstein, såsom en man försedd med solid kännedom af upfostrings väsendet, svarades att de af Civil staten voro fulle af gräl och scrupler; att endast Militairer, som ägde fermeté och klar urskillning borde förordnas, och i likhet med denna grundsats består nu Committéen af sådane gökar som Cronstedt sjelf, som ej veta in eller ut på hela denna anstalt.

Förmodel. känner Bror redan historien med Cadetten Carlstedt, Son af salige Assess- och Auditeuren Carlstedt i Åbo. Den har på en kort tid varit ett ämne för halfva stadens conversation. Som factum torde i särskilte bref vanställas, så skall jag kortel. nämna sammanhanget. Innan Comedien med Carlstedt existerade, hade Cronstedt ärnat låta insätta en Cadett, jag minnes ej hvem, i ett nedrigt arresthål på Slottet, där missgierningsmän plägade förvaras. Deremot gjordes af Cadetterne den alfvarsamme föreställning, att om Gouverneuren låte verkställa sitt beslut, skulle fångrumet af Cadetterne förstöras, och i händelse af motstånd, komme det derpå ann, antingen Gouverneurens vaktknektar och pionnierer eller Cadetterne först skulle lämna fältet. Ja, frågan var om en Baron Wrede, son af commenderande Generalen i Finnland. Gref Cronstedt fann det vid sådan beskaffenhet äfventyrligt att låta inmana Baron Wrede i det stygga fängelse rumet, utan lät deremot insätta honom i den bekanta *Buren*, en Bur af träspjälor eller Läkter, lik en orrbur, men högre och så stor att Sju poikar på en gång kunna deri sitta, och med slokiga hattar på hufvudet samt en öpen bok i händerne begråta sina synder. Så snart gossen var insatt, samråddes hans medbröder i den Class dit han hörde att förstöra Buren. Till dessa hörde ock Carlstedt, hvilken såsom starkast anmodades att göra första anfallet. Detta undanbad han sig och afrådde de öfrige från en galenskap, som kunde hafva förargel. följder. Men ho tror vår predikan! Poikarne grepo ann verket, och Carlstedt, för att ej söndra sig från sina Camrater, ryckte i ett drag ena halfva delen af Buren. Hela machinen förstördes och spjälorne nedburos och sänktes i ett vak uti Carlbergs viken, så att ej sporr funnos efter detta .. [?]. Detta skedde Lördagen d. 11 Febr. då Konungen var på Haga. Efter härom erhållen rapport for Grefve Cronstedt genast dit, och utverkade sig tillstånd att få för exempels

skull relegera Carlstedt såsom af honom upgifven för uphofsman till det uproriska uptåget. Relegation gick för sig samma afton efter Grefvens återkomst från Haga. Men Lagman Willebrand, hvars Broder Capitain Willebrand är gift med en af Carlstedts halfsystrar, när han feck veta häraf, geck och anmälte ärendet hos sin höge förman General Adjutanten Baron Mörner, som begaf sig om Söndagen till Konungen, beskref saken annorlunda än Cronstedt den upgifvit, förestälte altsammans som ett obetydligt poikeri, och att publiquen med alt för mycken sensation deltoge i Carlstedts öde, om för en barnslighet all hans välfärd skulle spillas etc. etc. Verkan häraf blef att Konungen, styrckt i samma idée af många andra, om Måndagen d. 13 Febr. efter midd. in persona reste till Carlberg och af *gunst och nåde*, samt på det den *starka sensation hvarmed publiquen skulle anse den hårda medfart som Carlstedt öfvergått*, i fall den ej mildrades, befalte, det han genast skulle återkallas och i sina rättigheter vid Krigs Academien insättas. Samma afton kl. 8 återkom jämväl Carlstedt åkande i vagn, emottagen med Vivat' och Hurra' af sina Class-camerater, som högtidligen och med mycket stoij ledsagade honom i sin förrut innehafde Cammare. Efter min tanka hade det varit bättre om K. något temporiserat med sitt bifall till propositionen om gossens relegation. Cronstedts falska och öfverilade rapporter kunde ej vara honom okände. Hvarföre skall man sätta sig i nödvändighet att taliter qualiter efteråt till rätta ställa det, som genast bordt och kunnat afvärjas.

I General Krigs Rätten lärer saken emellan Cronstedt och Lewin snart afgöras. Härom dagen hörde jag Secret:n Argillander ypperligen förgylla Cronstedts förfarande. Andre tro likväl att han ej kommer derifrån så rentvagen som Wetterhoff, som äfven hade Argillander till sitt ombud och sin förespråkare.

Eljest är i 2:ne andre saker en angående dem i laglig ordning påbörjad action nedlagd. Under Campementet på Ladugårdsgärdet i förledne sommar hade 2:ne Drabanter Ankarkrona, bröder, och en Riben på hvarjehanda groft sätt injurierat en gammal Drabant Duvall, för att äta ut honom från Corpsen, där han ingen synnerlig figur skall gjordt. Detta mål blef remitterat till ransakning vid Drabante-Krigs Rätten där ock genom afhörde vitnen factum blifvit ljusligen utredt. Men sedan så vida kommit, befaltes nyligen i Nåder, att all vidare handläggning vid målet borde uphöra och hela action nedläggas. Dock skola vederbörande i tysthet blifvit tillsagde att afgöra saken med värjan. Duvall, gammal och förlegad, lärer ej kunna förtro sitt öde till denna slags rättegång, och derföre måste han taga afsked, eller ock låta sticka sig ihjäl. Öfversten vid Amiralitetet Baron Palmquist (Contre Amiral) hade af förra Stor Ami-

rals ämbetet blifvit ställd under tilltal för det han genom någon oförsigtighet vållat att en Fregatt gått förlorad. Denna action är jämväl nu mera contremanderad. Sådana abolitiones actionum kunna endast i särdeles besynnerliga händelser försvaras; hvarföre man ock å dem, Gud ske lof! haft mycket få exempel. Imedlertid är en sådan utomordentlig utväg vidtagen med dessa två saker, ofelbarligen på ganska goda skäl, dem jag likväl icke känner.

Det säges, att Stor Amirals ämbetet begärt undersökning om sitt så mycket decrierade förhållande. Jag vet ej om deras begäran beviljas. Icke vet jag heller hvartill undersökningen skulle tjena, då ingen är som dem directe anklagat.

Kosciusko reste härifr. sidstförl. fredag d. 24 Febr., mycket litet firad härstädes. Den 27 ditto transporterades General Adjutants käppen från Baron Mörner, och gissa till hvem? Ja, till Öfversten i Arméen Baron Otto Wrede, Broder till den Wrede som är General en Chef i Finnland, den samme, hvars meriter hans sal. fader så energiskt beskref för K. Gustaf III. — Den 21 Febr. höll Prinsessan i sitt Palais bröllop åt sin Hoffröken Piper, dotter till Hofmarskalken Sten Abraham Piper, hvilken, utan att vara Grefvinna eller Friherrinna, icke heller någon skönhet, fick Öfverste Cammar Junkrn Grefve Fabian Fersen. Brudgummen inleddes af Konungen, och Bruden, som jag menar, af Prinsessan. Dansen började med fackle dans och räckte till kl. 3 om morgonen. 250 personer skola som bjudne gäster dervid varit sammankomne.

Ännu hafva Committerade icke afgifvit sitt Betänkande om Ruuthska saken. Men en viss man sade mig här om dagen att hans utgifter äro fullel. styrckte. Det viskas i mjugg, att Zizzagow för sin raisonnableté att låta Svenska flottan och galerne utlöpa från Björckö sund fått 30,000 Ducater, och att Prinsen af Hessen för att trainera med Danska arméens inmarche i Götheborg fått 60,000 Rdr, som inlöpa i Ruuths redovisning. Jag vill dock ej garantera dessa berättelser, ehuru jag länge sedan hört något sådant sägas om Zizzagow. Convoij Commissariatet, hvars hela cassa af några och tjugu tunnor gull framl. Konungen sig tillegnade emot förbindelse att sjelf besörja om freden med de Barbariske republiquerne i Medelhafvet, har på Stockholms Skepps Rederiers enträgna anhallan och Stats-utredningens tillstyrkande blifvit satt på sin förra fot, så att man härefter har att hoppas varaktigare fred med dessa Sjöröfvare.

Kiernander skall vara ankommen. Jag har länge vetat att General Tull Directionen ej gynnat denne mannen. Det är möijligt att Frimurare connexioner bidragit till att förvärfva honom survivance. Men så är att märka, det hans moder var en Oxenstierna,

Syster till Presid. Lodes stjufmoder, och endast för denna Nepotisme arbetade han ihärdig att skaffa honom berörde survivance, hvari han af de öfrige Oxenstiernorne efter förmågan understöddes. Allmänt säges af vederbörande, att han är en oduglig man, som ej skall kunna bibehålla sig fyllest ett år vid en så beskaffad syssla.

Herr Assessor Wallerian har alt för orätt i sin gissning om Konungens svar å HofR:ns förfrågan om deras straff, som stjäla sedlar eller förskrifningar. Det skedde just på min föreställning, att en allmän förklaring derom ej utfärdades. Assessoren torde lättel. finna 1) att sådane brott äro sällsynte, och då med tjufgodset en sedel medföljer är det merändels utan upsåt hos tjufven att begagna sig af sedelen. 2) Lärer näppeligen något mål gifvas med så oändel. olika determinationer som detta. Den stulne sedelen kunde för exempel vara genom en 20 års prèscription förfallen; den kunde i en concurs vara försuten; den kunde vara utgifven af en nu mera notoirement insolvent blefven Debitor, så att om den lydde på 1000 Rdr föga någon klok man derföre gåfve 10 rundst.; den kunde vara vilkorlig, så att den i tjufvens eller hans mans hand aldrig kunde gälla etc. etc. Nu gör man ej gierna Lagar om casus, som alt för sällan yppas, och att göra en allmän Lag om en sådan caussa *πολυμορφοσ* är ej en gång möijligt. Det är altid säkrast att i dylika fall skärskåda hvar casus för sig efter sine individuele omständigheter: och aldeles för den orsak blef Konungens svar inskränckt till casus praesens. Vid tillfälle kunde Bror berätta honom detta, på det han ej onödigt vis må grondera öfver ett svar, hvars grunder han ej känner och ej bemödat sig att utleta. Vid riktig tillämpning är Allmänna Lagen och dess analogie nog tillräcklig att afgöra de frågor, som rörande stulne Reverser kunna förekomma. Att classificera dem alla och stadga en viss regel för hvar casus är ett arbete, som af någon klok Lagstiftare ej bör begäras.

Om Willebrand på sitt köp om hela Jockis fått lagfart och fasta, så är Baron Mannerheims Bördeklander glatt orimligt och kan aldrig äga rum. Men huru ock dermed må vara, så tviflar jag högel. om något surrogat, sådant näml. som i Börd kunde gälla, i Jockis gods må för fru Reuterholm existera. Om köpeskillingen för hennes sålda arfvejord af mannen blef använd att inlösa Jockis, sa kunde hon väl derföre få ersättning vid arfskiftet i Boet, och det äfven i Jord om det finnes, och denna jord blefve då surrogat i arf, men aldrig surrogat i börd, som aldrig kan existera utan i den enda händelse då Arfvejord å Landet bytes eller som Lagen kallar skiftes emot annan Jord å Landet. Emellan *Surrogat i arf* och *Surrogat i Börd* är sa stor skilnad som emellan Sol och måne. Mig är imedlertid sagt af någon, att LandsHöfd. Willebrand genom

Räntmäst. Calloander låtit just af Pinello upnegotierade penningar, som sedan blifvit deponerade för att honom frånbörda hans af Jockis godset inköpte hemman.

Åbo Tidningarne till Fredenheim och Brefvet till Hof R. Rådet Ziervogel aflämnade jag sjelf i deras egne händer. De bådo om sin hälsning.

Att Sillen återkommit till våra stränder har Bror sedt af Tidningarne. Men folket var skingradt, och Sillen mager blefven, så att den som nu fångas ej gifver på långt när så mycket tran som den af första fångsten. Förlusten är dock ansenligen minskad. Vintren hos oss är försvunnen. Nu i ett par 3 dagar har någon köld varit med Nordlig vind. Men snö har ej fallit. Om långvariga nattfroster inträffa, som fruktansvärdt synes, är Rågväxten att beklaga.

Från Ryska sidan berättas, att den nye Keisaren på Gouverneurens i Wiborg Czerbatows tillstyrkande begynt att bortskäncka privates gårdar och hemman i Ryska Finnland; att Oravala och Walkiala gårdar och Stockfors i Pyttis redan skola vara bortgifne. Jag var i sällskap med Bergs Rådet Norberg här om dagen, och han trodde helt vist, att Keisaren, bättre informerad, skulle ställa all ting åter i sitt förra skick. Nu hinner jag ej skrifva mer. Också är mitt förråd af ämnen uttömt. Nästa gång skall jag svara på Brors frågor om Öfverloppsjorden m. m. Hälsa alla vänner! Må väl!!

Detta afgår med en Postillon Malm från Borgå, som i morgon skall resa härifrån. Uhrväder gaf mig address på honom.

Doctor Lüdeke skickade till mig medföljande skrefne Bok Cataloguer, dem jag förr sedt och genomläsit i Åbo, med begäran att de ytterligare måtte Bror tillsändas. Dem åstundar han tillbaka, så snart de kunna umbäras. Nästa gång skall jag berätta ett par nya merveilleuse upträden af Gref Cronstedt, som jag nu i dag feck höra.

CVIII.

Stockholm d. 3 Martii 1797.

S. T. På erhållen address af Handelsman Uhrväder afsände jag i går med Postillonen Malm ifrån Borgo, som då skulle afresa, till Bror ett paquett. Det lärer af Malm aflämnas antingen på Post Contoiret eller hos Handelsman Sundbeck i Åbo, och jag averterar derom på det Bror må kunna låta det samma efterfråga. Nu får jag efter mitt löfte tillägga ett par scandaleusa historier om Gr. C:s uptåg på Carlberg. En ung Baron de Geer från Finnspång, den samma som förr en gång på Gouvern:s befallning af samtl. Cadetterne blef nedpissad, hade, ehuru endast 13 år gl. blifvit beträdd med manustupration — — — — Jag har med egna ögon sedt en copia af Ritningen. Under väderqvarnen ligger en sensus mysticus af det infamaste slaget. De Geers moder, en född Gr. Löwen är, som bekant är, eller har varit, en Messalina, och ryktet har länge sagt att en Mölnare å Finnspång varit — — — Men säg, är icke Gouvern:n från förståndet. Till äfventyrs var mången Poike intill denna execution i en lycklig okunnighet om den skändlighet denna armling bedrifvit. En annan, Rosenquist Gyllensvan, som skrifvit en falsk assignation och derpå skaffat sig några plåtar, dem han användt att köpa sig strufvor, hvilka han på förbuden tid funnits äta (NB, denna ätning är ett af de fördömligaste brott som af Poikarne kunna begås) har Herr Gouvern. låtit ställa in för den class dit han hörde, med befallning till alla de öfrige att hårlugga och örfila honom. Desse hafva ock rifvit alt håret af honom, så han nästan är skallot, och gifvit honom, efter en säker mans omdöme, minst 200 örfilar, hvaraf syndarens hufvud och hela ansiktet gräsligen upsvullit.

Vid min förre historie om Carlstedt får jag göra den rättelse, att det icke var Baron Wrede, utan Carlstedt sjelf, som Gouvern:n ville insätta i det gemena och hånliga arrest rummet. Också bör jag tillägga, att när Konungen d. 13 Febr. med värdighet och mycken foglighet tilltalte Cadetterne, Grefven anmanat dem att nedkasta sig på sina knän, hvilket Konungen, högst missnögd öfver Grefvens servilité, genast afbögt.

Om Golofkins depecher spörjes ingen ting. Allmänt tros, att Giftermals saken ännu står i vida fältet, och att man på båda sidor är inflexible i frågan om Religions friheten.

Högst Sal. Konungens Gustaf III Lik skall innan kort flyttas till Upsala Domkyrka. Till den ändan uphämtades i förledne Lördag Riks Baneret från Arsenalen och sattes, för att vara närmare för hand, i Storkyrkan. Ärke Biskopen är ock i det afseendet hitkallad. Jag råkade honom i går hos RiksDrotzet.

Jag har köpt och läsit Tengströms Tal. Det kan nog vara, att det gjordt mycken verkan hos åhörarena. Men på Läsaren tycker jag det ej verkar stort. Deri äro mycket ord och granna ord, men litet tankar. Var gunstig och lämna närlaggde bref till Widenius. Hälsa alla vänner! Må väl!

I det omnämnde paquettet voro: Enboms Skaldestycken. Häftade à 12 sk. — Litteratur Tidningen 1796. 4:de häftet à 24. — Spalding om Prediko ämbetet. h. à 36. — Läsning i blandade ämnen N:o 1, en ny Månadsskrift. h. à 20. — S:a Rdr 1: 44. Item: 1 tryckt förtekning öfver de böcker, som finnas till salu i Silfverstolpes Boklåda. — 1 skrifven auctions Catalogue från Doctor Lüdeke.

CIX.

Stockholm d. 28 Mart. 1797.

S. T. Med de länge uteblefne och ändtel. d. 24 hujus ankomne Finska Posterne fick jag Brors bref af d. 9 och 13 ditto. Brefvet med H. Grossh. Falk erhöll jag d. 26 och paquettet med H. V. Presid. Hallenborg jemte penningarne *Femton* Riksd. d. 27, eller i går. Men det paquett Bror förmäler sig hafva afsändt med någon Marquardt har jag ej bekommit, ej heller har något dylikt till Utter blifvit aflämnat. För nyheterne och Disputationerne aflägges ödmjukaste tacksägelse. — Hvad i Åbo blifvit berättadt om Boken *Gustaf Mauritz* är i det närmaste riktigt.

Stats Utredningen är nu mera inkommen med en del af sitt opus, hvari starka reductioner föreslås. Af desse Committerades förslag äro, som jag menar, följande articlar redan bifallne, nämligen 1) af bägge Gardes Reg:terne skola 20 man af hvart Compagnie afgå, så att Compagnierne, som härtill bestått af 100 man, härefter skola bestå af 80 man. 2) Med Lif Reg:tets värfvade infanterie sker allahanda reduction. 3) Af Lif Husarerne affärdas 2 Esqvadroner

a 50 man hvardera till dessa Trouppers förra station i Skåne, och af den här blifvande delen afgå 12 man från hvar Esqvadron. Officerarnes antal blir lika som förr. 4) Af den RiksDrotzet anslagne stora lönen afgå 4000 Rdr dem ock RiksDrotzet godvilligt afstått. Af Riks Cancellerns lön har man ock velat afpruta 3000 Rdr, men gubben har ej velat finna sig deri, och än vet man ej huru dermed slutel. aflöper. Committerade hafva ock föreslagit att åtskillige hus, som kronan i senare tider tillköpt för stora summor, och hvilka i årlig reparation fordra ansenlige summor, såsom K. Commerce Collegii hus på Riddarholmen och det som på Blasii holmen af Riks Cancellern bebos, skola säljas, och rum för Commerce Collegium och Utrikes Expeditionen inredas på Slottet. Enahanda författning är ock tillstyrckt med flere hus, som kronan i Helsingfors, i Lovisa, i Carlscrona, i Malmö och flerestädes skall sig tillhandlat, och som nu innehafvas gratis af ämbetsmän som af ålder sjelfve varit skyldige att förse sig med husrum. De hafva ock tillstyrckt Kongsgårdarnes försäljning. Men i dessa ärender är något ultimat steg än ej vidtagit.

I dag reser Golovkin härifrån, och det säges, att ett möte i nästa sommar är på gränsen beramadt emellan Konungen och Ryske Kejsaren, då negotiation om giftermålet slutel. skall afgöras. Om detta möte sker, så reser Konungen dit med en ganska liten suite. Man lärer redan sport i Åbo att det stora 8 alnar höga Spegel glaset som i Petersburg skäncktes åt Konungen, under Sjö transporten hit till Stockholm blifvit ecraseradt i 27 stycken. Det har blifvit inpackadt så oförsiktigt, att det med den inpackning omöijl. kunnat helt och oskadt hitföras. Piecen var dyrbar och det var skada att den ej blifvit bättre vårdad. Hertig Carl har fått sitt glas helt hit öfver. Hans gemål Hertiginnan påstås vara i välsignadt tillstånd, och åtminstone på femte månaden avancerad i sin grossesse. Det omtalas allmänt såsom en viss och ostridig sanning. Man väntar endast på förbön för Hennes Kgl. Höghet.

Om den så länge omtalte Riksdagen råder en djup tystnad. Gr. Cronstedts och Lewins sak är i General Krigsr:n ännu icke afgjord. Troligen blir han ej länge vid den post han innehar och den han så illa förestår.

Jag har än ej hunnit att studera på de mig tillsände Tabellerne. Det skall dock ske med det första, hvarefter jag äfven skall yttra mina tankar, huruvida någon förbättring i methoden må synas nödig. Jag ärnar sjelf sammandraga en General tabell för hela Riket från 1793 års början och till detta års slut, det är för fem år. Jag menar den åtminstone skall visa att man obehörigen skyllt Finnarne för mera grofva brott än de andre provincerne i Riket, Wester

Norrland och Westerbotten endast undantagne. Att vid jämnförelsen afseende skall hafvas på hvardera ortens folknummer förstås lätteligen.

Härefter begynner man få utväg att med resande afsända små paquetter. Således skall Bror innan kort få tredje delen af Adlersparres Krigs Samlingar och de öfrige periodique skrifter Bror begärt både för sig och Wallerian. Åbo Tidningg. har jag aflämnat till Fredenheim, och lappen med de Biographiske underrättelserne å Gjörvells Boklåda. Utters räckn. å Nörregaard & Grüner följer härjemte. Gl. Archiatern Hallman är nyl. död blefven, våre unge herrar till mycken afsaknad. Hälsa alla vänner!

Att i höst få emottaga min gård, derom kan Bror vara försäkrad. Men härom mera framdeles.

CX.

Stockh. d. 14 April 1797.

S. T. I går hade jag den äran att erhålla Brors bref af d. 6 hujus. Lector Nordbergs död är visserligen att beklaga. Den förlusten är ej så lätt ersatt. I honom skulle Academien haft ett godt ämne till Physices Professionen. Nu finnes dertill ingen innom verket, och Schultén lärer ej söka den sysslan när den ock blir ledig.

Förr detta Öfversten vid Savolax Reg:tet Brunow, som var fullmägtig i Riksgälds Contoiret, en beskedlig man, afled här d. 31 Martii efter Sex dagars sjukdom af en vår feber. D. 6 April lät K. M. upkalla Öfversten och Chefen af Svea Gardet Baron Bennet och Öfversten af Svea Artillerie Baron Gyllengranat, och förkunnade dem, den förre, att han var transporterad till Öfverste för Jönköpings Reg:te, och den senare, att han ägde att söka afsked, där han ej annors ville blifva entledigad. Han begärte och fick afsked med accord efter Reglementet. Orsaken till den senares dimission ligger klarligen deri, att han var inblandad i Konga mordet 1792 och af Revolutionisterne utsedd att hålla Artillerie gården dem tillhanda. Om den förre säges, att han vid Konungens eget bord glafsat om den med Gardes Reg:terne skedde reduction, beklagat värfvade Officerares osäkerhet och önskat sig ett indelt Reg:te hvarvid han kunde med visshet veta hvad han ägde för sine penningar. Eljest är denne mannen ett dummhufvud. Nu är Baron Friesendorff, som förrut hade Jönköpingarne, Öfverste af Svea Garde, och Baron Otto Wrede Öfverste för Svea Artillerie. General Adjutants

käppen blef d. 10 hujus öfverlämnad till Öfversten för Åbo Läns Reg:te Palmfelt, som nu vistas här. Baron Wrede lärer undanbedit sig detta Befäl, för att vinna mera ledighet till nödiga regleringar vid Artilleriet.

D. 11 skedde stora indragningar vid Hofvet och af förlänte personele gratificationer. Ståthållarskapen vid Drottningholm, Gripsholm och på Stockholms Slott äro aldeles indragne. Öfver Ståth. v. Essen, som fått behålla hela sin lön som förste Stallmästare med alla dertill hörande emolumenter, e. g. Rationer för 17 hästar à 6 Parmar hö å hvar häst årl., har förlorat alt detta och räcknar sin förlust till vissa 4000 Rdr. Han har gjort all effort att vid dem blifva bibehållen, men det har ej hulpit. Nu är han reducerad till den lön Öfver Ståthåll:n efter Stat och gammal evärdel. häfd njuter, och dermed borde han väl finna sin utkomst. Riks Cancell:n lärer böra åtnöijas med 3000 Rdr mindre än han efter Hertigens författning ägde. Riks Marskalkens appointement är ock så minskat att han förlorar 4000 Rdr. Hans Excell:ce Öfver Cammar Herren Nils Posse har likaledes fått lof att afstå alla de löner, och bland dem en Drabants lön, som han utöfver Stat innehade. Af sitt eget livrée har Konungen afskedat hela 20 st. Betjente, dem han ansedt sig kunna umbära. Revisions Secret:n Kihlgren hade för Öfver Post Directeurs sysslans vid pass två åriga förvaltning, hvarunder han dock utom sin revisions secreterare lön och fria husrum m. m. åtnjöt årligen 800 Rdr, af Hertigen erhållit en lifstids pension af 500 Rdr. Äfven hade V. Presid. Fredenstierna fått en personlig tillökning å sin lön af 500 Rdr för att derigenom tillfreds ställas med Axel Reuterholms befordran till Presidents ämbetet i Götha Hof Rätt, och dessa bägge pensioner äro nu indragne. Lagman Norlin, som af Police mästare lönen fick behålla 800 Rdr och V. Presid. Ahlman, som vid sin flyttning fick en lika summa utöfver hvad Högst sal. Konungen honom hade tillagt, hafva ock förlorat dessa förläningar. För Under Ståthåll:n Nibelius afgå på samma sätt 700 Rdr, så att han nu tjenar för den lön äfven af 700 Rdr som sysslan i Staten påföres, utom hvad honom särskilt i hushyra och ved af ålder blifvit bestått.

Jag hvarken hinner eller kan föra mig till minnes alla indragningar. Men de utgöra en betydlig summa, och Bror kan lätteligen föreställa sig, att alla ej äro nögde med hvad som händt, ehuru eljest ostridigt är, att det skedt med rättvisa och moderation. Hofförtäringen hos Kongl. Maij:t skall ställas på Entreprenade.

Ännu anses Hertiginnans grossesse för verkelig; caetera tempus dabit. För de högre graderne i Frimureri har en ny uniform af Hertigen blifvit föreslagen, och med K. M:ts tillåtelse fastställd att

också brukas i det borgerl. lefvernet, bestående af en hög tre kantig svart hatt, mörkblå frack med rödt foder, röd krage och röda upslag, hvit väst, gula Byxor och Blankläders stöflar med höga kragar och sporrar samt värja i hvitt axelgehäng med en plåt derå på bröstet hvarå några Ordens Symboler föreställas.

Konunga mördaren Ankarströms Enka har nyligen här i staden blifvit gift med Häradshöfd:n å Gottland Barthold Runeberg, som redan i Mannens lifstid varit hennes amant declaré.

Saken om Kongsgårdarne lärer ej förr än i höst företagas. Idéen har aldrig varit annan, än att alla de större skola skiftas i smärre delar och på auction försäljas till skatte. Alla dagsverken som dem varit uplåtne skola kronan hemfalla.

I anseende till Åbo Hof Rätts närvarande belägenhet och mycken arbete, och deremot Wasa Hof Rätts sysslolöshet, har man fallit på den tanka, att tils vidare öka sidstnämnde Hof Rätts Jurisdiction på det sätt att ett par häradshöfdinge domsagor af dem, som nu lyda under Åbo Hof Rätt, skulle dertill läggas, och till och med har min tanka deröfver af RiksDrotzet blifvit eskad. Jag begärte att få betänka mig härpå, och att correspondera med dem i orten af hvilka jag trodde mig kunna biträdas med de tillförlåtligaste uplysningar i detta sannerligen vigtiga ämne. Bror är den enda, som kan gifva mig dem, och jag beder ödmjukel. att Bror ville meddela mig sina idéer om hvad i den saken möijligast kunde tillgöras. Det rätta botemedlet vore att uphäfva Wasa Hof Rätt in totum och öka Åbo Hof Rätt så att den ständigt kunde sitta på två Divisioner, samt att sammanslå de fleste af de nyligen styckade häradshöfdinge jurisdictionerne. Men det första kan ej en gång föreslås, och andra medel måste således påtänkas. I hast förekommer det mig så, att om ändtel. Åbo Hof Rätts domsaga skall minskas, det näppel. kan sträckas längre än till Öfre Satakunda Öfredels härad, som Häradshöfd. Skalm nu innehar, och Stor Savolax domsaga som Orraeus icke länge sedan fick. Men också härvid ser jag många svårigheter. I alla fall har jag förestält, att hvad som sker måtte ske tils vidare endast, emedan Wasa Hof Rätts domsaga om ett Seculum eller 150 år kunde blifva så befolkad att den nog kunde sysslosätta sin Hof Rätt, och att imedlertid Åbo Hof Rätts Archivum borde i det längsta lämnas orubbadt, så att ej andra än allenast Lagfarts och Inteknings protocollerne för de sidsta 10 åren derifrån finge bortflyttas etc. Vill Bror vara göd och tänka härpå. Dermed görs ingen brådska, till emot slutet af Julii månad är dermed god tid. Dock bör detta så länge blifva oss emellan.

Jag har förr någon tid sedan föresatt mig att ej läsa något Kantianskt drafvel. Således har jag ej eller tittat på hans Meta-

physique der Sitten eller Boëthii öfversättning deraf. Jag skall dock vid första lägenhet skicka Bror ett Exemplar deraf, jemte några continuationer af hvad jag förr skickat till Bror, såsom 3 delen af Adlersparres Krigs samlingar, 2 Boken af Taciti Annaler på Svenska, uppå hvars auctor som vill vara okänd, jag ej kunnat få någon reda, Litteratur Tidningen, hvaraf för 1797 första häftet straxt efter helgen lärer utkomma, m. m. Det var skada att Tull Fiscalen Ahrnberg reste härifrån utan att efter löfte säga mig till när han skulle resa. Jag skulle då med honom kunnat åtminstone skrifva ett långt bref.

Har Bror sedt Henckes (Theol. Prof. Helmstad) Primae Lineae Religionis Christianae, ett litet compendium, mindre än det Morus i lifstiden utgaf. Han är utan tvifvel den friaste Lutherska Theolog, som någonsin skrifvit i Dogmatiquen. Andra förbättrade uplagan deraf utkom förledit år. Den finnes ej på våre Boklådor, men jag feck låna den af Bergs Rådet Dahlberg, och genomläste den med nöije. Jag skall tillse att genom Silfverstolpe kunna få ett par Exemplar lurendrägade hit i sommar.

Hvarken Utter eller Gummer känner någon ting af det paquett Marquard skulle haft med sig. Men Tengströms Tal har jag köpt och läsit. Pehr Falk har jag länge kändt. Han är en klok man och äger mera beläsenhet än vanliga köpmän äga. I sällskapet för Allm. Medborgerl. kunskaper är han en verksam Ledamot. Han bor om somrarne uppå Djurgården på Waldemars ö, där Oljoqvarnen är, och där har jag varit hos honom på Calas hvar Pehrsmässo dag, som han årligen firar såsom sin namnsdag. Han larmade för mig grufvel. öfver Åbo boernes oförsynta Lurendrägeri. Han tyckte de deri öfverträffade sjelfve Westerviks boerne. I deras Bodar hade han näppel. sedt andra än utländska Fabriks varor. Förmodeligen lärer han ej haft orätt.

I dag communicerade Konungen i Slotts Capellet. Nästa tisdag reser RiksDrotzet bort åt Skåne till sine gårdar och återkommer ej förr än omkring d. 16 Julii. Smalén ärnar sig till Loka för att söka hielp för sin delabrerade hälsa. Han förekommer mig alt för dålig. Många dagar i Högsta Domstolen gå förbi utan att han där öpnar sin mun, och när det skall voteras conformerar han sig med sin närmaste man helt simpliciter. Men nu måste jag bort på Riddarhuset och åhöra den i dag vanliga Concerten. Också kan detta vara nog för en Långfredag. Hälsa alla vänner! Må väl!!

I förrgår har Cancellie Collegium fått K. M. svar att utom den redan tryckta öfversättning af Krigs articlarne någon annan ej behöfves, och att således all vidare revision af Polons arbete torde förfalla. Detta är vist och säkert.

CXI.

Stockholm d. 12 Maji 1797.

S. T. Brors bref af d. 10 och 20 nästförl. April har jag riktigt bekommit, jemte de vid det senare bilaggde Tio Rdr, men mina under en nästan daglig tjenst mycket trägna göremål hafva vållat att jag tills nu nödgats upskjuta med deras besvarande.

Med Skepparen Berg, som endera dagen afreser, skickar jag till Bror ett paquett innehållande alla af Bror requirerade saker, jämväl ock ett paquett och Bref från Doctor Lüdeke, hvari ligga Exemplar af den nyligen utkomna 7 och sidsta delen af dess Gelehrsamkeits Archiv. Bland de Böcker jag g:m Doctor Lüdekes försorg å Lengnichska auctionen i Dantzig lät inropa och i dessa dagar erhållit, är ock Prideaux afhandling om Präste tionden i England. Om Bror tror sig behöfva den till hielpreda vid sitt arbete, skall jag framdeles skicka den Bror tillhanda.

Så när hade jag glömt att med Berg äfven följer en Ask, hvari ligga 32 st. Medailler slagne under Christinas Regering och öfver henne under hennes vistande i Rom, dem Fredenheim låtit härstädes slå i tenn. Fyra af dessa äro för Estampens svaghet präglade endast på en sida, men de öfrige på bägge sidorna och brontzerade. Bättre torde det varit om H:r Öfver Intendenten låtit slå dem i koppar. Skilnaden i utgiften skulle blifvit obetydlig. Men gifven häst får man ej skåda i munnen. Aftrycken äro eljest vackra, och i Academiens lilla Myntsamling kunna de nog förtjena sitt rum; men att den svarta brontzeringen ej må afskafvas måste de med mycken sorgfällighet vårdas. Jag har ock derföre nödgats köpa en ask och inlägga dem uti Bomull. Om de öfrige Academiske affairerne har jag sagt eller rättare skall säga mina tankar i brefvet, som följer med förenämnde paquett. Jag torde ock innan Skepp:n afreser få K. M. resol. på fru Normans ansökning om dubbla Nådår, då den äfven skall medfölja.

Den 9 hujus fick Baron v. Essen på dess enträgna begäran afsked från Öfver Ståthållare ämbetet. Hvem som skall blifva hans efterträdare vet man ej ännu. Några säga att H. Excell:ce Gr. Ruuth är dertill ämnad; andre tro att det är Generalen Baron Klingsporr,

och för min del anser jag detta senare mera sannolikt. Committéerne öfver Örlogs- och Galere flottorne äro nu uplöste, och kommer endast en Stats-Expedition, där Cronstedt blir Statssecreterare, att besörja om alla Sjöärenderne. Också förfalla bägge flottornes Öfver Rätter, och deremot uplifvas åter Krigs Hofrätten såsom en allmän Öfverdomstol för alla Krigsmakten till både Lands- och Sjös rörande Justitiae ärender.

Af Herr LandsHöfd. Rosensteins Bref med sidsta Post lärer Bror redan inhämtat hvad anstalt K. M. med prolongation af Contractet om Husbehofs bränningen ärnar vidtaga. För Bryggare Societeten här i Stockholm är någon liten förhögning i de förra vilkoren projecterad med den tilläggning derjemte, att de vid all sin bränning och destillering bara nyttja Stenkol till $^{2}/_{3}$ delar, på det vedpriset här i Stockholm ej måtte alt för mycket upstegras. Controllen i denna artickel måtte blifva nog svår. Utom Furusunds och Gripsholms Krono-Brännerier, af hvilka V. Presid:n Lagerheim innehar det förra och Commerce R. Wahrendorff det senare, komma alla de öfriga Krono Brännerierne att drifvas för kronans egen räckning. Dock lärer kronan af Wahrendorff betingat sig något förmonligare vilkor än i det förra arrendet voro henne förbehållne.

Jag har sedan vidare tänckt på den tillämnade jämnkningen emellan Åbo och Wasa Hof Rätters domsagor, och är jag nu aldeles af min första mening att någon sådan jämnkning som för ändamålet vore tillräcklig möijligen ej kan verkställas. Näppel. torde öfver 30 à 40 mål årl:n från Skalms och Orraei jurisdictioner till Hofr:n inkomma, och för dessa få sakers skull är det visserligen icke nödigt att göra en rubbning uti de gränsor, som för desse bägge Öfver Rätter förr detta äro fastställda. För större visshets skull har jag proponerat V. Presid. Hallenborg att g:m någon pålitlig man, utur Åbo Hof Rätts criminal Designationer och Diarier inskaffa en förtekning, som utvisade huru många mål af alla slag, näml:n Hemställte-, Lag-vädde- och Besvärs- mål innom de sidsta 10 åren från förenämnde 2:ne Häradshöfdinge domsagor till Hofr:n årl:n inkommit. Jag hoppas denna förtekning ögonskenligen skall visa, huru fruktlöst det blefve att lägga dessa till Wasa Hof Rätt. Något annat verksammare förslag måste i detta ämne påtänkas.

Konungen har nu mera uttryckl. förklarat, att han aldrig ärnar bevilja några dispensationer uti de i Lagen förbudne Skyld- och Svägerskaps grader, Syskonebarn endast undantagne, i anseende till hvilka jus dispensandi Konungen expresse i Lagen är förbehållen. Saledes hafva ock i de senare Conseillerne ansökningar att få gifta sig med sin afl. Hustrus Syster, med sin afl. Mans Broder eller

Systerdotter och så vidare altid blifvit afslagne; och utan all tvifvel är denna Hans M:ts föresats ganska berömvärd.

Hertiginnan avancerar i sin grossesse, och såsom Bror af Tidningarne ser, begyntes här i staden med förböner för henne i sidstförl. Söndag. Under Hertigens sjukdom var Konungen ganska flitigt hos honom.

Förra Holländska Ministern Baron van Borch dog här, såsom en expatrierad man, d. 1 hujus och begrofs d. 10 i Tyska kyrkan. Jag var bjuden och bivistade jämväl Begrafningen, men än i denna stund kan jag ej begripa af hvad anledning jag dertill blifvit kallad. Moreno förde praestaven, de öfrige gästerne voro: Grefve Bernstorff, Potocki, Chevalier Gossin en Fransos, Öfverste Marskalken Gr. Oxenstierna, Commerce R. Koschell, Ceremonie Mästaren v. Hauswolff, Grosshandlaren Toutin, dess stjufson Grosshandl. Wilhelmi, en Holländsk Köpman Maims[?] som besörgde om Begrafningen, Doctor Lüdeke och Reformerte Prästen Catteau, som förrättade Begrafnings Ceremonien, bestående endast i ett kort Tal på Fransöska, som räckte i 5 el. 6 minuter, Expeditions Secret. Hochschildt och några få andre, dem jag ej fick namn på. Den dödes concurs med 3 à 4000 Rdr:s balance hade icke långt förrut af Svea Hof Rätt blifvit afgjord.

För någon tid tillbaka bivistade jag ock K. Bibliothec:n Björnstiernas Begrafning i S:t Jacob. Utom hans Broderson, en ung Fändrick vid Götha Garde, voro vid Begrafningen Riks Marsk. Grefve Oxenstierna, Envoyén Celsing, Justitiae Cancell:n Liljestråle, Cancellie Råderne Gyllenborg & Rosenhane, Kämpe, Murray, Öfver Inspect:n Nescher med några flere. Malmström var ock bjuden, men uphann processionen först vid Jacobs kyrkoport. Vi väntade dock på honom en hel time.

Reuterholm vistas för det närvarande i Berlin och lefver med Illuminaterne därstädes. Mera i brefvet med Skepp:n Berg. Nu hinner jag ej vidare. Hälsa alla vänner. Må väl!

Apostille. Just när jag skulle skicka detta på Posten, fick jag Brors angenäma af d. 8 hujus. Det var ej under, att man i Åbo sade att Hertigen var död. Man sade det ock här i flere skåf. En dag kl. 10 vid pass om f. m. när jag skulle gå just uppå Slottet att höra huru Hertigen mådde och att skrifva mitt namn på Listan, råkades jag på Norrmalms torg af Hof Intendenten Sundvall, som underrättad om mitt ärende, beklagade mig som gjort mig ett så onyttigt omak, att näml. gå ut för den orsaken, ty Hertigen hade dödt redan dagen förrut kl. 5 à 6 e. m. ehuru det hölls tyst. Jag geck lika fullt och bad honom komma med, då vi af Bulletinen funno att H. K. Höghet mådde bättre och att alla indicationer gåfvo hopp om förbättring.

Åtskilliga articklar i Brors bref har jag i det föregående besvarat. Af Pichegrus och Buonapartes portraiter à 12 sk. st. och jämväl af Kosciuskos à 24 sk. skall Bror få del jemte paquettet. Ändtel., såsom Bror ser af Tidningarne, har Keisaren slutat fred med Fransoserne, men ännu känner man här ej vilkoren. Åtminstone försäkrade mig Baron Rosenhane i går, att om dem ingen kunskap var inlupen. Gr. Bernstorff var här den första som feck notice om freden. Hvad synes Bror om Engelske matroserne? Detta är ett elakt förebud.

Jag ser ej, hvi icke Knorrings anbud kunde antagas. Nog måtte den ortens skogar kunna tåla en Såg och en Masugn om den ock blefve inrättad. Nyland, långt mindre skogsrikt och tätare bebyggt, har många Järnverk och Sågar samt dertill Orijärvi grufva,

General Adjutants käppen har sedan mitt sidsta bref varit i Otto Wredes, sedan i Öfverste Palmfelts, så åter i Bennets, och är nu i Generalen Fabian Wredes hand. Hofr:ns ställning är beklagans värd. Ledamöternes lönlöshet leder helt naturl. till de följder, som Bror omnämner. Ja, Luthman är inkommen med Besvär. Men näppeligen lärer han på dem något vinna. Förmodel. är det innan kort beställdt med noster Gadd; kan ock hända, det redan är gjordt. Hans famille torde något när vara bergad. Klockan nalkas till Sex. Jag måste sluta. Mera med Skepparen. Må väl!

CXII.

Stockholm d. 26 Maji 1797.

S. T. Nu på en tid af några veckor har jag varit så odrägel. sysslosatt att jag näppeligen haft något andrum. Imedlertid har jag dock med Schulténs skeppare under d. 15 hujus afsändt till Bror:

Taciti annaler på Svenska 2 Boken. H. à 12 sk. — Adlersparres Hist. Saml. 3 Delen. H. à 44. — Litteratur Tidn. 1797. 1 häftet. à 24. — Kants Metaphysik för Seder. H. à 28. — Clarkson om Slafhandeln. H. à 24. — Björklund om Drottningholm. H. à 32. — Liungman om Gripsholm. H. 20. — Pichegru & Buonaparte portraiten à 12 sk. 24. — Kosciuskos ditto à 24. — En ask med Drottning Christinas Medailler från Fredenheim. Asken kostade 6. — S:a Rdr 4: 46.

Likaledes aflämnade jag d. 22 hujus till Skepp:n Causlin, som förer Rådmans-candidaten Wialéns fartyg: Voyage d'Anacharsis

VII voll. med sitt Atlas à Rdr 7. — Journal för Svensk Litteratur. 1 H. praenumereradt. — Konungens Tal vid sidsta Dubbningen à 1 sk. — Läsning i Blandade ämnen 2 och 3 styck. à 32. — = Rdr 12: 31.

Med den första Remissen följde ock ett paquett af Lüdekes Gelehrsamk. Archiv jemte ett bref från honom, och vid den senare äro bilagde 2 Auctions Cataloguer från Lüdeke, och Procopovicz de processione Spiritus Sacti, den jag, utan min requisition på en auction i Dantzig erhållit och jag trodt mig böra gifva till vårt Academiska Bibliothek, om den där förrut ej finnes. Wialéns fartyg är dock ännu qvarliggande och skall först i morgon härifrån afresa. Nordmans Enkas ansökning är bifallen och justerades i förl. tisdag, men underskrifves först i nästa tisdag då K. M. utslag genast skall öfverstyras.

Gubben Sernsköld afled i förrgår, slocknade af som ett utbrunnit ljus, utan att de som voro inne hos honom förr än efter en lång stund förmärckte, att han var död. Huru gick det sedan med hans Donation till Academien, och kom den till verkställighet? Till Histor. och Vitterhets Academien har han skänckt en hop böcker. Man beder i Stockholms kyrkor för Hertiginnan i dess avancerande grossesse, men jag har mig ej bekant om förbönen sträcker sig utom hufvudstaden.

Nu är Generalen Baron Wrede General Adjutant. Han synes mig vara en man af stadgadt och hederligt tänkesätt. Jag har råkat ut för gubben Liljestråle. Han har utgifvit en ny uplaga af sitt bekanta Fidei Commiss och fått det infall, att detta poëme kunde vid Academierne nyttjas som en hjelpreda till en art föreläsningar öfver kännedomen af menniskor och verldens underl. lopp. Mig har han anmodat att derom prèvenera sin vän Herr Professor Tengström, på sätt hans närlaggde billet det utvisar. Som jag ej nu hinner skrifva Tengström till derom, beder jag Bror ödmjukast att avertera honom derom, med begäran att han täckes skrifva till gubben någon persilja, som kunde smickra honom. Sat Sapienti.

Till reglerande af Krigs Academiens stat är en Committée förordnad, där Lagerbjelke, Tersmeden, Cronstedt, v. Rosenstein och Professor Schultén äro Ledamöter. Den dåren Cronstedt ger dem mycket att syssla med sina dumma idéer. Nu hinner jag sannfärdeligen ej skrifva mera. Det skall snart ske med någon resande. Hälsa Hellenius, jag har fått hans bref och paquett. Jag skall svara derpå med det första. Jag blir ledig för Junii månad. Hälsa alla vänner! Må väl!

CXIII.

Stockholm d. 2 Junii 1797.

S. T. I går feck jag ändtel. Kongl. M:ts närlaggde Nådiga utslag om fru Nordmans dubbla nådeår. Samma dag efter midd. bivistade jag LandsHöfd. Sernskölds Begrafning. Gubben hade i förledne höst köpt eller rättare i Börd löst en graf i Storkyrkan för femtio Riksdaler. Således jordfästes hans lik där. Liket var upsatt på en Catafalque i Choret, och sedan Doctor Petrejus förrättat hvad honom tillhörde, höll LandsH. v. Rosenstein ett Tal och krossade den dödes vapen, så vida hans adeliga ätt med honom utgick. Processionen bestod af 42 vagnar och mer än 50 personer. Bland dessa voro Justitiae Cancell:n Liljestråle, V. Presidenterne Ehrenhoff och Risell, LandsH. Ugglas, Stats Secret. Rosenblad, Biskop Flodin och hela Inrikes Civil Expeditionen, ingen undantagen som var i staden, utom Cancellie R. Elers, som väl var bjuden, men altid gjerna blir borta; dessutom ännu mycket annat folk från Kongl. M:ts Cancellie och andra Stater. Cammar Rådet Lagerheim förde prästaven. När Rosensteins Tal blir tryckt, skall jag skicka Bror ett Exemplar deraf. Gubben har lämnat efter sig omkring 20,000 Rdr. I sitt Testamente har han ock gifvit till Åbo Academie alla sina Böcker hörande till Poesien och Classiska Litteraturen, å hvilka han dock ej hunnit uprätta någon förteckning. Han har ej närmare arfvingar än Syskona barns-Barn, och af dessa, som äro många, får Hof Notarien Björck den största och förnämsta delen. Han lofvade mig en afskrift af den § i Testamentet, som angår gubbens Legation till Academien och anmodade mig att besörja derom, att Academien måtte ställa för sig en fullmägtig, som vid Bouptekningen utgalrar hvad som af Böckerne Academien bör tillkomma. När jag får den afskriften, skall jag insända den till Herrarne, som då kunna samrådas om hvad som härvid bör göras. Witterhets Academien har redan i gubbens lifstid fått de Böcker han ärnat åt detta Samfund, med hvilket således Academien i Åbo ej kan komma i någon collision. Han hade i lifstiden ärft efter en sin barnlös afledne Broder circa 150,000 dl. kopp:mt. Mera härom framdeles.

Brors bref af d. 22 och 25 Maji har jag erhållit, det förre d. 27 och det senare d. 30 ditto, jemte de dervid bilaggde 20 Rdr i en sedel. Paquetterne blefvo mig ock dagen derpå tillställde af Schulténs Skeppare. Dem har jag ock till vederbörande rigtigt aflämnat. Fredenheim och Petrejus bådo om sin hjertel. tacksägelse. För Disputationerne som jag sjelf fick tackar jag ödmjukast. Nu har jag af Juustens Chronicon hela suiten complett, men af delarne 28, 29, 43 och 44 har jag dupletter, dem jag enligt ordres skall förvara till Brors disposition. Marcks v. Würtemberg råkade jag ej hemma, men lämnade paquettet i hans quarter.

Tack för underrättelserne om de för Arbetshusens räckning i Heinola och Wasa Läner deponerade medel. Jag behaller dem tils vår Canceller kommer hem. Han reste d. 26 hujus till Loka och väntas tillbaka vid medium Julii. Han gör alt hvad han förmår, för att utverka Academien tillstånd att få lyfta dessa och alla andra i Finnland influtne lika beskaffade medel. Han har af Commerce Collegium begärt att få besked om några dylike till Collegium blifvit insände. Men mig vitterl. har han ej fått någon den ringaste kunskap derom. Baron Liljencrantz, Presidenten därstädes, lofvade i min närvaro att skaffa honom pertinent underrättelse derom, men åtminstone var det ej skedt till d. 18 Maji då jag senast talte med Cancellern om den saken.

Alla Böcker, som Bror requirerat, skall Bror få med Schulténs Skeppare, när han nu snart reser härifrån. Men jag förstår ej hvad det är, som Bror skrifver om Litteratur Tidningen. Jag vet att jag skickat den efter hand, så att för Bror något häfte deraf nu ej bör fela. Eller kan hända detta Exemplar varit requirerat för hela Clubben och att Bror nu skall hafva ett annat för sig allena. Af Chartan öfver Heinola Län finnes för det närvarande ej några afdragne Exemplar. Man har försäkrat mig för en månad sedan i Landtmäteri Contoiret att låta afdraga 100 nya Exemplar, så snart plåten hinner retoucheras. Men är det ej skedt. Om detta hinder ej varit, skulle jag länge sedan skickat denna Charta, ehuru jag glömt att nämna hvad som vållat uppehållet. Mitt paquett med Skepp:n Causlin lärer väl redan framkommit. Dermed följde continuation af Läsning i Blandade ämnen. Ett annat complett exemplar skall nästa gång öfverstyras, jämväl ock Postpapperet och Prideaux om Präste tionden i England.

Jag har köpt mig en ny vacker uplaga af Montesquieus Oevres, tryckt i Paris 1796 i fem band uti stor 8:o. Nu ville jag sälja bort den duodece uplaga i 6 band, som jag förrut deraf äger. Ma icke den kunde å någon auction i Åbo säljas med någon min förmon? Jag skulle i det fall öfversända den med det första.

Holmberg är här och har många speculationer Brors afhandling om Finnlands upodling skulle visserl. förtjena att särskilt tryckas. Underligare Bok än Thams resa lärer Bror svårl. tillförene läsit. Jag skall skicka den, men den är dyr och kostar i Expl. 2 Rdr. Konungen camperar sedan i går på Ladugårdsgärdet. Nu hinner jag ej skrifva mera. Hälsa alla vänner!

CXIV.

Stockholm d. 5 Junii 1797.

S. T. Den 3 hujus affärdade jag med Professor Schulténs Skeppare Lindquist till Bror ett paquett. Om det ej redan är aflämnadt, då detta framkommer, täckes Bror låta höra derefter. Öfverst i paquettet låg en förteckning på hvad det innehöll, och hvilket jag derföre här ej behöfver uprepa. De articklar som felades, näml. Litteratur Tidningen och ett Ris Postpapper, skola med nästa lägenhet afsändas.

Nu vill det påstås att Campementet på Ladugårdsgärdet skall slutas d. 15 hujus och att Konungen straxt derefter skall anträda en resa åt Finnland för att vid gränsen möta Ryska Keisaren. Hvad grund detta må äga, lämnar jag derhän. Men imedlertid har jag bordt prèvenera Bror derom. Jag kan väl föreställa mig, att Konungens sejour i Åbo icke kan bli långvarig. Dock är det i alla fall bäst att vara beredd på hans emottagande. Såsom sal. Konungens Contract med Abbé Vogler nu mera uphört, så är hans pension indragen och honom frihet lämnad att fara till sin hemort och där förblifva. Piranesi är ock upsagd från sin function i Italien och således äfven hans appointement indragit. Jag menar det varit någorlunda ansenligt.

Får jag bedja Bror om en tjenst, som till äfventyrs kan för Bror borttaga några timar. Här äro några, som af mig enträget begärt, att jag ville skaffa dem Exemplar af mina Juridiska Disputationer och i synnerhet af den de jure Servorum. Uti min Bok Cammare i Åbo ligga sådane Exemplar af dem alla, undantagande af den de poena homicidii adtentati, som länge sedan är så utgången, att jag sjelf deraf ej äger ett enda, om jag ej framdeles kunde få några af Respondenten Wikman, om han eljest gömt dem han vid sin skillsmässa från Academien hade qvar. Om derföre Bror ville vara gunstig och i någon tunna där i Cammaren söka reda på

dem och uttaga Sex Exemplar eller 7 af hvardera och vid tillfälle dem till mig öfverstyra, så skulle mig ske en stor grace, en grace, som skall förbinda mig till all möijlig återtjenst. Vid samma tillfälle kunde Bror ock försöka att få rätt på den handskrifna delen af v. Stiernmans Svea- och Götha Höfdinga minne, den Bror förmält sig vara i behof af. Hvad som nödvändigt måste rubbas och uptagas, beder jag ödmjukel., att det åter måtte blifva inpackadt.

Jag undrar huru Herr Capitainen Reutersköld hushållar med min gård och i synnerhet med kryddgårds täpporne. Nog har han beröm af Hallenborg att vara en ordentlig man, men jag känner honom icke. Nu har jag ingen ting vidare att skrifva om. Hälsa alla vänner. Må väl!

Apostille. Nu på ögnablicket och då jag skulle försegla detta fick jag Brors bref af d. 1 hujus, jemte en Riksgälds Contoirets sedel å Fem Riksd., den jag riktigt Bror till godo annoterat. Sedan min sidsta note af d. 3 dennes slutade sig med en summa af Fiorton Rdr och 12 sk., är det icke möijligt att Brors Cassa hos mig kan bli tillräckl. att fullt förnöija Doctor Lüdeke, men jag skall väl gå i förskott för differencen, som likväl ej är stor. Med det andra Expl. af Adlersparres Saml. Del III var det ett rent misstag, beganget af mig i brådskan. Jag saknade kort efter mitt eget Exemplar och sökte efter det så jag ville bli yr i hufvudet. Nu förer jag detta andra Expl. å Brors Conto, och köper mig sjelf ett annat.

Jag skall innan kort bestyra om Capit. Reuterskölds upsägning etc. Men jag måtte tillstå att jag blir förlägen med de Böcker och alt det skräp, som nu ligger i min förre Bok Cammare, om det skall röras derifr. Den saken måste jag tänka på.

Nystads boerne äro till Konungen inkomne med ett clamamus öfver Mennäis Bruk. Det hörer till Beredningen, och jag vet ej huru långt dermed där är kommit. Det vet jag att Stadens Contrapart har ett obeskrifligt medhåll. Må väl!

Jag önskade att paquettet med Skepp:n Lindqvist måtte fått ligga obrutit till Brors återkomst.

CXV.

Stockholm d. 30 Junii 1797.

S. T. Sedan jag d. 27 hujus efter midd. af Herr Baron Rehbinder erhöll de i 2:ne paquetter mig tillsände papper, af hvilka Fredenheim och Marks v. Würtemberg redan erhållit hvad för dem hvardera varit ämnadt, fick jag i går Brors angenäma Bref af d. 22, hvilket jag nu skyndar mig att besvara.

Jag hade icke väl hunnit skicka mitt Bref paquett till Mag:r Hällström, innan jag erinrade mig, att jag glömt att skrifva ofvanskrift å Brefvet till Bror. Och som ett par dagar derefter Sergeanten Bökman, Son till framl. Capellanen i Lauckas, kom att resa härifrån till Åbo, skref jag med honom ett Bref till Professor Hellenius, hvari jag averterade honom om min glömska och anmodade honom att tekna Brors namn å Brefvet. I samma bref lågo två Expl. af Cataloguen öfver framl. Doctor Schinmeiers Boksamling, som d. 31 Julii och följande dagar i Lübeck skall å auction säljas; och bad jag Hellenius att låta dessa Cataloguer circulera under Brors frånvaro, dock så att vid Brors återkomst Bror måtte af dem få del. Nu begriper jag ej huru det må händt att berörde Bref ej framkommit, om Bökman, som med Skepp:n Blomquist d. 9 hujus härifr. skulle afresa, ännu är på vägen, eller om han försummat att aflefverera Brefvet hos Hellenius. Bror torde väl där få underrättelse, om Bökman passerat Staden. Han syntes mig vara en beskedlig yngling, och jag anförtrodde honom äfven andra Commissioner till min gamla Mor och min Svåger i Lauckas, så det vore mig rätt förtretligt, om han ej skulle framkommit. Var god och underrätta mig derom när Bror nästa gång skrifver.

Med denna dags post averterar jag Consistorium Academicum huru jag utur Sernskölds Bibliothek för Kgl. Academien utgalrat något öfver 300 volumer, en del goda Böcker och som förrut ej torde finnas, men ock en stor del sådana, som jag vist vet att Academien förrut äger. Jag tog alt hvad Academien enligt Testamentet borde hafva, ja äfven dupletter och en och annan som fanns in duplo uti Sterbhuset. Det ankommer på Kongl. Academien om den vill återsända dem hon ej behöfver. Testamentet var dock vidsträcktare

än mig i början sades, såsom Bror af mitt Bref till Consistorium och den dervid fogade afskrift af den del af Testamentet, som Academien rörer, vidare kan inhämta. De Medicinska Böckerne utgöra några och 90 volumer, och bland dem menar jag många skola vara, som Academien ej äger, ehuru de dock just ej äro Bibliotheks Böcker. Westerås Consistorium hade befullmägtigat en Kyrkoherde Dybäck, som härtils varit Notarius vid Hof Consistorium, att uttaga sine Auctores Classici, men af en händelse voro ock Theologiae Lectorerne Doctor Gottmark och Jedeur, hvilka såsom Rivaler till Domprobsteriet därstädes hitrest, vid utgalringen tillstädes. De fingo nästan alla Auctores Classici och af många flere olika Editioner, som dock alla voro mindre Hand-Editioner, några få af Graevius och Gronovius cum notis variorum. Salig gubben hade samlat sitt Bibliothek på auctioner och inropat hvad som förekommit. Af nyare Historici på Fransöska var en stor myckenhet, men till dem hade hvarken vi eller Westerås Gymnasium någon rättighet.

Min hemställan till Consistorium om en tjenlig compliment till Hof Secret:n Björck lärer Bror täckas understödja. Han var just artig och aflämnade Böckerne med godt och gladt hierta. Han gjorde sig just en ära deraf att upfylla gubbens förordnande. Också var det han sjelf, som förmådde gubben, sedan han såg att hans lifsslut begynte nalkas och att han ej mera var i stånd att uprätta den förtekning å donationen till Åbo som han i Testamentets 10 § omnämnt, att d. 13 sidstförl. Maji, på ellofte dygnet för sin död, att närmare förklara sin vilja, på sätt som skedt. Som Schultén ej kunde taga dessa Böcker å sin Jakt, skall jag afsända dem med någon Åbo Skeppare i dessa dagar. De äro inlagde i en stor Brädlår, som fyra starka karlar med möda kunna uplyfta.

De år 1789 af Consistorium hos K. M. andragne Besvär öfver Ikalis Sokns Ägodelnings Rätts utslag rörande öfverloppsjorden, af hvilka Bror skickat mig en afskrift, finner jag att jag sjelf författat. Saken hade aldeles fallit mig utur minnet, men nu igenkänner jag mitt concept. Det var underligt att K. M. skulle gilla Ägodelnings Rättens dom, som annullerade Konungens till Academiens förmon gifne resolution. Jag tycker Academien borde söka förklaring å K. M:ts förenämnde å Ägodelnings dom meddelte stadfästelse utslag, och om icke det så bör förstås, att den jord, som Academie Hemmanen i grund af deras optionsrätt, af den nu så kallade Allmänningen skall tillfalla, bör ikläda sig enahanda egenskap med sjelfva hemmanen, och att Räntan deraf må Academien tillhöra.

Alt det myckna pratet om Konungens resa åt Finnland har nu mera uphört. Jag vet ej in quibus terminis det är med den saken. Man talar derom alt för olika. Hertiginnan avancerar lyckel.

i sin grossesse, önskar innerligen att hon måtte få en Prins, och frägar träget alla försökta fruar och Medici om ej några vissa tekn gifvas, af hvilka man må kunna döma om en qvinna går med ett pilte- eller flickebarn. Olyckligt vis har ingen kunnat tillfredsställa hennes förvetenhet. För någon tid sedan råkade hon att på Djurgården, under en promenade, åka öfver sin alra käraste Surre, en knäracka af Spansk race, så att det arma djuret af Calleche hjulet aldeles blef krossadt. Deröfver blef hon oändel. allarmerad, fick convulsioner, och det såg galet ut med grossessen. Hertigen, som var på Rosersberg, efterskickades och inkom om natten. Men faran afhjelptes af Schultzenheim och Acrel. Nu är hon åter dagel. i rörelse.

Konungen skall vara betänckt uppå att indraga hela $^2/_3$ af värfvade Arméen i Sverige och Finnland; att deremot öka Soldaternes gage från $3^1/_3$ sk. till 12 sk. om dagen; att för kronan behålla hvad genom de gemenes permissioner besparas, och att i det stället gifva Officerarne större löner, såsom 500 åt en Capitain och så i proportion. Det vore en härlig sak om denna plan blefve satt i verkställighet. Till äfventyrs kunde Officerarnes löner ökas öfver hvad härtils är projecterat, och kronan skulle ändå vinna ansenlig årlig besparing till stoppande af Stats bristen.

Öfver Brännvins anstalten knotar man i tysthet, men begifver sig likväl dertill. I Upsala län skola ej mer än circa 30 Mantal, mäst Allmoge, undandragit sig att deri ingå. Och så vid pass lärer det gå i de andre Svenske Länen. Alla erkänna att denna inkomst för kronan varit och är oumbärlig, men sättet äro de ej nögde med; de tro, att man på ett mera öppenhjertigt, åtminstone mindre försåtligt eller intriguant sätt kunnat komma till ändamålet.

Nu hörer jag sägas, att Öfverste Cammar Junkaren, Generalen Baron Taube i går bittida om morgonen afrest i en hemlig Beskickning, som det tros, till England. Detta har gifvit anledning till många gissningar, ja ända till den, att honom vore updragit att proponera giftermål emellan Konungen och någon af Engelske Prinsessorne. Hans Excellence Reuterholm skall nu vara på Rosersberg och där förblifva till dess han där i grannskapet kan få köpa eller arrendera någon Egendom. Man säger, att sedan K. M. förständigat alla sina Ministrar å Utrikes orter, det Baron Armfelt ägde frihet att utan reclame vistas på hvilken utländsk ort som hälst, Reuterholm, af fruktan det han torde upsöka och poignardera honom, funnit sig nödsakad att söka sin fristad här hemma. Fru Armfelt och Liljensparre skola någon dag i förra veckan blifvit prèsenterade för Konungen i dess tält på Ladugårdsgärdet utan att någon ting, som skulle förtjent upmärksamhet, dervid förelupit.

Fjerde stycket af Läsning i blandade ämnen följer här innelyckt för 20 sk. Likaledes andra häftet af Litteratur Journalen. Thunbergs Bok om konsten att bygga under vatn skall jag höra efter. Biskop Wallquist har utgifvit Utkast till en Handbok öfver Ecclesiastique Befordringsmål med Historiska anmärckningar etc. 520 sidor in 8:o. Präst Expeditionens abolissement synes ligga honom mycket på hjertat. Eljest förekomma där många annecdoter för äldre tider, och gierna har han valt dem, som visa hvad magt Biskoparne fordom ägt i Befordrings saken. Boken later väl läsa sig och kostar häftad 1 Rdr 4 sk., men jag kan ej skicka den utan att derom få ordres.

En Courier som i går från Köpenhamn hit ankommit, skall medfört den tidning att Grefve Bernstorff därstädes genom döden afgått. Högsta Rätten har afgjordt Hartvallska saken och bifallit Minoritetens mening i Hofr:n, så att våldsverkaren släppts fängelset etc. Dock att öfverskyla vrångvisan af utslaget har man ökat Tjäders skadestånd från 300 till 500 Rdr. Hallenborg skall varit skiljaktig och gillat Hofr:s utslag. En sådan demarche trodde jag mig böra vänta af det folket. Det är en scandale för hela den uplysta Allmänheten, att så skall tillgå. Sed hoc inter nos. Nästa måndag skall jag åter tillträda tjenstgöringen, sedan jag denna månad fått hvila mig.

Som Schulténs Jakt far durch på Åbo, så låter jag mitt bref till Consistorium följa med Skepparen. Han har tillsägelse att tillika med detta aflämna det till Bror, och Bror torde vara gunstig och skicka det till Herr Biskopen. Som jag nu ej hinner, skall jag med nästa Post skrifva till Mag:r Hjelt om Reuterskölds upsägning. Cammaren emot gatan i nedre våningen är det varmaste i hela gården. Men mera härom nästa gång.

Doctor Bladh har för godt köp skaffat K. Academien en hel hop medailler och mynt, som Schultén tar med sig. Hälsa alla vänner! Må väl!!

CXVI.

Stockholm d. 7 Julii 1797.

S. T. Till Skepparen Rindell, som förer Herr Matths Augustins fartyg har jag i dag, emot närlaggde fraktsedel låtit aflämna de af framl. Herr LandsHöfd. Sernsköld till Kongl. Academien testamenterade Böcker inlaggde uti en stor kista, hvartill Skepparen nyckelen emottagit. Jämväl ock ett paquett innehållande 50 Exempl. af Herr Justitiae Cancellern Liljestråles Fidei Commiss. addresseradt af författaren till Herr Professor Tengström. Herr Assessor Björckbohm, som afreser med samma fartyg, hafver med sig ett Bref till Bror, och ett annat från Liljestråle till Tengström. I det förra har jag yttrat mig öfver Academiens i Brors senaste skrifvelser omnämnde flere Cameral-ärender. Deri ligger ock hyres-Contractet om min gård.

Herr Öfverste Palmfelt var en dag för sin afresa sjelf hos mig och begärte att få hyra samma gård, deri han sade sig nu, efter aftal med Reutersköld, blifva boende till Michels mässan. Jag sade honom, att jag borthyrt gården till Bror och att deri nu mera någon ändring ej kunde ske. För upsägning till en honnett man lärer det således göra tillfyllest, om Bror sjelf innan Julii månads slut täckes för honom upvisa förberörde Contract, som oförtöfvadt kommer Bror tillhanda. Glöm ej att underrätta mig om Sergeanten Bökman och om det sedermera sports hvart han hamnat. Jag har skrifvit det ofvan åberopade Brefvet så vidlöftigt, att jag nu ej har något att dervid tillägga. Beder endast om min hälsning till alla vänner, framhärdande som altid att vara Min Herr Broders

ödmjuke tjenare

Matth. Calonius.

P. S. Skepp:n lärer resa i morgon eller sidst om måndagen d. 10 hujus.

Majoren Baron Rehbinder skall resa härifrån nästa måndag och föra med sig Herr Presidenten Lode.

CXVII.

Stockholm d. 7 Julii 1797.

S. T. Nu vid pass lärer mitt Bref af d. 30 nästförl. Junii, som dock icke förr än d. 2 hujus med Herr Prof. Schultén afgick, vara Bror tillhanda kommit. Consistorium Academicum måtte väl ock då bekommit det som till dem var addresseradt rörande Sernsköldske Böckerne. Dessa afsänder jag i dag med Skepp:n Rindell, inlaggde i en stor kista med hänglås före, hvartill Skepparen har nyckelen. Han har ock med sig ett paquett från Justitiae Cancellern Liljestråle till Tengström, bestående af 50 Expl. utaf Fidei Commisset och ett bref, om hvilkas öfversändande gubben behagat anmoda mig att föranstalta. Kistan med sitt Lås, har jag fått från Sernskölds Sterbhus, och den får Academien på köpet, men öfver mine öfrige små utläggningar bifogar jag en note, och penningarne derföre täckes Bror emottaga, hvaremot jag i räckning med Bror skall dem mig godtgöra.

Af Tidningarne är redan bekant huru olyckl. det i Söndags aflopp med Hertiginnans förlossning. Födsloarbetet för henne skall begynt kl. 11 om natten emot Söndagen och slutades ändtel. kl. 5 efter middagen. Konungen, Enkedrottningen, Hertigen sjelf, som på erhållit bud kl. 3 om morgonen från Rosersberg inkom, och de fleste i Staden varande Excellencer voro dervid tillstädes, och blef dervid efter vanligheten protocoll fördt af Stats Secret:n Rosenblad. Om tisdagen kl. half till Sju fördes det dödfödde fostret till Riddarholms kyrka och nedsattes i kgl. grafven i mycken tysthet. Processionen bestod endast af två vagnar den ena gul och den andra röd. I den ena satt Hofstallmästaren Baron Hamilton, som bar Liket under armen, och i den andra Riksmarskalken Oxenstierna, som, gående Hamilton till höger, följde Liket till grafven. Så är förloppet mig berättadt af flere åsyna vitnen. Hertigen tröstar sin gemål dermed att förlusten kan och skall ersättas.

Bror frågar om Coursen och Agio? När de begynte stiga, lät Konungen upkalla Commerce R. Arvidsson såsom en af de största Exporteurer, och tillspörja honom hvad orsaken dertill kunde vara. Dertill svarades, att Svenska Skepp på lång tid ej kunnat få några

frakter; att den betydl. fond för växel behofvet som fraktpenningarne de förra åren gåfvo, för detta år ej varit att påräckna; att vår utskeppning helt nyss var börjad, och att således några Järnlaster än ej voro sålde och förty ej eller några Capitaler för dem, på hvilka trasseras kunde, influtne; att utskepp:n af Sill och Tran för detta var oändel. mindre än förr, i anseende till det i förledne höst misslyckade fisket; att Caffé införskrifningen ökat växel behofvet; att likväl ingen anledning vore att befara något Coursens ytterligare stigande, utan borde man tvärt om hoppas, att den snart skulle falla; och att i följe af alt detta det vore en ogrundad misstanke att Exporteurerne sammansatt sig till Coursens höijande. Med detta svar fann Konungen sig tillfredsställd; också har Coursen jemte Agio sedermera fallit till sitt förra. Riksgälds Cont:s växel handel har, enligt de sidste Revisorernes författning, nu mera aldeles upphört. Det mindre Borgerskapet tror likväl ännu att dess medverkan skulle varit nödig att contrebalancera de stora Grosseurernes monopoliske sammanstämplingar till Coursens styrande efter deras interesse. För min del håller jag före, att alla artificiele medel i den vägen äro skadelige, och att handeln reglerar sig sjelf alrabäst, endast att Landets förmögenhet är någorlunda jämndt delad. I alla fall kostade Riksgälds Cont:s växel operationer Contoiret årligen omkring 70 à 100,000 Rdr, och jag menar att denna summa kunnat besparas.

Konungen residerar nu på Haga. Där hållas ock alla Conseiler. Pratet om den Ryska resan har nästan aldeles afstadnat. Dock återkom RiksDrotzet d. 1 hujus, ehuru det eljest ej bordt ske förr än d. 17 eller 18. Jag såg Hertig Carl i går på Vaux-hallen, han såg frisk och rask ut. Där var ock H. Excell:ce Gen. Gouvern. v. Platen, som hitkommit med många gravamina från Pommerska Landt Ständerne öfver förmente och en del till äfventyrs verkeliga kränckningar af deras privilegier. Han besvärar sig ock grufvel. öfver Thorild, som under Minorenniteten sattes till Professor och Bibliothecarius i Greifswald, att han genom sin egensinnighet och högdragenhet samt trätsjuka skall vid Academien därstädes förorsaka otroliga oredor. Han söker att få honom derifrån bort transporterad. Men hvart skall väl en så bizarr menniskja kunna placeras, om icke på ett dårhus.

Våra Adjuncter äro här. Oaktadt jag afrådt dem, hörer jag dock nu att de skola beslutit att upsöka Cancellern vid Medevi Brunn, ofelbarl. för att utverka dess förord till vinnande af Professors fullmakter. Jag är viss på att det misslyckas. Icke hafva de sagt mig att de löpa efter caracterer, men jag vet ej hvad annat ärende de kunde hafva af den vigt, att det lönte mödan att göra

en så lång resa. Malmström är deras Mentor och instruerar dem om alla de mått och utvägar de böra taga.

Men nu till Academiens Cameral-ärender. Jag var tillstädes i Högsta Rätten när Böndernes kring Männäis resnings ansökning där föredrogs. För min del var jag af den mening, att som något skäl till resning ej var företedt, så skulle det väl hvad de Sökanderne ålaggde vitesböter angick, förblifva vid Hof R:ns utslag, men som de tillika anhållit om nådig förklaring öfver Kongl. M:ts Bruket meddelte resolution (som rimligen ej syntes kunna tydas till det förstånd, att Skatte- och frälse-Jordägare deras rätt till sine Skogars disposition derig:m hade blifvit betagne), så borde Handlingarne lämnas till Cammar Expeditionen att först i Allmänna Beredningen och sedan med dess Betänkande hos Kongl. M:t föredragas. Samtelige de öfrige afslogo hela ansökningen simpliciter, och plaiderade i synnerhet Riksdrotzet efter vanligheten rätt nitiskt för Ugglas. Ändteligen medgafs under discoursen, att rättigheten till att söka förklaring altid stod vederbörande öpen och att för den orsak någon remiss derom från H. R:n ej vore nödig. Sedermera infann sig här en Deputation från Nystad, med en lång och af stadens Borgmästare i ganska starka termer författad skrift, deri de förestälde att genom ofvanberörde resolution staden alla utvägar till sin trähandels fortsättande voro afskurne; att staden derig:m hotades med ödesmål, m. m. Denna skrift aflämnade Deputerade vid en privat audience i Konungens egna händer. Enligt hvad en af dem sjelf mig berättade, har Konungen invändt, att Ugglas vore en hederlig och rättsint man; att Besvären emot honom måste vara ogrundade, och att staden ofelbarligen låtit förleda sig till sin klagan af hans ovänner. Då Deputerade deremot försäkrat, att alt hvad i skriften var anfördt, bestode i sanning, hade Konungen förvist dem till Rosenblad, hvilken åter ett par dagar derefter afspisat dem med löfte att någon slags expedition derom skulle afgå till Landshöfdingen.

Om så skedt, eller i hvad termer brefvet till Landshöfd:n varit ställdt, det känner jag icke. Men det ser jag förrut, att på den vägen för Staden ej mycket lärer blifva att vinna. Ugglas är en mägtig man och har ett oöfvervinnerligt medhåll. In transcursu bör jag nämna, att han innan kort måtte blifva synlig i Åbo. Han sade mig här om dagen att han ärnade sig till Männäis och frågade, om någon ting vore, som han till min tjenst i Finnland kunde uträtta. Han beklagade sig jämväl öfver Borgmästaren Eckman, som utan all anledning upviglat Nystads Borgerskap att skrika och klaga öfver honom. Att imedlertid Academien bör söka försvara sin och sina Bönders rätt är både nödvändigt och högst billigt. Jag borde dock ej tro, att ju en förklaring till Academiens förmon i denna

sak kunde vinnas. Att en sådan ansökning af vist folk anses med mycket missnöije är otvifvelaktigt. Men det får ej hjelpa.

Frågan om ägodelningen i Jämjärvi fjerding har visserligen kommit i ett krångligt skick. På hvad grund var det som K. M. 1790 ansåg Academiens talan vara försuten. I de af mig författade Besvären ser jag vara nämndt, att Academien innom Laga tid hade reserverat sig sin talan; hvarpå ock efter erhållen del af Chartor och Handlingar Besvär ingifne blifvit. Reservationer i sådana saker hafva altid ansedts gällande, då Parten i brist af Acta ej kunnat in termino med fullständig Deduction inkomma. Men imedlertid är det nu så sagt, att Academien förlorat fatalierne, och vid sådan beskaffenhet lärer annan hjelp ej vara öfrig, än att antingen söka förklaring öfver den strophe i utslaget som angår Öfverlopps jorden, eller ock af gunst och nåde om dess restitution anhålla. I anseende till det förra är det olyckligt, att fatalierne nu åter äro försutne. Men om man kunde räckna på någon faveur, skulle det dock ej hindra, att man ju kunde våga att derom göra ansökning. Man kunde säga, att Konungen tillaggt optionsrätten sjelfva *Hemmanen*, men ej *Landboerne*, såsom LandsHöfd. det behagat misstyda; att den rättigheten således borde Academien såsom Jordägare, men ej Bönderne tillkomma; att ehuruväl Räntan af öfverloppsjorden är K. M:t och kronan förbehållen, Academien, såsom innehafvare af all kronans rätt, derigenom ej kunde anses från samma ränta å sine hemmans opterade andelar i öfverloppsjorden utesluten; att i annat fall den inconvenience skulle upkomma, att Academien som sjelf ostridigt äger options rätten till Jorden, blefve kronans Landbo relative till öfverloppsjorden m. m. Om likväl denna utväg kunde synas betänkelig att vidtaga, så är i alla fall vägen öpen att söka återvinna Räntorne ex immensa gratia & misericordia.

Att Academien så i den ena som andra händelsen får Winter emot sig och jemte honom Cammar Collegium, det lärer kunna tagas för afgjordt. Den förre har altid visat sig Academien gramse, och söker naturligt vis en odödelig ära deri att under sin förvaltning hafva kunnat öka kronans Domainer. I Cammar Collegium känner jag ej heller någon, som en gång ville passera för Maecenat, så att följakteligen utgången beror af den nitälskan hvarmed Cancellern ville understödja Academiens petition och af den influence han kunde äga. Med hvad benägenhet den unge Konungen må ärna omfatta Läroverken, derom har man beklagel. ej heller ännu några decide-rande bevis i händerne.

Att i öfrigt några flere frihets år för Tionden än för Räntan ej kunna bestås, är onekeligt, såsom ock att Academien, så framt ej gamla privilegier aldeles omstörtas, måtte få behålla kronodelen

af Tionden af alla nya hemman innom Ikalis Sokns område. Grunden till tiondesättningen i Finnland, på de orter där viss tiondesättning nämligen blifvit införd, har eljest alt sedan K. Johan III:s tid varit den, att af all upodlad åker bör betalas *fyra* kappar af tunnlandet eller, som är det samma, *åtta* kappar af den årl. besådda åkern, så vida man där i landet brukar åkren i tvåsäde. Efter detta beräcknings sätt, och i fall åker upodlingen ej desto ifrigare befordras, torde tionden af de nya hemmanen komma att blifva nog ringa. Jag skulle hålla före, att den första tiondesättningen borde blifva endast provisionel med uttryckligt förbehåll, att efter 20 à 25 års förlopp ny jämnkning dermed måtte förrättas. Förmodeligen, om i synnerhet svedje hygge i det möijligaste skulle inskränckas, kunde ett sådant förbehåll icke blifva för åker-upodlingen hinderlig. Jag menar Allmogen redan begynt inse, att en förmonlig afkastning af aker-, än af Svedjebruk säkrare kan påräcknas.

Att de uptagne Torpen, som falla utom de gamle hemmanens ägolott, borde såsom upodlingar under dem bibehållas, det blefve, på sätt ock Bror sjelf anmärckt, ett betänkeligt påstående. Det är ofelbart, hvilket äfven Lands Contoiret i sitt utslag anfört, att dessa upodlingar icke kunna anses genom hemmans åboernes industrie vara tillkomne. Ganska få måste åtminstone de torpen vara, om hvilka det med billighet kunde sägas. Dessutom vore det ock, såsom Bror medgifver, stridande emot den principe Academien sjelf i andra Samfälligheter följt.

I går på ett Calas hos Gummer råkade jag Professor Lindquists Svägerska, fru Westerheim, som i sällskap med sin Mag:r Estlander, hvilken ock var där, gjordt en resa hit till Stockholm. De sade sig innom åtta dagar vara färdige att fara tillbaka.

Den rika fru Kniper, som dog emot slutet af förledit år, och af hvars till 23 à 24 tunnor guld ansedde egendom, om den kommit att gå i arf efter lag, LandsHöfd. Ugglas's fru skulle erhallit den betydligaste delen, har disponerat derom genom Testamente och tillaggt Ugglas endast 10,000 Riksd. Specie, om jag rätt mins. Fru Ugglas's Systerbarn, Bruks Patronen Barchaei Barn, som eljest, såsom fjärmare än deras Moster, till arf ej komma kunnat, har hon tillaggt en trydubbel summa eller 30,000 Rdr, så vida de genom sin afl. Faders misshushållning och gjorde Banquerut, råkat i torftiga vilkor. Dessutom har hon gifvit stora summor till Enkehuset, till Drottninghuset, till Gubbhuset och till gamla ogifta Jungfrurs underhåll. Det vackra Christinaeberg har hon testamenterat till Pomeresch, som haft hennes affairer om händer, dock med vilkor, att han deremot skulle erlägga 12,000 Rdr till de åtskillige af henne

gjorde stiftningar. Som det säges, skall Pomeresch vara villrådig, antingen han skall antaga Testamentet eller icke.

Assessor Björckbohm sade mig, att fru Haartman disponerat om sitt Rusthåll Haga till sin afl. Broders, Protonotarien Nylanders Barns förmon, och att det således ej skall kunna säljas. Förre Studenten Enberg, som gifte sig med Advocaten Aeimelaei frånskilda hustru och i förl. år tagit värfning vid Gardet, skall på ett Gardets sjukhus här i staden för någon tid sedan aflidit.

D. 14 Julii. Nu får jag fortsätta föregående Bref. Våre Adjuncter hade fått förnimma, det Cancellern ofördröijel. vore införväntande till staden; och derföre inställde de sin resa till Medevi och foro deremot till Upsala, hvarifrån de efter ett dygns vistande där i staden, i Söndags om morgonen återkommo. Också hemkom Cancellern i förrgår. Såsom dagel. sedermera sysslosatt med resor till Haga, för att där bivista Justitiae Conseilen, har jag än ej haft tillfälle att söka honom. Men jag skall göra det i morgon, då jag otvifvelaktigt får höra hvad vare Sollicitanter haft att insinuera. I dag sades på Haga af Stats Secret:n Grefve Barck och flere, att Konungen nästa lördag ärnar anträda en resa sjöledes till Carlscrona, och att Hans M:t torde derifrån med en Fregatt låta sätta sig öfver till Revel. Detta är ganska troligt, men allting hålles sa mysterieust!

Som våre Adjuncter i morgon bittida skola afresa, så afsänder jag nu detta med dem. Jag skulle ock nu skicka Hyres Contractet, men jag kom kl. 1 från Haga och kan nu mera ej få stämpladt papper. Det skall innan måndagen afgå med Björckbohm. Jag unnar Bror gierna mitt arbetsrum, men deremot måste jag förbehålla mig säkert förvar för min egendom, som där nu ligger. Hyres summan utsätter jag till 1500 d. kopp:mt. Trägården önskar jag måtte väl skötas, för ett hushåll lönar det säkert mödan. Jag hörer att min Syrenhäck sedan min afresa ej blifvit klippt; det är oförsvarligt, nu måste ock den ansas. Om Stenfotens reparation anmodar jag Mag:r Hjelt. Jag fruktar det är prècis samma stenfot, den jag för 8 år sedan lät omsätta. Då ville jag ändtel. skaffa mig sprängd sten för att få den varaktigare, men då försäkrade mig mina timmermän att de af den förra stenen skulle sätta den så fast och stadig att den evärdel. blefve ståndande.

Nu i 10 à 12 dagar hafva vi haft jämn och stark värme. Höbergningen är börjad, och slår väl före. Om god årsväxt är ock det bästa hopp. Nagon del af säden ligger ock här af rägn nedslagen, men ej till den grad att Landtmännen deröfver hade orsak att allarmeras.

Brors sidsta af d. 6 hujus fick jag d. 10, jemte en Sedel pa

Tio Rdr. Doctor Lüdeke har lofvat mig räckning i dessa dagar, och jag skall så snart jag får den betala hans fordran. Ännu suppliserar jag att få någon underrättelse om Bökman. Hans framkomst interesserar mig alt för mycket. Af Studenten Castrén har jag än ej hört. Men mig säges, att ett eller annat Åbo fartyg i går ankommit. Förmodeligen har Bror råkat Schultén. Han kan säga mycket mundteligen, hvarom jag således ej behöfver skrifva. Innan kort hoppas jag få svar om Sernsköldska Böckerna. Förlåt mig; jag har oändel. kort om tid. Hälsa alla vänner!

Hof R. R. Ziervogel är rest på landet. Brefvet lämnade jag till HofR. Posten Bergwaldt, som försäkrade att ofördröijel. framskaffa det till honom där han är.

Ryttm. Adlersparre reste i dessa dagar på landet till någon tid och bad vid afresan om sin oändel. hälsning till Bror.

CXVIII.

Stockholm d. 18 Julii 1797.

S. T. Med Adjuncten Sundvall skref jag till Bror en lång Epistel. I nästa fredag, med Assessor Björckbohm, som då afreser, skall en ditto följa, jemte Hyres Contractet.

Doctor Lüdeke var hos mig d. 15 hujus och erhöll emot dess närlaggde quitto för Brors räckning *Tjugu* Riksd. 24 sk.

Konungen afreste nästnämnde dag före midd. Land vägen åt Carlscrona. Derifrån skall Hans M:t gå på kryssning uppå en Fregatt ut på Redden utan för Revel, där par surprise Kejsaren skall träffas.

Af Sernsköldska Böckerne hafva vid inpackningen tvänne Duodecer Hippocratis Aphorismi Graece & Lat. och Ciceronis Epistolae ad Familiares på Franska öfversatte Tom IV:de blifvit utelämnade, och de skola med Björckbohm öfverstyras. I ett bref till Herr Biskopen, som nu afgår, har jag till Kongl. Academiens tjenst recommenderat en skicklig Ritmästare, som dock sjelf skall kunna föda sig genom Portrait- och Decorations målning. Vill Kongl. Academien unna honom sitt försvar, skall det vara mig kärt, ehuru saken för öfrigt mig för ingen del angår. Vidlöftigare har jag derom nämnt i min åberopade skrifvelse till Herr Biskopen. Postens afgång nödgar mig att sluta. Hälsa alla vänner! Jag är beständigt Min Herr Broders

ödmjuke tjenare
Matth. Calonius.

CXIX.

Stockholm d. 21 Julii 1797.

S. T. Enligt mitt sidsta med Posten d. 18 hujus afföljer nu härhos Hyres Contractet. Jag hoppas Bror finner sig nögd med vilkoren. I särskildt Bref till Mag:r Hjelt anmodar jag honom äfven att låta reparera stenfoten med hvad mera som nu genast tarfvar förbättring. Jag bilägger ock härhos de tvänne förr omnämnde till Sernsköldska donationen hörande Böcker, samt Tredje Häftet af Litteratur journalen, som i praenumeration kostar 1 Rdr 24 skillingar.

Ännu har ej Cancellerns Expedition om de för ledig vordne Pastorater i Finnland besparde medel till Kongl. Maij:t afgått. Det skall likväl ske i nästa månad när Brandel hemkommer. Imedlertid har Cancellern af H. E. Prèsid. Baron Liljencrantz fått den underrättelse, att dessa medel nu utgjorde en Summa emellan 5 och 6000 Riksd. Han gör sig ock bästa hopp att kunna tillvinna Academien dessa penningar, hälst Beredningens betydligaste Ledamöter försäkrat att understödja hans ansökning. De tvänne Documenter rörande hvad af berörde pastoralier i Wasa och Heinola Landt Ränterier blifvit nedsatt lämnade jag ock till Cancellern att jämnföras med den upgift han om dem väntar sig af Baron Liljencrantz.

Konungens suite under resan består af Cammar Junk:n Öfverste Lieut:n Möllersvärd, Husar-Ryttmäst:n Grefve Piper, Secreteraren i Cabinettet Grefve Mörner, en ung, men skicklig yngling, och Lif Medicus Doctor Rung. Grefve De la Gardie är icke med, såsom jag i mitt bref till Biskopen orätt berättade. Hvad synes Bror om den förordnade Regeringen? I förrgår har LandsHöfd. Baron af Ugglas återkommit, att där taga sitt säte. Baron Kurcks sjuklighet af podager och hans förestaende resa till sitt Jordberga i Skåne har väl vållat, att han ej fått rum i Regeringen, hvars instruction för öfrigt, efter vanligheten, är mycket inskränckt.

Legations Secreteraren Bergstedt är efter en resa kring hela Levanten och Italien för någon tid sedan hitkommen. Han lånte mig här om dagen en Brochure, under Titul: Histoire ou Anecdotes sur la Revolution de Russie en l'année 1762, tryckt i Paris i detta år på 186 sidor i stor 8:o och författad af en afleden M:r Rulhiere,

som under sjelfva revolutionen var Legations Secreterare hos Franska Ministern i Petersburg. I företalet omnämnas de flera försök som Kejsarinnan Catherina II i lifstiden gjordt att bringa Manuscriptet utur sin auctors händer, och huru de alla, till och med hennes anbud af 30,000 gyllen fruktlöst aflupit, samt hvad verksam del Duc de Choiseul tagit i Herr Rulhieres protection emot åtskillige emot honom vidtagne våldsamma anläggningar. Berättelsen synes med en djup kännedom af Ryska Hofvets då varande ställning och med mycken oväldughet vara författad. En Grefve Soltikoff, Kejsarinnans förste, och på Cancellern Bestuchefs alfvarliga proposition samt med Kejsarinnan Elisabeths tillstånd antagne Amant, påstås varit fader till nu regerande Kejsaren; att Stanislaus Poniatovski först ett par år derefter, genom Engelska Ambassadeuren Chevalier Williams bemedling fått tillträde till henne etc.; att Orloff, Favoriten, och Prinsessan Aschekoff, den samma, som sedan var President för Wetenskaps Academien och kallades i Avisorne d'Aschkoff, Syster till Peter III Maitresse Grefvinnan Woronzoff, varit de hufvudpersoner, som anlagt och utfört revolutionen; att Generalen Orloff och en vid namn Teploff, med tillkalladt biträde af den yngste Prins Baratinskoi och Potemkin, då 17 år gammal, varit de som ändtel. sedan Kejsaren vägrat att dricka ut det andra Brännvins glaset, de honom velat påtruga, kastat honom under sig och med en Serviette, den de knutit om hans hals, strypt honom. Denna piece förtjenar att både läsas och ägas. Den är så ganska circonstancié. Jag skall söka att skaffa mig den. Af de la Marches Anecdoter rörande samma revolution blir man föga upbyggd. Det synes att han kände något af saken, men ej alt. Till äfventyrs torde den författaren ej heller vågat skrifva alt hvad han vetat. Kan ock hända, att Tyska öfversättningen, den jag äger, icke är lik med originalet.

De 2:ne General Adjutanter, som sitta i Regeringen, äro Baron Mörner och Cronstedt. Den senare har jag sedt endast en passant. Men den förre, under en antagen air af popularité, är en despotisk seigneur, åtminstone så länge som han tror sig äga Konungens faveur. I sitt innehafvande Calmar Reg:te huserar han med Officers Corpsen ganska strängt. Efter mitt omdöme var det icke någon brist på verkelig Juridisk visshet, utan endast faveur, som determinerade vederbörande i Hartvallska saken. — Det är obegripligt med de Finnska Krigs-Articlarne. Nu har Cancellie Collegium kringsändt den här tryckta (och af Kyrkoh. Hoeckert på Åland författade) Finska öfversättning till samtel. Regementerne. För all den persilja som Gummer pratat för mig, har ej någon inhibition afgått emot Polonska öfversättningens tryckning. Nu har jag satt General

Auditeurs ämbetet i rörelse för att förekomma det två olika öfversättningar till åstadkommande af allmän oreda och förargelse ej måga utkomma. Men jag supponerar att Polons opus är tryckt, innan Gyllenborg hinner fram med sitt memorial. Gud nade oss för våra Ämbetsmän!!

Drottningholm skall i denna sommar stå öde. Enke Drott:n torde i denna vecka, sedan sommarns fägring väl sedt sitt slut, flytta till Ulricsdal. Efter en långvarig stark värme hade vi i går några starka rägnskurar, dock hördes ingen åska. En Parm hö säljes nu i Stockholm för 250 dl. kopp:mt, ett pris hvartill det på många tider ej lärer fallit.

Tredje häftet af Litteratur journalen var ej färdigt då jag nu skickade derefter, och lofvades först i nästa vecka. Det medföljer således icke. Hälsa alla vänner! Må väl!

Apostille. Sasom af Hyres Contractet synes, har jag anmodat Mag:r Hjelt att författa en specification på alla mina i Åbo, dels i mitt förra arbetsrum, dels ock i vagnslidret och annorstädes qvar lämnade hushålls saker. Jag är högst bekymrad, hvar Bror skall få utväg att förvara dem, sedan Bror ändtel. vill hafva det nämnda rumet till sin disposition. Åtskilligt kan väl inläggas i stenhvalfvet, men huru vill det förekommas att genom tjenstefolket icke alt hvad dit sättes tillgripes och skingras. Uppe i vinden å öfre Byggningen kunde ock en del saker sättas, men då borde där göras en afplankning med lås och nyckel till. Böckerne torde vara de enda, som från gården i något annat förvaringsrum kunde bortflyttas. Alt detta får Bror närmare öfverlägga om med Magister Hjelt. Hvad jag beder om är, att mitt husgeråd, hvari en hop penningar ligga, ej må lämnas vind för våg. Jag fruktar, att mycket redan är fördärfvadt och genom fru Fredenskölds folk bortsläpadt.

CXX.

Stockholm d. 31 Julii 1797.

S. T. Disputationerne med Castrén, har jag icke genom honom, utan på erhållit bud af Skepparen, förmedelst min egen utskickade riktigt erhållit. Tackar imedlertid ödmjukast för Brors omak med denna expedition. Brefvet af d. 24 Julii undfick jag i fredags. Jag hoppas att Lüdekes quittence å g:m mig emottagne $20^1/_2$ Rdr allaredan måste ankommit.

Nu här innelyckt afföljer Tredje häftet af Litteratur Journalen och tre handskrifne Cataloguer å Böcker etc. om hvilkas skyndsamma communication Doctor Lüdeke i Lördags behagade mig anmoda. Om någon requisition sker eller icke, återväntas dock dessa förtekningar i alla fall.

Af Tidningarne ser Bror, att Konungen farit öfver till Stralsund. Sub rosa silentii absolutissimi får jag berätta, att efter all liknelse negociation om Ryska giftermålet är uphäfven, och Budberg skall afresa härifrån innan kort. Herren är nu stadd på en friare-resa, och try gemåler äro, enligt hvad folket gissar, honom föreslagne, nämligen 1) Franska Prinsessan, den olyckl. Ludvig XVI dotter Maria Theres. Charlotte född d. d. 19 Decemb. 1778, 2) Prinsessan af Hessen Darmstadt Lovisa Carol. Eleonora etc. född d. 16 Januarii 1779, och 3) Prinsessan af Baden, Syster till den äldre Ryska Storfurstinnan, Friderica Dorothea Wilhelmina, född d. 12 Martii 1781. Många frukta, hvilket endast några få önska, att valet torde stadna vid den förstnämnda. Jag tror dock ej att så sker. Tänck hvad skara Emigranter då komme att falla oss till last, att förtiga oändel. andra inconveniencer. Imedlertid är det undransvärdt, att all ting med så ogenomträngelig hemlighet kan bedrifvas och alla demarcher i sin början med så skenbara färger öfverstrykas.

Bror lärer sedt, att man in Synodo i Upsala ventilerat articlarne de Gratia Dei & de vocatione i Benzelii Repetitio. Här i Ärkestiftet har man dock altid tillförene, såsom i alla andra Stift där Tryckerier äro, utgifvit lärda, rätt orthodoxa afhandlingar. Att man nu från denna (för Lärans renhets stadfästande så nyttiga) sed afvikit, dertill har orsaken varit, att auctor & designatus Praeses Professor Doctor Christiernin af Theologiska Faculteten vid dess censur blifvit beträdd att hafva insmygt irriga, tvetydiga och till störande af unitas fidei ländande skadeliga meningar. Andra säga, att felet endast består i någon ändring med formula loquendi, som han sig företagit att föreslå. Andra åter, att han deri inblandat något gräl emot den högt protegerade Kantiska Philosophien. Jag kan, af egen kunskap eller eget omdöme, ingen ting säga härom.

Bergstedt har gifvit mig 2:ne hosföljande Fransöska koppar mynt och en Genuesisk dl. af silfver, dem Bror täckes employera i Acad:s lilla myntsamling. Jag är ej myntsamlare och således ej heller belåten med att behålla dem.

Bland min i Åbo varande egendom är en Reflexions spegel med fot och dertill hörande två inbundne volumer af prospecter öfver Städer. Var gunstig och laga så, att de i höst varda hit öfverstyrde. Spegeln kan lossas från sin fot och så inpackas för att ej skadas. Huru är det, hafva Schinmejerska Cataloguerne som jag

skickade till Hellenius, sedan kommit till rätta? Min tid är kort. Hälsa alla närvarande vänner. Anecdoten om Konungens resa kan likväl förtros åt H. Biskopen jemte anmälan af min ödmjuka vördnad. Må väl!

Af den nyss utkomne Beskrifn. om Acaciae Trädet och dess plantering följer ett Expl:r jemte ett convolut Frön, för att med dem vid min gård anställa försök.

CXXI.

Stockholm d. 11 Aug. 1797.

S. T. Den 5 hujus hade jag den äran att erhålla Brors bref af d. 31 Julii jemte de dervid bilaggde Handlingar rörande storskiftet i Jämjärvi fjerding. Visserligen är denna sak nu mera, och sedan K. M:t genom dess utslag d. 8 Martii 1790, förklarat LandsHöfdingens Resolution af d. 18 September 1784 hafva vunnit Laga kraft och Lands Höfd:ns senare utslag af d. 4 November 1793, i följe hvaraf de under Torpen upodlade ägor ej skulle kunna bibehallas under de Hemman med hvilkas tillåtelse torpen uptagne blifvit, försatt uti en högst krånglig och äfventyrlig belägenhet. Efter dessa nu nämnde Lands Höfd:ns resolutioner har Ägodelnings R:n sig rättat så väl i utslaget af d. 3 Nov. 1788, som ock i det sidsta af d. 28 nästförledne Junii. Hvad annat remedium juris skall nu häremot kunna gifvas, än att söka resning i bägge Lands Höfd:ns resolutioner, af hvilka Ägodelnings R:ns händer varit så bundne, att den ej annorlunda kunnat döma än som skedt? Också är nu mera tiden till Besvär öfver Ägodeln. R:ns senaste dom försuten. Den utgick d. 30 Julii, och af Brors Bref kan jag ej finna, om fatalierne till vidare Deductions ingifvande, genom någon Reservations skrift dessförinnan blifvit förvarade. Derigenom är likväl ingen ting förlorat; ty resning blir ändå det enda medel, som skall hjelpa Academien, om eljest den kan vinnas, hvarom jag imedlertid högeligen tviflar. Nu för tiden ser man förnämligast på kronans omedelbara vinst. Jag känner ingen så långtänckt, som skulle inse att genom den lilla tillökning i sina Räntor, som Academien på denna väg kunde vinna, kronan i framtiden undsluppe många utgifter för Academien, som en gång utan Statens vanheder ej kunde henne vägras. Någon torde ock finnas, som väl förmådde se så långt, men som likväl hölle det för mera konungsligt och lysande att vid trängande behof gifva

Academien några hundrade Riksdaler till dess Byggnader etc., såsom en nådepenning.

Nuvarande Presid:n i Cammar Collegio är en man, som med köld och indifference anser alt som ej rörer hans eget Stånd. Då ändtel. här dess interesse ej är i fråga, gifver han ofelbart kronan företräde framför Academien, hälst man på kortaste väg kan komma från saken. Cammar R. Lilljenheim, som har närmaste befattningen med Finnska sakerne, är Winter så tillgifven, att det i hans sinne vore ett crimen laesae att gå från hans mening. Från Cammar Collegii sida är således, tvärt emot dess egen på Schröderheims och Wetterstedts tillställning år 1786 yttrade idée, intet annat än motstånd att vänta, och i Högsta Domstolen finnes sannerligen ingen, som ville öpna sin munn till Academiens förmon. I sådan belägenhet och efter det jag länge grubblat häruppå fram och tillbaka, stadnar jag i samma tanka som Bror att låta altsammans hvila till dess LandsHöfdingen yttrat sig om öfverloppsjorden och hvem den skall tillfalla antingen Academien eller Bönderne, och då, hurudant ock utslaget blifva må, söka att af gunst och nåde återvinna all den förmon Academien genom Lands Höfdingens resol. af d. 18 Sept. 1784 Academien frångått. Det blir icke svårt att föreställa den saken ganska plausible och att på beskedligt manér, utan all anstötlighet visa ofoget af hvad Academien härutinnan öfvergått, och huru det i sjelfva verket är alt det samma för kronan antingen hon sjelf behåller denna öfverloppsjord eller ock låter efter den först etablerade principen Academien få den till goda njuta. Jag skall vid tillfälle och i förväg projectera denna skrift till Herrarnes censur; men dessförinnan önskade jag få en afskrift af Lands Höfd:ns sidstnämnde utslag af 1784, som nu ej medfölgt och i Konungens utslag af d. 8 Mart. 1790 till sitt innehåll ganska tvetydigt uprepas, såsom skulle näml. derig:m varit förordnadt, att hela Jämjärvi fjerding skulle utan afseende på hemmanens häfderåer anses för en *Samfällighet*, hvilket ofelbarligen ville säga någon ting annat, än att den vore, sasom Ägodelnings Rätten sedan förklarat, *en del* af den stora dertill stötande *Krono-Allmänningen*. Det är ock märkeligt att 1784 års resol. är äldre än Konungens rescript af d. 31 Mart. 1786, hvarig:m öfverloppsjorden å Academie hemman blef Academien uplåten.

Vid sin afresa hade Konungen till da varande General Adjutanten af Landt Arméen Baron Mörner lämnat en förseglad billet, med påskrift att den andra måndagen derefter eller d. 24 Julii kl. 11 f. m. i Regeringen skulle upbrytas. Det skedde, och billeten innehöll, att Mörners säte i Regeringen då skulle uphöra och intagas af Generalen Grefve Wachtmeister, Drotzets Broder, som derföre,

tillstädes kommen, emottog käppen och satte sig på stolen. Hvar Konungen nu är vet man icke. Af Tyska Gazetterne har Bror sedt, att han från Wismar tagit vägen till Ratzeburg och ärnat sig öfver Elbe strömen. Hvad utländske Posten i dag vidare kan hafva att säga om H. M:ts resa, får man till äfventyrs höra i afton.

I Upsala är ett nytt krig upkommit emellan Ärke B. och Professor Winbom. Ä. Bisk. hade bodat Consistorium hem till sig på en Lördags eftermiddag. Winbom svarade Pedellen att han ville infinna sig å Ämbetsrumet. Han gick dit, fann där ingen, gick hem och reste till sin Annexa. Detta har Ä. Bisk. angifvit som ett *Subordinations brott.* Winbom i sin förkl. har sagt, att Ä. B. då hvarken var sjuk eller opasslig; att om ock så varit, han ej ägt rätt att kalla Consistorium hem till sig; att det väl någon gång förr skall skedt, då Winbom varit frånvarande, och att Ä. B. vid de tillfällen emottagit Ledamöterne i Nattråck och Toffler med Tobakspipa i munnen och spaserandes samt rökandes föredragit ärenderne; att vid ett dylikt tillfälle Prof. Wikman af honom blifvit misshandlad; att Winbom ej kunnat underkasta sig så ovärdigt sätt att hålla Consistorium, m. m. Saken är lämnad till Justitiae Cancellern, som synes inclinera till tentamina irenica. Hälsa alla vänner! Må väl!

När Doctor Blad kommer till Staden, skall han få sitt bref. Cancellern är bortrest på landet till en sin ogifta Syster, som skall ligga illa sjuk. L. Hfd. Rosenstein återkom i förrgår om afton.

Af den nu ankomne Tyska Posten synes, hvilket ock förrut förmodades, att H. M:t är i Pyrmont, ej, som där säges, för att dricka Brunn, utan för att conferera med Konungen i Preussen. Både denna och förre Postens Gazetter visa att någon eftertänkelig gjäsning i Paris börjar alt mer och mer tilltaga. Man känner ej Buonapartes afsikter. Troligen blir han Monark i Cispadanska republiquen, och huru det går med Frankrike kan föga röra honom som Corsican.

Willebrand drifver dock sin egennytta öfver alla gränsor! Härom dagen föredrogs Lieut:n Tjäders skrift deri han begärte till tryckning H. Domst. protocoll i saken med Hartvall. Ansök:n bifölls, men med någon synbarl. reluctance hos dem, som tillstyrckt den i Hof R:ns dom gjorda ändring.

CXXII.

Stockholm d. 14 Aug. 1797.

S. T. Sedan jag med sidsta Post d. 11 hujus hade den äran att skrifva Bror till, erhöll jag samma dag om aftonen Brors Bref af d. 7 ditto. Om Jämjärvi saken har jag redan yttrat mina tankar. De requirerade Böckerne — Adlersparre, Krigs Saml. 3 Delen häftad à 1: 44 och Läsn. i Bland. ämnen 4:de Delen H. à 20: — = Rdr 2, 16 sk. — följa härjemte att genom Skepparen Berg aflämnas. Jag har i denna tiden ofta skrifvit med resande Skeppsfolk, men det måste gått ganska långsamt med mine Brefs framkomst. Således vet jag ej ännu, om Lüdekes quittence å 20½ Rdr, som jag redan in Julio afsände, ankommit, att förtiga de senare remisser, om hvilka möijl. någon kundskap ej kunnat mig, innan Brors sidsta Bref afgick, meddelas.

Som jag ogörligen kan minnas hvad pris jag utsatte å Peringskölds Sturleson och Ejusd. Monumenta, dem jag Bror tillsände att till den Petersburgska Antiquarien föryttras, och jag ej heller på min för detta skedde begäran kunnat af Bror få någon underrättelse, hvad Bror för dem erhållit: så beder jag än ytterligare ödmjukast att Bror täcktes mig derom avertera, på det jag må kunna bringa vår räckning i full redighet. Jag menar, när jag godtgör mig dessa Böckers värde, ehvad det är mer eller mindre, och de 1⅙ Rdr, som jag till praenumeration å Åbo Tidn. insände men Frenckell ej ville emottaga, samt utgiften för Sernsköldske Böckerne En Rdr, jag då för det närvarande skall sitta i några Plåtars förskott för Brors commissioner.

Den förryckta Capitain Weissman, som nyligen blifvit hitförd för att söka bot för sin hufvudsvaghet, har kort efter ankomsten till denna ort fått tillfälle att störta sig ut genom ett fenster ned i gatan, hvarvid han så förfärl. till armar och refben samt bröst skall krossat sig, att han under de grufligaste plågor ligger i själtaget.

Hans Excellence Beckfries 75 år gl. har å sin gård i Skåne uti förra veckan aflidit. V. Presid:n Baron Köhler och Cammar Rådet Lagerheim hafva blifvit af Brodren Generalen Beckfries

anmodade att försegla all hans härvarande egendom, som varit lämnad i fru Lagmanskan Kochs händer.

Nu lärer Konungen vara i Pyrmont, för att med K. i Preussen negotiera om den composition som till Schwerinska Prinsessan skall erläggas. Konungen säges bjudit henne 4000 Rdr årligen i hennes lifstid, också om hon, som det förljudes, skulle blifva gift med Emil Leopold af Sachsen-Gotha; men denna offert har Preussiska Monarken funnit aldeles ovärdig och förolämpande. Det säges, att han proponerat något afträdande af Amterne Ploen och Neukloster å Wismarska Gebietet, som nu rendera kronan Sverige årligen omkring 12,000 Tyska Riksdaler. Men att ingå i denna abalienation, om det ock endast vore på Prinsessans lifstid, lärer Konungen anse betänkeligt. Huru han nu vill komma från denna Labyrinth, skall man längre fram få se. Det är ett brydsamt spel för en ung Herre, som till olycka ej har omkring sig några särdeles uplyste män och negociateurer. Men detta, som till en del kan vara löst sqvaller, får tils vidare ej omtalas.

Att Modéer är hufvudman i det ena samfundet är aldeles vist. Denna association skall nu bestå af åtminstone 800 om ej 900 Ledamöter kringspridde i alla Rikets landsändar, och de bestå af idel ofrälse. Om det hörer till samfundets grundlagar, att alle frälsemän skola vara excluderade, vet jag ej med visshet, men jag tror det är så, ty i en sådan myckenhet borde väl redan någon adelsman kunnat sig insmyga. Pehr Enebom är visserl. icke hufvudman för Fribyggarne, ehuru han väl torde vara en betydande medlem i deras Orden. De hafva inrättat en informations anstalt, som dirigeras af Nymansson, Registrator i Cancellie Collegio och Secreterare i Spanmåls-Committéen. Copisten Magister Reichardt och Magr Justander, Aboenses, äro bägge vid detta institutum tjenstgörande. Sällskapet begärte Kongl. M:ts stadfästelse derå för någon tid sedan. Cancellie Collegium tillstyrckte, att dermed kunde upskjutas, tills man fått erfara, om undervisnings inrättningen ville bära sig med Allmänhetens bifall och nöije. Vetenskaps Academien hade ej heller anhållit om Konungens protection förr än flere år efter det den genom sina lärorika Handlingar tillvunnit sig Publiquens aktning och approbation m. m. Detta förslag om upskof antogs af Konungen. Detta sällskap utgifver en *Journal för den allmänna uplysningen*, hvaraf flera häften, dem Bror måste sedt, redan utkommit. Man påstår, att pluraliteten af Ledamöterne äro Svedenborgianer. Dock känner jag ej hvad grund det äger. Mera härom en annan gång.

I dag sade mig Smalén i H. Domstolen, att enligt från Finnland ankomne underrättelser, Hof Rätts R. von Glan och Bergs Rådet Petersson nyligen skola g:m döden afgått. Tiden skyndar,

jag måste sluta. Jag har ej heller någonting mer denna gång att berätta om. Hälsa alla vänner! Må väl!!

P. S. Jag var i går till middag hos Grosshandl. Pehr Falk på Waldemars ön, och han bad mig anmäla hos Bror sin hälsning.

CXXIII.

Stockholm d. 15 Aug. 1797.

S. T. I går aflämnade jag till Skepp:n Berg ett till Bror ställdt paquett, innehållande Krigs Samlingarne 3:dje Delen och ett ytterligare Exemplar af 4:de st. af Läsning i Blandade ämnen samt dertill ett Bref. Ännu har på mina senaste bref något svar ej ankommit.

Härjemte tar jag mig den frihet att till Bror öfversända den af mig förrut omnämnde Ritmästaren Johan Eric Hedbergs Inlaga, med dertill hörande tvänne bevis. Det äldre af dem är ocharteradt, och derföre torde Bror låta dertill anskaffa ett ark stämpl. papper à 1 sk. som gör 1 sk. 7 rdst., för hvilka jag i räckning skall Bror creditera. Var sedan gunstig och befordra denna ansökning till föredragning. Jag har förr detta skrifvit Herr Biskopen derom till. Nog hade jag kunnat addressera Hedberg directe till Cancellern, men jag vill ej gjerna att någon Sökande annorlunda än på laglig väg må sig anmäla. Mannen quaestionis är efter samtl. vederbörandes intygande skicklig och modest, intagen af passion för sitt yrke m. m., så jag tror Academien skall finna sig nögd med honom.

Med den i dag ankomna utländska Posten spörjes ingen ting om vår Konung. Alt är tyst och stilla. Jag tror att näppeligen på 20 år sådant lugn varit i Riket.

Den olyckl. Weissman, om hvilken jag i mitt gåriga bref nämnde, skall än i dag vara vid lif, under obeskrifliga plågor. — Första hufvudmannen för Fribyggare Sällskapet har varit gl. Häradshöfd. Emanuel Drangel, han är ock än Chef för samfundet. Hans närmaste man är en Capitain af Artilleriet eller Fortification Sturtzenbecher, och näst honom en caracteriserad Cammar Råd Wahlström och sedan Nymansson, om hvilken jag förr nämnde.

Till den efter Bregaard lediga Post Commissarie sysslan i Hamburg äro 17 Sökande, om jag rätt mins, och bland dem Öfverste Rosenheim, Capitain Stiernwall, Lagman Sederholm, Expeditions Secreterarene Strandberg och Een, Secret:n i Cabinettet Netzel etc. Hälsa alla vänner! Må väl!

CXXIV.

Stockholm d. 31 Aug. 1797.

S. T. Af ett Herr Professor Gustaf Gadolins bref till mig af d. 24 hujus, har jag funnit att Bror gjort en resa till Björneborg, som ock måste varit orsaken, att jag å flere mine senare bref än ej erhållit svar.

Hvad jag förrut berättat Bror, är nu mera så vida sannadt, att H. M:t Konungen förlofvat sig med Regerande Hertigens i Baden äldste Sons dotter Friderica Dorothea Wilhelmina, f. d. 12 Mars 1781, en Systerdotter till nu varande drottningen i Preussen och Syster till Storfursten Alexander Paulovitsch's gemål. Hans Maij:t väntas hem i nästa vecka sidst. Den tillkommande Drottningen skall omkring d. 30 Sept. vara i Stralsund, dit hennes utsedde Hofstat, den samma som år 1795 utnämndes för den då tillämnade Drottningen, skall resa henne till mötes. Man tror, att hon d. 15 October circa anländer hit, och att Bilägret d. 1 November till äfventyrs torde för sig gå; hvarefter sejouren komme att blifva på Drottningholm till medium Decembris, vid hvilken tid Enkedrottningen torde kunna evacuera de rum H. M:t å Slottet innehafver. Det är Baron Taube, som negocierat detta mariage, och apparemment kommer han att få stark inflytelse på affairerne hädanefter. Till Post Commissarie sysslan uti Hamburg har Cancellie Collegium föreslagit Expeditions Secret:n Strandberg, Cabinetts Secreteraren Netzel och en Controlleur vid Post Contoiret i Stralsund, hvars namn jag ej minnes. Om Stiernwall utom förslag skulle få detta ämbete, så är det förrbemälde Barons verk.

En Assessor i Svea Hof Rätt Mannerhjerta, 27 à 28 år gl., slägting och protegé af RiksDrotzet, har företagit sig det oråd, att emot sine skuldsedlar, under hvilka han falskeligen teknat sine Camraters Assessorerne Sebenii den äldres och yngres, Stenmans och Hasenkampfs samt Advocat Fiscalen Öhrboms Borgen, uti Riksgälds Disconten uptaga diverse lån till emot 3000 Riksd. Af en händelse blef skälmstycket yppat i förrgår, hvarå han genast från Hof R:n där han då satt, upkallades till Police Cammaren, bekände brottet och sändes i förvar på högvakten där han nu sitter. Det

blir lustigt att se, om man med honom tillställer enahanda Comedie, som icke länge sedan speltes med en Grefve Cronhielm, Capitain af Gardet, som likaledes hade begått någon, ehuru mycket mindre grof falsification.

Adlerbeth har begynt utgifva sina Skalde skrifter, och jag sänder härhos den första Tomen af dem, som innehåller Theatrepiecer, de flesta förrut otryckta. Denna tom kostar häftad 40 sk. Af Rulhiere har jag fått mig ett Exemplar; de öfrige blefvo i hast utsålde, så att nu några ej finnas. Men än i höst väntar Silfverstolpe, att af dem få ett litet partie, då jag skall taga ett för Brors räckning.

Mina Prospect stycken jemte Spegeln har jag i dessa dagar riktigt fått genom Doctor Rutström, men honom sjelf har jag än ej råkat, ty för opasslighet har han hållit sig inne och jag har ej hunnit söka honom. Väderleken har ock varit så rägnaktig att gatorne nu äro lika så orena som annars i October eller November. Det ser illa ut med tröskningen här på Svenska sidan.

Bergstedt och Adlersparre bedja om sin hälsning till Bror, och jag om min till alla gynnare och vänner! Må väl!

CXXV.

Stockholm d. 26 Septemb. 1797.

S. T. Ändteligen d. 20 hujus fick jag ett bref från Bror af d. 11 ditto och i går ett annat af d. 18 ditto med deri innelyckte *Femton* Rdr i Riksgälds sedlar. Som Högsta Rätten satt hvarenda dag, utom Lördagen, i förleden vecka, så var jag så sysslosatt att jag ej en gång fick tillfälle att söka Kyrkoherden Cygnaeus, innan han kl. 12 om fredagen hade afrest. Jag trodde ej att han så hastigt skulle bli resefärdig.

Af de å det vid Brors förra bref bilaggde pro memoria nämnde Böcker har jag hos Silfverstolpe upköpt alla dem, som hos honom funnos, hvilka, i närslutne quitterade räckning uptagne kosta Tålf Rdr 44 sk. Dessutom har jag ock köpt två Expl. af Läsning i Blandade ämnen 5 och 6 st., som à 32 sk. hvardera Expl. häftadt kosta 1 Rdr 16 sk., så att af Brors sidsta Remiss nu mera hos mig innestå endast 36 sk. Selle Medicina Clinica finnes hos Fyrberg, men derföre begäres 5 Rdr 24 sk., och jag utber mig närmare ordres om den skall tagas till det priset. De öfriga Böckerne, som nu ej

kunnat erhållas, har jag beställt genom Silfverstolpe, och torde af dem en del fås än i denna höst. Med första Skepps lägenhet skall jag öfverstyra förenämnde upköpta Böcker med hvad mera dessförinnan kan requireras. Äfven som jag skall göra anstalt om det eskade Norrköpings hvet mjölet. Det måste jag köpa hos någon säker och pålitlig hökare, och hälst hos en vid namn Åkerblad, med hvilken jag för egen räckning nu i ett par år handlat, och om hvilken jag gör mig förvissad att han ej bedrager mig.

Nästa Lördag d. 30 dennes reser Konungen härifrån sin tillkommande gemål till mötes till Carlscrona. Huru Schwerinska Prinsessan blifvit tillfredsställd vet man ej med visshet. Den saken hörer tils vidare ad arcana regni. Det säges, att hon skall af Svea Rike i all sin lifstid undfå 6000 Rdr årligen, men om detta är nog grundadt, derom tviflar jag. Eljest lärer det vara bekant, att hon nu mera högtidl. är förlofvad med Arf-Prinsen af Sachsen Gotha. Vår Konungs giftermål med Prinsessan af Baden är afslutadt med Ryska hofvets goda minne och samtycke. Också skall denna Prinsessa vid sin till Petersburg gjorda resa blifvit regalerad med en ansenlig summa, som dock olika upgifves från 1 million Rubler till 100,000 ditto. Jag håller den minsta summan troligast. Det har sagts äfven här, att Baron Taube fått värdighet af Excellence, men med visshet vet man det icke. Sannolikt kan det vara af det skäl, att han som varit och ännu är där ute skall ledsaga den tillkommande Drottningen till Carlscrona. Hennes Hofstat afreste härifrån den 25 hujus om morgonen till Ystad, hvarifrån de vidare med Post Jakten skulle öfver till Stralsund och till Anclam där de skulle emottaga Henne. För dessa voro 155 hästar å alla Stationer upbådade.

Expeditions Secreteraren Strandberg blef nämnd till Post Commissarius efter Bregaard. Om det natten emellan d. 3 och 4 hujus i Paris timade eller rättare sagt dämpade och afvärgde uplopp meddela Tyska Avisorne omständelig underrättelse. Vid Gazette de Leide är en förtekning bifogad å alla de 65 deporterade syndare. De förnämste af dem äro ock i våra Tidningar upgifne. — Här berättas att för Presid:n Baron Reuterholm skall vara lyst i Strengnäs där Brudens moder är boende, men detta kan ock vara lika osant, som att det lysts i Töfsala. Åtminstone sade Hallenborg mig för en tid sedan, att det fruktades, det Brudgummen ville retirera sig ur spelet. Hans Excellence Reuterholm skall vistas på landet icke långt härifrån hos för detta Riks R. och Riks Marskalken Grefve Gyllenstierna. Här i Stockholm har han, sedan sin afresa i förleden höst, ej varit med sin fot. Jedeur gick i Conseilen, emot Beredningens tillstyrkande, från förslaget till Westerås Domprobsteri, och insattes derå i hans ställe Probsten och Kyrkoh. i Örebro Doctor

Waller; Christiernin, Professoren i Upsala, och Doctor Gottmark innehafva det första och andra rumet. Om jag ej gissar galet lärer Waller få sysslan. — Mannerhjerta är nu mera rymd. Han lärer och redan vara efterlyst i Åbo, dit han visserligen icke kommit. Den fameusa Ruuthska saken har Kongl. M:t nyligen återförvisat till Högsta Domstolen, att på nya skäl där uptagas. Handlingarne äro i dessa dagar communicerade med actor Expedit. Secret:n Edman.

Grefvinnan Armfelt, som icke länge sedan bortrest till sin man, har af Konungen återfordrat Frescati, och öfver hennes derom gjorda ansökning har H. Domst. redan sig utlåtit. Pluraliteten har tillstyrckt ett totalt afslag derå. Men en Ledamot har sagt, att hon väl ej kunde hafva något anspråk å jorden, som var en krono-förläning i hennes mans hand, den Konungen följaktel. kunde in totum återkalla; dock borde hon af åbyggnadens värde och Meliorations samt upodlings kostnaden efter laga husesyn och värdering njuta sin giftorätt till $^{1}/_{3}$ del, såsom hvilken henne af kronan ej kunde frántagas. Nu ankommer det på Konungen hvad han vill göra.

Bilägret kommer probablement att ske d. 1 Nov. här i Stockholm. Från Carlscrona kommer det höga Paret till Gripsholm, hvarest skall hvilas ett par dagar. Sedan stadnar man vid Fittja, där en Bro nu bygges, vid hvilken den tillkommande drottningen skall stiga i en Kongl. Slup att dermed öfverföras till Drottningholm, där hennes sejour blir till dess hon skall hålla sitt högtidl. intåg i Stockholm, hvarest i hörnet af Kongsholms torget öfver gatan en äreport, som nu är under arbete, skall upresas. Vid detta tillfälle skall hela Staden eclaireras. Ugglas är nu åter förordnad att förestå Öfver Ståthållare ämbetet, och skall denna hans befattning räcka in till dess alla Bilägers Féterne äro slutade.

En Lieutenant af Götha Gardet Oldenburg, Son till Rådmannen, har för enahanda brott som Mannerhjerta nyligen i tysthet blifvit undanskaffad. Han har dock ej bedragit Disconten, ej heller missbrukat andras än sin Faders och sin äldre Broders Gulldragarens namn. Desse utverkade derföre i god tid för honom afsked med accord och läto honom resa. Med sina negotiationer skall han ej hunnit till större summa än omkring 3000 Riksd. En Opera Danseuse, Mamsell Smedberg, påstås i synnerhet hafva bidragit att förföra och ruinera den stackarn.

Det första jag råkar Hans Excell. Baron Wachtmeister eller Brandel, skall jag påminna om expedition för Alopaeus. Låt mig veta när expedition från Consistorium afgår om Hedberg. Jag menar bland Academiens Handlingar skall finnas ett Kongl. M:ts Bref till både Academiens Canceller och Lands Höfd:n af d. 25 Julii 1749 af innehåll att Acad. Ritmästaren, om han tillika förstår Målare

konsten, skall äga frihet att med hvarjehanda målande betjena hvilken som hälst i Städerne och på Landet vill honom derom anlita. Dock är det ej att befara, att Hedberg någonsin nedlåter sig till slät målning. Han är i högre grad passionné för sin konst än att han ville skämma sin hand, som han säger. Beder om min hälsning till alla gynnare och vänner! Må väl!

P. S. Vill Bror vara god och befordra närlaggde bref till sin ägare, som lärer bo i Rauvala gård vid Tavastgatan.

CXXVI.

Stockholm d. 6 Octob. 1797.

S. T. Sedan mitt bref till Bror med Posten d. 26 Sept. nästförl. afgick, har jag fått tvänne Brors skrifvelser, det ena af d. 25 och det andra af d. 28 ditto. I mitt nämnde bref har jag redan svarat Bror på åtskilliga puncter, som i dessa senare brefven omröras. Nu måste jag vara ganska kort, ty jag har endast få minuter öfriga innan Posten afgår.

Den 3 hujus anlände Broder Sigfrid hit lyckel. och samma dag efter midd. hälsade jag på honom på sumpen och fann honom munter och vid godt lynne. Följande morgon intogs han på Lazarettet, och följdes dit af Kyrkoh. Wallenius, som allena bestyrt om den saken. Han är där väl logerad, har ock fått till sin uppassning en af Enkedrottningens Stalldrängar, en nu mera gift man, som förrut i ett och ett halft år varit i min tjenst. Honom har han för en plåt i veckan, och det faller äfven honom lätt att upvakta i Lazarettet, så vida han sjelf bor på Kongsholmen och skall passera där förbi när han går till och kommer från Enkedrottningens stall, som ligger in vid nya Kongsholms bron på denna sidan. Men om alt detta med mera lärer han sjelf i dag underrätta Bror.

Böckerne som jag köpt för Brors räckning, jemte Tryck- och Postpapperet samt Hvet mjölet afgå i morgon med Strömdahl. Vid min afresa från Åbo tog jag med mig Bachii Historia Jurisprudentiae Romanae, Editio tertia, den jag af Bror hade till låns. Som jag nu köpt mig femte uplagan af berörde Bok, utgifven i Leipzig 1796 i stor 8:o med vackra förbättringar af Aug. Cornel Stockmann, så återsänder jag Brors uplaga oskadd och ej illa medfaren. Jag låter ock medfölja en hand-edition af Ovidii Opera omnia den jag nyligen inropade på Björnstiernas auction för 12

sk., och detta civila pris lärer Bror derföre kunna erhålla af sina Studenter, så jag torde få uptaga denna i räckning oss emellan. Af Cataloguen öfver Eberhardts Bibliothek följer ock ett Expl. Denna samling skall säljas vid början af November. Visserligen vore deri åtskilliga för Kongl. Academien tjenliga böcker. På Björnstiernas auction inropade jag ock Peyrers fameuse Bok de Praeadamitis jemte dess bifogade Systema Theologicum ex hypothesi Praeadamitarum, en liten Duodece. Frågas om den finnes på Academiens Bibliothek.

Den tillkommande Drottningen anlände d. 2 hujus till Anclam; d. 3 skulle derifrån resas till Greifswald; d. 4 derifr. till Stralsund och där skulle rastas i två dagar; d. 7 skulle resas till Embarquerings platsen vid Pertz[?], och så åt Carlscrona. Efter resan derifrån blir det första nattlägret i Wexiö, det andra i Jönköping, det 3:dje, hvarest rastas, i Linköping, det 4:de i Norrköping, det 5:te i Nyköping, den 6:te på Gripsholm, hvarest rastas i några dagar. Capellet och opera Trouppen äro dit kallade. Derifr. sker resan till Drottningholm, då Konungen sjelf tils vidare begifver sig till Haga. Omkring d. 22 och 24 hujus väntar man Hans M:t hit.

Baron Otto Wrede, Directeur af artilleriet, är den General Adjutant som nu sitter i Regeringen. — Sedan det går så odrägeligen långt ut med Hedbergs ansökning om Ritmästare sysslan, är jag hjertel. förargad deröfver att jag skulle engagera mig med denna commission. Jag hade bordt förstå, att man dermed skulle utdraga i det längsta. Om dock Herrarne velat gifva promt afslag, skulle jag sluppit att vidare häri blifva solliciterad.

I Linköping har man begynt utgifva en Journal för Präster, som å 3 häften om året å 12 ark hvardera kan praenumereras på med 1 Rdr. Den lärer dock genom Consistorium vara annoncerad. Mera innan kort med Strömdahl. Jag hörer nu att han ej kommer att resa förr än vid början af nästa vecka. Det var väl att ändtel. mitt bref med Schinmeijerske Cataloguen kom till rätta. Hälsa alla vänner och gynnare! Må väl!!

Just när jag skulle försegla detta, ankom Brors skrifvelse af d. 2 hujus. Det var mig oändel. kärt att Hedbergs sak är expedierad, derigenom slipper jag hans idkeliga förfrågningar. Han skall gifta sig och ville ändtel. dessförinnan vara Academie Ritmästare. Eljest är han en verkel. beskedlig karl och obeskriflig älskare af sin profession. Det är skada att han har något svag hörsel.

Broder Sigfrid skall på Lazarettet månadtl. betala 6 Rdr. Det tros att han skall radicalement kunna botas. Jag har redan skickat honom Böcker, och jag tror mig kunna förse honom jämnt med amusant lecture. Efter ordres skall jag taga Selles Medicina Clinica, och Girtanner skall jag höra efter i morgon.

Icke har jag haft något anbud på min gård af Saçklén. Väl blef jag genom någon köpman för någon tid sedan tillfrågad om jag ville sälja den; och när jag dertill svarade nej, fick jag vidare ej veta på hvars vägnar frågan gjordes.

Jo! det är riktigt lyst i Strengnäs för Reuterholm och fröken Malm, så att nu mera svårl. bör tviflas att ju copulation snart skall gå för sig i Töfsala. Historien om Clas Fleming är beklagel. honom lik. Major Bruncrona reser härifr. endera dagen, men directe på Kimito. Må väl!

Den nya vekoskriften Telegraphen utgifves af en Capitain Nordforss, ordinnateur vid Operan. Debiten derå är svag. Merändels innehåller den tal hållna i Franska Directorium och 500 Rådet, öfversatte utur Gazette de Leide.

CXXVII.

Stockholm d. 9 Octob. 1797.

S. T. Jag trodde, jag skulle få tid att med Strömdahl skrifva ett långt bref, men beklagl. det låter sig nu ej göra. Han har brått om, och jag ändå brådare. Med honom affölja:

1:o) Ett paquett till Bror, hvari ligga de Exemplar, jag enl. mitt sidsta bref och då insänd räckning hos Silfverstolpe inköpt. 2:o) Ett ditto, innehållande Girtanner über die Venerischen Krankheiten, 1797, 3 Theile à Rdr 3: 24. och Selles Medicina Clinica 1797 à 2; = 5: 24. 3:o) Ett ditto med ett halft ris Postpapper à 2: 16; hvari ock finnes Bachii Hist. Jurispr. Rom., Ovidii O. och Eberhardtska Catal. samt Läsn. i bland. ämn. à 5: 6; = 7: 24. Å hvilka senare poster quitterade räckningar medfölja. Ännu har han med sig 4:o) Ett paquett från Fyrberg för Biskop Gadolin, hvari äfven ligga för Brors räckning 23 och 24:de Tomerne af Schröckhs Kirchen Geschichte, den Bror genom honom lärer bestält, och hvilka i min räckning ej inlöpa. Såsom ock 5:o) Ett paquett från Fyrberg till Hof Rätts Rådet Wallén, det Strömdahl lika med det förra lärer genom Skepparen låta framskaffa.

Förra gången då jag på Fyrbergs Boklåda efterfrågade Selles Medicina Clinica, fick jag där uti en ny dumm och slurfvig Bokhållare, som upgaf priset så enormt emot Exemplarets storlek, att jag ej vågade taga det. När jag nu fick i honom sjelf, blef priset derå det som räckn. utvisar.

De öfriga af Bror specificerade böcker finnas ej nu här, men de skola anskaffas, en del än i denna höst. Tryckpappret hos Utter har, efter min Beställning, Strömdahl sjelf uttagit och à 3 Rdr 8 sk. Riset betalt med Sex Rdr 16 sk. Till mig har han ock betalt ofvan anförde räckningar med 7 Rdr 24 sk. och i öfrigt lämnat till mig öfverskottet med fem Riksd. hvarföre Bror är crediterad.

Ännu beder jag en gång om underrättelse angående mina tvänne i Ryssland försålde böcker Sturleson och Peringsköld, att jag måtte kunna komma till full reda med min räckning. Jag har helt vist två resor förrut, men fruktlöst derom anhållit.

Hvete mjöl af den sort som är requirerad finnes ej för det närvarande. Om sådant inkommer innan Åbo boernes afresa, skall det ofelbarligen medfölja. Strömdahl har lika som jag lupit Staden omkring hos alla hökare och Spanmålshandlare derom, men alt förgäfves.

Här löpa man emellan 3:ne Fransöska bref, tryckte som det säges i Livorno (men efter mitt omdöme i Stockholm) från Grefve Munck, af hvilka det första och sidsta är ställdt till Konungen och det medlersta till Lagersvärd, Ministern, alla innehållande en stark sollicitation att få komma in i fäderneslandet för att justifiera sig. Det sidsta till Konungen är likväl en stark invective deröfver att Konungen låtit sina Ministrar förleda sig, att efter sitt anträde till Regeringen afslå hans ansökning om frihet att återkomma och återfå sina förra värdigheter. Brefven uplysa ingen ting i hufvudsaken af hans framfarna äfventyr; men Minorennitets regeringens underhandlingar med honom beskrifvas på en gemen sida. Men härom mera en annan gång.

I dag voro Ruuth & Edman in för H. Domstolen, den senare att påse in originali de nya documenterne. Han såg rätt nedslagen och decontenancerad ut. Dock har jag på två år ej sedt honom.

I Lördags om aftonen var jag hos Br. Sigfridus på Lazarettet. Hans Medici gifva slätt apparence. På en månad vill man göra försök. Om det dessförinnan ej vill lyckas, så gifves alt förloradt. En sådan dom är bedröflig att åhöra. Men han finner sjelf sig deri med en sund och förnuftig philosophie. Vill Bror vara gunstig och om min Mors dödsfall låta i Åbo Tidningen ändtel., införa medföljande notification, den samma, som jag ingaf till Inrikes Tidn. Hälsa alla vänner. Må väl!

CXXVIII.

Stockholm d. 24 Octob. 1797.

S. T. På tre consecutive Postdagar har jag erhållit min Brors angenäma Bref af d. 12, 16 och 19 hujus, och med det medlersta en Riksgälds Contoirets sedel på *Tio* Rdr, som å Brors Conto riktigt äro annoterade. Brefven till Broder Sigfrid har jag bägge egenhändigt aflämnat. Han är af sine Medici lämnad nästan utan all apparence. När man refererar sig på Guds allmakt, som all ting kan förvandla, så är lätt att förstå hvad sådant språk betyder. Också längtar han efter Schulténs Jakt såsom foglen efter ljusan dager. För min egen del tror jag, lika som han sjelf, att det är bäst för honom att komma åt sin hemort. Kommer han en gång från Lazarettet, så bör han ej räckna på mera än högst ett Doctors besök i månaden, och icke eller derpå, utan att hafva för dem aflagt dryg betalning. Jag beklagar den som skall vara sjuk i Stockholm! När han behöfver penningar, stå de hos mig till hans ordres.

I går om afton kl. kort efter 5 ankom H. K. H. tillkommande Drottningen till Drottningholm. Tillgången dervid ses af det tryckta Ceremonielet, hvilket jag gjerna skulle skickat, om det i Postporto ej kommit att kosta åtminstone trydubbelt emot sitt inköps pris af 12 sk. Det märkvärdiga jag i detta document blifvit varse, är att Rikets Biskopar, emot alla tiders bruk och Etiquette, blifvit nedsatte under alla Öfverstar. Jag vet ej om någon gjordt denna reflexion förrut, men mig föll hon straxt i ögonen. Det är likväl ej rådligt att häröfver göra några betragtelser.

Den tillkommande Drottningen beskrifves af dem som sedt henne i går vid upgången till Drottningholm Slott och som derom kunna döma, häldst sedan de ock betraktat henne under hela publique Spisningen, att vara lång till växten, med mörka hår och ögnebryn, af god taille, något långlagd i ansiktet, med något stor näsa, behaglig, men ej skön. Bilägret lärer ske i nästa tisdag d. 31 hujus. Man väntade denna högtid om fredagen d. 27 dennes, men man lärer ej hunnit med anstalterne.

Jag trodde Bror hos Fyrberg gjort någon requisition. Med hans remisse hade jag ej annan befattning än att jag på hans trägna

begäran emottog den till afsändande. Med nästa lägenhet får Bror tvänne häften af Litteratur Journalen, som legat hos mig öfver tre veckor.

Ruuthska saken var före ytterl. i dag och förekommer åter i morgon. Apparemment blir dermed ej slut förr än vid medium Novembris. I morgon i Conseilen torde frågan om Frescati afgöras. Det är ej min tour att vara där; och jag är beklagl. ensam om min mening.

Många märkvärdiga gårdsköp hafva här nyl. blifvit afslutne. Spanske Legations Secret:n Moreno har köpt Brandelii hus vid Drottninge gatan för 22,500 Rdr in Banco. Den unge Grefve Gyllenstolpe har af Cammar R. Stockenström köpt Ingemarshof för 15,500 Rdr ditto. BruksPatron Hassel har ock köpt Cammar Rådet Troilii hus vid Malmtorgs gatan för 28,000 Rdr Banco. Vår Canceller som bor där fruktar att bli upsagd från sin våning med nästa fardag. Dübenska palais är ock såldt på Blasii holmen, men hvarken priset eller köparen kan jag mig nu erinra. För Pechlinska huset, nu efter sidsta branden repareradt och i stånd satt, har man bjudit före 50,000 Rdr, men Grefve Cronhielm, mågen, som äger det, vill ändtel. hafva 54,000 Rdr.

Jag har afcopierat de i mitt förra omnämnda Brefven. Det mästa uti dem består af en tom declamation med stora ord. Icke dess mindre kan det vara roligt att äga dem. — A propos, det är en Baron Fock, måg till Hofmarsk:n Falckert, som köpt Dübenska huset.

H. E. Baron Reuterholm köpte formligen af Commerce R. Rothstein en egendom Nyckelviken, lydande under Danviks Hospital, med förfallen åbyggnad af trä för 10,000 Rdr Banco; men som hans morfars Gyllenstiernas portrait i Lebensgrösse ej fick rum i de låga krypen, uphäfde han handelen och nödgades eftergifva 500 Rdr af hvad han derpå betalt. Af denna handel har man gjort mycken persifflage.

Det är ej allenast å Sturleson utan ock å Peringskölds Monumenta, som jag åstundar veta försälgnings priset. Hälsa alla vänner! Må väl!!

CXXIX.

Stockholm d. 1 Novemb. 1797.

S. T. Af Brors i dag ankomna angenäma Bref af d. 26 nästl. finner jag att mitt sidsta bref med Posten då ännu ej framhunnit; men nu mera lärer det ofelbarligen vara anländt.

Schulténs fartyg är här, och torde i dag eller i öfvermorgon afresa. I den förhoppning skrifver jag detta. Broder Sigfrid afseglar då tillika från denna ort, där han beklagl. icke kunnat räckna många rätt nögda stunder. Hvad honom angår, det alt kan han sjelf bättre beskrifva. I alla fall torde det förtjena, att han fortfar med den Skjörbjuggs cur Doctor Bladh, såsom en sagax conjectator, för honom tillstyrckt. Han misstänker hela åkomman att vara en påfölgd af skjörbjugg och att icke innefatta någon ting kräftaktigt. Det vore en stor lycka, om hans förmodan af utgången skulle besannas.

Här innelyckt följa de två sidsta häften af Litteratur-journalen. Ceremonialet med dess bihang lärer Bror redan sedt, och derföre anser jag onödigt att skicka det. I går geck Bilägret för sig, kl. 7, sedan Drottningen kl. emot 2 e. m. med anständig stât kom intågande från Drottningholm. Derunder hade jag tillfälle att se henne ansikte emot ansikte. Jag fann henne lagom lång till växten, med trindt ansikte, mörka hår och ögonbryn och verkeligen vacker. Svårligen kan jag förklara, huru de som sågo henne vid ankomsten till Drottningholm, kunde säga, att hon vore långlaggd i ansiktet. Det är hon visserligen icke. Kan hända, att vid sken af ljus och facklor någon lusus opticus förvillat deras omdöme. Också feck jag en billet att i Slottskyrkan bivista copulations ceremonien, men som man dervid skulle vara klädd i Gala drägt, kunde jag mig deraf ej begagna. Spectaclerne skall jag dock bivista, emedan jag tror, att jag då får nyttja antingen rent af svart drägt eller ock den svart och röda Hofdrägten, den jag långt förr detta mig förskaffat, ânskönt jag till dato ej haft den på min kropp. Efter mitt omdöme var folkets Enthousiasme vid intåget icke så stor som jag hade förmodat.

Med Riks Cancellers ämbetet förestår utan tvifvel ändring med det aldraförsta. Till äfventyrs är den redan skedd. Apparemment succederas Fridric Sparre af Envoyen Celsing, en jämn, klok och erfaren man, circa 60 år gl. Generalen Baron Taube och Envoyén Asp skola varit i fråga, i synnerhet den senare. Ryktet lärer redan berättat, huruledes Öfver Hofmästarinnan Grefvinnan Piper, född Ekeblad, uti Anclam och Stralsund tillatit sig en rangtvist med Drottningens fru moder Arf Prinsessan af Baden, framför hvilken hon, under åberopande af Westphaliska freden m. m. prètenderat att njuta företräde. Efter all liknelse blir hon ej gammal i tjensten. Hertig Carl är mycket opasslig, och Medici säga att hans peripneumonie i sommars verkat hos honom en galloperande lungsot. Vid den stora prèsentationen hos Enkedrottningen i Lördags d. 28 October, den första som sedan min hitkomst skedt hos henne, var jämväl jag tillstädes och fann gumman rätt munter och artig. Där råkade jag LandsHöfd. Tandefelt, den jag förrut ej hade sedt. Samlingen var rätt ansenlig, och som jag sedermera hört, skall gumman deraf varit mycket flatterad. En Spansk Minister Marquis de Girre[?] och en Portugisisk ditto Marquis Correa äro nyl. ankomne, ingendera i Ceremonie ärender, utan i verkeliga Stats-affairer.

Det är vist att Ryska hofvet ej svarat på Konungens notifications Bref om sin förmälning. För den orsak afgår nu ej heller någon som notificerar hos det Hofvet Konungens Biläger. Detta groll lärer dock ej utbrista i några realiteter. Man talar här mycket om någon differend, som upkommit emellan bägge hofven i anledning af någon Brädlast, som Fru Forselles vid Strömfors bort accorderat till Ryska kronan, men Tullförvaltaren Pihlfors i Lovisa skall velat anhålla under beslag, på den grund att den utgående Sjötullen ej blifvit derföre betald. En sådan bagatelle kan rimligen ej blifva någon krigsorsak.

I det ofvanberörde Ceremonialet hafva tvänne articler förekommit mig märkvärdiga, den *ena*, att Konungen, *så vida han ej ännu är krönt*, kommer under vignings acten att nyttja sin arffursteliga drägt och krona, och den *andra*, att emot Rikets och Hofvets gamla Etiquette, Biskoparne blifvit nedsatte under alla Öfverstarne. Jag erinrar mig af denna anledning huruledes Hertigen, då han under sin Regering skulle påtekna den fordom så kallade Historiska Allmanacken, sedermera *Civil och Krigs Calendern*, med egen hög hand ändrade detta senare namnet, så det för framtiden skulle blifva *Krigs och Civil Calender*. — Ännu fortfar man att påstå, det Grefve Ruuth i dessa dagar skall utnämnas till den lediga Öfver Ståthållare sysslan härstädes.

Jag beklagar oändeligen Brors iråkade sjuklighet. Sannerligen

tror jag Bror skulle göra sig sjelf, Academien och fäderneslandet en stor tjenst, om Bror nu, då åren begynna tilltaga, ville förskona sig för det omåttel. trägna arbete, hvarmed Bror redan nog länge uthärdat. Själens ouphörliga och nästan aldrig relacherade action måste väl en gång bringa kroppsmachinens ressorter i olag. Lagom möda och deremellan ledighet torde för Bror blifva det säkraste botemedlet.

Jag önskade gjerna mina stora trän på gården conserverade, så framt olägenheten af dem ej blefve desto större. Häcken i förre Classonska täppan emot ån kunde jag förplikta ägaren att låta klippa till den högd som planket hafver, om han ej ville förstå sig dertill i godo. Jag har en af stadens Rådstufvu Rätt stadfästad förening emellan Haartman och Rappe, då den senare fick tillösa sig denna då ödeliggande plan, af innehåll att planket deromkring aldrig finge göras högre än det nu är, och att ingen byggnad derå borde upföras till hinder af prospecten för den motliggande Byggningen på min gård. Sedermera upsatte väl Classon sitt Lusthus mig till meen, och ehuru jag derå ej gjorde åtal, kunde det dock ej hindra mig att forcera honom till att fälla sin häck. Det gjorde jag ock en gång. Men sedermera lärer häcken åter vuxit så hög att den om sommaren betager all utsikt till ån.

Så långt hade jag skrifvit, då jag d. 2 hujus förnamm, att Broder Sigfrid, hos hvilken jag i går om afton gjorde besök, i dag före midd. gått om Bord och afseglat. Jag lånte åt honom, för att läsa under vägen, Vie privée de Louis XV, à Londres 1781, voll. IV, 12:o. Sedan han nyttjat den lärer han aflämna den till Bror; och vid lägligt tillfälle, om det ock ej vore förr än i nästa vår, täcktes Bror detta verk till mig återsända.

De promotioner, som skedt i anledning af Konungens Biläger äro nu mera i Tidningarne kundgjorde. Baron Wredes ställning kan man ock deraf döma om, att han i sitt Reg:te fått 6 Ridd. af Svärdsorden, då några Regementer icke fått en enda. Öfversten Gedda vid Lif Reg:tets värfvade Infanterie, som blifvit Adelsman, är måg till Biskop Flodin. Man väntar alla dagar att få se ändring i Ministeren. Det är en deciderad sak, att Fridric Sparre skall retirera sig i lugn och hvila. De som nitälska för sin influence för framtiden, laborera efter yttersta förmåga i tre olika ideer. Ett partie är, som vill att Riksm. Gr. Oxenstierna, med bibehållande för sina Financers skull af Riksmarskalks ämbetet, måtte få representationen af Riks Canceller, och att Ministern v. Asp deremot blefve den verkliga Chefen för utrikes Departementet. Andra vilja att Stats Secret:n Franc må bli Cancellie Prèsident, i hvilket fall och så vida han är decrepit, Generalen Hans Exc. Taube komme att bestyra

om altsammans. Ett tredje partie vill att Riks Cancellers sysslan såsom kostsam totaliter må afskaffas, och att Envoyén Celsing, en klok, förfaren och beskedlig man, omkring 57 à 58 års ålder, kunde förordnas till Cancellie President etc. Många frukta, att det medlersta partiet vinner. Det skall visa sig i denna vecka. Drottningens opasslighet har ej varit af någon betydelse. I dag bivistar hon andra gången Operan Gustaf Wasa.

Supplementa af Sernsköldska Testamentet, hvarigenom åtminstone de fleste defecter bringas till fullkomlighet, följa härjemte i en Packlåda addresserad till Bror. Jag får framdeles nämna hvad oändeligt omak vi haft att efter Gubbens Cladd hopjaga alla dessa.

Månne Kongl. Academien gratulerar sin Canceller till sin upphöjelse till Grefligt stånd? Allmänt påstås att Generalen Baron Taube renoncerat och undanbedit sig både Excellence Tituln och Grefskapet. Man säger att han vill vara en antithese emot Reuterholm.

Hvete mjöl fås ej ännu af Norrköpings tillverkning, hvad man ock derföre ville gifva. Ännu väntas hit ett par Åbo fartyg. Hälsa Broder Sigfrid och alla vänner! Jag är utöfver all beskrifning occuperad, och har således kort om tid. Må väl! Stockholm d. 6 November 1797.

CXXX.

Stockholm d. 7 Nov. 1797.

S. T. Sedan Broder Sigfrid så oförmodadt afreste, att i väntan det Schulténs skeppare skulle komma till mig, tillfället gick mig utur händerna att med honom affärda mitt då tillämnade Bref, så har jag i dess ställe i går aflämnat det samma till Bremers skeppare Blomquist, som förer Aurora, tillika med en Packlåda innehallande Defecterne af Sernsköldska Donationen till Bibliothequet. I Brefvet ligga två de sidsta häften af Litteratur journalen.

Illuminationen här i staden är upskjuten. Det tros, att den sker i nästa Lördag. Hennes M:t Drottningen promenerar i vagn alla dagar och hennes opasslighet är ej af någon betydelse. Ännu har man ej sport om någon ändring med Riks Cancellers eller Cancellie Presidents ämbetet. Ärke Biskopens tal vid Bilägret är tryckt, och jag skall skicka det med nästa lägenhet. De sidstnämnde Riddarena skola dubbas i nästa Måndag, de nämligen som äro här. Det

är vist att Baron Taube undanbedit sig både Excellence Tituln och grefliga värdigheten. Omkring d. 15 hujus torde Konungen och Drottningen på någon tid flytta till Drottningholm. Flere nyheter vet jag icke. Hälsa alla vänner och Patroner! Må väl!

Den länge uteblefna kungörelsen följer härjemte att i Åbo Tidningar införas.

CXXXI.

Stockholm d. 21 Nov. 1797.

S. T. Min Herr Broders bref af d. 6 hujus bekom jag d. 14 och det af d. 9 Novemb. d. 16 ditto om aftonen. Med det senare följde förtekningen å de Böcker, som utur Eberhardtska Bibliotheket requirerats. Men beklagligen voro Folianterne redan den första auctions dagen d. 14 Nov. bortsålde. Följande dagen hade man ock sålt af Octaverne ända till N:o 140, så att jag d. 18 Nov,. då auction fortsattes, fick där med mina inrop vidtaga. Jag har sedan fått inköpte:

in 8:o N:o 142 Baelters Kyrko Cerem. à 24 sk.; 145 Hody de Graecis Litter. instauratt. à 32; 204 Hist. du Philippe II. Voll. IV. à 2: 5; Hist. du Philippe V. Voll. IV. à 1; 313 Lengnich Hist. Polon. à 16; 330 van Dale de Oraculis à 32; 412 & 413 Schmidts Geschichte. Voll. XIV. à 11 Rdr; 415 Rudloffs Mecklenb. Gesch. Voll. IV. à 32 sk., som var ett röfvare köp. — S:a Rdr 16: 45. Om dessa priser jämföras med de af Bror utsatta, [ses] att jag besparat något öfver Fem Rdr.

Nu på ögnablicket fick jag höra att Skepp:n Ginman just pa stunden skulle afsegla. Jag köpte derföre i hast en Ryssmatta för 12 sk. och insydde deri alla förenämnde Böcker att öfverföras till Åbo under addresse till Bror. Med samme skeppare följer till Bror dessutom ett förseglad paquett, hvari, jemte en förtekning à förr bemälde Böcker, för Bror äro inlaggde: Ceremonialet à 12 sk.; Bihanget dertill à 1 sk.; Troils tal vid Bilägret à 4 sk. — S:a 17 sk. Hvarutom deri ligga 10 Expl. af Rosensteins tal vid Sernskölds vapens sönderslående, gifne af Hof Secret:n Björk att utdelas till Biskopen och andre af Professorerne, efter som Bror för godt finner, och äfven ett Tyska Scholans fägneqväde vid Konungens Biläger, skickadt till Bror af Doctor Lüdeke. Jag vet ej än om mitt bud

råkar skepparen, som med sitt fartyg sades ligga långt under Stadsgården; men jag får väl inhämta det innan detta bref afgår.

Af Kyrkoh. Geringius, som är Enkefru Eberhardts gode man vid auctionen, offererade jag mig att för Kongl. Academien inlösa för 30 Rdr Biblia polyglotta Antwerpiensia, som han vid auctionen inropat för 22 Rdr och några skill:r. Detta anbud antog han i K. Secret:n Hallenbergs närvaro, men i dag skickade han mig bud att den ej kan fås för mindre än 40 Rdr. Jag råkar väl honom i dag efter midd. på auction, som hålles bort vid Horns gatan där den salige döde bodt, men jag vet ej hvad jag nu skall göra. Jag torde ock få andra af Folianterne mig tillöste. Men det är olyckligt, att jag i det fall måste negotiera mig penningar till att promt betala den, som förrut inropat dem. Af quarterne äro ännu ej några sålde. Som af dem requisitionen är något ansenlig, så lärer Bror vara gunstig och så laga, att utom hvad jag redan utgifvit, något förskott af Kongl. Academien må mig tillsändas. I nästa vecka blir auctionen säkert slutad.

Om festiviteterne i anledning af Bilägret hafva Tidningarne meddelt täta underrättelser. I onsdags gaf Enkedrottningen en stor Bal. Hertig Carl gaf en dylik om Lördagen i sidsta veckan. I dag ger Hertig Friedrich sin Bal med mycken stât. Som han för sina Tafflar fått intaga H. Domstolens och Beredningens rum med flere, så äro vi, såsom på den räckningen husvilla, i dag lediga från vår session. Det af Staden påkostade fyrverkeriet skall för 1500 Rdr afbrännas i morgon, då jämväl Coopvaerdie Skeppen skola canonera på strömen. Mot veckans slut skall Prinsessan gifva en stor Soupé med Bal, och dermed lära högtidligheterne vara slutade.

Hans Excellence Reutérholm, som sedan September månad bodt på Örby, en utanföre Skants tull belägen och R. R. Gyllenstierna tillhörig gård omkring $^3/_4$ mil här från staden, har fått ordres att begifva sig derifr. och att ej etablera sig närmare till Stockholm än på minst 10 mils afstånd. Dessa ordres blefvo genom hans förra Favorit den unge Stallmäst:n Grefve Schwerin honom tillsände. Drottningens Cammar fröken Friesendorff har ock fått befallning att retirera sig från Hofvet. Orsakerne till det ena och det andra känner man icke. Dock lärer det vara ofelbart, att man ansedt, såsom det ock verkel. var, för en särdeles impertinence af Reuterholm, att han ehuru innom en mil till Staden boende, icke visat sig under alla Festiviteterne på Hofvet.

Jag har varit med arbete oändel. öfverhopad, och Eberhardtska auctionen borttager för mig mycken tid. Eljest hörer man ej något nytt af värde. Med några resande skall jag än i denna vecka skrifva Bror till, och då vidare berätta om auctionens fortgång och

hvad som eljest förefalla kan. Hallenborg är nedrest till Skåne att hos sin Broder tillbringa sin semestre i fyra månader. Cancellern har nu sin Expedition färdig till K. M:t om understöd för Academiens byggnader, men han afgifver den ej förr innan alla högtidligheter äro fulländade. Hälsa alla Patroner och vänner! Må väl!

Paquetterne äro riktigt emottagne af Ginman. Jag ser, att jag vid förseglingen uteglömt Bihanget till Ceremonialet; men det skall afsändas med annan lägenhet i denna vecka. Fyrverkeriet afbrännes i dag kl. 6 $^1/_2$ i afton, hvaremot Hertig Friedrichs soupé är upskjuten till i morgon. Far väl!

CXXXII.

Stockholm d. 28 Novemb. 1797.

S. T. Sedan mitt af d. 21 hujus hade jag d. 23 den äran att undfå Brors och Bror Sigfrids gunstiga skrifvelser af d. 16 ditto. Jag hinner ej svara på det senare, huru gjerna jag det ock ville. Men hos Bror måste jag visa redo för min auctions-commission.

Auctionen med Octaverne afbröts samma dag jag sidst skref, och man började med Quarterne, med hvilkas försälgning fortfors d. 22, 24 och 25 hujus, då man återtog octavernes förauctionering. Af Brors requisition har jag till dato inropat följande, nämligen: in 4:o: N:o 66 Solignac Geschichte von Polen à 32 sk.; 68 Tozens Niederländische Gesch. II voll. 1 Rdr; 70 Nestors Jahr Bücher 1:32; 72 de Brosses Hist. des Navigations 2 Rdr; 76 Clement Biblioteque curieuse IX voll. à 10 Rdr; 148 Brandt Hist. der Reformation etc. 2:20; 250 Sprengel Gesch. von Gross. Britann. à 18 sk.; 336 Francheville Hist. de Gustave Adolphe, 2:28; 373 du Pin Biblioth. des auteurs Eccles. VI. VIII. à 6 Rdr. — in 8:o: 457 Sammarthani Elogia etc. à 16 sk. 8 rst. — S:a Rdr 27:2:8, så att med de 16 Rdr 45 sk. jag enligt mitt förra bref utgifvit min utläggning nu är 43 Rdr 47 sk. 8 r.

I morgon skall jag passa på att kunna inropa de få som af Octaverne återstå. Jag skulle kunna få Biblia Antwerpiensia, såsom jag sidst skref, för 40 Rdr, men ej för mindre. Jämväl ock Gatakeri Opera in folio N:o 28 för 2 Rdr och således till 32 sk. dyrare än det utsatte priset. Men jag vågar ej taga någondera af dessa, hälst jag i det fall komme att negotiera up mera penningar, än jag ville sätta mig i obligation före.

De Quarter jag inropat äro alla väl conditionerade, men i synnerhet Clement & du Pin i vackra Franska band. Jag önskade att än i höst kunna få dem öfverstyrde. Till den ändan har jag ock låtit höra efter Knorrings Sump, men jag har ännu ej fått reda derpå, om den är ankommen. Yppas ej något tillfälle att få dem öfver hafvet, måste jag väl förvara dem till nästa vår. De Böcker jag ej kunnat inropa hafva gått långt öfver de utsatte priserne. Jag skall, när jag skrifver med någon resande, par curiosité bilägga en förtekning öfver de priser, hvartill de förnämligare af dem som Bror requirerat, blifvit sålde; ty jag har i min catalogue anteknat hvar och ens inropsvärde. I förväg skall jag nämna att Plutarchi Parallela stego till 12 Rdr 24 sk., Julius Caesar Oudendorpii till 5 Rdr, Bentleji Horatius till 4:20 och Masvicii Virgilius till 6 Rdr netto samt Grotii annott. in N. T. till 5 Rdr 32 sk.

Om Ryska tullgrälet har jag af Öfver Direct:n Tavelin fått en aldeles Acten-mässig berättelse. Pihlson borde naturligt vis hålla sig till varan så länge den låg på Svensk bottn, och således har han ej felat, om endast det står fast, att då beslaget gjordes fartyget eller Båten låg innom Svenska gränsen. Det lärer nu vara bilagdt.

Det voro många, som blefvo surprenerade öfver Finnspångs de Geers Baronisering. Ja, flere sade, att han sjelf ej var nögd dermed, så vida han altid låtit kalla sig för Baron och högt önskat att Publiken förblifvit i den tro att han ägde gamla friherrliga anor. Ännu äro inga förändringar skedde med de höga sysslorne. Man pratar än, att en ny Riks Canceller skall tillsättas, att om det blir Oxenstierna, Grefve Kurck skall i hans ställe bli Öfverste- eller Riks Marskalk; att han i Cammar Collegio skall remplaceras af Stats Secret:n Rosenblad; att Lands Höfd:n Nordin skall efterträda honom och Tandefelt åter succedera Nordin; att Lagman Håkansson skall blifva Finance minister m. m.; men alt detta är så ovist att derom med säkerhet intet kan sägas.

Visserligen hade jag dubbla fenster till mitt arbetsrum, och de bestodo endast af 2 rutor hvart, för att ej borttaga dagen. Jag tror de suto quar i fenstren när jag reste, och jag begriper ej hvart de måtte försvunnit. Den hvälfda Boden var ock försedd med ett stort och starkt knäpplås af den form som portlås pläga hafva; men fru Fredensköld, som mycket förstört, lärer ock haft det bort. Jag är Bror oändel. obligerad för omsorgen med Syrén häcken och mina trän. För de senare har jag mycken prèdilection så vida jag med egen hand planterat dem alla. Hälsa Mag:r Hjelt när han råkas. Jag skall innan kort tillsända honom hans reparations kost-

nad. Också skall jag hålla Bror skadeslös för de depenser Bror kan göra på nödige förbättringar.

Fyrverkeriet afbrändes d. 21 om aftonen och var i proportion af den utaf Borgerskapet dertill bestådde kostnad à 1500 Rdr rätt vackert. Jag stod med LandsHöfd:n Ankarsvärd på Slottsbacken och beskådade det. På Hertig Fridrics Bal hafva varit omkring 600 personer. I nästa thorsdag gifver Prinsessan sin Bal, och där lärer äfven blifva en mycket talrik samling.

I förledne Lördags intog Notarien Blom dess säte i Sv. Academien och parenterade dervid öfver sin företrädare Schöderheim. Talet säges hafva varit medelmåttigt. Jag var på Bok auction och hade således ej tillfälle att åhöra det. Generalen Toll har återfått prècise samma Reg:te han förrut ägde med det förträffliga Bostället Beckaskog. Jag tviflar att Horn vunnit på bytet. Grefve Ruuth har på den ytterl:re omröstningen förlorat så vida, att han nu i stället för 324,000 Riksd. kommer att till kronan återbära några och 90,000 Riksd., hvarföre han ock redan beramat auction öfver Ulfsunda Säteri och äfven öfver Bollerups Säteri i Christiansstads Län. Hälsa Bror Sigfrid oändeligen. Jag är honom af alt hjerta förbunden för hans gracieusa hågkomst. Gud gifve han skulle vederfås. Beder om min hälsning till alla vänner! Jag väntar penningar af K. Academien med det första. Må väl!

P. S. Med nästa resande tillsänder jag Bror Krigs- och Civil Calendern samt Stockholms stads ditto, falsade, äfven af Hof Calendern det som är tryckt, för att sedan med posten kunna skicka resten. Jag sänder dem falsade, på det de i ett band måge kunna sammanhäftas, ty jag har af egen erfarenhet lärt huru förargeligt det ofta är att hafva dem hvar för sig bundna. I går uti Ordens Capitlet har ingen ting vidare händt än att en Major Broberg i Finnland, som vid något tillfälle, jag vet ej när, sig skall distingue-rat, blifvit nämnd till Riddare af Svärdsorden.

CXXXIII.

Stockholm d. 1 Decemb. 1797.

S. T. Detta afgår med Herr Öfverste Lieutenanten Lars Jägerhorn som i dag afreser. Under åberopande af mitt sidsta med Posten, bilägger jag nu härhos en sluträckning å de på Eberhardtska auctionen inropade Böcker, som i första columnen utvisar de mig föreskrefne priser, och i den andra inrops priserne, slutande sig den senare columnen med en summa af 90 Rdr 19 sk. 8 rdst. och således med en besparing å hela requisitionen på 6 Rdr 44 sk. 4 rdst. Jag kunde ej undgå att tillösa Kongl. Academien Biblia Polyglotta Antwerpiensia för 38 Rdr, och det kunde ej ske med mindre jag skulle taga Gataker för 2 Rdr, och jag hoppas man ej finner sig missnögd här med. Förstnämnde Bok är sällsynt och torde nog kunna bära det utbetalde värdet. För den sidsta auctions dagen i Onsdags har jag än ej fått räckning, och derföre upskjuter jag med Auctions Cammarens quitterade räckningars öfversändande till dess Hielmerus vid nästa veckas början afreser, då de skola medfölja till verification å min utgift. Imedlertid beder jag ödmjukel. att Bror täcktes sa fort det sig göra låter föranstalta om min remboursement. Jag har par Bricol inropat:

in 4:o: N:o 278 Comber vindication of the divine right of Trithes etc. à 8 sk.; 407 Acta festi Jubilaei Regis Caroli XI à 8 sk.; in 8:o: 170 Le Long discours sur les Polyglottes à 24; 358 Waterland's doctrine of the Eucharist i regal 8:o, Engelskt Band à 8 sk. — S:a Rdr 1. Om Bibliotheket ej äger dem förrut och om de där åstundas till de af mig utgifne priser, vill jag dem afstå, i hvilket fall jag skall föra dem på Academiens räckning och jemte de öfrige qvarvarande öfversända. Härom utbeder jag mig svar.

Härjemte följa Almanackorne falsade. De felande arken af Hof Calendern, som än ej äro tryckte, skola med Posten öfverstyras, om de innan Herr Hjelmeri afresa ej skulle hinna tryckas. Då skall Bror ock få det tredje stycket af öfversättningen utaf Tacitus, hvars auctor ännu är okänd.

Entre nous får jag säga, hvilket förmodel. ryktet redan kringspridt, att emellan det unga Höga paret en kallsinnighet yppat sig,

som kan leda till bekymmersamme följder. De lefva som aldeles främmande, se hvarandra sällan och ligga åtskilgde. Orsakerne äro ej så noga kände. När jag får mera tid än jag nu har, skall jag berätta hvad som med sannolikhet af uplyst folk derom säges. — Reuterholms och fröken Friesendorffs förvisning har gjordt hos Publiquen en elak sensation, såsom naturl. borde förmodas. Huru detesterad ock den förre var, så tager man dock nu partie för honom och tycker att hvar han ock ville sig nedsätta, kunde han ej bli farlig.

Apparemment är en Riksdags kallelse under beredning. I gar på rapporten råkade jag Lands Höfd:n Nordin. Nu pratar man att Amiralen Cronstedt skall bli Öfver Ståthållare, men detta är lika ovist med alt det öfrige som om de stora sysslorna ännu pladdras. Konungens af Preussen dödsfall lärer ej medföra någon consequence. Men ställningen med Ryssland torde vara critisk, lika som den med Frankrike. Fersen, Axel, är nämnd till plenipotentier vid Congressen i Rastadt, men till äfventyrs blir han ej emottagen. Imedlertid är för honom Tractamente anordnadt.

Stockholms Magistrat med de 50 äldste voro i går befalte att vara på rapporten, då de af Konungen betackades för deras till Bilägers högtidligheterne bestådde kostnad af äreport, illumination, fyrverkeri etc. Det förmäles att Konungen med en stor Soupée och Bal i nästa vecka skall gifva ett slut åt Bilägers Fêterne. Kan dock hända att konungens i Preussen död och den deröfver i dag anlaggde sorg kan deri göra någon ändring. Vi sitta fem dagar i hvar vecka, och Bror kan då tänka huru liten ledighet jag äger. Hälsa alla vänner och Bror Sigfrid nominatim. Må väl!!

P. S. Jag torde kunna få Montfaucons Antiquité expliquée för det utsatte priset 40 Rdr. Frågas om den skall tagas? Requisitions listan åtföljer. A tergo på inrops förtekningen äro par curiosité de priser utsatte hvartill en del af de requirerade Böckerne stigit.

CXXXIV.

Stockholm d. 7 Decemb. 1797.

S. T. Innan jag d. 3 hujus erhöll min Herr Broders gunstiga skrifvelse af d. 27 November, hade jag redan afslutat med Geringius om Gataker och om Biblia Antwerpiensia tillsammans för 40 Rdr, dem de ock såsom vackra och väl conditionnerade Böcker ärligen äro värde; hvilket ock Bror redan af mitt Bref med Herr Öfverste Lieut:n Lars Jägerhorn lärer inhämtat. Också hade jag dagen förrut d. 2 December slutel. med auctions Cammaren afliquiderat hela min i anledning af Brors requisition gjorde räckning med 90 Rdr 24 sk. och 8 rdst., emedan jag anständigt vis hvarken kunde eller ville hos detta verk begära någon credit. Till utredande af altsammans bilägger jag härhos en ordentlig sluträckning, tillika med Geringii assignation och 8 st. auctions räckningar, alla vederbörl. quitterade. I dem har det fel sig insmygt att N:o 234 in 4:o Usserius de LXX interpretibus med 2:ne Graekiska Texter af Esthers Bok etc. kommit att påföras Academien med fem skill:r. Men som Boken alt för väl kan svara emot priset, så har jag ej velat göra deri någon grälaktig rättelse. Om den antingen förrut skulle finnas vid Bibliotheket, eller ock att Academien ej ville hafva den för det köpet, så får jag alltid tillfälle att om dessa få skillingar särskildt liquidera. Med de 10 Rdr inberäcknade, som i Brors sidsta bref medfölgde, har jag för Brors räckning innestående omkring 20 Rdr, och när dessa afgå blir min fordran stor några och *Sextio* Riksd. Det vore väl om jag kunde få dem med det första. Petavius har Doctor Asplund inropat för 13 Rdr 47 sk., och det blir omöijligt att få dem af honom, häldst sedan han emot Biskop Wingårds Commissionair hållit det högsta budet. Resten af Hof Calendern är än ej tryckt. Så snart det sker, skall jag med posten öfverstyra den. Imedlertid afföljer nu Tacitus på Svenska 3:dje stycket.

Ännu spörjes ingen ting om de länge omtalte ändringarne med vissa höga sysslor. Ugglas har i går nedlagt sin befattning med Öfver Ståthållare ämbetet, och Magistraten har gjordt honom den compliment, att de begärt hans portrait att upsättas å Radhuset med de andre Öfver Ståthållarenes. Han skall funnit sig deraf

mycket smickrad. Hofvet skall d. 20 eller 22 hujus begifva sig till Gripsholm att där förblifva till omkring trettonde dagen. Jag vet dock ej om Hertigarne skola medfölja. Jag tror det icke. Den fameuse Stockenström har i dessa dagar duellerat med Majoren Baron Höpken, Ulla Fersens son och Wrights stjufson, hvarvid han af Höpken blifvit illa skjuten i Ljumsken. Ändteligen skola kulorne i förrgår blifvit uttagne efter mycken skärning, men man fruktar dock för hans lif. Höpken lärer tils vidare eclipserat.

Bror torde hört omtalas, att Lindblom ändtel. velat göra Kant i Königsberg till en Östgöthe. I den Theologiska journal, som utgifves i Linköping har han ock låtit införa en strophe derom. Uppå sitt bref hvarig:m han annoncerat Kant om denna sin uptäckt har han nu mera fått svar, men på långt när ej sådant som han väntat. Han har sagt sina förfäder hafva varit Skottar; att han noga kände sin slägtlinie; att han med Östergöthland ingen relation ägde; att om afsikten varit att af honom procurera någon gåfva för sin förmenta fattiga Slägt å nästnämnde ort, så hade man mycket missräcknat sig, ty han ägde nära anförvandter i Thüringen, i Hamburg och i Preussen, dem han ej kunde undgå att med sin ringa förmögenhet ihogkomma etc. Med ett ord, svaret är plumpt. Onekel. var det ock underligt att Lindblom på ett löst sladder och i anledning af namnens likhet skulle inlåta sig i en sådan brefväxling.

En Committée af idel knecktar är nyligen sat att revidera de sidst utgifne Krigs Articlarne. Utan tvifvel skola de omskapas. Jag önskade endast att det måtte ske med hof och förnuft. Från Köpenhamn får jag innan Nyåret Paus's Samling av de gamle Norrske Love, 2 volumer in 4:o. Jag vet ej än hvad den kostar, men den vore högst nödig å Academiens Bibliothek.

Jag beklagar min grannes Bagaren Langs olyckliga öde. Det var en följd af hans idkeliga rucklande. Auditeuren Gadd måtte hafva en skruf lös, då han påstår att hans faders egendom på landet skall ärfvas efter Lands rätt.

Ännu är ej domProbsteriet i Westerås bortgifvit. Men det säges att en Pastor Americanus Gerelius i dessa dagar fått Mariestads pastorat. — Både Reuterholm och fröken Friesendorff äro bortreste. Den förre skall vistas hos sin farbror LandsHöfd:n Gustav Reuterholm i Vestmanland, ty på 10 mil nära till Stockholm får han ej bosätta sig. Man har haft anledning att tro, det han ville nedsätta sig i Stockholm, och att han i den afsikten låtit höra efter lediga hus, som kunde vara till salu. Om den senare har man, efter hennes iråkade onåd, utspridt, såsom vanligen händer, många scandaleuse historier, såsom att hon varit en soldad spion af Reuterholm; att efter henne i hennes Bureau funnits billetter från den mannen

af tvetydigt innehåll; att hon sökt göra sig behaglig för Konungen m. m. Men detta alt är ogrundadt efter all liknelse. Saken lärer vara den, att hon varit för mycket familier med Drottningen, som hyllat sig till henne, och att hon tagit sig den frihet att utan ordres i sin deshabillé gå in till Hennes M:t, hvilket ansedts stridande emot respecten. Också säges det, att hon plaisanterat öfver hennes Nådes Öfver Hofmästarinnans rangsjuka; hvilket äfven är troligt. Häri menar jag att hennes förnämsta synd bestått. Qvick och intrigante lärer hon varit. Nu hinner jag ej mera. Hälsa Broder Sigfrid. Hans usla tillstånd går mig ömt till hjertat. Hälsa alla vänner!

Åter felar mig Tidn. N:o 33 af Åbo Tidningarne. Var god och skicka mig den nummern vid tillfälle oskuren.

CXXXV.

Stockholm d. 22 Decemb. 1797.

S. T. Min Herr Brors gracieusa bref af d. 30 Novemb. och d. 3 hujus, jemte den vid det förra bilaggde sedeln å Femtio Rdr har jag under d. 12 & 14 hujus riktigt bekommit. Just vid det jag å dem skulle svara genom ett långt bref, som jag trodde mig få framfördt af Öfverste Lieutenanten vid Nylands Infanterie Hortulin, fick jag d. 19 hujus besök af Bibliothecarien Frantzén, som tillstälte mig ett ytterl:re min Brors bref af d. 11 dennes, och just i samma ögnablick fick jag ock bud från Hortulin att han resolverat sig att med Generalen Baron Klingsporr resa till Norrköping och att hans resa till Finnland således ej kunde ske förr än efter återkomsten vid slutet af Januarii månad. Jag låter altså det långa brefvet, hvarmed skulle följa Tredje häftet af Litteratur Tidningen pro a. 1797 och 3, 4, 5, 6, 7 stycken af Journalen för Svensk Litteratur, som alla innom kort tid utkommit, blifva liggande till nästa lägenhet, och afsänder imedlertid de bristande arken af Hof Calendern, som i dessa dagar blifvit färdige tryckte.

Mitt bref med Assess:n och Borgmästaren Mattens eller Hjelmerus, som åtföljdes härifrån, måtte väl Bror redan undfått. Dervid var bilaggd en sluträckning öfver Eberhardtska auctionen, verificerad med auctions Cammarens quitterade räckningar. Montfaucons Antiquitées etc. kan ej fas. Det är en Grosshandlare Tottje, som inropat den för 26 $^{1}/_{2}$ Rdr, men vill ej afstå den hvarken för 40 eller 50 Rdr. På den är således ej vidare att tänka. Min fordran, sedan

hvar styfver, som jag för Brors proprie räckning innehaft, gar med i loppet, är nu emellan 19 och 20 Rdr och, sanningen att säga, hade Kongl. Academien hälre bordt betro mig om ett litet förskott, till hälften eller fjerdedelen af hela requisitionen, än sätta mig uti den altid förargeliga nödvändighet att upnegotiera penningar för att betala dess skuld hos Auctions Cam:n, där någon credit hvarken kan sökas eller gifvas. Men detta är nu skedt och får blifva dervid.

Inrikes Tidningarne hafva redan förkunnat LandsH. Baron af Ugglas's skilsmässa vid Öfver Ståthållare ämbetets förvaltning med hvad dervid förelupit. Det lärer dock ej än hunnit blifva allmänt, att Borgerskapets 50 äldste, på Brygg:n Abraham Westmans proposition, bifallit att låta med en Medaille af första storleken förvara minnet af hans administration. Bruks Patron Björckman lärer indirecte och med modestie gjordt någon protest dervid; och en skomakare Ålderman Lindgren säges hemstält om icke med medaillens prägling kunde anstå till dess Obelisquen, hvarom försorgen Ugglas är updragen, blifvit färdig och på Adolph Friedrichs torg uprest.

Öfverste Lieut:n v. Stockenström dog d. 12 hujus på Lazarettet af sitt i Duellen med Baron Höpken erhållne skott, och är nu mera Christel:n begrafven å Kongsholms kyrkogård. Höpken jemte bägge delarnes Secundanter Grefve Mörner, gift man med barn, och Höpkens svåger, Grefve Löwenhielm, Lieut:n Lindeman och Cornett Russe[?], alle af Husare Corpsen, äro kort derefter blefne osynliga. I denna vecka har en ny Duell timat, efter hvad som allmänt säges. En afskedad Capitain från en fri Corps vid namn Löwenadler skall med ett sabelhugg klufvit hufvudet på en Cadett Wigelstierna, så han genast död nedfallit. Jag känner ej omständigheterne härvid med någon säkerhet.

Ändringen i Ministeren är redan i Posttidningen omförmäld. Ehrenheim behåller imedlertid sitt appointement som Envoyé i Köpenhamn à 6000 Rdr och Grefve Sparre får en pension af 4166$^{2}/_{3}$ Rdr eller 75,000 Dl. kopp:mt. Menföret förmodl:n har vållat att Deras M:ters resa till Gripsholm blef inställd. Öfver högtiden vistas Konungen merändels på Haga. I Cabinettet förekomma täta Deliberationer. Hälsa alla vänner och bland dem Broder Sigfrid. Lycka till frögdefull helg och godt nytt år! Ryttmäst:n Adlersparre, nu närvarande, beder om sin hälsning. Må väl!

CXXXVI.

Stockholm d. 28 Dec. 1797.

S. T. Brefvet af d. 18 hujus med de innelagde Sextio Rdr i Riksgälds sedlar erhöll jag riktigt på sjelfva Juledagen. Jag tackar ödmjukast för remissen, men jag fruktar att jag får återsända Kongl. Academien circa 40 Rdr, emedan, såsom jag sidst berättade, det ej lärer bli möijligt att af Grosshandlaren Tottje få återlösa Montfaucon. Jag skall ännu göra ett försök; men misslyckas det, skola penningarne återsändas, om ej så vore att Academien funne för godt att låta inropa något vid Warmholtzska auctionen, som mot slutet af Februario lärer komma att gå för sig.

Med Öfverste Lieutenanten Enehielm, som förer detta, skickar jag ock Bror tillhanda under ett omslag härmed Nestors Jahr Bücher, Tredje häftet af Litteratur Tidningen pro hoc anno och 3, 4, 5, 6 och 7:de stycken af Litteratur Journalen. Jag hade ärnat låta dem affölja med Frantzén, som ärnar härifrån d. 8 nästkommande. Men som han skall taga vägen Norr om och i Uhleåborg bivista sin Systers Bröllop med Kongl. Secreteraren Krogius, hvilken ock gör honom sällskap härifrån, så befarar jag att han ej förr än långt in i Februario kan komma till Åbo; hvaremot jag hoppas, att Öfverste Lieut:n innan Trettonde dagen kan vara framme.

Den af mig i sidsta Brefvet omnämnda nya Duellen har varit emellan Wigelstierna och Klöfversköld, bägge Drabanter, men den senare afskedad. Ännu känner jag ej omständigheterne, men det är vist att Klöfversköld är bortfaren, och om Wigelstierna säga några att han dödt af hugget, andre att han än lefver. Hvilket dera som är sant har jag ej fått veta, ty den ena berättar emot den andra, och det synes tydligen att saken vill med mycken flit nedtystas.

Ändtel:n skall saken emellan Gouvern:n på Carlberg Grefve Cronstedt och Lewin vara i Krigs Hofr:n kort före helgen afgjord på det sätt att Grefve Cronstedt blifvit dömd till ett års suspension och någon skade ersättning till Lewin. — Frigusculum, quod inde a prima copulationis vespera *Νεογαμους* nostros intercessit, nondum requievit. Nec satis scio, an sint qui de conciliandis inter se eorum animis valde laborent. Caussae dissensionis varie admodum tradun-

tur; praecipua tamen earum, si quid judicare valeo, sita videtur in maxima ingeniorum & morum utriusque dissimilitudine. Parum abest, quin plane desperem eos unquam in gratiam seram invicem redituros. Utinam Deus avertat omen!

Cnippingii Ovidius i tre volumer tillöste jag mig sedan af Auctions Commissarien Wolle för 3 Rdr 16 sk. Nu behåller jag den för egen räckning, ty uplagan är rätt vacker. Det af Bror utsatte priset var Tre Riksd. Tack tusendefalt för Åbo Tidningen N:o 33. Men nu har jag åter blifvit i mistning af N:o 48. Jag bulrar om mina defecter här på Stockholms Post Contoir, och där skjuter man skulden antingen på Contoiret i Åbo eller på Boktryckaren. Imedlertid måste jag åter falla Bror besvärlig med anhållan att få denna ute blefne nummer vid tillfälle hit öfversänd. Var jämväl gunstig och bed Hr Mag:r Frenckell att låta mig få berörde Tidningar äfven för nästa år. Då jag sidst requirerade dem ville han af mig ej emottaga några penningar. Men om han nu kan förmås att låta betala sig, så gör det på mina vägnar. Utgiften skall jag godtgöra Bror i räckning.

Det förekommer mig alt för sällsamt att Gubben Lilius kan så underligen radotera om Foederska Bördstvisten. Hans raisonnementer äro ett verkligt radoteri. Den casus har bland uplyst folk aldrig varit ställd i fråga sedan nya Lagen utkom. Kort förrut upstod i Svea Hofrätt den quaestion om arfvinge skulle lösa en sådan i concours bortgången Jord antingen efter värdisumman eller efter högsta budet på auction, då Konungen rättel. svarade, att det borde ske efter högsta budet på auction, hvarom ock bemälte Hof Rätt utfärdat ett tryckt Universal. Också i anledning af discoursen under sakens föredragning hade Iserhielm i conceptet till domen åberopat detta Konungens rescript quasi in subsidium. Men på min föreställning om onödigheten af ett sådant auxiliair skäl, hvari Prèsid:n Grefve Kurck genast sig med mig förenade, gick den strophen ut vid justeringen. Det är visserl. icke arfvingarne, utan Simolinskans Borgenärer, som in casu praesenti sålt gården, och just derföre måtte väl dotterdottren haft sin Bördsrätt förvarad. Rådstufvu Rätten hade i sin dom nog grundeligen utredt saken; och jag undrar ännu huru Hof Rätten unanimiter kunde gå till annan mening.

Jag ärnar nu, om Gud förlänar hälsan, sitta hela vintern i Högsta Rätten för att sedan få njuta fulla fyra månader lediga om sommaren. — Cancellie Collegii circulaire var måttadt åt Upsala Academie. Också berättade mig flere Ledamöter det förrut, då jag äfven uplyste dem derom att hvarken under min eller min företrädares tid något egentl. Cancellie Examen i Åbo blifvit anställdt, och huru man i den händelse att någon sig dertill skulle anmält, hade

ärnat dermed förfara. Vår Academie behöfde således icke taga sig deraf någon del. — Bergstedt ber om sin hälsning. Hälsa Broder Sigfrid och alla vänner oändeligen. Lycka till ett godt och välsignadt nytt år!! Må väl!

CXXXVII.

Stockholm d. 12 Febr. 1797 (läs 1798).

S. T. Sedan jag d. 28 sidstförl. Januarii [läs: Dec. 1797] skref Bror till med Herr Öfverste Lieut. Enehjelm har jag af Bror blifvit hedrad och fägnad med flere bref, af hvilka det sidsta under d. 18 Januarii underrättade mig derom att paquettet med Enehjelm rigtigt var framkommit. Deremot är detta det första bref som jag skrifver på detta nya år, ty mina göromål hafva varit utöfver all min beskrifning trägna. Att sitta fem dagar i veckan, att för regleringen af hela veckans arbete ej hafva qvar mer än Lördagen och Söndagen, bägge under mycket öfverlopp och många hinder, kan sysslosätta äfven den arbetsammaste, snart sagdt utöfver all förmåga. Jag är så ledsen, att jag af alt hjerta önskar att slippa härifrån.

Utom mina vanliga göromål har jag fått nya. Konungen har tillsatt en Committée att öfverse Skogsordningarne, och deri har ock jag blifvit nämnd till Ledamot. De öfrige äro RiksDrotzet som praeses, Öfverjägmästrn Baron Oxenstierna, General Lieut. Toll, Amiralen Cronstedt, LandsHöfd. Ugglas en pratmakare, Cammar Rådet Lagerheim, Bergs R. Baron Hermelin, Lagman Håkansson, Cammar R. Sundin. Jag upkastade vid Committéens andra sammanträde d. 26 sistl. Januarii den idée att Ekskogarne lika med alla öfrige skulle uplåtas, så vida å Skatte- eller Krono hemmns ägor sådana funnos, till åboernes absoluta proprieté, aldeles på samma sätt som frälseståndet å sine egendomar dem innehafver. Denna plan, såsom ofelbarl. det enda rätta och sannskyldiga medel att vinna Ekskog i längden och främja både dess conservation och plantering, understöddes med upriktigt nit af Håkansson och i det närmaste äfven af Generalen Toll och RiksDrotzet. Hvad jag då genast anmärckte, att nämligen i ett Land där man innom ett Seculum haft circa 8 Skogsordningar med oräckneliga förklaringar, alla, nästan utan undantag, till allmogens vexation, det blefve svårt att bibringa menigheten öfvertygelse om varaktigheten af den egendomsrätt man nu ville gifva dem, det var den omständighet som

väckte det största bekymmer. Nu hafva vi på tre veckor ej haft någon session, men i nästa vecka skola Cronstedt, Håkansson och jag ensamme träda tillhopa, för att utkasta en plan för ofvanberörde idées verkställighet. Jag ser i Åbo Tidn. att någon gjort vackra reflexioner om våre skogar. Hvem är den mannen? Till äfventyrs drifva vi denna sak igenom, kan hända med små limitationer, dem man för folkets prejugées skull tils vidare måste låta passera. Men mera härom en annan gång.

Till Sjötull taxornes revision är ock en Committée satt, där Liliencrantz prèsiderar och hvarest Assessor Lenngren ock är en Ledamot. Den har sig tillika updraget att projectera en ny förordn. emot Yppighet och en ditto emot Lurendrägerier. Ännu en tredje är satt till Concurs författningarnes öfverseende, deri Riks-Drotzet prèsiderar, men som för öfrigt är illa componerad. Nog få vi förordningar, men med handhafvandet af dem kan det härefter som före komma att tillgå ganska lamt. — Konungen vistas mäst på Haga, mycket isolé. Efter utvärtes apparencen ser det någorlunda bättre ut med hans relation till Dr.... Men Gud vet om det i realiteten är ännu rätt väl. Generalen Baron Wrede har i den vägen velat visa sig verksam. Men man fruktar att hans remonstrationer ej blifvit särdeles väl uptagne. Baron Taube är fallen, och näppel. är någon liknelse för honom att kunna ro sig upp igen. Man har omtalt en Konungens förestående resa till Berlin. Men förmodeligen blir det ingen ting deraf.

Växel rörelsen är i en total desordre. Att för ögnablicket hjelpa den har man förmått Riksgälds Contoiret att ingå med Beursen i ett byte af växlar, så att Contoiret och Beursen ömsom skulle honorera hvarandres växlar. Men detta palliatif lärer ej hjelpa långt. Imedlertid äro fullmägtige i Riksgälds Contoiret i en äfventyrlig ställning.

I ett bref omnämnde Bror en von Essens och Tolls mission till Örbyhus; häri är något misstag. Saken är den, att när Toll arresterades i Warschau, togos alla hans papper från honom och de stadnade i Reuterholms händer, som fört dem med sig till Örby, en gård tillhörig f. d. Riks R. Gyllenstierna. När Toll blef retablerad, begärte han få återtaga alla sina enskilta affairer rörande papper. Det beviljades, och som Reuterholm då redan hade retirerat från Örby, så updrog han sin vän Baron von Essen att vid utgalrandet af förenämnde papper å sina vägnar vara tillstädes. I detta ärende reste de till Örby gård, och deraf lärer man fått anledning till ryktet quaestionis.

Bror berättar sig per Carl Fr. Bremer hafva requirerat Rulhieres Histoire de la Revolution de Russie en 1762. Dock som

Silfverstolpe sedermera inbekommit Exemplar deraf, så har jag imedlertid och till dess Bror i vår hinner få det requirerade, tagit deraf ett Exemplar för Brors räckning, hvilket jag förmodar Bror lätteligen kan afsätta till någon annan. Jag sänder altså här innelyckt till Bror följande piecer, näml.:

Rulhieres Hist. etc. ohäftad à 28; Läsning i blandade ämnen 7 och 8 st. 2 Expl. häftade à 24 sk. = 1; Anmärkningar vid Blix's afhandl. om Financerne af en Svensk Bonde (Kongl. Secret. Johan Engström) häftad à 32; Ett graveradt portrait af Drottningen, nog likt, inlagdt i nästnämnde piece, à 12; Journal af Svensk Litteratur 8 och 9 stycken, hvarmed prænumerationen är afliquiderad; och ändtel. Fortsättning och slut af protocollerne om Grefve Ruuths redogörelse; S:a Rdr 2: 24.

I Läsning af Blandade ämnen finner Bror Herr Blix obarmhertigt tilltvålad af Leopold, men detta alt med rätta. Wallquist är ej heller aldeles bortglömd.

Lenngren har haft den olyckan att på ett okändt sätt mista sin Svärfar gamle Professor Malmstedt, en man af 74 år. Han kom före 14 dagar eller mera hit till Stockholm att hälsa på sin måg och dotter. Andra dagen efter ankomsten på eftermiddagen gick gubben ut att besöka sina gl. vänner. Hade varit på 15 särskilta ställen och sidst hos Kyrkoh. i Catharinae församl. Probsten Bergstén, derifrån han kl. 6 om aftonen lätt och munter begifvit sig hemåt, och på den vägen är han ännu. Att han omkommit är utom all tvifvel; men huru det skedt, om han fallit i strömen, eller hvad annat öde honom drabbat, har med all, äfven af Policen, använd möda till dato ej kunnat utspanas. Jag råkade Lenngren i går, när jag gick hem från Högsta Rätten, och han sade mig att hans Fru, som tröstlös öfver sin fars olycka föll i en convulsif Feber, nu begynte komma sig före.

Bergs Collegium har förordnat en Garnlij till att vicariera för den i England frånvarande Öfver Maasmästen i Finnland, och således skilgt den underliga Storskrytaren Bremer från denna befattning. Schultén har i dessa dagar förlorat en sin lilla 13 månader gamle Son. Både han och frun sörja sin förlust obeskrifl. Han dog af tänder. Huru är det med Bror Sigfrid? Cygnaeus säger mig, att alt hopp om förbättring är ute. Jag beder om min hjertl. hälsning till honom och till alla vänner. Jag har än ej hunnit svara pa Finska Åkerbruks Sällskapets kallelse. Det skall dock ske innan kort. Var gunstig och hälsa äfven Widenius nominatim, och säg honom, att jag fick hans Bref d. 7 hujus aldeles riktigt och att jag derå skall svara med nästa Post. Nog kunde jag ännu hafva ett och annat att säga, men i brådskan hinner jag ej erinra mig alla

små saker. Men tyst! Kongl. Maij:t har i förledne vecka bifallit Cancellerns hemställan att alla nu behållna och härefter fallande inkomster af vacante Pastorater, såsom ock ett års inkomst af alla de Pastorater, i hvilka efter den afledne Pastor nådår ej äger rum, skola Academien ovägerl. tillfalla. Likaledes att församlingarne i Finnland skall vara obetaget att af Kyrkornes medel efter råd och ämne gifva Academien en don gratuit m. m. Äfven har K. M:t infordrat Commerce Collegii utlåtande om de till dess disposition för arbetshus inrättningarne insände, men än odisponerade medel, som göra en vacker summa. Liljencrantz har gifvit till och med at mig sin hand derpå att i denna sak söka befordra Academiens avantage i det alra längsta. Expedition från Cancellern om det som finaliter är afgjordt, lärer med första ankomma. Conseil protocollet hos Konungen justerades d. 7 hujus.

Riktigt fick jag från Köpenhamn Paus Samling af de gamle Norrske Love, bunden i tre snygga halffranska Band in 4:o för fyra Riksd. Specie. Nu behåller jag den sjelf, ty Academiens Bibliothek kan för det närvarande ej vara i behof deraf. Jag har af Krigsmanna Sällskapet härstädes blifvit kallad till Ledamot. Schultén har varit redan öfver ett år i det Sällskapet. Sannerligen jag vet, hvarmed jag skall tjena denna Societé. — Hertiginnans grossesse anses aldeles viss. Hon väntar sig ned i nästa Augusti månad, och efter hennes förlossning ärnar Hertigen anträda en resa till Spa eller till varma Baden i Pisa. — Ännu en gång, hälsa alla vänner! Må väl!!

CXXXVIII.

Stockholm d. 16 Martii 1798.

S. T. Ehuru HofR. Rådet Georgii hit anlände redan d. 7 eller 8 hujus, fick jag dock ej från honom det af Bror medsände paquettet förr än d. 10. Chartan och Brefvet till Mag:r Hällström jemte convolutet till Öfver Intendenten Fredenheim afsände jag genast. Den sidstnämnde sade mig ock i förrgår att han sednmera fått Bref från Bror med Posten. Det har händt af misstag att Bror in duplo fått 3, 4 och 5 häften af Journalen för Svensk Litteratur. Men andra häftet af Litteratur Tidningen för 1797 har jag riktigt afsändt d. 31 Julii sidstförl. med Skepp:n Sjöholm ifrån Åbo, då ock tre st. mynt till Bibliotheket medfölgde. Att sa skedt lärer mitt bref

af samma dato, om det är i behåll, utvisa. Icke dess mindre, emedan detta häfte genom lån för Bror torde bortkommit, skall jag med nästa lägenhet, skicka ett annat Exemplar deraf.

Bror har aldeles rätt gissat, att med Dürencran menas den af Bror nämnde mannen. Det är en obeskrifligt stark antipathie som är emellan honom och Leopoldt. De kunna svårligen i fem minuter trifvas under ett tak. Nyligen har i Carlscrona af trycket utkommit en formlig critique öfver Biskop Wallquists Handbok. Deraf finnas ännu ej mer än två Exemplar här i staden, af hvilka RiksDrotzet har ett och LandsH. Rosenstein det andra. Jag fick af RiksDrotzet hans Expl. till genomläsande. Critiquen 80 à 90 sidor in 8:o är skrifven med en lätt och vacker stil, men full af etter och galla. Författaren skall, enligt hvad allmänt säges, vara Lagmannen och Härads Höfd:n Johan Bergencreutz, son af framledne DomProbsten Roberg i Wexiö. Jag skall med det första skaffa Bror ett Exemplar deraf. På en Bokauction köpte jag för en tid sedan Camdens Britannia newly translated into English with large additions and improvements, published by Edmund Gibson, London 1695 in Folio c. effigie Auctoris & Tabb. Geographicis, Numismaticis etc., ett vackert och väl bundit Exemplar för Två Rdr 11 sk. Om Bibliotheket förrut ej äger denna antiquariska Bok, och om den anses där tjenlig, skall den fås till det af mig betalte priset. Likaledes köpte jag Ortilii Deorum Dearumque capita ex antiquis Numismatibus collecta, Bruxelles 1683, 4:o med 59 st. gudabilder in 4:o väl graverade, för 1 Rdr 4 sk., och Nicolai, Johann, de Sepulchris Hebraeorum Libb. IV, Lugd. Bat. 1706, 4:o, c. figg. aeneis, för 12 sk., bägge väl conditionerade. Dem kan jag äfven aflåta om så åstundas.

Doctor Waller i Örebro är blefven Dom Probst i Wexiö och Doctor Barckman Dom Probst i Strengnäs. Mag:r Tålpo har vunnit rum som quartus å förslaget till Sagu. Beredningen har ock tillstyrckt, med två rösters, Wanbergs och Rosbecks, skiljaktighet, fastställelse af förslaget till Pöytis, men detta sidstnämnde ärende är ej ännu Konungen föredragit.

Hans Maij:t afreste i förrgår d. 14 kl. 8 om morgonen i största tysthet, som det säges, till Strömsholm och Carlscrona. Andre tro likväl att resan gäller längre bort. Af Cancelliet medfölgde Canc. R. Baron Rosenhane och Grefve Mörner, och af Secreterarne i Cabinettet den samme som biträdde Baron Taube i äktenskaps negocen i Baden. Någon Regering är åtminstone ännu ej tillförordnad. Resan tros ankomma endast på 6 veckor. Höpken, på Lejd återkommen, actionneras ordentligen i Svea Hof Rätt för Duellen med Stockenström. Jag har läsit hans svar på Advocat Fiscalens

memorial. Deri bekänner han öppenhjertigt hela factum, aldeles sådant som jag hört det af andre trovärdige män berättas, endast med den skilnad att han påstår det några Secundanter å ingendera sidan varit tillkallade och att utom Reg:ts fältskären vid Husarerne och Höpkens samt Stockenströms egne drängar, några andre ej varit tillstädes. Det är märkvärdigt att Stockenströms egen Broder Hof Stallmästaren finner alla chevaleriets reglor af Höpken så noggrannt i akt tagna och dråpet så methodiquement verkställdt, att det vore synd att draga honom derföre till ansvar. Fadren Cammar R. Stockenström vet ej ännu annat än att hans Son blifvit sotdöd.

Jag har sedt Konungens och Drottningens Heijraths contract oändel. grannt skrifvit på pergament. Deri är Brudskatten fastställd till 20,000 gyllen (Tjugu Tusende gyllen), en mycket ringa summa, och Paraphernalen till Tjugu njo Tusende gyllen; hvaremot vederlag å Konungens sida är constitueradt.

Att 1752 års förordning om uphäfvande af droit d'aubaine emellan Frankrike och Sverige aldeles icke bordt lämpas till Wittfoth, och att den angår endast Franske män, som här aflida och Svenske som dö i Frankrike, det är utom alt rimligt tvifvelsmål. Man behöfver endast läsa förord:n för att finna det ögonskenl:n. Jag yttrade mig härom vidlöftigt i ett svar till Assessor Wallenius i anledning af någon hans förfrågan, då saken nyl. var till Hofr:n inkommen. Det vore väl om han än hade mitt bref i behåll, ty jag använde derå så mycken möda, att jag ångrar det jag ej behöll en afskrift deraf. Nu mera har Republiquen tagit annat arrangement med utländske mäns arfskaper, och det blir i conformité dermed som förmodel. denna sak kommer att afgöras. I alla fall har Hofr:n felat deri, att den tillagt Staden del af Landtfastigheternes värde.

Den unge Tihlman är hitkommen för att i Compagnie med Professor Johan Gadolin utverka sig privilegium att få inrätta ett Pharmaceutiskt Laboratorium i stort, där associerade skulle tillverka alla de Chemiska praeparata som våre Apothekare eljest från utrikes orter pläga införskrifva. Denna speculation förekommer mig något äfventyrlig; åtminstone måste Bolaget bereda sig på dryga läropenningar. Jag tviflar ej på deras Chemiska kundskaper, men en sådan inrättning fordrar vidsträckta köpmans insikter i anseende till både raämnens anskaffande och tillverkningarnes afsättning. Hunne den någonsin till stadga, kunde den i framtiden möijligen bära sig och blifva gagnelig.

Bror Sigfrids uselhet är beklagans värd. Den kunde röra en sten. Efter menskligt omdöme torde det vara önskligast att Gud snart ville göra ett saligt slut på hans odrägliga plågor. Imedlertid om han än lefver, beder jag om min hjertl. hälsning till honom.

Här om dagen fick Hofr:n svar, att utfärda sin dom öfver Depongs kusk Bergström, som mördat dränggossen Nyström där i Åbo. Efter som bruket nu är, lärer väl han komma och söka nåd, men den beviljas honom visserligen icke.

I Högsta Domstolen hafva vi nu haft en underlig debatt om en Fransk hofmästare hos Hertig Friedrich, Martin, till religionen Catholique, huruvida han, såsom för hor skilgd från sin äfven Catholske gemal le Clerc, som nu mera med Directorii tillstånd gått i nytt gifte i Paris, må kunna efter sin åstundan få K. M:ts tillstånd att här träda i nytt äktenskap med en Svensk Luthersk hustru. Jag för min del har ansedt, det några hinder dervid ej kunde i vägen ligga; att om Martin ville häri, lika med alle sine öfrige landsmän vika från gl. Catholska kyrkans föreskrift, i följe hvaraf äktenskaps bandet genom hor ej kunde in totum, utan endast quoad thorum & mensam uplösas, så tillhörde det ej Konungen i Sverige att tillegna sig deri förmynderskap öfver hans samvete: Konungen hade försäkrat alla främmande Christna religionens secter om en okränckt samvetsfrihet, men aldrig åtagit sig någon garantie derföre att Catholska religionen i dess rike skulle i sin primitiva antingen renhet eller orenhet bibehållas; att hvad lagen och 1779 års Riksdags beslut om affällingar förmår, anginge endast våre egne trosförvandter; att Catholske Prästen Morettis protest emot Martins vigsel i Catholska kyrkan ingen ting betydde; att det gjorde tillfyllest om han, efter skriftel. uprättadt och vederbörl. inteknadt äktenskaps contract, i vår församling med sin nya hustru blefve sammanvigd; att man gjorde Martin orätt, om man nu mera räcknade honom till den gl. Catholska kyrkan, då han hälre borde anses såsom hörande till den Schismatiska Franska Catholska kyrkan, som solenniter i denne artickel från den gl. Påfveläran sig afsöndrat m. m. Alle de öfrige deremot hafva förklarat Konungen skyldig, såsom Öfverhufvud för den Catholska kyrkan i sitt rike, att vaka öfver dess läras renhet och uniformité, och således afstyrkt bifall till Martins ansökning. Jag är curieux att se, hvad partie Konungen tager. Ännu tror jag att han fogar sig till min mening. Hvad säger Bror om denna casus conscientiae? Konungen hade häröfver infordrat Hof Consistorii utlatande; men detta goda folket, ehuru de funnit Martins ansökning billig, hafva för öfrigt pratat i vädret och sagt ingen ting i saken. Det bör eljest märkas, att Martin allmänt hålles för en beskedlig man, och att han för sin hustrus galanterie och vidlöftighet nödgades för att blifva af med henne, bekänna på sig ett lägersmål och låta henne fara till Paris, där hon, enligt en hitsänd acte de divorce, ordentligen blifvit sammanvigd med en annan Catholsk man.

Icke länge sedan hade vi en annan debatt, huruvida en man,

som emot sitt enständiga nekande, var förklarad skyldig till stöld och att derföre undergå uppenbar kyrkoplikt, men, sedan han tagit sina 40 par spö, vid kyrkoplikten nekat till sin brottslighet och betygat sin oskuld, kunde derföre, enl. Svea Hof Rätts hemställan afstraffas med 14 par och åter föras till uppenbar skrift. Denna mening bifölls af alle samman, utom af mig, som ansåg denna procedur betäncklig och barbarisk, förvisade syndaren till Prästerskapet att i en månads tid undervisas; och borde i fall dermed ingen ting uträttas kunde, Hofr:n på nytt inkomma med berättelse derom till Konungen m. m. Ehuru nitiskt Hofr:ns hemställan och billigheten deraf i Conseilen ville försvaras, förblef dock Konungen inflexible vid min tanke, och mannen får nu tils vidare läsa i sin Cateches.

Förslaget till Randasalmi är ändradt på det sätt att Lindfors går derifrån och Probsten Heurlin kommer i stället. Det är på detta pastorat som Cygnaeus härstädes väntar, och troligen får han det. Min Bror i Lovisa tager icke ett enda steg till sin förmon. Han är en underlig man, han har ej [en] gång låtit mig veta att han dertill är föreslagen, än mindre om han vore belåten med att blifva ditflyttad.

Stenhammar, som här om dagen skulle intagas i Svenska Academien, var så hes och svag, att han ej förmådde sjelf upläsa sin harangue öfver sin företrädare. — Men nu blir tiden mig redan knapp; och jag vet ej heller hvad jag vidare skulle berätta. Hälsa alla vänner. Må väl!

P. S. Somlige tro, att Konungen är i beråd att af Seton återköpa Eckolsund antingen till Enkesäte åt Drottningen, eller ock för att af Enkedrottningen sin fru Moder deremot tillbyta sig Strömsholm, hvilket Enkedrottn:n nu innehar, för att sedan kunna uplåta Strömsholm till Lifgeding åt Drottningen, och att deras resa endast har afseende på denna affaire. Tiden skall snart visa hvad grund detta äger.

CXXXIX.

Stockholm d. 23 Martii 1798.

S. T. Mitt sidsta af d. 16 hujus lärer nu vara framkommit. Try dagar derefter eller d. 19 hujus fick jag Brors bref af d. 8 d:o med den, ehuru icke oförmodade, dock sorgel. underrättelse att Gud den högste ändtel. behagat förlossa Bror Sigfrid från sina plagor. Jag tager en hjertlig del i Brors öma förlust, hälst jag för egen del i den salige döde saknar en gammal och upriktigt högaktad vän!

Konungen återkom i går kl. 4 ½ e. m. från sin resa, som ej varit ämnad längre än till Eckolsund, Strömsholm och Gripsholm. I dag var Conseil, då ock jag i min tour var tillstädes. Den sidst af mig omnämnde samvetssaken om Hofmäst:n Martins giftermål blef föredragen, och oaktadt alla fakunnige invändningar blef min mening af Konungen bifallen, dock anbefaltes Hof Cancell:n v. Ehrenheim att inhämta om i Franska Catholska kyrkan några Ecclesiastique ceremonier vid Brudepars vigsel nu äro bruklige och af hvad egenskap de kunde vara. Samma dag blef ock förslaget till Pöytis gilladt, hvarom jag ock i närlagde bref averterar Sundvall, och lärer Bror täckas låta det honom tillställa.

Men en annan betydligare scene förelopp vid samma tillfälle. Det är bekant att Konungen kort efter dess anträde till Regeringen fattat den föresats att ej tillåta något äktenskap emellan en efterlefvande make och dess afledna makes Syster eller Broder. Nu upphäfdes detta beslut, så att dispense i denne Svägerskaps grad härefter utan åtskilnad skulle tillåtas. Härvid upslogs Bibeln, hvarutur uplästes den hit hörande Mosaiska lagen. Orsaken var, att en Tersmeden, som varit gift med en v. Rosenstein, nu ville gifta sig med en hennes Syster. Att dölja rätta ressorten föredrogs först en lika beskaffad ansökning af en Härads Höfdinge Lidström, och att gifva saken couleur, beslöts, att de som förrut fått afslag å dylika ansökningar, kunde på förnyad anmälan vinna å dem bifall, hvarom de pa tjenligt sätt sous main borde förständigas. Sed hoc inter nos. Som detta var ett Cabinetts ärende, som ej passerat Högsta Rätten, blandade jag mig ej i discoursen härom.

Nu har jag fått Anmärkningarne öfver Wallquists Bok. Ett Exemplar följer här innelyckt för 12 sk. Det är endast för curiosité, som jag skickar den med Posten. Man omtalar, huruledes Biskop Wallquist, sedan Boktryck:n i Carlscrona skickat deraf några hundrade Expl:r till Wexiö marknad, som alla på en dag blifvit sålde, haft den artighet att tillsända ett Expl. åt Lagm. Bergencreutz, såsom det nyaste han fran sin ort kunde honom meddela. Likaledes berättas att några Skalkar i Upsala narrat sin enfaldiga Boktryckare Edman att skrifva ett välment Bref till Biskop Wallquist af innehåll, att som denna piece vore mycket efterfrågad i Upsala och Boktryck:n hade förnummit att Herr Biskopen vid Wexiö marknad deraf hade inköpt 300 Expl. som å den orten svårl. torde kunna debiteras, så offererade Boktryck:n honom sin tjenst att försälja dem alla i Upsala innom få dagar till ett pris som tillika skulle ersätta omkostningarne å öfversändningen. Om och hvad Biskopen derå svarat är ej bekant.

Veckoskriften Telegraphen med hvad mera Bror requirerat skall jag skicka antingen med Tihleman eller med Tullförvalt:n Pihlsson från Lovisa, hvilken dera som först kommer att resa. Af Freilinghausens Neuere Geschichte der Evang. Missions-anstalten in Ost Indien, hvaraf jag förrut tillsändt Academiens Bibliothek några degagerade stycken: har jag nu åter på en auction inropat 9, 10, 11 och 12:te stycken 1774—1776 in 4:o. Äfven ock en Arabisk öfversättning af Kempis de Imitatione Christi i 3 häften jemte en öfversättning af Lutheri lilla Cateches och några andre Arabiske öfversättningar, alla utgifna af Herman Callenberg i Halle, och dem lika med de förstnämnde har jag aflagt för Bibliothekets räckning, om de förrut ej skulle därstädes finnas.

Ja visserligen är det ett underligt jus gentium som Franska republiquen vidtagit att följa. Nu är Rom republicaniseradt och beskattadt, Påfven bortförd etc. Hvar skall alt detta stadna. Tyska Staterne begynna mumla om det Heliga Rikets integrité, sed vana est sine viribus ira. Fersen har fått ett nytt creditif till congressen i Rastadt, men ej i egenskap af Ambassadeur.

Hertig Carl är opasslig. Hans gemål avancerar i sin grossesse. Hennes nedkomst väntas i slutet af Julii eller första dagarne i Augusti månad. Så snart den för sig gått ärnar Hertigen företaga sig en resa till varma Baden i Aken eller i Pisa. I öfrigt lefver man nu på alla händer i godt förstand på Hofvet.

Har Bror sedt Eichhorns Französische Revolution in Historischer Übersicht, Götting. 1797, 2 Band 8:o, det tredje skall utkomma när freden blifvit slutad. Detta är ett nätt och pragmatiskt compendium af alt hvad som förelupit i hufvudsaken utan att inga

i minutieusa details vidare än för det helas sammanhang absolument varit nödigt. Meiners i Göttingen har utgifvit Lebens Beschreibungen berühmter Männer aus den Zeiten der Wiederherstellung der Wissenschaften, tryckt i Zürich 1795—1797, 3 Band i stor 8:o och flera äro att vänta. Jag har köpt detta arbete å 5 Rdr 28 sk. Expl. för 3 Tomer och det är för Litteraire Historien i sina minutier interessant; också äro deri många nya reflexioner öfver restauratio litterarum universim spectata.

Georgii har föredragit hos oss ett par dagar, och bergar sig dermed skäligen väl. Om hans destination kan jag än ej säga något. Prêt à tout faire är han danad för lyckan, och vågade jag gissa, skulle jag tro mig i denna dag kunna säga till hvilken plats han är ämnad. Men också vore det en gissning. I dag var ett mål före i H. D. emellan en Bonde Vähätalo och LandsH. B. Ugglas om resning. Jag lärde deraf hvad knep som kunde nyttjas att för ett mantals Skatterätts fordran göra sig alla oindelta eller indelta krono hemman i Riket tributaire. Mitt yttrande deröfver var Judomen en förargelse och Grekomen en galenskap. Saken stadnade vid min närmaste föregångare Lagm. Widegrén, som ville betänka sig derpå. Utan tvifvel vinner Ugglas, ehuru operationen den han gjordt är högst fördömlig.

Jag har ofta begärt få veta netto priset å de böcker som Bror för min räckning sände till den Ryska Charlatan. Min räcknings afslutande för sidsta året beror endast deraf, och jag ville ändtel. hafva den afgjord. Var gracieux och låt mig med få ord veta hvad de renderat.

Hela denna vecka hafva vi haft kalt. I Söndags och Måndags föll mycken snö, mera än vi förrut hela vintren öfver haft. Den står än qvar, och man nyttjar Equipager på kälkar, som redan aldeles voro i sina sommar quarter förlaggde. Med April månads slut får jag Semester som då räcker till d. 1 September. Jag skall ock hafva någon sommar ledig. Hälsa alla vänner. Schultén beder hälsa. Må väl!

CXL.

Stockholm d. 13 April 1798.

S. T. Ändtel. ankommo i gar fyra Finnska Poster, då jag ock riktigt erhöll Brors bägge bref, det ena af d. 15 och det andra af d. 22 Martii. Men paquettet som följgt med Tigerstedt har jag än ej bekommit, ehuru jag hört att han redan förr fyra dagar anländt hit till Staden. Jag lärer dock få det innom få dagar. Som både Schultén och Gummer infunno sig hos mig kort efter det Posten ankommit, så fingo de genast de till dem addresserade paquetter. Den bedröfliga och oförväntade Nouvellen om Professor Lindquists död blef här bekant d. 10 hujus genom Bref, som Kyrkoherden Cygnaeus haft derom från både sin Fader i Borgo och sin Broder i Tavastehus med den Norra Posten. Som likväl en och annan, sasom Lagman Willebrand och Gummer med samma Norra Post haft bref från Åbo af d. 20 Martii, i hvilka om detta dödsfall ingen ting var förmäldt, så stadnade vi i mycken tvekan, huruvida icke de från Borgo och Tavastehus komne underrättelserne kunde vara ogrundade. Men denna gnista af hopp försvann hastigt. Visserligen har Academien i den mannen gjordt en stor och för det närvarande irreparable förlust. Schultén kan ogörligen förmås att söka ledigheten.

Mitt bref af d. 23 Martii lärer Bror redan fått. Sedermera har jag för Brors räckning upköpt och satt till afsändande färdige: 1 Expl. af Telegraphen à 1 Rdr; 2 ditto af Läsning i Blandade ämnen 9 & 10 st. à 24 sk., 1 Rdr; 1 Litteratur Journ. 2:dra årg. första häftet, hvarå för hela årgången är praenumereradt med 2 Rdr; 1 Gyllenborgs Försök om Skaldekonsten, poeme i fyra Sånger, H. à 28 sk.; S:a Rdr 4: 28. Jag trodde att få dem afskickade med Tullförvaltaren Pihlsson från Lovisa, och gjorde mig så säker derom, att jag d. 31 Martii redan hade brefvet färdigt som skulle medfölja, men för menföret i hafvet beslöt Pihlsson att här qvarblifva till öpet vatn.

Utan tvifvel har Bror redan fått se den märkvärdiga nya förordn. om Skrif- och Tryckfriheten, och lärer Bror medgifva, att den både till ämne och sammansättning är ett mästerstycke. Några dagar

innan den utgafs, hvilket skedde under alra största hemlighet, indrogs N:o 36 af Telegraphen. Redacteuren måste utgifva ett annat blad under samma Nummer. Den indragne Nummern utkom d. 23 och den som sattes i dess ställe d. 28 Martii. Hvarå förordn. d. 1 April eller Palmsöndagen kungjordes, då hela denna Tidning upphörde, till harm för mig, som enligt Brors ordres kort förrut praenumererat å hela 50 numrer med 1 Riksd. Jag hoppas likväl, att Redacteuren på ett eller annat sätt håller praenumeranterne för de bristande 14 numrorne skadeslöse. Den indragne nummern undantagen, skall Bror vid första lägenhet få de öfrige, då jag äfven utförligare skall skrifva om detta ämne.

Ja, Cygnaeus är aldeles entledigad fran sin i P:burg hafde beställning, och vacancen efter honom är besatt med en Donner, som skall vara kommen från Åbo stift och, såsom Cygnaeus, hvilken nu hos mig är närvarande, förmenar, till Nation Österbottning. Han vore curieux att få veta, af hvad frägd och egenskaper hans efterträdare kan vara. Om Bror känner det, så var god och skrif mig nagra ord derom, på det jag må kunna göra Cygnaeus besked derföre.

I Paris har man förledit år utgifvit Vie de Catherine II Imperatrice de Russie, avec six portraits gravés en tailledouce, Voll. II, gr. 8:o. Den förre volumen håller 418 och den senare 464 sidor. Fran pag. 71 till pag. 312 i första Tomen är 1762 års revolution detailerad, i hufvudsaken aldeles på samma sätt som af Rulhiere, men med många och ganska uplysande tilläggningar och anecdoter. Senare Tomen gar alt till hennes död. Som alt hvad med Svenska sakerne har gemenskap berättas med en aldeles ovanlig exactitude och fidelité, sa synes, som ock alt det öfriga vore trovärdigt. Många scandaleusa historier förekomma deri, och till slut upgifves Staten för alla hennes Amanter, såsom de följt efter hvarannan, och hvad de kostat Ryska Riket i discretioner, i arfvode och tractamente efter ordentl. fastställd stat och i pensioner; och detta gör för hela hennes Regering 88,820,000 Rubler. Endast 2 Expl. af denna bok finnas här nu. Jag har läsit den igenom, och genom Silfverstolpe requirerat två Expl. till Midsommaren.

Grefve Cronstedts sak med Lewin blef 14 dagar för Pask vid pass i Högsta Domstolen på det sätt afgjord, att Cronstedt ansags hafva förverkat tjensten, men hemställes om icke af gunst och nade med honom kunde fa förblifva vid Krigs Hofr:ns dom, som ådömt honom ett års suspension; hvarjemte han borde ersätta Lewins rätteg. kostnad, så vida han alt annat skadestånd sig afsagt, med 200 Rdr. När detta, om jag rätt minnes, d. 28 Martii föredrogs hos Konungen, förbehöll han sig att närmare fa betänka sig pa saken, och derpa beror det ännu. Förmodel. afbidar K. M. nagot till-

fälle då han kan transportera honom fran Krigs Acad:n till annan anständig lägenhet, som för exempel till ett Regemente.

Nya Krigs Articlarne skola innan kort utkomma. Polon lärer åter hålla sig fram med en Finsk öfversättning. Lands Hfd:n af Ugglas gick härliga ig:m med den sak jag sidst omnämnde. — Gubben Malmstedts lik fanns i förra veckan flytande i sjön neder emot Pechlinska huset på Blasii holmen. Liket var oskadt. Silfverspännen i skoerne suto qvar, jemte alt annat hvad han haft på sig. Efter all liknelse har gubben sökt något afträdes rum i Norrström under Slottet och under nedgången, så vida några ledstänger där ej äro, halkat utföre i ån.

Doctor Lüdeke har sagt mig, att han fått ett Exemplar af Bachii Hist. Jurispr. Romanae, sidsta Editionen, och begärt att jag måtte skaffa honom köpare dertill. Må detta ena Exemplar kunna debiteras i Åbo? Priset är 2 Rdr 12 sk. Han skulle ock, i anledning af Hof Rådet Heynes requisition, åstunda en Catalogue öfver alt hvad sedan 1792 i Åbo å Boktryck:t utkommit. Är det möijligt att af Frenckell skaffa honom Exemplar af de årligen tryckta listorne på Boktryckeriets tillverkning. Annat skulle ej behöfvas. Item, ville han hafva ett Expl. af Lefréns sidsta programm då han aflade Rectoratet, i anseende till den deri meddelte fortsatte upgift af de vid Academien arl. inskrifne Studenter.

Projectet om Krono Bränneriers inrättning i Finnland är afslagit. Med Kungsgårdarne förestår ett generelt arrangement. Survivanciererne få ej tillträda dem efter sine resolutioner, utan böra de förra arrendatorerne än på ett ar bibehållas, tils man hinner att vidtaga en mogen författning om dem. En och annan survivancier, c. g. Chevalier Gossin och K. Secret:n Meurling, äro dock fran detta de öfrige öfvergångna öde undantagne.

Hertig Carl har länge varit illa sjuk af en med slagaktige symptomer blandad nerv-feber. Hertiginnan väntar sig ned i slutet af Julio eller straxt derefter. Hennes grossesse är synbar. Om H. M:t Drottningen också är i välsignadt tillstånd, kan ännu ej med visshet sägas.

Jag har förlorat all apparence om Allmogens proprieté till sina skogar. Sed de hac re alias plura. Hof R. R. Georgis rätta destination är ännu ett problem. Kan hända employeras han till det vicariat vid Justitiae Cancellers Ämb:t som Gr. Gyllenborg nu bekläder. Kan ock hända, att speculationen går något längre och på något annat.

Martii manad har ju varit mycket dödlig i Åbo. Lämnade fru Rancken nagra barn efter sig? Huru befinner sig Enkefru Lindquist? Den 1 nästk. Maji får jag Semestre. Nu hinner jag ej skrifva mer. Hälsa alla vänner! Må väl!

Öfverste Jernfels vid ÖstGötha eller LifGrenadiere Reg:tet, den tjocke mannen, säges vara nyligen död blefven. Revisions Secret:n Kihlgren ligger sjuk utan all rimlig förhoppning.

Men är det nödvändigt att köpa ny tomt för Bibliotheket; kan ej kring kyrkogården och öfver den gl. verkstaden tjenlig plats finnas? Inköpet af en tomt borttager mycket penningar och Academien behöfver hushålla. Hvad svarar Consist:m å propositionen om Köhlmarks Läroböcker? Jag har sedt dem, men finner dem i sitt nu varande skick ej nog tjenlige ad usum praelectionum.

CXLI.

Stockholm d. 20 April 1798.

S. T. Brefvet af d. 12 April fick jag för ett par timar sedan. Paquettet med Tigerstedt hade Schultén lämnat till mig i går. För de innelyckte 30 Rdr Rg:ds sedlar och Disputationerne tackar jag ödmjukast. De förre skall jag riktigt uptaga i räckning; och af de senare har jag länge längtat att få Brors Accessiones ad Bullarium, men deraf ej sedt mer än första 2:ne arken af prolegomena, som under mitt couvert tillsändes Fredenheim. Disput. de obscuritate orationis har jag läsit med nöije och bifall. Jag tror Kantianismen ej blir på långt när i sa många år följd och firad som Wolffianismen. Det är ju en obegripl. jargon, en abstractions-sjuka som är faselig som regerar i denna nya Philosophie. Jag tycker att Leopoldt alt för mildt behandlade Herr Boethii öfversättning och hela Kantianismen. Fremling i Lund har utgifvit en Disputation om denna philosophie, den jag hört berömmas af klokt folk. Köhlmark skall utgifva den öfversatt på Svenska, och han har till och med lofvat mig ett Expl. deraf.

Ungefärl. alt det Bror omnämner, sade jag honom om hans projecterade Läroböcker. Jag ville de borde vara goda Compendier i korta men vigtiga Theser och i demonstratif ordning, på Latin författade; att den declamatoriska stil han antagit till böcker af sadant slag sig ej passade, etc. Han ursägtade sig dermed att Lärare vid Gymnasier och Scholor nu för tiden voro så svaga att de behöfde understödjas med anledningar till paränetiska föreställningar. Men i det fall, ma hans anvisningar vore nog tillräcklige att tjena dem, som ej sjelf ägde nog skicklighet att göra dem.

Att hos Herr Bergencreutz en pique öfver sin framl. faders af Wallquist i mångfaldig måtto sårade minne varit rådande, det är synbarligt. Nu har man ater hit fått Exemplar af hans critique, men till förhögdt pris à 16 sk. Mitt sidsta bref visar, att jag redan köpt för Brors räckn. en del af de requirerade Böckerne. De öfrige skola äfven vid nästa sjölägenhet vara färdige till afsändning.

Åbo Tidningarne har jag aflämnat till Fredenheim. I går råkade jag Cancellern på rapporten hos Konungen. Han var verkel. bekymrad öfver Lindquists dödsfall. Rosenstein talte med mig dagen förrut i samma ämne. Schultén är ej att tänka på. Rosenstein omtalte en Lector Forsell vid Krigs Acad:n och en ditto vid Gefle Gymnasium Bergstén såsom tjenlige sujetter till succession. Men tviflade lika som jag, om de emot 400 plåtar på exspectance ville till Åbo. Han ansag Lärarnes fixation vid sine visse Professioner, såsom ett Upsala Academies palladium, och deri instämde jag med honom. Denna idée har jag ock sökt vid alla tillfällen insinuera hos vår Cancellarius.

Det nyaste jag vet berätta, är att Lands Höfd:n Baron af Ugglas är tillkallad till Ledamot i Cammar Conseilen. Hvilket förträffligt val! Den liderliga Baron Liliencrantz, som var i Finnland, är nyligen död blefven, och hans af fadren förordnade Fidei Commiss tillfaller således Hans Excell:ce Baron Liliencrantz. Det är märkvärdigt att den afledne LandsH. Liliencrantz testamenterade af sin egendom en betydlig summa till NB Svedenborgianerne, att dermed uprätta sin Synagoga eller sitt nya Jerusalem. Hvem skall utfordra detta Testamente?

Expedition om Academiens rätt till de vacante Pastoraternes inkomster matte väl nu mera vara afgången. Det har Rosenblad försäkrat mig. Brandel har jag ej råkat på mycket lång tid. Han står i accord med Secret:n i Cabinettet Netzel, den Bror lärer sedt. I accord begär han 1000 Rdr och dem vill Netzel betala. Jag tror han blefve en beskedlig Cancellers Secreterare. Icke vill han lucrera på Academici; men att förses med Finnska Commissioner, det önskade han gjerna för att öka sin förtjenst pa denna omenskligt dyra ort.

Jag lärer förrut omnämnt, att efter min tanke Academien ej borde tänka pa stora och dyra tomter. Den penning derå användes, kunde med mera förmon användas på byggnadens yttre propreté, beqvämliga indelning och inredning etc. Säkerheten för eldsvåda torde ock säkrast vinnas om byggnaden blefve en del af kyrkans ringmur.

Den 1 nästk. Maji blir jag ledig, och jag skall da tänka på Jämjärvi saken. Revisions Secret:n Kihlgrén drages med döden.

H. K. H. Hertig Carls opasslighet fortfar, likväl hopp om förbättring. Campementet på Ladugårdsgärdet i nästa Junii månad lärer inskränckas endast till Garnisonen härstädes. Lector Muhrberg låter i Bokauctions Camm:n försälja en stor del af sina Böcker, det mästa hörer till Antiquiteterne och den classiska Litteraturen. Få verk finnas deri af särdeles värde. Nu hvarken minnes eller hinner jag mera skrifva. Hälsa alla vänner. Må väl!!

CXLII.

Stockholm d. 4 Maji 1798.

S. T. Oändelig tacksägelse för det i förrgår ankomna Brefvet af d. 24 nästförl. Mortaliteten har sannerl. i de tvänne sidst förflutne månaderne mycket grasserat i Åbo. Några Skeppare, såsom Sjöblom och Causlin äro i dessa dagar ankomne. Med dem skall jag affärda i nästa vecka alla de från Eberhardtska auctionen hos mig än qvarliggande Böcker tillika med dem Bror requirerat. Af Svenska Academiens Handlingar är sedan dess restauration in Novembri 1796 icke en rad utgifven genom trycket. Altar-talen äro icke heller tryckte. Jag har ej sedt Expedition om de Academien till Byggnads hielp förlänte Pastoralierne. Men sedan Academien ej fick de till Landt-Ränterierna influtne medlen, kunde jag nog föreställa mig att Cancell:ns höga opinion om denna Kongl. grace var öfverdrifven. Ja, det är och blir så, att när af publicum något understöd skall gifvas, stå Läroverken altid sidst. I ett Land, där man med afvoga och misstänksamma ögon anser till och med den minsta gnista af patriotisk och grundlig uplysning, kan väl ingen kostnad skattas onyttigare använd, än den som på dessa kunde göras.

Hvad man sagt i Åbo om författaren af den sidsta förordningen om Skrif- och Tryckfriheten, är fullkomligen vist. Här i Stockholm var näppel. nagon, som icke genast trodde, att detta Mästerstycke ej kunnat emanera utur annan hand. Huru erkänd ock Contrasignantens capacité är, så kunde han dock ej för ett ögnablick misstänkas att hafva författat detta ypperliga opus. Att Lhfd. R—n ej haft del i upsättningen deraf, det säger sig sjelf, men att han och Rosenblad samt Ugglas uti en conclav med författaren öfverlagt derom, det är en constaterad sanning. Det var aldeles rätt att Frenckell tills vidare lät Åbo Tidningen uphöra. Till äfventyrs hade dess oafbrutna fortsättning kunnat aflöpa utan anmärkning.

Men i alla fall var det säkrast att söka förnyelse a det en gang förrut erhållne privilegium.

Cancellie Collegium för sin del åtnöijes dermed att Tidningarnes föremål och blifvande innehåll generalissimis terminis upgifvas; men refererar likväl alla sådana ansökningar till Konungens eget omedelbara afgörande. Lenngrén har sous main fått tillsägelse att fortfara med Stockholms Posten på förra foten. Men formlig resol:n är å hans ansökning än ej meddelt. Jag vet icke heller, att för någon annan dag- eller vecko-Tidning resolution ännu utfallit. Att Telegraphen och Colporteuren af sine utgifvare ej få continueras, antages som gifvit. Om den förre har Konungen sjelf nedlåtit sig till en lång, men nådig conference med Redacteuren Capitain Nordforss. Nästan i hvarje Nummer hade H. M. redan förrut utmärkt de ställen, som synts honom anstötliga, Jacobiniska eller förgripliga emot krönta hufvuden. Jag vet än ej hvad utväg Nordforss ärnar vidtaga till sine Praenumeranters tillfrids ställande för de bristande 14 numrorne.

Mig är sagdt, att Oldenburg, sedan han ej blef nämnd till ordinarie Handels Borgmästare härstädes, undanbedit sig den honom tillagde Borgmästare caracteren. Om så skedt, och huru man ansedt detta hans steg, skall jag framdeles närmare gifva tillkänna. Sjöberg har funnit sig mycket stött af de utaf Canc. R. Gr. Gyllenborg vid dess försök om Skaldekonsten bifogade anmärkningar om Svenska versification, och nyligen utgifvit å dem ett skarpt, ja ohöfligt svar på ett ark in 8:o. Jag låter det för 2 sk. medfölja förenämnde försök, att dermed sammanbindas. Formatet å svaret är väl mindre än det å försöket, men ett ark kan dock utan märklig olägenhet fogas dertill.

Det säges att Studenternes i Upsala af Bror omnämnde tillämnade uptåg, ej lärer kommit till verkställighet. Men dock hafva de på många sätt visat sitt stora missnöije öfver den vidtagne författningen. Här voro ock om måndagen och tisdagen efter dess publication, på Beurs-sals dörren åt Stortorget anstötliga intimationer i anledning deraf anslagne.

Bror torde redan känna det nya projectet om Salpeter tillverkningen i Riket, och att Allmogen deröfver skall höras. General Toll är far för detta project. Det vore rätt lustigt om i faveur för Tandefelt en Direction öfver Finnska strömrensningarne skulle tillsättas. Då skall man se att Landets floder snart skola blifva segelbare. Här har jag icke hört någon ting om denna sak, men derföre kan den nog vara på tapeten.

I går om afton kl. emellan 7 och 8 upkom här en eldsvåda uti ett Lin- och Lampmagazin i nedersta våningen af kopparslag:n

Dandanells hus vid den så kallade Stadsgården på Söder. Efter 1 1/2 times allarm var elden släckt. I den vägen äro anstalterne här rätt gode.

Nu medan jag skrifver detta fick jag Brors Bref af d. 12 April Norr-om, jemte ett bref till Schultén, rörande Lindquists död och succession efter honom. Jag har förr detta yttrat mig om den saken; och Schultén lärer äfven sjelf förestält de skäl som afråda honom från att tänka derpå. Också måste jag i mitt sidsta eller förra bref nämnt om Svanberg; och jag skall söka honom personl. för att om möijligt är förmå honom att anmäla sig till en post, som, kanhända, kunde öpna honom flere och bättre tillfällen att tillfrids ställa sin ärelystnad, än han kan vinna vid sin nu varande lumpna function vid en Vetenskaps Academie, som alt mer och mer förfaller och förlorar sitt anseende.

Ritmästrn Hedberg ärnar sig med de först afgående fartygen till Åbo. En snäll portrait målare blir han. Jag tror han ock lärer förstå att handleda ungdom till tekning och ritning. — Min förre dräng Simon Sillén lärer vara ägare till Ekornburen och till de kött tunnorne han påstår sig tillhöra. Dessa senare måste kommit dit sedan min afresa, ty när jag var hemma, voro där ej några sådane, men mycket skräp som tillhörde mig, Svarfstol med tillbehör, Snickare verktyg af höflar, huggbårar, raspar etc. Åtskilliga träsorter att slögda af, en Cardus kista, en annan gl. något söndrig kista m. m. blefvo där qvar efter mig, och jag fruktar att denne mannen vill tillgripa alt hvad han kan åtkomma. Jag lämnade, utom dubbla fenstren, fenster till drifbänckar i trägården in duplo. Må desse äro qvar? Likaledes sprutkanna, 2:ne krattor, 2:ne skyfflar, en gångskyffel, en järnspade. Alle desse persedlar fick bemälde Simon i händer, så vida han skulle sköta trägården till hösten. Var gunstig och fråga honom, i fall alt detta ej vore i behåll, hvart han gjordt deraf. Han måste väl skaffa det till rätta som han bortskingrat.

För den möda Bror haft att efterse mina Skinnplagg, tackar jag ödmjukast. Björnskinns Pälsfodret blef af sal. Biskop Krogius bortskämndt under en resa till Stockholm, dit han fick låna den. Gjerna önskade jag få svar om Camden's Britannia innan fartygen afresa. Hälsa alla vänner!

CXLIII.

Stockholm d. 10 Maji 1798.

S. T. Med Skepp:n Causlin, som i dag ärnar afresa, följer, jemte detta Bref, under address till Bror en Packlåda, innehållande återstoden af de å Eberhardtska auctionen inropade Böcker, tillika med åtskilliga andra, på sätt det omständligen uplyses genom den härvid bilaggde note.

Härjemte följer äfven en sluträckning för alla mina Commissioner under sidstförflutne året; såsom ock en annan räckning för innevarande år till och med denna dag, hvilken utreder, att, i fall Camden's Britannia emottages, Brors behållning hos mig är Nio Rdr 5 sk. 8 rdst.

Till märkvärdiga nyheter hörer att en Hans Excell. Baron Reuterholms Cammar tjenare vid namn Polonni, förmodel. Italienare eller Fransk till Nation, d. 8 hujus om aftonen blef här i staden arresterad och insatt på Castenhof, hvarvid tillika alla hans papper af Underståthåll:n och Policemästaren blifvit borttagne och förseglade. Hvad vidare följder denna arrestering kan medföra lärer snart spörjas. Man skall ock till Konungen inberättat, att vid *Röda Bodarne* ett frihets trä skall förledne söndags varit upsatt, och denna uptäckt har gjort mycket allarm. De som bo där i negden påstå likväl enhälligt, att endast en stor granruska, som å en höbåt varit nyttjad till att hålla höet tillsammans, där skall blifvit af någon Bondegåsse uprest emellan några stenar, och att andre mindre granruskor varit satte där om kring vid pass på det sätt som det sker i Finnland, där Bonde-ungdomen springer *Hippa*. Det är af små anledningar som man tillskapar stora och äfventyrliga saker.

Att Generalen Baron Wrede fått transport från Björneborgs Reg:te till Lif Grenadiererne eller det förrut så kallade Öst Götha Cavallerie, efter Jernfels den tjocke, som genom döden afgått, och att i succession efter Wrede Öfverste Aminoff återfått detta sitt förr innehafde Regemente, lärer redan förrut vara Bror bekant. Det är Assessor Doctor Odhelius, som författat den uti Läsning i blandade ämnen i sidsta stycket så grufvel:n tilltvålade öfversättningen

af Popes rape of the Locke. I critiquen har man ock derföre alluderat till det våld som Doctor Hagström i Vetenskaps Academiens förmak eller trappa förledit år sökte tillfoga Öfversättarens egne harlockar.

Man har sagt och tagit det för afgjordt att Konungen i morgon skulle anträda en resa till Carlscrona; att återkomsten derifrån vore utsatt till d. 22 hujus, och att sedan Campementet å Ladugårdsgärdet hunnit slutas, Hans M:t ärnade till Medevi att nyttja Brunns cur därstädes. Huruvida de senaste händelserne kunde föranlåta till någon ändring i hvad således blifvit påtänckt, kan man än ej veta. Till äfventyrs torde dock resan till Carlscrona gå för sig.

Schultén reste i förledne tisdag d. 8 på Bergs R. Baron Hermelins bekostnad till Stora Kopparbergs Län, att där genom observationer bestämma Latituden etc. för Fahlun, Nora och flere ställen; hvarefter under återresan enahanda observationer skola ske i Arboga och Westerås samt några andre städer, som till sin rätta belägenhet härtils ej varit bestämde. Jag väntar honom tillbaka vid sidsta slutet af denne månad. Sedan lärer han begifva sig till Nagu.

Ändtel. hafve vi i denna vecka fått någon värma. Utom på Stickelbärs buskar, Björk, Hägg och Syrén, äro på andre trän löfven ännu ej utspruckne. Jag promenerade i går hela eftermiddagen tout seul kring Haga lustpark och såg med egna ögon huru litet varen avancerat. Hvit- och blåsippor voro i sin fägring, men oxläggorne hade än ej utslagit. Göken hörde jag där första gången. Svalor har jag än ej sedt. Rågbrodden ser vacker ut. Om vår Herre ville gifva rägn, skulle all jordens gröda få bättre fart att växa.

I dag skola bägge Gardes Reg:terne fått nya fanor, då de gamle med vanlig högtidlighet af Kongl. M:t sjelf på Ladugårdsgärdet blifvit upbrände. Hertig Carl är redan så till hälsan återställd att han åker ut och promenerar. Som Bror sedt i Inr. Tidn. äro förböner för hans gemål, i anseende till hennes grossesse, började här i hufvudstaden. Om de äfven i Landsorterne skola påbjudas, vet jag ännu icke. Ingen sejour blir i denna sommar för den Kongl. Famillen på Drottningholm. Om Konungen reser till Medevi, skall Hennes M:t Drottningen imedlertid vistas antingen på Haga eller Strömsholm.

Det i N:o 7 af Läsning i Bland. ämnen orätt insatte arket G har utbyts emot det felande arket C, som här innelyckt medföljer. Enahanda fel var begånget i många andra häftade Exemplar, och rättelsen var vederbörande så mycket mer till nöije. Hälsa alla vänner! Må väl!!

P. S. Hvad jag här ofvanföre skrifvit om de nya fanorne, var i det närmaste grundlöst. Bägge Reg:terne hafva fått endast

nya Vaktfanor i stället för de slarfvige, dem de förrut nyttjat, och dessa hafva allenast vid vaktparaden på Slotts Borggården blifvit dem öfverlämnade. Ceremonien med de gamles upbrännande lärer vara reserverad för Campementet på Gärdet.

CXLIV.

Stockholm d. 11 Maji 1798.

S. T. I går lät jag till Skepparen Causlin å dess fartyg aflämna en Packlåda, innehållande resten af de å Eberhardtska Auctionen inropade Böcker, jemte åtskillige andre. Han fick tillika ett Bref till Bror, hvari ligga en sluträckning oss emellan för förledna året 1797 och en ditto för innevarande år till d. 10 hujus, item en note som kan tjena till rättelse och hjelpreda vid det Böckerne utur Packlådan skola uttagas.

Hans Excellence Baron Reuterholms förra Cammar tjenare Polonni, om hvars arrestering jag i mitt gårdags bref berättade, har redan i går, hvilket jag ej hade mig bekant då jag skref brefvet, blifvit bortförd till Helsingborg eller Ystad med befallning att förfoga sig utur Riket och aldrig återkomma. Hans brott skall bestått i något oförståndigt och obetänksamt pladder som han å källrar och Caffe hus sig tillåtit.

Hans Maij:t Konungen afreste verkeligen i dag kl. 10 f. m. åt Carlscrona, och väntas till d. 22 hujus hit igen. Flere af våre rike Bojarer ärna sig ut till varma Baden dels i Aken, dels vid Carlsbad. Till dessa hörer Cammar herren Carl de Geer, Hans Excell:ce Grefve Ruuth med fru och större delen af sin Famille, utom flere. Ja, sjelfva Lagmannen och Öfver Inspect:n Nordenström, måg till Bruks patronen Kijk, skall jämväl med sin fru till Aken. Eljest höres intet nytt. Hälsa alla vänner! Må väl!!

CXLV.

Stockholm d. 19 Maji 1798.

S. T. Mannen, som till Bror öfverlämnar detta Bref, är Ritmästaren Hedberg. Han tänker nu se sig om i Åbo och rangera sina affairer, för att i Augusti månad hit återkomma och taga sin hustru med sig. Allmänt beröm äger han för säker tekning och god colorit i portraiter samt Historie- och Decorations målningar. I den civila Architecturen har han ock förvärfvat sig, som det säges, vacker insikt, så vidt det på dessinering ankommer. Rimligen kan han ej prèjudicera någon skråmålare. Fredenheim har dessutom sagt mig, att alle Agréés vid K. målare Academien skola enligt Statuterne äga frihet att idka sin konst hvar de hälst komma. Om Bror täckes tillåta honom att på Bibliotheket se och studera Modeller uti Monumenta Herculana och andra Werk där Antiquiteter finnas afritade, och att beskåda Naturalier i de flera Collectioner Academien i den vägen och i Anatomien äger, så sker honom en särdeles grace. Också är det den enda recommendation han af mig begärt. Förr detta lärer jag nämnt att han hörer illa, och att man derföre måste tala med honom i en stämma något högre än den vanliga.

Brors angenäma bref af d. 10 Maji feck jag d. 14 och således rätt snällt. Oändlig tacksägelse för nyheterna. De af mig d. 10 med Skepp:n Causlin afsände Böcker, jemte Brefvet såsom ock ett avis-bref om dem med Posten måtte väl nu mera vara ankomne. Jag finner efteråt att jag af Handlingarne om Lundska oväsendet bortglömt det första och största häftet, hvilket fördenskull nu, tillika med Svenska Academiens Handl:r för år 1794 à 44 sk. här innelyckt medföljer. Handlingarne för 1793 stå ej på någon Boklåda för betalning att erhålla. Jag skall hos Herr Lands Höfd:n Rosenstein göra mig underrättad om och hvar något Exemplar af dem kan fås.

Konungen är på sin lustresa och väntas hit i nästa tisdag. Franska Handels Expediten Sources, som var indragen i Armfeltska Conspirationen, är nu förordnad till Kongl. Svensk General-Consul i Hamburg. Detta har skedt Cancellie- och Commerce Collegierne samt Grosshandels Societeten ohörda, och således väckt någon upmärksamhet. Vid hans utnämnande skall Konungen i Conseilen

omtalt, det han gjordt Kongl. M:t och Riket promesser af betydlighet, och att om han dem ej upfylde, han lika lätt kunde skiljas vid Consulatet som han det bekommit.

Aminoff när han afgeck från det Reg:te han nu återfått, feck 8000 Rdr i accord. Nu skall han till Jernfelska arfvingarne h. e. Creditorerne betala efter Reglementet 6300 Rdr. Också torde denna artickel i viss mån medverkat till hans befordran. Jag torde förrut ej nämnt, att Piranesi vid slutet af förl. år blef entledigad fran den mission honom för Svensk räckning i Italien var updragen. Sedermera vid nya Romerska Republiquens organisering har han blifvit Quaestor därstädes, i hvilken egenskap det ej kunde vara honom tillständigt att bära någon främmande orden. Af denna anledning har han fördenskull i ett sannerligen ganska artigt bref återsändt Wasa och Nordstjerne Ordens teknen. Anmälan härom var ock nästan det enda märkvärdiga som föreföll i sidsta Ordens Capitlet.

Angående Colporteuren har Camereraren och Bokhandlaren Ekmansson, som nu äger ett eget och vackert Boktryckeri och var utgifvare af detta dagblad, haft med Konungen en lång och å Ekmanssons sida animerad conference. Derunder har Konungen bibehållit en undransvärd köld, men enständigt förklarat sitt höga missnöije med Bladet och äfven med dess namn. Han ville gjerna unna Ekmansson att trycka hvad veckoskrift han behagade, men Colporteur borde den ej heta. Då den sidstnämnde slutl. prèsenterade Konungen ett Exemplar af den hos honom nyl. tryckta Sv. öfvers. af Rousseaus Emile, uptogs det ganska nådigt med försäkran att K. M. för prèsenten och en så snygg uplaga ville hålla honom räckning.

Den ryktbare Polonns brott har bestått deri, att han på Operakällaren pladdrat, det Konungen stode i mycken obligation hos hans förra patron; att denne haft och hade i handom papper och Documenter, med hvilka han om han velat kunnat och ännu kunde skada Konungen, ja till och med skaka hans Thron; att han likväl dertill aldrig kunnat låta sig förmå; att deremot Konungen visat sig otacksam etc. etc. Detta lärer af tjenstaktigt folk blifvit rapporteradt. Under escorte af en Under Officerare och en Police Betjent är han bortskickad.

Nyligen har Konungen fatt ett egenhändigt bref af Grefve Munck, som nu är i Cisalpinska republikens tjenst, deri han, under en vanlig ingress af Salut & fraternité, underrättar Konungen, huruledes han nu mera lyckligen vunnit den säkra öfvertygelse, att all Royauté är en chimère om dermed förstås hvad Monarker vilja dermed vanl. hafva förstådt: att Konungar äro sine undersåtares förste

Ämbetsmän; att de egentl. icke äga några rättigheter att påstå, utan endast plikter att upfylla; att den tid vore inne, då Konungarne på dessa sidstnämndes i akt tagande borde vara högst upmärksamme; att han ej fyllest kunde upmana Konungen till all möijlig omtanka härutinnan; att endast den sorgfälligheten kunde försäkra honom om hans thron m. m. Slutet på alla nouvellerne blir dock den, att Moralisten supplicerar om en viss pension af vissa 2000 Rdr; och af den relation, som emellan honom och Hans Kongl. M:t sig befinner, tillförser han sig att häri blifva villfaren. Haec tria fide dignis narrantur auctoribus: Sint tamen sub rosa silentii dicta.

Må icke Frenckell redan fått bref af Gartz, Secreterare i Cancellie Collegio, att Åbo Tidn. utan hinder kan fortsättas? Jemte Stockholms Posten lärer Bror för kort tid sedan fått en Härads Höfd:n Blix's Redovisning för sitt Philosophiska försök på ett ark in 4:o, deri han skamlöst angripit Leopoldt. Jag fruktar han i nästa stycke af Läsning i Blandade ämnen får med fullt mått upbära sitt ovett.

Efter tre veckors resa är Professor Holmberg i dag hit ankommen. Han hälsade på mig före middagen. Doctor Lüdeke har tillsändt mig närlaggde från Göttingen ankomne bref till Hr Professor Johan Gadolin. Var gunstig och låt det komma honom tillhanda. Gubben anbjuder ock K. Acad:s Bibliothek den i Gotha utgifna Gelehrte Zeitung aldeles complett alt från början, för ett pris, om jag rätt minnes, af 28 Rdr 16 sk. Banco. Jag har sagt honom att jag näppel. tror det Academien med denna änskönt vackra journal, sig vill belasta.

Krigs Rådet Knorrings, Lands Höfd:ns och HofR:ns procedure med den Syndaren Muncktell, så vidt jag kan fatta den, förekommer mig alt för besynnerlig. Om Muncktell förskottsvis för Knorring utbetalt krono utlagorne och påstått att få dem å arrendet sig godtgjorde och dem äfven i afräckning derå innehållit, kunde han väl på den grund rättvisligen anses hafva förverkat arrende rättigheten? Men så beskaffade domar och resolutioner ser jag beklagl:n hvar dag.

Det är altid en olycka att Faculteten examinerar några surnumerairer. Gifve Gud att den tillåtne Nummern kunde fyllas med halfduglige sujets. Hvem skall bli respondens och hvem Gratist vid promotionen? Cygnaeus apostoliserar här starckt och har mycket tillopp. Jag har länge väntat att Lector Meinander skulle rida ut till dagdrifveri och duglöshet. Ach! hvad det Borgo Gymnasium förfaller. Men förfallet är allmänt. Huru skola våra Academier se ut om några år? Hälsa alla patroner, gynnare och vänner! Må väl!!

CXLVI.

Stockholm d. 25 Maji 1798.

S. T. Med Ritmästaren Hedberg, som d. 19 hujus härifr. afreste tillsände jag Bror, utom ett häfte af Handlingarne rör:de Lundska oväsendet, Svenska Academiens Handlingar för år 1794. Sedermera har jag inhämtat att några dylike Handlingar för år 1793 aldeles icke blifvit utgifne. Allenast en brochure in 4:o under Titul Svenska Acad:s Högtid d. 20 Decemb. 1793, jemte Brantenbergs Altar-tal, har utkommit, och dem finner jag af min räckning att jag d. 14 October 1794 tillsändt Bror, den förra à 12 sk. och den senare à 8 ditto, så att de nu mera ej torde åstundas.

Jag glömde sidsta gången att nämna, det Upsala Academie afgifvit om Köhlmarks Läroböcker ett utlåtande som i hufvudsaken fullkoml:n instämmer med det Herrarne i Åbo insändt. Förr 8 dagar tillbaka var Lunds Academie med sitt yttrande ännu ej inkommen, och sedan har jag ej haft tillfälle att fråga derefter. Nu är ock, såsom Bror ser af Stockholms Posten, Köhlmarks öfversättning af Professor Fremlings afhandling rörande Kantiska Philosophien färdig tryckt. Vid nästa lägenhet skall jag öfverstyra ett Exemplar deraf. Af K. M. märkvärdiga Circulaire till Lands Höfdingarne angående Salpeter tillverkningen, hvilket ehuru det är dateradt d. 21 Febr. likväl först i dessa dagar utgafs, bilägger jag härhos ett Exemplar.

Förr detta Öfversten Montgomery har d. 14 hujus på sin gård Lindö i Roslagen aflidit. Han lefde ganska osynlig efter sin återkomst från Barthelemy. Han köpte sig Wachschlagerska stora huset på Regeringsgatan här i staden och bodde här de två sidsta vintrarne, men jag såg honom aldrig, och har ej heller hört omtalas att han visat sig i något sällskap. Han hade dock i sitt hus ständiga besök af sina gamla vänner.

Jag mins ej om jag förr nämnt, att författaren till *Brefven under en resa i Sverige*, dem Bror redan måste erhållit, är Kongl. Secreteraren Linnerhielm, som med bibehållande af sin i Cancelliet hafde lön, under minorenniteten gjordes till Riks-Geograph. Förledne måndag var jag ute på Waldemars ön vid Djurgården på ett

stort Calas hos Grosshandl. Pehr Falk. Han bad för all ting om sin hälsning till Bror. Det är han som i Skrifter af Sällskapet för allmänna medborgerliga Kunskaper låtit omtrycka Brors afhandling om Finnlands upodling. Var gunstig och låt Secret:n Alanus få närlaggde bref. Hälsa alla vänner!

CXLVII.

Stockholm d. 31 Maji 1798.

S. T. Jag nyttjar detta tillfälle, som Herr Lagmannen Sederholms afresa åt Finnland mig erbjuder, att tillsända Bror den i dessa dagar utkomne och af Lector Köhlmark författade Svenska öfversättning af Professor Fremlings i Lund Granskning af Kantiska Grunderna för odödlighet och en Gud, à 16 sk. häftad. Jag har ej sedt Latinska originalet, vet icke heller om den är tryckt; men arbetet, ehuru oändel. öfverträffande Westerås Philosophen Gottmarks Critik, svarar dock ej fullkomligen emot min väntan af hvad jag förrut derom hört talas. Men då hela Herr Kants system, under en obegriplig abstraction från all erfarenhet och all sensualité, är insvept i ett för mig oändel. djupt mörker, så bör jag ej heller mycket undra deröfver att hans antagonisters invändningar deremot icke altid synas mig nog starcka och rediga.

Om Magister Bratt i Upsala, som skall vara en Wermländning, har Secret:n Nicander sagt mig, att han är en man af circa 30 år, med godt hufvud och mycken hog och lust för Mathematiken. Jag litar dock ej särdeles på detta omdöme af den orsak att jag tydligen förmärker, det Nicander, förmodl. af personele relationer, vill agera hans Recommendateur. Holmquist sade han sig ej känna. Jag skall innan kort af Melanderhjelm och Upsalienses, när jag råkar någon af dem, närmare informera mig både om den ena och den andra. För Academien vore det högst nödigt att få en man af genie, och som ägde nog ambition att för sin tjensts skull åsidosätta alla andra distraherande occupationer.

Krigs R. v. Knorrings Banqueroute synes vara alt för skamlös. Han bör räckna för en stor lycka om han undgår skampålen. Men har Lhfd:n ej försyn att å sin egendom låta inrätta ett tjufbo.

Hertig Carl har i de framflutna dagarne mönstrat bägge Gardes Regementerne och den öfriga Garnisonen. I morgon skall Konungen föra dem till Ladugårdsgärdet att där till månadens slut campera.

Hvad skall man döma om den underl. Ryska proclamation som i går i Stockholms Posten var införd. En flotta af 22 Linie skepp och 250 Galerer kan väl riml:en ej hafva Handelens betäckning till föremål; och hvartill skall en sådan myckenhet Galerer nyttjas? Eller skall detta anses för ett tomt Ryskt skryt, hvarå någon verkställighet aldrig följer.

Jag supponerar att Herrarne nu äro så öfver öronen fördjupade i arbete och beredelser till sin förestående promotion, att de näppeligen hinna med något annat. Beder ödmjukast om min hälsning till alla vänner! Må väl!!

CXLVIII.

Stockholm d. 15 Junii 1798.

S. T. Under d. 8 hujus afsände jag med Herr Professor Schultén till Bror några Böcker, men jag frugtar att under den brådska hvarmed de expedierades uptagits Oedmanns Kyrkosånger till 24 sk. då de likväl kosta endast 16 sk. I min egen Cladd äro de utförde till sitt rätta värde, och mitt misstag i den breflappen som medfölgde bör således ej bekymra Bror.

Cygnaeus är återkommen från Upsala där han undergått pastoral Examen. Han säger att Holmquist där allmänt anses för en stocklat man, ehuru man eljest gifver honom beröm för godt hufvud, när det faller honom in att bruka det. Bratt skall ock erkännas för skicklig man; men i alt sitt väsende skall han skicka sig timid, bondblyg och nedslagen. Han är verkl:n West Göthe och son till den Bratt, som var Extraordinarie Adjunct i Åbo, aldeles som Professor Bilmark sagt. Cygnaeus ärnar bivista promotionen i Åbo och sedan åter komma hit öfver. Då skall Bror få Blix's Redovisning och om något annat nytt dessförinnan utkommer.

Brors bref af d. 7 fick jag d. 12 hujus. Jag undrar att Lhfd. R—n som sjelf anser det för Upsala Academies palladium att Lönerne äro fixerade vid Professionerne, vill ingå uti att understödja Frantzéns idée, den jag ej kan gilla. Exempla non desinunt ubi incipiunt.

Torkan fortfar äfven här omkring. Ändtel:n hafva vi i denna vecka, under kall Nordvästlig vind, haft ett par små Rägnskurar, men efter en time eller två har näppeligen något sporr å marken efter dem varit synligt. Äpple-, Päron- och Kerbärsträn lofva mycken

frukt, och det som märkligt är synes å dem ännu ingen mask. Man minnes ej att trägårdarne här varit så matkfria som de nu äro det. Tio à 12 mil härifr. åt Söder skall man haft önsklig väderlek med tarfligt rägn, hvadan ock grödan skall åt den tracten stå härlig.

En tiggar Jude vid namn Raphaël har på Beursen begynt att sälja växlar till lägre Cours och Agio än våre Christne Judar, och derigenom fält Coursen till 51 1/2 ℔ och Agio till 20 procent. Detta phènomen väckte mycken upmärksamhet. Men otvifvelagtigt är, att mannen är ett verktyg i Regeringens hand och att hans operation står i sammanhang med Sources General-Consulat i Hamburg. På hvad fond växlarne dragas till en summa, som redan går öfver 200,000 Rdr, och huru grundel:n planen kan vara anlaggd känner jag icke. Liljencrantz lärer vara den som styrer negociationen. — Den 28 torde Campementet slutas och Konungen resa till Medevi, då Drottningen flyttar till Drottningholm. Hälsa Schultén när han träffas och alle andre vänner. Glöm icke Lüdekes desiderata. Gubben har redan påmint mig om dem. Må väl!!

CXLIX.

Stockholm d. 19 Junii 1798.

S. T. Sedan jag så nyligen skref med Posten, har jag denna gång mycket litet att säga. Om något nytt här sig tilldragit, så kan Herr Kyrkoherden Cygnaeus, som förer detta med sig, göra derföre redo. Blix's sidst omnämnde skrift följer här innelyckt. I det senast utkomne häfte af Läsning i Blandade ämnen, hvilket förr detta är öfversändt, följde derå ej något svar. Man väntar det i Stockholms Posten. Jag vet, att Leopoldt haft det färdigt; men hvad orsak som härtills hindrat dess införande känner jag icke. Till äfventyrs lärer det varit så skarpt, att Lenngren funnit sig befogad att deri eska någon förmildring.

Magister Bratt var hos mig i går. Han är 30 år gl, ser mycket saktmodig ut och är ganska lågmäld. Melanderhjelm är hans stora Patron och gifver honom företrädet för Holmquist, quo jure skall jag ej säga. Efter all liknelse är han i sjelfva vetenskapen långt vidare kommen än någon af de Candidaterne som finnas på stället, hvilket ock torde gälla om Holmquist. Jag menar Schultén känner dem bägge.

Juden Raphaël fortfar med att trassera växlar; men han säljer ingen växel till våre Exporteurer. Han skall ock varit lycklig att uptäcka de försök, som af desse genom tredje och fjerde man blifvit gjorde att få tillhandla sig hans växlar. Det synes således vara otvifvelaktigt att han endast är ett redskap i en högre hand. Önskeligt vore, att denna operation ej måtte vara grundad på något nytt kronolån.

Om RiksDrotzets afsikt är att nyttja Georgii framdeles sig till biträde vid Justitiae Cancellers sysslans förvaltning, det är ännu för mig en gåta. Gyllenborg sjelf har fruktat för något sådant och äfven frågat Drotzet derom; men då har han nekat dertill och försäkrat honom om sitt fulla förtroende. För min del litar jag ej stort på denna explication. Det är jag viss om, att Drotzet ville hafva sig vid sidan en man prêt à tout faire, sådan som Edman var i sinom tid. Också är jag öfvertygad derom att Gyllenborg ej kan förmås att låta bruka sig till alt utan urskillning. Af den orsak nyttjades ock Edman redan af Drotzet i visse ärender innan Georgiis hitkomst. Han torde dock velat något när maitrisera honom, såsom han var van att göra med Reuterholm, och derföre blef förtroendet ej långvarigt. När man lägger alt detta tillhopa, så kan man blifva frestad att tro, det någon ny adjunct kunde komma i fråga. Men också kan han vara hit kallad på prof, för att sedan, om han finnes nog docile och handterlig, nästa år intagas i Högsta Domstolen. Dessa äro mina enskilta gissningar, och om icke den förra af dem inträffar, måste det åtminstone ske med den senare.

Det blir curieust att höra i hvad ton Knorringska Creditorerne talat i Hof Rätten. Må någon bland dem funnits, som vågat taga bladet från munnen. Hallenborg tror fullt och fast, att han en vacker dag eclipserar. — Hvad är det för en farce som Willebrand spelar, då han utbjuder Jockis till salu. Om han, som det säges, begär 8 Tunnor Gull derföre, så är med det samma sagdt, att han ej vill sälja Egendomen. — Jag föreställer mig att Herrarne nu hafva alla händer fulla med sine Promotions anstalter etc. Hälsa Schultén och alla vänner! Må väl!!

CL.

Stockholm d. 10 Julii 1798.

S. T. Med Herr Professor Holmberg och här innelyckt tillsändes Bror: Litteratur Tidningen för 1797, 4:de och sidsta häftet, hvarmed denna Tidning uphörer, h. à 24 sk.; — Journal för Svensk Litteratur Andra Bandet, 1, 2, 3 och 4 Häften, å hvilken för 12 Häften eller hela Bandet är praenumererat med Rdr 2: — och Ceremonialet vid den nyfödda Hertigens af Wermeland dop, à 4 sk.; = Rdr 2: 28.

Likaledes återfölja de mig tillsände arken af Suhms Lefverne, så vida Hr Höst innan Brefvets ankomst var bortrest. Under hans härvaro gjorde äfven jag denne unge mans bekantskap. Han var först sinnad att resa till Åbo, men hindrad öfver 8 dagar af en åkommen frosss Feber, gaf han sig sedan ej tid att fara till Finnland, utan tog vägen åt Fahlun för att derifrån resa till sin hembygd. Han bad om sin hälsning till Herr Bibliothecarien Frantzén, den han lärt känna i Köpenhamn.

I paquettet ligger ock K. M. Påbud om Bröllopsgärden jemte dertill hörande ny uplaga af 1766 års Bevillning till samma gärd, hvilka bägge Bror täcktes tillställa Camereraren Widenius, som dem begärt. Jag hinner nu ej skrifva honom till.

Brors Bref af d. 2 Julii bekom jag d. 6 ditto. Kort förrut hade jag genom Reinius bekommit det ena paquettet, och i går fick jag det andra hos Bokbindːn Drake där Magister Wattrang det lämnat. Den innelaggde Riksgäldssedelen af Sexton skillingar emploijerade jag straxt derpå utan all motsägelse i Silfverstolpes Boklåda. Man frågar här föga efter Nummern, endast att namnen äro i behåll. Jag har ock i räckningen tagit denna Sedel Bror till godo.

Nu som bäst emottagas gratulationer på Hofvet, och i dag efter midd. sker dopet. Jag behöfver Gud ske lof! ej omaka mig med denna sollennité. Hertigen är öfver all måtta glad och talar idkelːn om den ljufva och förnöijande känslan att vara Barnfader. Detta sker ad nauseam usque. Om någon tror detta tal gå af hjertat är en annan fråga. Menigheten dömer nu som förr. Man omtalar Fersen, Adelsvärd, Henric de Bruce lika som tillförene. Dock äro många som i denna Comedie vilja inblanda en viss Löpare vid

Hertigens Hof, och kan hända att desse försmädare träffat det rätta. Få äro, som annorlunda än med indignation omtala denna händelse. Den unge arffursten är ovanligt klen och liten till växten, föga öfver *Sju* verktumm lång. Så säges det allmänt, men jag tror näppeligen, att han kan vara så aldeles liten, då den vanliga längden för ett fullgånget nyfödt barn är emellan 15 och 20 tumm. Af hull, naglar, hår etc. skall dock ingen anledning vara att tro Barnet ofullgånget. Men alt detta oss emellan.

Nu är gåtan uplöst hvad Georgii angår. Nibelius fick likväl behålla sin fulla lön 800 Rdr och af sin förra syssla tillhörige emolumenter 60 famnar ved årligen från vedgården. Konungen betalte ock sjelf afgifterne för hans vice Prèsidents fullmagt. Stockholms Borgerskap studsade vid denna ändring. Man anser den för ett verk af Ugglas och RiksDrotzet. Den förstnämnde är ock nu mera intagen som Ledamot i Justitiae Conseilen. Ändtel:n har Grefve Cronstedt på Carlberg fått sin dom. Konungen minskade suspensionen till endast ett halft år, i anseende till den synnerl. nit hvarmed Grefven låtit sig vårda om Krigs Academien.

I anledning af en Lärd Brefväxling med Tychsen har Hallenberg nyligen låtit trycka en piece under titul: Dogmatis de resurrectione corporum mortuorum origo, et num in Libro Jobi ejusdem mentio facta sit; Disquisitio Historica et Philologica. Den säljes dock icke. Författaren har sjelf skänckt mig deraf ett Exemplar. Piecen håller 45 sidor i liten 8:o. Om jag kan skaffa mig ett Exemplar till, skall jag låta Bror få det. Det egentl. omtvistade stället öfversätter Hallenberg sålunda: Jag vet dock att den lefver som försvarar min rätt; att den är till som på mitt stoft skall upresa sig till hämnd; Efter min bortgång skall man fördenskull af straff hemsökas, men jag, skild från min kropp, skall se Gud; Honom skall jag se inför mig: mina ögon skola skåda honom, och han skall icke förskjuta mig etc.

Hela förledne vecka och i går har jag sutit i Högsta R:n för Wåhlin, som var bortrest att förrätta Bouptekning och Skifte efter framl. Prèsidenten Grefve Lilljenberg, hvars qvarlåtenskap skattas till 14 à 15 tunnor gull.

Just nu på ögnablicket kl. 10 får jag den surprenerande nouvelle, att den nyfödde Arffursten, efter i natt erhållet dop, kl. omkring 9 i morgonstunden aflidit. Alla i Ceremonialet beskrifne anstalter äro redan contramanderade. Huru vid denna sorgel. händelse Barnets föräldrar sig befinna, har jag ej hunnit låta höra efter. Förmodel. är deras bestörtning utöfver all beskrifning. Mången nyfiken menniskja torde gjort sig för dagens högtidlighet stor kostnad

som nu är förlorad, till så mycket större förlust som nya kostnader för Sorgen och Begrafnings anstalterne förestå.

Holmberg skyndar, och jag hinner ej skrifva mera. Också kan han berätta hvad jag förgätit. Tack tusendefalt för Disputationerne, Programmet och Magister Gratulationen. Till Fredenheim har jag aflämnat Åbo Tidningarne. Vågade jag utbedja mig att vid tillfälle få den utkomna andra Delen af Wörlunds historie om Åbo Hof Rätt, hvaraf jag ej sedt mer än första delen. Hälsa alla vänner! Må väl!

P. S. I nästa Lördag skall jag resa åt Gripsholm. Jag blir dock ej borta öfver fyra à fem dagar.

CLI.

Stockholm d. 28 Julii 1798.

S. T. Nu på ögnablicket råkade jag Pomoell på gatan och fick af honom Brors bref dat. d. 23 hujus. Jag hinner nu ej svara derpå, men skickar imedlertid här innelyckt med Hornborg 4 och 5 häften af Journalen för Svensk Litteratur. Det 6:te häftet som i nästa vecka utkommer skall jemte 2 delen af Adlerbeths Skaldestycken vid första tillfälle affölja. Tack för nyheterna.

Här spörjes ej något nytt, om icke det, att öfver 100 mindre Köpmän här i Stockholm och ett stort antal Handlande från Götheborg till Konungen inkommit med särskilde addresser emot samtel. Bruksägare och Exporteurer, med föreställning om nödvändigheten af någon författning till hindrande deraf att desse ej måge evinnerl. upjaga Agio och Cours. Det är utan alt samråd som Stockholmarne och Götheborgarne fallit på aldeles enahanda idée. Deras skrift har redan haft den verkan, att ehuru Raphaël uphört med sin operation, Agio dock ej stigit på de 2:ne sidsta Postdagar, såsom det annars helt vist hade gjort. Hälsa alla vänner! Må väl!

CLII.

Stockholm d. 16 Aug. 1798.

S. T. Vid det jag d. 9 hujus om morgonen återkom från min resa, fann jag för mig min Herr Broders bref af d. 30 Julii. Hvarefter jag d. 11 dennes erhöll Brefvet af d. 6 och d. 14 genom Wallenius det af d. 2 jemte dervid bilaggde paquett till Herr Revisions Secret:n Marks v. Wurtemberg. Detta jemte paquettet till Herr Lands Höfd:n von Rosenstein, som i dessa dagar återkommit från Kumla i Nerike där han i 5 à 6 veckor varit hos sin Systerson Kyrkoh. Rosenstein, såsom ock Brefvet till Herr Hof R. R. Ziervogel har jag till vederbörande aflämnat. Det var rätt förargligt, att fru Jusléns Betjent ej bättre skulle akta mitt Bref än att han lät det förkomma. Deri låg ett Bref till Professor Hellenius; men så vidt jag kan minnas var ej något annat deri inslutit. Jag erinrar mig ej hvad nouveller jag deri berättade, men i alla fall hade jag önskat att det ej kommit i främmande händer.

Lindfors är här, och har afstått från sina Besvär öfver Lectors sysslans förgifvande i Borgo, men deremot vändt sin hog till de ledige Pastoraterne Randasalmi, Piexamäki och Ingo i Åbo stift. Han tror att såsom Krigs Präst utom förslag kunna vinna ett dera af dem. Hans Theses har jag läsit och funnit dem under all deras oredighet, utmärcka mycken böijelse för Pietismen. Som Specimen för en Historiarum och Moralium Lection borde de visserl. ej antagas.

Med detta Bref, som Ritmästaren Hedberg tager med sig, afsändes till Bror: Läsning i blandade ämnen 14 & 15 st. 2 Expl. H. à 32 sk., Rdr 1: 16; — Journal för Svensk Litteratur 6 st. praenumer.; — Adlerbeths Skaldeskrifter 2 Bandet. H. à 36 sk.; — Adlersparres Krigs Samling 4:de och sidsta Delen H. à 1: 40; — S:a Rdr 3: 44. I paquettet ligger ock ett Expl. af Index secundus öfver Kongl. Berlinska Bibliothekets Dupletter, som å auction i nästa November månad skola säljas, tillika med ett Bref från Doctor Lüdeke, som ock lämnat mig nyssnämnde Bok Catalogue, med löfte om den första Delen deraf när han den erhåller. Det blefve blott en curiosité att äga denna del, sedan Böckerne redan blifvit sålde.

På den förestående auctionen kunde utan tvifvel många sällsynta Böcker erhållas, om man kunde räckna på en säker Commissionair och om transport kostnaden ej blefve så dyr. Af Plancks Geschichte des Protestantischen Lehrbegriffs är Femte Bandets första stycke utkommit, och fås här i Silfverstolpes Boklåda. Jag ville veta om Bror deraf eskar nu lika många Exemplar som förledit år af fjerde Bandet. I Adlersparres Krigs Samlingars nu utkomna sidsta del är den första afhandlingen vanställd genom några grofva tryckfel, å hvilka dock vid Bokens slut en förtekning synes vara bifogad.

Konungen afbröt sin Brunns cur vid Medevi och ankom till Drottningholm d. 1 hujus om aftonen. Nu förblifver Hans M:t och Drottningen där till in emot November, som det vill sägas. Enke-Drottn. är på Ulricsdal; Hertig Carl med sin gemål dels här i Staden, dels på Rosersberg, och Hertig Friedric på Tullgarn. Af Hertig Carls Creditorer hafva 15 stycken, som sammantagne äga omkring 60,000 Rdr hos honom att fordra, inkommit till Konungen och anförde af en Siden Handlare Widberg, Broder till den bekante Probsten Widberg, ingifvit en skrift, deri de anhållit att Konungen antingen ville betala Hertigens skuld till dem, eller ock tillåta, det Utsöknings Lagarne måtte emot Hans Kongl. Höghet få hafva sin lagliga verkan. När Konungen genomläsit skriften, hade han ej velat taga den emot, då Widberg dristeligen yttrat sig, det i sådan sak Rikets undersåtare ej hade annan tillflykt än till Konungens rättvisa; att han ej borde förmoda, det den skulle desse Sökande vägras; att de nogsamt kände det Staten ej vore förbunden att betala Hertigens skulder, men att då det ej kunde ske, hans Borgenärer åtminstone måtte emot honom få njuta samma rätt som emot sine öfrige Debitorer med mera, då Konungen å nyo emottagit och behållit skriften, som sedermera skall blifvit lämnad till Hertigen. Det blir rätt curieust att se hvad vändning denna sak vidare kan få. Det vill påstås, att Hertigen i nästa vecka ärnar anträda sin resa åt varma Baden vid Carlsbad eller Pisa. Till detta behof skall han af Konungen begärt 32,000 Rdr. Att han ej fått så mycket, är vist, men huru mycket Konungen gifvit honom, kan jag med visshet ej säga, ty berättelserna derom äro olika från 22 till 7 a 8000 Rdr.

Grefve Höpken, som ihjäl sköt Stockenström, är i anledning af Hertiginnans kyrkotagning och återvunna hälsa, uppå hennes och Prinsessans förbön, benådad och aldeles restitutus in integrum. Malicen säger han ej varit bortrest längre än till sin Stjuffars Öfversten Wrights Boställe Näsby. — Mamsell Slottsberg är sollenniter förlofvad med en ung Contoirs Skrifvare i Banquen vid namn Gelin,

om 22 a 23 års ålder, hvars Moder är Oldtfru på Ulricsdal. Bröllopet skall ske oförtöfvadt. Han får med henne mycket penningar. Det tros att Expeditions Secret:n Rolén, fordom Protonotarius Apostolicus, skall blifva Cammar Råd efter Liljenheim. Om denna syssla varit bjuden åt Winter, det jag ej känner, måste han undanbedit sig den samma. Baron Carl G. Oxenstierna, som härtils varit Minister plenipotentiaire i Lissabon, är utnämnd till Minister i Köpenhamn. Somlige vilja påstå att innom 2 a 3 månader skall Axel Fersen vara à la tête för Cancellie- och ministeriele ärenderne härstädes. Andre tro att denna gissning är utan grund.

Uppå några källare och värdshus skola förr några dagar sedan textade sedlar varit kringströdde som innehållit en anmaning till menigheten att spoliera några förmente Agioteurers, nominatim Adelsvärds och Koschells hus. Man har hos Policen anstält någon inquisition härom, men nu är hela saken nedtystad och omtalas ej vidare.

Bonsdorffs plan till Sokne Beskrifningar är sannerligen icke att förakta.

Min resa skedde d. 1 Aug. härifrån g:m Södertelge och Mariefred till Strengnäs, hvarest d. 2 om förmidd. Domkyrkan och Gymnasium besågs. Samma dag restes till Eskilstuna där fristaden Tunafors kopparhammares och Manufactur Smides samt Carl Gustafsstads Järnverk besågs. D. 3 restes g:m Askersund till Stiernsunds gård ytterst i Nerike in vid Wettern. D. 4 tillbragtes där och till d. 5 om morgonen, då afresan skedde genom Askersund och till Örebro, hvarest åts middag, och sedan Slottet och Staden blifvit besedde restes derifr. till Wedevåg. Där drögdes öfver d. 6 och till d. 7 kl. 10 f. m. då resan skedde genom Köping och Arboga till Westerås, hvarest togs nattläger. D. 7 om morgonen besågs staden, hamnen, Slottet och Domkyrkan och restes genom Enköping till Stockholm dit ankomsten skedde d. 8 om morgonen kl. 2. Jag glömde att nämna, det Strömsholms lustslott, stuteriet och större delen af de vackra Slussarne, samt slutl. äfven Eckolsund togos i ögnasikte. Jag var åtföljd af Assessor Welander i Commerce Collegio, som hade eget skönt Equipage och bekanta på alla ställen. På Stiernsund råkade jag Professoren Tingstadius från Upsala, som blef där qvar hos Brukspatron Burenstam efter oss, och ärnade sig derifrån till sin gl. ämbetsbroder Biskop Lindblom på Wreta kloster. Den sidstnämnde har fått tillstånd att fortsätta sin journal för Präster.

Med den halftokige Studenten Hornborg skickade jag Bror under d. 28 Julii 4 och 5 st. af Journalen för Svensk Litteratur. Men månne jag ej redan förrut hade afsändt det 4:de häftet? Om sa skedt behöfver dock doupletten ej återsändas.

Nu på stunden säges mig, att Hertiginnan ärnar följa sin Herre till varma Baden. Man har uträcknat, att derig:m verkelig besparing skall vinnas, emot det om hon öfver vintren blefve boende i Stockholm. En Lagman Oudar, Secreterare vid Riksgälds Directionen, är af fullmägtige skilgd från tjensten, för det han, att tillskynda sig enskild vinning, inlåtit sig i brefväxling med Hamburgske Handelshuset Siebeking. Han har lofvat att emot en viss betydlig discretion och en årl. provision ställa så till att Riksgälds Contoirets växelaffairer skulle dragas från Awerrhofs Contoir, som dem hitintill haft och öfverlämnas till Siebeking. Man misstäncker ett par af fullmägtige att hafva ägt någon del i denna anläggning. Oudar, ehuru skicklig man, var för öfrigt en stor dobblare och bonvivant.

Med denna månad går min Semestre till ända. Jag får sedan mycket att göra, hälst jag ännu ej hunnit lägga hand vid den nya Skogsordningen. Jag skall likväl med det första gripa mig an med Ikalis saken. Längre fram skall jag ock foga anstalt om nödiga reparationer på min gård. Var gunstig och lämna vid tillfälle närlaggde Bref till sina ägare. Hälsa alla gynnare och vänner! Må väl!!

P. S. För min bortresa gaf jag Gubben Liljestråle ett Expl. af Frantzéns Promotions-poëm. Han reste kort derefter till sin gård på Landet, hvarifrån han tillsändt Cancellie R. Adlerbeth det af mig erhållna Expl:ret att af honom genomläsas. Nu i dag efter sin återkomst till staden var han hos mig, prisade poëmet och omtalte Adlerbeths bref till sig etc. Jag gaf honom två nya Expl., det ena för honom sjelf det andra för Adlerbeth; och derå fick jag hosföljande billet, hvilken i anseende till Adlerbeths deri intagna yttrande, Bror täcktes låta Frantzén få se.

Må icke Bonsdorff i sin plan bordt ock lämna rum för Soknens Historia och Antiquiteter. Jag menar ingalunda att Kyrkoherde och Capellans förtekningar borde i en Soknebeskrifning införas eller alla Soknens Klockare och Länsmän namngifvas, men väl: när Soknen blifvit inrättad såsom särskild Sokn: när dess första kyrka blifvit anlaggd: när dess Capeller tillkommit: om någon ting särdeles märkvärdigt, stora jordfall, nya strömfall, fältslag etc. i Soknen skedt och sig tilldragit etc. etc.

CLIII.

Stockholm d. 24 Aug, 1798.

S. T. Paquettet jemte mitt bref af d. 16 hujus, som d. 18 ditto med Ritmäst:n Hedberg härifrån afgick, är utan tvifvel min Herr Broder redan tillhanda kommit. Nu är ändtel:n Bauses portrait af Gustaf Adolph ankommit, och jag har uttagit Brors praenumererade Expl., med ett tillskott af tullen 8 sk., hvarom af Inrikes Tidn. för sidsta tisdag d. 21 och den där införda annonce närmare besked är att inhämta. Likaledes har jag för Brors räckning till afsändande färdigt ett Exemplar af Vie de Catherine II:de, andra gången uplagd, Två volumer à 2 Rdr 16 sk., så att jag nu har hos Bror till godo 1 Rdr 34 sk. och 4 rdst.

H. K. H. Hertig Carl med sin gemål afreste i går med ganska liten suite. Generalen Taube säges ock farit med. En Capellans Adjunct från Uhleåborg vid namn Mellin är hitkommen för att söka Comminister sysslan vid Finnska församl. härstädes. Men som dertill fordras att hafva undergått Examen pastorale och han endast är 27 år gl., har han hos Kongl. M:t anhållit om tillstånd att oaktadt sin minderårighet få sig dertill anmäla. Hurudan är denna mannen till insikter och conduite? Bror känner honom bäst.

Af de mig tid efter annan tillsände Doupletter af Juustens Chronicon, har jag completterat Kyrkoherden Wallenii Exemplar så nära att honom nu endast fela particulae 46, 47 & 48. Efter Bror fournerat honom med detta arbete, så var god och skicka mig vid tillfälle dessa tre delar, för att honom tillställas.

Rolén är nu mera befordrad till Cammar Råd, men om han får Finnska Contoiret, som Lilienheim hade, det är än ej afgjordt. Det äger aldeles sin riktighet att detta ämbete blifvit Cammar Rådet Winter, med ganska retande vilkor, offereradt. Man hade velat förunna honom frihet att bortaccordera sin Lands Camererare Beställning till den mästbjudande; försäkrat honom äfven om Lilienheims rum i Spanmåls Committéen med 333 $^1/_3$ Rdr arfvode, och dertill ännu lofvat för honom utse någon annan Commission med 300 Rdr årlig inkomst. Han tog dock det klokaste partie då han vägrade emottaga anbudet.

På den nyss inkomna delen af Plancks Geschichte, om hvilken jag sidst nämnde, har Silfverstolpe än ej fått veta priset af sin Tyska öfversändare, hvarföre det ej heller af mig kan upgifvas. Eljest spörjes här för det närvarande icke något nytt.

Consistorii Acad. Circulaire till Landets Prästerskap m. m. är ganska vackert. Hvad derigenom vinnes skall tiden visa. Det är bedröfligt att sådan utväg måste vidtagas. Hälsa alla vänner! Må väl!!

P. S. Laga så att Widenius får närlaggde Bref med det första.

Apostille. På min begäran fick jag härom dagen af Hallenberg för Brors räckning ett Exemplar af dess Disquisitio de orig. dogmatis de resurrectione corporum Mortuorum etc. Jag skall skicka den med första lägenhet. Bemälde man har ett annat opus färdigt, som komme att gå på sine vissa 60 ark, och det är en förklaring öfver Apocalypsis Johannis, som förmäles vara en med Cabbalistisk chiffre skrefven Bok, och derföre äfven utur Cabbala böra förklaras. Men härom mera en annan gång.

CLIV.

Stockholm d. 31 Aug. 1798.

S. T. Med Herr HofRätts Secret:n Pomoell, som d. 28 hujus bittida om morgonen härifrån afreste, tillsände jag Bror Bauses portrait af Gustaf Adolph och ett Exemplar af Vie de Catherine II:de. Nästnämnde dag efter midd. feck jag från Utters Boklåda Brors med Mag:r Engstrand till mig aflåtne Bref af d. 16 jemte de där innelyckte *Tio* Rdr; men den i Brefvet åberopade nota å Böcker, till hvilkas inköpande dessa 10 Rdr skulle användas, var ej bilaggd. Den måste af förgätenhet eller misstag vid expeditionen hos Bror qvarstadnat. När den framdeles mig meddelas, skall jag bestyra om uphandlingen. I samma bref hade Bror contremanderat all anstalt från min sida om de vanliga två Exemplaren af Läsning i Blandade ämnen. Men dessa, af de 2:ne sidst utkomne 14 och 15 stycken, voro redan under d. 18 härifrån afgångne med Ritmästaren Hedberg, som dock nu mera måtte vara framkommen. Nu skola åter tvänne Åbo Skeppare Cederlöf och Lindholm ligga vid Skepps Bron. Med en dera af dem skall jag återskicka Jämjärvi Handlingarne med hvad mera som dessförinnan kan åstundas. Jag tror ock att 7:de häftet af Litteratur Journalen dertill lärer blifva färdigt.

Att Engelsmännerne åter upbragte vår andra Convoije med 44 under dess beskydd seglande Svenska Handels Skepp lärer redan vara bekant. Denna nya olycka förebodar en ytterligare förfärlig stegring af alla varu priser. Socker priset har man redan i dessa dagar förhögt med 20 öre kopp:mt på hvart Skålpund, och Caffé är upsatt till 28 Skillingar Skålpundet, men tros innan kort stiga till 32. Om Vest Indiska Compagniets Skepp, som alla dagar hemväntas, blir upbragt, så torde den varan snart blifva otillgänglig. Den tredje convoijen, som skulle emot slutet af September afgå, har nu fått ordres att stadna qvar tils vidare. Det bedröfligaste är, att man måste befara en total Saltbrist, åtminstone en sådan brist, som skall göra Sillfisket för i år onyttigt.

När Bror råkar Professor Hellenius, så var gunstig och bed honom med första lämna mig svar på mitt bref deri jag begärte han ville skaffa mig underrättelse om Controlleuren Ivendorff vill lämna tjensten och hvad han i det fall eskar uti accord. Fru Georgii skall vara återkommen. Hvad är afsikten med den tour kring Österbotten som Professor Gustaf Gadolin skall gjort?

Enkefru Carleson har fått K. M. tillstånd att innan Sorgeårets utgång få låta sammanviga sig med Herr Generalen Baron Wrede. Lindfors sträfvar att få Randasalmi, hvartill Heurlin vid valet skall fått de fleste rösterne. En ny Sökande Mag:r Harfvelin Aboensis, från Ingå, skall infunnit sig här om Comministersysslan vid Finnska församlingen. Annat nytt vet jag icke. Hälsa alla vänner! Må väl!!

P. S. Alt virke och bräder, näfver etc. som kan finnas vid gården, må gjerna till reparation nyttjas. Den öfriga kostnaden skall jag godtgöra.

Mag:r Tålpo skall vara utnämnd till Kyrkoherde i Sagu.

Apostille. Innan detta hann skickas på Posten, ankom Brors angenäma bref af d. 27 dennes, med åter Tio Rdr deri innelyckte. Den af mig saknade förtekning å Böckerne som skola köpas var ock nu med. Huruvida de finnas hinner jag ej nu höra efter, men åtminstone fås de flesta, äfven som Planck, den jag äfven för min egen del köpt långt före detta och nu nyligen läsit den sidst utkomna delen, där Antinomiska, Schwenckfeldiska och Flacianska controverserne i synnerhet äro mästerligen beskrifne.

Efter Bror ändtel. vill veta hvem som författat den i Krigs Saml. införda *Anvisning till de allmännaste Grunderne för Krigs Lagar*, så är det jag sjelf. Utgifvaren anmodade mig om några reflexioner i detta ämne, men gjorde sig oändel. brått om att få dem. Jag använde på dessa mina korta och af annat arbete till en del uptagne Påsk- och Pingesferier. Sedan blef dock arbetet otryckt till in emot

Julii månads slut. Jag begärte hans omdöme om denna *anvisning*, g:m hvilken jag sökte att hos Committéen öfver KrigsArticlarne afböija flera fördomar, som hos dem äro nästan rådande, och af hvilka den om Under Officerares prygling etc. af Baron W—e ifrigt understöddes; men han undandrog sig alt utlåtande med en compliment. Således är det nu tryckt aldeles sådant som det flutit ur min penna. En annan gång skall jag i Krigsmanna Sällsk. Handl. utgifva närmare förklaringar deröfver. Ännu är Boken för ny och äfven för dyr att läsas i Stockholm. Utom några curieuse Militairer, som enligt hvad utgifvaren sagt mig läsit den, vet jag ingen annan som tittat deri. Vår Justitiae Revisions Betjening läser hvarken detta eller annat. Jag trodde värfvade Officers Corpsen skulle antasta utgifvaren, men han säger, att de fördraga alla nyttiga moraler med godt tålamod.

I Läsning i blandade ämnen är Utgif:n författare till det omnämnde stycke om Brukens oppressive procedere emot krono- och skatte allmogen. Jag har fournerat allenast honom med alla förordningar och Åbo Tidningarne. Lyckligtvis bragte han genom sin Bror i Archivo i dagen det utur Bergs Ordningen försåtel. utelämnade Kongl. utslaget öfver Wahrendorffs skatte Bönders ansökning af 1788, som afgör en fråga, hvarom i Högsta Domstolen ofta med stark skiljaktighet blifvit omröstadt. Detta alt må tils vidare ej omtalas.

Lindfors har visserl. afstått från sina Besvär; ty jag menar att ock fatalierne redan äro till ända lupne. Åtminstone voro till kl. 12 i går några Besvär ej inkomne, och resning må han väl aldrig vänta. Ingå skall ligga honom mycket om hjertat. Mig är ock sagt att Petrejus och Rosenblad skola gifvit honom ett trösterikt hopp om detta Pastorat. Probsten Widberg, som jag nämnde, var den mannen som vid Jubelfesten ingaf det med bitterhet och galla upfyllde Memorial om Biskoparnes och fleres annexer etc. etc. I öfrigt åberopar jag mitt bref af d. 24 hujus. Må väl!

Gjörvells *Testamente* skall jag praenumerera på. Jag har ej fått ordres derom förr än i Brefvet af d. 16 i denna månad. Ut supra.

CLV.

Stockholm d. 14 Sept. 1798.

Den 10 hade jag den äran att erhålla Brors bref af d. 3 & 6 hujus. Af de requirerade Böckerne finnes här Remers univ. Historie, Plancks Geschichte, men häraf för det närvarande endast ett Exemplar. Dock har Silfverstolpe lofvat att från sin Boklåda i Upsala innom sidst 8 dagar hit skaffa två Exemplar deraf till, så att Brors åstundan kan blifva upfylld. Det begärte compendium af Schelleri praecepta stili bene Latini finnes icke, men väl sjelfva hufvudverket uti två Tomer in 8:o. Frågas fördenskull om detta skall tagas, då utdraget deraf ej kan erhållas. De öfrige skall jag i det längsta som möijligt är söka att skaffa.

I Lund skall sidst afledne Professor Brings efterlämnade Boksamling, hvari hela framml. Cancellie R. Lagerbrings Bibliothek blifvit införlifvadt, d. 22 nästkommande October säljas. Det är väl icke så talrikt eller så beskaffadt som man i anseende till Cancellie Rådets historiska kundskaper och långa tjenstetid skulle kunnat vänta. Dock bilägger jag härhos ett Exemplar af den tryckte Cataloguen deröfver, så att om Academien ville göra där någon handel, tidig anstalt derom må kunna fogas. Med första sjölägenhet skall jag skicka deraf flere Exemplar.

Man läser sällan sitt eget arbete sedan det är tryckt. Men nu har jag likväl i suite genomläsit det i Krigs Samlingarnes 4:de del införda första stycke och funnit där i, utom de anmärckte, många till en del alt för grofva tryckfel, såsom pag. 53 fisk-tjuf i stället för fick-tjuf, p. 64—10 tillåtes i ställe för tillhålles, p. 80—21 ett *ej* utelämnadt, och p. 123—9 Lagskipningen i ställe för Lagstiftningen. Som jag ville vara aldeles okänd, tog jag mig ingen befattning med correcturet, hvilket utgifvaren updrog till Herr Secret:n Sundel, uti den förmodan att han såsom hörande till Riks archivum skulle med accuratesse derom besörja. Men han har slarfvat jämmerligen. Han kände ej min handstil, och har ej heller bemödat sig att af saken och meningen leta sig fram till ordens rätta läsning. Jag är rätt missnögd dermed, att jag dock ej förbehöll mig sidsta correcturet, då jag likafullt kunnat blifva okänd.

Hertigen är redan på Tysk bottn, men märkvärdigt är att i våra Tidningar hans resa icke med ett enda ord är omnämnd. Nu är en Committé förordnad öfver Cours och Agio saken. Den består af den vanliga Lag Commissionen med förstärckning af V. Presid:n Nibelius och Assessor Lenngren från Commerce Collegio samt Grosshandl. Comm. R. Arvidsson, ditto Bergs och Asplund, samt Kryddkrämaren Berger. Får nu se om de förmå bringa penningeverket utur sin förvirring.

Professor Lundblad från Lund har varit här öfver en månads tid och lärer afresa i dag. För att få den ambulatoriska anstalten med Lönerne därstädes i Phil. facult:n uphäfven och att efter hand kunna fixera dem vid vissa Professioner, skall han som nu är i tour till lön på stat, emot sin egen önskan flyttas till Historiarum professionen efter Erland Bring.

Boktryck:n Holmberg anstaltade om en Svensk öfversättning af Vie de Catherine II:de och annoncerade den såsom lagd under Prässen, men K. M:t lät förbjuda tryckningen, hvilket Bror af Tidningarne äfven lärer förmärckt.

Hisinger skref mig till från Wasa att Gustaf Gadolin varit där, och det berättade han med sådana omständigheter och reflexioner att jag möijligen ej kan tro, det han skulle farit med osanning. Kan hända han från Kyro eller Ikalis gjort ett ryck åt den orten.

Det är alt för väl att Bror besörgt om de nödigaste reparationerne på min gård. Nu behagade Bror i afräckning å den återstaende halfva hyran för detta år godtgöra sig sin kostnad, och resten af berörde hyra sedan vid denna månads slut gunstigt mig tillsända.

Af Frantzéns poëm skickade mig Professor Hellenius några Exemplar utom dem som Bror mig meddelte, så att jag nu ej behöfver några flere. Jag har bortgifvit alla dem jag fått, så när som på ett enda det jag för egen räckning behållit.

Alt från denna månads början hafva vi haft en beständigt rägnaktig väderlek, så att gatorne snart blifva inpracticable för fotgängare, som vilja eller måste vara klädde. Hälsa alla vänner! Må väl!!

P. S. En prospectus öfver en Theologisk journal, som Doctor Lüdeke i dag tillsände mig, varder jämväl härvid bilaggd.

CLVI.

Stockholm d. 5 October 1798.

S. T. I går hade jag den äran att erhålla Brors angenäma Bref af d. 27 nästförl. med de i afräckning å senare halfva årets hyra insände Tjugu Riksd. för hvilka ödmjuk tacksägelse aflägges.

Med Skepparen , som vid nästa veckas medium lärer afresa åt Åbo tillsänder jag Bror: Remers Handbuch der allgem. Geschichte, 3 Tomer à 3: —; Plancks Geschichte des protestant. Lehrgebäude, 5 Band 1 stycke, 2 Exempl. à 1 $^1/_2$ Rdr — 3; Erxlebens Physik, von Lichtenberg — 1:32; Charta öfver Strömsholms Slussar — 36 sk.; Hargs Tryck-papper 2 Ris à 3 $^1/_6$ Rdr — 6: 16; Svenska Litteratur Journalen 7:de och 8:de häftet, praenum.; Några Exemplar af Cataloguen öfver Brings Boksamling; = Rdr 14: 36 sk.

Plancks Geschichte var så nära utsåld att jag ej kunde få mer än ett Exemplar. Imedlertid, att Doctor Pihlman måtte dermed bli betjent, afsänder jag mitt eget Exemplar, som är häftadt och upskurit, så vida jag det genomläsit, men i öfrigt oskadt och behållit. Silfverstolpe lofvar väl än i höst inskaffa nya Exemplar deraf; men det lärer ske så sent att någon remiss till Åbo då mera ej blir möijlig. Dock skall jag, när Exemplaren ankomma, uttaga det tredje af Bror requirerade Exemplaret, och ett annat för mig sjelf i ställe för det jag nu bortskickar.

Af Chartan öfver Strömsholms Slussar, har jag före detta d. 31 Maji 1796 tillsändt Bror ett Exemplar. Men nu lärer Bror åstundat den för någon annan. En graveur Heland har gifvit oss ett vackert portrait af Drottningen i skäligen stort format à 1 Rdr. Jag skulle skickat deraf ett Exemplar åt Bror, om jag ej sedt i Tidningarne att utgifvaren sjelf sändt ett partie deraf till Frenckell att säljas.

Ändtel. underrätta oss Tidningarne om Grefvens och Grefvinnans af Wasa resor. Till understöd för deras peregrination har Konungen gifvit dem 15,000 Rdr Banco, hvarutom de af sitt årliga appointement från Stats Contoiret erhålla 32,000 Rdr äfven in Banco

arligen. 10,000 Rdr atga årligen till aflöningen af den del af deras Hofstat som ej kunnat afskedas, och således öfverblifva circa 10,000 Rdr till afbetalning å Skulden, om nämligen de så hushålla att dessa ej behöfva remitteras.

Det vill pastås att en Brigade af 250 man skall uttagas utur 13 indelte Svenska Infanterie Reg:ter och inrättas till en ständig Garnison å Drottningholm; och skall hvar gemen i sold erhålla 6 sk. om dagen. Fånge-förtäringen vid alla kronohäkten och fästningar i Riket skall från nästa års början ökas fran 1 1/2 sk., som den härtils varit, till 2 skillingar om dagen.

Var Canceller är väl redan på Svensk botten, men väntas ej hit förr än vid nästa månads början. När han ankommer, skall jag ej glöma att tala med honom om Justander. I hvad ultimatum växel-Committéen en gång skall stadna, vet man icke. En radical bot är utöfver all rimlig förhoppning. Jöransson, i det nyligen utkomna 6:te och sidsta stycket af dess allmänna Hushållning, har grufl. ifrat emot Agioteurerne och upgifvit medel till det ondas häfvande, hvilka dock ej lära finnas antagliga.

Buonaparte synes hafva utspelat sin rôle. Många afsikten med den honom anbefalde Expedition någon sin varit annan, än att göra sig af med en man, som frugtades blifva farlig för de rådande.

Jag tror, att Baron Wrede såsom Öfverste Cammar Junkare och Seraphim Riddare, hvilken senare värdighet sätter honom i likhet med General Lieutenanter, bör nämnas framför General Majoren Willebrand. Det är utan tvifvel ett klokt partie som den förstnämndes friherrinna ärnar vidtaga. Med all den education hon äger, komme hon dock här att likna den i Comedien förestälde Landtflickan på hofvet.

Man vill tro, det Cygnaeus kunde utnämnas till Örebro nu lediga Pastorat. Mig tyckes att den unge Gadolin bordt i Consistorio fällas till half mans bot 150 dl. Silf:mt. Men gillar Hofr:n utslaget, är det så mycket bättre. Schultén är lyckligen hit återkommen, och fick straxt vid ankomsten den glädjen att se sin Gouverneur i full förvaltning af ämbetet.

I dag skrifver jag till Lagman Wibelius och insänder den för Ledamöterne i Hushålls Sällskapet stadgade års afgift. Vore förtekningen öfver dess Ledamöter redan tryckt och jag utesluten, så må det blifva dervid.

De till Brors requisition hörande Böcker, som nu ej medfölja, finnas ej här för det närvarande. Jag har hört efter dem pa alla Boklador. Men till emot slutet af November eller sidst till nästa var har både Holmberg och Silfverstolpe lofvat praestera dem. Handlingarne i Jämjärvi saken återfölja äfven i paquettet. Må väl!

Jag har bonis modis sökt förmå den arme Bremer att afsta från all pretension å Auctorskap i Maasmästeriet. Men kan dock en Ethioper förvandla sin hud? Jag har ej sedt hans opus, men mig säger han, att Prof. Gadolin och Bergs R. Norberg gillat det, och att deremot Riks Guardian Hielm afstyrckt tryckningen. Jag sade h:m rent af att den sidstn:des råd var det klokaste.

CLVII.

Stockholm d. 26 October 1798.

S. T. På mina Bref af d. 5 och 11 i denna månad, och om framkomsten af det paquett och den Charta jag under nästnämnde datum med Skepp:n Caustlin afsände, har jag till dato något svar ej erhållit. I sitt sidsta Bref, som var af d. 27 September, behagade ock Bror lofva mig, att med nästa Post derefter bekomma räckning öfver de af Bror gjorde reparationer och den del af hyran, som kunde återstå sedan berörde reparations kostnad blifvit afdragen: men hvarken å det ena eller det andra har någon verkställighet sedermera följt. Jag nödgas derföre ödmjukel. anhålla att det gifna löftet ju förr dess hälre kunde blifva upfylldt. Med Skepparen Ginman skall jag öfverstyra Handlingarne rörande Jämjärvi saken.

Uti dess angående Skogarne afgifne Betänkande har Lands Höfdinge Ämbetet i Åbo gjordt ett vidlöftigt andragande angaende de stora krono Allmänningarne i Mouhijärvi, Ikalis och Sastmola Soknar. Man har ej heller glömt att omnämna de visa steg man tagit att inskränka de i grannskapet af dem anlaggde gamle hemmanens omraden, och huru man derigenom ökat Allmänningarnes vidd, till förmon för kronan, som derigenom fått mångfaldt flera Nybyggen än som i annat fall kunnat erhållas. Af denna anledning har man ock ingått i betraktande dels om dessa Nybyggens skattläggning och om nödvändigheten att i vissa fall upsätta de gamle hemmanen till högre mantal, och huru i följe deraf Indelningarne i Länet borde närmare jämnkas. Detta alt var utom ämnet. I de stycken som dit hörde har man deremot varit kortare.

Om Ekskogen pa Runsala har man sagt, att den efter utsyningen till kronans behof var uthuggen, och att så vida samma Ekskog stått aker och äng till men, någon återplantering deraf ej borde patänkas. Sed haec inter nos.

Af de LandsHöfdingar som härtils med sine utlatanden inkommit, ty Sex äro ännu uteblefne, hafva endast Ankarsvärd, Raab och Rajalin tillstyrckt Skogarnes uplatande till allmogen under en oinskränckt ägande rätt, såsom det säkraste och verksammaste medel till vinnande af sparsammare hushållning med dem. De öfrige hafva efter den gamla och genom mer än hundrade åra erfarenhet onyttig befundna slänterian, yrkat sträng upsikt, utsyningar etc. etc. Till äfventyrs lärer dock allmogens rätt slutligen utvidgas och godkännas.

Committéen har sedan d. 2 sidstförl. April icke en enda gång varit samlad; men alla de inkomne skrifterne äro imedlertid blifvit lämnade till mig. Bland dem har jag ock funnit ett af Jägmästaren Roering i Finnland till Kongl. Maij:t insändt och till Committéen remitteradt moget förslag om nogare vård öfver Maste- och Storverks trän. Ändamålet dermed synes hafva varit att bereda sig en säker utväg till att preija menigheten. Eljest spörjes ej nagot nytt. — Nu torde jag ej skrifva förr än med Ginman, ty jag har oändel:n kort om tid, under en snart odräglig tjenstgöring.

Hälsa Widenius och säg honom att jag fatt det mig tillsända mjölet, dock i opackade Spilträn à 10 Lispund hvart dera. Som jag likväl, efter hans vana, ej fått något avis-bref om, huru Spilträden skulle vara beskaffade, sa kan jag imedlertid ej säga något vidare derom. Hälsa alla vänner och bekante. Af Hellenius har jag länge väntat ett svar, men det har uteblifvit. Den underrättelse jag af honom begärte, skall jag söka på annan väg, så han ej måtte behöfva hafva besvär för den saken. Må väl!

CLVIII.

Stockholm d. 2 Novemb. 1798.

S. T. Brefvet af d. 22 Octob. med innelaggde *Femton* Rdr i Riksgälds sedlar och reparations räckn. hade jag den äran att erhalla d. 28 ditto. Sedan jag godtgjordt Bror nästnämnde räckning och förnögdt mig för hyran, är Brors behallning hos mig *Fyra* Riksd. 18 sk. netto. Utom de små Almanachorne är endast Krigs- och Civil Calendern, och den helt nyligen, utkommen. Jag skall skicka Exemplar deraf med Ginman, då ock Nionde häftet af Litteratur journalen, om det, som jag tror, blir färdigt, skall medfölja. De

öfrige Almanachorne skall jag sedan, på sätt som förledit ar, söka att antingen med resande eller med posten öfverstyra.

Jag ser att man ej glömt Bror för sine scoptiquer emot den infallible Kant. Ja, det folket är ursinnigt. Då man ej kan lysa med begriplige sanningar, måste man söka sig en art reputation genom ett ömkansvärdt svärmeri i det rena förnuftets oomfattliga regioner. Om Helands portrait af H. M. Drottningen dömer man allmänt så, att det blir Hennes M:t likt, när hon blir 50 år gammal och detta omdöme är just, ty nu öfverträffar hon portraitet oändeligen.

Stycket om *Krigs Lagar* har blifvit recenseradt i Krigsmanna Sällskapets Handlingar 1798, förra häftet, med större applause än det förtjent. Ett par med mycken artighet gjorda anmärckningar, innefatta misstag. Jag har ej kunnat utleta, hvem som gjordt recensionen, men redacteuren tror, att det är en ung Baron Sparre, Öfver Adjutant och Capitain. Hälsa alla vänner! Må väl!

CLIX.

Stockholm d. 7 Novemb. 1798.

S. T. Under åberopande af mitt bref d. 2 hujus, får jag den äran att härhos atersända alla de mig meddelte Handlingar i Jämjärvi saken. Så långt jag kan inse och begripa, är deri för det närvarande ingen ting att uträtta. Hvart Lands Contoir illfänas med att utbasunera hvad myckenhet nya hemman i Länet, det genom sin industrie kronan förvärfvat. Detta har Cammar Collegium sina goda orsaker att vidare utblåsa; och att denna utblåsning slutligen måtte varda hörd, att den måtte lämna efter sig ett varaktigt intryck, derom är det de högre väsendens åliggande att nitiskt besörja. En försummad tid måste således blifva ansedd försummad för evigt, och det vore fasligt att compromettera den Konungsliga Högheten medelst ett indirect uphäfvande af dess Eget godkända desertions utslag. Sed de his nihil amplius.

Den nya *LifGrenadiere Bataillon* — ty sa heter den — på Drottningholm är nu formerad. Dess uniform är en Caracan af högbla färg och derå gula upslag med röda kanter och röda Reverer med gula kanter, med hvit väst och hvita Byxor samt röda Remtyg och svarta Damascher. Den underhålles efter fält stat, så att hvar gemen

får 6 sk. om dagen, i stället att en Gardes karl i Stockholm far 3 1/3 sk. En subaltern Officer får 28 Rdr i månaden, och så vidare. Enligt kunnige Militairers sammanstämmande omdöme skall urvalet vid Regementerne ej utfallit nog lyckligen, hvaraf händer att manskapet öfver hufvud skattadt, i anseende till pli och växt ej skall göra någon särdeles parade. I synnerhet vill man hafva anmärckt att de från Westmanlands eller Hertig Friedrichs Reg:te hitsände karlar skola vara särdeles usla och dåliga. Jag har ej sedt dem en corps i parade, utan endast den lilla Trouppen af dem som för daglig vakt är commenderad, och denna tyckte jag var passable.

General Majoren Bror Cederström från Skåne, som under längsta tiden af Hertigens administration var General Adjutant för Landt Arméen, har för mer än en månad sedan blifvit hit kallad och fått befallning att vistas på Drottningholm, för att deltaga i den Kongl. Societeten. Detta utmärker mycken grace för honom, hvari han ock lärer söka att sig ytterligare befästa.

Förmodel:n har ryktet redan fört dit till orten berättelse om en Epistel, som någon okänd insändt till Skomakare gesällerna härstädes å deras herberge, skrifven med zirlig handstil och som det säges ganska väl författad, hvari de blifvit upmanade att sätta sig emot Agioteurerne och Penningvinglarena; att påminna sig hvad de kunde uträtta 1789 då på Riddarhuset Bevillningen skulle genomdrifvas; att vara på sin vakt emot dem som vilja inskräncka deras lagl. frihet och hindra dem att gå ut efter kl. 10 om aftonen, och som söka att förblanda dem med löst folk med mera. Förgäfves skall man härtill efterspanat författaren, och det är underligt att den vackra handstilen skall i alla Collegierne vara okänd.

Altén hade författat en Drame i fem Acter under titul: *Den förföljde Oskulden*. Den förestälde hela 1794 års Conspirations process dramatiserad; hvarje person var påtagligen kännbar. Armfelt förestältes aldeles som en dygdens Hjelte. Några andre lika så. Reuterholm deremot såsom en af högfärd och vidskepplighet ytterst dårad Tyrann. Hans principal såsom en svag, spökrädd usling, som tre gånger i timen kunde skifta tankar och idéer, som ingen ting vågade utan att rådfråga sin Mentor etc. Piecen upfördes å Kongl. Mindre Theatern tre gånger, och sidsta gången var tilloppet alt för enormt. Straxt derpå infördes i Stockholms Posten n:o 239 för d. 17 Octob. en Artickel *Några allmänna Reflexioner om Theater stycken*, som med några starka drag refererade sig på denna piece, och dermed upphörde dess representation aldeles. Jag nämner detta, om det vore obekant, för att gifva clave till nästnämnde reflexioner. Efter alt utseende lärer tillställningen med denna piece å Högsta stället varit okänd.

I hvad afsikt har man i Åbo Tidningen n:o 43 skrifvit om Eken? Hvarföre är Ritmäst:n Hedberg ej nämnd i Lections Catalogen? Till äfventyrs torde han ej länge trifvas på den orten.

Den bekante Doctor Philippson, återkommen från Paris, förjagad derifrån, har anhållit om privilegium till inrättande af ett eget Boktryckeri i Stockholm, men fått derå afslag.

Är det sant, att den nygifta unga Enkan snart skall laga sig i barnsäng? — Med nästa lägenhet skall jag skicka Almanachorne, så långt det ske kan, och äfven 9 häftet af Silfverstolpes journal som dessförinnan lärer utkomma. Var gunstig och låt Heurlin få närlaggde bref.

Bränn up detta för all ting, och hälsa alla vänner! Må väl!

Den omnämnde Theater-piecen är icke tryckt, och ej lärer det ske på lång tid. Under Stäthållaren har nu sitt Equipage färdigt och åker grandement med *facklor*. Stadens äldste afslogo den af Commerce R. Arvidsson gjorde motion det de 500 Rdr taffelpenningar som Nibelius innehade, måtte honom tillerkännas. Men Magistraten har refererat saken till Konungen, och där torde han väl vinna bifall.

CLX.

Stockholm d. 11 Decemb. 1798.

S. T. Brefven af d. 22 & 29 Novemb. och d. 3 dennes har jag riktigt erhållit, de förra bägge d. 4 och det sidstnämnde d. 10 hujus eller i går. Med Skepparen Sjöblom hade jag förrut d. 27 November tillsändt Bror Läsning i bland. ämnen, st. 16 & 17. H. à 32 sk. —; Krigs och Civil samt Stockh. Stads Calender jemte det som af Hof Calendern utkommit, hvilken sidst nämnde dock till sitt fulla pris uptages under motstående 40 sk. — *Samlingar* i Historien 1 häftet. Ups. 1798 à 16 sk. —; Wallensteins & Bjelkes piecer om utfordring i missväxt-år, 3 stycken à 3 sk. 6 r. —; S:a Rdr 1: 43: 6.

Jag hoppas att Skepp:n redan framkommit och aflämnat paquettet. Min tid var vid afsändningen så uptagen, att jag ej hann skrifva en rad. Också derefter har jag varit jämnt och rätt träget syslosatt. För det vackra programmet tackar jag ödmjukast; äfven för de öfriga nouvellerne.

Jag har nu efterfrågat om någon sådan prèrogativ, som Bror i sitt sidsta bref omnämner, blifvit Herrar Seraphim Riddare tillaggd,

men ingen är som vet deraf. Det är sant, att i 1748 års Ordens Stadga och i den af år 1751 uttryckl. säges, att Seraphim Riddare af Konungen skall nämnas *Herre*, hvilket prèdicat hvarken fältmarskalken eller Prèsidenter tillägges. Men till dato har ingen förstått att tyda denna om curial-titulaturen gjorde författning till rubbning i Rangordningen. Bror torde minnas, att då i Högstsal. Konungens tid Prèsid. von Post väckte gräl om praesidium i Ekestubbeska Congressen och förmådde Hofr:n att anmäla det hos Konungen, hvilket ock från Academiens sida skedde: Konungen då mundtel. emot von Posts prètension och den priorité han påstod, invände att Armfelt var Seraphim Riddare. Men förmodel. kunna sådana infall, som dessutom ej äro publice constaterade, icke dragas till efterfölgd. Jag lämnar v. Rosensteins berättelse om Brefvet till Baron Klingsporr i sitt värde. Här bestrider man att sådant Bref någon sin emanerat. Det vet jag att ett utskott af Seraphim gillet och de äldste Commendeurer af de andre Orden hade några extraordinaire sammanträden i nästförl. November månad; men af deras öfverläggningar har ej annat transpirerat, än att fråga varit om inrättande af en ny grad i Nordstjerne orden. Hvad man derom sig yttrat är mig ej bekant. Det skall visa sig d. 28 nästkommande April på den stora Ordens dagen. I alla fall tror jag att man går säkraste vägen, då man följer erkända gamla författningar in till dess de g:m en ny i en ordentlig väg kundgjord författning varda ändrade eller uphäfne. Imedlertid torde det ej skada om Bror ville fråga de Män och Herrar derom emellan hvilka collisionen vore att befara.

Till de historiske Calendrerne tryckas icke nu mer än förledet år mera än en Månads- och dagräckning, som hörer till Hof Calendern, och det för den orsak att en och hvar må nödsakas att köpa alla tre Calendrerne, på hvilka annars Vetenskaps Academien lidit årlig förlust. Denna del af Hof Calendern affölgde vid min sidsta remiss. Det öfriga deraf blir ej färdigt förr än d. 19 i denna månad. Med nästa lägenhet derefter skall jag öfversända denna rest. Af Litteratur journalen har jag redan hos mig 9 häftet, och det 10:de lärer vid slutet af denna vecka utkomma, så att dessa bägge då på en gång kunna medfölja.

Den i Berlin förledet år in 8:o utgifne Abriss des Lebens und der Regierung der Kayserinn Catharina II von Russland mit Portrait finnes hos Holmberg för 1 $^1/_2$ Rdr Expl. men är en dålig brochure. I Hamburg är en Tysk öfversättning utgifven af den Fransöska Lefvernes beskrifn. öfver henne hvaraf Bror förr detta fått del. Öfversättningen är i 4 små octav band, men innehåller icke ett ord, utom hvad som står i den Franska Texten.

Jag tror väl att försiktighet är nödig vid urvalet af ämnen

för Hushållssällskapets Handlingar, men Betragtelser om Lüxen kunna nog tålas, hälst då en förnyad författning deremot lärer vara påtänckt. Frågan om Salpeter sjuderi inrättningen och andra dylika torde så länge kunna sättas å sido. Sed de hac re alias plura.

Samfundet för Allmänna Medborgerliga kunskaper har verkeligen fått en vink eller kanske ordres att ej vidare fortfara med sitt periodiske arbete. Af de i Läsning i Bland. ämnen införda 2:ne articlar om Hållskjutsen, är den förra författad af David Schultzenheim och den senare, till Stil, method och bevisning ojämnförligen bättre, af en Vice Härads Höfding Hambrée, som dragit sig från verlden och är förvaltare af Eckolsunds gods. Den om jäf emot Executorer är ställd emot Lands Höfd:n Nordin, som i ett memorial till Konungen vidlöftigt förestält nödvändigheten deraf att någon exception emot Executorernes handläggning aldrig borde äga rum.

Academiens reservation om Öfverloppsjorden i Mouhijärvi blef i dag remitterad till Lands Höfd. med befallning att infordra Academiens ordentl. Besvär innom en månad från den dag Academien derom förständigas.

Ryska Ambassadeuren Budberg är i går om afton hit ankommen. — De felande arken af Remers Hand Buch skall jag ofelbart skaffa; äfven ock Herders Geist der Ebräischen Poësie och Tom 4:de af Robertsons History of America.

Capitain Ehrenmalm måtte äga mycken industrie. Utan tvifvel är det att preija Bokhåll:n som han med Ring negotierat om hans hustru. Clas Fleming lärer vara från sin härfärd återkommen. Men hvar har Luthman blifvit? Huru är det med Frenckell? Det var just om Iwendorff, huruvida han ville gå i accord om sin Beställning, som jag begärte underrättelse af Hellenius sasom hans vän och slägting. Nu mera behöfver jag den icke, sedan jag hörer, att han finner sig uti att fortfara med tjensten, hvilket jag ock trodde mig kunna förutse. Hälsa imedlertid Hellenius, Alanus, Widenius och med ett ord alla vänner! Posten skyndar, ty klockan lider emot Sju, och jag hinner ej skrifva mera. Må väl!!

Adlersparre har å sin afhandling om Bruksskogarne fått ett ampert, men ganska insidieust svar från Fahlun. Ännu har man deraf ej mer än två högst tre Expl. i hela staden. När tillfälle gifves skall jag skicka Bror ett Exemplar deraf.

CLXI.

Stockholm d. 25 December 1798.

S. T. De med Skepp:n Sjöblom d. 27 November afsände tryckte saker och mitt bref af d. 11 hujus torde väl redan vara framkomne. Jag har sedermera på mångfaldige händer efterfrågat det nu varande förhållandet emellan Seraphim Riddare och andre högre ämbetsmän, och slutel. till och med af vår egen Canceller d. 21 dennes erhallit det ehuru oförmodade dock säkra svar, att enligt HofEtiquetten Seraphim Riddare böra placeras näst efter Rikets så kallade Herrar och öfver alla rang-ägande ämbetsmän och således öfver Prèsidenterne. Alla instämma deri, att ej något officielt derom emanerat. Cancellern sjelf såsom Ledamot af Ordensgillet har försäkrat det honom vitterligen någon befallning derom ej afgått. I Committéen öfver Krigs Articlarne och i Krigs Conseilen skall Baron Wrede, ehuru General Major, såsom likväl Seraphim Riddare, sutit öfver General Lieutenanten Toll; och vid ett Examen med Cadetterne på Carlberg har bemälde Baron och General Major tagit säte öfver Prèsidenten i Krigs Collegio Piper, ehuru han som Directeur eller Praeses i Direction öfver Krigs Academien var eljest den första ämbetsman vid det tillfälle. Det framfarna kan lätt glömas, men för framtiden är det bäst att låta Seraphim Riddaren behålla sitt företräde. Nog låter det besynnerligt att en General Lieutenant eller dess vederlike[?] en Öfverste Cammar Junkare skall taga säte fram för en Fältmarskalk den han eljest är subordonnerad; men efter etiquetten så vill hafva det, så måste det blifva dervid. Att detta dock är en ny coutume, som emot slutet af K. Gustaf III:s regering kommit i bruk, är en afgjord sanning.

Nu har jag för Bror aflaggde: Journal för Svensk Litteratur 9 och 10 stycken; — Läsning i blandade ämnen 18 stycket à 16 sk., hvarmed andra årgången slutas; — Plancks Geschichte V Theil 1 Band, ett Expl. à 1: 24; S:a 1: 40. Dessutom tillsändes mig af Doctor Lüdeke i går ett Exemplar af Ungraren Samuel Gyarmathis (Medicinae Doct.) Affinitas Linguae Hungaricae cum Linguis

Fennicae originis grammatice demonstrata, nec non Vocabularia dialectorum Tataricarum & Slavicarum cum Hungarica comparata, Gottingae 1799 (åtminstone står det så på Titul bladet), jemte en handskrifven prospectus af dess Ungerska Grammatica och ett Bref ställdt till Bror på Latin, hvilket språk Auctorn skrifver tämligen väl. Tillika har jag ock fått ett ombundit och förseglad Exemplar af något förmodl. Chemiskt arbete till Professor Johan Gadolin från Göttingen. Alla dessa Exemplar skall jag med första lägenhet öfverstyra. Men Gyarmathis Bref och prospectus, jemte resten af Hof Calendern följa här innelyckt.

Jag har läsit nämnde prospectus. Deraf finner jag att Dualis numerus i Ungerskan aldeles icke skall gifvas. Men att i Finskan skall såsom i Ungerskan finnas en pluralis objective talis och subjective singularis, sådan som i det af honom anförda exempel Szolgaim, Lat. Servi mei, mine trälar, det tror jag icke. Nej en sådan pluralis kan efter mitt omdöme ej heller per suffixum formeras. Jag kan väl säga på Finska *orjani* min träl, poikani min son etc. Äfven ock orjamme våra trälar, poikamme våra söner; men mina trälar, mina söner, lärer ej på Finska kunna begripligen uttryckas utan tillsats af *minun* etc. så framt man ej skall antaga att singularis och pluralis kunna exprimeras med en och samma flexion, hvilket dock i de flesta fall skulle leda till confusion.

Eljest synes mig bägge språkens genius och construction komma hvarannan nog nära; men i onomatologien är dem emellan mindre likhet än jag nästan förmodat. Det är icke utan att ju alt för många ord uppenbarligen äro i bägge språken de samme, ehuru ock ofta synas något vanslägtade från hvarandra per mutationem consonantium & vocalium och åtskilliga andra vanliga sätt; men så äro dock i Ungerskan otaliga ord, hvilka hvarken sjelfva eller till sina radices i Finskan och ej en gång i Lappskan igen finnas.

Ett stort Band af Riksgäldssedels Fabriqueurer är nyligen uptäckt. Sjutton dit hörande personer äro redan arresterade och bland dem en Drabant Hård, frälseman, för detta dömd för flere förfalskningar ära och adelskap förlustig, en afskedad Lieutenant Lilljebjörn, ofrälse, men vanfrägdad som den förre, en af sig kommen siden Fabriqueur, en finsk Bonde dräng från Lappo i Österbotn, en Lärling af den därstädes förledne år hängde Åkervall, m. fl. Det märkligaste är, att just då detta Band uptäcktes försvann Banquens och Riksgälds Contoirets gemensamma Medailleur Wikman, utan att sedan d. 13 hujus, oaktadt ock att Öfverståth. ämbetet låtit lysa efter honom, någon underrättelse kunnat inhämtas hvar han hamnat. Falsarierne hafva ock till sitt anhang velat föra en Andersson, Notarius i Stats Contoiret, en stadgad och genom sitt gifte rik

blefven man, men att han med dem vore delagtig är utom all sannolikhet. Imedlertid har visitation skedt i hans hus, där dock några indicier emot honom ej kunnat upspanas.

Archiatern Hedenberg, måg till Juden Lewin, fick slag här om dagen vid det han åt middag och dog samma afton. Lands Höfd. Wetterstedt skall ock i Upsala helt nyligen blifvit så slagrörd, att munnen är aldeles dragen på sned. Spanmåls Committéen har undergått någon ändring. Af militair Ledamöterne är endast Öfverste Almfelt bibehållen. Öfverste Ankarheim är aldeles bortgången, men Grefve Snoilski står qvar som Öfver Commissarius med Krigs Råds caracter pour avoir de quoi de vivre. Stats Commissarien Wåhlberg är remplacerad g:m Stats CommissarienWidegren, och i afl. Cammar R. Liljenheims ställe är Cammar Rådet Strübing tillkommen. Högsta Domstolen fick sina ferier i fredags, och de räcka till d. 7 nästkommande Januarii. Hvilan blir således rätt kort.

Mjölbristen här i staden tilltager alt mer och mer. Qvarnarne stå nästan öfver alt. Väderqvarnar har man här på orten ej nog många, och den lugna väderleken har gjordt att de ej kunnat mala. Den fattige nödgas redan betala 32 sk. för ett Lispund Rågmjöl. Kornet kostar här för det närvarande $5^1/_3$ Rdr tunnan. Sillfångsten lofvar en rik inkomst. Huruvida de stora Brännvins Bränneriерne skola inställas, är än ej afgjordt. Till äfventyrs har Bror hört talas om den stora Svedenborgianen och Fantasten Bryggaren Roos på Söder. I sina griller gick han och dränckte sig i Fateburs Sjön redan i förledne November månad. Man skall dock begrafvit honom med mycken stât.

Canceller är aldeles d'accord med Consistorium att fru Lindquist må undfå dubbelt nådår, hvartill hon ock derföre hos Kongl. M:t recommenderas. Med de förordningarne i Riks Archivo är ett missförstånd, hvilket Hr Sundel till en god del vållat. Jag kan förstå att när Bror där emottog dem, Bror ej annat förestälde sig än att de voro Bibliotheket tillhörige. Men de voro likväl aflaggde för Consistorium. Nu söker Sundel att förgylla sitt slurfveri under föregifvande att Kongl. Boktryckeriet ej skall vara pliktigt att till Bibliothekerne aflämna något Exemplar af hvad sub titulo majestatis utkommer. Men detta är falskt. Jag har för vederbörande sökt göra denna mesentendue begriplig, och de medgifva att så maste varit. Jag har altid förrut glömt att skrifva härom. Mycken lycka och välsignelse till det instundande nya år!! Hälsa alla vänner! Må väl!

Konungen och Drottningen vistas nu pa Haga. Presid:n Klinkowström har begärt och fatt afsked fran Presidents ämbetet i

Wismarska Tribunalet, öfver hvars göromål en visitation skall anställas.

Hof R. R. Hisinger lärer kring denna tid bli synlig i Åbo; var derföre gunstig och låt honom få närlaggde Bref.

CLXII.

Stockholm d. 22 Febr. 1799.

S. T. Efter lång väntan feck jag ändtel. i förrgår brefvet af d. 14 hujus; det fägnar mig oändel. att deraf finna Brors välmåga. Den omnämnde Academie vaktkarlen har jag ej fått se eller höra af. Som Bror ej nämnt hans namn, eller när och med hvem han från Åbo afrest, så har jag svårt vid att kunna låta upleta honom. Jag skall visserl. med hjertligt nöije utdela de mig tillsände pappren om de komma i mina händer.

Angående Mathem. Professionen skref jag för lång tid sedan till Hellenius; och jag undrar om ej mitt bref till honom, som gick norr om, framhunnit förr än Brors sidsta bref är dateradt. Nu mera äro Bratts Besvär stälde till förklaring. Han säges i dem angripit Bonsdorff och Hällström.

Heurlin har fått veniam aetatis; jag vet ej om Canceller redan hunnit expediera svar till Consistorium i detta mål. Imedlertid var gunstig och berätta Heurlin denna nouvelle. Nog hade jag önskat att han blifvit qvar vid Curatelen af Wiborgska Nation. Hvar skall den nation nu få en skicklig och stadgad Curator?

Brandel har accorderat med en Wilhelmsson, son af en Jouvelerare, och Extraordinarius i Cammar Expeditionen i Cancelliet, om sin Cancellers Secreterare Beställning. Jag lärer berättat derom förr detta till Widenius. Hans, Brandels, Mor har legat af ålderdoms krämpor svåra sjuk i många veckor, och barnen hafva väntat lifvet af henne nästan hvar dag. Men ännu lefver gumman.

Upsala Tidningen har nyligen blifvit förbjuden. Poikarne hafva varit kitsliga och infört deri något som misshagat. Jag är glad, att sådant öde aldrig träffat Åbo Tidningen, åtminstone icke för dess egna synder. Att den blifvit invecklad i den allmänna fördömelsen är en helt annan sak.

När jag i dag klockan emot 2 kom från Högsta Rätten, berättades mig på Norrbro af Brukspatron Björckman att Gustaf Mauritz Armfelts namn emellan kl. 7 och 8 om denna morgon

blifvit officialiter af vederbörande, dock utan all ceremonie, från Skampålen på Packare torget nedtaget. Att det så förhåller sig är en sanning. Hvad vidare följder denna händelse må förebåda, kan jag ej säga, för min del tror jag ej, att af denna anledning hans fullkoml. restitution skall kunna påräcknas.

Nu är Litteratur Journalen för 1798 fullt utkommen och stycken 9, 10, 11, 12 vänta endast på lägenhet att afskickas. På innevarande årgång har jag för Brors räckning praenumererat med 2 Rdr. Jag har ock andra saker aflaggde, om hvilka jag i mitt sidsta bref nämnde, ehuru Bror ej nämner att samma bref, hvarvid fogades Giarmathis bref etc., framkommit. Till svar på Adlersparres afhandling om Bruks-Despotismen har någon okänd auctor låtit i Fahlun trycka En Skattebondes strödda reflexioner öfver Landtbruk och Bergshandtering m. m. 106 sidd. 8:o. Nu letar[?] Adlersparre om sitt återsvar härå. Att detta senare i nästa stycke af Läsning i bland. ämnen må förstås, skickar jag ock nästomförmälde reflexioner, som kosta om jag nu i hast rätt minnes 12 sk.

Lagman Willebrand lofvade mig i går att skaffa mig lägenhet till mitt för Bror ämnade paquetts afsändande i morgon med en resande. Jag skall söka att nyttja detta tillfälle om det blir möijligt. Med denna månads slut får jag, efter snart sagdt odrägl. träget arbete, ledighet på två månader. Förmodel. vill Bror ej hafva Pehr Eneboms strödda Skaldestycken. Jag skickar dem åtminstone icke utan requisition.

Om de föreslagne Ledamöter i Finnska Sällsk. skall jag yttra mig nästa gång. Just nu skall jag gå till Fredenheim. Han skref mig till en billet i går och sade sig vara opasslig. Nu hinner jag ej skrifva mera, med någon resande skall jag skrifva vidlöftigare. Oaktadt Nicanders slurfviga observationer, som utsätta kölden i Stockholm till högst 29 grader under den framfarna tiden, har den dock sannfärdel:n varit d. 14 hujus 31 $^{1}/_{2}$ och några dagar förrut 31 grader i Solgången om morgonen. Med ett ord, man har frusit här grufligen. Hälsa alla vänner! Må väl!!

CLXIII.

Stockholm d. 1 Martii 1799.

S. T. Brefvet och paquettet af d. 7 Febr. fick jag d. 25 ditto af vaktkarlen Ahlquist, som i dag afreser och jemte detta bref medförer för Bror ett paquett, hvari ligga: Ett försegladt Exemplar till Professor Johan Gadolin, och till Bror 1 Exempl. af Plancks Geschichte 5 Theil 1 Band; 1 ditto Gyarmathi Affinitas Linguae Hungaricae etc.; 1 d:o Läsning i Blandade ämnen 18 st.; 1 d:o En Skattebondes reflexioner etc.; Litteratur Journalen 9, 10, 11 och 12:te häften.

I sidsta häftet af denna journal recenseras de i Jönköping tryckte Rättegångs Handlingar, angående Betjenten Hagbergs prygling uti Artillerie-Corps de Gardet därstädes. Denna märkvärdiga sak var icke länge sedan före i Högsta Rätten, hvarest dock för denna gång fråga blef endast derom, huruvida Slotts Rätten ägt anledning att på sätt som skedt förklara de artillerister Quast, Renström & Högberg, som efter Lieutenanten Bäärenhielms ordres pryglingen verkstält, jäfvige att i saken vitna. Jag förklarade dem ojäfvige, och äfven deras hustrur, hvari äfven Smalén och Widegren emot all min förmodan instämde i det närmaste. Men Wåhlin, Hallenborg och H. Excell. Gr. Kurck ansågo dem jäfvige. I Conseilen fordrade Konungen deröfver sine General Adjutanters Tolls och Cronstedts utlåtande. Nästa Conseil dag derefter afgaf Toll sitt yttrande skriftel. deri han gick till min mening, och såsom General ännu omständligare än jag det gjordt, förestälde vådligheten af den utaf Slotts R:n antagne principe. Dermed förenade sig ock Cronstedt; hvarå Kongl. M:t äfven förklarade sitt bifall till denna mening, så att nu förenämnde vitnen och några flere med dem skola höras och protocollet deröfver hit upsändas. Målet är af Slotts R:n handteradt med så uppenbar veldughet och med så skamlösa Cabaler, att ransakningen ej utan största indignation kan läsas. Det är V. Presid. Baron Köhler som anlagt denna skändliga plan, den han ock af vänskap för Stedt i det yttersta söker soutenera. Ändtel. var han i Besvären till Konungen jäfvad, och måste äfven sjelf anse sig jäfvig. Men mera härom en annan gång.

Adlersparre skulle sändt nu Expl. till Winge af n:o 18 af Läsning i Bland. ämnen, men Ahlquist kunde ej få rum derföre. Innom få dagar utkommer nästa årgångs första stycke deraf, och jag skall med första lägenhet derefter anstalta om paquettets framkomst.

Gubben Liljestråle, som alt mer och mer börjar radotera, föll på den svaghet att misstänka det i Stockholms Posten för en tid tillbaka införde stycket om *Björndansen* för att vara måttadt emot honom. Han hade kort för Jul i Dagl. Allehanda låtit införa några verser till fru Lenngrens beröm, och nu trodde han, att han var det *Svinet* hvars applaudissement Björnen ej kunde smälta, under det han med ståndaktighet uthärdade de andre djurens critiquer. Derföre har han nu i Dagl. Alleh. N:o 48 tagit sig hämnd förmedelst Sagan om Bäcken och Svinet.

Professor Christiernin i Upsala är nyligen död blifven. Regnér lärer utan tvifvel få ledigheten efter Prosperin. Konungen har gjort sitt Testamente och låtit inlämna det i Svea HofRätt. Att dess innehåll är okändt, förstås lätteligen; men påskriften å Convolutet: Detta är min yttersta vilja, som skall lända till efterrättelse vid Rikets Styrsel, i fall något dödligt mig skulle vidkomma, eller jag fölle i svår sjukdom, hvilket Gud nådeligen afvände häldst nu då Arftagaren vistas utom Riket, (ty så ungefärl. lyda orden), har gifvit anledning till hvarjehanda reflexioner.

Närlaggde tryckta papper är i sitt slag märkvärdigt. Man känner ej dess författare och det som underligare är, man vet ej en gång att misstänka någon derföre.

Exemplaren af Finnska Sällskapets Berättelse har jag utdelat, men huru långt skulle Sju Exemplar räcka. Det var ock en skada att fyra af dem voro på Titul bladet, där något namn förrut stått skrifvit, klippte. Tackar ödmjukast för talet öfver fru Bremer. Det är rätt vackert.

I dag börjar min Semestre, dock endast för två månader. Nu skall jag gripa mig an med Skogsordningen och får saledes ej gå lat. Krigs R. v. Knorring och Ryttmäst:n Hisinger äro ankomne, men jag har ej sedt dem. Den senare, såsom gift med nyl. afledne fru Brandels dotter-dotter, maste fa ett ansenligt arf, ty gummans Bo skattas till minst 18 tunnor gull. Den på nytt uptagne saken emellan Slagtare- och Garfvare Societeterne här i Staden om handelen med de i slagtarhuset fallande Rahudar är hos K. M:t än ej afgjord. I Beredningen hafva endast Rosenblad och Rosenstein tagit partie för Garfvarena, alla de öfrige hafva lika med Commerce Collegii pluralité yrkat frihet i denna handel och saledes afstyrckt Garfvarenas sökte monopolium. Desse senare sätta alla möijliga ressorts i rörelse till sin fördel.

Brefhafvaren skall resa kl. 2 i dag, och jag hinner således ej vara vidlöftigare. Jag lärer väl glömt åtskilligt; men vid nästa tillfälle skall jag taga mig bättre tid. Hälsa alla gynnare och vänner och bland dem Herr Assessor Wallerian, hvars bref jag fått. Må väl!

Det innenämnde papper följer ej nu. Jag hade det utlant och fick det ej igen; nästa gång skall jag skicka det.

CLXIV.

Stockholm d. 15 Martii 1799.

S. T. Förmodel. är Academie vaktkarlen Ahlquist med mitt d. 1 hujus afsände Bref och paquett redan före detta ankommen. Jag glömde då att omnämna det de i 3 delen af Remers Univ. Historie felande fem arken T, U, X, Y, Z vid samma tillfälle affölgde. Härjemte afgå nu med Herr Cammar Skrifvaren Wallenius de tvänne stycken 19 och 20 af Läsning i blandade ämnen, med hvilka tredje årgången är vorden begynt, à 24 sk. samt en Anonyms Tankar om möijligheter att återvinna stadga i Rikets penningeverk à 8 sk. Jag sänder nästnämnde här om dagen utkomne lilla piece af den orsak att den synes väcka mycken upmärksamhet och innan kort blifva ett ämne för en libellering i Stockholms Posten, som ej torde kunna begripas, utan att hafva sedt den skrift som kommer i fråga.

Konungen lärer i afton resa till Haga för att öfver hela Dymmel- och Påskveckan där förblifva. Jag var om förmiddagen uppa Slottet på rapporten och råkade där många Finnske Officerare, men ej Krigs R. v. Knorring, den jag icke heller annars råkat få se. Hvad jag hört sägas är, att han talar i hög ton, som en Millionaire. Furst Hessenstein har blifvit nyttjad som Ledamot endast i den så kallade Utrikes Conseilen, där ej andre än Pommerske ärender förekomma. Till äfventyrs rådfrågas han någon gång, men allenast discours- och tillfälligt vis i Cabinetts saker. Han synes mig vara en artig man, i sällskap utan alla prètensioner.

Lüdeke har efter de materialier han fått af mig, författat en kort beskrifning om Finska Hushålls Sällskapet, att införas i Allgem. Litteratur Zeitung, och då han i förgår afton var hos mig, begärte han en kort antekning om sal. Professor Lindquists Lefnads omständigheter och arbeten. Som jag den ej kunde gifva, och jag ej heller vet när Vetenskaps Acad:n ärnar låta öfver honom hålla det vanliga Åminnelse talet, så torde Bror vara gunstig och vid tillfälle

sända mig de förnämsta momenten af denne var döde väns Lefnadslopp och litteraire förtjenster.

Min tanke vore, att det gl. Academie huset väl behöfver en ganska stark reparation; att dess vägg emot Fisktorget bör rätas, och att hela Byggnaden bör utdragas ända dit där källardörren och krubban nu står. Men att i grund förstöra den och köpa ny tomt, lägga ny grundval m. m. tror jag blifva ett kostsammare företag än att Academien dermed kan komma till väga, åtminstone icke utan att förlora utväg till andra nödiga rums upförande för Naturalie samling, för Exercitie mästare etc.

Var gunstig och skicka till Prof. Haartman närlaggde bref; deri ligga Sex Riksd. i Riksgälds sedlar. Nu är accordet afgjordt emellan Brandel och Wilhelmsson. Jag känner ej den sidstnämnde. Det var mycken försakelse af Gustaf Alleens Enka att ej vilja blifva Generalinna. Man säger äfven här att H. Exc. Reuterholm tillöst sig Svidja och Pickala. Har Bror sedt Parodien öfver den inskription han låtit gravera å en kalk som han skänckt till Sjundeå kyrka? Hälsa alla vänner! Må väl!!

CLXV.

Stockholm d. 15 Martii 1799.

S. T. Nagre minuter efter det jag hunnit afsända till Cammar Skrifvaren Wallenius, som i dag skulle resa till Finnland, ett litet paquett och ett bref till Bror, infann sig hos mig Academie vaktkarlen Ahlquist med Brors bref af d. 9 hujus. Baron Wrede har passerat Stockholm förbi och rest med sin famille directe ned åt Östergöthland, för att där etablera sin Fru å sitt Boställe; hvarifrån han sedan med sin Son kommer hit. Jag torde således ännu få vänta nagon tid på paquettet som den unge Baron haft med sig.

Nu är den ryktbara saken emellan Slagtare och Garfvare Societeterne afgjord och handelen med Råhudarne förklarad fri. Publiquen är rätt glad deröfver att Konungen tog detta verkligen kloka partie. Om befordringarne i Hof Rätten berättade jag i mitt bref till Haartman. Det var Hallenborg, som g:m RiksDrotzet utverkade den göken Krooks utnämning till Advocat Fiscal. Ach! hvad den Hallenborg är för en stackare, utan kundskap, utan caracter, och färdig att ingå i all vrångvisa, då den interesserar de

store. Derpå har han gifvit flera märkvärdiga prof. Något stort begrep hade jag väl aldrig gjort mig om honom, men så dålig som han i sanning är, hade jag dock ej trodt att han skulle vara.

Från Professor Lundblad feck jag i går närlaggde Catalogue på ett partie gamlare och nyare utskotts böcker, som d. 2 April och följande dagar skola i Lund å auction försäljas. Som deribland likväl äro nagre från Saeculum Typographicum och åtskillige curieuse piecer rörande Svenska saker, och jag derjemte vet att det med auctionen ganska långsamt tillgår, så skickar jag den till Bror, på det Academien, om den åstundade några af dem, må kunna göra anstalt om uphandlingen. Han berättar mig, Lundblad, att Brings Böcker stigit högt. Af dem jag requirerade har jag fått endast tre, Struves Jurisprudentia heroica och ett par små piecer, alla likväl för godt köp; de öfrige hade stigit dubbelt och tredubbelt öfver mine utsatte priser. Af Biskop Celsii Bibliothek skall ännu mer än hälften vara osåld, och Lundblad är i beråd att med Sterbhuset slumpa om hela resten.

Det var underligt, att Stedingk skulle få befattningen om Armfeltska taflans nedtagande. En sadan anstalt skulle naturl. leda till den desordre som förelupit. Här säges, att dagen efter som samma tafla här bittida i dagsgryningen nedtogs, skammpalen om morgonen funnits behängd med ett långt krusflor, ända fran spetsen ned till Schavotten, med inscription på pålen *Jag har förlorat min största prydnad.* Om historien är sannfärdig eller tillgjord, vågar jag ej försäkra.

Fredenheim lärer redan svarat å Finnska Hushålls Sällskapets, efter hvad han säger, långt före detta honom tillsände kallelse. Jag tror att äfven de öfrige finna sig smickrade deraf om de inkallas. Med Öhman kunde dock Herrarne hafva tålamod tils han med nästa öpet vatn tillträder sitt Pastorat på Åland. Han är en ärlig och beskedlig man och derföre allmänt afhallen. Han har gift sig andra gången med en fröken Axelsson, dotter af en Major, en hygglig och artig fru. Detta skedde dock förr vid pass ett år sedan.

Den uti Läsning i bland. ämnen af Adlersparre införde afhandling om nödvändigheten af ägande rätt för Skattebonden, är som Bror lätt finner, en préambule till det svar på Skattebondens reflexioner, som i nästa stycke skall följa. Ahlquist skall afresa i dag kl. 1 och derföre hinner jag ej skrifva mera; också i sanning att säga, vet jag ej något att skrifva om. Hälsa alla vänner. Må väl!

CLXVI.

Stockholm d. 29 Martii 1799.

S. T. Brefvet af d. 7 Martii med bilaggde *Fiet n* Riksd. i Riksgälds Cont:s sedlar och de tryckte sakerne erhöll jag rigtigt d. 16 ditto genom en Herr Baron Wredes Betjent. Mine 2:ne Bref under d. 15 hujus, det ena med Cammar skrifv:n Wallenius och det andra med Vaktkarlen Ahlquist, matte väl förr detta vara ankomne. Nu äro N:o 21 & 22 af Läsn. i bland. ämnen utgifne och innefatta bland annat ett svar a Skattebondens reflexioner. Auctorn till de sidstnämnde är Bergmäst:n Bergs Hauptmannen och Directeuren vid Ädelfors Gullverk And. Albr. Lundström. Som han är Svärfar till Bruks Patronen Baron Rappe, sa tros att ock denne senare har nagon del i reflexionerne. Med första lägenhet skall detta häfte jemte nagre andre piecer afsändas. Kan det ej ske förr, sa sker det atminstone med Herr Assessor Schoultz emot slutet af nästa vecka. Författaren till Tankarne om möijligheten af stadga i Rikets penningeverk är Lagmannen i Westerbotten Lars Fridric Lind. Ett annat project i detta ämne af en anonym under Titul Om Dretseln och Stats-skulden på 59 sidor i 8:o är ock nyligen utkommet.

Under nästförl. Dymmelvecka befaltes den andagt, att trummorna vid Vakterne ej skulle fa nyttjas annorlunda än förstämda, och i ställe för General-marche, som på förstämd trumma ej kan slas, skulle Begrafnings marchen slas och spelas. Af samma orsak inställes ock med skjutningen a Hertiginnans födelse dag som inföll d. 22 Martii pa Längfredagen, och detta gaf anledning bland Pöbeln till det rykte att Hertiginnan hade blifvit död i Wien och att en Courier derom hade ankommit, som dock var ogrundadt.

Förre ordinarie Landtmät:n i Kymenegards Län i Finland, nu mera afskedade Krigs Rådet Hagström, har nyligen aflämnat sine 2:ne döttrar, unga och som det säges vackra flickor, till Furst Hessensteins tjenst, och det för en betydlig Summa, den somlige upgifva till 12, andre till 15,000 Riksd. Banco och andre ännu högre. Hvad som är säkert, är att Hagström, som var i aldeles delabrerade omständigheter, betalt sin skuld, återlöst af Isaac Westman sin

till honom sålde Landegendom för 8000 Rdr och så vidare. Fursten lärer på sina gamla dagar vilja vara omgifven af vackra ansikten åtminstone.

Man omtalar, att Öfverste Aminoff skall vara i beråd att väcka något hinder mot Capitainen Grefve Falkenbergs giftermal med hans sidsta fru, en Grefvinna Ruuth. Hvad anledning för honom dertill kunde vara, det känner jag icke. Han skall dock förklarat, att om Grefve Falkenberg så kunde begå, att han, Aminoff, finge Grefvens ogifta Syster fröken Falkenberg till hustru, ville han afstå med sitt klander.

Ehrenström har fått lof att flytta från Waxholms fästning och att bo uppå sin gård Diurnäs uppå Wermdön, dock utan tillstand att derifrån sig begifva. Capitain Herman Hagelbergs ansökning att af gunst och nåde från Warbergs fästning varda lösgifven, är af Kongl. M:t afslagen. Konungen har förr detta beslutit, att hos Tribunalet i Wismar visitation skall anställas; men det synes blifva svårt att få någon tjenlig Ordförande för denna vigtiga och till äfventyrs odieuse förrättning. Furst Hessenstein låter ej förmå sig dertill, och Hans Excell. Grefve Ruuth påstas äfven hafva undanbedit sig denna commission.

Jag mins ej om jag förrut omnämnt att det är en ung Copist i Cancelliet Bergström, Son af Advocat Fiscalen Bergström, som öfversatt Cammar tjenaren Clerys Bok om Ludvig XVI fängelse i Tempel tornet. Han fick af Konungen pro labore 100 Rdr. Bergs Rådet Baron Hermelin har af Bedoire köpt Meldersteins Järnbruk för 84,000 Rdr Banco. Bedoire hade tillhandlat sig samma Bruk af Meldercreutz's Sterbhus för 15,000 Rdr ditto.

Redacteurerne af Götheborgs Tidning hafva fått befallning att i sitt blad ej införa andra utrikes nouveller än de som uti de här i Hufvudstaden utkommande Tidningar förrut blifvit godkände. Professor Malmström, den jag vist ej hade sedt på ett helt år, råkade jag förr några veckor sedan på Norrmalms torg. Han klagade att han dragits med en långvarig ögonsjuka. Nu löper han ifrigt för att få sig Cancellie Råds caracter, men Cancellie Collegium vill ej understödja honom deri, med mindre äfven Hallenberg kunde förmås att söka samma Titul. Denne later dock ej beqväma sig dertill, och imedlertid blir utsigten för Malmström mycket tvetydig.

Af den i Silfverstolpes journal införda recension af Handlingarne i Betjenten Hagbergs sak emot Stedt & Bäärenhjelm har man i Jönköping låtit göra en uplaga af 4000 Expl. som där och i Götheborg innom 8 dagar blifvit utsålde. Detta fick jag höra i dag af Assessn i Götha Hofrätt Lagmannen Mandorff, som var och hälsade på mig.

Här yppas Banquerouter dagligen. En Grosshandlare Carré, måg af Juden Lewin, som i dessa dagar upgifvit sin skuld till omkring 80,000 Rdr och tillgången till circa 8000 Rdr. Apiarie på Barnängen har ock förklarat sig insolvent, andre mindre Borgare att förtiga. Man måste medgifva att conjuncturen är så vådlig, att det största contoir näppeligen kan göra sig säkert för Faillissement.

Hälsa Secret:n Alanus. Jag feck hans bref i går och prènumererade genast med hans insände Riksdaler på Lagman Linds arbete om Lagtolkning, som med det alraförsta skall läggas under Prässen. Jag känner ej mannen och kan således ej säga hvad capacité han äger att utföra sitt föresatte ämne. Han har förrut varit ordinarie Secreterare i Krigss-Collegio och sedan Häradshöfding på Gottland. Hans piece om penningeverket känner Bror redan. — I denna stund är Brors behallning hos mig 20 Rdr 46 sk. 6 rdst. Nu är ock den tid inne, då jag bör få halfva årshyran betald. Var god och glöm icke bort den saken. Min hjertl. hälsning till alla vänner! Må väl!!

Jag addresserade Öfverste Sköldebrand, som med tva Italienare skulle åt Lappmarken, till Bror att vid sin ankomst till Åbo fa vidare addresser till den Norra orten. Han lärer redan aftågat från Åbo.

CLXVII.

Stockholm d. 9 April 1799.

S. T. Närlaggde paquett var färdigt att afgå med Herr Generalen Willebrand; men då jag kom klockan kort efter Sju och sökte honom, var han en half time förrut bortrest. Till lycka har Öfver Directeuren Bremer fått det infall att resa hit, och nu afsänder jag det med honom. Jag måste endast omskrifva brefvet, som skulle medfölja. I paquettet ligga: Journal för Svensk Litteratur 1799, 1 häftet praenum.; — Läsning i bland. ämnen n:o 21 & 22 à 24 sk.; — Silfverstolpes Inträdes Tal i Sv. Acad. à 20 sk.; — Anonym. Om Dretsel och Stats Skulder à 12 sk.; — Den af Melanderhielm förbättrade Väder Spåmannen i patent à 4 sk.; S:a Rdr 1: 12.

Jag åhörde sjelf Silfverstolpes Tal, och det med upmärksamhet. Nu ser jag att han vid slutet af pag. 30 gjort ett afbrott och utelämnat alt det som rörde Grefve Fersens politiska Lefnad ända från 1771 och till dess död. Derom lärer han fått nådig be-

fallning. Upsala Tidningen är åter tillåten, men med den stränga och högst märkvärdiga inskränckning, att deri ej annat än endast Stadsnyheter och annoncer om hvad som säljes och stjäles må införas.

Af Tidningarne finner Bror, att Mamsell Slottsberg nu verkeligen är gift med en Granholm, Lieutenant af Arméens flotta, som dock tog afsked kort för Bröllopet och fick Capitains caracter. Han skall vara en beskedlig man af några och trettio års ålder; men harmsen öfver liden prejudice, lät han Mamsell Slottsberg eller rättare hennes vissa 70,000 Rdr, utom ett vackert hus vid Regeringsgatan, sig behaga.

Biskop Hesselgren och Probsten Nordin har varit här i mer än 14 dagar. Den förre har jag sedt, men ej ännu den senare. Författaren till den nu medföljande piecen om Dretsel och Stats Skulder menas vara Cammar Herren Grefve Hamilton boende på sina gods i Östergöthland. Konungen har bifallit att äfven Conseilprotocollet i Hagbergs sak med Stedt etc. må tryckas. Nu är detta mål åter inkommit från Slotts Rätten. Ändtel. hafva Quast, Högberg och Renström blifvit hörde, men med så mycken veldughet och konst att Hagberg fått anledning att med skarpa besvär deröfver inkomma. Dock hafva desse vitnen fullel:n utredt att de på Bäärenhjelms ordres pryglingen verkstält.

En Svensk öfversättning af Rousseaus Oeconomie politique är nyligen här utkommen. Jag har ej läsit öfversättningen. Men att någon skulle våga öfversätta en skrift full af så starka sanningar, är en sak, som hos de Höge väckt mycken förargelse. Man vill ingalunda vidkännas hvarken fel eller svaghet i Statshushållningen. Men att öfversättaren varit en Jacobin af första rangen, det anser man vara ostridigt. Såsom någon ting fullkoml. säkert berättas här fran Cabinettet, att när Ryska Keisaren dubbat Suwarow till Riddare af Maltheser orden, och den nye Ridd:n efter slutad dubbning, enligt Ceremonialet, sagt till Keisaren Gud bevare Stormästaren! skall denne svarat, Nej! det är Suwarow som skall bevara honom och Konungarne. Är han klok?

Den 29 Martii har uti Lagman Wesslos hus i Wexiö en eldsvåda upkommit, som i 18 timar härjat den förmögnaste delen af staden och lagt 75 hus i aska och gjort 662 personer husvilla. I Dagl. Allehanda för d. 9 hujus är ett bref från Biskop Wallquist till Pfeiffer derom infört. — Foderbristen är här lika tryckande som i Finnland. Men det är ej nog med den. I vissa Län, i synnerhet i Småland, äfven i Södermanland, är hungersnöden ganska stor. Folket har redan tillgripit Bark och annan onaturlig föda. Rågen betålas med 8 Rdr tunnan, och den som ändtel. kan förskaffa

sig nagra kappar, får dem ej malde för brist på vatn. Utom många andra Brunnar här i staden har ock den vid Södermalms torg och den så kallade Tyska Brunn varit bottentorra. Nya Brunnen vid Brunkeberg, ehuru grufveligen tillitad af alla Bryggare och Bränvins brännare, har dock ej kunnat uttorkas.

Omkring d. 15 Maji skall Prinsessan anträda en resa åt Quedlingburg. — Till allmän glädje begynner man omtala att Hennes Maij:t Drottningen skall befinna sig i välsignadt tillstånd och att hennes nedkomst, gifve Gud med en Prins! vore att förmoda i nästa September månad. Om detta rykte äger någon säker grund, är svårt att säga.

Jag erinrar mig att Bror utur Eberhardska Bibliotheket requirerade Ovidii Opera studio Borch. Cnippingii, Amst. 1683. Den gick öfver det af Bror utsatte priset och jag köpte den för min egen räckning för 3 Rdr i tre Välska Band. Nu är samma verk i tre välbehållna Pergaments band insatt, jemte en myckenhet andra Böcker, till salu i Norrköpings Snusbod vid Stortorget för Två Rdr. Frågas altså om Bror än vill hafva den. Där finnes äfven Vie d'Erasme par M:r Burigni, Paris 1757, 2 Tomer p. 12:o i Pappersband för En Rdr. Jag vill minnas att Bror ock hade eskat denna, ehuru den då ej kunde erhållas.

Paquettet med Bexell erhöll jag riktigt. Likaledes feck jag d. 8 hujus Brors angenäma af d. 4 ditto med innelaggde *Fyratio* Riksd. för hvilka ödmjuk tacksägelse aflägges. Den idée att förstöra Academie trägården och använda platsen till tomt för den nya Academie bygnaden, tycker jag ej om. Vi lefva i en bizarre tid, då stora förslager ej måge en gång påtänkas. Att söka afhjelpa bristerne med minsta möijliga kostnad vore utan tvifvel det bästa.

Jag kan ej begripa hvad anledning Cammar Rådet Winter må hafva fått att misstänka min benägenhet för hans idéer i rapport till Skogsordningen. Det är sant, att jag hvarken gillar eller någon sin understödjer hans tankar att åverkan borde förklaras lika med stöld och efter Missg. Bl. med tjufva bot beläggas; icke heller, att Husbehofs Sågar borde Skattläggas. Det förra skulle tjena endast att hos menigheten försvaga opinionen om tjufnads brottets nedrighet och att förderfva dess moralité. Det senare vore orättvist och skadligt, emedan ostridigt lärer vara att Husbehofs Sågar främja Skogens besparing och att deras anläggning borde hälre upmuntras än hindras. Jag är icke heller ense med honom deri, att svedjande å Skatteskogar borde ställas under Krono- och Jägeri Betjentes tillsyn. Hvad är det som man på denna vexation i några hundrade år vunnit? När hvar fått sin afskilda ägolott, lärer han nog vänja sig att hushålla dermed. Jag tror mer på Jordägarens egen omtanke

och idoghet än på 100 fiscaler och soldade Skogvaktare, som ändock måste lefva af Skogen. I alla öfriga delar skall jag visserligen nyttja hans idéer, så vidt som de kunna få rum i en Skogsordning.

Härefter skall Kronan för all Ek, som hon låter hugga på Skatte- och Krono hemmans skogar betala Bonden oafkortadt fyra Skill:r för hvar Cubik fot som trädet innehåller sedan Bark och kanter äro afdragne. Att han derpå ej må bli bedragen är en Tabell af Schultén uträknad, som visar hvart träs cubiska innehåll när dess längd och omkrets äro gifne, och efter mitt project, som af General Toll så mycket applauderades, skall denna Tabell i de årliga Almanachorne härefter tryckas till Allmogens underrättelse. Med denna beteckning skedde redan i förväg början uti sidstförleden November månad i Ellofva särskilte län här i Sverige, och Lands Höfd:n Ankarsvärd i Calmar har sjelf i ett bref till mig berättat, att denna anstalt haft en synbar välsignad verkan hos Allmogen till att hos dem väcka begrep om den nytta de kunna draga af sina härtills så förhatlige Ekar. Det samma hafva åtskilliga andra Lands Höfd:r till Konungen ex officio inberättat, isynnerhet Liljehorn från Elfsborgs Län och Gyllenadler från Nyköping, ehuru dock några ännu äro, som tro Rikets lycksalighet ligga deri att Bonden ej måtte få bära yxa till sin skog utan att vara åtföljd af en Jägeri Betjente, och att Kronan bör, såsom högste Jordägaren, få taga alt från hans skog för intet. Hvilken Platoniska dygd fordra dock icke dessa storskrikare af Bonden! Men nej, de vilja endast hålla alla utvägar för sig öpna att få preija och utsuga den uslingen. Ingen har dock häri varit skamlösare än LandsH. de la Grange i Jönköping. Han har afmålat Allmogen i sitt Län, såsom beröfvade all känsla af egen välfärd, af Fädernesland, af omtanke för sin posteritet. Med indignation läste jag hans af Committèen infordrade utlåtande. Det är samma man, som så utmärckt hedrat sig med sitt praesidium uti Slotts Rätten uti Hagbergska saken. Förlåt mig denna långa digression. Detta alt må dock tils vidare icke mycket omtalas.

Jag lägger nu i paquettet jämväl Öfversätt:n af Rousseaus Statshushållning, som kostar 16 sk. Om Bror ej behöfver den, så finnas väl andre som vilja hafva den. Jag tycker att Öfversättaren förstått sitt ämne. Det är dock endast här och där, som jag kastat ögonen derpå. — Om nödvändigheten af Riksdag disputeras starckt bland dem, som antingen hafva eller vilja åtkomma närmare del i styrelsen. De gamle Royalisterne äro i synnerhet de som önska Ständernes sammankallande. Det är på den vägen de tro sig skola återvinna sin förra influence. Penningeverkets gräseliga förvirring lärer en gång, förr eller senare, forcera vederbörande att vidtaga

detta expedient. Gud låte det då ej vara för sent! Och hvad utvägar kunna väl Ständerne påfinna att afhjelpa det onda, på en tid då Landet redan öfver förmagan är beskattadt, Handeln blottställd för utländskt vald och idkeliga Caperier, och en hungersnöd nästan å alla orter i Riket, som lämnar efter sig en långvarig vanmagt, som med ett eller två års bättre skörd ej kan botas.

Hertig Carl har i ett handbref till Konungen, och äfven i ett bref till sin förra Hand Secreterare Auditeuren Battram, som är hans homme d'affaire, ordentl. vederlagt det någorstädes utspridda ryktet, som vore Hertiginnan i grossesse. — Grosshandl:n Hagberg blef aldeles naturligen död; och om hans fordringar riktigt inga, äger Sterbhuset ett öfverskott af circa 50,000 Rdr, enl. hvad Curatorerne uppgifvit. Öfverste Lieut:n eller Krigs Rådet Knorring är här qvar och har stora förslager i hufvudet. — Rådmannen Hallquist har i dessa dagar giort ansökning om cessio bonorum. I en sådan belägenhet var det oförståndigt af honom att förledit år ga astad och gifta sig med Dom Probsten Doctor Barkmans dotter fran Strängnäs. — Radman och Borgmäst:n Oldenburg lärer nu på erhållen aldeles enhällig kallelse blifva Ämbets- och Byggnings Borgmästare efter Liidberg.

Ändtel:n har Rosenblad nu mera framgifvit Randasalmi förslaget, sedan han, i samråd med Petrejus, svinhallit det öfver ett halft år, under föregifvande att det ej inkommit från Consistorium. Gummer, som ligger på sin vakt för Heurlin, har meddelt mig denna underrättelse. Det blir curieust att se hvem som får detta pastorat. Min Bror i Lovisa har ej tagit ett enda steg derföre, och jag, som aldrig någon ting sökt, vill ej heller nu för honom göra några sollicitationer.

Jag har än ej haft tillfälle att få se Bratts Besvär och Consistorii utlåtande. Om jag får lita på Rosensteins löfte, så lärer han ingen ting vinna på sina klagomål. Om vare Patres kände, huru liten attention man lämnar här åt deras särskilta vota, och huru litet eller kan ske intet deraf kommer till Konungens kunskap, så skulle de gräla mindre. Men jag har redan blifvit alt för vidlöftig. Hälsa alla vänner! Må väl!!

CLXVIII.

Stockholm d. 14 Maji 1799.

S. T. Brors angenäma Bref af d. 18 och 25 April har jag riktigt bekommit, det förra d. 23 ditto och det senare d. 8 hujus. Om de förteknade Böckernes inköp å Warmholtzska auctionen skall jag redeligen besörja. Jag måste göra det i egen person, ty svärl. finner jag någon som jag med trygghet kunde updraga denna commission, den jag utom dess tror mig sjelf kunna medhinna. Innan Brors Bref ankom var Cnippingii Ovidius bortsåld, men af Burigni Vie d'Erasme fick jag ett vackert Exemplar i två Pergaments Band för 32 sk. och således till mindre pris än det i pappersband, som förrut på samma ställe till försälgning var inlämnadt. Af *Läsningen* äro nu 2:ne häften utkomna, n:o 23 & 24 och 25 & 26, som jemte de öfrige piecer som Bror requirerat ligga färdige till afsändning.

I ersättning för de 13 numrer af Telegraphen, som för det mellankomne förbudet ej fingo utgifvas, får Bror äfven *Arnion*, den Redacteuren i detta ändamål låtit till praenumeranterne utdela. Dess innehåll är förr detta i Tidningarne upgifven. För Hof Rätts R. Wallerian har jag praenumererat på Dahls Lagtolkning, som vid nästa månads början lärer utkomma. Man påstår, att det är Directeuren Törngren i Götheborg som skrifvit emot Järn Contoiret, och det svar å hans skrift, som icke länge sedan var infördt i Stockholms Posten, skall vara författadt af Justitiarien Segerström, som är Järn Contoirets Ombudsman.

I ett bref till Hellenins berättade jag om det rykte, som allmänt geck och berättades till och med på Hofvet att en hop Bönder våldsamml. skulle tagit, dock emot full betalning, 500 t:r Spanmal å Neweqvarns Bruk i Södermanland; men detta rykte var aldeles ogrundadt. Jag nämnde då äfven om Malmströms andra tillökning i sin lön, men dermed hänger rättel. så tillsammans att han endast fatt 100 Rdr tillökning, hvarigenom han nu har 400 Rdr och ej mera. Det äger i öfrigt sin rigtighet att bägge Amanuenserne fatt 50 Rdr till de 100 Rdr som dem förrut voro bestådde. Historien om Krigs R. Hagströms döttrar synes ock vara grundlös och af fadren sjelf utspridd för att vinna Credit.

Cammar Revisionen är nu aldeles omstöpt. Den skall härefter kallas *Cammar Rätt* och bestå af President, Vice President och endast Sju Ledamöter. Af Cammar Revisions Råden äro endast Fahnehjelm och Junggren bibehållne under namn af Cammar Rätts Råd. De öfrige alle äro reducerade, dock få de behålla sine innehafde Löner till sin död eller till dess de kunna befordras till andra sysslor. De fem Assessorerne förblifva på förra foten, men Revisorernes antal skall ökas, och alla räckenskaper skola innom det följande årets slut vara öfversedde.

Ändtel. skall Grefve Ruuth låtit förmå sig att ga sasom Praeses till Wismar att förrätta visitation med Tribunalet. Kallelse brefvet för honom skall vara styliseradt in amplissima forma.

Ecclesiastique Beredningen anmälte enhälligt min Bror i Lovisa till Randasalmi pastorat. Men Ambassad:n Stedingk, Rosenblad och Petrejus voro Cygnaei män. Chydenius, Jacob, är utnämnd till Wasa och Mustasaari. Aeimelaeus som är här ärnar nu söka vicariat för sin far vid Storkyro pastorat; får se om det vill lyckas.

Dassowska huset har cederat och upgifvit sin skuld till 101,000 Rdr. Man tror här att den gamla Tobaksfabriquen i Åbo skall på denna Banquerout blifva mycket lidande. Hvad som en tid sades att Apiarie på Barnängen skulle förklara sig insolvent, var utan all grund. Hallquist har kommit i composition med sine Borgenärer, och Bryggaren Isaac Westman har med 1600 Rdr afliquiderat hela hans skuld stor 8000 Rdr och således med 20 procent. Han har ock redan tillträdt sitt praesidium i Stads Kämners Rätten.

Tankarne om den Theologiska censuren i Läsningen gillas af sjelfva Ministerium i Stockholm, dock med vissa modificationer af de strängare Orthodoxerne. Författaren till detta verkel. vackra stycke är okänd. Åtminstone har Redacteuren constaterat för mig att han ej vet hvem han är. Persifflagen i n:o 23 & 24 öfver Kant och hans Byxor är af Leopoldt.

Öfverste Fabian Fersen är insatt i Allmänna Beredningen som Ledamot för 500 Rdr arfvode om året. — Till allmän glädje omtalas Hennes M:ts avancerande grossesse som en fullkoml. gifven och otvifvelaktig sak. — Jag rakade sedermera Nordin. Han gaf ett Calas på Beursen där äfven jag hade den äran att vara med d. 7 hujus. Han reste härifran fredagen derpå och bad oändel. om sin hälsning till Bror. Han lofvade innom kort fran Hernösand skrifva till både Bror och Tengström. Gubben Hesselgren, 84 års man, reste 10 à 12 dagar förrut härifran. Hans ärende var verkel. att sollicitera om Umeå pastorat för sin mag; men det misslyckades, ehuru skilnaden i tjensteår emellan honom och Howerberg, som fick lägenheten, ej skall varit mer än omkring 2 ar. Det sades äfven

här att någon afsikt skall varit på accord emellan Hesselgren och Nordin om vicariat vid Biskops sysslan, men om man vågat fram dermed vet jag icke.

Vår Canceller har jag talt med vidlöftigt. Han är aldeles af Consistorii idée med Pastoraterne att de arrenderas bort. Han är ej heller deremot att Consistorium förräntar medlen emot 6 procent, endast att det sker så, att de vid upkommande behof kunna promt disponeras och att fullkoml. säkerhet betingas. Om Byggnads stället skola Fredenheim och jag hos honom någon dag sammanträda. Han har redan fran Landtmäteri Contoiret fått Gadolins stora Plan Charta öfver Åbo stad.

Revisions Secret. Iserhjelm 38 år gl. har gift sig med V. Presid. Baron Köhlers dotter på 17:de året gl. Deras bröllop hölls Pingstafton på Köhlers gård i Skaraborgs Län. Stallmäst:n Grefve Stenbock har gift sig med en Mamsell Forsberg, Cammarfru hos Prinsessan, i hvars tjenst äfven Stenbock är. Ryktet lärer väl omtalt den anläggning som var å bane att göra denna Mamsell till en Batarde af K. Adolph Friedrich och till halfsyster af sin Patronessa. Men Konungen ville ej hafva någon Tante, utom den rätta. Ändtel. blef hon sasom Grefvinna Stenbock presenterad på hofvet d. 16 hujus. Men härom mera vid ett annat tillfälle. Denne Stenbock är Broder till Öfverste Cammar Junkaren.

Drotzet bortreste till Skåne d. 30 April och återkommer ej förr än den sidsta Julii. Huru Konungen ärnar organisera Högsta Domstolen d. 1 nästk. November känner jag icke, och ej ser jag någon möijlighet att i tid fa någon kundskap derom. Jag maste saledes taga alla nödiga arrangementer för min öfverflyttning. Till den ändan har jag ock så lagat, att jag för September och October månader njuter det öfriga af min Semestre.

Att afhandlingen om Statshushåll:n skall vara en öfversättning af Rousseaus Economie politique är ostridigt. Om den misslyckats, är en annan sak. Jag såg på den endast här och där i det oskurna Exemplar som jag skickade till Bror. Jag har så nyligen läsit originalet att jag är viss derpå, att Öfversättarens mening varit att gifva oss en version deraf, den han dock lärer gjordt från Tyskan.

Att Besborodkows död vållat upskof med gränse Commissionens förrättning, kan i Åbo ej vara obekant. — Beder om min vördsamma hälsning till alla Patres och vänner. Må väl!

P. S. Jag har lämnat Doctor Rutström del af Statuterne, och han återställde dem mig i går. Sina anmärkningar dervid ville han conferera om med Bror i Åbo. — Magister Bratt har till Kongl. M:t ingifvit påminnelser vid Consistorii förklaring och i synnerhet vid Bonsdorffs votum, hvilket oförgripl. att säga kunnat vara för-

sigtigare ställdt. Det är möijligt att han får förslag, ehuru Cancellern tillstyrckt bifall af Consistorii åtgärd i alla delar. Han var hos mig här om dagen, och jag fann honom nu som förr en ägta Westgöthe, full af stora idéer om sig sjelf och af förakt för alla andra. Sådant specimen som Hällströms sidsta ville han skrifva på två dagar, och de tvännne förra voro i hans tycke så poikaktige och så elementariske att yttersta skamlöshet fordrades att vilja utgifva dem till vinnande af förslag. Att Consistorium i Åbo vill yttra sig öfver Upsaliensernes och Melanderhielms bevis, det är ett crimen laesae, tror han, och alle Upsalienses med honom.

CLXIX.

Stockholm d. 17 Maji 1799.

S. T. I går var jag till middag hos vår Canceller där ock Fredenheim var med några få andre, och bland dem Hans Excell:ce Baron Klinckowström. Ärendet var att öfverlägga om Academie Byggnaden. Hans Excellence Cancell:n sjelf och Fredenheim med alla Architecterne inclinera för det gamla stället, så vida ej Hjelts och Widenii tomter för särdeles godt köp kunde erhållas. De öfriga alternativerne casseras aldeles. Som något ultimat beslut likväl ej kan vidtagas, utan att känna alla dimensionerne af den förra Byggnaden och hvad utrymme, som kan blifva då den utdrages med bägge façaderne lika långt som krubban nu räcker, såsom ock huruvida de förre murarne kunna bära en tyngd af en våning till, så gar nu bref till Consistorium att inkomma med en dessein öfver det ena och andra. Jag fruktar att ingen finnes på stället som kunde uprätta den så omständlig och instructif som den borde vara. Må han ännu är qvar, den Byggmästaren, som entrepreneradt Spinnhus byggnaden? Han skulle utan tvifvel eljest kunna derom anmodas. Majoren Bruncrona ville jag tro om all nödig capacité i den vägen, men huru skall han dermed kunna besväras. Bonsdorff är aldeles icke att lita på. Om Consistorium ej finner någon tillförlåtlig man för denna commission, vill Hans Excellence skicka någon härifrån. Kostnaden dervid kan blifva medelmåttig, men det blir dock kostnad. Att räta ut muren som nu krummar sig efter kyrkogårds peripherien, anser man här för en sak hvarken af kostnad eller betydelse. Sadant sker i Stockholm dagel:n vid de gamla vinda husens reparering.

När desseinen skall afgifvas, måtte ock Consistorium vara betänckt uppå att specificera alla rum som åstundas för Auditorier, Consistorium, dess förmak, Archivum, Naturalie Cabinetter, Bibliothek m. m. Utom Bibliotheks rummen, som för en framtids skull, måtte väl dubbelt emot det närvarande behofvet tilltagas, måste väl dubbelt emot det närvarande behofvet tilltagas, måste väl de öfrige lämpas efter den apparenta tillgången till Byggningsfond, hvilken dock ofelbart behöfver att, genom Lån på någon längre tid, förstärckas. När man har säker fond för Räntan och för 2 procents afbetalning på Capitalet årl:n, måtte man väl få låna antingen hos private eller i publique cassor så mycket man vill.

Hans Excellence meddelte mig Consistorii Expedition i Jämjärvi saken, hvarvid låg en afskrift af Besvären till Konungen. Dessa senare hann jag ej läsa, men jag läste Brefvet till Cancellern som var väl skrifvit och visserligen icke Alani concept. När saken kommer ad referendum skall jag underrätta Hans Excellence derom, och jag är försäkrad att han emplojjerar sig för ett godt slut i den saken uti det yttersta. Han förstår den nu i sitt väsendtliga fullkomligen.

Konungen har vid ett tillfälle på hofvet, under en stor diné hautement förklarat sitt synnerl. nöije öfver Åbo Academie och att den, fram för alla andra Hans M:ts Academier, i detta critiska tidehvarf skickat sig fredligen och visliga, och att han derföre ville hålla Academien räckning. Detta är en sanning och ej sqvaller.

Hos Hans Excellence såg jag ock i går första gången den nya Cancellers Secret:n Wilhelmson, som fått sin fullmagt d. 30 April och tillträdt tjensten d. 1 hujus. Ansiktet är ej prèvenant och prometterar ej något. Jag skall göra mig underrättad hos dem i Expeditionen, hvilka jag känner för godt omdöme, angående hans capacité och caracter. — Baron Klinckowström var ej nögd med den anbefaldte Tribunals visitationen i Wismar. Han trodde att afsikten dermed vore att bereda sig anledningar till en total ändring af Tribunals Ordningen.

Det är väl länge sedan bekant att Besborodkos död vållat upskof i gräns Commissionens förrättning. Man beklagar dödsfallet, af den orsak att Besborodko var en emot Sverige icke afvogt sinnad man. — Herr Bratt är en ganska stor Svinhund. Också lärer han föga vinna på sina Besvär. Endera dagen, till exempel i nästa tisdag, torde sysslan bortgifvas. Min hälsning till alla vänner! Må väl!

Majoren Stedt är i staden; jag såg honom i ett sällskap, där han med sitt ena öga betragtade mig.

CLXX.

Stockholm d. 24 Maji 1799.

S. T. Af Gummers d. 21 hujus till Hellenius aflåtne Bref lärer det redan vara bekant att Magister Mether berörde dag blef nämnd till Mathematum Professor i Åbo, men att förslaget blef ändradt i faveur för Bratt, som var hardt nära att emportera sysslan. Han hade utspridt att Mether skulle gifta sig med Biskop Gadolins dotter, och att deri bestod all hans förtjenst. Sjelfva Advocat Fiscalen Bergström ville ändtel. påtruga Lhfd. R. att tro denna galenskap. Men lyckligt vis feck jag höra deraf, och upplyste vederbörande att Biskopen icke ägde mera än en dotter, att hon var gift med Capitain Willebrand och att etc. Derigenom föll misstanken att Cabaler och Nepotisme härunder lågo förborgade och Mether blef nämnd. Men härom mera en annan gång. Ty nu har jag endast få minuters tid, att avertera om det som är nödigare.

Detta afgår med Styrman Gåhlroos, som afreser i dag på LandsH. Willebrands sump. I paquettet ligger jemte detta Bref: 1:o En räckning från d. 10 Maji förl. år till gårdagen d. 23 hujus, som utvisar att Brors Saldo hos mig nu är *Sju* Rdr 26 sk. 6 rdst.; 2:o Läsn. i bland. ämnen 23 & 24, 25 & 26 à Rdr 1: 8; 3:o Burigni Vie d'Erasme 2 voll. — 32 sk.; 4:o Rosenhane om de fem höga Riksämb:n — 26 sk.; 5:o Nylandhs anmärk. vid Blix om åkerbr. — 12 sk.; 6:o Kants Critik der reinen Vernunft. H. — 3 Rdr; 7:o Becks Erläutender Auszug etc. & 8:o Ejusd. Wahre Standpunkt etc. — 4: 8; 9:o *Arnion*, i ersättning för de felande numror af Telegraphen. — Dessa alla äro ock i räckningen uptagna, men dessutom följer 10:o Den Lifländska Bonde-Constitutionen: för sitt märkvärdiga innehålls skull, — 4 sk.; S:a Rdr 9: 44.

Warmholtzska Auctionen började i går och fortsättes i morgon och öfvermorgon samt hela nästa vecka. Jag fick en hop af de requirerade för godt köp. Många requisitioner äro insände från Landsorterne; och om desse ej hade tillkommit skulle detta dyrbara Bibliothek gått bort för ett hundpris.

Den officialiter insände Berättelsen att Kejsar Paul förbudit all Spanmåls utförsel från sina hamnar till Sverige, bekräftad af alle

köpmäns erhållne bref, har allarmerat Menigheten. Får se om de lönande Brännerierne inställas? Det sker utan tvifvel.

Af glädje öfver Fransosernes lidna nederlag och olyckor har K. gifvit till Stadens allmänna Barnhus 100 Rdr. Jag har lust att se resultatet af undersökningen om massacren å Franska Ministrarne, och hvad följder denna ohyggl. händelse bereder.

Med alt det att jag ville bort härifrån, tviflar jag dock högel. att jag slipper. Imedlertid då man är så mysterieux, kan jag ej heller blottställa mig för en sen flyttning. — En Capellan Åman har fått Ingå pastorat i Nyland. — V. Presid. Lagerheim, Canc. R. Baron Rosenhane, Premier Ingen. Öfverbom, Bergs Mechanicus Mag:r Åkerrén, Assess. Schultzenheim äro blefne Ledamöter af Vetenskaps Academien. Detta Samfund, såsom alla andra välbeställda Lärda Societeter, förlorar sig alt mer och mer. Den nya valmethoden påskyndar dess hastiga förfall. Likväl torde denna på försök antagne method ej blifva långvarig. Man torde om ett högst 2 år återgå till det förra valsättet.

Det af Bror d. 25 April norr om afsände Brefvet fick jag i går. De Böcker jag i går för Academien erhöll äro n:o 32, 38, 74, 82, 98, 100 och 125, vid hvilken Nummer Auctionen slöts. Hälsa alla vänner! Må väl!!

CLXXI.

Stockholm d. 28 Maji 1799.

S. T. Jemte bref dat. d. 23 hujus afsände jag med Styrmannen Gåhlroos, som dock ej förr än d. 25, tror jag, om morgonen lärer afrest, till Bror ett paquett innehållande alla Brors requisitioner, som kunnat erhållas. Då följde ock en räckning, som visar huru vårt enskilta debet och credit nu står. Både Fredagen och Lördagen d. 24 och 25 har Warmholtzska auctionen blifvit fortsatt. Den senare dagen måste jag sätta för mig en annan, som dock gjordt saken väl. Nu är det slut med Folianterne. Utom de Numror jag i sidsta brefvet upgaf, har Academien erhållit n:o 153, 155, 170, 171, 172, 188, 191, 201, 211, 212, 213, 217, 218, 221, 228, 229, 245, 256, 257, 260, 270, 274, 280, 282, 283, 285, 287, 293, 295, 296, 297, 298, 303, 305, 311, 314, 329, 362, 372, 382, 383, 387, 388, 389, 401, och dess debet är nu circa 106 Riksd. Rabatten på de utsatte maximums priserne lärer utgöra vid pass 16 à 17 Riksd. Ty sällan

har jag behöft öka på, men ofta har jag fått för godt köp. Med Quarterne lärer begynnas i morgon eller öfvermorgon. Bibliotheket bortauctioneras för Öfverste Lieut:n Schönströms räckning, som är gift med Warmholtzs enda dotter.

Brors bref af d. 20 fick jag d. 25 om aftonen. Jag har sedan ej sedt Heurlin, ehuru han de förra dagarne varit hos mig. Jag fruktar han med sin Bror och Wallenius rest till Upsala, hvarifrån de dock snart återkomma. Då skall han få Brors Bref.

Kan Academien få Hjelts och Widenii tomter för drägliga vilkor, visserligen är det bättre! Cancell:n reser i nästa thorsdag till Medevi och återkommer till d. 1 Augusti. Commerce Rådet Trapp var hos mig i går, något upbragt såsom alla andra emot Dassavska huset, hos hvilket gl. Fabrikens fordran skall vara 7800 Riksd.

Jag fruktar sjelf, och fruktar ganska mycket, att jag ej slipper härifrån, men jag låter dock ej af att taga alla nödiga arrangementer för min flyttning. Det är högst undransvärdt, att man så länge illfänas med att göra en mystere af hvad likväl efter några månader måste komma för en dag. Jag har så tillställt att jag har September och October månader lediga, och från d. 1 September är ej något hinder för min afresa.

Historien med Mamsell Forsberg är, enligt de trovärdigaste underrättelser, denna. För något öfver ett år tillbaka infördes och itererades ofta i Dagl. Allehanda och till äfventyrs jämväl i Inrikes Tidn. en annonce om en Låda med hemliga papper, Nipper och Jouveler, som af någon okänd hade blifvit insände eller aflämnade till ett vist hus här i staden med begäran, att den okände ville infinna sig i samma hus för att afgifva närmare explication i vissa delar af hvad de i Lådan inlaggde pappren innehöllo. Man förstod ej då, hvart denna mysterieuse annonce syftade; man vet ej heller om någon närmare explication å papperens innehåll sedermera följde. Men att annoncen hade rapport å Mamsell Forsberg och hennes härkomst är nu otvifvelaktigt. Ty i förledne höst entamerade Prinsessan genom sin Agent i Quedlingburg en negotiation med Preussiska Hofvet, att Mamsell Forsberg, hennes Cammarfru, måtte där vid Hofvet erkännas såsom en afkomling af det Kongl. Svenska huset och i sådan egenskap, då hon i Prinsessans suite dit ankomme, admetteras till presentation och deltagande i den Kongl. conversationen. Såsom hon låtit anmäla detta ärende så obestämdt att Konungen i Preussen och hans Ministrar ej kunde begripa om hon ville föregifvas för descendent af K. Adolph Friedrich eller af Drottning Lovisa Ulrica under hennes Enkestånd, så allarmerades Preussiska Hofvet häröfver grufveligen. Naturligt vis önskade ej detta Hof, att man skulle tillägga en Preussisk Prinsessa en batarde

och att den sollenniter derföre skulle erkännas. Konungen i Preussen fann sig i sådan belägenhet att af Svenska Ministern Hof Cancell:n von Engeström begära uplysning häri och att meddela honom det förnämsta af negotiationen. Engeström förvånad öfver denna tillställning skall förklarat att på Drottn. Lovisa Ulrica någon rimlig misstanke icke falla kunde, och att alla omständigheterne syntes äfven utsluta möijligheten deraf att K. Adolph Friedrich skulle varit fader åt den i fråga varande Damen; åtminstone kände Engeström för sin del ingen anledning dertill att Konungen år 1769 kunde haft sådan afföda. Hof Cancell:n befaltes altså att hos sitt Hof informera sig härom. Det skedde, och han skref directe till Konungen en main propre, som det i Cancellie stil heter. Konungen, derintill aldeles okunnig om den nya Tante man ville gifva honom, skickade till Prinsessan, antingen Hof Cancell:n Ehrenheim eller någon annan säker man, och fordrade hennes explication om anledningarne till detta sällsamma uptåg och af hvad orsak hon vid ett utländskt Hof begynt att negotiera om en sak, hvilken om den ock ägde grund, bordt först yppas här vid Svenska Hofvet. I första consternationen hade Prinsessan bedit den utskickade att för Guds skull så bega, att Konungen ej måtte få veta af hela ärendet. Enär hon derpå ytterligare fått höra, att Beskickningen var från Konungen sjelf, och att Hans M:t genom sin Minister i Preussen blifvit härom underrättad, har hon ändteligen åberopat sig de hemliga Pappren, som legat i den ofvannämnde Lådan, de där inlaggde nu mera gammalmodige ehuru kostbara Nipper och det likaledes deri inslutne Bancocapital i Lott..[?]Banco sedlar med 3 procents för många år bespard ränta m. m., altsammans jemte åtskilligt Silfver så betydligt, att det kunde vara kommit från någon annan än hennes fader Adolph Friedrich, som 1769 skulle haft denna dotter med Hoffröken von Liewen, som sedermera ägdes af Cammar Herren Baron Carl de Geer i dess första gifte. Barnet skulle straxt efter födelsen blifvit lämnat till Assistenten Forsberg, att af dess hustru som egen dotter upammas; men då hon hunnit till femte året hade Enke Drottn. Lovisa Ulrica tagit henne från fru Forsberg och till sin död haft henne vid sitt Hof, mäst på Svartsjö; och skall Prinsessan efter Enke Drottn:ns år 1782 timade död uptagit henne vid sitt Hof som Cammarfru.

Sedermera har Prinsessan haft härom två om icke tre secreta conferencer med Konungen. Hvad vid dem förelupit vet man icke, men resultatet blef att Mamsell Forsberg ej erkändes för Tante. Man säger att Assistenten Forsbergs Enka, som än lefver och för hvars dotter Mamsellen i allmänhet blifvit ansedd, skall blifvit upfordrad till förhör. Af hennes mycket öfverlästa svar skall man

slutligen trodt sig kunna finna, att Barnet ej varit hennes; men hvem som lämnat det till henne, och hvem det varit som med anständig frikostighet regalerat henne för dess upamning, det skall stadnat i ett outgrundeligt mörker. Hvad som är vist, är att flickan vid ar 1775 blifvit synlig å Hofvet hos Enke Drottn Lovisa Ulrica; att hon där med en särdeles tendresse och soin blifvit upfostrad, och att hon vid det Enke Drottns Lik från Slottet på Svartsjö fördes eller bars ned till slupen, varit med de öfriga Hof Damerne i processionen, samt att hon efter enhälligt omdöme då synts vara omkring 10 år gammal. Det erkännes, att hon är vacker, spirituele och väl upfostrad. Nu är hon ändtel. Grefvinna Stenbock, och pluraliteten tror att Stenbock, som är en liten oansenlig men mägta högdragen Lymmel icke varit värd en sådan hustru. Sjelf har jag ej sedt henne. I mitt förre Bref nämnde jag att hon fredagen för Pingst blef presenterad på Hofvet, som dock var emot den stränga etiquetten, hvilken ej tillåter att någon, som varit Cammarfru och saledes domestique, må där presenteras ehvad lycka hon ock eljest göra må.

Om hela anläggningen finner jag det uplystare folket, som ej kunnat penetrera till hemligheten af saken, vara af tre olika meningar. De som äro Prinsessan gunstigast säga, att hon sjelf varit dúpe af en cabale, som Stenbock anlagt; ty han kunde ej gifta sig som gl. Grefve med en simpel Mamsell Forsberg. Andre påstå, att hon är Prinsessans förstfödde dotter; att ehuru man föregifver henne vara född 1769, hon dock rättel. är född 1772 på Svartsjö. Och sidst äro några som tro, att hon verkel. är Assistenten Forsbergs dotter; att hennes artighet och esprit redan som barn tillvunnit henne gamla Enke Drottningens affection; att hon sedermera i lång tid varit Prinsessans confident i hennes små äfventyr; och att hon för sin discretion och tystlåtenhet slutligen bordt belönas på detta sätt. Må icke den medlersta meningen är den sannolikaste? Fröken Liewen disculperas af alla menniskjor, och Adolph Friedrich lika så, bägge på goda och påtagliga skäl. — Men det är nog om denna bagatell.

Jag går tillbaka till Bokauctionen. De som gjort den mästa handel derå, äro vår Academie, Academien i Upsala g:m sin vanl. Commissionair Bokauctions Notarien Ruuth, Probsten Nordin genom Sundel, Cancell. R. Baron Rosenhane och Bergstedt in persona, Doctor Bladh, Professor Marelier, målare, Grosshandl. Lindahl i Norrköping (Gjörvells mág), alla sjelfva närvarande. Bergstedt fick Banden n:o 246 för 11 Rdr 4 sk., van Lo . . [?] histoire metallique des Pais-bas fick Marelier för 12 Rdr 8 sk. Så högt vågade jag ej följa. Pitisci Lexicon gick till 16 Rdr 34 sk. och

tillföll Nordin. För egen del har jag köpt ganska litet. Af misstag stadnade jag för N:o 304 Pistorii Scriptores rerum Germanicarum 2 Voll. för 1 Rdr 28 sk. och den måtte jag väl behålla om Academien antingen äger den förrut eller ej vill hafva den till det priset. Goldasti Scriptores n:o 305 fick Academien för 28 skillingar. Camdens Britannia n:o 279, som stod på Brors requisition, var aldeles den samma, som jag förledit år inropade på någon auction och sände till Åbo för 2 Rdr och några skill:r. På denna stod väl tryckningsåret 1722, men jag såg ej annat, än att den var ett simpelt aftryck af den förra Gibsonske Editionen, eller kan hända att Boktryck:n låtit sätta ett nytt Titul blad för gamla Exemplar. Probsten Nordin fick denna för 3 Rdr 15 sk.; Marelier böd ända till 3 Rdr 12 sk.

Prinsessan hade beramat sin afresa åt Quedlingburg till d. 22 hujus, men någon henne åkommen opasslighet har vållat upskof dermed på någon kort tid. Det tros, att hon reser nästa vecka då äfven Grefve Stenbock med sin Grefvinna medföljer. — Om Drottningens grossesse är ännu icke någon fullkomlig visshet. Doctor Asplund sade mig här om dagen att Lif Medicus Doctor Rung betygat, att han ingen anledning ägde att tro det hon vore i situation. Den allmännaste tonen är dock helt annan, och jag skulle anse det oändeligen lyckligt om Rung hade orätt.

Nu på stunden kommo Heurlinerne till mig, och de hafva fattat den resolution att genom Upsala fara till Grisselhamn och så till Åbo. Detta bref afgår således med dem. Jag hade önskat de velat dröija här längre. Jag nödgas sluta. Må väl och hälsa alla vänner!

CLXXII.

Stockholm d. 30 Maji 1799.

S. T. I går avancerade det med auctionen till n:o 352 af Quarterne. I morgon och i Lördag fortsättes den och slutas. För gårdagens uphandling har jag än ej fått eller kunnat få räckning. Men till och med d. 28 då auctionen stadnade vid n:o 154 in quarto var K. Academiens Debet 124 Rdr 39 sk. 4 rdst. Ett stort partie af dessa Böcker afskickar jag med Skepparen Cederlöf eller åtminstone med Ginman. Som sagdt är slutas auctionen i Lördag, och nu blir det nödvändigt att Bror drager försorg att penningar remitteras minst till 170 à 180 Rdr på det jag ej må sättas i förlägenhet att

upnegotiera denna summa; ty att blifva lagsökt af Auctions Cammaren, det vill jag visserligen icke. — Den Öfverste Lieut. Schönström, för hvars räckning Bibliotheket säljes, är ej måg utan dotterson till framl. Hof R. Warmholtz. Mågen eller denne dottersonens fader skall för flera år sedan vara död. — Jag fick n:o 130 de la Caille in 4:o för 17 sk, och straxt derpå offererades mig 2 Rdr af en Commissionair, som haft ordres att inropa den till det priset, men råkat försumma sig. Som jag ej köpt för att sälja, så blef anbudet afslaget.

Prinsessan afreste d. 28 hujus kl. 12 om midd:n. Konungen vistas på Haga. Jag var där i går i Justitiae Conseilen. — Den rägnaktiga väderleken, som länge continuerat, har åstadkommit ett besvärligt före på gatorne här i staden. Marken och gräsvallen på Haga såg i går nog grön ut, men utom lönn, hägg och björk, voro löfven på de fleste öfrige träsorter än icke väl utspruckne. Någon rätt varm dag hafva vi än ej haft.

Samuel Ehrenmalm är här och honom har jag råkat. — Mina bref med Styrmannen Gåhlroos och med Mag:r Heurlin torde väl nu mera vara framkomne. Min hjertl. hälsning till alla vänner! Må väl!!

P. S. För Böckernes inpackning måste jag väl köpa trälårar, och sådane kosta nu för tiden efter storleken 3, 4, 5 à 6 Pl:r stycket. På de mig förelaggde priser har jag till och med i förgår d. 28 besparat 34 Rdr 31 sk., så jag tror att Bror skall finna sig väl nögd med mina inrop. Hvad jag låtit bortgå har stigit till enorma priser.

CLXXIII.

Stockholm d. 4 Junii 1799.

S. T. D. 1 hujus slutades Warmholtzska Auctionen. Samma dag afsände jag med Skepparen Sederlöf uti två Packlådor så många Böcker, som i dem möijl. kunde få rum. Dem som då ej kunde afgå, jemte dem jag berörde dag om eftermiddagen inropade, lät jag aflefverera till Skepp:n Ginman i går. De inpackades uti en tunna, hvari humla förrut varit. Tunnan hörer Ginman till och bör honom återställas. Jag tog denna utväg för att spara den kostnad som Packlådors köpande och framsläpande medförer. Brors in originali återföljande requisition utvisar alla dem jag inropat och till

hvad pris de gått. Summan å Böckerne gör 157 Rdr 21 sk. 4 rdst. Skilnaden emellan det utsatte maximums och inropspriset faller genast i ögonen. Det förstås att de Böcker, för hvilka i inrops columnen något pris ej är utsatt, icke kunnat erhållas. Par curiosité har jag för några innom columnen anteknat, då jag ej vågat dem inropa, priset hvartill de stigit. Köhlers Müntz Belustigungen skulle jag gått högre än Nescher, som stadnade för högsta budet 18 Rdr 12 sk., så framt Boken eller Werket ej varit defect. Af de dertill hörande tvänne Register-Banden felades det förra. Mayers dessein öfver Academie Byggnaden i Greifswald inropades slutel. af Commerce R. Grefve Gyllenborg för 4 Rdr 7 sk. för hvilket pris han gierna må dem behålla. Jag följde med till 3 1/3 Rdr. För 2 Rdr kan jag få dem afcopierade på Öfver Intendents Contoiret, om så skulle åstundas. I det fall kunde jag låna original Tabellerne af Commerce Rådet, med hvilken jag är känd. Några Böcker och verk, vid hvilka jag teknat *saknades*, voro förrut under hand utom auction bortsålde, ehuru de upgåfvos såsom förkomne. Jag gratulerar Kongl. Academien till en vacker och sannerl. kostbar tillökning å dess Boksamling. Den är förvärfvad för godt köp. Ehuru jag en och annan gång öfverskridit de utsatte priserne, har jag dock besparat så mycket mer på flesto de öfrige. Finckes lilla index öfver Collectiones Scriptorum de rebus Germaniae mediae & antiquae steg till 42 sk., som var nog drygt. Men jag ansåg den för oumbärlig, då Academien äger åtminstone det mästa af sjelfva Collectionerne. Det var Upsala Academie, som uppdref dess pris.

Utom de requirerade Böckerne har jag nu sidst med Ginman låtit medfölja: in Folio, n:o 190 Zwantzig Theatr. paecedentiae[?] oder etc. à 17 sk.; 242 Bizari rerum Persicarum Historia à 16; 263 Aventini Annales Bojorum, c. praefat. Gredlingii: accedit Guilimannus de rebus Helvet. Lips. 1720, väl conditionerad à 16 sk.; 304 Pistorii Scriptores rer. German. Voll. II à 1:28; in Quarto, n:o 15 Simplicii Comment. in Epictetum, c. Cebetis Tabula & aureis Pythag. carm. Arabice à 13 sk.; 633 Fredro, de gestis Polonor. sub Henrico Valesio etc. à 14 sk.; 639 Nova Polonica, väl condition. à 5 sk.; 646 Boecler de Livonia, à 6 sk.; 669 Biblioth. Histor. Goettingensis 1 Theil. à 9 sk.; 299 Tabago insula descripta, väl condit. à 5 sk. — S:a Rdr 3:33.

Om K. Academien ej vill behålla dessa Böcker till de utsatte lumpna priser, som genom auctions Cammarens räckningar skola verificeras, så täckes Bror vara god och lata lägga dem till min öfrige i Åbo qvarliggande Böcker. Jag vet väl att Academien äger förrut Aventini annales, men jag tror, att det är den gamla upplagan. Också erinrar jag mig, att jag härifrån 1793 eller 1794 sände

Simplicii Commentarius, men det var en dålig uplaga, hvaremot denna är snygg och vacker och innehåller derjemte utom original texten af Cebetis Tabula och Pythagorae aurea carmina en Arabisk paraphrase af dem bägge. Mina omkostningar å 2:ne Packlådor, åkare och Bärare belöpa sig, med yttersta hushållning, till 3 Rdr 41 sk. Denna commission har kostat mig mycket besvär och tidspillan; och nu åter är jag i den belägenhet, att jag endera dagen nödgas upnegotiera 150 Rdr för att liquidera med auctions Cammaren. Bror hade dock lättel. bordt kunna föreställa sig, att auctionen ej länge kunde utdraga på tiden, och att man i Stockholm ej får vänta sig lång credit.

Jag åberopar mina båda med Mag:r Heurlin och med Cammerce Rådet Trapp afgångne Bref; förmodeligen äro ock Böckerne ankomne innan detta framhinner. Något nytt har ej händt. Höijer är utom alt hopp om Metaphysices Professionen i Upsala. Från Berlin berättas i Hamburger Correspondent, att Armfelt ärnar hem till Sverige. Här vet man ingen ting derom med visshet.

Schultén reser i morgon eller i öfvermorgon, och med honom skall jag skicka det i dag utkomne 3:dje häftet af Journalen för Svensk Litteratur. Har Bror sedt Biskop Muncks märkvärdiga Herdabref?

I går hade vi den första rätt vackra sommardag, men i dag blåser en gruflig storm. Löfvet är än ej fullel. utslaget. Ändtel. har jag hört göken och sedt svalor nu i åtta dagar. Var gunstig och foga så skyndsam anstalt om penningar för Böckerne som möijligt är. Hälsa alla vänner! Må väl!!

P. S. Åter har jag semestre för denna månad och till d. 1 Julii. Herr Rector Aeimelaeus är säkert qvar i Åbo, var gunstig och hälsa honom. Jag trodde ej, att han skulle resa så hastigt och kom mig ej till att taga afsked af honom. Brors bref med Mag:r Backman erhöll jag d. 1 hujus. Pa de deri gjorde frågor skall jag svara nästa gang. Eckermanska Cataloguen skall jag söka skaffa om möijligt är.

CLXXIV.

Stockholm d. 5 Junii 1799.

S. T. Kort efter det jag i går hunnit att med den då afgående posten expediera mitt Bref till min Herr Broder, fick jag Brors skrifvelse af d. 30 Maji med dervid fogade *Femtio* Riksd. I mitt nästnämnde bref har jag gjordt reda för min åtgärd vid Bokauctionen, och deraf lärer nog finnas att de insände medlen ej fyllest förslå till betalning af en tredjedel af Academiens debet. Jag hoppas att ock Böckerne redan äro ankomne. Nu för att på en gång kunna liquidera med auctions Cammaren, måste jag antingen upskjuta dermed till ytterligare remiss eller ock upnegotiera hvad som brister. Till äfventyrs tager jag det senare partiet, ty till d. 9 eller 10 hujus då liquiden sidst bör ske, kan jag ej en gång vänta några penningar från Åbo. Det är nu andra gången som Kongl. Academien ställt mig i denna förlägenhet.

Den som af glädje öfver rättvisans seger emot våldet skänckt penningar till Barnhuset är Hans M:t Konungen. Det är ej underligt, att han det gjorde, men att vissa Hofmän utbasuna denna fägnadsbetygelse synes mig ej vara rätt klokt. Jag måtte i något af mina förra bref gifvit någon vink häråt, och att Fransosernes lidne förluster verkat hos Hans M:t denna frikostighet. Om Rector Aeimelaeus glömt att omtala en passage på Slottet emellan K. och Ärke Bispen i anledning af några Präster som vågade sitta i Ärke Bispens närvaro, så kan Bror derom få säker underrättelse af Professor Schultén, som har med sig detta, och det härvid bilaggde tredje häftet af Journalen för Svensk Litteratur för innevarande år.

Lindhs Bok är än ej färdig tryckt, dock lärer den till medium af denna manad utkomma. — Nu har Schultén gifvit mig promemorian om Lindquist, för att deraf meddela Doctor Lüdeke ett kort utdrag.

Hvad man menar med mig, det känner jag aldeles icke. Men emot Midsommaren torde man få någon uplysning derom. Att Smalén skall bort, är otvifvelaktigt. Om han, såsom jag förmodar, skall remplaceras från Finnland, så vore visserligen Juslén i Wasa den som hälst borde dertill kallas. — Hans Excell. Gr. Kurck

ligger för ankar i sin starka podagre. Den fameusa saken om Major Stedt och Bäärenhielm samt den förstnämndes Betjent Hagberg, lärer förekomma till slutligt afgörande i nästa vecka. — Hälsa alla vänner! Må väl!!

P. S. Lagman Sederholm, som är här, har i anseende till nagon sin yngre Bror, som ännu är en poike och skall vistas i Åbo, begärt, att jag ville inhämta Brors omdöme om den Schola eller Educations anstalt som Majoren de la Myle på Maanpää hos sig skall etablerat. Var gunstig och lämna mig några ord till svar derom med det första. Kan det vara rådligt att lämna en ung gosse i hans vård och under hans tillsyn etc., och hvad är det de där kunna lära?

Väderleken har i dessa dagar varit ganska kulen här hos oss. Gummer var hos mig i dag och skrämde mig dermed att Skepp:n Sederlöf torde vara omkommen, så vida han d. 5 hujus ej varit ankommen till Åbo. Det måtte väl nu mera skedt? — På Hennes M:t Drottn. skall man en dera dagen applicera Bindlar, för att upbära fostret så mycket lättare. Saledes är ej någon tvifvel öfrig om hennes grossesse. Gud gifve det vore en Prins! Hvad allmän glädje skall ej då blifva!

Nu är Lagman Linds arbete färdigt. Jag ser det annonceradt i Stockh. Posten. Med nästa lägenhet skall jag afsända Wallerians och Alani Exemplar. Hälsa dem bägge.

CLXXV.

Stockholm d. 14 Junii 1799.

S. T. Just då jag i tisdags tog pennan i handen för att besvara Brors angenäma skrifvelse af d. 3 Junii med innelaggde 120 Rdr som dagen förrut ankom, erhöll jag från Posten ett senare Bref af d. 5 ditto med ännu Tjugu Riksd. Genom bägge de förre Remisserne var jag redan i stånd satt att liquidera med auctions Cammaren, och den sidsta var verkel. öfverflödig. Men mitt sidsta bref af d. 4 Junii var då till Bror ej ankommit, och i de förra Brefven hade jag i hopp om Istorici Veneziani och om Köhlers Müntz Belustigungen, beräcknat min utgift till högre Summa. Genom sin promte expedition har Bror frälsat mig från den obehagl. nödvändighet att negotiera, och nu har jag clarerat altsammans, i anseende hvartill ock alla auctions räckningarna, *Sju* till antalet, härhos quit-

terade affölja. Vid dem, så vida de alla äro ställde å mig personligen, är att märka 1) att de fram för Nummern med ett sträck (v) teknade betekna att Boken hörer till mitt eget inrop; och som alla auctions räckningarna sammanslagne utgöra en Summa af 168 Rdr 12 sk. 4 rdst. men nästnämnde mina egna inrop stiga till 12 Rdr 16 sk., så blir Academiens debet efter dessa räckningar 155 Rdr 44 sk. 4 rdst. 2) Bör märkas att Böckerne n:o 536 Thysii historia navalis, 539 Dondini historia de rebus in Gallia gestis och n:o 540 Galuccius de bello Belgico ej finnas i nästnämnde räckningar, emedan jag tillöst mig af andre, som innan jag hann till Auctions Cammaren dem inropat, och dessa utgöra i värde 1 Rdr 25 sk. När dessa 1 Rdr 25 sk. läggas till ofvanberörde 155 Rdr 44: 4 blir Summan 157 Rdr 21 sk. 4 rdst. eller den samma, hvarmed den återsände requisitions listan sig slutar. Jag menar, att jag ock fått de sidstomförmälde tre böckerne till godt köp, ehuru jag löste dem dels af Lector Höijer och dels af Commissarien Weller. Nu förmodar jag att hela Bokremissen dels med Skepp:n Sederlöf och dels med Ginman skall vara framkommen.

Hvad Bror finner godt att besluta om de öfrige, som jag lät medfölja, utbeder jag mig att få inhämta så snart möijligt är, ty dessförinnan kan jag ej afgifva min Summariska sluträckning och ej heller bestämma huru stort öfverskott af de skedda remisserne Bror får hos mig till godo. I alla fall blir det ändå omkring 26 Rdr. Jag önskade att Brors tid, som emot Terminernes slut altid plägar för Herrar Rectores Magnifici vara nog knapp, skulle tillåta Bror att genomse Academiens acquisition och beskaffenheten af dem jag derutöfver afsändt. Jemte Auctions räckningarne följer ett Summariskt öfverslag af mig, som fullkoml. uplyser min ofvan anförde calcul.

Jag frugtade väl, att den stränga vintern skulle visa sin verkan på alla kinkigare träslag. Det vore skada med min större Alm, den som står till höger om vägen till nedre Byggningen. Den var af sin egen art, till construction af sin fructification, så att salig Dahl ändtel. ville deraf göra ett nytt species. Jag har bland den myckenhet af almar, som här finnes, aldrig sedt någon som ej haft flores sessiles, då denne deremot hade dem hängande på långa pedunculi. Det går äfven här ganska senfärdigt med våren. Gamla trän i Kongsträgården vid Jacob och i Humlegården hafva ännu på langt när ej fulla löf. Helt nyl. har häggen börjat blomma. I dag köpte jag Lilium Convallium flera knippor i hvilka blommorna ej till hälften voro utslagne.

Probsten Polviander är hitkommen. Han var så god och hälsade på mig i förrgår om afton. — Oaktadt de stridiga rykten, som varit om Hennes M:ts grossesse, så säges det nu, och jag tror

med visshet, att hon verkel. befinner sig i situation. Denna assurance om hvad man länge efterlängtat väcker naturl. en allmän glädje.

Bremer, Carl Fridric, som här kallat sig BruksPatron, har i förrgår afrest med sin fru åt Linköping för att derifrån fortsätta resan till Aken, för att nyttja varma Baden. — Hvad jag i något af mina förra Bref skref om Dappers Africa var ett misstag, såsom Bror redan lärer sedt. Det var Davies, som jag då mente, den jag ej kunde erhålla.

Majoren Löwing från Ruha i Orimattila är här. Som han haft Dassauska huset i hela 22 år till sin Commissionair, så har han nu där innestående 4700 Rdr Contante penningar. Hvad han af dem i Concursen kan återfå, vet man ej ännu. Såsom något hypochondriaque, låter han denna förlust gå sig nog till sinnes. — Det var dock väl att Ryska Monarchen unnade oss någon Spanmåls undsättning?

Smalén såsom per Lagerborg Commissionair för Luthman, har i Högsta Rätten ändrat Consistorii dom i Rosseska saken och fatt Köhler med sig. Nu beror sakens utgång af Excell. Ridderstolpes utlåtande. Han är bortrest och återkommer ej förr än i Aug. månad. Om han bifaller Smaléns högst absurda mening, blir den dom: ty då äro tre emot tre, och den första i Rätten gör då med sin röst decisionen. — Jag är Bror obligerad för den skyndsamma penninge remissen. Hälsa alla vänner och Patroner. Må väl!

CLXXVI.

Stockholm d. 4 Octob. 1799.

S. T. Bägge min Herr Brors sedan afresan härifr. till mig aflåtne skrifvelser har jag riktigt bekommit, och det gör mig oändel. ondt att Bror skall befinna sig sjuk och opasslig. Dom Probsten Alopaeus är lyckligen ankommen, men af Professor Schultén har jag än ej hört. Sjette häftet af Litteratur Tidningen och Bouillés Bref afsänder jag med första sjölägenhet, då min sluträckning å Warmholtzska Bokhandeln medföljer.

De sma nouveller jag i mitt bref till Herr Rector Magnificus Tengström berättat, behöfver jag ej här uprepa. Utom dem vet jag ej eller något nytt af värde vara passeradt, om icke det att

Majoren Baron Cederström, som med sin convoye gick i Engelsk hamn, är dömd att arquebuseras. Hans Besvär blefvo förkastade, och den nåd han sedan sökte afslog Konungen i förledne onsdags. Fändricken Liljebjörn och Corporalen Lidholm, som efterapat Riksgälds sedlar, skola ock utan alt skonsmål innan kort varda hängde.

När vi sidst åtskilgdes lade jag på Brors samvete att meddela mig en fullständig specifique förtekning å min i Åbo qvarliggande lösa egendom. Härom påminner jag ännu på det alra enträgnaste, ty mitt bekymmer öfver denna egendom är ganska stort. Hade jag någon sin kunnat föreställa mig, att Bror emot sitt löfte ej skulle draga försorg derom, att den efter uprättad förtekning blefve insatt i ett särskildt dertill hyrdt rum, bakom lås och nycklar, aldrig hade jag samtyckt dertill att den utur Cammaren där den stod insatt skulle bortflyttas i öpna och i fall af eldsvåda nästan otillgängliga vindar; och hvad säkerhet kan jag väl nu äga, att ju den icke, under Brors sjuklighet och trägna göremål, kan af tjenstefolk brukas, nötas, skingras och sköflas. I alla fall måste jag vara betänckt på sådan arrangement härmed som kan någorlunda ställa mig till frids.

Ännu är ingen ting bekant om Högsta Domstolens organisation från d. 1 nästkommande November. Gummer tror sig likväl veta att Hof Rätts Rådet Juslén från Wasa är hit inkallad. Hvar han hämtat derom uppenbarelse vet jag icke. Men högst önskeligt och fägnesamt vore det, om så hade skedt. Nu har jag ledighet till d. 1 November åtminstone. Joseph Bremer är inkommen med Besvär, men jag fruktar han ej har lika medhåll som Majoren Stedt.

Är då Lagman Stålhandske på nytt kommen från förståndet? Eller må han ägde hos den afl. Presidenten något att fordra? Det skulle dock ej heller i det fallet varit rätt gjordt att tillpanta sig betalningen sjelfvilligt. Planman vid sin ålder synes väl aldrig mera blifva tjenstför man. Ännu äro ej Besvären öfver förslaget till Metaphysices Profession i Upsala afgjorde. Icke heller de öfver Kyrkoherde valet i Pöytis. Hälsa Widenius och påminn honom ändtel. om verkställigheten af hvad jag i mitt bref, som följde med Bror, anmodade honom om. Adlersparre, Hallenberg och Bladh låta oändeligen hälsa. Önskar af alt hjerta en snar restitution och derefter en beständig hälsa!

Grefve Jacob De la Gardie, Capitain-Lieutenant vid Corpsen, är nämnd till Minister i Wien, en post den Axel Fersen sig undanbedit.

CLXXVII.

Stockholm d. 8 Octob. 1799.

S. T. I förrgår d. 6 hujus fick jag min Herr Broders bref af d. 30 September med de dervid bifogade *Trettio Fem* Rdr i Riksgälds sedlar och räckningen öfver de vid min gård gjorde reparationer, slutande sig med Fem Riksd. 13 sk. 11 rdst. Hvad som derefter brister i halfva årets hyra och utgör En Riksd. 18 sk. 1 rdst. har jag godtgjordt mig af de penningar Bror hos mig har innestående. Med sidsta Post skref jag Bror till, och det brefvet, som redan måste fram kommit, åberopar jag mig ännu. Vi äro dödlige menniskjor, och det är för mig angeläget att hafva authentique certificat å den min egendom, som stadnat i Brors vård. Det bör ej förefalla Bror underligt att jag är derom sorgfällig.

Det ämne till inträdes tal i K. Sv. Witterh. och Antiquitets Academien, som Bror föreslår, hade jag verkligen sjelf påtänckt, ehuru vidlöftigt det ock kunde blifva. Men Tihleman har sagdt mig att i det nu förväntade Bandet af Handlingarne ett stycke skall vara infördt, författadt af någon Lector angående våre Provincial Lagars ålder och deras Èsprit. Jag vill först se det, för att taga mitt partie. I alla fall måste jag först utarbeta Skogsord:n och den uptager all den ledighet jag till Jul kan äga; om jag sedan får någon, skall visserl. använda den på inträdes talet. Ty jag vill aldeles icke ingå i Gubben Liljestråles och åtskillige andres idée att i anseende till trägen tjenstgöring i H. Domstolen afspisa Academien med en kort harangue om ingen ting.

Ännu är H. R:ns blifvande organisation okänd. Man börjar endast tala om Lagmannen Stockenberg, som i sal. Konungens tid satt där, såsom åter inkallad och att all fråga om Juslén försvunnit. Detta är dock ett pladder, hvarå jag sätter föga värde. — I förr går congédierade Drottningholmska Bataillon. Hvar Soldat fick en medaille, enkom dertill slagen af ett plåts styckes storlek. I morgon skola de afmarchera till sina Regementen och Rotar. Deröfver äro de rätt glade. Riket vinner härpå en årlig besparing af 40,000 Rdr.

Adlersparrernes fader, Öfverste Lieutenanten, en gubbe af 82 års ålder, har öfver 48 timar legat i en svår dödskamp. Ryttmästaren var hos mig i dag kl. vid pass nio f. m. och trodde att vår Herre i dag torde förlossa honom. Han har varit en man af sällsynt kroppsstyrka, som till sitt 72 år aldrig kände den minsta krämpa. Nu hafva alla plågor, strangurie, döfhet, smedsrings[?] löshet på en gång öfverrumplat honom. Han, Ryttmäst:n, ber om sin hälning.

RiksDr. fru, Riks Cancell:s fru född Wrede och fru von Rosen äro de som skola vara tillstädes vid förlossningen. Om jag förrut annorlunda berättat, så är det icke rigtigt. Lencquist papper äro ju uppenbara c . . legner *). Hälsa alla vänner. Jag hinner ej skrifva mer. Må väl! cura ut valeas!

CLXXVIII.

Stockholm d. 10 October 1799.

S. T. Detta afgår med Herr Härads Höfdingen v. Schoultz, som, vice Fiscalen Högman i Wasa till mycken surprise, förledne vecka befordrades till Rautalampi domsagan efter von Kothen. — Marquis Bouillés Bref annoncerades såsom till salu befintlige hos Bokhand:n Deléen, men han har endast fått ett nyttjadt Exemplar att i commission sälja. Nu finnes på Boklådorne, sedan det nästnämnde Exemplaret blifvit bortsåldt, icke ett enda Expl. att erhalla. Jag har i går och i dag genomvandrat alla Boklådor, men förgäfves. Af Litteratur Journalen var 6:te häftet utkommit innan Bror reste, och det 7:de utkom i dag. Bägge följa de här innelyckte. Äfven ett Exemplar af en tryckt Catalogue öfver de Franska Böcker som hos Silfverstolpe försäljas. — I denna afton inväntas Hofvet från Drottningholm. Åberopar mina tvänne sidsta Bref. Önskar och hoppas att Bror efter hand återvinner hälsa och krafter.

P. S. Den i mina förra bref nämnde Sluträckning öfver Warmholtzska Bokhandeln, som länge legat färdig, är nu härhos bifogad. Af de Böcker jag i sommars öfversände komma således n:o 242 in folio Bizari rerum Persicarum Historia Vol. 1, och n:o 304 äfven i folio Pistorii Scriptores rerum Germanicarum Voll. II, att mig

*) Eller: c . . tequer — oläsligt ord, hvilket icke heller låter utgissa sig ur Calonii bref till Jac. Tengström 1799 $^{29}/_{10}$, hvilket meddelas här efteråt sid. 418.

återställas. Om de än i denna höst kunde hitsändas, såge jag det gierna. Blir det ej möijligt, måge de läggas till mina öfriga Böcker, som till äfventyrs någorstädes ligga förvarade där vid gården.

Genom Widenius har jag gjort anstalt om Contingentens betalning till Finska Hush. Sällskapet innan d. 1 November.

CLXXIX.

Stockholm d. 29 Octob. 1799.

S. T. Brors bref af d. 24 hujus ankom nu på ögnablicket klockan 5, så att jag nödgas omskrifva det bref jag redan hade färdigt och försegladt.

Jag är rätt glad deråt att få en Specification öfver min egendom. Jag tror min anhållan derom varit så rättvis, så billig, att den ej bör väcka något missnöije.

Som bekant är, och Bror sjelf omnämner, är min ställning åter sådan, att jag ej har annat att påtänka än att med första vårdag skynda mig härifrån. På hazard låter jag ingen ting ankomma. Således är väl säkrast, att Bror i tid rangerar sin hushållning derefter. Det är dock högst förargeligt att den ena gången efter den andra sättas i belägenhet som medförer otaliga olägenheter och en verklig stor förlust.

Här innelyckt följa projektet till Nya Handboken å 36 sk. häftad och en piece i sitt slag märkvärdig, å 12 sk. häftad, af hvilken innom några få dagar hela uplagan af 1000 Exemplar blifvit såld, så att nu ej ett enda för penningar kan erhållas. Om författaren gissas hit och dit. Men med alt för liten upmärksamhet måtte den läsit tidens productioner, som ej ögonskenl. kan se hvem Auctorn är.

I mitt bref till Tengström har jag berättat flera nu helt färska nouveller. Om de än äro det då detta framkommer, beror af vind och väderlek. Imedlertid hinner jag ej uprepa dem. Det bör jag tillägga, att en Bokhandlare Ulrich i Norrköping emot Cancellie Collegii tillstyrkande, fått afslag i sin ansökning att få där till understöd för sin bokhandel inrätta ett Boktryckeri, som dock ej skulle concurrera med de öfriga i Länet i tryckningen af dag- och veckoblad, annoncer etc. I Conseilen har någon sagt hautement, att vi hade flere boktryckerier än behöfdes. Menigheten borde vänjas vid plogen och handtverks skolan, men ej att grubbla och philosophera etc. etc., och detta verkade afslaget.

Nu hinner jag ej mera! Gubben Platen är missnögd med sin vicarius, som honom oåtspord blifvit tillsatt. Hamilton, som föreslagit Lagman Dahlfors, torde ej eller förena sig i Tandefelt. Tengströms bref* bör härvid jämnföras. Må väl!

Stockholm d. 29 Octob. 1799.

Högärevördige och Vidtberömde Herr Professor!

I anledning af Herr Professorns d. 24 hujus ankomna Högtärade Skrifvelse af d. 21 ditto får jag härhos återsända de Lencquistska pappren. Jag hoppas den underlige mannen ännu skall göra något försök, att på ett eller annat [sätt, håll?] kunna nyttja dem, antingen till sin förmon eller att föreviga sin käre Svärfaders minne. Förmodligen blir han ej heller då lyckligare än denna gangen.

Med otålighet vänta vi hvar stund på H. M. Drottningens nedkomst. Ceremonialet, som vid dopet skall i akt tagas, är redan af trycket utkommet. Till ÄrkeBiskopens Assistenter vid döpelsen äro kallade Biskoparne Insulin, Munck, Wingård och Flodin. Jag nämner detta endast för att få berätta, huruledes Flodin väckte den fråga, om icke han såsom Ordens Biskop borde stå Ärke Biskopen närmast till höger. Denna förmon bestriddes honom af de andre trenne; och som han envisades med sitt obegripliga påstående, så måste Konungen lägga dem emellan, och det naturligen så att Flodin, som något Stift icke ägde, skulle hafva sidsta rumet. Faddrarne äro Nio: bägge Hertigarne, Prinsen af Hollstein, Biskopen i Lübeck, Markgrefven af Baden och Arfprinsen af Baden; Enke Drottningen, Hertiginnan, Prinsessan och Arf Prinsessan af Baden. Himmeln öfver Konungen skall bäras af Presid:n v. Nummers, Vice Amiralen Lagerbjelke och Lands Höfdingarne Strömfelt och af Ugglas.

Den i Stockholms Posten införde recension af projectet till nya Handboken har å Högsta stället blifvit ganska onådigt ansedd, och det endast af den grund att den gamla gudfruktige Handboken deri blifvit häcklad och afmålad såsom vidskeplig. Af denna anledning har ock Boktryckare Societeten varit sammankallad för att åtvarnas att icke så obetänksamt trycka kitslige författares hjärne foster. Till äfventyrs torde man dock nyttjat denna praetext för att derunder få tillfälle att påminna Societeten om sin plikt i afseende a andra försåtligare skrifter, såsom för exempel den, under titul Nagre tankar om sättet att uprätta och befästa den urgamla Franska Monarchien, nyligen från Kumblinske tryckeriet utkomne förgiftige

* Aftryckes här efter originalet.

Satire. Gissningarne om dess Auctor äro mycket olika, men jag tycker den skall vara halfblind, som ej kan se hvem det är.

Hans Exc. Baron Klinckowström har fått afsked, och i hans ställe är till President i Wismarska Tribunalet utnämnd Stats Secreteraren Grefve Barck, en ung man. Det tros att Zibeth skall i Utrikes Expeditionen intaga Grefve Barcks rum. Lands Höfdingen Tandefelt är förordnad till Vice Lands Höfding i Örebro under Lands Löfd:n Baron Hamiltons på try månader erhållna permission. General Majoren Baron Bror Cederström är anbefalld att tills vidare såsom Vice General Gouverneur i Pommern företräda Hans Excellences von Platens under hans härvaro lediga ställe.

Jag menar, att enl. framl. Professoren Lexells om sin lön, under det han vistades i Petersburg gjorde författning, $^2/_3$ deraf borde inflyta i Academiens Ränteri med sin förvandling och derifrån disponeras till anskaffande af Astronomiske Instrumenter, dem han sjelf ville upköpa, men Academien efter räckning af denna fond borde betala. På hans requisition tillsändes honom sedermera ett förskott af 4 eller 800 dl. Silf:mt, hvaremot medan han ännu lefde Academien fick ett Ur, som ställdes på Bibliotheket, och en mindre Tub. Efter hans död tillöste sig Academien vidare ett annat Ur och en större Achromatisk Tub med en vidlöftig apparatus, hvilka Salige Professor Lindquist i lifstiden hade i sin vård. På dessa var ock något förskott gifvit, hvilket afräcknades då härom slutl. med Lexells Svåger, nu mera afl. Handelsman Jost Joachim Pipping liquiderades. Pippings räckning och anordningen derå måste finnas vid räckenskaperne. Likaledes måste Lexells författning in originali finnas i den tidens acter, dem jag, såsom då Secreterare, inbundne efter mig lämnat, utom det att protocollerne för den tiden, dem jag äfven fört och inbundne från mig lefvererat, omständeligen skola uplysa förhållandet dermed.

Det erinrar jag mig också att Collegan Gabr. Avellan, som från Petersburg hemförde sidstnämnde Instrumenter, discretions vis derföre erhöll någon forlön. Dessa skulle säkert aldrig kommit Academien tillhanda, om icke jag, straxt vid tidningen om Lexells död, genom correspondence med Salig Ferber, som då var i Petersburg, anstaltat derom att de för Academiens räckning blefvo i förvar tagne. Närmare kan jag ej, efter så lång tid, rapellera mig förloppet dermed. Men hvad jag anser vara otvifvelaktigt, är att för $^2/_3$ delarne af Lexellska Lönen redo bör visas, och några andre afdrag derå ej äga rum, än som med Consistorii eller Rectors anordningar kan styrkas deraf vara utgifvit. Till äfventyrs lärer ock Camereraren någon provision för denna upbörd varit bestådd, hvilket ock i protocollerne bör finnas, om derom något beslut blifvit taget.

Det är fägnesamt att förnimma att Herr Professor Planman efter en så svår anstöt, begynner någorlunda repa sig. Tjenstför lärer han dock nu mera ej blifva. Huru vill det gå med Porthan? På lång tid har jag ej hört något af honom. Nu har jag tillsändt honom den ofvan nämnde piecen. Men de nouveller jag här förrut omnämnt har jag i brefvet till honom ej hunnit uprepa. Jag vet Herr Professorn meddelar honom dem, om de ej redan på annan väg blifvit bekante.

Jag skrifver med sådan brådska, att jag med skäl fruktar blifva aldeles oläslig för Herr Professorn såsom ovan vid mina kråkfötter. Beder ödmjukast om min respect hos alla gynnare och vänner, framhärdande med fullkomligaste högaktning och tillgifvenhet.

Högärevördige och Höglärde Professorns

ödmjuke tjenare

Matth. Calonius.

CLXXX.

Stockholm d. 21 Novemb. 1799.

S. T. Min Herr Broders angenäma bref af d. 7 fick jag d. 14 hujus. Öfverlupen stundeligen af de otalige hitkomne resande har förr ej fått något ledigt moment att svara derpå. Med Skepp:n Blomquist hade jag d. 29 Octob. skrifvit till Bror, då jag ock öfversände både den nya Ritualen och den fameuse piecen om Franska Monarchiens uprättelse. Förmodel. är detta lilla paquett sedermera framkommet. Sidstnämnde piece blef andra gången uplaggd vid början af November, men straxt derpå confisquerad. Dermed geck man dock facilt till väga. Man åtnögde sig med Mag:r Silfverstolpes upgift att han ej ägde qvar mer än 113 Exemplar, och dessa borttogos som en god prise. Icke dess mindre säljes piecen ännu, men till förhögdt pris à 16 skill:r, och till detta pris bilägges härhos ett Exemplar, hvarmed Bror kan tjena någon af sina vänner, som är road af att läsa detta éspieglerie.

En annan piece Schwerenoth eller den Anholtske Don Quichotte, torde få enahanda öde. Denna är en öfversättning af Rahbek. Uplagan är nästan utsåld. Som den utan tvifvel snart blir sällsynt, skickar jag ock nu deraf ett Exemplar à 20 sk. Af Läsning i bland. ämnen har ändtel. ett nytt häfte utkommit som ock medföljer à 40

sk. Den deri införde artickel om Franska Adelens tänkesätt i förra hälften af detta Seculo och samma tänkesätts verkan på revolutionen, är märkvärdig. Af Litteratur journalen afgår ock nu det åttonde häftet. I går fick jag ett bref från Sommelius i Lund med en fraktsedel på en Låda med Böcker för Åbo Academie, men Skepparen är ännu ej ankommen. Jag önskade det måtte ske snart, på det jag kunde få den öfver till Åbo innan Sjöfarten aldeles uphörer.

De i anledning af Drottningens lyckliga förlossning d. 16 hujus utdelte gracer äro redan i Tidningarne kunngjorde. Till dessa bör dock läggas, att Gustaf Mauritz Armfelt är återställd till ära, namn och alla Ridderliga värdigheter m. m. dock med förbehåll att ännu ej få inkomma i Riket; att Grefve Axel Fersen fått Excellence titul; att i Grefligt stånd blifvit uphögde General Lieut:n Klingsporr, General Lieut:n Strömfelt, dess broder Contre Amir. och Lands Höfd:n Strömfelt, samt, quod bene notandum, Lands Höfd:n af Ugglas. Att Bror och Schultén fingo Nordstjernan gläder mig oändel. och jag gratulerar Bror af alt hjerta till denna, ehuru i närvarande tider föga betydande distinction. Hallenborg får 800 Rdr af Presidents lönen i Stats Contoiret, det öfriga af den lönen behåller Chefen för verket Presid:n Lagerheim.

Vid döpelse förrättningen var Ärke Biskopen så illa ansatt af sin podager att han med porte-chaise måste bäras till och från altaret. Med tillhjelp af närmast kringstående Biskopar, skall han dock förmått stå under det han officierade. Det sades allmänt, att han mässade förträffeligen. D. 13 hujus, således innan dopet, var jag med flere och beskådade den nyfödde Kron Prinsen med egna ögon. Han är ett stort väl fostradt barn med vackra blå ögon, och så långt på ett barn kan skönjas, med reguliere anletsdrag. Han var då, som andra späda barn, insvept i en Svantujs[?] mantel med mössa på hufvudet. Hofmästarinnan Grefvinnan Armfelt tog honom på sina armar och gaf oss god tid att betragta honom. — Officers-Corpsen af alla här varande Garnisons Regementer gaf i Söndags d. 17 en stor diné för 482 personer på Beursen. Konungen och Hertig Carl hafva ock benådat Officers-Corpsen med sin höga närvaro vid måltiden.

Utan tvifvel har ryktet redan berättat det svåra Riksbekymmer, som en af ett sällskap af circa 40 personer d. 2 November a Värdshuset Mon-bijou i Kongsbacken tillställd middagsmåltid, där man druckit Buona-partes skål och betygat sin fägnad öfver hans lyckl. hemkomst från Egypten, hos vår Regering förorsakat. Jag hinner ej nu göra den omständliga relation derom, som saken kunde förtjena. I första hetan blef Robinôt, som håller värdshuset, och Concert-mästaren Dupuis landförviste. Robinot fick sedan pardon,

men Dupuis som ej var deltagande i måltiden, utan händelse vis efter midd. emot afton råkade att komma dit, blef d. 12 under escorte af en Police Betjent bortförd till Ystad eller Helsingborg med befallning att förfoga sig öfver gränsen. Åtskillige hafva i anonyme bref tillsändt honom vackra resepenningar, och en viss fru (Friherrinnan de Geer på Finnspång) påstås i erkänsla för fordna tjenster hafva tillsändt honom 300 Ducater specie, si credere fas est. Capitain Ehrenhoff, som var med på dinéen, har förlorat derföre sin pension af 200 Riksd. Dessa arbitraire steg hafva verkat otroligen stort missnöije hos dem som trodt sig för ett oskyldigt tidsfördrif förfölgde.

Det var en ryslig händelse med Mansner. Första gång jag såg hans vanartiga son, blef jag nästan skrämd af hans funesta physionomie. Han var då en poike, och vid tilltagande år förekom han mig som den största vräkling af alla dem jag sedt.

Att hädanefter icke någon recension af Theologiska skrifter i Dagblad och Tidningar må införas, innan den undergått vederbörande Consistorii eller Facultets censure, är en nyl. vidtagen författning, som redan lärer vara Academien kunngjord. — Wallerians storskiftes sak är redan afgjord honom till förmon. Det skedde i October månad då jag var ledig. Hälsa alla vänner. Må väl!

Apostille. Nu på stunden feck jag Brors bref af d. 14 hujus. Jag ser ej hvarföre icke Ruthström skulle åtaga sig att förtekna Sutherska prèsenten. — Rätta författaren till den af Bror nämnde piecen är Protocolls Secret:n Baron Hjerta; men det bör ingalunda göras bekant, ty derigenom vore hans lycka spild för altid. Hos RiksDrotzet förklarade förlägg:n Mag:r Silfverstolpe att, om piecen finnes brottslig, ville han derföre stå i ansvar. Men att derom någon action ej anställes, är aldeles säkert. Till äfventyrs hade det ock varit bäst att vederbörande lika med den öfrige publiquen läsit piecen och skrattat derät, utan att dervid fästa någon vidare upmärksamhet.

Sidstförl. Söndag skulle Generalen Toll resa från Petersburg och lärer således snart blifva synlig i Åbo. Hvad han i sin mission uträttat, vet jag icke. -- Hvad kan det vara för en stark Latinare, som i sin afhandling till Finnska Hush. Sällskapet proponerat libertatem alimentorum. Det skall förmodl. betyda frihet i näringar. — Af Almanachorne för nästa år, så långt de utkommit, följer härhos ett Exemplar. Resten af Hofcalendern skall skickas framdeles. Var gunstig och lat närslutne bref tillställas sine ägare. Må väl!

General Lieut:n Toll är blefven Baron. Men NB den Grefl. och Baronliga värdigheten skall efter dem tillfalla endast äldsta sonen.

CLXXXI.

Stockholm d. 26 Novemb. 1799.

S. T. Jag hade d. 20 hujus ett paquett färdigt till Bror för att afgå med LandsHöfd:n Willebrand, men just då jag skulle expediera det kom Gummer till mig och sade, att Willebrand upskjutit sin resa till Lördagen; att en Präst Fellman följande morgon skulle afresa, och att han ville tillställa honom paquettet. Detta trodde jag. Jag ändrade datum på mitt bref från d. 20 till d. 21, gaf paquettet åt Gummer, och fick ändtel. i Lördags höra af honom, att Fellman afrest innan han rakat honom, och att äfven Lands Höfd:n bortfarit Onsdags aftonen. Han lofvade mig väl att oförd röijl. fortskaffa mitt paquett med någon annan resande, och jag tviflar ej på att han ju fullgör sitt löfte, men imedlertid får jag prevenera Bror derom. Hvad jag beklagar är, att mina nouveller torde vara förgamla innan de framhinna. Ocksa lägo i paquettet några piecer, e.g. det nyss utkomna häfte af Läsningen, åttonde stycket af Journalen om Svensk Litteratur etc. jämväl bref till Herr Rector Magnificus och till Widenius. Jag önskade att de ej matte för länge uteblifva.

På Ordensdagen i går nämndes Contre Amiralen Nauckhoff till Commendeur af Svärdsorden och Residenten i Regensburg Knut Bildt till Riddare af Nordstjernan. Flere promotioner skedde ej, ehuru mange väntade att blifva hugkomne.

Från Götheborg inlopp om Fredagen d. 22 g:m en Courier den obehagl. nouvelle att d. 10 om Söndagen därstädes skedt en upresning af några tusende menniskjor, som velat förstöra Biörnbergs Brännvins bränneri, af förtrytelse deröfver, att han under en hotande hungersnöd fatt tillstand att med sin bränning fortfara. Uploppet skall fortfarit ännu om Mandagen, men man vill tro att genom Commendanten Freses beskedliga upförande alla gröfre utbrott af detta vädel. upror skola blifvit tillbaka hallne. Officialiter är derom här ingen ting kunngjort, och hvad som genom den sednmera ankomne Posten inlupit känner jag icke. Det finnes föga nagon, som icke anser det betänckligt att omröra detta bedröfl. ämne. Om Assessor Boheman i egenskap af Justitiae Cancellerns ombud eller

i annan publique qualité blifvit dit nedsänd, såsom allmänt säges, är icke eller mig med visshet bekant.

Att Borgo Consistorium förlorar sin hemställan om Pastorats inkomsterne är aldeles säkert. Jag hade i går en conference derom med Stats Secret:n Rosenblad, som med fullkomlig öfvertygelse anser K. Academiens påstående vara rättvist. Hälsa alla vänner! Må väl!!

CLXXXII.

Stockholm d. 6 Decemb. 1799.

S. T. Nu på stunden fick jag Brors bref af d. 28 November. Jag bör förmoda att både mitt bref med Posten och paquettet som sedermera afgick med Majoren Sund allaredan måste ankommit. Ett Åbo fartyg skall vara ankommit. Om det vågar att återresa i denna sena års tid eller om det skall blifva en vinterliggare härstädes, vet jag ej ännu; men om det förra sker, skall jag afsända den från Lund ankomne Boklåren, hvarom jag skref förra gången. För mig som har trångt om rum, vore det en god sak att kunna få den afsänd. I frakt betalte jag 2 Rdr 16 sk. och i upkörare lön 16 sk. dem jag påförer Kongl. Academien, jemte den nedkörare lön som än skall erläggas, i afräckning å de medel jag från Warmholtzska Bokhandelen har hos mig innestående. Octaverne af nästnämnde Bibliothek skola först i nästa vinter emot våren förauctioneras.

Om Robinot och Du Puis har jag skrifvit förrut. Nu har en vers blifvit utspridd om den senares förvisning. Ett rykte gar, att man skall misstänckt Secret:n vid Operan Lindgrén, en Avanturier, som var Redacteur af Colporteuren, att vara dertill författare, och att han i tysthet blifvit afsänd till Malmöhus fästning; men jag kan sannerligen icke garantera ryktets visshet, tror likväl sjelf att det är ogrundadt.

Det i Götheborg d. 17 och 18 Nov. yppade oväsendet skall på långt när ej varit så betydligt som det i början afmålades. Bränneri Arrendatorn Björnberg har med sine egennyttige vexationer retat pöbelen. Får nu se hvad merveiller Boheman där uträttar. Om någon skulle äga skicklighet att förvärra och än vidare embrouillera saken, så vore det till äfventyrs han. Men LandsH. Liljehorn, som är utsedd till Praeses i Slotts R:n som härom skall ransaka,

erkännes för en klok och förståndig man. — Ingen action är eller blir anställd om författaren till piecen om Franska Monarchien.

Utgifterne för Riddare värdigheten af Nordstjerne orden är prècis 26 Rdr 44 sk. utom dricks pengar till Vaktmästaren vid alla H. M. orden, som här, men ej i Landsorterne, plägar betalas efter behag. Jag gaf honom 2 Rdr och det ansågs vara raisonnabelt. Ordens Stadgan är ny omarbetad och nyl. utgifven, dock under datum d. 26 November 1798. Exemplaret in folio med sex tillhöriga Tabeller å Koppar stuckne kostar 1 Rdr. Något Symbolum är ej nödvändigt, men en absolut skyldighet är det att i pitscheret låta utsätta ordenstecknet. Det får ingalunda försummas. Jag menar att Baron Wrede varit primus motor häri, men att ock Canceller och Rosenstein styrckt K. M. i dess val. Cronstedt lärer bidragit till att för Schultén utverka denna af honom väl förtjente discretion. — Utan all tvifvel blifva några af våre Academici med Doctors hatten hågkomne, e.g. Cavander, Lefren och Tengström, men om det går längre skall jag ej säga.

Det var en beklaglig händelse med Knorrings Friherrinna, men lyckligt att Hellberg åtminstone kunnat fängslas. — I onsdags d. 4 hujus hängdes på galgbacken härstädes Liljebjörn och Lidholm, som efterapat Riksgälds sedlar. Frequencen af Spectateurer skall efter vanligheten varit mycket stor.

Detta afgar med Alopaeus, som reser i morgon. Här innelyckt följa de två requirerade Exemplaren af Läsningens sidst utkomna häfte: äfven ett bref från Lüdeke; item Samfundets pro fide förslag till Sokne Scholors inrättning att nyttjas till någon anledning vid regleringen af den Ahlman velat hafva stiftad. — En begrafning den jag måste bivista tog bort från mig min halfva eftermiddag, och derföre hinner jag ej skrifva mer. Huru blir det med förtekn. öfver min egendom? Må väl!

Apostille. Konungen reste i går till Upsala, hvarifrån resan skulle fortsättas till Strömsholm. Om måndag väntas H. M:t tillbaka. Jag tror ej att H. M:t melerar sig med de poikerier Studenterne haft för sig, och dem till en stor del nu varande Rectors Professor Nordmarks otidiga heta eller lystnad att vilja synas vallat. Att man druckit Buonapartes skal på torget, och att man i privata dryckeslag parodierat Psalmen En Jungfru födde ett barn i dag, innefatta onekel:n sjelfsvåldiga, kitsliga och otjenl. uptag. Men dock äro de vida ned under en Konungs upmärksamhet.

Hvad är det för en rättegång som är på vägen att yppas emellan Grefve Klingsporr och Juden Kohn i Helsingfors. Den senare, hvars hustru kommit hit till Stockholm, har hos Judiska Synagogan protesterat emot omskärelsen af det barn hon torde framföda, emedan

det af en omskuren fader ej vore afladt. Ja han skall hautement upgifva Klingsporr för fader.

När von Post hinner dö, blifva väl Wallens vilkor förbättrade. Men emellan dem lärer i åldern ej vara stor skilnad, och i alla fall är von Post en robust man. — Jag är åter denna månad ledig, ty Lagman Stockenberg har intagit sitt säte. Hälsa alla vänner;

CLXXXIII.

Stockholm d. 10 Decemb. 1799.

S. T. Jag hoppas, att brefvet och paquettet med Herr Dom Probsten Alopaeus nu är framkommit. I går lät jag nedköra och till Skeppsn Åkerblom, som förer Strömdals Sumpbåt, aflämna den från Lund ankomne Packlår med Böcker. Han fick ock Malmö Skepparens fraktsedel, hvarå den af mig betalde frakten och Cappläken 2 Rdr 16 sk. är quitterad. Med Åkerblom är frakten betingad till En Rdr, hvilket jag ock å samma fraktsedel anteknat. På Wilhelmssons begäran lämnade jag äfven till Åkerblom en liten förseglad ask med påskrift till Consistorium Academicum, hvari någon medaille skall vara inlaggd.

Till Wilhelmsson hade ock Professor Fant skickat en gl. handskrefven Slägtebok öfver Finnska Adelen, innehållande stamtaflor öfver de förnämsta Finnska ätter. Denna har jag behållit qvar till nästa tillfälle. Jag har redan i går copierat derutur Nio stamtaflor, och med det första skall jag göra det med de öfriga. Den synes mig gå till omkring 1650 eller 1660. Öfver Tavaste ätten finnes deri dock ingen ättetafla, icke eller öfver Stiernkorsserne eller Dieknerne, ehuru dock i de öfrige ett och annat förekommer, som kan tjena till någon uplysning om dessa Slägter. — Hof Calendern är ännu ej färdig tryckt.

De med den i dag härifrån afgående Posten ankommande Tidningar uplysa afsikten med Konungens resa till Upsala. Efter ett enhälligt och fritt val måste väl Herrarne därstädes finna sig väl nögde med sin nya Canceller Grefve Fersen. Om Rosenstein är dermed lika väl tillfrids är en annan fråga. Det var nödigt att Konungen i sitt tal skulle gilla Rectors Professor Nordmarks till ungdomen gjorde föreställning om deras *afskyvärda* och *uproriska* upträden, emedan Poikarne varit nog förvetne att hos Consistorium

anhålla om stemning å honom, med påstående, det han måtte utreda hvilka de varit som så förgripl. sig förgått och hvari det bestått m. m.

Ändtel:n äro vacancerne därstädes besatte. Lector Högmark i Calmar har fått Metaphysices Professionen och Regnér den Astronomiska. Konungens verkliga farhoga för den Kantiska philosophien var orsaken dertill att Höijer ej fick den förstnämnde Professionen, och lyckligt var det för Academien att vetenskapen kommit i en klokare och redigare mans händer. I annat fall hade det fördömda svärmeriet kunnat utbreda sig vidt omkring. — Konungen återkom i går efter middagen. Drottningens Kyrkotagning lärer ske nästa Söndag d. 15 December.

Vid uptekningen efter Bolin äro 25 Rdr aflaggde för K. Finnska Hushålls sällskapet. Om Sällskapet skall bekomma något mer beror af utgången med den i hans Bo väckta Testaments tvist.

De före detta emot Hans Exc. Reuterholm och Gouverneuren Gyllenstolpe vidtagne författningar att ej få vistas i Stockholm och att den förre ej borde nalkas Hufvudstaden innom 10 mils afstånd äro nu uphäfne, så att desse Herrar äga frihet att uppehålla sig hvar som hälst dem behagar. Man vill tro att H. Excell:ce Grefve Fersen snart skall tillträda styrelsen af Cancelliet och Ministèren. Ännu är det dock en blott gissning, som likväl vinner mycken sannolikhet af hans uphöijelse till både Excellence värdigheten och Academie Cancellariatet.

Riksgälds Contoirets Revisorer hafva ogillat, likväl utan att kunna ändra, fullmägtiges entamerade Järn- och Caffé handel samt anstalten med Poletternes utgifvande, i hvilka alla delar, som det säges, Dom Probsten Alopaeus varit skiljagtig och derföre ej heller underskrifvit den relation hvari alt detta till Riksens Ständers egen rättelse vid nästskeende Riksdag blifvit anmäldt. Kopparpriset har nu fallit från 113 Rdr till 74 à 75 Rdr Skeppundet, i följe hvaraf ock all upgäld emellan Slantar och Banco sedlar uphört. Nu vet jag ej något mera nytt. Hälsa alla vänner! Må väl!

CLXXXIV.

Stockholm d. 20 Decemb. 1799.

S. T. Mina flera bref måtte väl förr detta vara ankomne. Nu far jag berätta att Kongl. M:t nyligen, uppå Beredningens enhälliga tillstyrkande, gillat det i Pöytis Sokn senast hållne Kyrkoherde valet. Protocollet derom är i Cammar Conseilen i sidstförl. tisdag justeradt, så att Expeditionen oförtöfvadt lärer afgå. I närlaggde bref averterar jag Sundvall derom. Jag vet ej om han bor i Staden eller på Landet, och derföre nödgas jag hos Bror ödmjukel. anhalla, att det kunde honom tillsändas där han vistas.

Det nyaste som händt är, att ett af Kyrkoherden i Adolph Friedrichs församling Drysén i dessa dagar genom trycket utgifvit försök till en fri öfversättning af Episteln till de Romare, på 115 sidor in 8:o, blef på Biskoparne Muncks och Flodins requisition sequestreradt. Jag hörer ock nu, att författaren sjelf, för att ej väcka split i Guds församling, hos Consistorium urbicum anhållit, att hans misslyckade försök måtte dömas till en evig glömska. Han förmäler sig hafva till Boktryckar Deléen betalt hela förlaget, så att genom Bokens confiscation, ingen utom auctorn sjelf blifver lidande. Man har lagt honom egentl. till last, att han öfversatt Rom. 9: 5 så att det bevis för Christi guddom man deraf velat hämta, aldeles försvunnit; och att han i en till sin öfversättning bifogad note uttryckt sig med ett af uppenbar arianisme luktande talesätt, att *Christi förhållande till guddomligheten* genom andra Språk i Skriften vore så bevisadt, att om denna vers bland dicta probantia komme att saknas, någon fara för sjelfva saken deraf ej kunde upkomma. Han har väl åberopat Wettstein, Griesbach och Rosenmüller till försvar för sin version. Men hvad kunde väl deras auctoritet betyda? Jag har imedlertid köpt pieçen för mina 16 skillingar, för att göma den bland de få andra libri prohibiti som jag äger.

Catholska församlingen härstädes har i går uti sin kyrka på Stadshuset med mycken sollennité firat Påfven Pius VI:des Begrafning. — Ännu äro ej några Theologiae Doctorer nämnde. Jag vet

ej heller om Åbo Consistorium inkommit med förslag å sine Candidater. Åtminstone viste ej vår Canceller i tisdags, då jag upvaktade honom, att det skedt. Han har i alla fall Facultas Theologica i godt minne. — Fru von Mells dödsfall surprenerade mig aldeles. Jag har sedan hört att det skedt mycket hastigt. — I nästa måndag blir Hof Calendern färdig, två fulla ark drygare än förr. Med nästa lägenhet skall jag öfversända den. Lycka till frögdfull Jul Högtid och ett godt nytt år derpå! Hälsa alla vänner! Må väl!!

CLXXXV.

Stockholm d. 30 Decemb. 1799.

S. T. Öfver åtta dagar har jag haft ett paquett färdigt att jemte ett långt bref med Herr Doctor Fahrée till Bror afsändas. Men som denne mannen nu upskjutit med sin afresa till ännu 14 dagar härefter, hvarpå åter ett nytt upskof dermed lärer ske, har jag sedt mig föranlåten att atertaga paquettet, för att derutur taga hosföljande resterande ark af Hof Calendern, som annars komme att till äfventyrs långt in på nästa år qvarligga. De try Exemplar af n:o 32 utaf Läsningen i blandade ämnen, som jag mente att med honom få afskickade, maste således stadna hos mig för att afbida annan lägenhet, om någon innan Fåhrées afresa yppas. Hof Calendern för det instundande året är två ark drygare än förr, och kostar derföre nu 16 skillr. En Sluträckning med Bror för detta år är härhos bilaggd, och ses deraf att jag nu äger hos Bror en vigtig fordran af 31 sk. och 7 rdst. sedan äfven de 3 Exemplaren af Läsningens nyssnämnde nummer äro betalde. — Imedlertid under det jag väntade med paquettet ankom d. 26 hujus Brors angenäma Bref af d. 16 ditto.

Contre Amiralerne Olof och Thomas Fust, Bröder, äro försatte i Adligt stånd. Amiralitets Cammar Rådet Sundin har blifvit uptagen på sin Broders Majoren Segerheims adeliga nummer. Vice Bibliothecarien Sjöborg har blifvit Historiarum Professor i Lund. Consistorium i Stockholm har till Theologiae Doctorer föreslagit af Stadens Ministerium Kyrkoherdarne Probsten Bergsten i Catharina, Probsten Jungblad på Ladugardslandet, Hachenburg och Wallenius, Drysén och Lehnberg äro förbigangne. Bergsten är eljest nyligen transporterad till ett stort pastorat i Strengnäs Stift, jag

mins ej hvilket. Malicen påstår, att Drysén nödvändigt måste förkättras, på det han ej måtte från Doctors graden utsluta någondera af de strängare orthodoxerne.

Hans Excellence Grefve Gyllenstolpe är inflyttad till Staden, men Baron Reuterholm har ej velat infinna sig, änskönt han, som det säges, blifvit exprès hit kallad. Grosshandlaren Morsing har nedlagt sitt fullmägtigskap i Riksgälds Contoiret. Man dömer olika om orsakerna dertill. Sjelf har han föreburit, att hans enskilda angelägenheter, hälst nu sedan han såsom störste delägaren i Norrköpings mässings Bruk antagit sig hufvudbestyret af dess förvaltning, icke lämnade honom tid för göromålen i Riksgälds Contoiret. Men efter all liknelse anser han fullmägtigskapet därstädes för en vådlig post.

I går gaf Stadens Magistrat och Borgerskap en Bal å Beursen för Konungen, Drottningen, hela Hofvet och de Högre Ämbetsmännen till och med Lands Höfdingar, Vice Presidenter och Öfverstar, utom 8 Officerare af hvart och ett af Garnisons Regementerne och Corpserne härstädes. Subscribenterne till Balen skola varit Ett hundrade och tjugu sex, och hvardera af dem lärer tillskjutit 50 Rdr.

Från Götheborg vill man veta, att Björnberg, enligt hvad vid undersökningen skall blifvit utredt, skändeligen preijat menigheten på sitt Brännvin, och att han derigm vållat det missnöije som utbrutit i ett uplopp. Från Malmö spörjes beklageligen ett upträde af vid pass enahanda art, som dock på tredje dagen blifvit dämpadt. Imedlertid skall Pöbelen plundrat ett köpmanshus och äfven våldfört Stadsfiscalen Malmborgs hus. Sådane nouveller äro alt för obehagliga.

Disputationerne till Hans Excellence RiksDrotzet aflämnade jag sjelf till honom kort efter Brors afresa. Baron Rehbinder har jag sedan ej råkat. Till min stora förargelse är det sidsta Bandet af Histor. och Witterh. Academiens Handlingar ännu ej färdigt tryckt. Jag önskade för all ting att se Burmans afhandling, innan jag tänker på något vist ämne för det tal jag skall hålla. Mycken lycka och välsignelse till det ingående nya året!! Hälsa alla vänner! Må väl!

P. S. Ett längre bref skall med första åtfölja paquettet. Var god och låt Härads H. Poppius få närlaggde Bref. Det innehåller svar å en hans förfrågan rörande den sidst afledne fröken Spöhlers Testamente. Ju förr han finge det, dess bättre det vore.

CLXXXVI.

Stockholm d. 10 Februarii 1800.

S. T. Efter det jag från Åbo sedan d. 16 December förl. år icke haft nagon den minsta underrättelse, feck jag ändtel. d. 2 hujus Herr Brors bref af d. 23 i förstnämnde månad, jemte de dervid för Herr Mag. Silfverstolpes räckning bilaggde Trettio sex Rdr 12 sk. dem jag jemte brefvet honom tillställt emot quittence, hvilket jag skall afsända när jag får tillfälle att afskicka ett paquett som jag har färdigt liggande, och består af 3 Exempl. n:o 32 af Läsningen, nionde häftet af Litter. Journalen för sidsta året och första häftet af ditto för detta år, hvarå jag praenumererat med Två Rdr 24 sk. De för den förra årgången än felande tre häften lofvas färdiga innom denna månads slut, sasom Bror i Tidningarne lärer läsit.

Nästan hela Januarii månad var jag sjuk och opasslig. Först feck jag attaque af en flussfeber, den jag dock lyckligen slapp innom 6 à 7 dagar utan Läkares biträde, men straxt derpå blef jag ansatt af en svår höftverk, en plåga hvaraf jag en gång förrut i Åbo var hardeligen angripen. Det var på sätt och vis en lycka att jag da hade Semestre. Tjenstgöringen i H. R. tillträdde jag d. 3 hujus, men ännu är jag ej fullel:n återställd till hälsan. I synnerhet känner jag mycken svårighet att resa mig up på fötterne, när jag en längre stund sutit stilla. Hvad jag mäst beklagar, är att den lilla tid jag hade ämnat till utarbetande af mitt inträdes tal, på detta sätt gått för mig förlorad och att jag ej ser när en så lång ledighet för mig kan aterkomma.

Ja, nu få vi Riksdag och den i Norrköping, där man nu bygger en stor Salon 32 alnar lång och 25 d:o bred för Krönings-fêterne. Tyska kyrkan skall nyttjas till Riks Sal och deremellan till Riddarhus. Konungen sjelf var nyligen dit rest för att arrangera om Byggnaden med mera. Kron Prinsen skall också föras till Riksdagen. Styrelsen öfver Stockholms Stad skall imedlertid updragas till Hertig Carl, under hvilken General Lieut:n Baron Toll skall föra Befälet som Öfver Stathållare, eller rättare emot det Tractamente som Öfver Stathållaren vanligen njuter. Hvem som skall

blifva Landtmarskalk, derom gissas olika. De fleste tro att antingen Grefve Brahe eller Grefve Ruuth dertill skall utses. Men det begripes lätt att derom, och om Bonde St. Secreterare alt är ovist ända till den stund de i Norrköping varda nämnde. Om hafsposten framkommit innan detta, så är Bror derigm underrättad om Riksdagsmans valen här i Staden. Eljest äro de, för Stockholms Clericie Doctor Borg, Probsten Bergsten och Comministern Neuström. utom Biskop Flodin; för Borgerskapet åter af Magistraten Borgm. Ulner och Rådmännerne Hallquist och Norrelius; för Grosshandels Societeten Asplund och Ekholm; för Kramhandels ditto Carstén; för Fabriks Societ. Siden Fabriqueren Ström; för Handtverks ditto Garfvaren Westin, Skomakare alderm. Lindgren och Bagare ålderm. Röhl. Lif Grenadiererne af Calmar Reg:te skola utgöra honneurerne under Kröningen med en förstärckning af 400 man Artilleri härifrån. Kröningen lärer ske med möijligaste besparing; åtminstone säges det att ceremonien med Kröningsoxen, med rinnande vinfat och kastpenningar skall asidosättas, icke för dess verkliga barbarisme utan par oeconomie.

I sidsta Justitiae Conseilen d. 5 dennes föredrogs af Riks-Drotzet, Consistorii i Stockholm svar och utlåtande om Dryséns öfversättning, att den vore förförisk, ledande till tvifvelsmål om var Christel. tros vigtigaste artieklar m. m., hvarå K. M. befalte att den aldeles skulle indragas. Samma dag beviljades fröken Arnell. på dess fru Moders och Lagm. Olivecreutzes underd. anhållan, tillstånd att träda i ofrälse gifte med Professoren Pipping. Då anmältes jämväl Krigs Rådet v. Knorrings från Berlin insände ansökning om Lejde, som utställdes till Borgenärernes utlatande. Mandagen förrut d. 3 Febr. fick K. Academien resning i Jämjärvi Öfverlopps jords frågan. Derigenom är hufvudsaken så godt som vunnen. Det ankommer endast derpå att tiden med chicaner ej utdrages. I dessa dagar lärer Canceller öfversända Giörwells dessein till Academie husets Byggnad. Jag tycker den skall bli vacker och att rumen blifva tillräckliga. Af de öfverflödige mindre rumen kunde något som är beläget invid Inkörsels Porten anslas för Brandredskapen.

Men nu till det obehagliga ämnet om min där qvarlämnade lösa egendom. Jag har före detta anmärckt, att den, utan föregången noga inventering och derå meddeldt quittence, ej bordt emottagas och att den enligt mitt klara förbehåll genast bordt i ett annat säkert rum under tredje mans vard inflyttas. Intet dera är skedt. och jag kan aldrig förlåta Magister Hjelt, att han öfverlämnade min egendom så plötsligen att skingras. Hvad Bror berättade mig derom, att Bror bevakat utflyttningen och upteknat alt hvad som var i min Cammare nedsatt, det finner jag nu, aldeles såsom jag

mig det förestält, vara platt ogrundadt. Om så skedt, så borde Bror nu ej behöft att kring vindar och skullar hopsöka hvad som råkat vara i behåll. Således är det ej heller underligt, att efter 2 $^{1}/_{3}$ års förlopp förtekningen hvarken kunnat blifva complett, och att den i de articklar, som synas något fullständigare, är mycket bristfällig. Jag anmärker dervid:

1:o att talrickarne till min nya och nästan obrukade Engelska porcellaine Service voro jämnt 10 Douzin, 8 flata och 2 djupa. Detta utvisar ock mitt till Hjelt år 1797 insände promemoria. Nu äro de flata talrickarne minskade till sex Douzin, och det lärer skedt medan de legat kringströdda, innan de nu i en packlår blifvit insatte. Faten voro *fyra*, nu äro de endast två.

2:o Bland krukmakeri kärlen saknar jag — — — 3:o Bouteiller — — — 4:o — — — 5:o — — — 6:o — — — 7:o — — — 8:o — — — 9:o — — — 10:o — — —. Högst underligt är det ock med de dubbla fenstren. De qvarlämnades i fenstren när mitt folk afreste; ty för den korta tid jag drögde på sommaren hemma ansåg jag ej nödigt att taga dem ut. De voro med två rutor i hvart fenster med bly emellan, för att ej bortskymma dagen. — — 11:o — — — 12:o — — —.

Då jag biföll Brors begäran att få mitt arbetsrum, då jag begaf mig dertill utan att öka den hyra jag med undantag af detta rum af Presid:n Hallenborg åtnjöt, trodde jag väl aldrig att på sätt som skedt blifva misshandlad och att genom upsåtel:n undanhållen upgift och förtekning å mottagen egendom, blifva efter mera än två års förlopp necessiterad att med itererade skrifvelser söka uplysning om hvad ej annorlunda än emot reverserad specification bordt röras utur stället.

Just då jag i går skref detta, för att hafva det i dag färdigt, ankom Professor Tengström och lefvererade mig med Brors stil teknadt couvert, hvari var insluten en 20 Rdr sedel; hvilka Rdr *Tjugu* Riksgälds sedlar äro Bror i räckning crediterade. Hälsa alla vänner! Må väl!!

Om den återstående delen af förtekningen anhåller jag på det enträgnaste. Den är mig så ofta lofvad att dock slutel. någon fullbordan derå borde följa.

CLXXXVII.

Stockholm d. 6 Martii 1800.

S. T. Min Herr Broders angenäma bref af d. 13 och 27 Februarii har jag rigtigt erhållit; det senare d. 3 hujus genom Professor Gadolin jemte de dervid bifogade *Femtio* Riksd. i Riksgälds sedlar, som sammanlagde med de 20 Rdr, som Professor Tengström hade med sig göra *Sjuttio* Riksd., ehuru Bror af en synbar misskrifning summerat dem till 80 Rdr. För bägge dessa poster har jag debiterat mig i räckning. Men de Trettio sex Riksd. 12 sk. som förrut mig tillsändes att aflefvereras till Herr Mag:r Silfverstolpe och å hvilka hans egenhändiga quitto härhos medföljer, har jag i vår räckning icke uptagit, så vida för dem nu redo är visad.

I paquettet som jemte detta medföljer och afgår med Herr Capitainen Hjulhammar äro innelyckte: 1:o af Läsning i bland. ämnen n:o 32, 3 Exempl.; 2:o af Litteratur Journalen för förl. år 9, 10 och 11 häften; 3:o af ditto för innev. år 1 häftet. För sidstl. året felar än 12:te häftet som än ej utkommit, ehuru det i Dagbladen lofvades färdigt till Februarii månads slut. Andra häftet för detta år lofvas ock i nästa vecka, men till äfventyrs utgår dermed något längre.

Jag skulle upsökt Cammar Rådet Lagerheim för att med honom liquidera om Brors Riddare afgifter, men sedan i måndags då jag feck denna commission har jag ej haft någon förmiddag ledig, och eftermiddagarne torde jag näppel. funnit honom hemma. Dessutom hafva vi hvar dag haft en stark nordostlig storm med så bister köld att jag ej vågat mig ut åt Södermalm där han är boende. Första lediga dag jag får skall jag riktigt expediera detta ärende.

Ja, jag har sedt Biskopen, och i går åt jag middag med honom hos Doctor Murray. Han är mycket affallen, så att jag storligen förundrar mig att han vågat i denna svåra års tid företaga sig en så äfventyrlig resa. Gubben öfverlefver sig sjelf och har genom denna Riksdags resa gjort sig löijlig hos den tänkande allmänheten. — Benzelstjerna i Westerås är död, och Stiftet har redan många friare, bland hvilka Flodin i synnerhet utmärker sig g:m sin tidiga activité att skaffa sig röster. Man tror dock att Waller och Fant och till äfventyrs Gottmark eller Boethius vinna förslag.

Konungen och Drottningen tillika med Kron Prinsen afreste norra vägen genom Enköping och Örebro till Norrköping, där de efter marche-routen i går om afton borde inträffa. En myckenhet andra Riksdagsmän hafva rest alla dagar. Gadolin med sina söner reste i dag. Rosenstein reser i morgon. Man säger att han fått befallning att författa Riksdags Tidningar för det förestående Riksmötet, men jag tviflar på sanningen af denna upgift.

Utom Kröningen blifva de hufvudsakligaste ämnen för Riksens Ständers öfverläggningar: 1) Finance verkets reglering. 2) Bevillningens af 1789 bestämmande åter på en obestämd tid; och denna artickel som ligger Konungen nära på hjertat synes blifva den svåraste att genomdrifva. 3) Lärer ock fråga väckas om någon Kröningsgärd på vissa år. Vist folk skriker redan himmelshögt om nödvändigheten af Bevillningens utsättande på obestämd tid, såsom en sak hvarå Rikets hela säkerhet, dess anseende hos utländska makter etc. etc. hvilar. Med ett ord, man nyttjar aldeles samma skäl, som man för den saken i 1789 års Riksdags Handlingar läsit andragna.

Det ansågs en tid som afgjordt, att Grefve Brahe skulle utnämnas till Landtmarskalk. Nu har tonen förändrat sig, och man vill tro att Grefve Ruuth dertill utses. Att Justitiarien Segerström, som var Ruuths fullmägtig i den fameuse saken, blir Secreterare hos Bonde Ståndet, det är otvifvelaktigt. Han är en man af capacité, och en man af förmögenhet, men paratus ad omnia och såsom fordom Ombudsman för Järn Contoiret ligger han i liaison med Bruks Societeten och kan på den grund ej blifva särdeles nitisk för Bönderne, hvilkas rättigheter äro i så starck collision med detta folkets. En Härads Höfding Klintenberg, som var actor emot Studenterne i Lund, blir Vice Secreterare i Bonde Ståndet, och för dess protocoll äro ej mindre än fyra Notarier utsedde, näml. Kongl. Secret:n Argillander, Vice Not:n vid Police Kamm:n Söderström, en Extraordinarius därstädes Ahlman, son af Vice Presid:n Ahlman. Den fjerde minnes jag icke. Gummer är ock redan afrest att blifva Finntolk. Dessa alla skola af Stat-medlen betalas. Secreteraren får ansenl. Taffelpenningar.

Excell:cen Reuterholm är nominatim kallad till Riksdagen och hans function blifver, som det säges, att vid Kröningen bära Drottningens krona. Krönings predikan skall hållas af Biskop Lindblom, såsom Biskop i Linköping, och texten dertill är beskrifven i *1 Chron. 12: 18.* Det är Lindblom sjelf som upgifvit denna text. Det sades en tid allmänt att den föregående 17 versen var utsedd till text för Riksdags predikan, men detta var ett ogrundadt rykte. Också troddes det icke af klokt folk.

I går leutererade Högsta Domstolen straffet för de 4 som för uploppet i Malmö blifvit dömde till döden. Tvänne af dem skulle få 40 par spö och fästnings arbete på lifstiden, och 2:ne andre likaledes 40 par spö och fästnings arbete på sex år. De öfrige hade ej sökt någon lindring, utan underkastat sig det af R. R:n och Hofr:n dem ådömde straff. Tjufven och mordbrännaren Rosling som upbrännt sin Morbrors Majoren v. Knorrings Boställe blef i tisdags dömd att mista lifvet. Får se om han söker nåd. — Den af Wörlund gjorda confiscation vitnar om mycken industrie.

Det vill sägas att utom Klingsporr och Clas Wachtmeister också Lands H. Grefve Strömfelt (RiksDrotzets Svåger) och Hof Stallmästaren Baron Rålamb också blifvit till Excellencer uphögde. Om så skedt vet jag dock ej med visshet. Ugglas's uphöijelse till Öfver Ståthållare är g:m Tidningarne redan kundgjord. Han låter Georgii behålla den hälft i de af Stockholms Stad honom beviljade och Öfver Ståthåll:n rättel. tillhörige taffelpenningar 500 Rdr, och den öfriga hälften skall han sig äfven afsagt. General Majoren Jägerhorn från Savolax är nu General Adjutant öfver Garnisonen härstädes och blir det intill Konungens återkomst, under Hertig Carls öfverbefäl. Baron Toll är rest till Riksdagen. Capitain Prytz fick jag ej se. Han är redan afrest åt Norrköping. Jöran Adlersparre och Protocolls Secret:n Baron Hjerta skola ock taga dit i morgon för att sitta på Riddarhuset. Tengström ärnar ej resa härifr. förr än i nästa måndag. Eljes ser det så ut som frälse Ståndet ej skulle blifva särdeles talrikt på denna riksdag. Många Capita uteblifva par oeconomie, andre af misströstan att kunna något godt uträtta och så vidare.

Magister Silfverstolpe ville dock ändtel. dit med fullmakt af någon annan famille. Men Consistorium Acad. i Upsala, Academiens Canceller och Kongl. Maij:t hafva alla funnit hans tjenstgöring vid Academien så angelägen, att permission honom ej kunnat beviljas. — Jag lärer förrut berättat att med kastpenningar vid Kröningen skulle innehållas. Men nej, det var ej så väl. Tvärt om, som oxen och vinet skall besparas, äro till dubbel summa emot förr kastpenningar slagne, för att ersätta hvad som g:m de förstnämnde artiklarnes indragning i dagens högtidlighet skulle brista.

Utan tvifvel lärer Academien fått del af Cataloguen öfver framl. Professor Christiernins Boksamling, som i denna månad i Upsala skall säljas på auction. Den är tryckt med tät stil på 219 sidor in 8:o. Maken till drafvel, som i det Bibliotheket, har jag näppel. sedt samladt på ett ställe. Nu hinner jag ej skrifva mer. Med inquietude väntar jag på resten af förtekningen af mina lösören. Hälsa alla vänner! Må väl!!

P. S. Anhaller äfven att få veta antalet på de tunnor i hvilka mina Böcker äro inpackade; och huru många dessutom äro lösa liggande. Professor Holmberg menar jag skall aflevereradt några, dem han infordrat af Bonsdorff, som hade dem till låns. Efter Agander, som dog, äro ock Stockii Claves L. Sanctae Vet. & N. T. af Bror emottagne.

CLXXXVIII.

Stockholm d. 31 Martii 1800.

S. T. Ehuru snäll Postgång vi haft öfver hafvet, har jag dock hela denna månad ej haft bref från Åbo, hvarken af Bror eller någon annan. Jag förmodar likväl att Brefvet och paquettet, som jag d. 6 hujus afsände med Herr Capitain Hjulhammar och paquettet med Directeuren Gottschalck, som afgick d. 21 ditto, riktigt måtte framkommit. I detta senare lågo try Exemplar af Läsning i blandade ämnen n:o 33, 34, 35 à 40 sk. hvardera, och andra häftet af Litteratur journalen för detta år. Med ett bref norr om från Bror af d. 20 Febr. ankom ock ett till Professor Tengström, hvilket, så vida han förrut var bortrest, jag genast efter inhändigandet afskickade med Posten till Norrköping.

Redan förr än jag skref mitt bref med Hjulhammar hade Hr Cammar Rådet Lagerheim afrest till Norrköping, endast i egenskap af Ordens Officiant att bivista Kröningen. Som den säges vara utsatt till nästa thorsdag d. 3 April, och hyllningen till d. 5, så återväntas han straxt derefter. Imedlertid äro penningarne 28 Rdr 12 sk., som han skall hafva, och Två Rdr för vaktmästaren aflaggde att genast vid Cammar Rådets återkomst till honom aflefvereras; och som halfva årets hushyra nu är förfallen, så äger från dato hos Bror en fordran, sedan äfven praenumerationen å Åbo Tidn. för i år med En Rdr 8 sk. blifvit Bror godtgjord, en fordran af sex Rdr 39 sk. 1 rdst. hvarå behörig räckning ofördröijel. skall insändas.

Det är dock högst eftertänckeligt, att Bror ej kan i godo låta förmå sig att skicka mig resten af den länge lofvade förteckningen öfver min egendom. Meningen lärer vara att först låta altsammans bortstjälas — — — så försäkrar jag att jag skall taga så eftertryckliga steg att frälsa det lilla som än kan vara ospildt, att Bror ej skall få längre gäcka mig. Jag lämnar för denna gång därhän hvad

ryktet [meddelt] mig, att ock mine Böcker äro uptagne, till utlaning använde och till äfventyrs till två tredje delar skingrade. — — — Min rättmätiga harm gör, att jag ej förmår skrifva mera hvarken härom eller om något annat. Det enda jag begär, är att få ett skyndsamt svar. Framhärdar för öfrigt att vara

S. T.

ödmjuke tjenare

Till Hr Prof. Porthan. Matth. Calonius.

CLXXXIX.

Stockholm d. 2 April 1800.

S. T. Andteligen i går, eller dagen efter som mitt sidsta bref med Capitainen Silfversvahn d. 31 Martii var afgånget, feck jag Brors skrifvelse af d. 27 i nästnämnde månad jemte den dervid bilaggde återstoden af förtekningen på mina därvarande lösören. Då jag finner detta ämne för Bror vara så motbjudit, skall jag söka att i det längsta förkorta mina anmärckningar — — —
— — — — — Men nu till förtekningen: 1:o — — 2:o — — 3:o — — 4:o — — 5:o — — 6:o — — 7:o — — 8:o — — 9:o — — Jag hvarken hinner eller vill längre fullfölja dessa anmärckningar. Det är långt från mig att fordra den största accuratesse. Jag önskade få häldst det sauveradt, som är af någorlunda värde. På min sida tror jag mig med Brors commissioner hafva i akt tagit den yttersta noggrannhet. Jag har sjelfmant hvart helt och ofta hvart halft år visat redo på rundstycket, ehuru jag beklagligen sällan fått svar om min räckning ankommit, men aldrig om dervid något varit att påminna, hvilket dock för mig till min säkerhet skulle varit högst angeläget. — — — Vi äro dödlige menniskjor; och det är bättre att vi hafva afgjordt alt medan vi lefva och kunna bringa i ordning och skick hvad vi haft oss emellan.

Här innelyckt följa Riksdags Tidningarne så långt de utkommit, och likaledes protocollerne hos Ridderskapet och Adelen. Jag har tagit praenumeration å dem med Sexton skill:r å dem hvardera. Det är väl skedt utan ordres, men dock sub spe rati.

Ryttmästaren Georg Adlersparre är gången fran Hemliga utskottet. I anledning af ett utaf Baron Hans Hjerta till sitt Stånd ingifvit memorial om skadligheten af hemlighet och tysthet i Banco-

och Riksgälds Contoirs förvaltningen, skall han med heta och ifver soutenerat memorialet; och när stark opposition deremot förmärcktes, skulle han yttrat sig att då hemlighets principen blefve rådande, hade han intet att göra i hemliga utskottet, utan räcknade för en tillfredsställelse att få vara derifrån. Han togs på orden, och Electorerne befaltes att sammanträda och välja en annan i hans ställe, hvilket ock skedt. Åtskillige andre af detta Stånd hade genast undanbedit sig det rum i utskottet som vid första valet dem tillfallit. De tre ofrälse Ståndén äro Konungen oinskränckt tillgifne, och den högre Adelen går dem deri med fullt förtroende till mötes.

Ännu säges att Kröningen skall ske i morgon, men någon officiel rapport är derom hit ej ankommen. Således anställas här ej heller några Lustbarheter uppå den eljest så högtidliga dagen. Tengström såsom sjelf i affairerna lärer om alt detta omständligare kunna berätta. Beder om min hjertl. hälsning till alla vänner! Må väl!!

CXC.

Stockholm d. 4 April 1800.

S. T. Fortsättningen af protocc. hos Ridd. och Adelen n:o 3 & 4 följer härjemte. Af Riksdags Tidningarne är ej någon Nummer sedermera utkommen. Om Kröningen skedt i går veta vi ej ännu. Men ett obehagligt väder med rägnblandadt snöglopp var här hela den dagen.

Till mina desiderata, som jag ber måtte läsas, höra hår- och florsikter — — — Icke är jag obillig, men ändtel. måtte jag väl få fråga efter min egendom och begära derom uplysning.

Intet nytt spörjes här. Hallenborg har fått anfall af den så kallade influenza, som äfven här börjar bli gångbar. Schultén, som nu sitter hos mig, beder om sin hälsning. Detta afgår med Skepp:n Cederlöf. Må väl!!

CXCI.

Stockholm d. 11 April 1800.

S. T. Härjemte afföljer en räckning oss emellan som ordentligen uptager hvad jag af Bror upburit och å dess vägnar utgifvit och mig godtgjordt från detta års början till d. 10 hujus. Dervid bilägges ock Herr Cammar Rådet och Ordens Under Skattmästarns Lagerheims quittence å Brors erlaggde Riddare afgifter, som med Sigillpenningarne 2 Rdr, hvilka ock i quittencet äro intagne, utgöra *Trettio* Rdr 12 sk. Cammar Rådet sade mig att Generalen Grefve Klingsporr är förordnad att förrätta dubbningen när han till Finnland ankommer. För honom bör förenämnde quittence upvisas. Riddare Brefvet skall redan vara honom tillsändt, och det lärer han vid dubbningen aflämna.

Fortsättningen af Riksdags Tidningarne och Ridd. och Adelens protocoller, så långt de äro utkomne, följer äfven härhos. Om tryckningen af de senare får continueras till slut, det skall tiden visa. Borgare och Bonde Ständen hafva ock begynt låta trycka sina protocoller, men å dem har jag ej praenumererat. Ryttmäst:n Georg Adlersparre är hitkommen öfver Helgedagarne, men ärnar tillbaka till Norrköping omkring d. 22 eller 23 nästkommande.

Så väl Konungens som Drottningens kröning har oaktadt det elaka vädret d. 3 hujus lyckligen för sig gått. Sedan Konungen satt sig på Krönings hästen, har den, utan tvifvel af skygghet för himmelen som skulle bäras öfver Hans M:t, icke kunnat bringas att gå ur stället, hvarföre ock Konungen varit föranlåten att sätta sig å Hans Excell:ce Baron von Essens häst som äfven var hvit; hvara Essen ridit å Krönings hästen fram uti det i Ceremonielet för honom utsatte rum.

Med en verkelig förundran har jag läsit Brors svar i brefvet af d. 3 hujus, som d. 8 ankom, den tillämnade vederläggningen af mina billiga anmärckningar öfver den af Bror insände och dels d. 2 Febr. dels d. 1 dennes mig tillhanda komne förtekningen öfver min egendom — — — Således säger Bror 1:o — — — 2:o — — — 3:o — — — 4:o — — — 5:o — — —.

Om så är, som jag nu gissar, så blir skilnaden oss emellan ej särdeles betydlig — — — Jag kan ej räckna alt för skräp och små saker, som i en förmögnare mans ägo kan anses derföre. Jag vet att när jag skaffat mig alt detta har det kostat mig penningar —.

Ingen mans caracter har jag ärnat ställa i fråga, men blindt tror jag på ingen eho han vara må. För min egen del har jag den förtröstan att i publiquen ej vara känd för någon ränkemakare, och då jag med skäl och bevis vill vindicera min egendom, låter jag ej skräma mig af högmodiga uttryck och underkastar mig ock derföre, hvilket dock i denna sak aldrig behöfves, den uplysta Allmänhetens dom. — — —

Uti alt detta tviflar jag ej på Brors goda intention, men kan rättvisl. ej beröma dess grannlagenhet och vårdsamma tillsyn. Om den icke uteblifvit, kan nog hända af sjuklighet, och om jag genast fått de ofta lofvade förtekningarne, hade denna obehagl. stridighet aldrig existerat. Jag glömer den så snart jag någorlunda kommer till mitt. Hälsa alla vänner! Må väl!!

CXCII.

Stockholm d. 9 Maji 1800.

S. T. Jag har förr detta berättat, att jag d. 15 April riktigt erhållit Brors bref af d. 10 ditto med de dervid bilaggde *Tio* Riksd. i Riksgälds sedlar. Sedermera har jag ytterligare praenumererat å Riksdags Tidningarne och Riddersk. och Adelens protocoller, med 16 å dem hvardera till och med n:o 32. Äfvenledes har jag efter vanligheten köpt try Exemplar af det sidst utkomna häfte af Läsning i blandade ämnen à 40 sk. Exemplaret, som gör 2 Rdr 24 sk. Dessa jemte det nyss utgifna tredje häftet af Journalen för Svensk Litteratur såsom ock Riksdags Tidningarne skall jag med nästa Sjö lägenhet öfverstyra. Men fortsättningen af R. och Adelens protocoller från och med n:o 8 till och med n:o 19, som i dag utkom, följa här innelyckt.

Det var länge sedan som Bror anmodade mig att skaffa sig ett Exemplar af den tryckta Cataloguen öfver Professor Stobaei i Lund å auction försålde Bibliothek. Som jag sjelf ej ägde den, ej heller här i Staden kunde något Exemplar deraf öfverkomma, anmodade jag Expeditions Secret:n Kökeriz att requirera den från

Lund. Nu har jag fått ett Exemplar deraf genom hans anstalt, och det skall jag tillika med de förrut nämnde pappren öfversända.

Innom en icke lång tid äro här Presidenten Rosenadlers, Fältmarskalken Grefve Meijerfelts och Vice Presidenten Fredenstjernas vapen vid deras Jordfästningar sönderslagne. Talen vid alla dessa tillfällen har Adlerbeth författat, ehuru han sjelf ej fick hålla det öfver Meijerfelt, så vida det, enligt Ordens Statuterne vid hans aldeles Seraphimiter skedde begrafning d. 2 hujus af Rikshärolden Hauswolff skulle upläsas. Nu är ock i dessa dagar Riks Historiographen Broman död, och som hans adeliga ätt med honom utgått, så skall väl ock hans vapen vid grafven krossas.

Biskop Wallquists död i Norrköping har skedt af slag i ett ögnablick då han satt helt ensam i sin Cammare uti en Sofa. Liket har blifvit öpnadt, dervid man funnit att en åder i hjärnan sprungit. Enkefrun skall, som det säges, fått try nådår, och begrafningen har skedt i Norrköping på Konungens kostnad.

Ännu spörjes ej något det ringaste om Högsta Domstolens snart förestående nya organisation. Som det likväl är afgjordt att Hallenborg skall bort till Åbo, så vill det sägas, att förra Presid. i Wasa Grefve Gyllenborg och Lands Höfdingarne Tandefelt och af Låstbom ifrigt skola söka att få hans ledig blifvande plats. Hvad utväg, som till penninge verkets stadgande skall vidtagas, känner man ännu icke. Det tros att Riksdagen lärer fortsättas atminstone till d. 10 Junii. Också säges det, att Generalen Baron Wrede skall vara nämnd till en Chef commenderande i Finland.

Efter några varma och vackra vårdagar hafva vi nu i tre dagar haft rätt kulen väderlek med någon gallsnö emellan åt. Ännu äro ej några Finska fartyg, ja icke en gång några Ålands skutor ankomne. Var god och lämna närlaggde bref till Widenius. Hälsa alla vänner! Må väl!

P. S. Jag har läsit Consistorii Acad. bref till Cancellern om Academie husets byggnad jemte Bonsdorffs dervid bifogade vidlöftiga och lärda anmärckningar öfver Gjörwells ritning. Bland [dem] är en och annan som Gjörwell vill göra sig till nytta, men i någon libellering med honom ärnar han sig ej inlåta. Till äfventyrs torde Cancellern inhämta en och annan godkänd Architects utlåtande öfver de betydligare anmärckningarne.

Den uti Casseuren Tavelins Cassa i Riksgälds Contoiret yppade balance går till in emot 60,000 Riksd. Denne yngling, 30 ar gl. och son till Banco Commissarien Tavelin, berömes allmänt för en beskedlig conduite. Han har aldrig varit känd för några utsväfningar. Men hans egen godtrogenhet, hans behöfvande förmäns influence och hans begärelse att g:m räntan på utborgade Capitaler

blifva bràdrik hafva fört honom i en irreparable olycka. Af Commissarierne äro Gager, Lanell och Lind för denna balance arresterade och sitta, lika som Tavelin sjelf, under Rådhuset. Desse alle, äfven som af fullmägtige Stael v. Hollstein och Bonden Knut Petersson, hafva lånt penningar af honom och äro dem ännu skyldige. Man tror att af de nu varande fullmägtige ganska få torde bibehållas. Beklagligast är det med Kyrkoh. Wallenius som nogsamt skulle behöft de 500 Rdr han årl. i denna egenskap njutit. Jag känner ingen enda af det arresterade herrskapet. Men jag hörer sägas, att Gager är en Banqueroutspelare, Lanell en fyllbult och Lind en egennyttig korp. Det skall varit honom som den närmaste omedelbarl. tillsynen öfver Tavelins cassa tillhörde.

CXCIII.

Stockholm d. 13 Maji 1800.

S. T. Med den i nästförl. Fredags afton eller kan hända Lördags morgonen ankomne Post har den officiela underrättelse inlupit, att den förväntade nya organisation af Högsta Domstolen för sig gått. Pa frälse sidan äro Presid:n Hallenborg och HofR. R. Baron Posse, och på ofrälse sidan Hof R. R. Wahlin och jag entledigade. Dessa lediga rum remplaceras genom Presid:n Grefve Gyllenborg, Lands Höfd:n Tandefelt, Vice Presid:n i Åbo HofR. Walléen och HofR. R. i Wasa HofRätt Juslén. Nagre af dessa Herrar måste väl blifva här synlige i nästa mandag. Den förra domstolen justerar sin sidsta eller denna veckas protocoll i nästa fredag d. 16 hujus och dermed äro vi utur spelet.

Bror finner häraf, att jag med det första måste förfoga mig till Åbo. Svårligen kan jag dock där inträffa förr än omkring medium af Junii månad. Jag hoppas Bror dertill evacuerar mina rum. Af Widenius har jag begärt att han ville genom accord med nagon trägårdsmästare bestyra om trägårds täppornas besåning, och att förskaffa någon säker husvakt för de dagar som rumen efter Brors afflyttning kunde komma att sta lediga.

Det är å flera mina bref jag ej fatt svar. Pa det sidsta har det ej heller kunnat framhinna. Men att detta ändtel:n ma besvaras derom anhåller jag ödmjukast. Hälsa alla vänner! Må väl!!

ödmjuke tjenare
Matth. Calonius.

CXCIV.

Stockholm d. 23 Maji 1800.

S. T. Den 19 hujus feck jag Brors bref af d. 12 ditto. Att mine senare bref då än ej ankommit, det finner jag ej underligt. Men utan tvifvel maste mitt af d. 11 April, hvarmed följde både Lagerheims quittence öfver Riddare afgifterne och en räckning öfver hvad jag fatt och utgifvit för Brors räckning förr detta, kommit Bror tillhanda, eluru derom ingen ting förmäles.

Med Skepp:n Blomquist, som förer Bremers Aurora och i dag afreser, sänder jag jemte detta bref: 1:o n:o 36, 37, 38 af Läsningen, 3 Expl. à 40 sk. — 2: 24; 2:o Riddersk. och Adelens protocc. n:o 20—28; 3:o Riksdags Tidningg. n:o 10; 4:o Journal för Svensk Litterat. 4 Bandets 3 häft.; 5:o En Catalogue öfver Stobaei Bibliothek. Jag torde väl få, medan jag ännu dröijer här, få continuera med en tredje praenumeration å Adelens protocoller och Riksdags Tidningarne.

Om Casseuren Tavelins balance har jag skrifvit förrut. Sedermera har Police kammaren, som alla dagar häröfver ransakar, latit arrestera äfven Camereraren i Riksg. Contoirets controll Contoir Wahlbom, som förmodel. g:m sin connivence vållat att balancen fått uplöpa till så stor Summa. Att denna händelse skulle verckat H. M:ts bifall till den af vissa Ledamöter hos Ridd. och Adelen samt Borgare Ståndet yrckade publicitet af Riksgälds medlens förvaltning, det är aldeles ogrundadt. Svårligen lärer i den saken någon gnista ljus härefter mer än förr beviljas. Åtminstone tror man så i allmänhet. Vid Riksdagens slut får man väl se huru det går.

Nu utlyses i allmänna Dagbladen Riksgälds Contoirets 500,000 ℔ Caffé till Exportations försälgnings auction. Contoiret har betalt det med 20 $^1/_2$ sk. Hamb. Banco skålpundet, och det högsta som derföre vid auctionen kan erhållas blir 12 $^1/_2$ sk. i Riksgälds sedlar. Åtminstone har vid Confiscations auctionerne här i Stockholm för denna vara, då den blifvit såld till utskeppning, aldrig erhållits mer

än 12 sk. Järnet 70,000 Skeppund som Contoiret 1799 uphandlade och betalte, har nu stått öfver ett år dels på Järnvägen här i Stockholm dels ock på Järnvägarne i Götheborg och Gefle. Räntan på detta capital gör redan en betydlig förlust; men när det nu under hand skall säljas, lärer Contoiret näppel. kunna återfå dess egne utlaggde penningar. Det äro egentel. Engeström och Rosenblad som inledt Contoiret i dessa lucrativa speculationer, dem ock Konungen sedermera biföll.

Vid Upsala Academie äro tre märkvärdiga fiscaliska actioner anbefalte och verkel. begynte. Den första af dem hämtar sin anledning af den vid Panegyren öfver Kröningen upförde musique och en hop till orchestren hörande musique Älskares samt bland dem Magr Silfverstolpes gensträfvighet att dervid biträda, sedan Rector Profess. Tingstadius förbjudit att efter Direct. Leijels plan det förmodel. bekanta Musicaliska stycket Bataille de Fleury, sasom hvari en partiture utgöres af Marseiller hymnen, dervid ej finge upföras. — Den andra rörer en hop Magistrar och Studenter, som vid det Adjuncten Höijer med vederbörl. permission skulle anträda sin utrikes resa, gifvit honom en präcktig dejeuné och sedan frånspändt hästarne från hans Caleche och sjelfve dragit den till tullporten. — Den tredje åter är ställd likaledes emot Magistrar och Studenter af någon viss nation, som har Aurivillius till sin Inspector och velat upsäga honom inspectionen, för det han vid Landskaps mötet ej tillåtit att ventileras en thesis som innehållit den utslitna locus communis att en Monarchisk regering är mindre gynnsam för vetenskaperne än ett fritt regeringssätt. Tiden skall visa huru langt dessa actioner continueras och hvad slut på dem följer. Actor, en Juris Candidatus Ullberg, har i det förstnämnda målet påstått emot Silfverstolpe och några af de öfrige 28 dagars fängelse vid vatn och bröd, och att de matte förklaras all befordringrätt i Riket förlustige. Någon sade mig likväl i förrgår att actionernes fortgång vore inhiberad; men hvad grund det äger känner jag icke. Eljest är det onekligt att de Poikarnes kitslighet går öfver all höfva.

Här om dagen läste jag en beskrifning öfver en detta ar i Paris graverad Carricatur kallad le Pharaon politique. I en stor salon sitta de fleste Europeiska Potentater kring ett spelbord; Franska Directorium håller Banquen och taillerar, de öfrige äro puncteurer; hvar har sin glosa lämpad efter närvarande conjunctur. Det lustigaste jag tyckte mig deri finna var, att slutel. Konungen i Danmark, som i en half öpen Löndörr åhört de andres discourser, framstörtar med rasande atbörder och skriker Mes chers Confreres! Vous êtes plus foux que moi.

Hertig Friedrich Adolphs hälsa försämras dageligen. — General Amiralen Grefve Ehrensvärd skall i Örebro så svårligen insjuknat under sin resa, att han af alla Medici i orten gifvits förlorad. — Jag rustar mig till min flyttning. Tiden tillåter mig ej att skrifva mera. Hälsa alla vänner! Må väl!

CXCV.

Stockholm d. 31 Maji 1800.

S. T. Brors senaste bref af d. 19 fick jag riktigt d. 23 hujus. Under sin härvaro i förl. sommar lämnade Bror mig en Secret:n Alanus tillhörig praenumerations sedel a fjerde delen af Drangels Lagverk. Den är nu utkommen, och emot bilaggde praenumerations sedel å den följande femte delen, samt erlaggd betalning af Tva Rdr har jag uttagit den och afsänder den samma härjemte med Skepparen Ginman. Denna fjerde del kostar enligt hvad i Tidningarne utredes 2 Rdr 33 sk. I afräckning derå voro vid praenumerationen betalde 1 Rdr 22 sk. Resten af dess värde 1 Rdr 11 sk. har således jag utlagt tillika med 37 sk. förskott å femte delen såsom praenumerations sedeln utvisar, och desse tvenne sidstnämnde poster utgöra de af mig utlaggde *Två* Rdr, dem Bror täcktes af Alanus infordra och mig tillsända.

Af den hyra för två manader, som jag hos Bror har till godo, behagade Bror betala Trägardsmästaren; och om deraf sedan något öfverblifver, såsom jag skulle förmoda, torde Bror vara gunstig och det till mig öfverstyra. För Bror har jag ock nu mera utgifvit tredje praenumerationen å Ridderskapets och Adelens protocoller med 16 sk. och en lika afgift förestår mig i dessa dagar för de usla Riksdags Tidningarne, med hvilkas utgifvande det dessutom ganska langsamt tillgår. Sedan min sidsta remiss är endast n:o 29 af dem utkommen, men af R. och Adelens protocoller äro n:o 29—35 utgifne, och de affölja här innelyckt. Jag bilägger ock härvid Hemliga utskottets protocoll af d. 20 hujus, som utreder den tillämnade realisationens planen, såsom ock tvänne Konungens i anledning deraf d. 22 ditto afgifne yttranden, alla till sitt innehall märkvärdige. Sedan de äro genomläste, ville Bror vara god och tillställa dem Widenius, som får behålla dem. Jag supponerar att de framdeles både i Ståndens protocoller och i Riksdags Tidningen blifva intagne.

Alla fyra Standen hafva nu antagit den föreslagne planen i Hemliga utskottets plenum: endast i Svenne classen hos R. och A. har majoriteten protesterat deremot; i första classen hafva ock nagre, Gr. Schwerin, Hamilton och ett par till gjordt protest, den Konungen likväl ej tillåtit att i protocollet införas. Denne lyckl. succés har genom en Courier blifvit af K. M:t till Hertig Carl och till Gr. Ugglas i nåder inberättad. Till äfventyrs yppas i Ståndens plenis starcka debatter härom, äfven som om Bevillningen och tiden på hvilken den skall bestämmas. Imedlertid [äro] alla på den goda sidan kände och uteblifne Capita här från Stockholm och Landsorterne inkallade, på Kongl. M:ts kostnad, för att å Riddarhuset kunna vinna en önskad pluralitet. Det är dock tröstefullt att se, med hvad innerligt nit Konungen och de som närmast omgifva honom vaka för det Allmännas bästa.

General Amiralen Grefve Ehrensvärd är nu mera verkeligen afliden. — Det vill anses för säkert att Flodin, understödd af Dompr. Fant, skall vinna förslag till Westeras Stift. Men i den saken kan dock ingen ting sägas med visshet innan valen gått för sig.

När skall V. Presid:n Walléen anträda sin resa hit? Med Ginman afsänder jag ock nu till en början Fem Pack Lårar med Böcker. Om de ej till min ankomst qvarhallas i Packhuset, så torde han få låta föra dem up i gården, där de i något rum kunde sättas i förvar. De lårar som äro i Nedre Bibliotheks rumet, måge gjerna ligga där orörde till dess jag kommer.

Fru Armfelt har mig vitterl. icke klagat öfver Cancellerns henne emotgångne utslag. — Gröndahl har d. 7 Febr. sidstl. allaredan fått Kongl. M:ts öpna resol. att få utan alla specimina blifva promoverad i Åbo till Medicinae Doctor. Resolution är daterad ett par veckor efter det hans ansökning blifvit communicerad med Canceller och således under det ännu berodde af Hans och Consistorii utlatande. Starck i Heinola har ock sökt dispense från gradual Disputationens utgifvande, hvilket lärer bifallas.

Jag måste väl här afbida Hans M:ts hemkomst från Riksdagen, emedan det förmodel. kunde misstydas mig om jag dessförinnan skulle afresa, hälst jag ej är entledigad fran Skogs Committéen. D. 14 eller 15 Junii tros Konungen vara att hit vänta. — För den härvarande Garnisonen är September månad utsatt till campering å Ladugårdsgärdet. Hälsa alla vänner! Må väl!!

CXCVI.

Stockholm d. 12 Junii 1800.

S. T. De af mig förr detta öfverstyrde paquetter och papper torde väl kommit Bror rigtigt tillhanda, ehuru jag derom ej hunnit få någon underrättelse. Nu affölja härjemte Riksdags Tidn. n:o 31—32 och af Ridderskapets och Adelens protocoller n:o 39—44. Härefter hoppas jag de skola blifva interessantare än de härtils varit. Konungens Bref till Landtmarskalken af d. 5 Junii med dertill hörande protocoller af d. 29 och 30 Maji måtte väl Bror redan läsit. I närlaggde bref har jag af dem tillsändt Widenius ett Exemplar. Sic itur ad astra!

Nästa Söndag eller Måndag väntas Konungen hit tillbaka. Dock lärer han ej dröija här mer än några få dagar, ty straxt derpå skall Hans M:t resa till Campementet i Skåne. Ryktet som berättade att Generalen Baron Wrede skulle få Befälet i Finnland lärer varit ogrundadt. Åtminstone tros det nu att Grefve Klingsporr än vidare dervid förblifver.

Nu är Mag:r Silfverstolpe dömd af Consistorium i Upsala att mista sin Docentur och att relegeras från Academien in perpetuum. Han skall söka ändring deri uti Hofrätten, men hvad han derpå vinner lärer tiden visa. Somliga tro, att rätta orsaken till detta stränga förfarande med honom ligger deri, att han af nu varande Curator för Skyttianska Professionen Grefve Mörner fått en art survivance på berörde Profession efter Neikter; och till denna post, som har så mycken inflytelse på den unga Adelens upfostran och tänkesätt, vill man naturl. ej hafva någon så uppenbar Jacobin. Några andre, en Magister och ett par Studenter skola ock i anledning af sin musicaliska envishet förlorat sina stipendier och blifvit relegerade på ett å 3 år.

I de andra sakerne som jag förra gången omnämnde, torde någon action ej anställas. De äro på annat sätt bilaggde. Historien med Aurivillius skall rättel. varit sådan, att han till Westgöthar Nation förklarat, att om de ej ville utur sitt samfund utvotera Auctorn till den förgripliga thesen, Afzelius, skulle han afsäga sig

inspectionen öfver Landskapet. Men i stället att utvotera Afzelius, upsade Poikarne sin Inspector. De få nyheter jag skrifvit till Widenius hinner jag ej här uprepa. Hälsa alla vänner! Må väl!!

P. S. Nästan i åtta dagar hafva vi här haft en ganska kulen, rägnaktig och obehaglig väderlek. Gatorne äro orena som vid pass i October månad. Det skall dock likna sig till en härlig årsväxt, utom i Östergöthland där en långvarig torcka gjort mycken skada. Saltpriset, som redan föll till 8 Plåtar tunnan i partie, har af den starka efterfrågan åter stigit till 4 Rdr.

NAMN- OCH SAKLISTA.

Aachen, kurort med svafvelkällor i Rhenprovinsen. *Sid.* 184. 336. 348. 413. P.
Abyssinien, Abessinien, land i Afrika. *Sid.* 86. 98. 110. P.
Acacia, växt. *Sid.* 294. P.
Ackern, Karl Henrik von, f. 1749 † 1832. Häradshöfding i Upland. Ledamot i högsta domstolen 1793–96 $^{1}/_{11}$. Justitie borgmästare i Norrköping. *Sid.* 48. 88. 221.
Ackola, Porthans prebendehemman i Merimasku. *Sid.* 40. 45. 52. 66. P.
Ackord, se Tjenstekköp.
Acrel, Olof, f. 1717 † 1806. Generaldirektör. *Sid.* 14. 201. 280. P.
—— **Johan Gustaf,** f. 1741 † 1801. Föregåendes brorson. Medicine professor i Upsala. *Sid.* 86. P.
Acton, Josef, f. 1737 † 1808. General. Premierminister i Neapel. *Sid.* 77.
Adam Bremensis, † omkr. 1076. Hans för norden viktiga Historia ecclesiastica utgafs 1579 och sedan ofta. *Sid.* 174.
Adeln. *Sid.* 198. 206. 232. 438—440. 447. 448. P.
Adelcrantz, Karl Fredrik, f. 1716 † 1796, baron. Arkitekt. Öfverintendent. 1757–95. *Sid.* 88. 155. 156.
Adelheim, Anna Katarina, f. 1778 † 1814. Dotter af hofjunkaren Er. Ad. Adelheim († 1778), hvars enka 1781 omgift med landshöfd. Franc. Gift med baron *Karl Didrik Hamilton* 1796 $^{14}/_{8}$. *Sid.* 141.
Adelsvärd (ej **Adlersvärd**), **Erik Göran,** f. 1751 † 1810, friherre till Näs l. Adelsnäs fideikommiss i Östergötland. Öfverste afsked 1784. *Sid.* 141. 175. 362.
—— **Erik Reinhold,** f. 1778 † 1840, baron, grefve. Föregåendes son. Kavaljer hos hertiginnan af Södermanland 1795. Ryttmästare 1796. Slutl. statsråd och en af rikets herrar. Grefve 1823. *Sid.* 175. 357.
—— **Katarina Charlotta Ulrika,** f. 1780 † 1829. Föregåendes syster. Gift med baron *Fr. Hjerta* 1797 $^{13}/_{6}$. *Sid.* 141.
Adjunkturer vid Åbo akademie. *Sid.* 85. P.
Adlerbeth, Gudmund Göran, f. 1751 † 1818, baron. Riksantikvarie och konungens handsekreterare 1778. Sekreterare i v. h. a. akademin 1786 93. Ledamot af svenska akademin 1786. Kansliråd 1787. Statsråd o. friherre 1809. Egde Ramsjöholm i Småland. *Sid.* 37. 40. 42. 84. 89. 90. 93. 156. 159. 301. 359. 360. 363. 442. P.
Adlercreutz, Karl Henrik, f. 1772 † 1832 på Sjundby i Sjundeå. Extra notarie i Åbo hofrätt 1794. Häradshöfding i Raseborgs ö. domsaga 1795. Lagmans titel 1809. Afsked 1823. *Sid.* 108. 111. 118.
Adlersparre, Kristofer Kristofersen, f. 1718 † 1799 $^{7}/_{10}$. Adlad 1757. Öfverstelöjtnants afsked 1768. *Sid.* 416.
—— **Karl,** f. 1752 † 1825. Föregåendes son. Registrator i riksarkivet 1781. Sekreterare där, i survivans 1792, ordinarie 1795; afsked 1822. Kansliråd 1803. Utgaf Historiska samlingar, 3 delar 1793—1812. *Sid.* 10. 15. 21. 86. 94. 98. 105. 114. 118. 175. 232. 272. 367. 414. P.
—— **Georg,** f. 1760 † 1835, baron, grefve. Föregåendes bror. Ryttmästare; fången i finska kriget 1788–90. Afsked 1794. Ledamot i vetenskapsakademin 1802. Åter i tjenst 1808. Major, öfverstelöjtnant, brigadchef. Verksam vid stats-

hvälfningen 1809. Statsråd, öfverste, generaladjutant och friherre 1809. Landshöfding öfver Skaraborgs län 1810—24. Grefve 1816. En af rikets herrar 1817. Af hans skrifter märkas: Lefvernesbeskrifningar öfver statsmän, 3 delar, 1793, 95; Krigssamlingar, 4 delar, 1794 - 98; Läsning för landtmän (se Tidskrifter); Läsning i blandade ämnen (se Tidskr.); Samtal i de dödas rike 1796 (= Silverstolpes artikel i Läsn. i bl. ä.?); m. fl. *Sid.* 45. 174. 175. 256. 265. 268. 277. 289. 297. 301. 324. 360. 361. 366. 367. 368. 378. 383. 385. 388. 397. 414. 436. 438. 440. P.

Adlersparre, Axel, f. 1763 † 1838. Föregåendes bror. Ryttmästare 1792. Afsked 1796. Afsade sig på ständermötet i Norrköping 1800 riksdagsmannarätt. T. f. landshöfding. *Sid.* 175.

Adolf Fredrik, Sveriges konung 1751—1771. *Sid.* 398. 403. 404. 405. P.

Adolf Fredriks församling i Stockholm. *Sid.* 217. 428.

Adolf Fredriks torg i Stockholm. *Sid.* 324.

Adresser, (gratulationer, deputationer). *Sid.* 17. 33. 34. 42. 51. 52. 75. 79. 85. 87. 89. 127. 128. 138. 223. 242. 285. 313. 357. P.

Aeimelaeus, Johan, f. 1718 † 1805. Kyrkoherde i Storkyro. *Sid.* 397.

—— **Nils,** f. 1753 † 1817. Föregåendes son. Rektor i Vasa skola 1781. Substitut för sin blinda far 1799, hans efterträdare 1806. *Sid.* 213. 222. 226. 239. 241. 242. 397. 409. 410. P.

—— **Josef,** f. 1746 † 1805. Hofrättsadvokat. Gift 1779 med *Kristina Eleonora Philp* (f. 1758 † 1832), från hvilken skild 1792, hvarefter hon gifte sig med student Enberg. *Sid.* 288. P.

Afzelius, Anders Erik, f. 1779 † 1850. Student i Upsala 1793, i Åbo 1795—98. Föreslagen till docens i Upsala 1799, men utnämnd först 1802. Juris professor i Åbo 1818—21. Politiskt misstänkt o. förvist. *Sid.* 448. 449. P.

Agander, Gustaf Johan, f. 1771 † 1795. Student 1785. Kandidat. *Sid.* 117. 437. P.

Agio, se Penningeverket.

Agner, Erik. Skref Geodesia suecana, eller Örtuga delobok, Sth. 1730. *Sid.* 105. P.

Agrell, Olof, f. 1755 † 1832. Svensk konsulatssekreterare i Marokko 1789. Vicekonsul i Algier 1799. Skref bl. a. Bref om Maroco, Sth. 1796. *Sid.* 157. 166. 249. P.

Ahlcqvist (ej **Ahlqvist**), **Henrik,** f. 1721 † 1798. Häradshöfding i Piikis o. Halikko domsaga. Afsked 1795. *Sid.* 84. P.

Ahlman, Per Zakarias, f. i Halland 1734 † 1802. Underståthållare i Stockholm 1790. Vicepresident i Vasa hofrätt 1792. *Sid.* 32. 245. 254. 266. 435. P.

—— **N. N.,** föregåendes son. Extra i poliskammaren i Stockholm. Notarie i bondeståndet vid riksdagen i Norrköping 1800. *Sid.* 435.

—— **Gabriel,** f. i Bjerno 1737 † 1799 på Hatanpää. Student i Åbo 1753. Kronofogde. Assessors tit. Donator till finska hushållningssällskapet. *Sid.* 425. P.

Ahlqvist, vaktkarl vid Åbo akad. *Sid.* 382—389. P.

Ahrenberg, Henrik Jakob, f. 1769 † 1819. Tullfiskal 1792. Assessors tit. 1812. *Sid.* 268. P.

Akademin i Åbo, se Universitetet.

Alanus, Henrik, f. 1743 † 1810. Akademiesekreterare i Åbo 1779. Förestod Calonii professur 1793—1800. *Sid.* 55. 56. 85. 115. 119. 133. 238. 246. 353. 378. 391. 400. 411. 446. P.

Alcides inträde i verlden, af Edelerantz. Opera uppförd på konungens födelsedag 1793 $^{1}/_{11}$. *Sid.* 2.

Alexander Paulovitsch, f. 1777 † 1825. Kejsar Pauls äldste son. Kejsare 1801. Förmäld 1793 med prinsessan Elisabet Alexievna af Baden, förut Lovisa Maria. *Sid.* 210. 300. P.

Alexandra Paulovna, f. 1783 † 1801. Föregåendes syster. Tillärnad gemål åt Gustaf IV Adolf. Förmäld 1799 med erkehertig Josef, f. 1776, vicekonung i Ungern. *Sid.* 186. 196. 203. 207—210. 217. 218. 219. 221. 224. 254. 263. 293. P.

Alfving, Per, f. 1739 † 1810. Öfverdirektör vid landtmäteriet i Finland 1782. *Sid.* 50. 138. P.

Allaniba's, läs **Arianibaeus**. *Sid.* 72.

Allén, Erik Johan, f. 1740 † 1794 $^{24}/_{9}$. Postinspektor i Åbo. *Sid.* 13. 42. P.

—— **Gustaf**, f. 1732 † 1796. Handlande i Åbo. Gift med *Anna Maria Forsman*, f. 1755 † 1836, omgift 1801 med kyrkoherden N. M. Tolpo. *Sid.* 387. P (bref 1799 $^{11}/_{2}$.)

Allmänheten (opinioner, rykten). *Sid.* 2. 3. 7. 8. 17. 32. 35. 41. 42. 44. 49. 51. 56. 58. 63. 64. 67. 71. 75. 88. 95. 96. 97. 99. 102. 108. 120. 123. 125. 136. 141. 145. 150. 153. 162. 164. 165. 169. 173. 189. 206. 208. 209. 211. 215. 252. 257. 281. 298. 320. 327. 343. 357. 387. 393. 398. 405. 406. 413. 417. 422. 441. P.

Almanakor, se Kalendrar.

Almfelt, Lorens Peter, f. 1739 † 1807. Öfverste 1785. *Sid.* 381.

Almqvist, Erik Jonas, dogmatices professor i Upsala 1790. *Sid.* 242. Orätt upptagen i registret till Porthans bref, i st. f. följande:

—— **Erik Abraham**, f. 1767 † 1830. Föregåendes son. Teol. docens o. notarie i Upsala domkapitel 1795. Notarie i teol. fakulteten 1796. E. o. teol. professor 1800. Biskop i Hernösand 1812. *Sid.* 158. P.

Alopaeus, Magnus Jakob, f. 1743 † 1818. Domprost i Borgå 1794 $^{9}/_{8}$. Bankrevisor i Stockholm s. å. på hösten. Biskop i Borgå 1809. Skref därv. gymnasie historia, 4 häften 1804—16, hvartill hans son Magnus 1817 fogade ett 5:te. *Sid.* 5. 33. 42. 65. 73. 81. 110. 413. 425. 426. 427. P.

—— **Peter Johan**, f. 1773 † 1814. Föregåendes son. Docens i litteraturhistorien 1794. Gymnasie adjunkt i Borgå 1795 $^{6}/_{11}$. Historielektor där 1798 $^{15}/_{6}$. Domprost där 1811. *Sid.* 82. 89. 117. 132. P.

—— **Magnus**, f. 1775 † 1843. Föregåendes bror. Utgaf 2 delar af en disputation Historia Borgoae 1794 $^{13}/_{11}$ o. 1795 $^{16}/_{5}$ under Porthan. Magister 1795 $^{21}/_{6}$. Docens i matematiken 1797 $^{16}/_{9}$. Gymnasieadjunkt i Borgå 1802. Lektor i matematiken 1804 och slutl. domprost där 1814. *Sid.* 87. 303. P.

—— **Magnus** (**Maxim** l. **Maximilian**), f. 1748 † 1821. Son af domprosten i Viborg Magnus Alopaeus († 1790). Student i Åbo 1764 $^{13}/_{3}$. Tjenade i Petersburg vid utrikes ministerium under Panin och Osterman. Adlad och inskrifven på riddarhuset i Mitau 1784, då han upptog den beslägtade ätten Nordensvans vapen. Ryskt sändebud i Berlin 1791. Verkl. geheimeråd. *Sid.* 27. P.

Altén, Mårten, f. 1764 † 1830. »Sekreterare.» Skriftställare, i sht öfversättare, för teatern. Bland hans originalpjeser Den förföljda oskulden, Sth. 1798, m. fl. *Sid.* 375. 376.

Alton, Edvard, grefve, f. 1737 † 1793. General i österrikisk tjenst. K. Josefs bref till v. Alton, öfvers., Sth. 1795. *Sid.* 174. P.

America illuminata, Skarae 1732. Af Jesper Svedberg. *Sid.* 69.

Aminoff, Fredrik, f. 1727 † 1797 på Rahi i Töfsala. Ryttmästare. *Sid.* 37. P.

—— **Johan Fredrik**, f. 1756 † 1842 på Rilax, baron, grefve. Föregåendes son. Öfverste 1790. Dömd i Armfeltska högmålet till fästning 1794 (Calonii votum, se hans Op. III, 397 f.), frigifven 1796. Chef för Björneborgs regem. 1798. Generalmajor 1799. Friherre 1808. Ledamot i kommittén för finska ärendena i Petersburg 1811—14. Geheimeråd 1811. Grefve 1819. V. kansler för Åbo akademi 1821—27. — Gift 1:o) 1778 med *Johanna Barbara Hisinger*, från hvilken skild; 2:o) 1791 med friherrinnan *Fredrika Ruuth*, från hvilken skild; 3:o) 1801 med *Eva Matilda Bruncrona*, f. 1781 † 1821. *Sid.* 20. 22. 31.

32. 37. 54. 59. 60. 101. 105. 122. 178. 186. 231. 238. 241. 250. 256. 346. 350. 390. P.

Amiralitets kollegium (och Storamirals ämbetet). *Sid.* 76. 129. 137 f. 141. 145. 225. 251. 258. 259. P.

Amiralitets hofrätten. *Sid.* 76.

Anacharsis, arbete af J. J. Barthélemy (T. I - VII, Paris 1790). *Sid.* 181. 188. 200. 203. 204. 214. 226. 232. 272. P.

Anacreontis Opera, Parmae 1785, 4:o. (Jfr Porthans Hist. Biblioth. Aboensis Appendix, p. 300.) *Sid.* 53.

Ancher, se **Kofod.**

Anckarcrona, Johan Vilhelm, f. 1764 † 1811. Korporal vid lifdrabantkåren 1792, ännu 1797. Major. *Sid.* 258.

—— **Gustaf**, f. 1766 † 1809. Föregåendes broder. Lifdrabant. *Sid.* 258.

Anckarheim (Grise), Hans Henrik, f. 1743 † 1814. Adlad 1772. Öfverste 1794. Kommendant på S:t Barthélemy 1800. *Sid.* 168. 251. 381. P.

Anckarström, konungamördaren. Gift med *Gustaviana Elisab. Löwen*, som enka 1797 omgift Runberg. *Sid.* 64. 267.

Anckarsvärd, Mikael, f. 1742 † 1838, baron, grefve. Varfsmajor. Adlad 1772. Öfverste för finska eskadern 1784. Landshöfding i Kalmar och Öland 1790. Friherre 1805. Landtmarskalk vid riksdagen 1809. Generallöjtnant och grefve 1810. Afsked s. å. *Sid.* 318. 373. 394.

—— **Magnus**, f. 1745 † 1812. Föregåendes bror. Kapten mekanikus 1780. Adlad 1787. Öfverdirektör vid dockbyggnaden i Karlskrona s. å. *Sid.* 151.

Anclam, kretsstad i Stettinska distriktet. *Sid.* 302. 305. 311.

Anderssor, Anders Per, kanslist och (sedan 1796) notarie i statskontoret. *Sid.* 380.

Andreas Sunonis (Anders Suneson), † 1228. Ärkebiskop i Lund. Öfversatte Skånelagen på latin. *Sid.* 72.

Angelo, S:t, kastell i Rom. *Sid.* 195. 209. 215.

Anglosachsiska lagar. *Sid.* 180. P.

Anjaliter. *Sid.* 33. 38.

Annexpastorat. *Sid.* 1. 20. 21. 26. 33. 35. 39. 42. 47. 83. 93. 154. 155. 157. 367. P.

Anonymus (förf. i finansfrågor). *Sid.* 25. 188.

Antiqvitets akademin, se V. h. a. akademin.

Antiqvitets arkivum. Förenades 1786 med v. h. a. akad. *Sid.* 17. 77.

Apelroth, Otto Magnus, f. 1764 † 1828. Skolkollega i Helsingfors. Konrektor i Lovisa skola 1795 $^{10}/_{8}$; rektor 1805. Kyrkoherde i Lampis. *Sid.* 175 f.

Aplarie, Hans Reinhold, † 1798. Grosshandlare i Stockholm. Direktör i borgerskapets änkehus. Egde (jämte sin bror Karl Gustaf, kommerseråd 1799) den stora klädesfabriken å Barnängen vid Stockholm. *Sid.* 391. 397.

Apocalypsis Johannis. *Sid.* 365.

Apollo, staty, tafla. *Sid.* 86. 106.

Apoteken i Finland. *Sid.* 54. 234. P.

Appelqvist (Apelqvist), Karl, f. 1748 † 1824. Kaptenmekanikus. Öfverstelöjtnant. Hade verkstad på Kungsholmen. *Sid.* 125.

Araber, Arabiska. *Sid.* 244. 336. 408. 409.

Arameer. *Sid.* 244.

Arbetshus. *Sid.* 275. 330. P.

Arboga, stad i Vesterås län. *Sid.* 347. 362.

Archenholtz (ej **Arckenholtz**), **Joh. Vilh. von**, f. 1745 † 1812, baron. Historisk skriftställare: Gesch. des siebenjährigen krieges 1793, m. m. Grundlade den bekanta tyska politiska tidskriften Minerva 1792 (ej att förväxla med Rahbeks danska månadsskrift Minerva, 1789—1809. *Sid.* 72. 167. P.

Arenander, Isak, f. 1747 † 1821. Kyrkoherde i Masku 1794, i Hvittis 1807. *Sid.* 42. 45. P.

Argillander, Henrik, f. 1758 † 1818. Student i Åbo 1776. Sekreterare i krigshofrätten 1793. K. sekreterare. Notarie i bondeståndet vid riksdagen i Norrköping 1800. Hofrättsråd i Svea hofrätt. *Sid.* 50. 54. 258. 435.

Aristokraternes katekes af Malte Bruun (se d.). *Sid.* 194. 202.

Arkitekturen. *Sid.* 83.

Arianibaeus, Phil. pseudonym = **Abelin, Joh. Philip,** † 1634. Från Strassburg. Grundläggaren af Theatrum Europaeum. Skref ock Hoplophorus sveco regius l. Descriptio belli Gustavi Adolphi contra Ferdinand II, Francof. 1631. 4:o; ny upplaga 1633, samt på tyska 1632. *Sid.* 72.

Armén, se Militären.

Armfelt, Magnus Vilhelm, f. 1725 † 1795, baron. Landshöfding i Åbo län 1781. Generalmajor. *Sid.* 256. P.

—— **Gustaf Mauritz,** f. 1757 † 1814, baron, grefve. Föregåendes son. Generalmajor 1790. Kansler för Åbo akademi 1791–92 och åter 1812. Öfverståthållare i Stockholm 1792. Minister i Italien s. å. Dömd, frånvarande, i högmål samt förklarad fågelfri 1794 (Calonii votum, se hans Op. III, 376 ff.). Rehabiliterad 1799. Afsked ur svensk tjenst 1810. Ordförande i kommittén för finska ärendena i Petersburg. Grefve 1812. Gift 1785 med grefvinnan *Hedvig Ulrika De la Gardie,* f. 1761 † 1832. *Sid.* 9. 12. 22. 31. 32. 35. 36. 38. 39. 42. 43. 45. 47. 51. 59. 60. 61. 62. 63. 78. 95. 100. 101. 105. 106. 108. 153. 178. 180. 186. 251. 256. 280. 303. 349. 375. 377. 382. 388. 409. 421. 447. P.

—— **Erik Ludvig,** f. 1740 † 1814 i Karlskrona. Son af kapten Kristofer A. till Koskis († 1773) och Elisab. Werdenhoff († 1792). Kapten i fransk tjenst. Deltog i finska kriget 1788–90. Öfverste; afsked 1803. (Calonii votum i hans process, Op. III, 407.) *Sid.* 81. 94. P.

Arnaeanum jus eccles. novum constitutum 1275 ed. Thorkelin, Hafn. 1777. *Sid.* 185.

Arnell, Beata Maria, f. 1782 † 1868 i Åbo. Dotter af major Lars Arnell († 1790) och friherrinnan Sofia Elisab. v. Rosen († 1829). Gift 1800 $^{18}/_{3}$ i Åbo med medic. prof. *Jos. Pipping,* adlad Pippingsköld. *Sid.* 432. P.

Arnion, skrift (1798) af E. U. Nordforss. *Sid.* 396. 401.

Aron Isak, Jude. *Sid.* 5. 50.

Arppe, Erik Johan, f. 1756 † 1822 $^{13}/_{10}$ i Åbo. Student i Åbo 1772. Kanslist i justitie revisionsexpeditionen i Stockholm 1778. Häradshöfding i karelska domsagan 1785; afsked på begäran 1793 $^{15}/_{2}$, hvarefter öfverflyttade till Sverige. Åter vände till Finland omkr. 1816. Gift med *Anna Catalina Segercrona. Sid.* 67. 103. 109. 155. 157. P.

Arfvidsson (ock **Arvidsson**), **Kristian.** Grosshandlare. Kommerseråd. *Sid.* 162. 283. 369. 376.

Aschkoff = **d'Aschkoff,** se **Vorontzev.**

Asien. *Sid.* 37.

Askersund, stad i Örebro län. *Sid.* 362.

Asp, Per Olof von, f. 1745 † 1808. Svensk minister i Konstantinopel. *Sid.* 311. 312.

Asplund, Arnold, f. 1736 † 1814. Kyrkoherde vid S:t Klara i Stockholm 1789. Teol. doktor. Ledamot i ecklesiastik kommitén. *Sid.* 210. 214. 217. 321. 406. P.

—— **Daniel.** Grosshandlare. Kommerseråd. Riksdagsman 1800. *Sid.* 196. 369. 432.

Asproth, kammarråd. *Sid.* 3.

Augustin, Matias. Far († 1793) och son († 1808), handlande i Åbo. (Calonii votum i deras tvist med postverket, Op. III, 219 ff. 317 ff.). Äfven dottren kommersade. *Sid.* 18. 68. 187. 203. 228. 240. 282. P.

Aurivillius, Per Fabian, f. 1756 † 1829. Professor och bibliotekarie i Upsala. *Sid.* 33. 34. 243. 445. 448 f. P.

Aurora, en segeljakt. *Sid.* 43. 76. 132. 136. 313. 444. P.

Avellan, Gabriel, f. 1738 † 1803. Magister 1772. Kollega i Åbo skola 1791. *Sid.* 419. P.

—— **Nils,** f. 1769 † 1800. Medic. adjunkt och prosektor i Åbo 1795. *Sid.* 156. P.

Aventinus, Joh., † 1534. Hans berömda Annales Bojorum utgåfvos först 1554 i kastrerad upplaga, men 1580 och sedan ofta fullständigt. *Sid.* 408.

Awerhoff, Joh. P. Svensk agent i Hamburg, sedan i nedersachsiska kretsen. Kommendör af Vasa orden 1795 $^{28}/_{4}$. Kansliråd. *Sid.* 363.

Axelson, Axel von, f. 1729 † 1790, baron. Auditör. Adlad 1760. Underståthållare i Stockholm 1762. Friherre 1772. T. f. landshöfding. Hans dotter *Anna Elisabet,* f. 1765 † 1830, gift med baron *P. A. Rudbeck* 1786. *Sid.* 243.

—— **Karl,** f. 1742 † 1795. Föregåendes bror. Löjtnant. Adlad 1772. Major 1779. Öfverste 1790. Generalmajors afsked 1793. Hans(?) dotter, fröken *A. U. von Axelson* gift 1798 med utn. kyrkoherden i Sund på Åland *Ge. Jak. Öhman* i dennes andra äktenskap. *Sid.* 388.

Bachius, J. A., † 1758. Af honom Historia jurisprudentiae Romanae, Lips. 1754. (Förväxlad i regist. till Porthans bref.) *Sid.* 304. 306. 340. P.

Backman, Daniel, f. 1769 † 1834. Magister 1792. Regementspastor. Kyrkoherde. *Sid.* 409. P.

Baden, storhertigdöme. *Sid.* 293. 300. 302. 311. 331. 418.

Baelter, Sven, † 1760. Domprost i Vexiö 1740. Produktiv teol. författare. *Sid.* 314.

Bailly, Jean Sylvain, f. 1736 † 1793 under guillotinen. Skref bl. a. Histoire de l'astronomie, 5 voll. 1775–87. *Sid.* 120. 121. P.

Baluze, Etienne, f. 1630 † 1718. Hans Capitularia regum Francorum, Paris 1677. Voll. 2. Fol. *Sid.* 47. 53.

Banér, Johan, † 1641. Trettioåriga krigets hjälte. Begrafven i Riddarholms kyrka i Stockholm. *Sid.* 231.

—— **Axel,** († 1642) m. fl. af ätten begrafne i Upsala domkyrka. *Sid.* 86.

Banken i Stockholm. *Sid.* 18. 36. 41. 81. 188. 380. P.

Banks, Josef, f. 1743 † 1820. Engelsk naturforskare, deltog i Cooks första resa 1768–71. Hans(?) System of universal geography, 2 voll. fol. är ett sammelsurium. *Sid.* 34. 204. 211. 213. 226. P.

Bariatinski, Ivan Sergejevitsch, rysk furste, minister. *Sid.* 241. 291. P.

Barbaresk staterna. *Sid.* 259.

Barchaeus, Anders, f. 1742 † 1794 $^{8}/_{2}$ på Fagersta i Vestmanland. Brukspatron. Gift med Hedv. Katarina Wittfoth († 1791), dotter af brukspatron Gust. W. och äldre syster till Karolina W. g. m. baron, grefve Sam. af Ugglas. *Sid.* 287.

Barck, Nils Anton Augustin, f. 1760 † 1822, grefve. Statssekreterare 1793. President o. guvernör i Wismar 1799. *Sid.* 89. 112. 230. 255. 288. 419.

Barckman, Karl Gustaf, f. 1725 † 1799 $^{6}/_{9}$. Teol. lektor och 1798 domprost i Strengnäs. Ledamot af nordstj. orden redan 1789 $^{28}/_{4}$. *Sid.* 331. 395.

Barma, äfv. Burma l. Birma, rike i bakre Indien. *Sid.* 244.

Barnhus i Stockholm. *Sid.* 122. 163. 402. 410.

Barnängen, egendom o. fabriksort vid Stockholm. *Sid.* 391. 397.

Barthélemy, S:t, en af de små Antillerna i Vestindien. Svensk koloni sedan 1784. *Sid.* 147. 149. 231. 352. P.

Basevitz, F. B. von, grefve. Mecklenburgsk minister. Kommendör af svenska nordstjerneorden 1795 $^{5}/_{11}$. *Sid.* 128.

Battram, Herman, f. 1764 † 1823, baron. Auditör vid lifregem. 1787. Hertig Karls handsekreterare. Statssekreterare titel 1815. Adlad 1809. Friherre 1818. *Sid.* 395.

Bause, J. Fr., f. 1738 † 1814. Berömd kopparstickare i Leipzig. *Sid.* 181. 364. 365. P.

Beck, Jak. Siegm., f. 1761 † 1842. Slutl. professor i Rostock. Lärjunge af Kant, men sjelfständig kritiker af hans filosofi. *Sid.* 401. P.

Beckaskog, kungsgård i Skåne, boställe för öfversten vid skånska kavalleriet, mycket förskönadt af Toll (1797—1817). *Sid.* 318.

Beckfriis, Joakim, f. 1722 † 1797 $^{3}/_{8}$, baron, grefve. Riksråd 1769. Friherre 1770; grefve 1791. *Sid.* 297.

—— **Corfitz Ludvig**, f. 1724 † 1798 $^{13}/_{5}$, baron. Föregåendes bror. Generalmajor 1776. Afsked 1790. *Sid.* 297.

—— **Johan**, f. 1729 † 1796 $^{22}/_{11}$, baron. Föregåendes bror. Öfverste. Landshöfding i Göteborgs o. Bohus län 1790. Afsked 1796. *Sid.* 198. 297.

(**Beckmarck, N. P.**, f. 1753 † 1815.) Lärare i matem. och pastor på Karlberg. Kyrkoherde i Bromma, Upsala stift 1794 $^{6}/_{2}$. *Sid.* 21.

Bedoire, Jean Fredrik. Brukspatron. Hans dotter *Henrika*, gift 1795 $^{24}/_{5}$ på Vestanfors bruk i Vestmanland med exped. sekret. J. E. Edman. *Sid.* 100. 102. 390. P.

Befordringar, se Tjenster.

Belgrad, hufvudstad i Serbien. *Sid.* 166.

Bellman, Karl Mikael, f. 1740 † 1795 $^{13}/_{2}$. Skalden. Gift 1777 med *Lovisa Fredrika Grönlund* († 1847). *Sid.* 157 f.

Belsham, W., Memoirs of Great Britain (under Georg I & II), Lond. 1794, samt Mem. of the reign of George III, Lond. 1795. *Sid.* 167.

Bennet, Vilhelm, f. 1757 † 1824, baron. Kapten 1786. Med i finska kriget 1788—90. Major 1792. Generaladjutant samt öfverstelöjtnant o. sekundchef för lifgardet till fot 1796. Generalmajors afsked 1810. President i kammarrätten 1819. *Sid.* 155. 171. 210. 212. 241. 265. 272.

Bentley, Richard, † 1742. Engelsk filolog. Hans kritiska upplaga af Horatius 1711. *Sid.* 317.

Benzelius, Jakob, f. 1683 † 1747. Biskop i Göteborg 1731. Ärkebiskop 1744. Hans bekanta Repetitio theologica, Sth. 1737. *Sid.* 293.

Benzelstjerna, Lars, f. 1719 † 1800 $^{15}/_{2}$. Biskop i Vesterås 1759. *Sid.* 87. 434.

Berch, Anders, f. 1711 † 1774. Professor och sedan räntmästare i Upsala. Hans Inledning till allmänna hushållningen, Sth. 1747. *Sid.* 72.

Beredningen, allmänna och ecklesiastika. *Sid.* 37. 38. 44. 151. 166. 172. 175. 193. 223. 226. 232. 277. 285. 290. 302. 315. 331. 385. 397. 428. P.

Berg, Jöran, skeppare (rådman Trapps i Åbo). *Sid.* 1. 45. 48. 52. 58. 66. 67. 68. 70. 120. 121. 124. 140. 172. 174. 177. 196. 199. 200. 201. 203. 204. 236. 238. 243. 269. 271. 297. P.

Berg, rättel. **Bergs, Johan Reinhold.** Grosshandlare och kommerseråd i Stockholm. Riddare af Vasa orden 1794 $^{24}/_{11}$. Lemnat i patriot. sällsk. *Sid.* 143. 176. 234. 369.

Bergencreutz (Rogberg), Johan von, f. 1747 † 1829. Son af domprosten i Vexiö Joh. Rogberg († 1785). Häradshöfding. Lagmans tit. Adlad 1788. Utgaf en ytterst skarp kritik mot vissa bisk. Wallqvists yttranden (i Eckles. samlingar) om hans faders ämbetsåtgärder. *Sid.* 331. 336. 342. P.

Bergenstråle, Johan, f. 1756 † 1840 i Stockholm. Öfverstelöjtnant vid Nylands infanteri 1788. Öfverste 1794. Afsked 1813 som generalmajor. *Sid.* 215. 223.

Berger, Lorens Vilhelm, krydelkrämare i Stockholm, en af borgerskapets äldsta. *Sid.* 369.

Bergman, Johan Gabriel, f. 1732 † 1793 $^{4}/_{11}$. Provinsial o. lasarettsläkare i Åbo 1767. Assessor. *Sid.* 3. P.

Bergskollegium. *Sid.* 9. 71. 98. 329. P.

Bergslagen, Fahlu etc. *Sid.* 54. 149. P.

Bergstedt, Erik, f. 1760 † 1829. Legationssekreterare i Petersburg 1786, i Berlin 1787, i Paris 1790. Närvar vid fredsslutet i Värälä 1790. Chargé d'affaires i Paris 1791, i London 1793. Reste i M. Asien o. Egypten 1794–97. Kanslirad 1799. Utgaf Chevaliers resa i svensk öfvers. med tillägg, 3 delar 1802–05. Adlad 1809. Statssekreterare 1812. *Sid.* 290. 293. 301. 327. 405. P (delvis med förväxl. i registret).

Bergsten, Erik, f. 1747 † 1809. Hofpredikant och slutl. (1807) öfverhofpredikant. Kyrkoherde i Katarina församl. i Stockholm 1794 (ej transport till Strengnäs stift!). Teol. doktor och riksdagsman i Norrköping 1800. *Sid.* 329. 429. 432.

—— **Nils,** matem. o. logiklektor i Gefle. *Sid.* 342.

Bergström, Karl, akademie sekreterare i Upsala. *Sid.* 111.

—— **Per,** f. 1740 † 1824. Advokatfiskal i general tulldirektionen. *Sid.* 247. 390. 401. P.

—— Kusk, mördad. *Sid.* 333.

Bergwaldt, postiljon. *Sid.* 289.

Berlin, hufvudstad i Preussen. *Sid.* 27. 128. 271. 328. 360. 379. 409. 432.

Bernstorff, Andreas, Peter, f. 1735 † 1797, grefve. Dansk minister. *Sid.* 73. 271. 272. 281. P.

Besborodko, Alexander Andrejevitsch, f. 1742 † 1799. Statssekreterare. Rikskansler hos kejsar Paul. *Sid.* 239. 241. 398. 400.

Bestuchef-Rjumin, Alexei, f. 1693 † 1766, grefve. Rysk rikskansler hos kejsarinnan Elisabet. *Sid.* 291.

Bexell, Gustaf Kristian, f. 1757 † 1805. Student i Lund och i Åbo. Medic. licentiat. *Sid.* 393. P.

Biblia polyglotta Antwerpiensia. *Sid.* 315. 316. 319. 321.

Bibliotek, det kungliga i Stockholm. *Sid.* 17. 18. 74. 77. 114. 174. 188. 207. P.

—— Akademins i Åbo. *Sid.* 1. 5. 19. 25. 27. 33. 34. 47. 53. 58. 69. 70. 72. 74. 82. 83. 85. 91. 93. 104. 105. 108. 110. 112. 115. 120. 146. 147. 167. 172. 174. 177. 181. 191. 192. 195. 199. 200. 204. 210. 213. 226. 273. 279. 305. 313. 319. 321. 322. 330. 331. 336. 341. 349. 351. 381. 400. 408. 447. P.

Bjelke, Nils Adam, f. 1724 † 1792, grefve, Riksråd m. m. Skref om näringarna och landthushållning. *Sid.* 376.

Bjerkén, (Bjerchenius), Per af, f. 1731 † 1774. Assessor i kollegium medikum 1771. Adlad 1773. *Sid.* 173.

—— **Per d. y.,** f. 1765 † 1818. Föregåendes son. Berömd kirurg. *Sid.* 173. P.

Bjersgård, säteri i Skåne, fideikommiss i slägten Gyllenstjerna. *Sid.* 230. 238.

Bildt, Knut, f. 1753 † efter 1814. Envoyé i Regensburg 1795. Riddare af nordstjerneorden 1799, kommendör 1814. *Sid.* 423.

Bilmark, Johan, f. 1728 † 1801. Historie professor i Åbo 1763. *Sid.* 4. 5. 187. 188. 192. 200. 208. 354. P.

Bingham, Jos., † 1723. Engelsk teolog. Hans Origines eccles., Lat. per Grischov, voll. X, Halae 1724–29; ed. nova Viennae 1786. *Sid.* 188.

Bisaccioni, Majolinus, † efter 1660, grefve. Af honom Comment. delle guerre in Allemagna di rè G. Adolfo, P. 1—4 (Venet. 1634—37) och Memoire istoriche della mossa d'armi di G. Adolfo in Germania 1630 (Venet. 1642). *Sid.* 69. 70. 114. P.

Bjudningar, kalas, (se ock fester, nöjen). *Sid.* 1. 2. 9. 16, 20. 23. 62. 81. 87. 89. 96. 104. 108. 157. 200. 206. 211. 214. 231. 236. 241. 268. 287. 353.

Bitz, Konrad, † 1489. Biskop i Åbo 1460. *Sid.* 5. P.

Bizarus, Petrus, Persicarum rerum historia, Antverp. 1583. *Sid.* 408. 416.

Björck, Gustaf. Hofnotarie. Hans farmor och Sernskölds mor voro systrar (Sara o. Klara Elvius.) *Sid.* 274. 279. 314. P.

Björck, Johan. Öfverinspektor vid lotsverket i Stockholm 1796. *Sid.* 82. 144.

Björ(c)kbom, Algot, f. 1748 † 1815. Student i Åbo 1767. Krigskommissarie. Assessors tit. *Sid.* 196. 199. 282. 288. 289. P.

Björckegren, Jakob, f. 1752 † 1825. Amanuens, slutl. bibliotekarie vid k. biblioteket i Stockholm. Utgaf en ny upplaga (1793 f.) af Tunelds geografi, hvartill Porthan för Finlands vidkommande lemnade materialet. *Sid.* 16. 17. 18. P.

Björklund, And., Beskrifning öfver k. lustslotten Drottningholm och China, Sth. 1796. *Sid.* 272.

Björ(c)xman, Bengt Magnus, f. 1745 † 1824. Grosshandlare i Stockholm. Bruksegare i Finland (Kimo, Orisberg o. Oravais samt Fiskars i Pojo). Calonii votum i hans process, Op. IV, 211 f. *Sid.* 74. 138 f. 148. 324. 382. P.

—— **(Björkenstam), Sven,** f. 1763 † 1851. Protokollssekreterare 1793. Revisionssekreterare 1794. Häradshöfding i Vestmanland s. å. Lagman 1800. Adlad 1818. Gift 1:o 1794 $^{26}/_{8}$ med *Susanna Marg. Ullner*; 2:o) 1800. *Sid.* 12. 34.

Björkö sund, ledande till Viborgska viken. Om striden 1790 $^{3}/_{7}$ och Tchitchagovs deltagande däri se Katarina II:s bref till Grimm (ed. Grot p. 486, 491). *Sid.* 259.

Björn, Didrik Gabriel, f. 1757 † 1810. Student i Upsala 1777. Aktör, teaterförfattare. Boktryckare i Linköping 1794. Flyttade till Nyköping 1803. *Sid.* 193. P.

Björnberg, handlande o. bränneriarrendator i Göteborg. *Sid.* 423. 424. 430.

Björneborg stad. *Sid.* 20. 300. 346.

Björnlund, Bengt, f. 1732 † 1815. Provinsialläkare i Björneborg 1762—1812. Assessors tit. 1782. *Sid.* 5. 14.

Björnmark, Per Niklas, f. i Fredrikshamn 1741 † 1813. Öfverste i armén 1792. Chef för konungens värfvade regem. 1795. Afsked 1798. Generalmajor 1812. *Sid.* 108. 109.

Björnstjerna, Johan, f. 1729 † 1797. K. bibliotekarie i Stockholm 1762. Afsked med lagmans tit. 1789. *Sid.* 271. 304. 305. P.

—— **Magnus Fredrik,** f. 1779 † 1847, baron 1815, grefve 1826. Föregåendes brorson. Fänrik 1793. Löjtnant 1796. Tapper krigare. Slutl. generallöjtnant. *Sid.* 271.

Blad, Anders, f. i Vasa 1745 † 1834. Student i Åbo 1763. Medic. doktor 1775. Läkare i Stockholm och flerstädes. Ledamot af v. h. a. akademin. Professors tit. 1813. *Sid.* 38. 70. 111. 174. 177. 281. 296. 310. 405. 414. P.

Blair, Hugh, f. 1718 † 1799. Professor i Edinburgh. Hans berömda Lectures on rhetoric and belles lettres utkom 1783. *Sid.* 187.

Blackwell, Alexander, f. i Aberdeen 1700 † 1747 $^{29}/_{7}$, afrättad i Stockholm. Politisk intrigör. Inkallad 1742 såsom lifmediker till Sverige, där hans stämplingar till kungamaktens utvidgning föranledde en grym ransakning och hans dödsdom. Rättegångshandlingarna tryckta. *Sid.* 113. 116.

Blasieholmen, numera förenad med Norrmalms stadsdel i Stockholm. *Sid.* 231. 264. 309. 340.

Bleking, landskap. *Sid.* 57.

Blix, Magnus, f. 1743 † 1805. Häradshöfding i Stockholms län, afsked 1779. Politisk författare. Skrifter af honom: Sveriges statshvälfningar, 3 delar, 1793, 94; Svenska jordbrukets hist. Sth. 1793; Om Sveriges rörelsecapital, Sth. 1795; Om Sveriges hufvud- o. skiljemynt, Sth. 1798. *Sid.* 2. 5. 48. 52. 57. 68. 93. 96. 98. 116. 188. 329. 351. 354. 355. 401. P.

Blockhusudden, sydligaste delen af Djurgården vid Stockholm. *Sid.* 115.

Blom, Isak Reinhold, f. 1762 † 1826. Sekreterare i poliskammaren i Stockholm 1793. Rådman 1797. Ledamot i sv. akad. s. å. Lagmans tit. 1808. Riksdagsman 1809. Justitieråd s. å. Afsked 1823. *Sid.* 122. 251. 318.

Blomberg, Per, drunknade 1795 $^{1}/_{8}$. Trädgårdsmästare i Åbo. *Sid.* 114 f. P.

Blomqvist, Fredrik, † 1796. Urmakare och rådman i Åbo. *Sid.* 240. P.
—— N. N. skeppare. *Sid.* 278. 313. 420. 444.
Bodinson, Klas Urban. Inskrifven vid justitierevisionen 1794. Konduktör vid k. museum. Protokollssekreterare tit. 1797. Af honom annonseras i dec. 1796 poemen: Ode till konungen med vign. af Helandt à 8 sk. samt Cantate öfver Spastaras skald vid dess graf à 16 sk. och Kellgrens bildstod til Sergel jemväl med vignetter af Helandt à 4 sk. *Sid.* 252.
Boecler, Joh. Henr., † 1672. Hist. o. eloqv. Professor i Strassburg, någon tid ock i Upsala. Mycket produktiv. *Sid.* 408.
Boethius, Daniel, f. 1751 † 1810. Filos. professor i Upsala. Skref bl. a. om filosofins närv. tillstånd, Ups. 1794. *Sid.* 87. 90. 112. 114. 131. 242. 268. 341. 434. P.
Boehmer, Justus Henning, † 1749. Berömd tysk rättslärd. Af honom Jus eccles. protestantium, Halae 1714–34, ny uppl. 1756–63, Voll. V. 4:o; Corpus juris canonici, Halae 1747. *Sid.* 167. 171. 180.
Boheman, Johan Henrik. Landssekreterare i Jönköpings län. Assessor i Svea hofrätt. Lagman. *Sid.* 423. 424.
Boije, Erik Gustaf, f. 1763 † 1815, baron. Kavaljer hos kronprinsen Gust. Ad. 1787. Generaladjutant 1795. Hofmarskalk s. å. Landshöfding i Jönköpings län. Gift med hoffr. *Charl. Vilh. Klingspor* 1796. *Sid.* 128. 141.
Bokauktioner, Bokköp m. m. *Sid.* 1.. 5. 10. 19. 25. 27. 33. 34. 37. 43. 47. 52. 53. 55. 56. 57. 66. 68. 69. 70. 72. 73. 76. 84. 100. 105. 108. 113. 115. 118. 119. 120. 121. 123. 124. 127. 136. 139. 142. 146. 147. 151. 157. 166. 167. 171. 172. 174. 175. 176. 177. 179. 181. 185. 187. 188. 190. 191. 192. 195. 197. 199. 200. 205. 210. 211. 212. 213. 222. 223. 224. 228. 233. 234. 240. 243. 247. 253. 261. 263. 268. 269. 274. 275. 278. 279. 282. 283. 289. 290. 292. 293. 297. 301. 304. 305. 307. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 321. 323. 324. 325. 326. 331. 336. 337. 338. 339. 342. 343. 346. 348. 349. 354. 360. 361. 365. 366. 368. 371. 377. 388. 393. 396. 401. 402. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 416. 421. 424. 426. 436. 441. 444. P.
Boktryckerier, Boktryckeri societeten. *Sid.* 54. 55. 133. 170. 417. 418. P.
Bolin, Anders Henriksson, † 1798. Född Finne. Rik kramhandlare i Stockholm. Ledamot af finska hushållningssällskapet. *Sid.* 185. 427.
Bollerup, stort gods i liknämnd socken i Skåne och Kristianstads län. *Sid.* 318.
Bonaparte l. Buonaparte, se **Napoleon.**
Bonde, Karl, f. 1741 † 1791, grefve. President i Vasa hofrätt 1781. Riksråd och riksmarskalk 1788. Om hans testamente till sina tvenne döttrar Ebba Charlotta (f. 1776)och Fredrika (f. 1779) samt sina nedannämnde tvenne söner, se Calonii votum 1794 $^{12}/_{2}$ i dennes Op. III, 285 ff. 320 ff. *Sid.* 20. 23. 25. P.
—— **Gustaf,** (**Trolle Bonde** sedan 1809), f. 1773 † 1855, grefve. Föregåendes son. Student i Upsala 1789–92. Reste utrikes med sin bror 1794–96. Hofmarskalk 1798. En af rikets herrar 1826. Stor mecenat. *Sid.* 23. 25. 241. P.
Bonsdorff, Per, f. 1719 † 1803. Kyrkoherde i Hauho 1779.
—— **Per,** f. 1756 † 1821. Föregåendes son. LL lektor i Borgå 1783. Kyrkoherde i Pieksämäki 1800. *Sid.* 186. P.
—— **Gabriel von,** f. 1762 † 1834. Föregåendes halfbror. Professor i naturalhistoria o. veterinärvetenskap 1786; öfverförd till medic. fakulteten såsom prof. i anatomi, kirurgi o. veterinärvetenskap 1794. Arkiater 1817. Adlad 1819. Gift med *Anna Adolfina Busch* 1788. *Sid.* 10. 11. 39. 40. 49. 54. 55. 100. 109. 136. 143. 144. 147. 151. 152. 155. 156. 157. 159. 160. 161. 176. 362. 363. 382. 398. 399. 442. P.
—— **Jakob,** f. 1763 † 1831. Föregåendes bror. Teol. adjunkt 1791. Professor 1807. *Sid.* 5. 39. 70. 284. 288. 437. P.

Bonsdorff, Johan, f. 1772 † 1840. Föregåendes bror. Docens i orientaliska språk 1774. Adjunkt i filos. fakulteten 1800. Bibliotekarie 1802. Professor 1807, i grekiska litteraturen 1812. *Sid.* 112. 119. 140. 176. 186. P.

Borch, I. C. P. van der, baron, † i Stockholm 1797 1/8. Holländsk envoyé i Stockholm då han där inlade om cession 1796; återkallad s. å. *Sid.* 271.

Bordeaux, betydande sjö- och handelsstad i Frankrike. *Sid.* 203. 234.

Borg, Anders, f. 1749 † 1809. K. hofpredikant. Kyrkoherde vid Riddarholmen 1786, i Jakobs förs. 1806. Teol. doktor 1793. *Sid.* 139. 142. 172. 174. 432.

Borgenstjerna, Karl, f. 1755 † 1816. Öfverste vid lifgrenadiererna 1794. Öfverstelöjtnant o. sekund chef för Göta garde 1796. Generaladjutant. Generalmajors afsked 1810. *Sid.* 172. 244.

Borgerskapet (och Magistraten) i Stockholm. *Sid.* 9. 16. 33. 52. 71. 196. 208. 284. 318. 320. 324. 358. 430. P.

Borgia, Stefano, f. 1731 † 1804. Kardinal och föreståndare för propagandan. Mecenat. Anlade i sin födelseort Veletri vid Rom ett museum för sina samlingar. *Sid.* 182.

Borgå, stad med gymnasium, stift. *Sid.* 5. 14. 24. 26. 42. 55. 87. 113. 175. 187, 261. 262. 338. 351. 360. 424. P.

Borås, uppstad i Vestergötland. *Sid.* 118.

Boschovich, Roger Josef, † 1787. Berömd matematiker och astronom. *Sid.* 1. 47. P.

Boställen. *Sid.* 205. 245. 254. 318. 361. P.

Botin, Anders af, f. 1729 † 1790. Kammarråd 1762. Adlad 1767. Ledamot af vetenskapsakademin 1770, af svenska akademin 1786. Af honom bl. a. en utmärkt Beskrifning om svenska hemman, del 1 och 2 (de följande utkommo aldrig), Sth. 1755, 56, 4:o; Svenska folkets historia, tidehvarfvet 1–6, Sth. 1757–64, samt ny upplaga af tidehvarfvet 1–4, Sth. 1789, 92; m. m. *Sid.* 232, 244. 255. P.

—— **Hans Samuel af**, f. 1736 † 1806. Föregåendes bror. Proviantmästare 1766; afsked 1791. Adlad 1776. K. räntmästare tit. s. å. *Sid.* 232. 244. 255. P.

Bouillé, François Cl. Am. de, f. 1739 † 1800, markis. Berömd fransk härförare. I svensk tjenst 1791, 92. Skref Mémoires sur la revolution française 1797, på tyska 1798. *Sid.* 413. 416. P.

Boxström, Anders, f. 1760 † 1849. Militärläkare i Åbo under kriget 1788–90. T. f. provinsialläkare i Åbo 1797. E. o. medic. adjunkt. Professors tit. *Sid.* 5. 14. 22. 76. P.

Brahe, Magnus Fredrik, f. 1756 † 1826, grefve. Kapten och en af rikets herrar 1778. Landtmarskalk vid riksdagen i Norrköping 1800. Mecenat. *Sid.* 78. 89. 432. 435. P.

Brahmanicum systema. *Sid.* 182.

Brandel, Fredrik, f. i Stockholm 1754 † 1828. Son af brukspatron Elias B. och Anna Maria Schütz († 1799). Student i Åbo 1769. Betyg 1772 att söka anställning vid kommerskollegium i Stockholm. Protokolls- och sedan expeditionssekreterare. Kanslerssekreterare för Åbo akad. —1799. *Sid.* 1. 15. 23. 35. 42. 47. 83. 98. 104. 120. 152. 157. 168. 290. 303. 342. 382. 385. 387. P.

Brandelii hus vid Drottninggatan bredvid det Dübenska i Stockholm. Egdes af brukspatron Brandel och sedan af hans enka. Köptes 1797 i oktober af spanska minist. Moreno (för 22,000 riksdaler, se Elers II, 109). *Sid.* 309.

Brandenburg, samtidigt flera löjtnanter med detta namn i Finland. (Se Sukukirja p. 192, 193.) *Sid.* 23.

Brander, Nils Gustaf, f. 1763 † 1841. Teol. docens i Åbo 1792. T. f. rektor i trivialskolan där 1798–1802. Jubelmagister 1836 i Helsingfors. *Sid.* 119. P.

Brandis (ej **Brandt**), **Gerhard**. Holländsk teolog. Skref Hist. der Reformation. *Sid.* 316.

Brannius, Johan Vilhelm. Aktuarie vid riksarkivet i Stockholm. *Sid.* 105.
Brantenberg, Johan Henrik, f. 1756 † 1814. Hofpredikant. Pastor på Karlberg 1792. Kyrkoherde i Lidköping 1794. *Sid.* 13. 352. P.
Bratt, Johan, f. 1726 † 1796. E. o. adjunkt vid akad. i Åbo 1755. Kyrkoherde i Vestergötland. *Sid.* 354. P.
—— **Anders,** f. 1769 † 1811. Föregåendes son. Matematikdocens i Upsala. Matem. professor i Greifswald. *Sid.* 227. 353. 354. 355. 382. 395. 400. 401. P.
—— **Nils Gabriel,** f. 1751 † 1818. Korporal vid hertig Karls drabantkår. Major vid adelsfanan 1795. (Jfr Schinkel II, 99. 219.) *Sid.* 62.
Brégard, M. H., Svensk postkommissarie i Hamburg; den beryktade öppnaren af G. M. Armfelts bref. Entledigad 1797. *Sid.* 299. 302. P.
Bremer, Jakob, † 1785. Handlande i Åbo. Gift 1:o) 1741; 2:o) 1767 med *Ulrika Fredrika Salonius,* f. 1746 † 1798. *Sid.* 68. 76. 99. 385. P.
—— **Josef,** f. 1743 † 1814. Föregåendes son. Brukspatron, öfverdirektör. *Sid.* 3 43. 52. 76. 99. 313. 391. 414. 444. P.
—— **Anna Magdalena,** f. 1747 † 1769. Föregåendes syster. Gift 1767 med hofrättsrådet *K. Hisinger.* P.
—— **Karl Fredrik,** f. 1770 † 1830 i Stockholm. Föregåendes halfbror. Grosshandlare, brukspatron, possessionat. Öfverflyttade 1804 till Sverige. Författarinnan Fredrika Bremers far. *Sid.* 68. 76. 98. 99. 204. 328. 413. P.
—— **Agata,** f. 1773 † 1810. Föregåendes syster. Gift 2:o) 1798 med baron, grefve *Fab. Wrede. Sid.* 371. 376. P.
—— **Jakob Reinhold,** f. 1773 † 1830. Son af Josef Bremer. Student i Åbo 1787. Handlande i Åbo. *Sid.* 184. P.
—— **Karl Otto,** f. 1776 † 1828. Föregåendes bror. Student i Åbo 1787. Vice öfvermasmästare. Skref Försök till en handbok i masmästeriet, Sth. 1798, 8:o. *Sid.* 98. 329. 372. P.
—— **Isak,** † 1774. Bror till Josef Bremer. Gift med Sofia Kristina Dassau († 1803), som enka omgift med assess. O. Carlstedt. *Sid.* 258. P.
—— **Margareta Sofia,** f. 1769 † 1806. Föregåendes dotter. Gift 1788 med kaptenen *Er. Joh. v. Willebrand. Sid.* 258. P.
Breynius, Jac., Plantae exoticae, Gedani 1678, fol. *Sid.* 113.
Bring, Erland Samuel, f. 1736 † 1798. Brorson till häfdatecknaren Lagerbring, hvilken han 1779 efterträdde som hist. prof. i Lund. *Sid.* 368. 369. 370. 388.
Broberg, Karl Anton, major vid Nylands dragoner. Riddare af svärdsorden 1797. *Sid.* 318.
Broman, Fredrik Konrad, f. 1758 † 1800 $^{3}/_{6}$ (enligt vanlig uppgift, som dock vederlägges af Calonii bref). Rikshistoriograf. *Sid.* 442.
Bromma, socken i Stockholms län, Upsala stift. (Till Kyrkoherde där utnämndes 1794 $^{6}/_{2}$ Beckmarck.) *Sid.* 21.
Brosses, Charles de († 1777), Hist. des navigations aux terres australes, Paris 1756 4:o. *Sid.* 316.
Brovallius, Johan, f. 1706 † 1755. Professor, sedan biskop i Åbo. Af honom Examen epicriseos Siegesbaeckianae, 1741. *Sid.* 69. P.
—— **Johan,** f. 1739 † 1793. Föregåendes son. Assessor i Åbo hofrätt. *Sid.* 3. P.
Bruce, James de († 1794), hans Travels into Abyssinia (1790), öfvers. till svenska af Sam. Ödman, Sth. 1795. *Sid.* 86. 98. 110.
Bruk, Bruks societeten. *Sid.* 272. 277. 285. 367. 378. 383. 390. 396. 397. 403. 430. 435. P.
Bruncrona, Abraham Matias, f. 1737 † 1816 på Storvik i Kimito. Major 1791; afsked. *Sid.* 306. 399. P.
Brunkeberg, fordom en sandås, del af n. v. Norrmalm i Stockholm. *Sid.* 393.

Brunow, Magnus, f. 1736 † 1797 $^{31}/_{3}$ i Stockholm. Kapten vid Savolaks jägare 1770. Öfverste. *Sid.* 265.

Brunstedt, Joh. Fredrik. Assessor i kammarrevisionen. Direktör i nummerlotteriet 1796. *Sid.* 157.

Bruun, Malte Konrad, f. 1775 † 1826. Dansk litteratör, politisk skriftställare och sedan berömd geograf. Förföljd för sin skrift Aristokraternes katekes. *Sid.* 194. 202. P.

Bryggare societeten i Stockholm. *Sid.* 270.

Brygger, Johan. Hofrättsråd i krigshofrätten (general krigsrätten). *Sid.* 69. 256.

Brändström, Per, f. 1771 † 1833, baron. Major vid Savolaks fotjägare 1793. Afsatt såsom inblandad i Armfelts äfventyr. Restituerad 1796. Öfverste 1808. Slutl. generallöjtnant. Afsked 1827. Adlad 1809, friherre 1815. Deltog i finska krigen 1788 och 1808, sårad vid Oravais. *Sid.* 39. 153.

Brännvin, Bränncrier. *Sid.* 206. 270. 280. 340. 381. 393. 402. 423. 430. P.

Budberg, Andreas Eberhard, f. 1750 † 1812, lifländsk baron. Rysk diplomat. Hade en farbror, som var rysk general. *Sid.* 177. 178. 180. 182. 183. 196. 239 293. 378. P.

Buglia, Joh., kringresande gipsfabrikant, Italienare. *Sid.* 204. P.

Bülow, grefve. Mecklenburgsk kammarherre och hofkansler. *Sid.* 158. 166. 177.

Bunge, Karl, f. 1734 † 1816, baron. Landshöfding i Vesternorrland (Hernösand) 1778. Afsked 1796. Hans dotter *Katarina Lovisa,* f. 1761 † 1829, gift med gr. D. H. Frölich. *Sid.* 138. 171.

Bungencrona, Karl Gustaf, f. 1747 † 1795 $^{19}/_{2}$ (ej $^{19}/_{8}$ såsom Anrep anger). Riddarhussekreterare 1784. *Sid.* 88. 89.

Burenstam, Olof, f. 1752 † 1821 på Stjernsund i Nerike. Brukspatron. *Sid.* 362.

Burigny, de († 1785), Vie d'Erasme, T. 1. 2 Paris 1757, 8:o (bearb. på tyska af Henke 1782). *Sid.* 393. 396. 401.

Burke, Edmund, f. 1730 † 1797. Engelsk författare och statsman. *Sid.* 247. P.

Burman, Abraham, f. 1765 † 1814. Student i Upsala 1783, i Åbo 1787. Historiedocens i Åbo 1791. Bataljonspredikant där 1794. På förslag i 3 rummet till adjunkturen i filos. fakult. 1795 $^{5}/_{6}$. Bortflyttade till Sverige s. å. Hofpredikant. Slutl. kyrkoherde i Hammardal, Hernösands stift. *Sid.* 82. 112. 226. P.

—— **Fale,** f. 1758 † 1809. Historiedocens i Upsala 1788. Lektor i Hernösand 1800. *Sid.* 430. P.

Busch, Henrik Adolf, f. 1730 † 1795 $^{22}/_{11}$. Ekonomie direktör. Egde hus i Stockholm vid Drottninggatan. Gift med enkefru Maria Corssar, född Steinhausen. Deras dotter *Anna Adolfina,* f. 1765 † 1847, gift 1788 med prof. Gabr. Bonsdorff. *Sid.* 136. 143. 144. P.

Buxtorff, Joh. Baptist, † 1629. Tysk orientalist. Utgaf bl. a. Lexicon Chaldaicum. *Sid.* 70. P.

Byst, kungens. *Sid.* 198.

Bäck, Abraham, f. 1713 † 1795. Arkiater och ordförande i kolleg. medikum i Stockholm 1752. *Sid.* 14. 146. 147. 171. P.

Bärnhjelm, Lorens Reinhold, f. 1757 † 1818. Löjtnant 1793. Kapten 1800. Major. Afsked 1805. *Sid.* 384. 390. 392. 411. P.

Böckelman, Kristofer, † 1779. Handlande och gårdsegare i Åbo. *Sid.* 253. P.

Böhmen. *Sid.* 51.

Böhnen, Kasper Ludvig von, f. 1729 † 1796 $^{11}/_{7}$. Hofrättsråd i Göta hofrätt 1772. Ledamot i högsta domstolen 1792—96. *Sid.* 88. 184. 186. 196. 221.

Bökman, Otto Reinhold, f. 1738 † 1792 $/_{10}$. Kaplan i Laukas 1788. Gift med A. E. Limatius, anförvandt till Calonius. *Sid.* 40. 278. P.

Bökman, Josef Johan, f. 1777. Föregåendes son. Sergeant; enl. Akiander trumslagare. I registret till Porthans bref, upptages orätt brodren Karl Otto. *Sid.* 278. 282. 289.

Börsen i Stockholm. *Sid.* 4. 9. 13. 16. 29. 34. 74. 145. 162. 191. 245. 328. 344. 355. 397. 422. 430.

Cainberg, Erik, f. i Nedervetil 1771 † 1816 i Åbo. Elev, slutl. ledamot af målare o. bildhuggare akad. i Stockholm samt k. statybildhuggare. Arbetade en tid under Sergel. *Sid.* 183. 198. 201. 203. 204. P.

Ça ira (= låt gå!), Jakobinernes revolutionssång, hånligt anpassad till en af Marie Antoinette omtyckt melodi. *Sid.* 151. 193.

Calas, se Bjudningar.

Callenberg, Joh. Henr., f. 1694 † 1760. Professor i Halle. Ifrig missionär för Judar, Araber och andra muhammedaner, till hvilkas språk han utgaf öfversättningar af nya testamentet och andra kristliga religionsböcker. *Sid.* 336.

Caloander, Karl Robert, † 1800. Landträntmästare i Åbo. *Sid.* 261. P.

Calonius, Matias, f. 1710 † 1777. Kyrkoherde i Saarijärvi. Gift 1734 med *Elisab. Silander,* † 1797 $^{16}/_{8}$ »på kapellansbolet i Saarijärvi i dess 91 års ålder» (se Åbo T. 1797 $^{27}/_{11}$. Inr. T. 1797 $^{12}/_{9}$). *Sid.* 278. 307. 314.

—— **Henri**", f. 1734 † 1805. Föregåendes son och efterträdare i Saarijärvi 1779. Kyrkoherde i Lovisa 1792. *Sid.* 334. 395. 397.

—— **Matias,** f. 1738 † 1817. Föregåendes bror. Student 1757. Docens i ekonomin 1764. Amanuens och t. f. sekreterare vid konsist. akad. i Åbo 1763; ordinarie 1771. Professor i juridiken 1778. Ledamot i högsta domstolen 1793 $^{1}/_{5}$—1800 $^{10}/_{5}$ under hvilken tid hans professur sköttes af Alanus. Viborgska nationens kurator 1759—1779; inspektor 1779—1814 $^{10}/_{10}$. Prokurator och statsråd 1809. Ogift. Efterföljande citat afse endast 1:o) hans märkligare privata angelägenheter samt 2:o) särskilda uppdrag och vota under tjenstetiden i Stockholm. *Sid.* 2. 9. 10. 14. 17. 23. 24. 30. 42. 44. 47. 52. 53. 54. 58. 60. 61. 65. 66. 72. 79. 80. 86. 112. 115 119. 139. 140. 144. 148. 151. 170. 174. 176. 179. 186. 205. 221. 233. 234 f. 240. 247. 248. 252. 265. 267. 276. 277. 278. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 304. 307. 311. 312. 317. 320. 340. 342. 345. 363. 366. 369. 370. 371. 372. 373. 376. 383. 398. 399 f. 402. 403. 407. 408. 409. 410. 412. 414. 415. 417. 419. 420. 426. 428. 430. 431. 432. 433. 437. 438. 440. 441. 446. **2)** 5. 12 f. 18. 20. 28. 29. 62. 71. 88. 110. 133. 136 f. 154. 156. 165. 222. 224. 229 (Cal. Op. IV, 132 f.). 230 (Op. IV, 234). 232. 256. 264. 267. 279. 281. 285. 286. 303 (Op. IV, 273 f.). 309. 326. 327. 328. 330. 332. 333. 334 (Op. IV, 400 ff.). 335. 337. 366. 368. 374. 384. 385. 394. 443. P.

—— **Johan,** f. 1741 † 1819. Föregåendes bror. Kapellan i Saarijärvi 1788. Sökte sig till kyrkoherde där efter sin bror Henrik. *Sid.* 24. P.

—— **Johanna Kristina,** f. † . Föregåendes syster. Gift med en landtmätare Carlsson i Laukas (enl. Porthans bref: Limatius). *Sid.* 278. P.

—— **Sigfrid,** f. 1741 † 1815. M. Calonii kusin. Kapellan i Kristina 1781. Af hans 15 barn voro 9 gossar. *Sid.* 123. P.

Camden, Vilh., † 1623. Ansedd engelsk historiker. Af honom bl. a. Britanniae descriptio (Lond. 1600) och Annales rerum anglicar. regnante Elisabetha (Francof. 1616.) *Sid.* 331. 345. 346. 406. P.

Canciani, P., Barbarorum leges antiquae, Vened. 1781. Voll. 5, fol. *Sid.* 25. 47. 53

Caravanen, franskt lyriskt skådespel i 3 akter, med musik af Gretry, uppförlt vid Gustaf IV Adolfs regeringstillträde 1796 $^{1}/_{11}$. *Sid.* 222. 228. P.

Cardell, Karl von, f. 1764 † 1818. Öfverste. Slutl. generalfälttygmästare. Hans hustru Karol. Fliess, bankirdotter från Berlin. *Sid.* 204.

Carlbohm, Joh. A., f. 1746. Boktryckare i Stockholm. Direktör. *Sid.* 54. 55. P.

Carleson, Adolf Ludvig, f. 1747 † 1797. Major. Kammarherre hos hert. af Östergötland 1771. Öfverstelöjtnant. Gift 1791 med Agata Bremer, som enka omgift med baron, grefve Fab. Wrede. *Sid.* 366. 376. P.

Carlstedt, Otto, f. 1730 † 1795. Auditör. Assessors tit. *Sid.* 257. P.

—— **Otto,** f. 1779 † 1835 å sin gård Palikais i Somero. Föregåendes son. Student i Åbo 1792. Kadett i Karlberg 1796 - 98. Löjtnant. *Sid.* 257 f. 262.

Carnall, se **De Carnall.**

Carp, Karl, f. 1760 † 1811. Assessor i Vasa hofrätt 1794. Hofrättsråd 1805. Ledamot i regeringskonseljens justitie depart. 1809. *Sid.* 59.

Carpelan, Karl Efraim, f. 1732 † 1819, baron. Öfverstelöjtnants afsked 1778. *Sid.* 205. P.

—— **Simon Vilhelm,** f. 1733 † 1814, baron. Föregåendes bror. Öfverstelöjtnant 1785. T. f. landshöfding i Kuopio 1788 – 91. Generalmajor och kommendant på Sveaborg 1795 – 97. Landshöfding i Savolaks o. Karelen 1809. *Sid.* 120. P.

—— **Vilhelm Paul,** f. 1773 † 1829, baron. Son af Karl Efraim C. och efter dennes död (1819) fideikommissarie till Odensaari. Löjtnant vid Björneborgs (ej Nylands) regem. 1792. Kapten i armén 1796 $^{21}/_{5}$. Majors afsked. *Sid.* 250. 253.

Carpén, Jakob, † 1798. Sjökapten. *Sid.* 149. 151. 177.

Carpentier, Petr., Glossar. novum ad scriptores medii aevi, T. 1 – 4, Paris 1766, fol. *Sid.* 25. 33. 47.

Carré, Frans Gustaf, grosshandlare i Stockholm. *Sid.* 391.

Carstén, kramhandlare i Stockholm. Riksdagsman 1800. *Sid.* 432.

Casten, menas **Karsten, Kristofer Kristian,** f. 1756 † 1827. Utmärkt operasångare i Stockholm. Hofsekreterare och första hofsångare. *Sid.* 29. 106.

Castenhof l. Kastenhof, hus vid Gustaf Adolfs torg. Inrymde kämnersrätten med arrestrum samt å nedre botten värdshus (där nu hotel Rydberg). *Sid.* 346.

Casström, Samuel Niklas, f. 1763 † 1827. Svensk chargé d'affaires i Varschau till 1795, sedan flerstädes. *Sid.* 106.

Castrén, Kristian, f. 1775 † 1825. Student 1796. Magister 1802. Kyrkoherde i Rovaniemi. *Sid.* 289. 292. P.

Catteau-Calleville, J. P. G., f. 1759 † 1819. Af hugenott familj. Reformert pastor i Stockholm 1783. Lemnade prästkallet och flyttade till Paris 1810. Produktiv författare. Bl. a. af honom ett antal artiklar öfver skandinaver i Michauds Biographie universelle. *Sid.* 271.

Causlin, se **Kauslin.**

Cavander, Kristian, f. 1730 † 1812. Teol. professor i Åbo 1780. Domprost 1789. Teol. doktor 1800. *Sid.* 80. 240. 425. P.

Cebetis tabula; den arab. öfversättningen af Elichman, ingår i Heinsii edition 1640. *Sid.* 408. 409.

Cederfelt, Per, f. 1751 † 1841. Major 1784. Direktör vid nummerlotteriet 1796. Postdirektör i Göteborg. *Sid.* 157.

Cederhjelm, Josias Karl, f. 1734 † 1795 $^{20}/_{12}$ på Vestberga, baron. Tull-, kammar-, kommerseråd. Först mössa, sedan hatt. Författare till flera nationalekonomiska skrifter. (Hans samlade skrifter, bref m. m. annonseras i Post T. 1796 $^{19}/_{5}$ till utgifvande). Egde många gods; bl. a. Segersjö (i Nerike), hvilket han testamenterade såsom fideikommiss åt sin dotterson, slutl. öfversten Josias Montgomery under det sammansatta namnet Montgomery-Cederhjelm. Gift 1757 med *Katarina Margareta Tigerhjelm,* f. 1733 † 1816. *Sid.* 7. 9. 20. 21. 25. 81. 145. 146.

Cederhjelm, Germund Ludvig, f. 1755 † 1841, baron, grefve. Kapten i fransk tjenst 1778, i svensk 1781. Öfverstekammarjunkare. Arfprinsen Oskars guvernör 1812. Grefve 1822. *Sid.* 241.

Cederlöf, se **Sederlöf.**

Cederström, Bror, f. 1754 † 1816, baron. Son af öfversten, landshöfd. i Vasa, baron Bror B. (1787). Öfverstelöjtnant vid gardet 1788–96. Deltog i kriget 1788–90. Tjenstgörande generaladjutant 1793. Generalmajor s. å. Chef för artilleriet 1794–96. Öfverste vid skånska kavalleriet 1796–1809. Vikarierande generalguvernör i Pommern 1799. President i krigskollegium och generallöjtnant 1802. Afsked 1812. Gift 1779 med friherrinnan *Kat. Maria Voltemat* (dotter af landshöfd. baron Voltemat, som spelade bankrutt, † 1788), från hvilken skild 1794. *Sid.* 13. 42. 61. 101. 103. 141. 153. 155. 168. 171. 191. 375. 418. 419. P.

—— **Olof,** f. 1758 † 1831, baron. Kadett vid amiralitetet. Major 1793. Dömd från lifvet 1799, emedan såsom konvoj lät uppbringa sig af Engelsmännen, men fick nåd på afrättsplatsen. Öfverstelöjtnant 1812. *Sid.* 414.

—— **Ture Gustaf,** f. 1765 † 1812, baron. Hofmarskalk 1793. Major vid gardet 1795. Öfverste. Gift 1795 $^{15}/_{2}$ med sin kusin friherrinnan Karolina Cederström, f. 1767 † 1822. *Sid.* 138. 141.

Celse, Magnus von, f. 1709 † 1784. Son af polyhistorn, domprosten Olof Celsius d. ä., (hvars söner adlades). K. bibliotekarie. Rikshistoriograf. Kanslirad. Hans Apparatus ad historiam sveogothicam (Sth. 1782) utgöres af det Bullarium romano-sveogothicum, hvartill Porthan i disputationsform utgaf fortsättning (1796–1801). *Sid.* 180. P.

Celsius (Celse), Olof d. y., f. 1716 † 1794. Föregåendes bror. Biskop i Lund. Af hans Svea rikes kyrkohistoria utkom 1 delen 1767 med fortsättning 1785 och 1792 (går blott till år 1022). *Sid.* 34. 36. 40. 176. 188. 388. P.

Celsing, Ulrik, f. 1731 † 1805, (ej baron). Envoyé till Konstantinopel (efter sin äldre bror, baron Gustaf C. † 1789) 1770, till Sachsen 1783, till Österrike 1786. Återkom 1789. Hedersledamot af v. h. a. akademin 1792. Donerade oriental. mss. till Upsala akad. *Sid.* 230. 271. 311. 313.

Censur, se Tryckfrihet.

Charlottenburg, månne för Charlottenberg, järnbruk i Eda socken, Värmland? *Sid.* 125.

Choiseul, Etienne François, f. 1719 † 1785, hertig, fransk statsman och minister, störtad 1770. *Sid.* 291.

Christiernin, Per Niklas, f. 1725 † 1799. Först juris-, sedan filosofieprofessor i Upsala. En orolig och grälig man. *Sid.* 90. 112. 114. 124. 127. 130. 131. 137. 145 f. 175. 242. 293. 303. 385. 436. P.

—— **Gustaf** (?), drabant. En löjtnant Gustaf Christiernins enka omgift 1820. *Sid.* 195.

Christineberg, ett säteri Kristineberg i Småland, ett annat i Skåne(?). *Sid.* 287.

Chydenius, Jakob, f. 1732 † 1809. Kyrkoherde i Vasa 1799. *Sid.* 397. P.

Chytraeus, Henrik, f. 1729 † 1814. Konsistorienotarie i Åbo 1767. Afsked 1804. *Sid.* 45. P.

Cicero, nämnd. *Sid.* 289.

Cisalpinska republiken. *Sid.* 350.

Cispadanska republiken, bildad af Napoleon 1796, men redan 1797 förenad med den Transpadanska till den Cisalpinska. *Sid.* 296.

Claesson l. Classon, Adam, † 1812. Sjökapten och handlande i Åbo. *Sid.* 68. 212. 228. 236. 312. P.

Clarkson, Thomas, f. 1760 † 1846. Kämpade hela sitt lif för slafvarnas frihet, bl. a. i skriften Om slafveriet och slafhandeln, särdeles rörande Negrerne, Sth. 1796. *Sid.* 272.

Clemens Romanus, † omkr. år 100. En af de apostoliska fädren, biskop i Rom. De flesta honom tillskrifne skrifter äro oäkta, bl. a. Constitutiones apostolorum. *Sid.* 171.

Clement, David († 1760), Bibliotheque curieuse, historique et critique des livres difficiles à trouver, Goetting. 1750—60. Voll. IX, 4:o (af värde). *Sid.* 316. 317.

Clercker, se **Klercker.**

Clery, kammartjenares skrift om Ludvig XV:s fängelse i Tempeltornet. *Sid.* 390.

Cnippingius, Borchard, utgaf Ovidii opera, 3 voll. Lugd. Bat. 1670. *Sid.* 326. 393. 396. P.

Coblenz, se Koblenz.

Codex Alexandrinus af bibeln (från 5 årh.); N. T. tryckt i London 1786, fol. *Sid.* 34. P.

Coehorn, Menno van, f. 1634 † 1704, baron. Berömd holländsk ingeniörgeneral (Vaubans medtäflare i fortifikationskonsten). Hans arbeten ofta öfversatta, till franska, tyska m. fl. språk. *Sid.* 19.

Cohn, judisk slägt, handlande i Thus, H:fors, Åbo. *Sid.* 425. P.

Colporteuren, se Tidningar.

Comber, Engelsk teolog. Skref om Tionden (*läs* Tithes). *Sid.* 319.

Correa (?), portugisisk minister. *Sid.* 311.

Correggio, f. 1494 † 1534. Berömd italiensk målare. *Sid.* 131. 183. P.

Corssar, Joh. H., tobaksfabrikör i Stockholm. *Sid.* 144. 155. P.

Couren på slottet, se Kuren.

Crantzius, se K.

Creutz, Gustaf Filip, f. 1731 † 1785, grefve. Skalden. *Sid.* 110. 114. P.

Cronhjelm, Axel Otto, f. 1751 † 1809, grefve. Kapten vid Svea gardet (så upptagen ännu i kalendern för 1796, men ej vidare; annorlunda Anrep). Öfverstelöjtnant vid arméns flotta 1795. Afsked 1801. Gift 1786 med *Amalia Fredrika Pechlin,* generalens dotter. *Sid.* 162 f. 166. 171. 172. 301. 309. P.

Cronstedt, Adolf Fredrik Ulrik, f. 1744 † 1829, grefve. Landshöfding i Gefleborgs län 1781. Afsked 1813. *Sid.* 124.

—— **Nils August,** f. 1753 † 1835, grefve. Föregåendes bror. Öfverste och guvernör vid krigsakademin på Karlberg 1792. Generalmajor 1812. Gift 1781 med friherrinnan *Marg. Hedv. Alströmer,* f. 1763 † 1816, ledamot af musikaliska akademin. *Sid.* 20. 22. 29. 149 f. 189. 190. 204. 237. 239. 247. 254. 257. 262. 264. 273. 325. 339. 358. 371. 425. P.

—— **Karl,** f. 1672 † 1750, baron. Generallöjtnant. Svenska artilleriets reformator 1725. *Sid.* 192.

—— **Fredrik,** f. 1723 † 1799, baron. Föregåendes son. Hofrättsråd i Svea hofrätt; afsked 1793. *Sid.* 23.

—— **Axel,** f. 1763 † 1795 $^{17}/_{2}$ i Ekenäs Lagman i Nylands och T:hus lagsaga 1792. Gift med Henriette Duel, engelsk öfverstedotter. *Sid.* 98. 106. 107. P.

—— **Karl Olof,** f. på Botby 1765 † 1820 på Hertonäs vid Helsingfors. Öfverste. Statssekreterare för sjöexpeditionen och chef för Sveaborgs eskader 1790. Kontre amiral 1793. Tjenstgörande generaladjutant för flottorna 1797. Kommendant på Sveaborg 1801, som han uppgaf 1808. Introducerad på finska riddarhuset 1818. *Sid.* 254. 270. 291. 320. 327. 328. 384. P.

CruselI, Nils, f. 1734 † 1793. Kyrkoherde i Esbo. *Sid.* 255.

—— **Nils Henrik,** f. 1763 † 1818. Föregåendes son. Student i Åbo 1780. Predikant på Sveaborg. Blesserad och fången vid Svensksund 1789. Regementspastor vid Bohusläns regem. 1797. Kyrkoherde i Sönderum, Göteborgs stift. *Sid.* 255.

Cumberland, grefskap i England. Hertigen af C.: Vilh. August, f. 1721 † 1765, andre son af Englands konung Georg II. *Sid.* 116.

Cygnaeus, Zakarias d. ä., f. 1733 † 1809. Biskop i Borgå 1792. *Sid.* 338. P.

—— **Zakarias d. y.**, f. 1763 † 1830. Föregåendes son. Kyrkoherde i Tavastehus 1793, i Hollola 1811. Biskop i Borgå 1819, för luterska församlingarna i Petersburgska distriktet 1820. Gift 1:o) med kapten Gaddings frånskilda hustru Mariana Matilda Martins, f. 1759; skild från henne 1795. *Sid.* 7. 84. 91. 94. 99. P.

—— **Johan Henrik**, f. 1765 † 1814. Föregåendes bror. Kyrkoherde vid svenska församlingen i Petersburg 1792—97, i Rantasalmi 1799. *Sid.* 218. 301. 329. 334. 338. 339. 351. 354. 355. 371. 397. P.

—— **Jakob Georg**, f. 1767 † 1819. Föregåendes bror. Länebokhållare i Nylands o. T:hus län 1792(?). Vice landträntmästare där 1796 (redan 1794?), ordinarie 1810. *Sid.* 15. P (brefvet 1794 $^{6}/_{2}$ p. 61 afser honom, ej Joh. Henr. såsom i registret anges).

Czerbatov, d. ä. **Schtjerbatov, Feodor**, furste. Generallöjtnant och guvernör i Viborg 1793—97. (Se Laxmans biografi och J. Ahrenberg i Kaukomieli 1900 p. 238.) *Sid.* 261.

Czernichef, d. ä. **Tschernitschef, Ivan Grigorievitsch**, grefve. Rysk krigsminister. *Sid.* 239.

Dabelow, C. C., f. 1768 † 1830. Professor i Dorpat. Skref i konkurstäran. *Sid.* 123. P.

Daevelska l. Dävelska huset, i hörnet af Norrmalms torg. Annonsen mot den s. k. societeten (klubben) där, se Inr. Tidn. 1794 $^{31}/_{10}$. *Sid.* 74. 75. P.

Dagligt allehanda, se Tidningar.

Dahl, misskrifning af Calonius i st. f. Lindh. *Sid.* 396.

Dahl, Anders, f. 1751 † 1789. Doktor. Med. adjunkt och botanisk demonstrator i Åbo 1787. *Sid.* 52. 412. P.

—— **Kristofer**, f. 1758 † 1809. Professor i grek. språket i Upsala 1790. Kyrkoherde 1795. Teol. doktor. Utgaf en latinsk språklära 1796, en grekisk d:o 1808, m. m. *Sid.* 247. P.

Dahlberg, Nils, f. 1736 † 1820. Lifmediker 1768. På begäran afsked 1781, men utnämnd till tjenstgörande bergsråd. *Sid.* 268.

Dahlman, † 1795. Från Nådendal. Grosshandlare i Stockholm. *Sid.* 103.

Dahlson, Lars Fredrik. Lagman i Vestmanlands och Kopparbergs lagsaga. *Sid.* 50. 418 (ej **Dahlfors**?)

Dalarne, landskap. *Sid.* 54. 87. 114. 232. P.

Dalarö, tull- och hamnort vid hafsbandet i Södermanland. *Sid.* 31.

Dale, Antonius van, De oraculis, Amst. 1683. *Sid.* 314.

Dammert, Gustaf Adolf, f. 1757 † 1830. Sjökapten i Åbo. *Sid.* 140. 143. 144.

Dandanellska huset i Stockholm. En borgaresläkt (läderhandlare etc.). *Sid.* 345.

Danmark, Danskar. *Sid.* 27. 49. 73. 97. 102. 108. 117. 128. 132. 180. 182. 183. 185. 195. 226. 259. 445. P.

Dannemora, socken med stora järngrufvor i Upland. *Sid.* 151. P.

Danviken, där sjukhus för sinnessvaga, utanför Stockholm. *Sid.* 166. 171. 172. 309. P.

Danzig, stad i Vestpreussen. *Sid.* 199. 269. 273. P.

Dapper, O., † 1690. Holländsk reseskildrare. Öfversatte Herodot. *Sid.* 413. P.

Daschkov, se **Vorontzov.**

Dassauska handelshuset under firma »Kristian Konrad Dassaus söner» (Adolf och Karl Gustaf grosshandlare) i Stockholm, länge mycket ansedt, cederte bonis 1799. *Sid.* 397. 403. 412. P.

Davies(?). *Sid.* 413.

De Besche, Georg Johan, f. 1754 † 1814. Stathållare på Stockholms slott 1793, ent ledigad (för Thyseliuska saken) 1794. Hofmarskalk 1798. Öfverste 1801. *Sid.* 66. 96. P.

De Bruce, Henrik. En Henrik v. Bruce upptages 1797 såsom understallmästare på hertiginnans af Södermanland hofstat. *Sid.* 357.

De Carnall, Karl Konstantin, f. i Mouhijärvi 1757 $^{31}/_{3}$ † 1832 på Norrmarks bruk i Ulfsby. Öfverstelöjtnant vid Björneborgs regem. 1793. Afsked 1804. Landshöfding (tillsatt af Buxhoevden) i Vasa län 1808. Afsked 1822. *Sid.* 152. 206. P.

De Geer, Karl d. y. af Leufsta, f. 1747 † 1805, baron. Kammarherre. Frisinnad riksdagsman. Häktad vid riksdagen 1789. Gift 1:o) 1770 med friherrinnan *Ulrika Elisabet* v. *Liewen* (ej Löwen, såsom i Calonii bref 1797 $^{3}/_{3}$), f. 1747 † 1775; 2:o) 1777 med grefvinnan *Eleonora Vilhelmina* v. *Höpken*, f. 1755 † 1793. *Sid.* 8. 34. 348. 404.

—— Någon son af den förras gifte med Liewen är icke känd, såsom ock uppgifterna »gosse om 10 à 12 år» och »från Finspång» tyckas peka åt annat håll. *Sid.* 149. 262.

—— **Johan Jakob** af Finspång, f. 1737 † 1809 på Finspång, baroniserad. Son till föregåendes fars kusin. Kammarherre. Riddare af nordstjerne orden 1795 $^{8}/_{11}$ och kallas då redan baron, hvartill han dock upphöjdes först 1797 $^{1}/_{11}$. Öfverkammarherre hos drottningen; afsked 1799. Ledamot af målare och bildhuggare samt af musikaliska akademierna. Gift 2:o 1769 med grefvinnan *Fredr. Aurora Taube*, f. 1763 † 1806. *Sid.* 128. 198. 317. 422. P.

—— **Charlotta Aurora**, f. 1779 † 1834. Föregåendes dotter. Hoffröken hos hertiginnan af Södermanland. Gift 1796 $^{12}/_{4}$ med gr. *Nils Gyllenstolpe*, skild från honom 1810 och trädde 1811 i äktenskap med gr. af Wetterstedt. *Sid.* 141. 148.

De la Caille, Johannes, Histoire de l'imprimerie et de la librairie, Paris 1689, 4:o. *Sid.* 407.

De la Gardie, Jakob, f. 1583 † 1652, grefve. General fältherre. President i krigskollegium. *Sid.* 231.

—— **Ulrik Gustaf**, f. 1727 † 1809, grefve. Landshöfding i Vesterås 1786–1809. *Sid.* 138. 290.

—— **Jakob Gustaf**, f. 1768 † 1842, grefve. Kaptenlöjtnant vid lifdrabantkåren 1792. Minister i Wien 1799–1801, i Madrid 1813–15. General. Landtmarskalk. Ur hans arkiv på Löberöd i Skåne stor publikation af P. Wieselgren. *Sid.* 414.

De la Grange, Erik Johan, f. 1734 † 1807. Generalmajor. Landshöfding i Jönköpings län 1795–1801. *Sid.* 394.

De la Marche, om revolutionen i Ryssland 1762. *Sid.* 291.

De la Myle, † 1806 på Maanpää i Rimito. Major. *Sid.* 411. P.

De Langlés, se L.

Delécn, Karl Erik, f. 1767 † 1850. Bokhandlare, boktryckare, lexikograf. *Sid.* 416. 428.

De Pont, Jak. Vilh., f. 1755 † 1809. Major. *Sid.* 333. P.

Deputationer, se Adresser.

De Ron, Jakob, f. 1738 † 1828. Grosshandlare i Stockholm. Direktör för franska församlingen där. *Sid.* 148.

Diekne slägten, ansedd och utbredd i Finland på 13 och 14 hundra talen. *Sid.* 426.

Dillman, bokauktions mäklare. *Sid.* 175.

Dionysius Halicarnassensis, grek. historiker på Augusti tid. *Sid.* 70. P.

Disputationer och annat akademiskt tryck. *Sid.* 7. 8. 10. 16. 40. 48. 67. 68. 87. 94. 101. 105. 108. 120. 132. 133. 184. 208. 213. 227. 240. 246. 255. 263. 275. 276. 292. 341. 359. 360. 363. 364. 376. 430. 447. P.

Distingen, årlig marknad i Upsala i början af februari. *Sid.* 14.

Djurgården, lustpark på en halfö vid Stockholm. *Sid.* 268. 280. 352.

Djurnäs el. Djurö, Ehrenströms landtgård i Djurö kapell af Vermdö socken, å liknämnd ö i Stockholms skärgård. *Sid.* 390.

Dohna, Ebba Ulrika Lovisa Antoinette, f. 1771 † 1858, grefvinna. Dotter af öfverstelöjtnanten gr. A. A. A. Dohna. Hoffröken hos prinsessan Sofia Albertina. Gift 1797 $^{11}/_{5}$ med *Gust. Joh. Staël v. Holstein,* öfverstelöjtn. *Sid.* 141.

Domey, Olof, f. 1726 † 1796 $^{13}/_{2}$. Teol. doktor. E. o. teol. professor i Upsala 1787. Kyrkoherde i Kumla 1794 $^{9}/_{5}$, men dog före tillträdet. *Sid.* 42. 214.

Dondini, Historia de rebus in Gallia gestis. *Sid.* 41.

Donner, Johan Gustaf af, f. 1730 † 1808. Öfverste. Landshöfding i Vesterbottens län 1789. Afsked 1795. *Sid.* 109.

Donner, Nils Adolf, f. 1766 † 1840. Magister i Åbo 1795. Pastor vid svenska församl. i Petersburg 1798; afsked 1800 med prosttitel. *Sid.* 339. P.

Dorpat, universitetsstad i Lifland. *Sid.* 69.

Drake, bokbindare och -handlare i Stockholm. *Sid.* 357. P.

Drangel, Emanuel. Häradshöfding. Af honom Lagsamling, 5 delar, Sth. 1798—1800. *Sid.* 299. 446.

Dretseln o. statsskulden (af Hamilton), Linköp. 1797, 8:o. *Sid.* 389. 391. 392.

Drifva, läs **Drufva.** *Sid.* 62.

Drottningholm, k. lustslott vid Stockholm. *Sid.* 58. 61. 63. 65. 73. 81. 118. 122. 123. 124. 125. 180. 183. 184. 190. 208. 211. 212. 216. 217. 218. 225. 228. 272. 292. 300. 303. 305. 308. 310. 314. 347. 355. 361. 371. 374. 375. 415. 416. P.

Drottninggatan i Stockholm. *Sid.* 55. 118. 150. 152. 156. 234. 266. 309.

Drufva, Gerhard, f. 1726 † 1807. Öfverste 1790. Egde Nyborg i Håtuna socken, Upland. (Far till hjelten vid Oravais). *Sid.* 48.

—— **Karl Johan,** f. 1732 † 1802. Kammarherre i konungens hofstat. Angaf i det Armfeltska högmålet särskildt Seigneul. *Sid.* 62 (ej Drifva).

Drysén, Per Samuel, f. 1760 † 1818. Hofpredikant. Kyrkoherde i Adolf Fredriks församl. 1788. Teol. doktor 1809. Pastor primarius 1812. Utgaf 1799 en fri öfversättning af Pauli bref till Romarne, hvilken indrogs. *Sid.* 217. 428. 429. 430. 432. P.

Dübenska huset, på Blasieholmen. *Sid.* 309.

Du Cange, (Du Fresne), Glossar. ad scriptores mediae et infimae Latinitatis, T. I—IV, Par. 1733–36, fol. *Sid.* 25. 33. 47.

Dueller. *Sid.* 217. 258. 322. 324. 325. 331. P.

Dufva, en segeljakt. *Sid.* 126.

Dufva, Johan Fredrik. Assessor i Svea hofrätt 1793. *Sid.* 10.

Du Pin, L. E., f. 1657 † 1719. Fransk frisinnad teolog. Hans stora Biblioth. des auteurs ecclesiastiques, Paris 1686—1714, utkom i flera upplagor. *Sid.* 316. 317.

Du Puy, Jean Baptiste, f. 1771 † 1822. Scenisk artist och musiker. Ankom till Stockholm 1793, men förvisades såsom altför frisinnad 1799. Återkom 1810. Professors tit. 1814. *Sid.* 421. 422. 424.

Durencran, pseudonym (= Liljestråle); jfr Läsn. i bland. ämnen n:o VII, 43 f. *Sid.* 331. P.

Duvall, Kristofer Johan, f. 1743 † 1818, baron. Korporal vid lifdrabantkåren 1776. Öfverstelöjtnant 1799. *Sid.* 258.

Dybeck, Karl, f. 1759 † 1841. V. notarie vid Stockholms konsistorium 1789. Kyrkoherde i Odensvi (Vesterås stift) 1797. *Sid.* 279.

Däv el, se Daevel.

Döbeln (Döbelius), Johan Jakob von, f. 1674 † 1743. Medic. professor i Lund 1710. Skref bl. a. Inquisitio super Estherae morbo 1714 och Historia inediae Estherae 1715. *Sid.* 69. P.

Ebel, köpman i Stockholm. Dömdes 1793 /1 till 5 års landsflykt, emedan han anfört en folkhop, som på gatorna och slottets borggård larmat mot en öfvermodig gardesofficer. Detta s. k. Ebelska upplopp gaf hertigen-regenten och Reuterholm en välkommen anledning till alt restriktivare åtgärder. *Sid.* 58.

Eberhardt, Johan Hartman, f. 1727 † 1796. Lektor i Hernösand. Teol. doktor. Af honom bl. a. Utkast till allm. historien, del 1—4, Sth. 1766—81, samt Utkast till en svensk mynt- och finanshistoria, Köpenh. 1771 (anon.), m. m. *Sid.* 126. 149. 305. 306. 314. 315. 319. 323. 343. 346. 348. 393. P.

Eckerman, se **Ekerman.**

Eckerö, se Ekerö.

Eckman, se **Ekman.**

Eckolsund, se Ekolssund.

Edelcrantz (Clewberg), Abraham Nils, f. 1754 † 1821. Bibliotekarie i Åbo 1780. Konungens handsekreterare 1787. Kansliråd 1794. Adlad 1789. President 1813. Friherre 1815. Af honom bl. a. Afhandling om telegrafen, Sth. 1796, 8:o. *Sid.* 2. 11. 13. 39. 42. 67. 74. 83. 93. 95. 122. 187. 212. P.

Edman, Johan Erik, f. 1765 † 1814. Advokatfiskal i kammarrevisionen 1788 och tillika expeditionssekreterare i justitiekanslersämbetet. Aktor i högmålet mot Armfelt. Reuterholms redskap. Efter förmyndareregeringens slut disgracierad; sysselsatte sig med jordbruk. Kammarråd 1805. Gift 1:o) 1795 $^{24}/_{8}$ på Vestanfors bruk med *Henrika,* dotter af brukspatron J. Fr. Bedoir; 2:o) 1811. *Sid.* 38. 50. 56. 59. 71. 79. 96. 97. 100. 102. 129. 134. 138. 172. 189. 211. 220. 303. 307. 356. P.

—— **Johan Fredrik,** boktryckare i Upsala, vid akademin där 1794 $^{12}/_{6}$. *Sid.* 336.

Een, Johan Axel, f. 1755 † 1798. Protokollssekreterare i inrikes expeditionen. *Sid.* 299.

Egalité, »Citoyen», så kallade sig hert. Filip af Orleans (f. 1747, afrättad 1793), sedan han slutit sig till revolutionen, äfvensom hans son Ludvig Filip, slutl. Frankrikes konung. *Sid.* 148. P.

Egodelningsrätt. *Sid.* 279. 294.

Egypten. *Sid.* 182. 421.

Ehrenbill, Ulrik Gottlieb, f. 1733 † 1795. President i statskontoret 1792. *Sid.* 31. 102. P.

Ehrencrona, Erik Filip Gammal, f. 1745 † 1803, baron. Hofstallmästare hos enkedrottningen Lovisa Ulrika. Gift med grefvinnan *Karolina Rudensköld* 1783. *Sid.* 63. 242.

Ehrenheim, Johan Ludv. von, f. 1748 † 1834. Hofrättsråd i Svea hofrätt 1791. Ledamot i högsta domstolen 1795—96. V. president i Svea hofrätt 1805—26. *Sid.* 88. 125. 148. 165. 170. 213. 222. 226. P.

—— **Fredrik Vilhelm von,** f. 1753 † 1828. Föregåendes bror. Chargé d'affaires 1790, minister 1794 i Köpenhamn. T. f. hofkansler 1797. Kanslipresident 1804; afsked 1809. Friherre 1805. *Sid.* 195. 324. 335. 404. P.

Ehrenhoff, Karl Gustaf von, f. 1717 † 1805. V. president i kammarrevisionen. *Sid.* 274.

—— **Karl Kristian,** f. 1757 † 1824. Den förres son. Kapten. Afsked 1790. *Sid.* 422.

Ehrenmalm, Georg, f. 1723 † 1807. Hofrättsråd i Åbo hofrätt 1783; afsked 1799. *Sid.* 236. P.

—— **Samuel Magnus,** f. 1732 † 1814. Föregåendes bror. Hofrättsråd i Åbo hofrätt 1765; afsked 1770. *Sid.* 407. P.

—— **Johan Magnus,** † 1807. Föregåendes bror. Kapten. *Sid.* 378. P.

Ehrenrooth, Karl Gustaf, f. 1744 † 1817. Öfverste för Tavastehus regem. 1790; afsked 1794. Generalmajor 1797. Gift med *Hedv. Sofia Munck* 1775. *Sid.* 67. 246. P.

Ehrenström, Nils Fredrik, f. 1756 † 1815. Öfverstelöjtnant 1792. Öfverste 1799. Kommendant i Göteborg 1803; afsked 1812. *Sid.* 9. 27. P.

Ehrenström, Johan Albrecht, f. 1762 † 1847. Föregåendes bror. Kabinettssekreterare 1788; afsked 1792. Dömd i högmål 1794 till schavotten, fängelse m. m. Rehabiliterad 1800. Regeringsråd 1809. Återflyttade till Finland 1811. Verkligt statsråd 1814. Ledamot i finska senaten 1820–25. (Calonii votum rör. hans delaktighet i Armfeltska konspirationen, Op. III, 376). *Sid.* 9. 12. 30. 32. 54. 59. 60. 63. 64. 65. 67. 122. 178. 182. 184. 186. 215. 242. 390. P.

Ehrensvärd, Karl August, f. 1745 † 1800, baron, grefve. Generalamiral 1792–94. *Sid.* 192. 446. 447. P.

Eichhorn, Joh. Gottfr., † 1827. Litteraturhistoriker. *Sid.* 336. P.

Ekar, Ekskogar. *Sid.* 327. 372. 376. 394.

Ekeblad, Hedvig Katarina, se gr. **K. G. Piper.**

Ekerman (Eckerman), Karl Fredrik, f. 1742 † 1772. Justitieborgmästare i Stockholm. *Sid.* 409. P.

Ekerö (Eckerö), kapell till Hammarland på Åland, med poststation. *Sid.* 91.

Ekestubbe, Erik, † 1745. Löjtnant. Testamenterade stipendier till akad. i Åbo, hvilka sköttes af en s. k. kongress. *Sid.* 377. P.

Ekholm, Finne; grosshandlare i Stockholm. *Sid.* 41. 138. 209. 432.

Ekman, Per Johansson, f. 1722 † 1794 $^{8}/_{6}$ (enl. dödsannonsen). Kamrerare i kammarkollegium. *Sid.* 52.

—— **Karl Gustaf**, statskommissarie. (Hans enka † 1798 $^{11}/_{6}$). *Sid.* 237.

—— **Mårten Reinhold**, † 1818. Bankbokhållare i Stockholm. *Sid.* 141. P.

—— **Olaus**, bokbindare och -handlare i Stockholm. Förmögen. *Sid.* 118.

—— N. N. *Sid.* 209.

—— **Karl Krist.**, f. 1746 † 1818. Student i Åbo 1769. Magister 1775. Auditör. Borgmästare i Nystad 1795 $^{13}/_{10}$ (efter E. V. Fagerström). Afsked 1816. *Sid.* 285.

Ekmansson, bokhandlare i Stockholm. Kamrerare. *Sid.* 72. 104. 350. P.

Ekolsund, gods i Uppland vid vik af Mälaren. *Sid.* 334. 335. 362. 378.

Elbe floden. *Sid.* 296.

Eldsvådor. *Sid.* 29. 156. 160 f. 204. 309. 342. 344.

Elers, Johan, f. 1730 † 1813. Expeditionssekreterare. Kansliråd 1787. *Sid.* 120. 121. 123. 126. 274. P.

Elfsborgs län i Vestergötland. *Sid.* 394.

Elisabet Petrovna, rysk kejsarinna 1741—62. *Sid.* 291.

Emigranter, franska. *Sid.* 293.

Emil Leopold af Sachsen Gotha, f. 1772, förmäld 1797 $^{21}/_{10}$ med Lovisa Charlotta af Mecklenburg Schwerin. *Sid.* 298.

Emporagrius, Erik, † 1674. Biskop i Strengnäs. *Sid.* 69. P.

Enberg, f. d. student i Åbo (se Aeimelaeus, Josef). Trol. Kristian Viburgens, student 1788, lemnade akad. 1792. *Sid.* 288. P.

Eneberg, (ej **Enberg**), **Isak**, f. 1756 † 1835. Magister 1778. V. pastor i Töfsala 1789. Kyrkoherde i Vemo 1805. Teol. doktor 1817. *Sid.* 102. 108. 110. 113.

Enebom, Gustaf, † 1796 $^{13}/_{5}$. Kyrkoherde i Leksand. Hans hustru (f. Torpadius) † 1797 $^{27}/_{3}$. *Sid.* 247.

Enebom (Enbom), Per Ulrik, f. 1759 † 1810. Produktiv vitterlekare i Thorilds smak. Agad (öfverdrifvet) af Kellgren och Leopold. *Sid.* 244. 253. 256. 263. 298. 383. P.

Enehjelm (Hellenius), Fabian, f. 1738 † 1822. Adlad jämte sina bröder 1772. Krigsråds tit. 1794. *Sid.* 238. P.

—— **Per**, f. 1743 † 1807. Öfverstelöjtnant 1787. Anjalit; dömd att halshuggas, men benådad. *Sid.* 325. 327. (?). P.

—— **Jonas**, f. 1748 † 1830. Föregåendes bror. Major vid Savolaks fotjägare 1784. Öfverstelöjtnants afsked 1790. *Sid.* 325. 327. (?). P.

Engelbrechten, Herman Fredrik Kristian von, f. 1765 † 1818. Major 1796. Öfverstelöjtnant vid Psilanderhjelmska reg. s. å. Generallöjtnant. *Sid.* 217.

Engelbrekt Engelbrektsson, † 1436, mördad. Frihetshjälten. *Sid.* 114.

Engeström, Gustaf von, f. 1738 † 1813. Bergsråd. Utgaf bl. a. Guide du voyageur aux carrières et mines de Suède, Sth. 1796. *Sid.* 234. 236. 445. P.

—— **Lars von,** f. 1751 † 1826, baron, grefve. Hofkansler 1792. Minister i London 1793, Wien 1795, Berlin 1798. Kanslipresident, statsminister, en af rikets herrar och friherre 1809. Grefve 1813. *Sid.* 404. P.

England, Engelsk. *Sid.* 44. 49. 73. 75. 108. 155. 167. 188. 213. 250. 269. 272. 275. 280. 291. 316. 329. 366. 414. P.

Engstrand, Johan, f. 1773 † 1854. Magister i Åbo 1798. Kyrkoherde i Lenhofda, Småland. *Sid.* 365. P.

Engström, Johan, k. sekreterare. *Sid.* 329.

Enhörna, socken i Södermanland, Strengnäs stift. Nämnes af Calonius orätt i st. f. Trehörna, som hör till Linköpings stift. *Sid.* 151. 193.

Enkehuset. *Sid.* 287.

Enköping, stad i Uppland. *Sid.* 362. 435.

Envall (sedan **Envald**), **Anders Johan,** f. 1763 † 1838. Häradshöfding i Lillsavolaks nedre domsaga 1796. Lagmans tit. 1806. *Sid.* 172.

Epictetus, stoisk filosof i 1 årh. e. K. *Sid.* 408.

Erasmus, Desiderius, f. 1467 † 1536. Berömd humanist. Hans lefnad tecknad af Burigny. *Sid.* 393. 396. 401. P.

Erxleben, J. Christ. Polycarp., † 1777. Professor i Göttingen. Skref bl. a. Anfangsgründe der Naturlehre, hvars 6:e upplaga utgafs af G. Chr. Lichtenberg, Leipz. 1794. *Sid.* 370.

Esbo, socken i Nyland. *Sid.* 42. 77. 100. 108. 110. 113. 253.

Eskiltuna, stad i Södermanland med fabriker. *Sid.* 362.

Essen, Niklas Didrik von, f. 1723 † 1801. Generalmajor och öfverste för Åbo läns regem. 1790–96. *Sid.* 214. P.

—— **Karl Reinhold von,** f. 1734 † 1809 på Paaso i Heinola socken. Öfverstelöjtnant. Afsked 1778. *Sid.* 206. 254.

—— **Adolf Didrik,** f. 1766 † 1832. Den förres son. Kornett vid Nylands dragoner. Anjalit. Lifdömd 1788. Benådad 1791. Slutl. öfverstelöjtnant. *Sid.* 206.

—— **Hans Henrik,** f. 1755 † 1824, baron, grefve. Hofstallmästare 1777. Sekreterare vid Serafimerorden 1787. Öfverste 1792. Serafimer riddare 1794. Generalmajor och öfverståthållare i Stockholm 1795–97. En af rikets herrar 1796. Generalguvernör i Pommern 1800. Grefve 1809. Fältmarskalk 1811. Riksståthållare i Norge s. å. Riksmarskalk 1816. *Sid.* 39. 106. 137. 141. 144. 150. 189. 205. 207. 215. 218. 219. 220. 221. 223. 266. 269. 328. 440. P.

Estlander, magister. *Sid.* 287.

Euphrasén, Bengt Anders, † 1797. Vice botanicesdemonstrator. Skref om S:t Barthélemy, Sth. 1795. *Sid.* 147. 149. 177. P.

Eurén, Gabriel, f. 1768 † 1806. Protokolls- och slutl. expeditionssekreterare. Kanslerssekreterare vid Upsala akad. 1794. *Sid.* 87. 107. 250. P.

Europaeus, Per Adolf, f. 1753 † 1825. Rektor vid trivialskolan i Fredrikshamn 1785. Kyrkoherde i Savitaipale 1795. *Sid.* 40. P.

Evelius, Jonas, f. 1733 † 1803. Hofrättsråd i Svea hofrätt. Ledamot i högsta domstolen 1789. *Sid.* 60. 61. 156. 226. P.

Extra posten, se Tidningar.

Fabriks societeten (se ock Brukssocieteten). *Sid.* 17.

Fagerström, Karl Johan, f. 1751 † 1799 $^{15}/_{4}$ i Stockholm. Magister 1769. Borgmästare i Vasa 1779, i Uleåborg 1788. Aktor i målet om Gustaf III:s mord. Full-

mäktig i riksgäldskontoret 1793—99. Konstituerad revisionssekreterare 1799. *Sid.* 6. 23. P.

Fagervik, egendom i Ingå socken, vestra Nyland. *Sid.* 4.

Fahnehjelm, Per Göran, f. 1735 † 1816. Slutl. president i kammarrätten. Finska kommissariatets af honom undertecknade sedlar, de s. k. Fahnehjelmarne, gingo i Finland under kriget 1788 – 90 och inlöstes derefter. Gift 2:o) 1792 $^{18}/_{11}$ med *Johanna Lovisa Syrk,* kronobagaren direktör Sjöbergs frånskilda hustru och skild från henne 1796. *Sid.* 101. 183. 397. P.

Fakulteterna vid Åbo akad. *Sid.* 54. 83. 114. 160. 351.

Falk, Per. Grosshandlare i Stockholm. Lät i sällskapets för medborgerl. kunskaper skrifter omtrycka Porthans Afhandling om Finlands uppodling. *Sid.* 263. 268. 299. 353. P.

Falkenberg, Melcher, f. 1722 † 1795 $^{21}/_{3}$ (begr. i Riddarholms kyrkan 95 $^{27}/_{3}$), baron, grefve. Riksråd. Gift med friherrinnan *Hedv. Eleon. Wachtmeister.* Hans gods: Bålby, Hasselfors, Brokind m. fl. *Sid.* 96. 102. 111.

—— **Henrik,** f. 1770 † 1837, grefve. Den förres son. Fideikommissarie till Brokind. Kapten 1794. Slutl. öfverstekammarjunkare. Gift med friherrinnan *Fredr. Ruuth,* frånskild hustru till Joh. Fr. Aminoff. *Sid.* 390.

—— **Anna Charlotta,** f. 1767 † 1826. Den förres syster. Gift först 1801. *Sid.* 390.

Falker, Karl, f. 1732 † 1795 $^{16}/_{9}$. Hofmarskalk 1767. *Sid.* 309.

Falkman, Joh. Daniel, justitiarie i krigshofrätten. *Sid.* 69.

Falskt mynt, se Penningeverket.

Falun, bergsstad i Dalarne. *Sid.* 160 f. 347. 357. 378. 383.

Fant, Joh. Mikael, f. 1735 † 1813. Domprost i Vesterås 1772. Kyrkoherde i Leksand 1796. *Sid.* 211. 239. 241. 247. 434. 447.

—— **Erik Mikael,** f. 1754 † 1817. Den förres halfbrors son. Historieprofessor i Upsala 1781. Skref bl. a. Fortsättning (1457—97) till Lagerbrings Svea rikes historia 1794, mer än 300 akad. disputationer, m. m. *Sid.* 86. 101. 242. 251. 426. P.

—— **Georg Fredrik,** f. 1768 † 1823. Historiedocens i Upsala 1796. Slutl. kyrkoherde i Vestra Löfstad, Upsala stift. *Sid.* 158. 166. 172. P.

Fatebur-sjön. *Sid.* 381.

Faxe, Abrah., † 1795. Kommerseråd. *Sid.* 96. 120.

Fellman, prästman. *Sid.* 423.

Ferber, Joh. Jakob, f. i Karlskrona 1743 † 1790 i Bern. Professor i mineralogi vid vetenskapsakad. i Petersburg 1783—86. *Sid.* 419.

Ferdinand IV, f. 1751 † 1825. Konung af Neapel och Sicilien. Gift med Maria Karolina Lovisa, erkehertiginna af Österrike. *Sid.* 45. 77.

Fersen, Fredrik Axel von, f. 1719 † 1794 $^{24}/_{4}$, grefve. Riksråd. *Sid.* 35. 39. 46. 92. 95. 206. 227. 239. 391. P.

—— **Hans Axel von,** f. 1755 † 1810 massakrerad i upplopp i Stockholm, grefve. Föregåendes son. Öfverste i fransk tjenst 1783; Marie Antoinettes riddare. Avancerade samtidigt i hemlandet. Generalmajor 1792. Utsedd svensk fullmäktig till kongressen i Rastadt 1797, men ej erkänd af Frankrike. En af rikets herrar och kansler för Upsala akad. 1799. Riksmarskalk 1801. *Sid.* 103. 104. 320. 336. 357. 362. 414. 421. 426. 427. P.

—— **Fabian Reinhold von,** f. 1762 † 1818, grefve. Föregåendes bror. Öfverstekammarjunkare 1793. Sekund chef vid Svea lifgarde 1796; afsked s. å. Öfverstekammarherre 1802. En af rikets herrar 1809. Gift med *Lovisa Sofia Piper* hoffröken. *Sid.* 141. 171. 210. 211. 212. 215. 217. 259. 397. P.

—— **Ulla = Ulrika Eleonora,** f. 1749 † 1810, grefvinna. Föregåendes kusin, hoffröken. Gift 1:o) 1770 med kammarherren, baron *Nils v. Höpken* † 1780; 2:o) 1797 med öfversten *J. v. Wright* † 1800. *Sid.* 322.

Fester och [illegible] [illegible] och [illegible] [illegible] Sid. [illegible] 227. 228. [illegible] 240. 269. [illegible] 437. 451. [illegible] 437. 438. 439. 440. [illegible]
Fichte, Johan Gottlieb, f. 1762 † 18[illegible]. [illegible] professor i Jena 1793–99. [illegible] 1806. Hans [illegible] [illegible] [illegible] 1799. [illegible] Sid. 387. P.
[illegible] till [illegible] Ingenmund. [illegible] 1772 [illegible] [illegible] 1798 [illegible] strike. Sid. 276. 282. 285.
Fjellström, Per, f. i Lappmark 1697 † 1764. [illegible] i [illegible] Lappmark. Utgaf grammatik och lexikon m. fl. skrifter på [illegible]. Sid. 1. 5. P.
Figrelius (Gripenhjelm), Edmundus. De statuis illustr. Romanorum. Sth. 1656. Sid. 186.
Finckius Index. Sid. 408.
Finold, Per Ad. f. 1768 † 185[illegible]. [illegible] landtmätare i Finland 1789. Landtmätare [illegible] 1793. Öfverinspektör 1804. Afsked 1836. Sid. 188.
Finland, Finnar. Sid. 49. 87. 114. 149. 160. 171. 172. 176. 189. [illegible]. 252. 264. 276. 279. 280. 353.
Finska kyrkan i Stockholm. Sid. 155. 364. 366.
Finska domkyrkoförsamlingen i Åbo. Sid. 20. 26. 93. 154. 155. 157. P.
Finska geografin, historien, litteraturen, språket. Sid. 11. 15. 16. 18. 21. 32. 33. 71. 82. 83. 86. 87. 93. 98. 99. 100. 114. 160. 161. 205. 212. 216. 252. 268. 273. 276. 291. 330. 340. 362. 363. 380. 398. 426. 435. P.
Finska viken. Sid. 61.
Finspång, stor sätesgård och bruksegendom i Östergötland. Sid. 128. 149. 198. 317. 422. P.
Fiske, sill-, lax-. Sid. 168. 206. 251. 254. 261. 284. 366. 381.
Fisktorget i Åbo. Sid. 387.
Fitja, 1) socken i Upsala län, 2) gästgifveri och postgård i Södermanland. Sid. 303.
Flacius, Matthias Illyricus, f. 1520 † 75. Professor i hebreiska i Wittenberg. Produktiv luthersk teolog. Sid. 366.
Fleming, Johan Kasimir, f. 1738 † 1794, baron. Hofmarskalks afsked 1767. Sid. 194.
— Klas Adolf, f. 1771 † 1831, baron, grefve. Föregåendes son. Kavaljer hos hertiginnan af Södermanland 1794. Öfverstekammarjunkare 1795. I Gustaf IV Adolfs svit på hans friarefärd till Petersburg 1796. Grefve 1812. Riksmarskalk. Sid. 128. 194. 203. 208 (jfr Porthans bref till Calonius 1796 [illegible]) 244. P.
— Klas, f. 1759 † 1815 i Brasilien. Student i Åbo 1774. Hofrätts extranotarie. Sid. 306. 378. P.
Fleurus, stad i Belgien, där Fransmännen under Jourdan 1794 [illegible] slogo Österrikarne. Sid. 445.
Flinck, Magnus. Borgmästare i Landskrona. Lagman. Sid. 232.
Flintenberg, Eman. Student i Åbo 1774; pensionär hos prof. Lefrén. Blef rubbad. Sid. 84. 90.
— Johan David, f. 1762 † 1819. Föregåendes bror. Student i Upsala 1777. Docens i lärdomshistorien 1786. Riksantiqvarie och sekreterare i v. h. a. akad. 1793–95. Skolrektor i Stockholm 1805. Författat åtskilligt. Sid. 29. 81. 90. 98. P.
Floderus, Matias, f. 1765 † 1822. Adjunkt vid Upsala akademi. Konsistorienotarie. Kyrkoherde i Rasbo. Teol. doktor 1822. Sid. 166. 172. 202. P.
Flodin, Johan Gustaf, f. 1741 † 1808. Teol. doktor. Öfverhofpredikant och den unge konungens biktfader 1792. Ordens biskop 1794. Biskop i Vesterås 1800. Sid. 39. 43. 96. 220. 221. 228. 274. 312. 418. 428. 432. 434. 417. P.

Flora Rossica, praktarbete, på Katarina II:s bekostnad utgifvet af Pallas. *Sid.* 4. 8. 25. P.

Florin, Gustaf Magnus, † 1829. Krigskommissarie. *Sid.* 102. ?

Flottan, se Militären.

Flygare, Gustaf, † 1805. Ekonomie professor i Upsala. *Sid.* 86. 87. 107. 131. P.

Fock, Per Adolf, f. 1756 † 1827, baron. Major. Hofmarskalk 1800. Gift 1785 med *Kristina Charlotta Falker,* hofmarskalksdotter. *Sid.* 309.

Foeder, Adolf Magnus, † 1817. Magister 1778. Regementspastor. *Sid.* 77. 108. P.

—— **Gabriel Justus,** handlande i Åbo; gjorde bördsanspråk för sin omyndiga dotter Eva Sara efter hennes mormor, enkan Sara Simolin. Konungens dom af 1797 $^{28}/_{11}$ läses i Inr. T. n:o 144. *Sid.* 326. P.

Foenander, Jakob. Magister i Åbo 1760. *Sid.* 14. 48. P.

Forsberg, Fredrika Charlotta, f. på 1760 talet † 1840. Dotter till en hoflöpare. Favorit och kammarfru hos prinsessan Sofia Albertina, för hvars syster ett rykte utgaf henne. Gift 1799 med gr. *G. H. Stenbock,* stallmästare. *Sid.* 398. 403. 404. 405. P.

Forsell, Olof Hansson, f. i Helsingland 1762 † 1838. Matematiklektor vid krigsakademin på Karlberg. Kyrkoherde. *Sid.* 342.

Forselles, Henrik Johan af, f. 1754 † 1790 i Lovisa. Brukspatron och bergsråd. Bosatt på Strömfors bruk. Gift 1785 med *Virg. Krist. Carlskjöld,* f. 1749 † 1847 på Strömfors. *Sid.* 311. P.

—— **Samuel af,** f. 1757 † 1811 (1814) i Spaa. Son af borgmästaren i Lovisa, kommerserådet Jak. Forsell, adlad af Forselles († 1768). Major vid Stedingska regem. 1787. Öfverstelöjtnant 1793. Landshöfding i Göteborg 1796 $^{27}/_{10}$, i Uleåborg 1800. Afsked 1802. *Sid.* 29. 198.

Forskningar, lärda, särskildt Calonii och Porthans. *Sid.* 5. 6. 10. 11. 16. 17. 18. 29. 37. 87. 90. 100. 114. 139. 160. 180. 186. 232. 264. 265. 276. 309. 328. 341. 353. 374. 415. 426. 430. P.

Forsman, Johan, f. 1718 † 1795. Handlande och tobaksfabrikör i Åbo. *Sid.* 27. P.

Forster, källarmästare å operakällaren i Stockholm. Stundom använd af Armfelt vid dennes brefväxling med fröken Rudensköld. Sänd i arrest till Malmö och derifrån till S:t Barthélemy. *Sid.* 9. 61. 62. 231.

Fougt, Henrik, † 1782. Först ämbetsman, sedan boktryckare i Stockholm. Hans enka (Elsa Momma), † 1815, ett bildadt och vittert fruntimmer, fortsatte affären. *Sid.* 104. 118. P.

Franc, Evert August, f. 1729 † 1800. Öfverste. Landshöfding i Örebro län 1781. Afsked 1796. Gift 1781 med friherrinnan *Fredrika Lovisa Hamilton,* enka efter hofjunkaren Er. Ad. Adelheim. *Sid.* 138. 141.

—— **Ulrik Gustaf,** f. 1736 † 1811. Föregåendes bror. Statssekreterare. Öfverpostdirektör 1791 samt, efter Lagerbring, åter 1797. *Sid.* 11. 12. 20. 32. 57. 61. 62. 245. 312. P.

Francheville, J., Hist. (af Gualdo Priorato, 1642) des campagnes de Gust. Adolphe, trad. de l'ital. Berlin 1772, 4:o.

Frankrike, Fransoser. *Sid.* 2. 13. 15. 31. 44. 97. 113. 122. 126. 148. 162. 164. 186. 191. 234. 246. 272. 279. 293. 296. 306. 320. 332. 333. 335. 336. 346. 349. 377. 402. 410. 416. 418. 420. 421. 425. 445. P.

Frans (II) Josef, kejsare i Österrike 1792–1835. *Sid.* 272. P.

Franzén, Frans Mikael, f. 1772 † 1847. Docens i vältaligheten 1792. Bibliotekarie 1795. Utrikes resa 1795—96 med K. Fr. Bremer. Professor i litt. hist. 1798, i historien och moralen 1801. Prästvigd 1803. Kyrkoherde i Kumla 1811. Biskop i Hernösand. *Sid.* 56. 82. 104. 105. 108. 110. 112. 141. 155. 204. 205. 209. 211. 212. 213. 222. 223. 224. 323. 325. 354. 357. 363. 369. P.

Franzén, Anna Maria, f. 1776 † 1816. Föregåendes syster. Gift 1798 [illegible], med *Fr. Vilh. Krogius,* adlad 1817 Edelheim. *Sid.* 325. P.

Fredenheim, Karl Fredrik, f. 1748 † 1803. Son af biskop, ärkebiskop K. Fr. Mennander. Kanslist i kanslikollegium 1769. Kanslerssekreterare 1772. Expeditionssekreterare 1775. Ceremonimästare 1780. Gjorde på konungens bekostnad vidsträckta konstresor, i Rom etc. 1787–90. Kansliråd 1792. Öfverintendent för de kungl. konstsamlingarna 1795. Ordförande i målare- och bildhuggareakademin; ledamot af v. h. a. akademin, af musikaliska akademin, m. m. Gift 1779 med *Krist. Elisab. Hebbe,* kommerserådsdotter, f. 1762 † 1841. *Sid.* 16. 22. 24. 29. 53. 56. 57. 86. 88. 105. 106. 135. 182. 183. 184. 185. 198. 201. 245. 261. 265. 269. 272. 275. 278. 330. 341. 342. 349. 359. 383. 388. 398. 399. P.

Fredenshöld (Hasselbom), Nils, f. 1731 † 1792. Hofrättsråd i Åbo 1769. Adlad 1770. Gift 3:o) 1781 med *Sofia Albertina Taube,* f. 1754 † 1825. *Sid.* 161. 200. 292. 317. P.

Fredenstjerna, Adam, f. 1722 † 1800 $^{24}/_{4}$. Son af presidenten i Åbo och derefter i Svea hofrätt Adam Schütz, adlad Fredenstjerna († 1772). Vicepresident i Svea hofrätt 1777. *Sid.* 266. 442.

Fredrik (VI) af Danmark, f. 1768 † 1839. Son af den sinnessvaga Kristian VII. Kronprins. Konung 1808–1839. Förmäld 1790 med Maria Sofia Fredrika, dotter af prins Karl af Hessen-Kassel. *Sid.* 73. 117. 118.

Fredrik II den store, konung i Preussen 1740–86. *Sid.* 181.

Fredrik I, Sveriges konung 1718—51. *Sid.* 116.

Fredrik Adolf, f. 1750 † 1803. Hertig af Östergötland, Gustaf III:s yngsta broder. *Sid.* 54. 62. 123. 141. 193. 196. 234. 236. 239. 245. 315. 316. 318. 322. 333. 361. 375. 418. 446. P.

Fredrik Franz I, hertig af Mecklenburg-Schwerin 1785—1837. *Sid.* 128.

Fredrik Vilhelm II, konung i Preussen 1786 — † 97 $^{16}/_{11}$. Förmäld 2:o) med Fredrika Lovisa af Hessen-Darmstadt. *Sid.* 296. 298. 300.

Fredrika Dorotea Vilhelmina af Baden, se Gustaf IV Adolf.

Fredro, A. M., Hist. gestorum populi Polon. sub Henr. Valesio, Dant. 1652, 4:o. *Sid.* 408.

Fremling, Matias, f. 1745 † 1820. Filosofie professor i Lund 1782. Utgaf ett arbete mot Kant 1796, 97, 98. *Sid.* 341. 352. 353. P.

Frenckell, Johan Kristofer, f. 1757 † 1818. Magister 1778. Akademie boktryckare i Åbo. *Sid.* 36. 54. 55. 98. 133. 170. 246. 252. 255. 297. 326. 340. 343. 351. 370. 378. P.

Frescati, villa nära Stockholm på Ulriksdals kungsgårds egor, bebyggd af G. A. Armfelt. Calonii votum om hans andel däri, Op. IV, 273 ff. *Sid.* 178. 303. 309.

Frese, Ge. Kristian de, f. 1751 † 1807. Chef för göteborgska eskadern 1794. Kontre amiral 1797. *Sid.* 423.

Freylinghausen, G. A., Gesch. der Missionsanstalten, Stück 1–28, Halle 1771–84. *Sid.* 192. 200. 336. P.

Fribyggare orden, ett litterärt och pedagogiskt sällskap, stiftadt i Stockholm 1787. Underhöll ett lyceum. Utgaf Journal för upplysning och sederne 1796–98, samt Skrifter uppläste i sällskapet F. B. *Sid.* 298. 299.

Friesendorff, Adolf Ludvig von, f. 1763 † 1810, baron. Öfverste för Jönköpings regem. 1790 och Svea lifgarde 1797. Generallöjtnant. *Sid.* 265.

—— **Fredrika Elisabet von,** f. 1773 † 1800. Föregåendes brorsdotter. Hoffröken hos enkedrottningen. Gift 1797 $^{15}/_{8}$ med baron *Dav. Stjerncrona* i hans 2:a gifte. *Sid.* 141.

—— **Anna Charlotta von,** f. 1776 † 1818. Föregåendes syster. Kammarfröken hos Gust. IV Adolfs gemål. Plötsligt afskedad 1797. *Sid.* 315. 320. 322. P.

Frietzcky, Klas de, f. 1727 † 1803. Brukspatron å Säbylund i Kumla. Utmärkt riksdagstalare (mössa). Besjungen af Franzén. *Sid.* 8.

Frimurare. *Sid.* 47. 106. 110. 259. 266 f. P.

Frohberg-Montjoie, G., grefve. Beledsagade hertigen af Orleans, sedermera konung Ludvig Filip, på hans resa till Nordkap, Lappland, Finland m. m. Se uppsatsen Två franska emigranter, i Sv. literatursällskapets skrifter n:o II, 1886. *Sid.* 148. P.

Frondin, Berge, f. 1765 † 1813. Notarie 1796 och sekreterare 1806 vid konsist. akad. i Upsala. Hans syster Gunilla Margareta gift med slutl. ärkeb. Lindblom. *Sid.* 137. 146.

Fröberger, Fredrik, f. 1762 † 1824. Stadskirurg i Stockholm 1793. Honorär medic. doktor i Åbo 1803. Tit. professor. *Sid.* 63.

Frölich, David Harald, f. 1753 † 1835, grefve. Öfverstelöjtnant. (Landshöfding i Hernösand 1796?). Öfverste 1810. Afsked 1812. Gift med *Kat. Lovisa Bunge*. *Sid.* 138. 171.

Furusund, tull- och lotsplats på en ö vid farleden till Stockholm. *Sid.* 270.

Fust, Olof Martin. Kontreamiral. Viceamiral 1799 $^{5}/_{6}$ enl. Posttidn. där intet om hans adlande. *Sid.* 251. 429.

—— **Thomas.** Föregåendes bror. Öfverste vid amiralitetet. *Sid.* 429.

Fyrberg, Anders. Handlande (bokhandlare) i Stockholm. Kassör vid nummerlotteriet. Direktör. *Sid.* 98. 243. 301. 306. 308. P.

Fyrverkeri. *Sid.* 315. 316. 318. 320.

Fåhré, Johan, f. 1763 † 1829. Läkare vid Åbo läns regem. 1795. Brunnsläkare i Nådendal. *Sid.* 5. 14. 429. P.

Fägervall, Joh. Student. *Sid.* 197.

Förenings och säkerhetsakten. *Sid.* 42. 225.

Gadd, Per Adrian, f. 1727 † 1797. Professor i kemin 1761. Fri från föreläsningar 1787. *Sid.* 46. 49. 80. 84. 85. 93. 98. 112. 114. 119. 272. 322. P.

—— **Adam Fredrik,** f. 1768 † 1841. Föregåendes son. Auditör vid flottans Åbo eskader 1791. Kammarskrifvare i regeringskonseljen 1809. *Sid.* 322. P.

—— **Nils Kristian,** f. 1730 † 1796. Professorns bror. Häradshöfding i Sääksmäki domsaga 1774; afsked 1793. *Sid.* 4. P.

—— **Karl Kristian,** f. 1764 † 1817. Föregåendes son och efterträdare 1793, sedan 1796 i Nedre Sääksmäki. Tit. lagman 1802. *Sid.* 4. 172. P.

—— **Per Anders,** f. 1768 † 1808. Föregåendes bror. Auditör. Häradshöfding i Öfre Sääksmäki domsaga 1796. *Sid.* 172.

Gadelii, Gustaf Nils, f. 1750 † 1801. Assessor i Åbo hofrätt 1794. Hofrättsråd 1801. *Sid.* 59. P.

Gadolin, Jakob, f. 1719 † 1802. Fysikprofessor i Åbo 1753. Biskop i Åbo 1788. *Sid.* 6. 28. 82. 83. 115. 193. 196. 200. 203. 205. 208. 216. 241. 242. 243. 281. 289. 294. 299. 306. 314. 398. 401. 434. P.

—— **Johan,** f. 1760 † 1852. Föregåendes son. E. o. professor och adjunkt med säte i konsistorium 1789. Professor i kemin 1797; afsked 1822. *Sid.* 171. 246. 332. 351. 372. 380. 384. 434. P.

—— **Gustaf,** f. 1769 † 1843. Föregåendes bror. E. o. adjunkt 1793. LL professor 1795. Domprost i Åbo 1812. *Sid.* 74. 77. 82. 83. 85. 89. 91. 93. 94. 98. 100. 105. 112. 114. 116. 157. 247. 255. 300. 366. 369. 434. P.

—— **Vilhelm,** f. 1783 † 1846. Föregåendes bror. Löjtnant. Egde Åvik med glasbruk i Somero. *Sid.* 371. P.

Gager, Klas J. Kommissarie i riksgäldskontoret i Stockholm. *Sid.* 443.

Gahm, Sigfrid Lorens (Persson), f. 1725 † 1794 $^{29}/_{10}$. Kammarskrifvare i riksarkivet. Hans samlingar, 60 qvartband, inköptes till Upsala univ. bibliotek 1804. *Sid.* 19. 21. 68. 73. 76. 77. 82. 119. P.

—— **Per Gerhard**, f. 1761 † 1826. Föregåendes son. Ritlärare. *Sid.* 82.

Galuccius, De bello Belgico. *Sid.* 412.

Garfvaresocieteten. *Sid.* 385. 387.

Garnlij(?), väl **Garney, Johan Karl**, f. 1740 † 1802. Öfvermasmästare. Af honom Handledning uti svenska masmästeriet, del. 1. 2, Sth. 1791, 4:o. *Sid.* 329.

Gartz, Klas, f. 1760 † 1804. Sekreterare i kanslikollegium. Expeditionssekreterare. *Sid.* 254. 351.

Gataker, T., † 1654. Engelsk teolog och kritiker, hvars Opera omnia utgåfvos 1698, fol. *Sid.* 316. 319. 321.

Gedda, Georg, f. i Pyttis 1755 † 1806. Son af postkommissarie i Abborfors. Öfverste 1795. Sekundchef för lifregementets värfvade bataljon 1796. Adlad 1797 $^{1}/_{11}$. Generaladjutant 1802. Gift 1797 $^{29}/_{3}$ med *Marg. Ulrika Flodin*, f. 1777 † 1834, biskopens dotter. *Sid.* 312.

Gefle, stapelstad i Gestrikland. *Sid.* 342. 445.

Gelin (?), månne **Jerlin, Joh. Ad.**, kontorsskrifvare och sedan 1797 bokhållare i banken. *Sid.* 361. 362.

Generalkrigsrätten (se ock Krigshofrätten). *Sid.* 78. 119. 190. 233. 246. 247. 249. 254. 258. 264.

Genua. *Sid.* 77. 78. 293.

Georg III, konung af England 1760—1820. *Sid.* 167.

Georgii, Per Evert, f. 1750 † 1808. Assessor i Åbo hofrätt 1789. Underståthållare i Stockholm 1798 $^{26}/_{6}$. Hofrättsråd 1797. Landshöfding i Stockholms län 1802. Ledamot i högsta domstolen 1803. Gift med *Agata Emerentia Gadd*, dotter af professorn. *Sid.* 4. 330. 337. 340. 356. 358. 366. 376. 436. P.

Gerdin, Georg. Magister i Upsala 1760. Kyrkoherde vid franska lutherska förs. i Stockholm och ledamot i stadens konsistorium 1786. Kyrkoherde i Sunne, Hernösands stift 1795 $^{7}/_{8}$. *Sid.* 113.

Gerelius, rättel. **Girelius, Lars**, f. 1739 † 1805. Pastor vid svenska Kristina församl. i Amerika 1768—91. Teol. doktor i Filadelfia. Kyrkoherde i Mariestad, Skara stift 1797. *Sid.* 322.

Geringius, Israel, f. 1749 † 1811. Kyrkoherde i Runtuna, Strengnäs stift. Utgaf Andeliga sånger 1793, m. m. *Sid.* 315. 321.

Gerss (Gierss), Joh. Erik, f. 1747 † 1808. Student i Åbo 1765. Notarie i Vasa hofrätt. Sekreterare i landtmäterikontoret i Stockholm 1786. Ekonomie direktör. Gift 2:o) med *Marg. Lovisa v. Heland* 1795 $^{11}/_{6}$. *Sid.* 4. 24. 34. 35. 55. 91. P.

Gesner, Joh. Matias, f. 1691 † 1761. Tysk filolog. *Sid.* 69.

Gibbon, Edvard, f. 1737 † 1794. Hans History började utkomma 1776. *Sid.* 226.

Giers, handelsbokhållare. *Sid.* 65. 66.

Gillies, John, f. 1747 † 1836. Engelsk historieskrifvare. Hans History of ancient Greece, voll. 4, utkom i London 1786 och sedan ofta. *Sid.* 188. 222. 226. 228. P.

Ginman, skeppare. *Sid.* 68. 187. 188. 192. 194. 200. 222. 314. 316. 372. 373. 406. 407. 412. 446. 447. P.

Girre (?), spansk minister i Stockholm. *Sid.* 311.

Girtaner, Kristofer, f. 1760 † 1800. Utgaf Politische annalen, Berl. 1793 ff. Skref ock medic. arbeten. *Sid.* 72. 305. 306. P.

Gjörvell, Karl Kristofersson, f. 1731 † 1811. Bibliotekarie. Assessor i k. biblioteket. afsked 1795 $^{25}/_{6}$. *Sid.* 89. 151. 154. 265. 367. 405. P.

—— **Karl Kristofer**, f. 1766 † 1837. Den förres son. Arkitekt. *Sid.* 432. 442.

Glan, Joakim von, f. 1720 † 1798 $^{10}/_{8}$. Assessor i Åbo hofrätt 1769. Hofrättsråd 1770. V. landshöfding. *Sid.* 191. 298. P.

Goldast, Melchior, † 1635. Schweizisk historiker. Utgaf Scriptores rerum Svevicarum 1604, Alemannicarum 1606, m. m. *Sid.* 406.

Golofkin, grefve, ryskt sändebud till Stockholm vid särskildta tillfällen. *Sid.* 263. 264. P.

Gossin chevalier, fransman. *Sid.* 271. 340.

Gotland, ö i Östersjön. *Sid.* 162. 164. 177. 178. 180. 183. 184. 242. P.

Gottmark, Johan, f. 1726 † 1812. Lektor i Vesterås. Kyrkoherde i Badelund 1785. Skref bl. a. Kantiska philosofien ifrån dess sjelfgjorda obegriplighet utvecklad, Sth. 1796, 8:o. *Sid.* 147. 175. 177. 279. 303. 353. 434. P.

Gottskalk, Joh. Magnus. Student i Åbo 1778. E. o. landtmätare i Åbo län 1785. Afsked som direktör 1792. *Sid.* 201. 437. P.

Graevius, Joh. Ge., † 1703. Filolog, elev af Gronovius. *Sid.* 279.

Granholm, kapten. Gift med aktrisen m:lle Slottsberg 1799. *Sid.* 392.

Gray, Thomas, f. 1716 † 1771. Engelsk skald och historiker. Utgaf med W. Guthrie o. a. en stor verldshistoria, sedan öfversatt och bearbetad till tyska af skilda lärde: Allg. Weltgeschichte, Th. 1—18, Lpzg 1765—95, 8:o. *Sid.* 27.

Greifswald, i Pommern. *Sid.* 153. 284. 305. 408.

Grelsby, kungsgård i Finström socken på Åland. *Sid.* 102.

Griesbach, Joh. Jak., f. 1745 † 1812. Tysk exeget. *Sid.* 428.

Gripenberg, Jakob Karl, f. 1721 † 1800. Generalmajor 1795. *Sid.* 106. P.

—— **Adolf Magnus**, f. 1751 † 1826. Föregåendes son. Kapten 1784, afsked 1790. Äfven äldre brodern Joh. Gustaf var samtidigt afskedad kapten. *Sid.* 25.

—— **Hans Henrik**, f. 1754 † 1813. Föregåendes bror. Öfverstelöjtnant 1789. Öfverste för T:hus regem. 1794. Generalmajor 1808. Afslöt konventionen i Kalix 1809 $^{25}/_{3}$. Afsked 1812. *Sid.* 47. 67. P.

Gripsholm, kungsgård med slott i Södermanland, Nyköpings län, vid Mariefred. *Sid.* 115. 266. 270. 272. 303. 305. 322. 324. 335. 359. P.

Gris, eg. Griese, se Anckarheim.

Grislehamn, poststation i Roslagen vid Ålands haf. *Sid.* 99. 160. 406. P.

Gronovius, Joh. Fredr., † 1671, hans son **Jacob**, † 1716. Filologer. *Sid.* 279.

Grosshandelssocieteten. *Sid.* 432.

Grotius, Hugo, f. 1583 † 1645. Hans arbete De veritate religionis christinanae 1622. *Sid.* 317. P.

Gruner, Chr. Gottfr., f. 1744 † 1815. Tysk mediker. Skref bl. a. Semiotice, Halae 1775. *Sid.* 212. 213. 242. 243. 253. 265. P.

Gröndahl, Karl Fredrik, f. 1760 † 1816. Student i Åbo 1781. Sjukhusläkare. Läkare hos hert. Ad. Fredr. 1799. Doktor 1800. Praktiserade i Stockholm. *Sid.* 447.

Grönvall, Johan, f. 1748 † 1807. Sekundchef för Björneborgs rusthålls bataljon. Öfverste. *Sid.* 254.

Gubbhuset i Stockholm. *Sid.* 287.

Guillimannus, Francisc., Helvetia s. de rebus Helveticor. libri 5; 1623, 4:o; 1735, fol. *Sid.* 408.

Gummer, Henr. Reinh., † 1803. Vicenotarie i Åbo hofrätt. Finsk translator vid kanslikollegiet i Stockholm 1785. Tit. protokollssekreterare. Sekreterare i bondeståndets kanslidirektion 1802. *Sid.* 98. 140. 158. 167. 203. 216. 268. 287. 292. 338. 395. 401. 411. 414. 423. 435. P.

Gustaf Adolf och Ebba Brahe, lyrisk dram af Gustaf III och Kellgren, med musik af Vogler. *Sid.* 131.

Gustaf I, konung 1523—1560. *Sid.* 139.

Gustaf II Adolf, konung 1611—1632. *Sid.* 41. 47. 48. 69. 70. 181. 197. 212. 226. 231. 232. 246. 254. 316. 364. 365.

Gustaf III, konung 1771—92. Förmäld med *Sofia Magdalena* af Danmark (se d.). *Sid.* 2. 8. 9. 27. 31. 38. 41. 46. 50. 51. 57. 64. 71. 80. 95. 97. 101. 110. 148. 154. 165. 166. 175. 222. 225. 230. 239. 241. 242. 248. 250. 254. 255. 259. 263. 265. 266. 276. 377. 379. 415. P.

Gustaf IV Adolf, f. 1778 † 1837. (Se ock Regeringen). Konung 1792—1809. Tillträdde regeringen 1796 $^{1}/_{11}$. Förlofvad 1795 med *Sofia Charlotta* af Mecklenburg-Schwerin (se d.), 1796 med *Alexandra Paulovna* af Ryssland (se d.). Förmäld 1797 $^{31}/_{10}$ med *Fredrika Dorotea Vilhelmina* af Baden f. 1781 † 1826 i Lausanne, från hvilken skild 1812. *Sid.* 2. 10. 31. 32. 35. 37. 43 f. 46. 47. 51. 52. 54. 59. 60. 71. 73. 75. 80. 84. 91. 92. 95. 102. 111. 113. 118. 121. 122. 123. 124. 125. 127. 128. 129. 133. 135. 139. 140. 141. 148. 153. 157. 160. 161. 162. 164. 166. 168. 169. 176. 178. 180. 183. 186. 189. 192. 196. 198. 199. 200. 201. 204. 207. 210. 211. 215. 216. 217—221. 223. 224. 225. 226. 229—232. 235. 237. 239. 241. 242. 244. 246—250. 254. 255. 257—260. 262. 264. 265. 266. 268. 270. 275. 276. 279. 280. 283. 284. 285. 288—291. 293—296. 298. 299. 300. 302. 303. 305. 307. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 319. 320. 323. 324. 325. 327—335. 339. 342. 344. 346—351. 353. 355. 358. 359. 361. 370. 376. 381. 384—387. 390. 392. 398. 400. 402. 404. 407. 410. 414. 418. 421. 425—428. 430. 431. 435. 436. 439. 440. 446. 447. 448. P.

Gustaf, kronprins, framdeles »prinsen af Vasa». Föregående son, f. 1799 $^{9}/_{11}$ † 1877 såsom österrikisk fältmarskalkslöjtnant. *Sid.* 418. 421. 431. 435.

Gustaf Vasa, lyrisk tragedi af Gustaf III och Kellgren, med musik af Nauman. *Sid.* 313.

Gustavianska grafven i Upsala domkyrka. *Sid.* 248. 251. 263.

Gustaf Mauritz, sitt fäderneslands förrädare, Sth. Carlboms tryckeri 1795, 8:o. Nidskrift mot G. M. Armfelt. Kallas öfversättn. från tyskan, men var författad i Stockholm, trol. på uppdrag af Reuterholm. *Sid.* 263. P.

Gyarmathi, Sam., Ungrare. Af honom Affinitas linguae hungaricae cum linguis fennicae originis grammatice demonstrata, Gotting. 1799, 8:o. *Sid.* 379. 380. 384.

Gyllenadler, Sam. Jakob, f. 1752 † 1804. Major vid lifregem. 1793. Landshöfding i Nyköpings län 1794. *Sid.* 47. 394.

Gyllenborg, Gustaf Fredrik, f. 1731 † 1808, grefve. Kansliråd 1774. Skalden. *Sid.* 42. 93. 110. 114. 271. 338. 344. P.

—— **Karl David**, f. 1734 † 1811, grefve. Kammarherre 1763. Kommerseråd. Testamenterade en stor kartsamling till Upsala akad. *Sid.* 408.

—— **Karl Johan**, f. 1741 † 1811, grefve. President i Vasa hofrätt 1788—91. Ledamot i högsta domstolen 1800. President i kammarrätten 1809. *Sid.* 442. 443. P.

—— **Fredrik**, f. 1767 † 1829, grefve. Assessor i Svea hofrätt 1792. Revisionssekreterare i högsta domstolen 1794. Slutl. justitiestatsminister. *Sid.* 95. 225. 236. 292. 340. 356.

Gyllenbögel, Joh. Fredrik, f. 1767 † 1854 på Bergsta i Kyrkslätt. Kapten i armén 1791, vid finska artilleriet 1794. Major. Öfverstelöjtnants afsked 1810. *Sid.* 107.

Gyllengranat, Hans Vilhelm, f. 1749 † 1803. Öfverste för Svea artilleri 1794. Afsked 1797. *Sid.* 265.

Gyllenhaal, Hans Reinhold, f. 1724 † 1796. Afskedad kornett, bodde på sin sätesgård Höberg i Vestergötland, Skaraborgs län. *Sid.* 89. 98. P.

Gyllenram, Bernhard Vilhelm, f. 1758 † 1795 $^{17}/_{6}$ i Stockholm af sin betjent, dragonen Kämpe. Löjtnant. *Sid.* 119.

Gyllenstjerna, Axel Erik, † 1751, grefve till Frösåker och Bjersgård. Landshöfding i Nylands och Tavastehus län 1737. Afsked 1746. *Sid.* 101. 309. P.

—— **Elsa Sofia**, † 1774. Föregående dotter. Gift med öfverstelöjtnanten R. G. Toll. *Sid.* 101.

Gyllenstjerna, Maria, † 1783. Föregåendes syster. Gift med riksrådet baron *Esbjörn Kristian Reuterholm. Sid.* 101. 309.
—— **Nils,** † 1791 på Bjersgård, Föregåendes bror. Major.
—— **Axel Erik,** f. 1747 † 1823 på Bjersgård, grefve. Landshöfding i Halland 1793. Ledamot i högsta domstolen s. å. Afsked 1810. *Sid.* 230.
—— **Göran,** f. 1724 † 1799, grefve till Björkesund, herre till Örby etc. Riksråd. Riksmarskalk m. m. Nedlade alla sina ämbeten 1788 för att i stillhet lefva på landet. *Sid.* 302. 315. 328.
Gyllenstolpe (Gyldenstolpe), Daniel Ferdinand, f. 1731 † 1776. Possessionat å Jaakola i Reso.
—— **Karl Edvard,** f. 1770 † 1831, finsk baron. Föregåendes son. Extrafiskal i Åbo hofrätt 1794. Advokatfiskal 1795. Assessor 1798. Hofrättsråd och ledamot i regeringskonseljen 1809. Prokurator 1817. Vice ordförande i senatens justitiedepartement 1822. Friherre 1827. *Sid.* 110. 111. P.
—— **Nils Filip,** f. 1734 † 1810, grefve. En af rikets herrar och guvernör för kronprinsen. Invecklad i Armfeltska högmålet. *Sid.* 22. 31. 32. 427. 430. P.
—— **Nils,** f. 1768 † 1844, grefve. Föregåendes son. Kammarherre. Kapten 1792. Hofmarskalk 1798. Generalmajor. Landshöfding. Gift 1796 $^{17}/_{4}$ med friherrinnan *Charlotta Aurora De Geer* af Finspång, från hvilken skild 1810. *Sid.* 141. 149. 309. P.
Gyllensvan, se Rosenqvist.
Gåhlroos, styrman. *Sid.* 401. 402. 407. P.
Göta hofrätt, se Hofrätt.
Göteborg, stad i Vestergötland, vid Göta älfs södra utlopp. *Sid.* 11. 29. 43. 44. 75. 112. 115. 176. 198. 259. 359. 390. 396. 423. 424. 430. 445. P.
Göthlin (Götlin), Er., adjunkt, professor i myntvetenskap 1798. *Sid.* 4.
Göttingen, universitetsstad i Hannover. *Sid.* 181. 337. 351. 380. 408. P.
Göttingische Anzeigen, se Tidningar.

Haartman, Jakob, f. 1717 † 1788. Professor i Åbo. Biskop där 1776. *Sid.* 117. 139. P.
—— **Johan,** f. 1725 † 1787. Föregåendes bror. Läkare. Assessor 1761. Medic. professor i Åbo 1765. Donator till akad. Gift 1764 med *Joh. Elis. Nylander,* f. 1745 † 1797 $^{12}/_{5}$ på Haga gård i Nummis. *Sid.* 16. 28. 54. 55. 99. 288. 312. P.
—— **Gabriel Erik von,** f. 1757 † 1815. Son af kronobefallningsman, v. landskamrer Gabr. Haartman. Medicine professor i Åbo 1784. Adlad och ledamot i regeringskonseljen 1811. Statsråd. *Sid.* 6. 14. 15. 17. 22. 85. 92. 99. 101. 146. 147. 157. 170. 171. 177. 237. 243. 387. P.
—— **Johan Gustaf,** f. 1777 † 1799. Föregåendes bror. Magister 1795. Medic. licentiat. Regementsfältskär vid arméns flotta. *Sid.* 181. 183. P.
Hachenburg, Herm. Vilhelm, f. 1752 † 1817. Pastor vid tyska församl. i Stockholm. Teol. doktor 1800. Kyrkoherde i Bromma 1801. *Sid.* 129. 429.
Hadorph, Johan, f. 1630 † 1693. Svensk fornforskare. Riksantiqvarie. Produktiv förf. Hans edit. af Skånelagen 1676. *Sid.* 180.
Haga, k. lustslott vid Stockholm. *Sid.* 216. 237. 239. 244. 245. 247. 250. 257. 258. 284. 288. 324. 328. 347. 381. 386. 407. P.
—— Rusthåll i Nummis socken vid Åbo. *Sid.* 288. P.
Hagberg, Joh. Peter, grosshandlare och direktör. *Sid.* 395. P.
—— **Jöns,** betjent. Hans mål se u. Stedt, J. A. *Sid.* 384. 390. 392. 394. 411.
Hagelberg, Herman, Kapten. Protokollen i målet mellan honom och O. F. Wetterhof, äro tryckta. *Sid.* 93. 98. 119. 127. 133. 139. 148. 151. 233. 254. 390. P.
Hageman (Hagman), m:lle, fint bildad qvinna, hert. Adolf Fredriks älskarinna, tils hon utträngdes af m:lle Löv. *Sid.* 154. 234. P.

Hagert, borgmästarinna, egde hus i Stockholm. *Sid.* 203.

Hagström, adlad **Hagströmer, Anders Johan,** f. 1753 † 1830. Medic. doktor i Åbo 1791. Assessor i kolleg. medikum 1796. Generaldirektör 1808. Adlad 1812. Medicinalråd 1816. *Sid.* 2. 111. 146. 347. 396. P.

—— **Eleonora Karol. Elisabet,** f. 1779 † 1801. Föregåendes dotter. Gift 1796 $^{7}/_{5}$ med stadsfysikus i Stockholm Nils Almroth, slutl. medicinalråd, † 1832. *Sid.* 111.

Hagström, Karl Peter. Kommissionslandtmätare i Kymmenegårdslän 1780? Krigskommissarie, Krigsråd. *Sid.* 389. 396.

Halikko, socken i Åbo o. Björneborgs län. *Sid.* 102. P.

Halle, universitetsstad i Sachsen. *Sid.* 336.

Hallenberg, Jonas, f. 1748 † 1834. Tjenstgjorde sedan 1781 i riksarkivet och k. biblioteket. Rikshistoriograf 1784. Riksantiqvarie 1803 och sekreterare i v. h. a. akad. Af honom Svea rikes historia under Gustaf II Adolf, d. 1—5, 1790—96 (ofulländad), samt flere numismatiska och exegetiska skrifter. *Sid.* 15. 21. 41. 47. 48. 52. 70. 148. 212. 217. 232. 244. 250. 253. 315. 358. 365. 390. 414. P.

Hallenborg, Karl Arvid, f. 1737 † 1803. Vicepresident 1788 och president 1799 i Åbo hofrätt. Ledamot i högsta domstolen 1796–1800. *Sid.* 137. 221. 223. 231. 235. 263. 270. 277. 281. 302. 356. 384. 387. 421. 433. 439. 442. 443. P.

—— **Adolf Ludvig,** f. 1751 † 1826. Föregåendes bror. Major vid skånska kavalleriet 1791. Öfverste. *Sid.* 316.

Haliman, Johan Gustaf, f. 1726 † 1797 $^{10}/_{3}$ (ej 1795!). Lifmediker. Arkiater?. *Sid.* 265.

Haliqvist, Per Erik, f. 1753 † 1826 $^{12}/_{10}$. Student i Åbo 1770. Rådman i Stockholm. Preses i kämnersrätten. Bankruttör. Riksdagsman i Norrköping 1800. Gift 1798 med dotter af domprosten Barckman i Strengnäs. *Sid.* 395. 397. 432. P.

Hambrée, M. P., Vicehäradshöfding. Förvaltare på Ekolsund. *Sid.* 378.

Hamburg. *Sid.* 51. 122. 148. 238. 245. 299. 300. 322. 349. 355. 363. 377.

Hamburger Correspondent, se Tidningar.

Hamilton, Adolf Ludvig, f. 1747 † 1802, grefve. Fänrik. Kammarherre hos Gustaf III (redan som kronprins). Drog sig från hofvet till sina gods. Riksdagsman 1789, 92, 1800. Skref bl. a. digra och värderika (men ännu otryckta) Anteckningar rör. Sverige 1718–1800. *Sid.* 392. 447.

—— **John Hugo,** f. 1752 † 1805, baron. Öfverste. Förste stallmästare hos hertiginnan af Södermanland. *Sid.* 283.

—— **Karl Didrik,** f. 1766 † 1848, baron. Öfverstekammarjunkare. Öfverstelöjtnant 1792. Landshöfding i Örebro län 1796. Afsked 1801. Gift 1:o) 1796 $^{14}/_{5}$ med *Anna Katarina Adelheim,* † 1814. *Sid.* 138. 141. 418. 419.

Hammar, O. F., extraord. notarie, sedan kanslist i Svea Hofrätt. *Sid.* 54. 235. ?

Handboken (förslag). *Sid.* 17. 19. 21. 23. 417. 418. 420.

Handel och sjöfart. *Sid.* 27. 49. 106. 191. 212. 216. 255 f. 261. 268. 283 f. 285. 307. 313. 349. 353. 366. 381. 385. 387. 392. 395. 401. 413. 421. 427. 444. P.

Handtverkssocieteten. *Sid.* 432.

Hanell, Kasper Kristofersson, f. 1746 † 1808. Auditör och fältsekreterare i Finland. Lagman på Gotland 1794. Löjlig rimmare (se bl. a. Kellgrens Finska lefnadsminnen). *Sid.* 254.

Hanelius, Gabriel, f. 1753 † 1803. Häradshöfding i Karelens Öfre domsaga. *Sid.*

Hangö, udde med befästning och hamn (stad 1878). *Sid.* 196. P.

Harfvelin, Matias. Student 1787 och magister 1795 i Åbo. Suspenderad präst och skollärare. *Sid.* 366. P.

Harg, pappersbruk i Södermanland. *Sid.* 68. 175. 176. 370. P.

Hartknoch, Chr., Alt u. Neu Preussen, Frankf. 1684, fol. *Sid.* 37.

Hartvall, Er. Joh. Handlande i Åbo. *Sid.* 115. 281. 291. 296. P.

Hasenkampff, Herman Didrik, f. 1759 † 1829. Assessor i Svea hofrätt 1796. Hofrättsråd. Afsked 1824. *Sid.* 300.

Hassel, Fredrik Otto. Brukspatron. Direktör i diskontverket. *Sid.* 309 (jfr Elers II, 109).

—— **Henrik**, f. 1700 † 1776. Professor i Åbo. Kansliråd. *Sid.* 28. P.

Hauho, socken i Tavastland. *Sid.* 186.

Hauswolff, Leonard von, f. 1746 † 1826. Ceremonimästare 1790. Protokollssekreterare vid krigsexpeditionen. Öfverceremonimästare 1802. *Sid.* 132. 271. 472.

Haveri l. Salo Haveri, akademiehemman med grufva i Kyro socken. *Sid.* 74. P.

Heals, rättel. **Hailes**, engelsk envoyé extraord. i Stockholm 1797. *Sid.* 250.

Hebreer. *Sid.* 244. 331. 378.

Hedberg, Erik Johan, f. 1767 † 1823. Ritlärare vid akademin i Åbo. Gift 1:o) med *Maria Joh. Sofia Eklund*, 2:o) med hennes syster. *Sid.* 289. 299. 303. 304. 305. 345. 349. 352. 360. 364. 365. 376. P.

Hedenberg, Anders, f. 1737 † 1798 $^{10}/_{12}$. Lifmediker. Arkiater? Gift 1777 med *Anna Elisabet Levin*, † 1814. *Sid.* 381.

Hedenström, Joh., f. 1748 † 1807 $^{28}/_{3}$. Student i Abo 1769. Auktionist vid akad. där 1781—1804. (I registret till Porthans bref förväxling). *Sid.* 190. P.

Heinola, residensstad i Kymmenegårdslän (nu S:t Michels län). *Sid.* 14. 15. 21. 205. 206. 212. 275. 447. P.

Heland, Mårten Rudolf, f. 1765 † 1814. Skicklig kopparstickare i Stockholm. *Sid.* 370. 374. P.

Heland, Margareta Lovisa von, f. 1755 † 1809. Dotter af statssekreteraren Joh. v. H. († 1786). Gift 1795 $^{11}/_{6}$ med *Joh. Erik Giers* i hans 2:dra gifte. *Sid.* 91.

Hellberg, f. d. värdshusidkare, misstänkt för mordet på kornetten Mansner. *Sid.* 425. P.

Hellenius, Henrik Johan. Kronobefallningsman (kronofogde) i Nedre Sääksmäki härad och vice landssekreterare, erhöll assessors titel 1796 $^{10}/_{10}$. *Sid.* 209.

—— **Karl Niklas**, adlad **v. Hellens**, f. 1745 † 1820. Ekonomie professor i Åbo 1793. Adlad 1816. *Sid.* 8. 16. 70. 76. 142. 154. 155. 273. 278. 294. 360. 366. 369. 373. 378. 382. 396. 401. P.

Helsingborg, stapelstad i Skåne vid Öresund, midt emot Helsingör. *Sid.* 125. 245. 348. 422.

Helsingfors. *Sid.* 77. 83. 192. 251. 264. 425. P.

Helsingör, stad i Danmark på en i Öresund utskjutande udde. *Sid.* 125.

Hemman och Torp, särskildt Åbo akademis. *Sid.* 3. 154. 285 f. 287. 294. 327. 337. 372. 374. 394. P.

Hencke, H. F. K., f. 1752 † 1809. Berömd frisinnad teolog. *Sid.* 268. P.

Henrik den helige, biskop i Upsala, Finlands apostel och skyddspatron, kring 1157. *Sid.* 16. P.

Herald, abbé, fransk emigrant, en tid G. M. Armfelts handsekreterare. *Sid.* 32. P.

Herder, Joh. Gottfr. v., f. 1744 † 1803. Tänkare, skald. Hans arbete Vom Geiste d. Hebr. Poesie utkom 1782 f. *Sid.* 378. P.

Hermelin, Sam. Gustaf, f. 1744 † 1820, baron. Bergsråd 1781; afsked 1815. Bekant för sitt stora svenska kartverk; 2 afdeln. Finland komplett 1799. *Sid.* 231. 327. 347. 390. P.

Hernösand, stapel- och stiftsstad i Ångermanland. *Sid.* 75. 124. 138. 171. 235. 397. P.

Hertigen Regenten, se Karl XIII.

Hesselgren, Erik, f. 1715 † 1803. Biskop i Hernösand 1779. Hans dotter Hedv. Maria f. 1766, gift med kyrkoherden i Skelefteå d:r Nils Ström, och dottren Ulrika f. 1767, gift 1794 med H. G. Fredin, tjenstg. hofpredikant 1798, slutl. kyrkoh. i Askermud, Strengnäs stift. *Sid.* 392. 397. 398. P.

Hessen-Darmstadt. *Sid.* 293.

Hessen-Kassel, »prinsen af», d. ä. Karl (f. 1744 † 1836) fältmarskalk i dansk tjenst; afbröt sitt tåg mot Göteborg 1788 $/_{10}$. Skref själf en Mémoire sur la campagne de 1788 en Suède 1799. *Sid.* 259. P.

Hessenstein, Fredrik Vilhelm von, f. 1735 † 1808. Son af konung Fredrik I och Hedv. Ulrika Taube, riksgrefvinna Hessenstein. Generalguvernör öfver Pommern 1776. Svensk furste 1785. *Sid.* 386. 389. 390. P.

Heurlin, Sam. Niklas, f. 1740 † 1814. Kyrkoherde i Jämsä 1777, prost 1781. *Sid.* 334. 366. 395. P.

—— **Sam. Vilhelm,** f. 1775 † 1809. Föregåendes son. Magister 1795. Docens 1797. Gymnasieadjunkt i Borgå 1799. Lektor 1801. *Sid.* 140. 228 *). 276. 282. 403. 406. 407. 409. P.

—— **Anders Johan,** f. 1777 † 1854. Föregåendes halfbror. Auskultant i Åbo hofrätt 1795. Vicehäradshöfding 1798. Lagman. Adlad 1830 af Heurlin. Statsråd. *Sid.* 403. 406.

Heyne, Krist. Gottlob., f. 1729 † 1812. Professor och bibliotekarie i Göttingen. *Sid.* 340. P.

Hjelm, Pet. Jak., f. 1746 † 1815. Myntguardian vid myntverket i Stockholm. Nedlade sitt presid. i vetenskapsakad. 1795 $^{21}/_{6}$ med tal i kemin. *Sid.* 372.

Hjelmerus, Johan († 1815) och **Kristian** († 1835), handlande i Åbo. *Sid.* 99. 319. 323. P.

Hjelt, Niklas, f. 1739 † 1808. Magister 1760. Domkyrkosyssloman 1789. Mycket praktisk. *Sid.* 281. 288. 290. 292. 317. 399. 403. 432. 433. P.

Hjerta, Lars, f. 1762 † 1835, baron. Kapten. Kavaljer hos hert. Fredrik 1792. Major 1795. Generalmajor. Landshöfding. Ogift, således af Calonius förväxlad med följande. *Sid.* 141.

—— **Fredrik,** f. 1764 † 1824, baron. Föregåendes bror. Major 1792. Afsked 1795. Gift 1797 $^{13}/_{6}$ med Katarina Charl. Ulrika Adelsvärd, stiftsfröken. *Sid.* 141.

—— **(Järta), Hans,** f. 1774 † 1847, baron. Föregåendes bror. Protokollssekreterare i justitieexpeditionen 1796. Skref 1799 i oktober anonymt satiren: Några tankar om sättet att upprätta den urgamla franska monarkien. Afsade sig adelskapet vid riksdagen 1800 och kallade sig sedan Järta. Statssekreterare 1809. Landshöfding 1812—22. Chef för riksarkivet 1837—44. *Sid.* 159. 417. 418. 419. 420. 422. 425. 436. 438. P.

Hindostan, *Sid.* 244.

Hippocratis Aphorismi Latine, Lgd. 1525, 12:o. *Sid.* 289.

Hirn, David, f. 1744 † 1822. Kyrkoherde i Sjundeå 1780, i Janakkala 1793, i Kimito 1805. Teol. doktor 1800. *Sid.* 7. P.

Hisinger, Mikael, f. 1758 † 1829, finsk baron. Egde Fagervik, Billnäs och Skogby. Ryttmästare, afsked. Bodde på Fagervik. Friherre 1819. Gift 1793 med *A. Sofia Wijnblad,* f. 1773 † 1842, dotter af öfversten O. J. Wijnblad († 1793) och Kat. Elisab. Brandel, f. 1748 † 1810. *Sid.* 4. 385. P.

—— **Johanna Barbara,** f. 1762 † 1836 i Fontainebleau. Föregåendes syster. Gift 1:o) 1778 med *Joh. Fr. Aminoff,* från hvilken skild; 2:o) i Frankrike med *De Lancy,* vicomte, general. *Sid.* 234. P.

—— **Karl,** f. 1738 † 1805. Son af kaptenen J. V. Hising († 1751), men 1784 adlad och adopterad Hisinger. Hofrättsråd i Vasa hofrätt 1778. Ledamot i högsta domstolen 1793—96 $^{1}/_{11}$. Vicepresident i Vasa 1802. Gift med *Anna Magd. Bremer* 1767. *Sid.* 2. 52. 53. 56. 60. 68. 76. 88. 115. 148. 157. 164. 165. 221. 222. 225 f. 231. 241. 242. 245. 369. 382. P.

Hjulhammar, Adolf Urban, f. 1750 † 1829. Kapten 1793; afsked 1801. *Sid.* 434. 437. P.

*) Brefvet numreradt XCV är rätteligen af 1798 $^{13}/_{11}$, ej 1796.

Hochschild, Rutger Fredrik, f. 1752 † 1806. Stadssekreterare vid magistraten i Stockholm 1782. Expeditionssekreterare fullmakt 1790. Sekreterare vid enkedrottningens hofexpedition 1792. *Sid.* 152. 220. 271.

Hody (Hodius), Humphr., De graecis illustribus linguae graecae litterarumque humaniorum instauratoribus libb. II, Lond. 1742, 8:o. *Sid.* 314.

Hofrättterna: a) Svea. *Sid.* 9. 10. 12. 16. 20. 22. 50. 54. 56. 59. 60. 61. 65. 73. 80. 101. 111. 112. 115. 116. 121 f. 193. 207. 222. 229. 271. 300. 326. 331. 334. 385. 448.

—— b) Göta (Jönköping). *Sid.* 25. 26. 27. 93. 186. 214. 221. 222. 223. 266. 390. 436.

—— c) Krigshofrätten (se ock Generalkrigsrätten). *Sid.* 54. 69. 78. 93. 119. 270.

—— d) Åbo. *Sid.* 22. 24. 27. 51. 59. 110. 111. 120. 131. 142. 157. 206. 214. 232. 236. 238. 252. 260. 267. 270. 272. 281. 285. 296. 326. 332. 333. 351. 356. 359. 371. 387. 443. P.

—— e) Vasa. *Sid.* 56. 59. 206. 214. 215. 237. 254. 267. 270. 442. 443. P.

Hofverberg, Fredr. Karl. Magister. Kyrkoherde i Botheå 1778, i Umeå 1799. *Sid.* 397.

Hofvet (se ock Kuren m. m.). *Sid.* 2. 73. 113. 116. 122. 125. 126. 131. 141. 148. 158. 162. 164. 165. 180. 183. 191. 194. 200. 208. 210. 211. 216. 218. 239. 266. 311. 315. 322. 336. 357. 400. 404. 405. 416. 430. P.

Holland. *Sid.* 41. 97. 244. 271. P.

Holm, Karl Fredrik, f. 1757 † 1804. Auditör. Postkommissarie i Abborfors. Tit. sekreterare i k. kansliet 1796. *Sid.* 95. 98. 99. P.

Holmberg, Mikael, f. 1745 † 1813. Student i Åbo 1767. Farmaceut. E. o. kemieprofessor i Åbo 1793. En tid hofapotekare i Gatschina. *Sid.* 48. 53. 54. 55. 71. 109. 179. 276. 351. 357. 359. 437. P.

—— **Joh. Kristian.** Bokhandlare och boktryckare i Stockholm. *Sid.* 122. 134. 186 190. 222. 369. 371. 377. P.

Holmbrink, Per, † 1804. Sekreterare vid landtmäterikontoret i Stockholm 1770. Öfverinspektor med öfverdirektörs värdighet 1781. *Sid.* 50. P.

Holmgren, J. F. Munsterskrifvare. Handlingarna i hans rättegång med major G. Silfverhjelm äro tryckta i Sth. 1795. *Sid.* 45.

Holmgård (= Novgorod) i Gardariket, för Ryssland. *Sid.* 208.

Holmqvist, Daniel Eckhard, † 1808? Adjunkt i matematik i Upsala. *Sid.* 227. 353. 354. 355. P.

Holstein, hertigdöme. *Sid.* 418.

Homerus nämnd. *Sid.* 139. 142. 174. P.

Hoplophorus, arbete af Abelin. *Sid.* 72.

Horatius, edition af. *Sid.* 317. P.

Horn, Gustaf, f. 1592 † 1657. Grefve af Björneborg. Fältmarskalk. Gustaf II Adolfs »högra hand». *Sid.* 231.

—— **Fredrik**, f. 1726 † 1796 ½, grefve af Åminne. General af kavalleriet. *Sid.* 145.

—— **Samuel Henrik**, f. 1739 † 1815. Generalmajor 1795. Öfverste för skånska kavalleriet 1795, för blå husarerna 1797. Afsked 1801. *Sid* 106. 318. P.

—— **Klas**, f. 1755 † 1823, grefve. Generalmajor 1793. Generallöjtnant 1802. Afsked 1813. En af rikets herrar 1822. *Sid.* 244.

Hornborg, Gust. Adolf, f. 1755 † 1821. Student 1796. Kaplan i Mohla. *Sid.* 359. 362. P.

Hornsgatan i Stockholm. *Sid.* 64. 315.

Hornstull i Stockholm. *Sid.* 64.

Hortulin (Riddersvärd), Fredrik Gabriel, f. 1754 † 1815 på Högben i Karis. Öfverstelöjtnant vid Nylands infanteri 1796. Adlad 1803 och adopt. Riddersvärd. Afsked 1807 och därefter bosatt i Finland. *Sid.* 323.

Hoverberg, se **Hofverberg.**

Humlegården vid Stockholm. *Sid.* 117. 412.

Hushållningssällskapet, finska, se Sällskap.
Hyltén, Henrik, f. 1718 † 1804. Bibliotekarie i Åbo 1764. Kyrkoherde i Hollola. *Sid.* 10. P.
Håkansson, Anders, f. 1749 † 1812, adlad, baron. Häradshöfding 1771. Lagman 1788. Chef för handeln och finanserna 1790. Entledigad 1792. Borgmästare i Karlskrona. Landshöfding i Bleking 1800. Adlad 1801. Friherre 1809. President i kommersekollegium. *Sid.* 31. 32. 153. 154. 160. 253. 317. 327. 328.
Hård. Drabant, falskmyntare, dömd ära och adelskap förlustig. (Ej hos Anrep). *Sid.* 207. 380. P.
Hägg, Karl, f. i Vasa 1753 † 1829. Kyrkoherde i Sund på Åland 1779, i Nerpes 1796, i Tierp i Uppland 1808. *Sid.* 239. P.
Häggeby, socken i Uppland. *Sid.* 48.
Hällsten, Henrik, f. 1743 † 1799. Kaplan i Lemo 1768. Kyrkoherde där 1794. *Sid.* 77.
Hällström, Karl Peter, f. 1774 † 1836. Magister i Åbo 1795. Geschvorner. Öfverstelöjtnant. Berömd topograf och kartritare. *Sid.* 231. 278. 330. P.
—— **Gustaf Gabriel af,** f. 1775 † 1884. Föregåendes bror. Magister 1795. Docens 1796 och professor 1801 i fysiken. Adlad 1830. *Sid.* 203. 227 (se noten här p. XXXVII). 382. 399. P.
Hälsovården. *Sid.* 5. 14. 45. 111. 173. 254. 304. 305. 307. 308. 324.
Höckert, Isak, f. 1755 † 1815. Kyrkoherde i Kumlinge 1794, i Loimijoki 1811. *Sid.* 77. 291.
Högberg, artillerist. *Sid.* 384. 392.
Högman, Jonas, f. 1767 † 1823. Vice advokatfiskal i Vasa 1795. Borgmästare där 1803. Tit. lagman 1819. *Sid.* 416.
Högmark, Per, † 1818. Filos. professor i Upsala 1799. *Sid.* 427. P.
Högsta domstolen eller Justitie revisionen. *Sid.* 1. 2. 4. 5. 6. 10. 12. 18. 20. 22. 24. 34. 37. 39. 40. 43. 44. 45. 46. 48. 56. 59. 60. 61. 62. 65. 72. 77. 78. 79. 81. 85. 88. 94. 97. 99. 100. 110. 112. 113. 115. 116. 118. 124. 125. 127. 131. 150. 163. 170. 175. 182. 184. 193. 208. 214. 215. 216. 218. 221. 222. 223. 225. 226. 229. 230. 231. 233. 242. 247. 248. 254. 268. 281. 285. 295. 298. 301. 303. 307. 315. 326. 329. 333. 334. 335. 337. 356. 358. 367. 381. 382. 384. 398. 413. 414. 415. 426. 436. 442. 443. P.
Höijer, Benjamin Karl Henrik, f. 1767 † 1812. Filosofie adjunkt i Upsala 1798; professor 1809. *Sid.* 409. 427. 445. P.
—— **Joh. Karl,** lektor vid trivialskolan i Stockholm. *Sid.* 412.
Höpken, Nils von, f. 1774 † 1829, baron (ej grefve). Son af kammarherren baron Nils v. Höpken och Ulla Fersen. Kornett och kavaljer hos prinsessan Sofia Albertina 1790. Ryttmästare 1795. Major. Öfverstelöjtnant 1809. Hofmarskalk 1810. Minister i Haag. Sårade 1797 i duell öfverstelöjtnanten K. G. v. Stockenström, som deraf dog. Flydde, men benådades. *Sid.* 322. 324. 331. 332. 361. P.
Höst, Jens Kragh, f. 1772 † 1844. Dansk litteratör, utgaf bl. a. månadsskriften Nordia. *Sid.* 206. 357. P.

Jackarby i Borgå socken. *Sid.* 83.
Jacobsson, Paul von, f. 1758 † 1821. Auditör 1778. Häradshöfding i domsaga i Nyköpings län 1782. *Sid.* 193. 196.
Jakob S:t, kyrka och församling i Stockholm. *Sid.* 34. 117. 168. 173. 271. 412.
Jakobiner, Jakobinism. *Sid.* 17. 31. 392. 448.
Janakkala, socken i Tavastland. *Sid.* 7.

Idman, Nils, f. 1680 † 1750. Regementspastor. Bivistade Karl XII:s flesta fälttåg, samt återtåget öfver norska fjällen 1718. Kyrkoherde i Hvittis 1719. *Sid.* 69.
—— **Karl Johan** (adlad **Idestam**), f. 1759 † 1821. Auditör vid Nylands och T:hus dragonreg. 1787. Slutl. finsk senator och bankdirektör. Adlad 1814. *Sid.* 5. 8. P.
Jedeur, Tomas, f. 1739 † 1815. Lektor i Vesterås. Domprost där 1809. *Sid.* 279. 302.
Jernfeltz, Nils Fredrik, f. 1757 † 1798 $^{29}/_{4}$. Öfverste för lifgrenadiererna 1791. *Sid.* 341. 346. 350.
Ignatius, Bengt Jakob, f. 1761 † 1827. Arkidiakon i Åbo. Kyrkoherde i Vichtis 1794, i Halikko 1799, i Ulfsby 1824. Teol. doktor 1817. *Sid.* 65. 77. 82. P.
Ihre, Johan, f. 1707 † 1780. Skytteansk professor i Upsala 1738. Kansliråd. *Sid.* 244.
Ikalis, socken i Åbo och Björneborgs län. *Sid.* 279. 287. 363. 369. 372. P.
Illumination. *Sid.* 313. 320.
Indien. *Sid.* 182. 244. 336.
Influenza, sjukdom. *Sid.* 84. 439.
Ingemarshof, gård i Stockholm. *Sid.* 309.
Ingå, socken i Nyland. *Sid.* 360. 366. 367. 402.
Inrikes tidningar, se Tidningar.
Insulin, Stefan, f. 1726 † 1803. Biskop i Strengnäs stift 1793. *Sid.* 8. 418.
Intendentskontoret i Stockholm. *Sid.* 57. 408.
Job, profeten. *Sid.* 358. 365.
Johan III, Sveriges konung 1568. *Sid.* 287.
Johannis Apocalypsis. *Sid.* 365.
Johnsson, Fredrik. Notarie i riksgäldskontoret. *Sid.* 190.
Jokkis, stort gods och bruk i liknämnd socken, Tavastland. *Sid.* 40. 253. 260. 261. 353. 356. P.
Jordberga, stort gods i Skåne. *Sid.* 290.
Josef II, kejsare i Österrike 1765—90. Hans bref till Alton öfversatt i Sth. 1795.
Journal för allmänna upplysningen, se Tidningar.
Journal för präster, se Tidningar.
Irland. *Sid.* 174.
Iserhjelm, Karl Johan, f. 1761 † 1817. Revisionssekreterare 1792. Härold vid Serafimer orden. Justitieråd 1809. Gift 1795 $^{11}/_{8}$ med friherrinnan *Lovisa Gust. v. Köhler,* stiftsfröken. *Sid.* 336. 398.
Isert, Paul Erdmann, Bref om Guineakusten (1783—87), från tyskan af J. H. O. (Johan Henrik Olin), Sth. 1795. *Sid.* 119.
Island. *Sid.* 180. 183.
Isokrates, grekisk vältalare. *Sid.* 70. P.
Italien. *Sid.* 25. 51. 60. 153. 187. 195. 220. 290. 346. 350. 391.
Jubelfesten 1793 $^{6}/_{3}$ till minne af Upsala möte 1593. *Sid.* 3. 20. 46. 319. 320. 367.
Judar. *Sid.* 5. 41. 50. 228. 238 f. 244. 355. 381. 425. P.
Juliana Maria, f. 1729 † 1796. Enkedrottning i Danmark 1766. *Sid.* 216.
Julius Caesar. *Sid.* 317.
Jung, Karl Magnus, f. 1762 † 1827. Regementspastor. Kyrkoherde i Lemland 1796, i Hammarland 1811. *Sid.* 161. P.
Jungblad, Bengt, f. 1749 † 1835. Kyrkoherde vid Ladugårdslands (Hedvig Eleonora) församl. i Stockholm 1791. Deputerad vid jubelfesten i Upsala 1793. Teol. doktor 1800. Kyrkoherde uti Strengnäs stift 1801. *Sid.* 429.
Junggren, Bengt, f. 1733 † 1799. Kammarrevisionsråd. *Sid.* 397.
Juslén, Petter d. ä., † 1776. Hofrättsråd i Åbo 1762. *Sid.* 161. P.
—— **Petter d. y.**, f. 1738 † 1794 $^{5}/_{4}$. Föregåendes son. Porthans kusin. Assessor i Åbo hofrätt 1773. Ledamot i högsta domstolen 1789—93. Revisionssekre-

terare 1793. Gift 1780 med *Hedda Juliana Ziervogel*, † 1825. *Sid.* 3. 6. 10. 12. 13. 26. 27. 28. 38. 39. 55. 66. 98. 112. 115. 118. 119. 121. 124. 126. 127. 132. 134. 152. 156. 157. 161. 177. 179. 181. 182. 183. 184. 185. 201. 204. 205. 240. 360. P.

Juslén, Fredrik, f. 1750 † 1803. Föregåendes bror. Assessor i Vasa hofrätt 1789. Hofrättsråd 1794. Ledamot i högsta domstolen 1800. *Sid.* 59. 410. 414. 415. 443. P.

—— **Karl**, † 1803. Föregåendes bror. Öfverstelöjtnant i Sverige. Slutl. viceamiral. *Sid.* 28. 36. 76. 138. 145. P.

Justander, Johan Gustaf. Magister 1786. Docens i naturalhistorien i Åbo. Bokhandlare i Stockholm 1795. *Sid.* 73. 91. 93. 104. 112. 113. 132. 296. 371. P.

Justitie revisionen = Högsta domstolen.

Justitie expeditionen (i kanslikollegium) = Nedre justitie revisionen. *Sid.* 46. 50. 159.

Juusten, Paul, † 1576. Biskop i Viborg 1554, i Åbo 1563. Hans Chronicon utgafs af Porthan. *Sid.* 246. 275. 364. P.

Juvenalis, romersk satiriker nämnd. *Sid.* 4. P.

Ivendorff, Karl Kristofer, f. 1739 † 1820. Kontrollör vid tullkammaren i Åbo 1766. Tit. tullförvaltare 1794. Packhusinspektor i Åbo 1812. Afsked 1816. *Sid.* 366. 378. P.

Jägerhorn, Fredrik Adolf (af Spurila), f. 1760 † 1817. Major vid lifregem. (vid Savolaks regem.?) 1795. Öfverste 1799. Landshöfding i Kymmenegårds län 1810—12. *Sid.* 163. 167. 169. P.

—— **Göran Henrik** (af Spurila), f. 1758 † 1826. Rustmästare vid Savolaks regem. 1762. Generalmajor 1799. Öfverste för Savolaks regem. 1800. Generaladjutant. Generallöjtnant. *Sid.* 436.

—— **Lars Johan** (af Storby), f. 1752 † 1817. Öfverstelöjtnant 1795. Öfverste. *Sid.* 319. 321.

—— Okänd. »Storspelare». Köpte arrendet till Grelsby kungsgård 1795. *Sid.* 102.

Jämijärvi, kapell sedan 1863 under Ikalis. *Sid.* 286. 294. 297. 342. 371. 374. 400. 432. P.

Järnkontoret. *Sid.* 396. 435. 445.

Järta, Hans, se **Hjerta.**

Jönköping, stapelstad i Småland. *Sid.* 221. 265. 305. 390. 394.

Jöransson, Kristian Ludvig, f. 1738 † 1820. Grosshandlare i Stockholm. Af honom Försök till ett system i Sveriges allm. hushållning o. penningeväsende, hft. 1—5, Sth. 1792—95, samt Svar till tviflaren i penningevägen, Sth. 1795. *Sid.* 81 168. 182. 371. P.

Kaffe, Kaffeförbudet. *Sid.* 75. 238 f. 284. P.

Kalas, se Bjudningar.

Kalendrar och Almanackor. *Sid.* 15. 154. 157. 159. 228 (se noten här p. XXXVII). 240. 242. 243. 311. 318. 319. 321. 323. 373. 374. 376. 377. 380. 394. 422. 426. 429.

Kalm, Per, f. 1716 † 1779. Ekonomie professor i Åbo 1747. *Sid.* 28. P.

Kalmar, stad och län i Småland. *Sid.* 144, 394. P.

Kammararkivet. *Sid.* 40. 45. 66. 95.

Kammarkollegium. *Sid.* 12. 20. 31. 52. 135. 139. 157. 160. 206. 245. 286. 295. 317. 374. P.

Kammarrevisionen. *Sid.* 38. 91. 97. 103. 134. 154. 155. 156. 165. 223. 231. 239. 241. 245. 397.

Kammarrätten. *Sid.* 397.

Kanslikollegium. *Sid.* 13. 46. 67. 74. 92. 95. 108. 113. 135. 159. 190. 216. 249. 254. 264. 268. 291. 298. 300. 326. 344. 349. 351. 390. 417. P.

Kant, Immanuel, f. 1724 † 1804. Filos. professor i Königsberg. *Sid.* 90. 112. 124. 147. 155. 177. 197. 267. 272. 293. 322. 341. 352. 353. 374. 397. 401. 427. P.

Karelen, landskap. *Sid.* 71. 247. P.

Karl XI, Sveriges konung 1660—97. *Sid.* 139. 206. 232. 319. P.

Karl XII, Sveriges konung 1697—1718. *Sid.* 190. 250. P.

Karl XIII, f. 1748 † 1818. Hertig af Södermanland 1772. Riksföreståndare 1792—96. Konung 1809—1818. Förmäld 1774 med *Hedvig Elisab. Charlotta* af Holstein Oldenburg, f. 1759 † 1818. *Sid.* 1. 4. 11. 16. 17. 20. 27. 30. 31. 32. 37. 45. 52. 54. 60—63. 67. 75. 77. 84. 87. 96. 103. 111. 117. 118. 123. 130. 133. 137. 140. 141. 144. 146. 148. 153. 165. 169. 176. 178. 180. 184. 189. 190. 191. 196. 205. 208. 211. 215. 216. 217. 219. 220. 221. 225. 228. 233. 236. 238. 246. 251. 264. 266. 271. 283. 284. 311. 315. 322. 330. 336. 340. 343. 347. 353. 357 f. 361. 363. 364. 369. 370. 375. 385. 395. 418. 421. 431. 436. 447. P.

—— Hans gemål. *Sid.* 13. 63. 208. 264. 266. 271. 273. 279 f. 283. 330. 336. 340. 347. 357 f. 361. 363. 364. 370. 389. 395. 418.

Karlberg, krigsakademi vid Stockholm. *Sid.* 21. 109. 149. 150. 158. 169. 173. 189. 204. 211. 237. 254. 257. 258. 262. 325. 358. 379. P.

Karl Gustafsstad, gevärsfaktori och järnverk i Södermanland, vid Eskiltuna. *Sid.* 362.

Karlsbad, badort i Böhmen. *Sid.* 348. 361. P.

Karlshamn, stad i Blekinge. *Sid.* 68. P.

Karlskrona, stad på öar i Blekinge, svenska flottans största station. *Sid.* 76. 137. 145. 160. 231. 254. 264. 288. 289. 302. 303. 305. 331. 336. 347. 348. P.

Karlsten, fästning vid Marstrand i Bohuslän. *Sid.* 122. 147. 186. 215. 242.

Kartor, se Finska geografin.

Kastelholm, i Sunds socken på Åland, fordom fästning, sedan k. lustslott. *Sid.* 102.

Katarina II, rysk kejsarinna 1762—96. *Sid.* 4. 8. 32. 42. 51. 60. 97. 107. 142. 164. 165. 189. 196. 203. 208. 210. 218. 219. 221. 239. 291. 339. 364. 365. 369. 377. P.

Katarina, kyrka och församl. i Stockholm. *Sid.* 201. 329. 429.

Katekes, Aristokraternes, se Malte Bruun.

Kauslin (Causlin), skeppare. *Sid.* 217. 222. 272. 275. 343. 346. 348. 349. 372. P.

Keder, Nils, f. 1659 † 1735. Berömd numismatiker. Assessor i antiqvitetsarkivet i Stockholm. *Sid.* 147.

Kellgren, Johan Henrik, f. 1751 † 1795. Skalden. *Sid.* 109. 133. 156. 159. 160. 166. 187. 251. 252. 254. 256. 334. P.

—— **Jonas,** f. 1747 † 1804. Föregåendes bror. Kyrkoherde i Skatelöf, Vexiö stift. *Sid.* 109.

Kempe, se **Kämpe.**

Kempis, Thomas a K. d. v. s. från Kempen (vid Düsseldorf), † 1471. Verldsberömd genom sitt arbete De imitatione Christi. *Sid.* 336.

Kettilianum, se Thorlaco-Kettilianum jus.

Klernander, Jonas, f. 1750. ? Son af lifmedikern assessor Jonas K. († 1778) och grefvinnan Elsa Maria Oxenstjerna († 1772). Löjtnant. Tullförvaltare i Norrköping, Åbo, Helsingfors. Ofta nämnd i Porthans bref. *Sid.* 259. P.

Kjerrulf, Joh, Kristofer, f. 1737 † 1804. Kyrkoherde i Vessige, Halland. Skref mot förmyndareregeringen, aktionerades. *Sid.* 4.

Kihlgrén, Per Zakarias, f. 1752 † 1798 $^{21}/_{4}$. Revisionssekreterare. *Sid.* 11. 12. 34. 129. 158. 266. 341. 342. P.

—— **Magnus Gabriel.** Ledamot i storamiralsämbetet i Karlskrona. Amiralitetsråd. *Sid.* 251.

Kijk, fru, förvalterska af major Fr. Vilh. Taubes boställe Vartsala i Halikko. Jfr Porthans bref 1795 $^{9}/_{4}$. *Sid.* 103.

—— **Hans Henrik,** f. 1754 † 1802. Brukspatron. *Sid.* 348. P.

Kimito, skäresocken i Åbo och Björneborgs län, Halikko härad. *Sid.* 306. P.

Kirurgiska teatern. *Sid.* 173.

Klara, kyrka o. församling i Stockholm. *Sid.* 106. 126.

Klas på hörnet, värdshus. *Sid.* 96.

Kleeman, N. E., Reisen, Wien 1771, svensk öfversättn. 1796. *Sid.* 166.

Klercker (Klerck), Karl Natanael af, f. 1734 † 1817, baron. Chef för finska rekognosceringen 1779. Adlad 1780. Kommendant på Sveaborg 1791—95, 97—1801. Andre kommissarie vid gränsregleringen med Ryssland 1799. Generalmajor s. år. Generallöjtnant 1805. Generalbefälhafvare öfver armén i Finland 1808. Baron 1809. *Sid.* 32. 120. P.

Klinckowström, Ture Leonard, f. 1735 † 1821, baron. President i Wismarska tribunalet 1782; afsked 1799. En af rikets herrar 1795. Öfverstehofmarskalk hos drottningen 1797. Gift 2:o) med grefvinnan *Hedv. Eleon. v. Fersen,* dotter af riksrådet Fr. Ax. v. F. *Sid.* 89. 128. 227. 241. 381. 399. 400. 419. P.

—— **Hedvig Amalia Charlotta,** f. 1777 † 1810. Gift 1796 $^{12}/_{10}$ med *O. R. Möllersvärd* kammarjunkare. *Sid.* 227 (se noten här p. XXXVII).

Kling, dansk jurist. *Sid.* 202.

Klingspor, Vilhelm Maurits, f. 1747 † 1814 (1815 ?), baron, grefve. General en chef i Finland 1793. Grefve 1799. Generalfältmarskalk 1808. *Sid.* 32. 51. 141. 164. 168. 171. 211. 215. 216. 232. 241. 269. 323. 377. 421. 425 f. 436. 440. 448. P.

—— **Charlotta Vilhelmina,** f. 1777 † 1854. Föregåendes dotter. Hoffröken hos hertiginnan af Södermanland. Gift 1796 $^{3}/_{5}$ med baron *Er. Gust. Boije* af Gennäs. *Sid.* 141.

Klinteberg (ej **Klintenberg**), **Vilhelm af,** f. 1759 † 1829. Häradshöfding i Bohus län 1798. Biträde åt sekreteraren Segerström i bondeståndet vid riksdagen i Norrköping 1800. Tit. lagman s. å. Adlad 1807. Landshöfding. Friherre 1815. Presidents titel 1818. *Sid.* 435.

Klubbar. *Sid.* 49. 74. 75. 275.

Klädedräkt. *Sid.* 84. 125 f. 267. 310. P.

Klöfverskiöld, Erik Gustaf, f. 1773 † 1849 i Småland. Lifdrabant. I duell 1797. Gick i österrikisk tjenst 1801. *Sid.* 325.

Knigge, Jakob von Balthasar, f. 1718 † 1796 $^{10}/_{1}$. Grosshandlare i Stockholm. Ledamot af musikaliska akademin. Gift med *Anna Maria Thorsson.* De understödde Bellmans enka och donerade genom testamente af 1795 $^{16}/_{8}$ stora summor till särskilda inrättningar i Stockholm, såsom musikal. akademin, barnhuset m. fl. (I registret till Porthans bref upptages orätt en annan Knigge.) *Sid.* 152. 157.

Kniper, Karin, född **Witthfot,** † 1797 $^{20}/_{3}$ i dess 67 år. Enka efter grosshandlaren och direktören för sjömanshuset i Stockholm Stefan K. De donerade genom gåfvobref af 1780 och genom testamente betydliga understöd till sjömanshuset, fattigskolan o. a. inrättningar i Stockholm. *Sid.* 287.

Knorring, Karl Fredrik von, f. 1757 † 1810. Afskedad öfverstelöjtnant 1791. Krigsråd 1796. Sedermera handlande i Åbo, cederade bonis. Gift 1:o) 1780 med friherrinnan *Anna Renata Lybecker,* f. 1759 † 1799 $^{16}/_{11}$ på Vartsala i Halikko. *Sid.* 105. 110. 111. 164. 209. 272. 317. 351. 353. 356. 385. 386. 395. 425. 432. P.

—— **Karl Gustaf von,** f. 1755 † 1827 på Toivila i Lempälä. Kapten 1789. Major 1799; afsked 1802. *Sid.* 436.

—— **Katarina Charlotta von,** f. 1758 † 1836. Föregåendes syster. Gift med löjtnant P. J. Rosling. *Sid.* 436. P.

—— N. N. Konduktör vid öfverintendents styrelsen. *Sid.* 8.

Knut Petersson, bonde, fullmäktig i banken. *Sid.* 443.
Koblenz, stad vid Rhen, under franska revolutionen samlingsort för emigranter och diplomater. *Sid.* 12.
Koch, lagmanska. *Sid.* 298.
Kofod-Ancher, Peder, f. 1710 † 1788, Dansk rättslärd. *Sid.* 180.
Kohn, se C.
Kollegium medikum. *Sid.* 5. 22. 173. P.
Kolmodin, Karl Abraham, bankkassör. *Sid.* 41.
Kommersekollegium. *Sid.* 155. 157. 264. 275. 330. 349. 369. 385. P.
Kommitteer och Kommissioner. *Sid.* 6. 17. 30. 35. 36. 71. 93. 246. 251. 257. 259. 263. 270. 273. 298. 322. 327. 328. 364. 367. 369. 373. 379. 381. 393 f. 398. 400. 447. P.
Konseljen. *Sid.* 2. 3. 7. 9. 13. 19. 35. 61. 62. 63. 65. 71. 81. 88. 94. 100. 133. 141. 148. 162. 169. 172. 175. 179. 183. 184. 211. 212. 217. 219. 220. 225. 229 (Calon. votum i Op. IV, 132 f.). 230 (Calon. votum i Op. IV, 134 f.). 231. 233. 235. 249. 251. 255. 270. 284. 288. 302. 309. 330. 334. 335. 342. 349. 358. 379. 384. 386. 392. 407. 417. 428. 432. P.
Konserter, se Musik.
Konsistorium (se ock Universitetet) i Åbo. *Sid.* 1. 10. 15. 16. 22. 24. 25. 26. 28. 47. 54. 56. 79. 104. 114. 131. 133. 142. 155. 278. 279. 281. 283. 303. 305. 341. 352. 354. 365. 371. 381. 382. 395. 398. 400. 419. 426. 442. P.
—— ecklesiastikum (domkapitlet) i Åbo. *Sid.* 164. 170. 171. P.
Konspirationer, särskildt den Armfeltska (Jfr Calonii Op. III, p. 376 ff.). *Sid.* 8—12. 16. 20. 30 ff. 33—36. 38. 42. 43. 45. 46. 48—51. 54. 56. 59. 64. 70. 75. 79. 88. 91. 98. 101. 105. 106. 245. 349. 375. P.
Konstantin Paulovitsch, f. 1779 † 1831, förmäld 1796 med Juliana (Anna Feodorovna) af Schsen-Koburg. *Sid.* 142.
Konstantinopel. *Sid.* 126.
Kopparbergs län, landskap i Dalarne. *Sid.* 347.
Koschell, Gabriel Kristian, f. 1743 † 1810. Kommerseråd. Stort handelshus i Stockholm. *Sid.* 271. 362.
Kosciusco, Tadeus, f. 1756 † 1817. Ledde polska upproret, sårad, fången 1794. Frigifven af kejsar Paul. *Sid.* 252. 254. 259. 272. P.
Kothen, Adolf Ludvig von, f. 1763 † 1799. Häradshöfding i Rautalampi 1796. *Sid.* 172. 416. P.
Krabbe, Karl Fredrik, f. 1738 † 1811. Assessor i Vasa hofrätt 1755. Hofrättsråd där 1781. Landshöfding i Vasa län 1794; afsked 1805. *Sid.* 110. P.
Kramhandelssocieteten. *Sid.* 432.
Krantzius, Albertus; skref Chronica Daniae, Vandaliae etc. Colon. 1519, Frankf. 1575. *Sid.* 37. 69. 70. P.
Krig, Krigsrustningar. *Sid.* 27. 32. 33. 39. 161—165. 168. 169. 171. 191. 220. 226. P.
Krigsakademin (se ock Karlberg). *Sid.* 21. 149. 158. 189. 190. 225. 235. 237. 239. 254. 257. 258. 273. 340. 342. 358.
Krigsartiklarna. *Sid.* 30. 93. 216. 268. 291. 322. 340. 367. 379.
Krigshofrätten (se ock General krigsrätten). *Sid.* 31. 47. 54. 69. 78. 93. 270. 325. 339. P.
Krigskollegium. *Sid.* 31. 91. 128. 184. 391.
Krigsmannasällskapet, se Sällskap.
Krigsrätt. *Sid.* 45. 139. 258.
Krigssamlingar, 1—4, Sth. Sth. 1795—98, utgåfvos af G. Adlersparre. Uppsatsen i del 4, p. 1—128: En kort anvisning till de allmännaste grunderne för krigslagar, är af Calonius (äfven i hans Op. III, 2 - 94). *Sid.* 265. 268. 297. 299. 360. 361. 366. 368. P.

Krim. *Sid.* 166.
Kristianstads län i Skåne. *Sid.* 318.
Kristina, Sveriges drottning 1632–1654, † i Rom 1689. *Sid.* 69. 269. 272. P.
Krogius, Paul, f. 1724–1792. Biskop i Borgå stift 1789. *Sid.* 345.
—— **Fredrik Vilhelm (Edelheim)**, f. 1770 † 1833. Föregåendes son. Fältsekreterare 1792. Protokollssekreterare i konungens kansli 1796. Lagman. Ledamot i regeringskonseljen 1809. Adlad 1817. Verkl. statsråd. Gift 1:o) med *Anna Maria Franzén* 1798. *Sid.* 325. P.
—— **Gabriel**, f. 1770 † 1830. Magister 1792. Bataljonspredikant 1796 $^{17}/_{8}$. Kyrkoherde i Leppävirta 1806. *Sid.* 175.
Kronoby, socken i Vasa län. *Sid.* 141.
Krook, Tomas, f. 1733 † 1796 $/_{12}$. Advokatfiskal i tullfiskalskontoret i Stockholm. Tit. lagman. *Sid.* 96. 247.
—— **Johan Magnus**, f. 1760 † 1828. Lagman i Österbotten 1793. Ledamot i regeringskonseljen 1811. Hofrättsråd i Vasa 1826.
—— **August**, f. 1774 † 1827. Föregåendes bror. Advokatfiskal i Åbo hofrätt 1799. Hofrättsråd i Åbo 1814. *Sid.* 387. P.
Krusenberg, sätesgård i Uppland. *Sid.* 115. 145. 243.
Kröning, Gustaf IV Adolfs. *Sid.* 232. 431 etc.
Kumblin, boktryckare. *Sid.* 418.
Kumla, socken i Nerike, pastorat i Strengnäs stift. *Sid.* 42. 214. 360.
Kumo, älf och socken i Satakunta, Åbo och Björneborgs län. *Sid.* 206. 254. P.
Kungsbacken i Stockholm. *Sid.* 55. 118. 119. 421.
Kungsholmen, en af de holmar på hvilka Stockholm ligger, egen församling. *Sid.* 303. 304. 324. P.
Kungshuset, gamla, på Riddarholmen, se Slottet.
Kungsträdgården i Stockholm. *Sid.* 71. 168. 169. 182. 412. P.
Kungsgårdar. Noten om kungsgårdar i Läsning i bland. ämnen 1797 p. 74–78 är af Calonius (men saknas i hans Opera). *Sid.* 206. 245. 254. 256. 264. 267. 340. P.
Kurakin, Alexander Borisovitsch. Rysk furste. Vicekansler 1796, sedan generalprokurator. *Sid.* 241.
Kurck, Arvid Fredrik, f. 1735 † 1810, baron, grefve. Fideikommissarie till Laukko. President i Vasa hofrätt 1775, i Göta d:o 1781, i kammarkollegium 1792. Ledamot i högsta domstolen 1792. En af rikets herrar 1793. Grefve 1797 $^{1}/_{11}$, men tog ej introduktion. *Sid.* 2. 20. 88. 89. 109. 121. 135. 162. 214. 216. 229. 230. 248. 253. 290. 317. 326. 384. 410. P.
—— **Klas Arvid**, f. 1769 † 1834, baron. Student i Åbo 1785. Assessor i Åbo hofrätt 1796 $^{10}/_{7}$, s. å. i Göta d:o. Justitieråd 1811. President i kammarrätten 1832. Fideikommissarie till Laukko, som han 1817 med kungl. tillstånd försålde. *Sid.* 157. 214. P.
Kuren, uppvaktningen på slottet, (se ock Hofvet). *Sid.* 1. 8. 23. 39. 42. 58. 75. 103. 104. 223. 320. 342. 385.
Küsell, Karl, Gottfried, f. 1727 † 1795. Grosshandlare i Stockholm. En af ostindiska kompaniets direktörer. *Sid.* 89.
Kyrkogården i Åbo. *Sid.* 341.
Kyro (Tavastkyro), älf och socken i Tavastland. *Sid.* 369. P.
Kämpe (äfv. Kempe), Karl L., f. 1739 † 1816. Amanuens vid k. biblioteket. Sekreterare i k. kansliet. Förste expeditionssekreterare där 1799. Slutl. kansliråd. Mångberest. *Sid.* 16. 17. P.
—— N. N. Underofficer, mördare. *Sid.* 118.

Köhler, Axel Johan von, f. 1746 † 1831, baron. Assessor i Göta hofrätt 1771. Ledamot i högsta domstolen 1789. Vicepresident i Göta hofrätt 1792. Afsked 1806. *Sid.* 93. 221. 230. 297. 384. 398. 413.

—— **Lovisa Gustafva,** f. 1782 † 1827. Föregåendes dotter. Stiftsfröken. Gift 1799 $^{11}/_{8}$ med *K. J. Iserhjelm,* revisionssekreterare. *Sid.* 398.

—— **Joh. Dav.,** † 1755. Af honom Histor. Münzbelustigung, Th. 1–22, Nürnb. 1729–50 (Register 1764), 4:o. *Sid.* 408. 411.

Kökeritz, Karl Gustaf, f. 1746 † 1818. Expeditionssekreterare. Kanslerssekreterare för Lunds akademie. *Sid.* 67. 481.

Kölmark, Per, f. 1750 † 1839. Lektor i logiken vid Karlstads gymnasium 1894; vistades i Stockholm för att utge en filosofisk lärobok (Utkast till en systematisk afhandl. i filosofin, Sth. 1799). Kyrkoherde i Hammarö 1808. *Sid.* 341. 352. 353. P.

Königsberg, hufvud- och universitetsstad i Ostpreussen. *Sid.* 197. 322.

Königstein, stark fästning i Sachsen. *Sid.* 238. 246.

Köpenhamn. *Sid.* 145. 188. 194. 197. 202. 204. 216. 281. 322. 324. 330. 362. P.

Köping, uppstad i Vestmanland. *Sid.* 362.

Ladugårdsgärdet, slätt n. om Stockholm, strax utanför Ladugårdslands tull, del af Djurgården. *Sid.* 47. 54. 176. 178. 180. 258. 276. 280. 343. 347. 348. 353. 355. 447.

Ladugårdslandet, Stockholms nordöstra stadsdel. *Sid.* 109. 183. 429.

Lagar och författningar. *Sid.* 17. 23. 30. 77. 79. 84. 88. 93. 180. 183. 190 f. 214. 216. 219. 224. 226. 230. 238 f. 245. 246. 260. 268. 270. 291. 322. 326. 327. 328. 332. 333. 335. 338. 343. 352. 357. 361. 367. 374. 377. 378. 391. 393. P.

Lagerbjelke, Johan Gustaf, f. 1745 † 1822, baron, grefve. Viceamiral 1793. V. ordförande i storamiralsämbetet 1794. Chef för arméns flotta 1797. Grefve 1809. President i kammarrätten. *Sid.* 128. 215. 238. 251. 273. 418. P.

Lagerborg, Johan Adolf, f. 1753 † 1808. Lagman i Åbo och Björneborgs lagsaga 1793. *Sid.* 14. 98. 413. P.

Lagerbring (Bring), Sven, f. 1707 † 1787. Professor i Lund. Adlad 1770. Häfdatecknare. *Sid.* 10. 86. 368. P.

—— **Karl,** f. 1751 † 1822, baron, grefve. Statssekreterare och landshöfding i Nyköping 1792. Entledigad 1794. Öfverpostdirektör 1796. Åter statssekreterare 1797. Hofkansler 1802. Friherre 1813. Grefve 1818. *Sid.* 20. 31. 32. 38. 42. 47. 153. 159. 160. 223. 245. P.

Lagerheim (Bergqvist), Karl Erik, f. 1742 † 1813, adlad, baron. Assessor i kommersekollegium 1772. Adlad 1772. Kommerseråd 1792. V. president i statskontoret 1794–95; chef 1796; president 1805. Friherre 1807. *Sid.* 25. 102. 135. 142. 215. 237. 239. 253. 270. 421. P.

—— **(Weidman), Olof Elias,** f. 1741 † 1823, adlad, baron. Sekreterare i kammarkollegium 1776. Adlad 1777. Kammarråd 1778. President i kammarkollegium 1812. Friherre s. å. *Sid.* 274. 297. 327. 402. 434. 437. 440. 444.

Lagerstråle (Wirell), Klas, f. 1716 † 1799. Vicepresident i statskontoret 1782. Afsked 1794. *Sid.* 25.

—— **Per Gustaf,** f. 1765 † 1840, baron. Föregåendes son. Öfverstelöjtnant vid amiralitetet och generaladjutant vid flygeln 1795. Kontreamiral 1809. Friherre 1817. Viceamiral s. å. *Sid.* 209.

Lagerström, Magnus, † 1759. Direktör i ostindiska kompaniet, kommerseråd. Utgaf som samlare och öfversättare diverse skrifter, bl. a.: Förordningar ang. auctions och addresse verket i Stockholm, 1731, 4:o. *Sid.* 190.

Lagersvärd, Johan Klas, f. 1756 † 1836 i Florens. Svensk chargé d'affaires 1792 och slutl. minister i Italien. Kansliråds tit. 1796. *Sid.* 32. 209.

Lagkommissionen: Betänkande i lagkommissionen af Calonius 1804 $^{29}/_{10}$ (Om prescription för klander å jordafång, Op. III, 110—116). *Sid.* 30. 93. 369.

Lagus, Georg, f. 1730 † 1793. Kyrkoherde i Vichtis 1773. *Sid.* 69. 77. P.

La Hauque, menas **Le Hoc**. *Sid.* 126.

Lambert, menas trol. **Lamberty, G. de**, Memoire pour servir à l'hist. du XVIII siècle, T. 1—14, Amst. 1735—40, 4:o (ej deremot Saint-Lambert, såsom förmodas i registr. till Porthans bref 1796 $^{14}/_{7}$). *Sid.* 181.

Landerbeck, Nils, f. 1735 † 1810. Matem. professor i Upsala 1795. *Sid.* 124.

Landtmäteriet. *Sid.* 3. 38. 42. 49. 50. 138. 160. 190 f. 261. 275. 279. 286. 294. 378. 389. 432. P.

Landtränteriet i Finland. *Sid.* 49. 191. 287. 290. 372. 374. 398.

Lanell, J. C., kommissarie i riksgäldskontoret. *Sid.* 443.

Lang, bagare i Åbo. *Sid.* 322.

Langlès, Louis de, f. 1763 † 1814. Orientalist och utgifvare af reseberskrifningar. *Sid.* 149. P.

Lappmarken, Lappar. *Sid.* 1. 5. 380. 391. P.

Lappo, socken i Österbotten. *Sid.* 380.

Latin. *Sid.* 244. 247.

Laukkas, socken i Tavastland. *Sid.* 40. 278.

Law, Jean, f. 1671 † 1729. Under Ludvig XV finanskontrollör; ifrare för pappersmynt. *Sid.* 182. P.

Laxman, Erik, f. 1737 † 1796. Den bekanta resanden. Student i Åbo 1757. Ryskt bergsråd m. m. *Sid.* 71. P.

Lazarett, se Hälsovård.

Lebell, Fredrik, f. 1752 † 1819. Kyrkoherde i Ulfsby 1788. Teol. doktor 1800. *Sid.* 205. P.

Le Clerc, se Martin.

Lefrén, Lars, f. 1722 † 1803. Teol. professor i Åbo 1772. (Ej teol. doktor.) *Sid.* 29. 90. 194. 203. 213. 340. 425. P.

Leges Barbarorum, se **Canciani**.

Lehnberg, Magnus, f. 1758 † 1808. Adjunkt vid storkyrkan i Stockholm 1785. Ledamot i svenska akademin 1789. Kyrkoherde å Kungsholmen i Stockholm 1790, i S:t Jakobs och Johannis 1802. Öfverhofpredikant 1792. Teol. doktor 1800. Biskop i Linköping 1805. *Sid.* 42. 93. 177. 429. P.

Lehoc, Louis Gregoire, f. 1743 † 1810. Diplomat, författare. Franska republikens ambassadör till Stockholm 1795. *Sid.* 126. 132. 133. 150. 153. 191. P.

Leijel, Lars Fredrik, f. 1743 † 1808. Afskedad löjtnant. Musikdirektör vid Upsala akad. *Sid.* 445.

Leijonhufvud, Svante, f. 1753 † 1815, baron. Löjtnant 1779. Student i Upsala 1786. Hofpredikant 1787. Kyrkoherde i Odensåker, Skara stift 1795. *Sid.* 116.

Leksand, socken i Dalarne. *Sid.* 211. 239. 241. 247. P.

Leland, John, † 1552. Författade (på latin) History of Irland m. fl. efter hans död utgifna skrifter. *Sid.* 174.

Le Long, Jacobus († 1721), Discours historique sur les principales editions des Bibles polyglottes, Paris 1713, 8:o. *Sid.* 319.

Lemland, socken hörande till Åland. *Sid.* 161.

Lemo, socken i Åbo och Björneborgs län, Virmo härad. *Sid.* 1. 20. 77. P.

Lencqvist, Erik, f. 1719 † 1808. Kyrkoherde i Orivesi 1773 (förut i Töfsala och i Karislojo). Teol. doktor 1778. Gift 2:o) 1790 med Amalia Sofia Silfversvan, dotter af major Henr. Robert S., † 1812 (hvarför »pappren» och »svärfadren» i Calonii bref 1799 $^{29}/_{10}$ väl voro sonens; se följ. sida).

Lencqvist, Kristian, f. 1761 † 1808. Föregåendes son. Kaplan i Lokalaks 1789. Gift 1786 $^{6}/_{7}$ med Johanna Charlotta Ekenberg, dotter af hofrättsadvokaten i Åbo Lorens Anders E. (f. 1724 † 1787). Denne Ekenberg förde i tiden en mångårig och kittslig rättegång (se derom Åbo akad. studentmatrikel i rektoratet XCIII) mot prof. Hassel, hvarför de »papper» Calonius omnämner, möjligen angingo sagda mål. *Sid.* 416. 418.

Lengnich, Gottfr., f. 1689 † 1774. Professor i Danzig. Skref historiska och rättshistoriska arbeten. *Sid.* 187. 192. 199. 200. 269. 314. P.

Lenngren, Karl Petter, f. 1750 † 1827. Assessor. Kommerseråd. Utgifvare (med Kellgren) af Stockholmsposten. Gift 1780 med *Anna Maria Malmstedt,* f. 1754 † 1817, skaldinnan. *Sid.* 187. 251. 256. 328. 329. 344. 355. 369. 385. P.

Leopold, Karl Gustaf, f. 1756 † 1829. Skalden. Medarbetare i Extraposten. *Sid.* 44. 122. 134. 196. 256. 327. 331. 341. 351. 352. 397. P.

Levanten, vestligaste Asien. *Sid.* 290.

Lewenhaupt, Adam Ludvig, f. 1748 † 1808, grefve. Generalmajor 1792. Öfverste för Upplands infanteri 1791; afsked 1794. Kommendör af svärdsorden 1797. Generallöjtnant 1799. *Sid.* 83.

—— **Klas Kasimir,** f. 1784 † 1848, grefve. Fänrik 1802. Öfverstekammarjunkare. *Sid.* 158.

Lewin, Adolf Ludvig. Grosshandlare i Stockholm. Brukspatron. Hans dotter *Anna Elisabet* (ej *Katarina*), f. 1768 † 1814, gift 1777 med lifmedikern And. Hedenberg. Dottren *N. N.* gift med grosshandlaren F. G. Carré. *Sid.* 89. 381. 391.

—— **Erik Gustaf** (?). Ryttmästare i armén. Stallmästare vid krigsakademin. Af honom en bok i ridkonsten. *Sid.* 189 f. 204. 211. 247. 254. 258. 264. 325. 339.

Lexell, Anders Johan, f. 1740 † 1784. Matematik professor i Åbo 1775. Ledamot i petersburgska vetenskapsakademin. *Sid.* 419. P.

Lichtenberg, Ge. Chr., f. 1742 † 99. Berömd tysk fysiker. Se Erxleben. *Sid.* 370.

Lidholm, korpral, falskmyntare. *Sid.* 414. 425.

Lidner, Bengt, f. 1759 (1757?) † 1793. Skalden. K. sekreterare tit. 1792. Gift 1788 i Finland med *Eva Jakobina Hastfer,* f. 1752 † kr. 1822, svägerska till prof. Bilmark. *Sid.* 214. 222. 224. 226. 232. 236. P.

Lidström, August. Häradshöfding i Medelpad. *Sid.* 335.

Liewen, Ulrika Elisabet, se De Geer, Karl. *Sid.* 404. 405.

—— Grefvinna från ryska Östersjöprovinserna, storfurstinnan Alexandra Paulovnas guvernant. *Sid.* 210.

Lifland, Livland. *Sid.* 210. 401. 408. P.

Lijdberg, Anders, † 1799. Byggnings och ämbetsborgmästare i Stockholm. *Sid.* 395.

Lilje, Johan Otto, f. 1745 † 1813, baron. Öfverstelöjtnant; afsked 1792. Orättvist misstänkt i Armfeltska saken. *Sid.* 9.

—— **Hedvig Charlotta,** f. 1744 † 1828, gift 1762 med baron *Joh. Gottlob v. Schwerin,* major. *Sid.* 211.

—— **Brynte,** f. 1751 † 1821. Föregåendes bror. Lefde utan tjenst på sin egendom Stora Bjurum. *Sid.* 211.

Liljebjörn, fänrik, falskmyntare; ej af frälse. *Sid.* 380. 414. 425.

Liljeholmen, förstad till Stockholm utanför Hornstull. *Sid.* 65.

Liljehorn, Johan Fredrik, f. 1745 † 1811, baron. Landshöfding i Elfsborgs län 1785, i Vestmanland 1809. Friherre 1800. *Sid.* 394. 424.

Liljemarck, Kristina Aurora, † 1812. Gift 2:o) 1765 med *Fr. Vilh. Taube,* major. *Sid.* 139.

Liljenberg, Johan Georg, f. 1713 † 1798 $^{20}/_{4}$, baron, grefve. President i bergskollegium 1762. Grefve 1778. Egde, utom många gods i Sverige, äfven Sundsholm i Finland. *Sid.* 358.

Liljencrantz (Westerman), Johan, f. 1730 † 1815, adlad, baron, grefve. President i kammarkollegium 1778. Grefve 1812. *Sid.* 230. 275. 290. 328. 330. 342. 355. P.

—— **(Westerman), Sven,** f. 1727 † 1797, adlad, baron. Föregåendes bror. Lagman; afsked 1775 med landshöfdinge tit. Friherre 1778. Stiftade fideikommiss för sin son. *Sid.* 342.

—— **Johan Ludvig,** f. 1766 † 1798 $^{13}/_{4}$. Föregåendes son. Kapten vid Åbo läns regem. *Sid.* 342.

Liljenhelm (Aurell), Daniel, f. 1730 † 1798 $^{26}/_{1}$. Kammarråd i kammarkollegium (för finska kontoret) 1776. Adlad 1777. *Sid.* 52. 160. 293. 362. 364. 381. P.

Liljensparre (Sivers), Nils Henrik Aschan, f. 1738 † 1814. Polismästare i Stockholm 1776. Adlad 1785. Underståthållare 1792. Plötsligt afskedad 1793 och sänd som polismästare till Pommern. Hemkallad 1797 och anställd i tulldirektionen. *Sid.* 64. 245. 255. 280. P.

—— **Per Henrik Achatius,** f. 1767 † 1795 $^{9}/_{5}$ ($^{10}/_{5}$ enl. Calonius). Föregåendes son. Polismästare i Stockholm 1792. Assessor i Svea hofrätt 1793. *Sid.* 112.

Liljestråle, Joakim Vilhelm, f. 1721 † 1807, Vitter författare. Lagman. Justitiekansler 1772–79. Ifrig riksdagsman. Ledamot af sällskapet Utile dulci, vitterhetsakademin, vetenskapsakademin. Hans långsläpiga poem Fideicommiss till min son Ingemund utkom 1771 och i ny upplaga 1797. *Sid.* 271. 273. 274. 282. 283. 363. 385. 415. P.

Lilius, Johan, f. 1724 † 1803. Hofrättsråd i Åbo 1771; afsked 1796. *Sid.* 236. 247. 250. 252. P.

Lind, L. P., kommissarie i riksgäldskontoret. *Sid.* 443.

—— **Lars Fredrik,** f. 1750 † 1805. Lagman och borgmästare i Hernösand. Skref om Domares pröfning, Sth. 1799, samt Tankar om möjligheten att återvinna stadga i rikets penningeverk, Sth. 1799. *Sid.* 386. 389. 391. 396 (orätt Dahl). 410. 411. P.

—— **Johan Gabriel,** f. 1734 † 1809. Eloqventielektor i Borgå 1782, teologie d:o 1794 $^{16}/_{7}$. *Sid.* 33. 48. P.

—— N. N. boktryckare i Stockholm. *Sid.* 159.

Lindahl, J. M. Grosshandlare i Norrköping. Gjörvells måg. *Sid.* 405.

Lindblom, Jakob Axelsson, f. 1746 † 1819. Biskop i Linköping 1786. Ärkebiskop 1805. Utgaf Journal för prester 1797–99, Latinskt lexikon 1790, m. m. *Sid.* 89. 146. 206. 322. 362. 435. P.

—— **J. C.** Protokollssekreterare i justitieexpeditionen 1794. *Sid.* 22. 61. 62.

Lindegren (ej **Lindgren**), **Karl Johan,** f. 1770 † 1815. Student och magister. Sekreterare vid operan 1796, snart afsatt för liderlighet. Skald, publicist, teaterförfattare. Utgaf bl. a. tidningen Kolportören 1796. *Sid.* 344. 350. 424.

Lindeman, löjtnant. *Sid.* 324.

Lindenbrog, f. 1540 † 1616 i Hamburg. Häfdaforskare. Utgaf bl. a. Scriptores rerum german. septentrionalium, Frankf. 1609, fol.; 3 upplagan af Fabricius, Hamb. 1706, fol. *Sid.* 37.

Linder, Johan, f. 1678 † 1724. Student i Åbo 1770. Slutl. arkiater, adlad Lindestolpe. Hans Flora Wiksbergensis, Sth. 1716, 8:o; ny uppl. 1728. *Sid.* 69.

Lindfors, Mårten Kristofer, f. 1756 † 1809. Pastor vid T:hus regem. 1789. Kyrkoherde i Kides 1800. *Sid.* 334. 360. 366. P.

Lindgren, Daniel. Skomakarealderman. Riksdagsman 1800. *Sid.* 324. 432.

—— N. N. Handelsbetjent. *Sid.* 138.

—— se **Lindegren.**

Lindh, se **Lind.**

Lindholm, skeppare. *Sid.* 184. 185. 204. 208. 365. P.

Lindien, Laur. Magister docens i Upsala. Adjunkt i grekiska och hebreiska 1798. *Sid.* 77.

Lindköping, läs Linköping. *Sid.* 75.

Lindqvist, Johan Henrik, f. 1743 † 1798 $^{11}/_{3}$. Matem. professor i Åbo 1781. Gift 1:o) 1783 med *Krist. Fredrika Laihiander*; 2:o) med *Gustava Pryss* † 1829. *Sid.* 99. 182. 276. 277. 287. 338. 340. 342. 345. 381. 386. 410. 419. P.

—— N. N. Teaterdirektör, *Sid.* 26.

—— N. N. skeppare. *Sid.* 276. 277.

Lindskog, kopparslagare. *Sid.* 156.

Lindström, skeppare. *Sid.* 132. 135. P.

Lindströmer, Erik Magnus. Notarie vid Stockholms konsistorium. *Sid.* 53. 139. 142. 172.

Lindö, egendom i Roslagen, nämnd af Calonius i st. f. Lindholmen. *Sid.* 146. 352.

Linköping, stad och stift i Östergötland. *Sid.* 151. 193. 305. 322. 411. 435. P.

Linné, Karl von, f. 1707 † 1778. Professor. Arkiater. Adlad 1757. *Sid.* 69. 213. P.

Linnerhjelm, Gustaf Fredrik, f. 1757 † 1819. Första sekreterare i kabinettet 1792. Rikshistoriograf 1796. Af Calonius förväxlad med följande hans bror:

—— **Jonas, Karl,** f. 1758 † 1829. Landskapsbeskrifvare och tecknare. Protokollssekreterare 1783; afsked 1796. Kansliråd. Hans Bref under Resor i Sverige, Sth. 1797, med teckningar, forsattes 1806 och 1816. *Sid.* 352.

Lissabon, Portugals hufvudstad. *Sid.* 362.

Lithander, Daniel, f. 1731 † 1806. Student 1748 och magister 1757 i Åbo. Advokatfiskal vid bergskollegium. Gift med N. N. † 1795. *Sid.* 9. 98. 115.

Litteraturtidningen (Silverstolpes), se Tidningar.

Ljungman, C. Fredr., Beskrifning öfver Gripsholms slott, Sth. 1755. Ibid. 1790. *Sid.* 272.

Ljusets fiender, Saga af J. H. Kellgren, jemte en dansk öfvers. deraf af K. L. Rahbek, Sth. 1795, 8:o. *Sid.* 114.

Livorno, stad i Toscana, vid Medelhafvet. *Sid.* 38. 77. 78. 209. 307.

Lizelius (Lizelius), Gabriel, f. 1740 † 1809. Magister 1766. Just. borgmästare i Helsingfors. *Sid.* 83. 84. 86. 95. 99. 106. P.

Lode, Otto Vilhelm, † 1776. Öfverstelöjtnant. Gift 2:o) 1748 med U. B. Leijonhufvud, † 1796 $^{12}/_{8}$, dotter af öfverstelöjtn. baron Karl Leonard L. och grefvinnan E. B. Oxenstjerna. *Sid.* 260.

—— **Johan Herman,** f. 1739 † 1817. Föregåendes son. Kapten. Major. Lagman. V. landshöfding i Nylands län 1792. Landshöfding i Kymmenegårds län (Heinola) 1808. *Sid.* 14. 200. P.

—— **Georg (Göran) Vilhelm,** f. 1741 † 1799 $^{11}/_{9}$. Föregåendes bror. Assessor i Vasa hofrätt 1775. Revisionssekreterare 1792. Justitiekansler 1793—96; t. f. 97. President i Vasa hofrätt 1795, i Åbo d:o 1796. *Sid.* 9. 16. 46. 50. 56. 59. 61. 62. 84. 88. 96. 129. 134. 138. 171. 172. 190. 203. 206. 214. 225. 228 (se noten här p. XXXVII). 229. 230. 231. 237. 250. 260. 282. 414. P.

Lodoiska, franskt till svenska öfversatt skådespel, uppfördes 1795 $^{2}/_{11}$ med Epilog, till firande af konungens födelsedag. *Sid.* 129. 134. 135. P.

Loffman, Gustaf Abraham, f. 1762 † 1808. Råd- och handelsman i Åbo. *Sid.* 65. 66. P.

Logården, öppen plats framför slottet i Stockholm. *Sid.* 207. 221.

Lohman, Didrik Johan, f. 1750 † 1832. Magister 1775. E. o. teol. adjunkt 1791. Apologist i Åbo skola 1792. Domkyrkosyssloman 1808. *Sid.* 127. 133. 155. P.

Loka, hälsobrunn i Vestmanland, Örebro län. *Sid.* 268. P.

Long, se **Le Long.**

Longos. Grekisk förf., skref (trol. i 5:e årh. e. Kr.) en sedermera flitigt imiterad herderoman, hvaraf Bodoni utgaf en praktupplaga, Parma 1786, 4:o.

Lovisa, stad i Nyland. *Sid.* 175. 264. 311. 334. 395. 397. P.

Lovisa Karolina Eleonora, f. 1779, dotter af landtgrefven Ludvig af Hessen-Darmstadt. *Sid.* 293.

Lovisa Charlotta, f. 1779 $^{19}/_{11}$, dotter af hert. Fredrik Frans († 1806) i Mecklenburg-Schwerin; förlofvad med Gustaf IV Adolf; sedan gift med Emil Leopold af Sachsen-Gotha. *Sid.* 121. 122. 124. 125. 127. 128. 129. 150. 153. 161. 162. 164. 166. 203. 298. 302. P.

Lovisa Ulrika, f. 1720 † 1782. Dotter af konung Fredr. Vilhelm I i Preussen. Gift 1744 med Sveriges konung Adolf Fredrik. *Sid.* 2. 224. 403. 404. 405. P.

Lovisin, Karl Arvid, f. 1772 † 1847, baron. Löjtnant 1791. Slutl. generallöjtnant. *Sid.* 65.

Lüdeke, Kristofer Vilhelm, f. 1737 † 1805. Kyrkoherde vid tyska församl. i Stockholm 1773. Teol. doktor i Tübingen 1775. Litteraturhistorisk författare, bl. a. af Schwed. gelehrsamkeits archiv, I—VII, 1781—96. *Sid.* 66. 85. 89. 141. 151. 179. 181. 185. 187. 192. 210. 214. 217. 261. 263. 269. 271. 273. 277. 289. 292. 293. 297. 314. 340. 351. 355. 360. 369. 379. 386. 410. 425. P.

Ludvig XVI, Frankrikes konung 1774 - 1793 $^{21}/_{1}$ guillotinerad. *Sid.* 293. 390.

Lund, stifts- och universitetsstad i Skåne. *Sid.* 3. 9. 25. 34. 52. 54. 67. 68. 69. 71. 79. 81. 84. 95. 167. 171. 176. 188. 192. 197. 341. 349. 352. 353. 368. 369. 388. 421. 424. 426. 429. 435. 441. 442. P.

Lundblad, Jonas, f. 1753 † 1820. Eloqv. professor i Lund 1789. Hade boktryckeri där. *Sid.* 167. 171. 176. 187. 188. 192. 369. 388. P.

Lundström, Anders, f. 1740 † 1812. Juris professor i Upsala. *Sid.* 86. 87. 117. P.

—— **Anders Albrekt.** Borgmästare; direktör vid Ädelfors guldverk. Af honom: En skattebondes reflexioner öfver landtbruk och bergshandtering, Fahlu 1799. Hans dotter *Theophila Magdalena,* gift 1794 med brukspatron baron Adam Vilh. Rappe. *Sid.* 383. 384. 388. 389.

Lurendrejeri. *Sid.* 268. 328.

Luther, Lutherska läran. *Sid.* 122. 134. 190. 210. 336.

Luthman, Per Johan, f. 1731 † 1814. Kornett. Gift 1:o) med *Barbara Marg. Ross,* † 1790 $^{14}/_{7}$. *Sid.* 24. 131. 142. 272. 378. 413. P.

Lübeck (Lybeck). *Sid.* 278. 418. P.

Lybecker, Klas, f. 1721 † 1779, baron. Hofjunkare. Egde Thorsåker i Roslagen. *Sid.* 188.

—— **Karl Blechard,** f. 1768 † 1796 $^{1}/_{8}$ genom drunkning vid Norr Jersjö gård i Roslagen, baron. Föregåendes son. Misslyckad sentimental poet. Lifdrabant. Löjtnant i armén; afsked 1795. *Sid.* 182. 186. 187. 188. P.

—— **Anna Renata,** föregåendes kusin, se **v. Knorring, Karl Fr.**

Lästbom, Herman af, f. 1742 † 1811. Gustavian. Lagman. Ledamot i högsta domstolen 1791—92, 1802—09. Landshöfdiug i Kymmenegårds län 1789 - 93. Chef för kammarrätten 1802. *Sid.* 31. 442. P.

Läroverk (skolor, gymnasier). *Sid.* 6. 110. 175. 257. 286. 314. 341. 343. 351. P.

Läsning för landtmän, se Tidningar.

Lönnrot, Erik Magnus, f. 1753 † 1796 $^{18}/_{9}$. Assessor i Svea hofrätt. Ledamot i högsta domstolen. *Sid.* 88. 186. 193. 196. 199. 221.

Lönnroth, Nils Anders, f. 1768 † 1841. Student i Upsala 1787. Studerade sedan i Åbo. Provinsialläkare i Tuhus län 1795, samt 1812 i Tammerfors distrikt. Assessor. *Sid.* 146. 147. 157. 170. 171. 172. 174. 177. P.

Löv (Löwe Löf), taffeltäckare. Hade flera vackra döttrar: Charlotta, Fredrika, Lovisa och *Eufrosyne.* Den sistnämnda dansös vid operan, hert. Fredriks älskarinna. *Sid.* 234. P.

Löwen, grefvinna, se **De Geer, Karl.** *Sid.* 262.

Löwenadler, kapten. *Sid.* 324.

Löwenhjelm, Gustaf Karl Fredrik, f. 1771 † 1856, grefve. Krigare, diplomat. Major 1794. Öfverstelöjtnant 1800. General. Minister. Chef för generalstaben vid armén i Finland 1808; fången. Efterlemnat hist. samlingar rör. händelserna 1809—16, som dock först 1905 få offentliggöras. *Sid.* 324.

Löwing (äfven **Löfving**), **Johan Eberhard,** f. 1740 † 1817 $^{18}/_{11}$ å Ruha. Student i Åbo 1755, Tav. Major. Riddare af Svärdsorden. Medlem af patriotiska och finska hushållningssällskapen. Egde Ruha gård, rusthåll i Orimattila socken. *Sid.* 413.

Maanpää, säteri i Rimito. *Sid.* 411.

Magistraten i Stockholm (se ock Borgerskapet). *Sid.* 9. 33. 40. 52. 144. 196. 208. 223. 320. 321 f. 376. 430. — i Åbo. *Sid.* 253. P.

Magnus Eriksson Smek, konung 1319—1365. *Sid.* 246. P.

Magnusson, Arne, f. 1663 † 1730. Isländsk fornforskare. Skänkte till Köpenhamns universitets bibliotek sin stora ms. samling (den s. k. Arnemagneanska) jämte en penningefond (det s. k. Legatum Arne-Magnaeanum) för dess utgifvande, hvaråt i sht Thorkelin (se d.) egnat sig. *Sid.* 180.

Malms (?), holländsk köpman. *Sid.* 271.

Maliet, Fredrik, f. 1728 † 1797. Matem. professor i Upsala 1773; afsked 1794. *Sid.* 34. 87.

Malm, Henrik Jakob, f. 1736 † 1789 vid Hindersby vid Lovisa. Major. Gift med *Eleon. Lov. Königstedt.* Deras enda dotter *Lovisa Charlotta* gift med baron *Ax. Kr. Reuterholm* 1797 $^{1}/_{11}$. *Sid.* 302. 306. P.

—— N. N. postiljon. *Sid.* 261. 262.

Malmborg, stadsfiskal i Malmö. *Sid.* 430.

Malmskilnadsgatan i Stockholm. *Sid.* 119.

Malmstedt, Magnus Brynolf, f. 1724 † 1798 $^{10}/_{1}$ drunknade i Norrström i Stockholm. Adjunkt vid Upsala akademi 1772. Professor 1787. Far till skaldinnan A. M. Lenngren (se d.). *Sid.* 329. 340. P.

Malmström, Per, f. 1758 † 1834. LL. Professor i Åbo 1789. Bibliotekarie vid k. biblioteket i Stockholm 1795 $^{9}/_{4}$. Kyrkoherde. *Sid.* 1. 17. 56. 57. 58. 65. 67. 71. 74. 77. 82. 83. 85. 89. 91. 92. 93. 98. 100. 108. 119. 191. 271. 285. 390. 396. P.

Malmtorgsgatan i Stockholm. *Sid.* 309.

Malmö, stad vid Öresund. *Sid.* 42. 139. 171. 187. 188. 264. 426. 430. 436. P.

Malte Bruun, se **Bruun.**

Mandorff, Johan, f. 1742 † efter 1811. Öfverauditör i Stralsund. Lagman. Assessor i Göta hofrätt. *Sid.* 390.

Mannerheim, Lars Augustin, f. 1749 † 1835, baron. Expeditionssekreterare 1781; afsked 1789. Justitie ombudsman 1809—23. *Sid.* 88. 89.

—— **Karl Erik,** f. 1759 † 1837, baron, grefve. Föregåendes bror. Major vid Åbo infanteri regem. 1783. Ledamot i regeringskonseljen 1809 och sedan i senaten, där ordförande i ekon. departem. 1822—26. Landshöfding 1816–26. Grefve 1824. Gift med *W. Sofia v. Willebrand* 1796. *Sid.* 159. 253. 260. P.

Mannerhjerta, Joh. Adolf, f. 1768 † 1800. Assessor i Svea hofrätt 1793. Förfalskade växlar, rymde. *Sid.* 10. 300. 303. P.

Mansner, Karl † 1799 $^{4}/_{11}$ mördad på Timböle i Sagu. Student 1749. Kornett. – Hans son Karl Robert, student 1784, auskultant i Åbo hofrätt 1788, bekännelsefånge på Svartholm 1800 för mord. *Sid.* 422. P.

Manuskripter. *Sid.* 76. 77. 87. 93. 105. 110. 114. 139. 232. 255. 309. 426.

Marcks von Würtemberg, Nils Vilhelm, f. 1743 † 1817. Revisionssekreterare 1773. Riddarhusdirektör 1779. Justitieråd 1810. *Sid.* 5. 11. 15. 16. 24. 37. 166. 275. 278. 360. P.

Marelier, rättel. **Masreliez.**
Maria Feodorovna, förut **Sofia Dorotea**, Würtembergs prinsessa, kejsar Pauls gemål. *Sid.* 73. 210.
Maria Teresia Charlotta, f. 1778 $^{19}/_{12}$, dotter af Ludvig XVI och Marie Antoinette, förmäld 1799 med sin kusin, hertigen af Angoulême. *Sid.* 293.
Marie, S:t, socken nära Åbo, annexpastorat. *Sid.* 83. P.
Mariefred, stad i Södermanland vid Gripsholmsfjärden. *Sid.* 362.
Mariestad, uppstad i Vestergötland, Skara stift. *Sid.* 322.
Markov, Arkadii Ivanovitsch, rysk grefve och statsminister. *Sid.* 218. 219. 241.
Marokko. *Sid.* 157. 166. 249. P.
Marquard, Karl Fredrik, f. 1767 † 1809. Faktor hos Frenckell. Erhöll 1797 privilegier för tryckeri i Stockholm. *Sid.* 263. 268. P.
Mars, ett skepp. *Sid.* 212.
Marseiller-hymn. *Sid.* 151. 193. 207. 445.
Marstrand, stapelstad i Bohus län, på en ö i Kattegat. *Sid.* 119.
Martens, G. Fr. † 1821. Professor i Göttingen. Skref Précis du droit des gens, T. 1. 2, Götting. 1789; flera upplagor. *Sid.* 181.
Martin, François. Hofmästare hos hert. Fredrik. Gift med N. N. *Le Clerc.* Om hans äktenskaps skiljomål, se Calonii votum i hans Op. IV, 386 ff. (Registret till Porthans bref npptar orätt person.) *Sid.* 333. 335. P.
Masku, socken i Åbo o. Björneborgs län. *Sid.* 42.
Masreliez, Louis Adrien, f. 1747 † 1810. Professor vid målare och bildhuggare akademin i Stockholm 1784, där ock hans far och bror anställde. *Sid.* 405. 406.
Masvicius, hans edition af Virgilius 1717. *Sid.* 317.
Mattens, Fredrik, † 1811. Politie borgmästare i Helsingfors 1794. Assessor 1796 $^{21}/_{8}$. Lagman 1803. *Sid.* 323. P.
Mayer, arkitekt? *Sid.* 408.
Mazza, handlande, kommissionär. *Sid.* 47. 52. 53. P.
Mecklenburg-Schwerin, hertigdöme. *Sid.* 121. 128. 153. 158. 166. 203. 298. 302. 314. P.
Medaljer o. Medaljonger (se ock Myntkabinettet i Åbo). *Sid.* 107. 109. 121. 130. 132. 134. 198. 201. 204. 269. 272. 324. P.
Medelhafvet. *Sid.* 12. 259.
Medevi, sätesgård med hälsokällor i Östergötland nära Vettern. *Sid.* 112. 172. 284. 288. 347. 355. 361. 403. P.
Meidling (Medling), Johan, f. 1751 † 1830. Kommerseråd 1795. *Sid.* 129.
Meijerfelt, Joh. August, f. 1725 † 1800. Under kriget 1788—90 öfverbefälhafvare och fältmarskalk. En af rikets herrar 1792. *Sid.* 442.
Meinander, Karl Fredrik, f. 1759 † 1803. Astronomie docens i Åbo 1784. Matematik- och logiklektor i Borgå 1785. *Sid.* 351. P.
Meiners, Kristofer, † 1810. Filos. professor i Göttingen. *Sid.* 337. P.
Meianderhjelm (Melander), Daniel, f. 1726 † 1810. Astronomie professor i Upsala 1761. Adlad 1778. Vetenskapsakademins i Stockholm sekreterare 1793—1810. *Sid.* 227 (se noten här p. XXXVII). 353. 355. 391. 399. P.
Meldercreutz, Jonas, f. 1715 † 1785. Matematiker. Kapten och brukspatron. Matematikprofessor i Upsala 1751—72. *Sid.* 100. 390.
Melderstein, järnbruk i Norrbotten vid Råneå älf, anlagdt af Meldercreutz. *Sid.* 100. 390. P.
Meldola, gård i Pemar socken. *Sid.* 161.
Mell, Lars Henrik von, † 1791. Akademie apotekare i Åbo. Gift 2:o) med *Hedv. Dorotea v. Aken*, † 1799 $^{7}/_{12}$. *Sid.* 429. P.

Mellin, Abraham, f. 1772 † 1815. Student i Åbo 1788. Prästvigd 1797 till adjunkt i Uleåborg. T. f. kaplan där 1801. Predikant i Revolaks 1802. Kyrkoherde i Thun, Skara stift 1810. *Sid.* 364. P.

Mennander, Karl Fredrik, f. 1712 † 1786. Ärkebiskop i Upsala 1775. *Sid.* 86. P.

Mennäis (Männäis), by med järnbruk (tillhör. landsh. af Ugglas) i Nykyrka socken. Tvister därom jfr Calonii Op. III, 262 ff. IV, 415 ff. *Sid.* 227. 285. P.

Messenius, Johan, f. 1579 † 1636. Häfdatecknare; fången i Kajaneborg. *Sid.* 10. 114. P.

Mesterton, Daniel, f. 1761 † 1848. Löjtnant vid arméns flotta 1790. Afsked 1807 med kaptens rang. Rådman i Åbo 1809. Kollegieassessor 1840. *Sid.* 228. 233. 236.

Mether, Anders Johan, f. 1773 † 1837. Matematikdocens i Åbo 1795. Professor 1799; afsked 1812. *Sid.* 43. 227 (se noten här p. XXXVII). 401. P.

Meurling, J. A., kungl. sekreterare 1775 $^{9}/_{7}$. *Sid.* 340.

Middleton, C., f. 1683 † 1760. Engelsk teolog och historiker. Berömd i sht för sin History of Cicero, voll. 2, Lond. 1741 och ofta. *Sid.* 188. 222. 226. 228. P.

Militären (armén, flottan). *Sid.* 12. 20. 27. 29. 35. 43. 51. 54. 70. 79. 83. 88. 108. 137. 162. 165. 168. 171. 189. 191 f. 210. 212. 215. 223. 225. 227. 241. 251. 254. 257. 258. 259. 263. 264. 265. 270. 280. 289. 346. 347. 353. 371. 374. 381. 384. 421. 432. 448. P.

Min son på galejan [Jak. Wallenbergs bekanta humoresk], eller en ostindisk resa 1769—71, del 1 & 2, Sth. 1781. Med bihanget: Strödda anmärkningar under en utländsk resa s. å. *Sid.* 126.

Mina tankar. Politisk flygskrift (jfr Porthans bref 1794 $^{11}/_{11}$). *Sid.* 76.

Minerva, tysk politisk tidskrift, se Tidskrifter.

—— dansk månadsskrift, se Tidskrifter.

Mineur, Armfelts förvaltare, »kamrer», på hans gods i Sverige, invigd i hans planer och förhållande till fröken Rudensköld. Sänd i arrest till Malmö hus och derifrån till S:t Barthélemy. *Sid.* 12. 61. 62. 231.

Modée, Reinhold Gustaf, f. 1698 † 1752. Assessor i Åbo hofrätt 1746. Afsked 1750 med kansliråds tit. Grundlade »Modées verk», eller den stora samlingen af publika handlingar 1718—94, del 1—20, Sth. 1742—1820. *Sid.* 191.

—— **Karl Vilhelm,** f. 1735 † 1778. Föregåendes son. Kommendant i Karlskrona 1790. Öfverståthållare i Stockholm 1792. Öfverkommendant i Karlskrona och amiral 1795. *Sid.* 7. 62. 137. 141. 144. 231. P.

—— **Hedvig Eleonora,** f. 1774 † 1823. Föregåendes dotter. Hoffröken hos hertiginnan af Södermanland, statsfru hos drottningen. Gift med grefve Gust. Erik Ruuth 1798 $^{17}/_{4}$. *Sid.* 141.

Modeer, Adolf, f. 1739 † 1799. Landtmätare, kameralist, naturkunnig. Patriotiska sällskapets första sekreterare 1770. Utgaf sagda sällskaps handlingar, Skrifter af sällskapet för allm. medborgerliga kunskaper (5 band, 1794—98), m. m. *Sid.* 246. 298. P.

Moiander, far och son, sättare på Frenckells tryckeri. *Sid.* 170.

Mon-bijou, värdshus. *Sid.* 421.

Moniteuren, se Tidningar.

Monois, rusthåll i Lemo socken. *Sid.* 131. P.

Montesquieu, Charles, f. 1689 † 1755. Skref Lettres persanes, Esprit des lois, m. m. *Sid.* 275.

Montfaucon, f. 1655 † 1741. Berömd fornforskare. Utgaf Palaeographia graeca, Paris 1708, fol., m. m. *Sid.* 320. 323. 325. P.

Montgomery, Robert, f. 1737 † 1798 $^{14}/_{8}$ på Lindholmen. Öfverste. Anjalit. Gift 3:o) med *Märta Ulr. Cederhjelm.* Deras son Montgomery-Cederhjelm, Josias (f. 1785 † 1825) fideikommissarie till Segersjö. Öfverstelöjtnant. *Sid.* 146. 352.

Montjoie, se **Frohberg**.
Monumenta Scanensia, af Lagerbring. *Sid.* 10.
Monumenta Upland. et Ullerokerensia, af Peringskold. *Sid.* 37. 297.
Mordviner, finskt folk vid Volga. *Sid.* 90.
Moreno, Spaniens chargé d'affaires i Stockholm. *Sid.* 133. 271. 309.
Moretti, Paul, katolsk pastor i Stockholm, ditsänd från Rom 1792. *Sid.* 333.
Morman, Anton Peter, f. 1765 † 1822. Löjtnant 1790. Öfverstelöjtnant. Hade långvarig tvist om Gjedsholms gods i Skåne (se Calonii Op. III, 240 ff.). *Sid.* 7.
Morsing, Fredrik. Grosshandlare och brukspatron. Fullmäktig i riksgäldskontoret. *Sid.* 430.
Morus, S. Fr. M., † 1792. Berömd teolog i Leipzig. *Sid.* 268. P.
Mouhijärvi, socken i Tavastland. *Sid.* 372. 378. P.
Müller, Gerhard Friedr., f. 1705 † 1783. Akademiker i Petersburg. Hans Sammlung russischer geschichte I—IX, 1732—64, 8:o. *Sid.* 113.
—— **Jürgen Kristian**. Brukspatron och grosshandlare i Stockholm. Ledamot i patriotiska sällsk. Kommerseråd 1801. *Sid.* 118. 177.
Munck, Petrus, f. 1732 † 1803. Biskop i Lund 1794. *Sid.* 54. 67. 409. 418. 428. P.
Munck, Adolf Fredrik, f. 1749 † 1831, baron, grefve. Major 1776. Friherre 1778. President i kammarrevisionen och grefve 1788. Myntförfalskare under finska kriget; landsförvist 1792. *Sid.* 5. 8. 35. 39. 50. 51. 101. 195. 209. 211. 215. 238. 246. 251. 307. 350. P.
—— **Otto Magnus**, f. 1764 † 1853, baron. Föregående bror. Ståthållare på Stockholms slott 1794. Förste hofmarskalk 1804. Öfverste; afsked 1810. Följde det afsatta svenska konungaparet. Hofmästare i rysk tjenst 1811. *Sid.* 128. P.
Munkbrotorget i Stockholm. *Sid.* 196.
Munktell, Anders Adolf. Student 1774. Brukspatron i Bjerno. Bankrutt 1802. *Sid.* 351.
Munsala, kapell under Nykarleby 1857, då eget pastorat. *Sid.* 57. P.
Murberg (Muhrberg), Johan, f. 1734 † 1805. Rektor i Stockholms storskola 1777. Ledamot i svenska akademin 1787. *Sid.* 42. 93. 343.
Mureus, otydl., månne Murray? *Sid.* 21.
Murray, Gustaf, f. 1747 † 1825. Teol. doktor 1778. Kyrkoherde i S:t Jakobs o. Johannis församl. 1780. Biskop i Vesterås 1811. *Sid.* 207. 214. 217. 220. 271. 434. P.
—— **Adolf**, f. 1751 † 1803. Föregåendes bror. Anat. professor i Upsala. *Sid.* 242. P.
Musik, Musikaliska sällskapet. *Sid.* 29. 34. 106. 174. 212. 268. 305. 445. 448. P.
Mustasaari, socken i Vasa län. *Sid.* 397.
Myntförhållanden (agio, kurs m. m.), se Penningeverket.
Mynt och Medaljsamlingen (i biblioteket) vid Åbo akademi. *Sid.* 177. 187. 198. 269. 281. 293. 330. 426. P.
Måleri (och teckning). *Sid.* 82. 106. 131. 181. 183. 184. 185. 272. 289. 299. 305. 321. 329. 345. 349. 364. 365. 370. 374. P.
Mälaren. *Sid.* 255.
Mäster Samuelsgränd i Stockholm. *Sid.* 156.
Möller, Johan, f. 1738 † 1805. Teol. professor 1785 och doktor 1793. Biskop i Visby 1796. *Sid.* 177. 178. 184.
Möllersvärd, Otto Reinhold, f. 1763 † 1802. Tjenstgörande kammarjunkare. Öfverstelöjtnant 1798. Konungen följaktig till Petersburg s. å. Gift med friherrinnan *Hedv. Amalia Charl. Klinckowström* 1798. *Sid.* 227 (se noten här p. XXXVII). 237. 244. 290. P.
Mörner, Hampus Stellan, f. 1725 † 1797, baron. Öfverste och chef för husarregem. 1764. Generalmajor 1772. Kaptenlöjtnant vid lifdrabantkåren och generallöjtnant 1780. General af kavalleriet 1792. *Sid.* 103. 104. P.

Mörner, Karl, f. 1755 † 1821, baron, grefve. Öfverste och generaladjutant 1794. Vice guvernör för konung Gustaf IV Adolf. Grefve 1800. Öfverståthållare i Stockholm 1812. Fältmarskalk. Riksståthållare i Norge 1816—18. *Sid.* 128. 240. 246. 251. 258. 259. 291. 295.

—— **Gustaf Fredrik**, f. 1768 † 1841, grefve. Major 1796. Generallöjtnant. Gift med friherrinnan *Aug. Lovisa v. Höpken* 1793. *Sid.* 324.

—— **Adolf Göran**, f. 1773 † 1838, grefve. Andre sekreterare i kabinettet 1795. Kammarherre 1809. Statsminister 1837. *Sid.* 290. 331. 448.

Nagu, ösocken i Åbo o. Björneborgs län. *Sid.* 347. P.

Napoleon Bonaparte, f. 1769 † 1821. Franska republikens konsul 1799. Kejsare 1804—14. *Sid.* 272. 296. 421. 425. P.

Narsius (Joh. v. Naarssen). Skref Poemata (rör. Gust. II Adolf, m. m.), utgifna dels i Riga, dels i Sth. 1627 ff. *Sid.* 70. P.

Nationer, akademiska. *Sid.* 87. 117. 140. 228. 250. 339. 353. 354. 382. 445. 448. 449. P.

Nauckhoff, Karl Reinhold, f. 1741 † 1824. Lagman. Statskommissarie 1786. Ledamot i nummerlotteri direktionen 1795. *Sid.* 157.

—— **Henrik Johan**, f. 1744 † 1818, baron. Föregåendes bror. Öfverste vid amiralitetet 1793. Kontreamiral 1797. Friherre 1813. *Sid.* 237. 423.

Naulander, sjötullsuppsyningsman i Åbo. *Sid.* 160.

Navander, tullman i Åbo. *Sid.* 158. 160. P.

Neapel. *Sid.* 12. 32. 38. 45. 77. 78. 187. 200. P.

Nederländerna. *Sid.* 316.

Neikter, Jakob Fredrik, f. 1744 † 1803. Professor Skytteanus i Upsala. *Sid.* 3. 42. 101. 448. P.

Nerike, landskap. *Sid.* 360. 362.

Nerpes, socken i Vasa län. *Sid.* 26. 42. 84. 218. 239. P.

Nescher, Dan. Georg, f. 1753 † 1827. Samlare af böcker, handskrifter, porträtt, mynt. Vinhandlare och vinproberare i Stockholm med öfverinspektors tit. *Sid.* 271. 408.

Nestor, † kr. 1115. Munk i Kiev. Rysslands äldsta annalist. Hans verk utg. af vetensk. akad. i Petersburg 1767—90, af Scherer med öfvers. 1774, af Schlözer 1802—09, voll. 5. *Sid.* 316. 325. P.

Netherwood, Magnus Vilhelm, f. 1737 † 1808. Kapten. *Sid.* 157.

—— **Adam Fredrik**, f. 1770 † 1803. Korpral vid lifgardet 1793. Ryttmästare vid adelsfanan 1794. Låtsade sig ha blifvit påskjuten af någon, som tagit honom för regenten 1795. Landsförvistes, gick i fransk tjenst; där utmärkte sig. *Sid.* 123. 124. 125. 129. 135. 140 f. 157. P.

—— **Vilhelm**, f. 1732 † 1809. Bankkommissarie 1776. *Sid.* 129.

Netzell, Joh. Isak. Kopist i utrikes expeditionen 1790. Sekreterare i kabinettet för utrikes brefväxlingen 1793. *Sid.* 299. 300. 342. P.

Neukloster, köping i Mecklenburg-Schwerin, nära Wismar. Lemnades jämte det sistnämnda och amtet Poel i Westfaliska freden till Sverige, men 1803 gåfvos samtliga dessa besittningar af Gustaf IV Adolf på 100 år till hert. af Mecklenb. Schwerin i pant för ett lån. *Sid.* 298.

Neuström, Sven, komminister vid Katarina församl. i Stockholm. *Sid.* 432.

Neweqvarn (Näveqvarn), kronogjuteri och kopparhammare i Tunabergs socken, Södermanland. *Sid.* 396.

Nibelius (adlad **Palmsvärd**), **Johan Erik**, f. 1745 † 1821. Revisionssekreterare 1792. Underståthållare i Stockholm 1793. V. president i kommersekollegium 1798. Justitieråd 1809; afsked 1817. Adlad 1812. *Sid.* 9. 30. 266. 358. 369. 376. P.

Nicander, Henrik, f. 1774 † 1815. Astronom. Efter Vargentin sekreterare i vetenskapsakademin i Stockholm 1784. Kansliråd. *Sid.* 227 (se noten här p. XXXVII). 353. 383. P.

Nicolai, Johan, † 1708. Professor i antiqviteterna i Tübingen. *Sid.* 331.

Noer (ej **Noor**), **Erik**, † 1797. Vin- och grosshandlare i Stockholm. *Sid.* 181.

Nolcken, Joh. Fredrik, f. 1737 † 1809, baron. Kammarherre 1768. Envoyé vid ryska hofvet 1773—88, vid hofvet i Wien 1791—94. *Sid.* 39. 73.

Nora, bergstad i Örebro län. *Sid.* 347.

Norberg, Matias, f. 1747 † 1826. Professor i österländska språk i Lund 1780; afsked 1820. Hans Memoria O. Celsii tryckt 1795. *Sid.* 176. P.

—— **Johan Erik**, f. 1749 † 1818. Ingeniörmekaniker. Bergsråd 1793. Ofta i Ryssland. Anställd där 1804. Statsråd. Gift i Moskva. *Sid.* 100. 261. 372. P.

—— N. N. betjent. *Sid.* 179. 181.

Nordberg, Isak, f. 1755 † 1797. Lektor i Åbo katedralskola 1784. *Sid.* 265. P.

Nordencreutz, Jakob Magnus, f. 1763 † 1834. Major vid fortifikationen 1792. Gustaf IV Adolfs lärare i detta ämne 1793—96. Öfverstelöjtnant. *Sid.* 44.

Nordenskköld, Otto Henrik, f. 1747 † 1832, baron. Viceamiral 1797. Friherre 1815. *Sid.* 251. P.

Nordenstedt, Abraham, f. 1765 † 1820 i Åbo. Kommissionslandtmätare i Finland 1795. Slutl. öfverdirektör vid landtmäteriet i Finland; afsked 1812. *Sid.* 152, 154. 156. P.

Nordenström, Emanuel. Öfverinspektor vid sjötullbevakningen i Stockholm. Lagmans tit. 1796. Gift 1797 $^{10}/_{3}$ på Sundholm i Vemo socken med **Jeanette Henriette Kijk**, dotter af brukspatron Hans Henr. Kijk. *Sid.* 348.

Nordforss, Erik Ulrik, f. 1771 † 1806. Kapten. Politisk skriftställare. Utgaf bl. a. Omdöme om yppighetsförordningen 1794, Telegrafen (1797—98) tidning som indrogs. (Yngre bror till slutl. öfversten Karl Gustaf N., f. 1763 † 1832, teaterförfattare.) *Sid.* 23. 306. 339. 344. 396. P.

Nordia (utg. af Höst), se Tidskrifter.

Nordin, Joh. Magnus af, f. 1746 † 1825, baron. Gustavian. Landshöfding i Kopparbergs län 1790—1812. Friherre 1800. *Sid.* 31. 32. 138. 141. 223. 317. 320. 378.

—— **Karl Gustaf**, f. 1749 † 1812. Föregåendes bror. Gustavian. Lektor i Hernösand 1775. Prost. Ledamot i svenska akademin 1786. Biskop i Hernösand 1805. Hans barn adlade 1807 och adopterade på sin farbrors namn (af Nordin). *Sid.* 13. 392. 397. 398. 405. 406. P.

Nordman (Norman?), Abraham, † 1796 $^{15}/_{7}$. Kaplan i Laukkas 1795. Gift med *Johanna Juliana Alander*, Porthans slägting. *Sid.* 269. 273. 274.

Nordmark, Zakarias, f. 1751 † 1828. Fysikprofessor i Upsala 1787. *Sid.* 3. 242. 425. 426.

Nordström, Anders, † 1821 och hans son **Henrik**, † 1837, hade eget boktryckeri i Stockholm sedan 1794. *Sid.* 38.

Norén, Joh. Erik, f. 1749 † 1811. Expeditions- och kanslerssekreterare för Upsala. Kansliråd 1794. *Sid.* 3. 4. 21. 27. 34. 87. 107. P.

Norge. *Sid.* 119. 180. 183. 188. 330. P.

Norlin, Joh. Gustaf, f. 1762 † 1831. Polismästare i Stockholm 1793. Lagman i Vesterbotten 1793; afsked 1827. *Sid.* 7. 9. 266. P.

Norrbro i Stockholm. *Sid.* 382.

Norrelius, Anders, rådman i Stockholm. *Sid.* 432.

Norrköping, sjö- och stapelstad i Östergötland närå Motala ås utlopp. *Sid.* 31. 44. 151. 193. 207. 235. 302. 305. 307. 313. 323. 393. 405. 417. 430. 431. 432. 435. 436. 437. 440. 442. P.

Norrland, Sveriges nordligaste landskap. *Sid.* 265. P.

Norrmalmstorg i Stockholm. *Sid.* 197. 226. 228. 231. 234. 271. 390. P.

Norrström, utloppet af Mälaren genom Stockholm. *Sid.* 34. 89. 195. 340.

Norsthrin?, trol. **Northun, Erik,** kamrerare, en af direktörerna i allm. enke- och pupillkassan. *Sid.* 11.

Nuhjala, säteri i Vemo socken. *Sid.* 188. P.

Numers, Kristofer von, f. 1743 † 1801. Statssekreterare vid krigsexpeditionen 1792. President i kammarrevisionen 1796 $^{30}/_{12}$. *Sid.* 245. 418. P.

—— **Gustaf,** f. 1752 † 1826 på Tottesund i Maxmo socken. Öfverste för Österbottens regem. 1794 $^{18}/_{12}$. Bevistade kriget 1808–09. Generalmajor 1809. Afsked ur svensk tjenst 1810. *Sid.* 83. 89.

Nybyggnader i Åbo (akademins och stadens). *Sid.* 15. 26. 227. 253. 295. 316. 341. 342. 343. 387. 393. 398. 399. 400. 432. 442. P.

Nyckelviken, egendom under Danviks hospital. *Sid.* 309.

Nyköping, stad i Södermanland, nära kusten. *Sid.* 22. 42. 44. 305. 394. P.

Nyland, landskap. *Sid.* 91. 272. P.

Nylander, Johan, f. 1748 † 1791. Son af bisk. i Borgå. Student i Åbo 1764. Protonotarie i kanslikollegium. *Sid.* 288.

—— Hans barn: *Vendla Johanna,* f. 1786 † 1868, gift med prof. H. H. Fattenborg † 1849 på Haga gård, och *Konrad Vilhelm,* student i Åbo 1809, flyttade till Sverige. *Sid.* 288.

Nylandh, Per, Anmärkningar vid den af hr M. Blix utgifna Svenska jordbrukets historia, Jönköp. 1798, 80. *Sid.* 401.

Nyman, Kristina, † 1795. Rik bryggareenka, i hvars hus vid Munkbron hölls klubb. *Sid.* 126.

Nymansson, Jakob Ulrik Grave. Registrator i kanslikoll. expeditionen 1796. *Sid.* 298. 299.

Nynäs, sätesgård i Osmo socken, Södermanland; egdes af G. M. Armfelt och efter 1809 någon tid af K. Fr. Bremer. *Sid.* 32. P.

—— Öfverstelöjtnantsboställe i Nousis. *Sid.* 205. 254. P.

Nystad, i Åbo län. (Calonii votum rör. dråpmålet därstädes, som omtalas i hans bref 1796 $^{19}/_{11}$, se hans Op. IV, 133 f.). *Sid.* 230. 235. 277. 285. P.

Nyström, dränggosse mördad. *Sid.* 333.

Nådendal, stad nära Åbo. *Sid.* 103.

Näsby, läs Näs, kungsgård och öfversteboställe i Dalarne. *Sid.* 361.

Nöjen, se Bjudningar, Fester.

Nörregaard, L.; hans arbete Naturrättens första grunder, öfvers. Lund 1796. *Sid.* 197. 212. 213. 242. 243. 265. P.

Obelisk på slottsbacken i Stockholm, till minne af borgerskapets patriotism under kriget 1788—90, beslutad af Gustaf III, rest 1799 af G. IV Adolf. *Sid.* 342. P.

Observatoriet i Upsala. *Sid.* 34.

Oden, guden. *Sid.* 147.

Odensaari, säteri i Masku socken. *Sid.* 250.

Odhelius, Laur., † 1691. Berömd svensk orientalist och kännare af rabbinska litteraturen. Af honom Synagoge bifrons, Francof. 1691. *Sid.* 5. P.

—— **Johan Lorens,** f. 1737 † 1816. Hofmediker 1761. Assessor i kolleg. medik. 1772. Flitig medic. författare. Skref ock i vitterhet; bl. a. Våldet på Belindas låck, komisk hjeltedigt af Pope, öfvers. Sth. 1797, 8.o. Ytterst skarpt recenserad i Silverstolpes Journal II, 13 ff. och af Leopold i Läsn. i bland. ämnen, n:o IX, 123 ff. *Sid.* 16. 346.

Olaus Magnus (egentl. **Magni**) **Gothus,** f. 1490 † 1558 i Rom. Hans Historia de gentibus septentrionalibus libri XXII utkom i Rom 1555, sedan flera gånger. *Sid.* 72.

Oldenburg, Karl Ernst. Rådman. Borgmästare tit. *Sid.* 303. 344. 395.
—— N. N., föregåendes söner, den ena löjtnant, den andra gulddragare. *Sid.* 303.
Olin, Elisabet, f. 1740 † 1828. Operasångerska. *Sid.* 20. 106.
Olivecrantz, Johan, f. 1721 † 1804. Lagman i Skåne o. Bleking 1770. Afsked 1777. Återflyttade till Åbo. *Sid.* 432. P.
Operan, se Teater.
Orangeri. *Sid.* 34. 173.
Oravala, gård och by i Valkeala socken. *Sid.* 261.
Ordensväsendet, Ordenskapitlet. *Sid.* 34. 35. 50. 51. 79. 80. 83. 96. 110. 128. 145. 168. 169. 203. 232. 234. 238. 267. 312. 313. 318. 350. 371. 376. 377. 379. 392. 412. 421. 423. 425. 434. 440. 442. 434. P.
Orijärvi, koppargrufva i Kisko socken. *Sid.* 272.
Orimattila, socken i Nylands län. *Sid.* 413. P.
Orlov, Grigor, † 1783. Hufvudman i attentatet mot Peter III. Katarinas gunstling. *Sid.* 291. P.
Orraeus, Anders Vilhelm, f. 1761 † 1826. Häradshöfding i Storsavolaks domsaga 1795. Tit. lagman. Ledamot i senaten 1817. *Sid.* 267. 270. P.
Ortelius, Abr., † 1598. Holländsk lärd. Af honom bl. a. Deorum dearumque capita; Theatrum orbis terrarum, m. m. *Sid.* 331. P.
Osterman, Ivan Andrejevitsch, f. 1725 † 1811. Son af d. ä. Rysk vicekansler 1775. Rikskansler under kejsar Paul. *Sid.* 241.
Ostindien, Ostindiska kompaniet. *Sid.* 87. 336. P.
Oudar, Johan Gustaf. Sekreterare i riksgäldskontorets kansli. Lagmans tit. *Sid.* 363.
Oudendorp, Frans von, † 1761. Holländsk filolog. Hans ed. af Julius Caesar 1737. *Sid.* 317.
Ovidius nämnd. *Sid.* 121. 123. 205. 304. 306. 326. 393. 396. P.
Oxenstjerna, Karl, grefve af Kronoborg, † 1737. Öfverstelöjtnant.
—— **Elsa Maria,** † 1772. Föregåendes dotter. Gift med lifmedikern Johan Kiernander. *Sid.* 259. 260.
—— **Johan Gabriel,** grefve af Korsholm och Vasa, f. 1750 † 1818. Riksmarskalk 1792—1801. Skalden. *Sid.* 35. 41. 42 46. 51. 93. 97. 102. 174. 175. 266. 271. 283. 312. 317. P.
—— **Axel Fredrik,** grefve af Korsholm och Vasa, f. 1753 † 1841. Föregåendes bror. Hofrättsråd i Vasa hofrätt 1784—94. Ledamot i högsta domstolen 1793. *Sid.* 14. P.
—— **Jakob Gustaf,** grefve af Korsholm och Vasa, f. 1760 † 1827. Öfverstekammarjunkare 1792. Kapten; afsked 1794. Riddare af Nordstjerne orden 1795 $^{3}/_{11}$. Kommendör af samma orden 1800. Chef för Helsinge landtvärn 1808. *Sid.* 128.
—— **Axel,** baron af Eka och Lindö, f. 1743 † 1806. Öfverhofjägmästare 1772. En af rikets herrar 1805. *Sid.* 327.
—— **Karl Gustaf,** baron af Eka och Lindö, f. 1753 † 1815. Diplomat, envoyé till portugisiska hofvet 1791. Minister vid danska hofvet 1798—1813. *Sid.* 362.

Packarhustorget i Stockholm (del af n. v. Norrmalmstorg). *Sid.* 63. 64. 383.
Palm, Salomon. Packhusinspektor i Stockholm. Assessors tit. *Sid.* 96.
Palmér, kapten. *Sid.* 96.
Palmfelt, August Fredrik, f. 1767 † 1814. Öfverste för Åbo läns regem. 1796. V. landshöfding i Åbo och Björneborgs län 1803. Chef för finska brigaden under kriget 1808, 09. Generalmajor. Ledamot i finska regeringskonseljen 1812. *Sid.* 162. 214. 266. 272. 282. P.

Palmqvist, Magnus Daniel, f. 1760 † 1834, baron. Öfverste vid amiralitetet 1790. Invecklad i Armfeltska högmålet, arresterad. Kontreamiral 1797. Amiral. *Sid.* 32. 54. 69. 72. 77. 251. 258. P.

Palmsköld, Elias, f. 1667 † 1719. Liksom hans fader (**Erik**, † 1686) sekreterare i riksarkivet, häfdaforskare. Deras samlingar inlöstes till Upsala akad. bibliotek. *Sid.* 87. 93. 110. P.

Palmstedt, Erik, f. 1742 † 1803. Arkitekt i Stockholm, professor. *Sid.* 226. P.

Pantti, akad. hemman i Ikalis socken. *Sid.* 44. P.

Paolino P., italiensk lärd. *Sid.* 182.

Paolo Veronese, † 1588 i Venedig. Berömd italiensk målare. *Sid.* 131.

Paris. *Sid.* 113. 148. 234. 296. 302. 333. 339. 376. 445. P.

Parma, dess hertig Ferdinand Louis, f. 1751 † 1802. *Sid.* 53.

Pasch, Lorens d. y., f. 1733 † 1805. Porträttmålare. Prof. vid konstakademin i Stockholm. *Sid.* 196.

—— **Ulrika Fredrika**, f. 1735 † 1796 $^{3}/_{4}$. Föregåendes syster. Målarinna. *Sid.* 196.

—— **H. L.**, f. 1744 † 1796 $^{29}/_{8}$. Föregåendes syster. *Sid.* 196.

Pastorat. *Sid.* 14. 24. 26. 33. 35. 42. 45. 55. 67. 77. 83. 84. 96. 100. 108. 110. 113. 116. 139. 154. 155. 161. 186. 214. 218. 227. 239. 240. 241. 290. 330. 331. 334. 342. 343. 360. 365. 367. 371. 388. 395. 397. 398. 402. 424. 428. P.

Paul Petrovitsch, rysk kejsare 1796—1801. *Sid.* 210. 231. 250. 261. 264. 276. 289. 291. 392. 401. 413. P.

Paus, Johan, utgaf Norges gamla lagar. *Sid.* 188. 311. 330. P.

Paykull, Gustaf von, f. 1757 † 1826, baron (1818). Vitter författare, berömd zoolog. Expeditionssekreterare 1794. Kansliråd 1796. *Sid.* 172.

Pechlin, Karl Fredrik, f. 1720 † 1796 på Varbergs fästning, baron. General 1770, afsked 1773. Politisk stämplare. *Sid.* 147. 159. 178. P.

—— **Amalia Fredrika**. Föregåendes dotter. Gift med grefve A. O. Cronhjelm. *Sid.* 309.

Pechlinska huset på Blasieholmen. *Sid.* 204. 309. 340.

Penningeinsamlingar för olika ändamål. *Sid.* 15. 26. 34. 40. 43. 44. 45. 49. 216. 223. P.

Penningeverket (se ock Statshushållningen). *Sid.* 6. 36. 41. 47. 50. 51. 80. 81. 84. 91. 106. 141. 162. 169. 198. 207. 283 f. 328. 355. 356. 359. 362. 369. 371. 375. 380. 386. 388. 389. 391. 394. 425. 427. 435. 439. 442. 446. P.

Peringsköld, Johan, f. 1654 † 1720. Utgaf Monumenta sveogothica, Sturleson, m. m. *Sid.* 37. 105. 247. 253. 297. 307. 309. P.

Permebref. *Sid.* 11. 90.

Persius, romersk skald. *Sid.* 4.

Persien Perser. *Sid.* 125. 244. 408. 416.

Pertz (?), ort. *Sid.* 305.

Petavius, † 1652. Berömd för sitt arbete Doctrina temporum. *Sid.* 321. P.

Peter I, rysk kejsare 1689–1725. *Sid.* 181.

Peter III, rysk kejsare 1762 jan.—juli, Katarina II:s gemål. *Sid.* 241. 291. P.

Petersburg, S:t. *Sid.* 106. 142. 145. 164. 178. 186. 189. 192. 193. 196. 199. 200. 203. 204. 205. 217. 220. 222. 232. 241. 247. 254. 264. 291. 297. 302. 329. 419. 422. P.

Petersén (ej **Petersson**), **Johan Adam**, f. 1737 † 1797 $^{6}/_{8}$. Brukspatron, egde Björkboda och Dalsbruk i Kimito. Tit. bergsråd 1787. *Sid.* 55. 298. P.

Petersson, Knut, bonde.

Petersson, skeppare. *Sid.* 113. 126. 127. P.

Petrejus, Joel Jakob, f. 1732 † 1804. Student i Åbo 1745. Kyrkoherde vid finska församlingen i Stockholm 1775, vid Maria Magdalena 1782. Ledamot i eckles. beredningen 1792. Teol. doktor. *Sid.* 67. 77. 120. 132. 176. 217. 274. 275. 367. 395. 397. P.

Petrell, skeppare. *Sid.* 112. 115. 228. 233. 234. 236. 238. P.
Petrus Lucius, Beschr. v. Schweden, Rinteln 1634. *Sid.* 69.
Peyrere, Is., † 1676. Hans arbete De praeadamitis 1655 väckte stort uppseende. *Sid.* 305. P.
Pfeiffer, Johan, f. 1731 † 1806. Assessor i kolleg. medik. Sedan 1771 innehafvare af kongl. boktryckeriet och tidningen Dagligt Allehanda. *Sid.* 392.
Philippe II, kung i Spanien 1556–98. *Sid.* 314.
Philippe V, kung i Spanien 1700—46. *Sid.* 314.
Philipson, Lorens Münter, f. 1765 † 1851. Publicist, Thorildian. Läkare, slutl. sekreterare i kolleg. medik. Besökte Paris 1796—97. *Sid.* 376. P.
Philippson, grosshandlare i Stockholm. *Sid.* 138.
Pichegru, Charles, f. 1761 † 1804. Fransk general under revolutionen. *Sid.* 272. P.
Pikkala, gods i Sjundeå socken. *Sid.* 387.
Pieksämäki, socken i S:t Michels län. *Sid.* 360. P.
Pihlman, Johan, f. 1733 † 1811. Kyrkoherde i Euraåminne. Tit. professor 1786. Teol. doktor s. å. *Sid.* 42. 370. P.
Pihlsson (ej **Pihlfors**), **Jakob,** f. 1753 † 1837 i Halmstad. Tullförvaltare i Lovisa 1790, i Vasa 1805. Afsked 1816. Tit. öfverinspektor. *Sid.* 311. 317. 336. 338. P.
Piikkis, kustsocken i Åbo län. *Sid.* 20. P.
Pinelle, Dominikus Julius, f. 1738 † 1821 i Åbo. Öfverste 1792; afsked 1795. *Sid.* 252. 261. P.
Piper, Per Bernhard, f. 1723 † 1799. Generalmajor. President i krigskollegium 1793. *Sid.* 128. 379. P.
—— **Sten Abraham,** f. 1738 † 1813. Hofmarskalk. *Sid.* 141. 259.
—— **Lovisa Sofia,** f. 1777 † 1849. Föregåendes dotter. Hoffröken hos prinsessan Sofia Albertina 1794. Gift 1797 $^{21}/_{2}$ med gr. *Fab. Reinh. v. Fersen* (se d.). *Sid.* 141. 259.
—— **Karl Gustaf,** f. 1737 † 1803, grefve. Öfverkammarherre hos drottn. Sofia Magdalena. Gift 1769 med grefvinnan *Hedv. Katarina Ekeblad,* öfverhofmästarinna, f. 1746 † 18:2. *Sid.* 65. 311. 323.
—— **Karl Klas,** f. 1770 † 1850, grefve. Föregåendes son. Stabsryttmästare vid lifhusarerna 1795. Konungens öfveradjutant. En af rikets herrar 1830. Öfversteskattmästare 1846. *Sid.* 244. 290.
Pipping, Jost Joachim, f. 1720–93. Handlande i Åbo. *Sid.* 115. 419. P.
—— **(Pippingsköld), Josef,** f. 1760 † 1815. E. o. medic. professor 1789. Ledamot i kolleg. medik. 1811. Adlad 1812. Professor s. å. Gift 2:o) 1800 i Åbo med *Beata Maria Arnell,* f. 1782 † 1868 i Åbo. *Sid.* 432. P.
Piranesi, Francesco, f. 1756 † 1810. Kopparstickare och konsthandlare i Rom. Reuterholms redskap mot Armfelt. Svensk minister i Rom 1794—98, ehuru ej officielt erkänd af påfven. *Sid.* 32. 276. 350. P.
Pisa, stad i mellersta Italien, på ömse sidor om Arno floden. *Sid.* 330. 336. 361.
Pistorius, Johan, † 1607. Af honom Polonicae historiae corpus, voll. 3, Bas. 1582, Scriptt. german. voll. 3, Frcf., Hannov. 1583—1613. *Sid.* 406. 408. 416. P.
Pitiscus, Samuel, † 1727. Hans Lexicon antiqvitatum roman., Leovardi 1713, fol. och ofta. *Sid.* 405.
Pitt, William d. y., f. 1759 † 1806. Engelsk statsman, premierminister. *Sid.* 3. 167.
Pius VI, påfve 1775—98 då kyrkostaten romersk republik. *Sid.* 105. 428. P.
Planman, Anders, f. 1724 † 1803. Fysikprofessor i Åbo 1763. *Sid.* 28. 106. 414. 420. P.
Planck, G. J., f. 1751 † 1833. Berömd teolog. Af honom bl. a. Gesch. d. Entstehung des protestantischen Lehrbegriffs, voll. 6, Lpzg 1781—1800. *Sid.* 361. 365. 366. 368. 370. 379. 384. P.

Platen, Julius Bernhard von, f. 1732 † 1805, baron. Generalguvernör i Pommern 1796. En af rikets herrar. Friherre 1797. *Sid.* 168. 284. 418. 419. P.

—— **Gustaf Bogislaus,** f. 1753 † 1830 å Justila öfverstelöjtnantsboställe i Tuulois. Major vid Nylands regem. bevistade kriget 1788—90. Öfverstelöjtnant vid T:hus regem. 1794 $^{30}/_{8}$. Öfverste. I kriget 1808—09. Afsked 18:0. *Sid.* 67.

Plato, studeras af Calonius. *Sid.* 139.

Ploen (Plön), amt i Wismarska gebitet. *Sid.* 298.

Plowden, engelsk författare. *Sid.* 167.

Plutarchus, grekisk biograf o. filosof. *Sid.* 317.

Polen, Polackar. *Sid.* 31. 51. 97. 107. 314. 316. 408. P.

Polhem, Gabriel, f. 1700 † 1772. Mekaniker, grufbyggare. *Sid.* 151.

Polisen. *Sid.* 7. 12. 16. 99 etc.

Politiska erhindringar af T., 3 stycket, Sth. 1795, 8:o. *Sid.* 127. 129. 132.

Politiska betraktelser. Broskyr. *Sid.* 132.

Polon, Erik Johan, † 1821. Student i Åbo 1759. Finsk translator. Rådman i H:fors. *Sid.* 216. 268. 291. 292. 340. P.

Polonni, Reuterholms kammartjenare. *Sid.* 346. 348. 350.

Polvlander, Mikael, f. 1748 † 1819. Magister 1772. Kyrkoherde i Tavastkyro 1782. *Sid.* 412. P.

—— **Gustaf,** f. 1747 † 1805. Magister 1772. Kyrkoherde i Hattula 1783. *Sid.* 412. P.

Pomeresche, P. D. Grosshandlare i Stockholm. *Sid.* 89. 287 f.

Pommern. *Sid.* 2. 30. 47. 72. 78. 89. 153. 157. 168. 230. 245. 255. 284. 386. 419.

Pomoell (adlad **Pomell**), **Erik Johan,** f. 1765 † 1825. Notarie i Åbo hofrätt 1794. Sekreterare 1795. Assessor 1798. Hofrättsråd 1809. Vicepresident 1817. Adlad 1821. *Sid.* 56. 57. 59. 65. 359. 365. P.

Poniatovski, Stanislaus II August, sista konung i Polen 1764—95. Efter Polens sista delning död som pensionär 1798. *Sid.* 291.

Pope, Alexander, f. 1688 † 1744. Engelsk skald. *Sid.* 327.

Poppius, Gabriel, f. i Jokkas 1770 † 1856. Auskultant i Åbo hofrätt 1792; notarie där 1799. Häradshöfding i Öfre Satakunta härad s. å. Under kriget förflyttad till en domsaga i Södermanland. Justitieråd 1809—1826. President i kammarkollegium 1826. Statsråd 1833. *Sid.* 430. P.

Porthan, Henrik Gabriel, f. 1739 † 1804. Eloqventie professor 1777. Ledamot af v. h. a. akademin i Stockholm 1787, af vetenskapssocieteten i Upsala 1795, af finska hushållningssällskapet 1797, af strömrensningsdirektionen 1799. Riddare af nordstjerneorden 1799. Kansliråd 1802. *Sid.* 10. 29. 56. 90. 98. 105. 115. 118. 119. 136. 160. 180. 192. 267. 275. 276. 295. 300. 311 f. 328. 341. 353. 364. 374. 380. 413. 417. 425. 433 ff. 438. 440. 441. P.

—— **Sigfrid d. y.,** f. 1741 † 1798. Föregåendes bror. Historielektor i Borgå 1782. *Sid.* 304. 305. 307. 308. 310. 312. 313. 316. 318. 320. 323. 324. 329. 332. 335. P.

Porträtt, se Måleri.

Portugal. *Sid.* 166. 311.

Posse, Gustaf Mauritz, f. 1737 † 1827, baron. Hofrättsråd i Göta hofrätt 1782. Ledamot af högsta domstolen 1796—1800. Vicepresident 1806. *Sid.* 221. 248. 443.

—— **Krister Lindorm,** f. 1740 † 1814, baron. Föregåendes bror. Kapten. *Sid.* 65.

—— **Fredrik,** f. 1727 † 1794 $^{11}/_{12}$, grefve. Generallöjtnant 1778. Öfverste för Österbottens regem. 1790. General af infanteriet 1792. En af rikets herrar 1793. *Sid.* 83.

—— **Arvid Erik,** f. 1753 † 1825, grefve. Föregåendes son. President i Göta hofrätt 1795—1824. En af rikets herrar 1819. *Sid.* 93. 128. 221.

—— **Nils,** f. 1739 † 1818, grefve. Öfverstekammarherre 1787. En af rikets herrar 1793. *Sid.* 266. P.

Post, Fredrik von, f. 1726 † 1805. President i Åbo hofrätt 1788; afsked 1795. *Sid.* 122. 129. 142. 250. 377. 426. P.
Posttidningen, se Tidningar.
Postverket, Postgången. Calonii votum i ersättningsmål, Op. III, 219 ff. 317 ff. *Sid.* 12. 13. 18. 92 etc.
Potemkin, Grigor, f. 1736 † 1791, furste. Katarina II:s älskare.
Potocki, Georg (Jerzy). Polsk envoyé i Stockholm 1789—96. Söker i Svea hofrätt om cession 1796 $^{20}/_{6}$. *Sid.* 75. 89. 92. 196. 254. 271.
Preussen. *Sid.* 226. 298. 320. 322. 403. 404.
Prideaux, H., † 1724. Engelsk teolog. *Sid.* 188. 199. 269. 275. P.
Priest, Alfugieri de S:t, † 1815. Diplomat. Fransk emigrant; sedan 1791 några år i Stockholm, där han jämte fru stod i ryska partiets tjenst. *Sid.* 126. P.
Printzsköld, Paul, f. 1738 † 1819. Rådman i Stockholm 1769. Kommerseråd 1781. Egde i Strömsdals järnbruk Kuopio socken (enl. konkurskallelsen 1796). *Sid.* 71.
Procopovicz. Polsk teolog. Af honom Miscellanea sacra, Vratisl. 1744, De processione spiritus sancti, Gothae 1772, m. m. *Sid.* 273. P.
Professurer vid akad. i Åbo. *Sid.* 5. 10. 16. 54. 55. 83. 85. 89. 91. 93. 106. 109. 119. 156. 265. 284. 338. 342. 345. 382. 401. P.
Promotioner i Åbo. *Sid.* 116. 344. 356. 359. 363. 447. P.
Prospectus d'un ouvrage sur la vie et l'administration de Gustave III, författad af G. M. Armfelt, tryckt i Italien. *Sid.* 32. 58. P.
Prosperin, Erik, f. 1739 † 1803. Astronomieadjunkt 1767, professor 1797 i Upsala. *Sid.* 171. 173. 385. P.
Prytz, Olof Anders, f. 1708 † 1785. Jurisprofessor i Åbo 1747; afsked 1777. *Sid.* 28. P.
—— **Anders Johan (Prytz),** f. 1752 † 1824. Föregåendes son. Kapten 1786. Adlad och adopterad på slägten Prytz 1799. *Sid.* 436. P.
Psilanderhjelm, Johan, f. 1728 † 1799. Generallöjtnant 1788; afsked 1796. *Sid.* 215. 217.
Puke, Johan af, f. 1751 † 1815, adlad, baron, grefve. Sjöhjälte. Kontreamiral 1796. Ordförande i storamiralsämbetet 1797. Adlad s. å. Friherre 1809. Öfveramiral s. å. En af rikets herrar, generalamiral och grefve 1814. *Sid.* 35. 130. 145.
Puumala, socken i S:t Mikels län. *Sid.* 214. P.
Pyrmont, stad med hälsokällor i nv Tyskland. *Sid.* 176. 185. 296. 298. P.
Pythagoras, grekisk filosof. *Sid.* 408. 409.
Pyttis, socken i Viborgs län, vid mynningen af Kymmene älf. *Sid.* 261. P.
Pöyttis, socken i Åbo län. *Sid.* 331. 335. 414. 428. P.

Quast, mamsell. *Sid.* 89.
—— N. N. artillerist. *Sid.* 384. 392.
Quedlingburg, stad i magdeburgska området, med gammalt jungfrustift, hvars sista abedissa svenska prinsessan Sofia Albertina (1787—1803), Fredrik d. stores systerdotter. *Sid.* 393. 403. 406.
Quixote, Don. *Sid.* 420.

Raab, Klas Jakob, f. 1747 † 1804, baron. Landshöfding i Bleking 1789 - 1800. *Sid.* 373.
Rabbe, kapten. *Sid.* 8. 11.
Rabenius, Lars Georg, f. 1771 † 1846. Student i Åbo 1783, i Upsala 1788. Kanslist vid konsistorium i Upsala 1794. Professor i nationalekonomin 1807. Adlad 1834. *Sid.* 137. 146. P.
Ragvald Ingemundi. Kanik i Upsala. Öfversatte 1481 svenska landslagen till latin; ed. Messenius, Sth. 1614. *Sid.* 70. P.

Rahbek, K. L., f. 1760 † 1830. Litteratör. Professor i Köpenhamn. Hans satir. riddarhistoria Schwerenoth Gotsblitz Vivicus von Vandela l. den Anholtske Donquichotte, öfvers. på Silverstolpes förlag, Sth. 1799. *Sid.* 108. 420.

Rahm, inspektor på Meldola. *Sid.* 161.

Rajalin, Salom. Maur. von, f. 1757 † 1825, baron. Landshöfding på Gotland 1787, i Gefleborgs län 1812. Amiral. *Sid.* 178. 373.

Ramel, Malte, f. 1747 † 1824, baron. Hofkansler. Riksråd. Ledamot i sv. akad. 1797. *Sid.* 251. 256. P.

Ramsay, Otto Vilhelm, f. 1743 † 1809 på Esbogård. Ärfde af sin far Jackarby m. fl. gods. Landshöfding i Kymmenegårds län 1789; afsked 1793. Kallas ofta genom förväxl. med farbrodren (Anders Henrik, † 1783) baron. *Sid.* 3. 14. 15. 83. P.

—— **Margareta Katarina**, f. 1776 † 1858. Föregåendes dotter. Gift 1794 $^{3}/_{3}$ på Jackarby med grefve *Ad. L. v. Schwerin*. *Sid.* 83.

(Ramsjöholm), G. G. Adlerbeths egendom. *Sid.* 40.

Rancken, Engelbrekt von, f. 1753 † 1813. Häradshöfding i Öfre Satakunta 1785. Assessor i Åbo hofrätt 1798. Adlad 1809. Hofrättsråd. Gift 1793 med *Ulr. Aqvilina Lydeman*, † 1798 $^{30}/_{3}$. *Sid.* 108. 340. P.

Rantasalmi, socken i Savolaks. *Sid.* 227. 334. 360. 366. 395. 397. P.

Raphael, Jude, växlare. *Sid.* 355. 356. 359.

Rappe, Kristofer Johan, f. 1719 † 1776, baron. Assessor; hofrättsråd i Åbo hofrätt. Landshöfd i Åbo o. Björneborgs län 1769. Friherre 1771. *Sid.* 312. P.

—— **Adam Vilhelm**, f. 1750 † 1819, baron. Föregåendes brorson. Brukspatron i Småland. Ledamot af vetenskapsakad. i Stockholm 1793. Gift med *Th. Magd. Lundström*. *Sid.* 65. 389. P.

Raseborg, domsaga i Nylands län. *Sid.* 118.

Rastadt, stad i Baden; kongressen där 1797 $^{9}/_{12}$. *Sid.* 320. 336. P.

Rasumovski (Razumovski), Andrej, f. 1752 † 1836, furste. Rysk ambassadör i Stockholm 1787, 88, i Wien 1793. *Sid.* 32.

Rattula, gård i Artsjö kapell. *Sid.* 241.

Ratzeburg, stad i Mecklenburg. *Sid.* 296.

Rautalampi, socken i Kuopio län. *Sid.* 172. 416. P.

Rauvala, gård i Åbo. *Sid.* 304.

Regensburg, stad i Oberpfaltz, Baiern. *Sid.* 423.

Regeringen. *Sid.* 8. 9. 10. 12. 13. 15. 26. 29. 31. 32. 36. 37. 39 etc. P.

Regeringsgatan i Stockholm. *Sid.* 30. 292. 352. 392.

Regnér, Lars, f. 1746 † 1810. Astronomieobservator i Upsala 1798, professor 1799. *Sid.* 385. 427.

Rehbinder, Johan Reinhold, till Viksberg i Pemar, f. 1741 † 1821, baron. Major. *Sid.* 282. P.

—— **Robert Henrik**, f. 1777 † 1841, baron, grefve. Föregåendes son. Fänrik vid Åbo regem. 1788. Student 1791; pensionär hos Porthan. Auskultant i Åbo hofrätt 1795. Till Stockholm 1797, där tjenstgjorde vid justitierevisionsexpeditionen. Adjungerad ledamot i Åbo hofrätt 1805. Assessor där 1807. Ministerstatssekreterare 1834. Grefve 1826 (tog ej introduktion). *Sid.* 275. 430. P.

Reichardt, Johan Fredrik, f. 1765. Student i Åbo 1780. Magister där 1786. Tjenstgjorde i kanslikollegium. *Sid.* 236. 298.

Reimers, löjtnant vid Nylands infanteri. På gillstugan i Stockholm 1795. Gift med N. N. Welonius. *Sid.* 91.

Reinhold, Karl Leonard, f. 1758 † 1823. Kantian, mest bekant genom sina Briefe üb. die Kantische philosophie, 2 upp. 1790—92. *Sid.* 124.

Reinius, Johan, f. 1775 † 1843. Student 1792. Auskultant i bergskollegium. Salpetersjuderi inspektor i Norrbotten. *Sid.* 357. P.

Rektorsämbetet vid akad. i Åbo. *Sid.* 28. 80. 84. 85. 93. 112, P.
Religionsfriheten i Sverige. *Sid.* 207–210. 214. 217. 218. 219. 221. 222. 224. 226. 263.
Remer, Jul. Aug., Handbuch der ältern allg. Gesch. 1775. *Sid.* 368. 370. 378. 386. P.
Renström, artillerist. *Sid.* 384. 392.
Resor (Calonii o. Porthans). *Sid.* 4. 10. 12. 14. 23. 30. 33. 45. 52. 53. 54. 56. 57. 86. 98. 105. 112. 115. 118. 119. 182. 192. 300. 362. P.
Reuterholm, Esbjörn Kristian, f. 1710 † 1773 på Svidja, baron. Riksråd 1765. Gift med friherrinnan Maria Gyllenstjerna, † 1783. *Sid.* 96. 101. P.
—— **Gustaf Gottfried**, f. 1721 † 1803, baron. Föregåendes bror. Tit. lagman 1762, d:o landshöfding 1794. Egde genom köp Jokkis; tvist därom (se Porthans bref 1797 $^{19}/_{1}$ p. 347). Gift 2:o) med *Gertr. Charlotta Söderhjelm* i hennes 3 gifte, f. 1728 † 1789. *Sid.* 253. 260. 322. P.
—— **Axel Kristian**, f. 1753 † 1811 på Loviselund i Nyland, baron. Son af Esbjörn Kristian R. Lagman i Nylands o. Tihus lagsaga 1784, afsked 1792 med landshöfd. titel. Ledamot i högsta domstolen 1793. President i Göta hofrätt 1794, men tillträdde ej, ty blef president i statskontoret 1795, d:o i Vasa hofrätt 1796. Gift 1797 på Viais i Töfsala med *Lov. Charl. Malm*, majorsdotter. *Sid.* 26. 27. 94. 96. 100. 101. 129. 145. 205 (= »magnaten»). 206. 214. 215. 218. 221. 225. 230. 234. 236. 245. 250. 266. 302. 306. 356. P.
—— **Gustaf Adolf**, f. 1756 † 1813 utrikes, baron. Föregåendes bror. Student i Upsala. Hofjunkare. Kammarherre hos drottn. Sofia Magdalena 1778. Ledamot i general-tulldirektionen 1787. Öfverkammarherre hos drottn. 1792. President i kammarrevisionen 1792. En af rikets herrar 1793. Serafimer riddare 1794. Afsked från alla sina ämbeten 1796. *Sid.* 32. 47. 61. 63. 64. 81. 87. 95. 101. 102. 111. 129. 138. 141. 159. 162. 164. 165. 181. 186. 189. 192. 205. 207. 211. 218–222. 225. 228. 230. 237. 238. 245. 251. 271. 280. 302. 309. 313. 315. 320. 322. 328. 346. 348. 350. 375. 387. 427. 430. 435. P.
Reutersköld, Heribert Konrad, f. 1765 † 1821 i Helsingfors. Kapten vid Stackelbergska regem. 1785. Major där 1796 $^{15}/_{10}$ och vid Åbo läns regem. s. å. Afsked ur svensk tjenst 1810. Ledamot i regeringskonseljen 1811. Inspektör öfver finska nationalmilitären 1814. Generalmajor 1817. Chef för militieexpeditionen i senaten 1820. *Sid.* 277. 281. 282. P.
Reval, hufvudstad i Estland. *Sid.* 288. 289.
Riben, Magnus Gabriel, f. 1762 † 1802. Vicekorporal vid lifdrabanterna 1792. *Sid.* 258.
Riccius (Ricci), Josephus, De bellis germanicis libri X, Venet. 1649, 4:o. *Sid.* 72.
Riddare, se Ordensväsendet.
Riddarholmen (dess kyrka, torg) i Stockholm. *Sid.* 35. 63. 102. 264. 283.
Riddarhuset i Stockholm. *Sid.* 5. 17. 29. 39. 65. 88. 106. 268.
Riddorstolpe, Fredrik Vilhelm, f. 1730 † 1816, baron, grefve. Riksråd 1787. President i bergskollegium 1789. Ledamot i högsta domstolen 1796. Grefve 1809. *Sid.* 221. 226. 413. P.
Riddersvärd, se **Hortulin.**
Riksarkivet. *Sid.* 6. 10. 77. 90. 102. 105. 110. 114. 175. 217. 368. 381.
Riksdagar, se Ständerna.
Riksgäldskontoret (Ständernas). *Sid.* 4. 6. 18. 21. 143. 144. 155. 162. 164. 165. 190. 193. 195. 196. 207. 211. 265. 277. 284. 300. 308. 328. 363. 380. 427. 430. 439. 442. 444. P.
Rindell, skeppare. *Sid.* 282. 383. P.
Ring, Magnus, f. 1755 † 1804. Köpman i Åbo. Gift 1:o) med Anna Elisab. Imberg. (Jfr Porthans bref 1798 $^{11}/_{11}$ p. 528.) *Sid.* 378.
Risell, Jöns, vicepresident i bergskollegium. *Sid.* 274?

Rivals, franska republikens sändebud till Stockholm 1795. Jfr Schinkel, III. 136. *Sid.* 97. 104. 113. 122. 123. 126. P.

Robertson, W., f. 1721 † 1793. Skotsk historiker. Hans History of America utkom 1777; öfversattes af Stålhammar. *Sid.* 378. P.

Robinot, fransman, höll sedan 1793 värdshus vid Regeringsgatan i Stockholm. *Sid.* 252. 421. 424.

Rogberg, Johan, f. 1716 † 1785. Domprost i Vexiö 1774. Hans söner adlade Bergencreutz (se d.). *Sid.* 331 (tryckfel Roberg). 342. P.

Rolén, Erik af, f. 1748 † 1823. Expeditionssekreterare. Kammarråd 1798. V. president i kammarkollegium 1815. Adlad 1821. *Sid.* 362. 364.

Rom. *Sid.* 105. 195. 209. 238. 269. 336. 350.

Roos, Adolf, f. 1749 † 1815. Kyrkoherde vid enkehuset i Stockholm, slutl. i Källby, Skara stift. *Sid.* 125. 177. 178. 180.

—— **Sven**, f. 1746 † $1798/_{11}$. Bryggare i Stockholm. *Sid.* 44. 381.

Rosbeck, Magnus Peter, † $1800\ ^{25}/_{4}$. Hofrättsråd i Svea hofrätt. *Sid.* 331?

Roschier, Erik Johan, f. 1746 † 1825. Student i Åbo 1768. Kyrkoherde i Saarijärvi $1793\ ^{12}/_{10}$. *Sid.* 24. P.

Rosen, Gustaf Fredrik von, f. 1758 † 1815, grefve. Hofmarskalk 1794. Landshöfding i Malmöhus län 1794—1812. Gift med *Maria Juliana Wahrendorff* 1783. *Sid.* 42. 416.

Rosenadler, Karl Albrekt, f. 1717 † $1799\ ^{30}/_{3}$. Kansliråd 1763; afsked 1777 med presidents tit. *Sid.* 442. P.

Rosenblad, Matias, f. 1758 † 1847, baron, grefve. Statssekreterare vid inrikes civilexpeditionen 1794 (där ock eccles. o. finansärenden behandlades). Friherre 1805. Grefve 1815. Justitiestatsminister 1829. *Sid.* 10. 16. 54. 77. 83. 89. 128. 129. 159. 249. 274. 283. 285. 317. 342. 343. 367. 385. 395. 397. 424. 445. P.

—— **Elof**, f. 1757 † 1838, baron. Major vid Sprengtportska regem. 1794. Öfverstelöjtnant 1796. Friherre 1809. Generallöjtnant. Gift med *Charl. Elisab. Ström* 1797. *Sid.* 249.

Rosendahl, Mikael, f. 1754 † 1815. Handlande och tobaksfabrikör i Åbo. Kommerseråd 1802. Gift 1787 med handl. Joh. Forsmans dotter *Johanna Ulrika* 1787. *Sid.* 27. P.

Rosenhane, Schering, f. 1754 † 1812, baron. Förste kabinettssekreterare 1786—1800. Kansliråd 1792. Statssekreterare 1809. *Sid.* 4. 5. 8. 15. 20. 22. 39. 54. 57. 73. 110. 122. 153. 159. 241. 271. 272. 331. 401. 402. 405. P.

Rosenheim, Adolf, f. 1758 † 1834. Öfverste 1797. Tjenstgjorde i neapolitanska armén. *Sid.* 299.

Rosenmüller, Joh. G., f. 1736 † 1815. Tysk teolog. *Sid.* 428.

Rosenstein (Rosén v. Rosenstein), Nils, f. 1752 † 1824. Tjenade i kanslikollegium. Sekreterare i vitterhetsakademin 1782. Ambassadsekreterare under Creutz i Paris 1782. Kronprinsens lärare 1784—1795. Kansliråd 1784. Ledamot och ständig sekreterare i svenska akademin 1786. Landshöfdinge tit. 1795. Ledamot i beredningen 1796. Statssekreterare och föredragande af ecklesiastikärenden 1809. Sitt berömda presidietal 1789 i vetenskapsakademin Om upplysningen utarbetade han 1793 i bokform. *Sid.* 2. 5. 14. 15. 23. 24. 31. 33. 39. 42. 44. 73. 83. 90. 92. 93. 95. 102. 104. 109. 115. 122. 128. 135. 139. 148. 154. 155. 189. 206. 216. 223. 226. 237. 245. 250. 257. 270. 273. 274. 296. 314. 331. 342. 343. 349. 354. 360. 377. 385. 395. 401. 425. 426. 435. P.

—— **Anna Margareta**, f. 1736 † 1772. Föregåendes syster. Gift 1753 med lifmedikern prof. Sam. Aurivillius († 1767). Deras barn blefvo 1773 adlade och adopterade på morfadrens namn.

Rosenstein, Karl Aurivillius, adopterad **Rosén v. Rosenstein,** f. 1766 † 1836. Föregåendes son. Teol. docens i Upsala 1790. Regementspastor vid lifregem. 1793. Kyrkoherde i Kumla och Halsberg, Strengnäs stift (Nerike) 1796 $^{20}/_{10}$. Biskop i Linköping 1809. Ärkebiskop 1819. *Sid.* 42. 214. 360.

—— **Anna Margareta,** f. 1761 † 1837. Föregåendes syster. Gift 1798 $^{3}/_{5}$ med sin svåger ryttmästaren *Herm. Adolf Tersmeden.* *Sid.* 335.

—— **Kristina Ulrika,** f. 1764 † 1797 $^{6}/_{4}$. Föregåendes syster. Gift 1787 med nyssnämnde *Tersmeden.* *Sid.* 335.

Rosenqvist (ock **Gyllensvan**), **Fredrik Leonard,** f. 1784 i Finland † 1864 i Hoby s:n i Blekinge län. Kadett på Karlberg. Fänrik 1801. Kapten 1816. Torde rest till utlandet 1840. Erhöll genom testamente af öfversten Fredrik Gyllensvan (bror till hans farmor) mot antagande af dennes slägtnamn fideikommisset Vestanå i Grenna s:n. Frändömdes dock 1814, i anledning af sin ansökning om rätt att försälja fideikommisset, både detta och namnet Gyllensvan, till förmån för en hans kusin. *Sid.* 262.

Rosenström, Otto Olof Bernhard, f. 1763 † 1819. Student i Åbo 1786. Fältläkare 1790 och stadsfysiker 1797 i Helsingfors, där slutl. 1812 provinsialmediker. *Sid.* 14.

Rosersberg, lustslott och kungsgård i Uppland vid Mälaren. *Sid.* 280. 283. 361. P.

Roslagen, kusten af Uppland. *Sid.* 352.

Roslags tull. *Sid.* 178.

Rosling, Peter Johan. Afskedad fänrik. Gift med *Kat. Charl. v. Knorring.* Deras son underofficer. *Sid.* 436. P.

Ross, Isak, f. 1706 † 1783 på Monois i Lemo. Teol. professor i Åbo 1771. Gift med Brigitta Mjödh († 1790), hvars testamente åstadkom en mångårig process mellan sonen Isak å ena samt hans samarfva (bl. a. svågern kornett Luthman) å andra sidan. *Sid.* 24. 28. 131. 142. 413. P.

Rothstein, kommerseråd. *Sid.* 309.

Rousseau, Jean Jacques, f. 1712 † 1778. Fransk filosof. Hans Discours sur l'économie politique 1753 (på svenska Afh. om statshushållningen, 1799), hans Émile ou de l'éducation (på svenska) och Contrat social 1762. *Sid.* 350. 392. 394. 398. P.

Rousset (ej **Rousseau!**), **Jean,** f. 1686 † 1762. Fransk historiker. Fortsatte i 5 tomer (Amst. 1739) Dumonts Corps universel diplomatique du droit de gens, och utgaf Recueil historique d'actes.. et traités de paix, voll. XXIII, 1728–55. *Sid.* 181. P.

Rudbeck, Olof d. ä., f. 1630 † 1702. Atlantikans författare. *Sid.* 37. P.

—— **Olof d. y.,** f. 1660 † 1740. Botaniker, arkeolog, arkiater. *Sid.* 69.

—— **Per Alexander,** f. 1762 † 1832, baron. Öfverste. Ceremonimästare. Gift med friherrinnan *Anna Elisab. v. Axelson* 1786. *Sid.* 243.

Rudenskiöld, Karl, f. i Åbo 1698 † 1783, baron, grefve. Riksråd. Gift med grefvinnan *Kristina Sofia Bjelke,* † 1803. *Sid.* 178. 182. P.

—— **Ture Gabriel,** f. 1759 † 1839. Föregåendes son. Major. Öfverstelöjtnant 1796. Kammarherre hos prinsessan Sofia Albertina. *Sid.* 63.

—— **Karolina,** f. 1762 † 1804. Föregåendes syster. Gift 1783 med baron *Ehrencrona,* hofstallmästare. *Sid.* 63.

—— **Bengt,** f. 1764 † 1824. Föregåendes bror. Kapten. Kammarherre hos drottn. Sofia Magdalena 1791. Kommenderad till vakthållning vid sin systers schavott. *Sid.* 63.

—— **Magdalena Charlotta,** f. 1766 † 1823. Föregåendes syster. Hoffröken hos prinsessan Sofia Albertina. Armfelts älskarinna. Schavotterade 1794. *Sid.* 9. 12. 16. 32. 33. 36. 38. 47. 54. 60–64. 71. 78. 94. 153. 165. 178. 182. 242. P.

Rudloff, Fr. Aug., Handb. d. Mecklenb. Gesch., 4 delar, Schwerin 1780, 86, 8:o. *Sid.* 314.

Ruha, rusthåll i Orimattila s:n. *Sid.* 413.

Rulhière, Claude, f. 1735 † 1791. Fransk diplomat, skald, historiker. Medlem af franska akad. *Sid.* 290 f. 301. 328. 329. 339. P.

Rumén, O., lagman i Vesterbotten. *Sid.* 7.

Runeberg (rättel. **Runberg**), **Bartold**, f. 1761 † 1803 ihjälskjuten. Häradshöfding på Gotland. Gift 1797 med kungamördaren Anckarströms enka *Gustariana Elisab. Löwen*, f. 1764 † 1844, som dock snart blef skild från honom. *Sid.* 267.

Rung, Joh. Daniel, f. 1763 † 1806. Medic. doktor 1788. Första lifmediker 1790; sedan äfven hos Gustaf IV Adolf. Mångberest. *Sid.* 290. 406.

Runsala, naturskön ö vid Åbo. *Sid.* 372. P.

Russe(?), kornett. *Sid.* 324.

Ruthensparre, Joh. Lorens, f. 1752 † 1828. Öfverste. Kommendant på Karlstens fästning 1792—99. *Sid.* 122.

Rutström, Karl Birger, f. 1758 † 1826. Botanikdemonstrator i Åbo 1794. Återflyttade till Stockholm 1796. Medicinalråd 1812. *Sid.* 20. 52. 76. 94. 173. 191. 194. 200. 228. 246. 301. 398. 422. P.

Ruuth, Erik, f. 1746 † 1820, baron (1777), grefve (1792). President i kammarkollegium 1790. Generalguvernör i Pommern 1792-96. Gift 3:o) med *Elisab. Charl. Wahrenberg*. Protokollen och särskilda handlingar i hans process, tryckta i Sth. 1794, 95, 96, 97, 4:o; Calonii vota, se hans Op. IV, 8 ff. (1796 $^{15}/_{9}$). 297 (1797 $^{26}/_{10}$. $^{27}/_{10}$). *Sid.* 38. 71. 76. 78. 79. 81. 86. 91. 95. 97. 101. 110. 116. 118. 134. 151. 154. 156. 159. 163. 165—170. 175. 186. 189. 194. 224. 241. 252. 253. 259. 269. 303. 307. 309. 311. 318. 329. 348. 390. 397. 432. 435. P.

—— **Gustaf Erik**, f. 1769 † 1841, baron, grefve. Föregåendes son. Major 1794. Afsked 1796. Kammarherre hos drottningen. Hofmarskalk. Gift 1798 $^{17}/_{4}$ med *Hedv. Eleonora Modée*, hoffröken. *Sid.* 141.

—— **Fredrika**, f. 1774 † 1829. Föregåendes syster. Gift 1:o) 1791 med *J. Fr. Aminoff*, från hvilken skild; 2:o) 1799 $^{4}/_{4}$ med öfverstekammarjunkaren gr. *Henr. Falkenberg*, f. 1770 † 1837. *Sid.* 22. 390. P.

Ruuth, bokauktionsnotarie. *Sid.* 405.

Ryssland, Ryssar. *Sid.* 4. 5. 27. 31. 32. 37. 42. 51. 54. 59. 60. 73. 97. 101. 107. 109. 125. 129. 153. 160. 162. 163. 164. 171. 180. 183. 196. 198. 205. 207. 209. 210. 218. 219. 220. 226. 239. 241. 244. 250. 252. 256. 261. 264. 276. 284. 290 f. 293. 302. 307. 311. 317. 320. 328. 337. 339. 354. 377. 378. 392. 413.

Råberg, Johan Fredrik, revisionssekreterare i justitierevisionen 1796. *Sid.* 12.

Rådhuset i Stockholm. *Sid.* 321.

Rådstufvurätten i Åbo. *Sid.* 326.

Rålamb, Klas, f. 1750 † 1826, baron. Ståthållare på Drottningholm 1792. Direktör för hofkapellet och spektaklerna 1792-98. Första hofstallmästare 1796. En af rikets herrar 1824. *Sid.* 153. 217. 436.

Röda bodarne i Stockholm. *Sid.* 346.

Röhl, Karl, bagare i Stockholm. *Sid.* 432.

Röring, Abraham, † 1806 i Hollola. Kapten. Öfverjägmästare i Åbo o. Björneborgs län. *Sid.* 26. 373. P.

Saarijärvi, socken i Vasa län. *Sid.* 24. P.

Sachsen. *Sid.* 238. 244.

Sachsen-Gotha. *Sid.* 298. 302.

Sacklén, Lars, f. 1724 † 1795. Kommerseråd och borgmästare i Björneborg. Calonii votum i mål rör. Sacklénska arfvingarnas rätt till fiske i Kumo älf, Op. IV, 225 ff. *Sid.* 206. 254. P.

Sacklén, Klas Johan (Edelsköld), f. 1762 † 1840. Föregåendes brorson. Justitierådman i Åbo 1787. Landssekreterare i Åbo o. Björneborgs län 1794. Lagmans tit. 1796. Borgmästare i Åbo 1805; afsked 1809. Ledamot i regeringskonseljen, sedan senaten, 1816—20. Adlad 1818. *Sid.* 66. 71. 306. P.

Sagu, kustsocken i Åbo o. Björneborgs län. *Sid.* 331. 366. P.

Sala, stad i Vestmanland. *Sid.* 175.

Salonius, ung. *Sid.* 213. 217. 222. P.

Salpeterberedning. *Sid.* 120. 344. 352. 378. P.

Sammarthanus, eg. de Sainte Marthe, Abel, † 1652 i Poitiers. Skald och historiker. Skref på latin och franska. *Sid.* 316.

Samojeder, folk. *Sid.* 244.

Samtal i de dödas rike, 1796, var en skild skrift (af G. Adlersparre?), som ock förefans i Porthans boksamling, och ej identisk med A. G. Silverstolpes lika betitlade uppsats i Läsning i blandade ämnen n:o 11—13, sid. 171—194, ty denna senare utkom först 1798. Möjligen reproduktion? *Sid.* 212.

Sandels, Johan August, f. 1764 † 1831, baron, grefve. Major vid karelska dragonregem. 1787. Öfverstelöjtnant 1793. Öfverste för Savolaks jägarregem. 1803. Friherre 1809. Generallöjtnant 1813. Grefve 1815. En af rikets herrar 1818. Fältmarskalk 1824. *Sid.* 9. P.

Sannholm, Gustaf, f. 1770 † 1835. Häradshöfding i Raseborgs vestra domsaga 1795 $^{16}/_{7}$. Tit. lagman. *Sid.* 108. 118.

Sansovino, en sedan medlet af 1400-talet berömd italiensk konstnärsslägt. *Sid.* 257.

Sanssouci, Fredrik den stores lustslott vid Potsdam. *Sid.* 257.

Sass, köpman i Stockholm. *Sid.* 176. 181. 185.

Sastmola, kustsocken i Satakunta, Åbo o. Björneborgs län. *Sid.* 372.

Satakunta, kustlandskap i v. Finland: domsaga. *Sid.* 267. P.

Sauveboeuf, Ferrieres, Resa genom Turkiet 1786 ff., sammandrag af S. Ödman, Sth. 1794. *Sid.* 79.

Savolaks, landskap; domsaga. *Sid.* 163. 172. 276. 436. P.

Saxo Grammaticus, † 1206. Hans Historia Danica ofta tryckt sedan 1514. *Sid.* 37.

Scarin, Algot, f. 1684 † 1771. Professor, bibliotekarie. Kansliråds tit. Hans Dissert. de denario Petri, partt. III, 1737—40. *Sid.* 180. P.

Schantz, Gustaf von, f. 1775 † 1847. Skriftställare. Kopist i k. kansliet 1794. Kansliråd 1818. *Sid.* 159.

Scheller, Immanuel, f. 1735 † 1803. Gymnasielärare. Af honom: Lat. lexikon, Praecepta stili bene latine, Lpzg 1799 samt derur ett kompendium. *Sid.* 368. P.

Schenling, Per, † 1798, grosshandlare, superkargör i ostind. kompaniet. *Sid.* 155. P.

Scheve, referendarie; månne slutl. regeringsrådet J. A. v. Scheven, † 1817? *Sid.* 54.

Schinmeier, J. A., † 1796. Rektor vid tyska skolan i Stockholm. Superintendent i Lübeck 1779. *Sid.* 192. 278. 293. 305. P.

Schlüter, Chr. A., Von Hütte Wercken, Braunschw. 1738, fol. *Sid.* 228. P.

Schmaltz, Th. A. H., f. 1760 † 1831. Jurisprofessor i Königsberg. Hans arbete: Das Recht d. Natur (1795, Bd. I—III) utkom i flere upplagor. *Sid.* 197.

Schmiedeberg, Joh. C., bankkommissarie. *Sid.* 44.

Schmidt, M. Ign., f. 1736 † 94. Af honom Gesch. d. Deutschen, Ulm 1778—85, voll. 5, Neuere Gesch. d. Deutchen, Ulm 1785 ff. *Sid.* 314. P.

Schoultz, Nils Fredrik von, f. 1767 † 1816. Auditör. Assessor. Slutl. häradshöfding i Rautalampi domsaga och lagman. *Sid.* 111. 389. 416. P.

Schrevelius, Cornel, † 1664. Holländsk filolog, bekant för sitt grek. lexikon. Utgaf Homerus 1656, 4:o. *Sid.* 174.

Schröck, Joh. Math., f. 1733 † 1808. Hans Christliche Kirchengesch. utkom i 35 band 1768—1803. *Sid.* 306.

Schröderheim, Elis, f. 1747 † 1795. Statssekreterare 1782. Ledamot i svenska akad. 1786. Landshöfding i Upsala höfdingedöme 1792; afsked 1794. Gift med *Anna Charl. v. Stapelmohr,* † 1791. *Sid.* 20. 22. 32. 38. 93. 95. 135. 156. 159. 256. 295. 318. P.

—— **Charlotta Vilhelmina,** f. 1790 † 1829. Föregåendes dotter. *Sid.* 135. P.

Schultén, Natanael Gerhard af, f. 1750 † 1825. Professor vid Karlberg 1792. Ledamot i finska regeringskonseljen och statsråd 1814. Gift 1789 med *Jakobina Teodora Finckenberg,* † 1828. *Sid.* 1. 19. 23. 46. 47. 48. 106. 107. 116. 119. 121. 130. 134. 138. 166. 171. 184. 190. 191. 227. 265. 272. 273. 275. 276. 279. 281. 283. 289. 308. 310. 313. 329. 330. 337. 338. 341. 342. 345. 347. 355. 356. 371. 394. 409. 410. 413. 421. 425. 439. P.

—— **Fredrik August,** f. 1797 † 1798 $^{9}/_{2}$. Föregåendes son. *Sid.* 329. P.

Schultzencrantz läs **Schützercrantz.** *Sid.* 251.

Schultzenheim (Schultz), David von, f. 1732 † 1823. Läkare och nationalekonom. Adlad 1770. Drog sig, missnöjd med regeringens absolutistiska syften, 1778 från offentl. ämbeten och egnade sig åt landtbruk och författarskap. Först 1809 åter i statstjenst, då han utnämndes till arkiater och ordf. i kolleg. medikum. Af honom bl. a. Bref om rikets penningeverk och allm. hushållningea 1794—96 samt Bref om Sveriges bank- och riksgäldskontor 1796. Ifrig riksdagsman. *Sid.* 23. 81. 182. 185. 188. 378. P.

—— **Karl Fredrik von,** f. 1745 † 1802. Föregåendes broder. Kirurg vid Serafimer lasarettet 1772—1806 då efterträdde Acrel som öfverkirurg. Adlad 1782 på brodrens nummer. Lifmediker hos hert. Karl 1798. Generaldirektör 1800. *Sid.* 23. 68. 280. 402.

Schützercrantz, Joh. Herman, f. 1762 † 1821. Kapten 1789. Ledamot i storamiralsämbetet 1794. Öfverste. Kontreamiral. *Sid.* 251.

Schwartz, handlande i Stockholm. *Sid.* 181. 185.

Schwenckfeldt, Kaspar, f. 1490 † 1561. Tysk rådsherre. Slöt sig till Luther, men blef mystiker och bildade en egen sekt. Skref bl. a. Vom worte Gottes, damit auch auf M. Flacii Illyrici schmahbüchlein wird geanthwurt. *Sid.* 366.

Schwerin, se Mecklenburg-S.

Schwerin, Kurt Filip Karl, f. 1751 † 1828, grefve. Generalmajor 1792; afsked 1801. *Sid.* 447.

—— **Adolf Ludvig,** f. 1759 † 1818. Föregåendes bror. Kapten och hofstallmästare hos drottn. Sofia Magdalena 1786. Öfverste i armén 1793. Generalmajor 1810. Gift med *Marg. Katarina Ramsay* 1794. *Sid.* 83.

—— **Verner Gottlob,** f. 1772 † 1840, baron (ej grefve). Kammarjunkare 1792. Kapten 1794. Hofstallmästare hos enkedrottningen 1795. På beskickning till Petersburg 1793, 95, 96. Slutl. ledamot i tulldirektionen. *Sid.* 129. 142. 145. 160. 315. P.

—— **Axel Fredrik,** f. 1778 † 1796 $^{17}/_{10}$, sköt ihjäl sig själf. Son af majoren baron Joh. Gottl. Schwerin († 1787) och Hedv. Charl. Lillje. Fänrik vid göta gardet. *Sid.* 211. P.

Schönberg, Henrik, f. 1772 † 1797. Student i Åbo 1791; dog utan ordinarie tjenst. *Sid.* 52. 99. P.

Schöning, Gerhard, † 1780. Hans stora edition af Sturlesons Heimskringla började utkomma 1777. *Sid.* 37.

Schönström, Peter d. ä., † 1790. Öfverstelöjtnant. Gift med *Mariana Warmholtz.*

—— **Peter d. y.,** f. 1766 † 1838. Föregåendes son. Öfverstelöjtnant 1795. Öfverste. *Sid.* 403. 407.

Sebenius, Karl Peter. Assessor i Svea hofrätt. *Sid.* 300.

—— **Joh. Adolf.** Föregåendes broder? Assessor i Svea hofrätt 1793. *Sid.* 10. 300.

Sederholm, Gustaf Adolf, f. 1758 † 1809 $^{10}/_{4}$. Son af kommerserådet Joh. S. i Helsingfors († 1805). Handlande. Ingick vid fältkommissariatet. Lagmans tit. 1785. Litterat. *Sid.* 299. 353. 411.

—— **Henrik Fredrik,** f. 1779 † 1852 i Sverige. Föregåendes bror. Student i Åbo 1796. Slutl. expeditionssekreterare. Afses i Porthans bref 1799 $^{3}/_{6}$ (förväxl. i registret!), men hos Calonius trol. fel: »bror» f. »brorson», — nml. Karl S., f. 1789 † 1867, student i Åbo 1806, slutl. luth. pastor i Ryssland. *Sid.* 411?

Sederlöf (l. **Cederlöf**), skeppare. *Sid.* 365. 406. 407. 411. 412. 439.

Segercrona, Erik Krispin, † 1795 $^{8}/_{4}$ i 87 års ålder (enl. dödsannons i Inr. T.). Afskedad statssekreterare. Saknas hos Anrep, som låter slägten utdö redan 1789. *Sid.* 23. 106. 109.

—— **Anna Catalina,** f. 1757 † 1832 $^{9}/_{4}$ i Helsingfors. Enl. Anrep en af döttrarna till landssekret. Magnus Fredrik Segercrona († 1763). Gift med häradsh. *Er. Joh. Arppe* 1782. *Sid.* 109.

Segerheim, se **Sundin.**

Segerström, Lars, f. 1741 † 1807. Justitiarie 1775. Sekreterare och ombudsman vid järnkontoret 1778. Borgareståndets sekreterare vid riksdagen i Gefle 1792, bondeståndets vid riksd. i Norrköping 1800. Kammarråd s. å. Adlad 1805. *Sid.* 396. 435.

Seigneul, handelsexpedit, född i Göteborg. *Sid.* 11. 12.

—— **Elof.** Föregåendes bror. Sekreterare hos minist. Staël v. Holstein i Koblenz. Svensk generalkonsul i Paris 1796. *Sid.* 12.

Seiler, Ge. Fr., † 1807. Tysk teolog. *Sid.* 110. P.

Selle, Kr. Gottl., f. 1748. Professor och k. lifmediker i Berlin. Hans Medicina clinica 1781, i flere upplagor. *Sid.* 301. 305. 306. P.

Sellius (Selle), Gottfried, † 1767 i Paris. Tysk naturforskare. Hans Historia naturalis teredinis, Traj. 1733, 4:o. *Sid.* 53. 69. P.

Seltersvatten. *Sid.* 176. 181. 185. 236.

Sergel, Joh. Tobias, f. 1740 † 1814. Professor i målare o. bildhuggare akad. 1780. Adlad 1808. *Sid.* 128. 134. 198.

Sernaköld (Sernander), Samuel, f. 1713 † 1797 $^{24}/_{8}$. Kanslerssekreterare för Åbo akad. 1744—71 och expeditionssekreterare vid civilexpeditionen 1758—87. Adlad 1772. Landshöfdings tit. 1792. Klassiskt bildad latinare. Donator. Testamenterade bl. a. till Åbo akad. en boksamling. *Sid.* 2. 57. 108. 174. 273. 274. 278. 282. 283. 289. 290. 297. 313. 314. P.

—— **(Sernander), Per,** f. 1721 † 1779. Föregåendes bror. Lagman. Adlad 1772. *Sid.* 274.

Seton (förut **Barrow**), **Alexander,** f. i Skottland 1738 † 18.. Jurisdoktor. Svensk adelsman 1785 jämte sin morbroder grosshandlaren i Stockholm Ge. Seton († 1786). Tillhandlade sig af Gustaf III det ståtliga Ekolsund i Uppland hvilket ännu tillhör slägten. *Sid.* 334.

Sibirien. *Sid.* 71. 239. 241.

Siebeking, handelshus i Hamburg. *Sid.* 363.

Siebenkees, Joh. Filip. Tysk arkeolog från Nürnberg. *Sid.* 182.

Siegesbeck, Ge., † 1755. Professor vid vetenskapsakad. i Petersburg 1742—47. Bekant för sin polemik mot Linnés system. *Sid.* 69.

Silfverhjelm, Karl Göran, f. 1754 † 1808 i Uleåborg, baron. Major 1792. Öfverstelöjtnant vid Österbottens regem. 1794. Öfverste 1795. *Sid.* 45. 83. 246. P.

Silfverstolpe, Axel Gabriel, f. 1762 † 1816. Riddarhuskanslist. Hofjunkare och handsekreterare hos enkedrottningen 1792. Ledamot i svenska akademin 1795. Riddarhussekreterare 1800. Kammarherre hos enkedrottn. 1811. *Sid.* 92. 93. 95. 96. 100. 239. 391. P.

Silfverstolpe, Gustaf Abraham, f. 1772 † 1824. Föregåendes bror; (de skrefvo sig båda vanl. Silverstolpe). Magister i Upsala; docens 1797. Relegerad »för alltid» 1800. Rektor i Norrköping 1808. Lektor. Kansliråd. Rikshistoriograf. Kyrkoherde i Söderköping 1822. Sedan 1792 en af ledarne (jämte B. Höijer) af den rabulistiska »Juntan». Hade bokhandel i Stockholm och Upsala. Utgaf Litteratur tidning 1795—97, sedan Journal för svensk litteratur 1797—1801; m. m. *Sid.* 100. 108. 110. 120. 123. 124. 127. 147. 167. 177. 181. 185. 187. 188. 197. 204. 222. 232. 247. 253. 256. 263. 268. 301. 302. 306. 329. 339. 357. 361. 365. 368. 370. 371. 376. 390. 416. 420. 422. 431. 434. 436. 445. 448. P.

Silfverstråle, hustru. *Sid.* 125.

Silfvesvan, Henrik Leonard, f. 1756 † 1796 mördad i Virmo. Fänrik. Urarfva ansökan efter honom 1796 $^{18}/_{8}$. *Sid.* 158. P.

—— **Gustaf Johan**, f. 1762 † ?. Kapten vid Åbo infanteribataljon 1794; afsked 1795. Slutl. major. *Sid.* 438. P.

Sillén, Simon, Calonii dräng. *Sid.* 345.

Sillfångst. *Sid.* 251 f. 366.

Simmingsköld, Johan, f. 1748 † 96 som fånge på Königsteins fästning. Vitter författare. E. o. tjensteman. Rymde 1784 för bedrägerier, greps och fängslades i Sachsen. *Sid.* 238.

Simolin, Anders, † 1798. Köpman i Åbo. Jfr under Foeder. *Sid.* 326. P.

Simonelli, Mattias, f. 1743 † 1800 i lägret på S:t Mikels malm. Religionslärare i kadettskolan i Haapaniemi 1796—98. Pastor vid karelska dragonerna. Hofpredikant. *Sid.* 161. P.

Simplicius. Grekisk filosof i 6:e årh. Skref kommentarier öfver Epictetus. *Sid.* 408.

Sinclair, Karl Gideon, f. 1730 † 1803. Öfverste vid Björneborgs regem. 1778. Generalmajor 1780; -löjtnant 1790, af infanteriet 1799. Militärskriftställare. *Sid.* 42. 44. 79. 246. P.

Sjelfmordsepidemi. *Sid.* 196. 199. 201.

Sipelius, skeppare. *Sid.* 127. 130. 132. 213. 217. P.

Sjundeå, socken i Nyland. *Sid.* 387. P.

Sjöberg, Nils Lorens, f. 1754 † 1822. Expeditionssekreterare. Ledamot i svenska akad. 1787. Hans Skaldestycken utkommo 1796. *Sid.* 42. 93. 176. 185. 344. P.

Sjöblom, skeppare. *Sid.* 132. 343. 376. 379. P.

Sjöborg, Nils Henrik, f. 1767 † 1838. Magister i Lund 1787. Professor i historien 1799. Bekant arkeolog. *Sid.* 429. P.

Sjöholm, skeppare. *Sid.* 330.

Skalm, Axel Reinhold, f. 1758 † 1810. Häradshöfding i Öfre Satakunda öfredels härad 1793. *Sid.* 267. 270. P.

Skants tull i Stockholm. *Sid.* 315.

Skaraborgs län. *Sid.* 129. 398.

Skattebondens reflexioner etc., se **Lundström.**

Skenaeus, J., Scotiae veteris leges, Lond. 1613, fol. *Sid.* 180.

Skenman, månne för **Schenmark**?

Skeppsbron o. Skeppsholmen i Stockholm. *Sid.* 168. 177. 221. 223.

Skjöldebrand (Brander), Erik, f. 1722 † 1814. Vitterhetsidkare. Svensk konsul i Algier 1753—66. Adlad 1767. Kommerseråds tit. 1769. Af honom flera numismat. arbeten, bl. a. (mot Keder) Afhandling om den till Oden hänförde guldpenning, Sth. 1795. *Sid.* 147. 177.

—— **Anders Fredrik**, f. 1757 † 1834, baron, grefve. Föregåendes son. Öfverste 1794; afsked 1797. Gjorde 1799 en resa landvägen till Nordkap. Åter i tjenst 1808. Generalmajor 1809. Ledde jämte Stedingk fredsunderhandlingarna i Fredriks-

hamn. Friherre 1814. Statsråd 1815—28. Grefve 1819. En af rikets herrar 1822. *Sid.* 391.

Skog, Johan Per, † 1797. Magister 1795. Huspredikant i Vasa. *Sid.* 157. P.

Skogar, Skogskommiteer, Skogsordningar. *Sid.* 30. 68. 272. 285. 287. 327. 340. 363. 372. 373. 376. 378. 385. 393 f. 415. 447. P.

Skottland. *Sid.* 180. 322. P.

Skunk, Joh. Vilhelm, f. 1741 † 1797. Tullförvaltare i Åbo. Assessors tit. *Sid.* 158. P.

Skytteanska professionen i Upsala. *Sid.* 448.

Skåne. *Sid.* 30. 49. 72. 111. 117. 118. 168. 180. 228. 230. 255. 268. 290. 297. 316. 375. 398. 448. P.

Skölebrand, vanl. **Skjöldebrand.**

Skönberg, se **Schönberg.**

Skördarne, poem af Oxenstjerna. *Sid.* 174. 201. 204.

Slagtaresocieteten i Stockholm. *Sid.* 385. 387.

Slaver, folkstam. *Sid.* 100. 380.

Slottet, nya och gamla i Stockholm. *Sid.* 12. 32. 37. 51. 94. 99. 207. 239. 300. etc. P.

Slottsbacken i Stockholm. *Sid.* 318.

Slottsberg, Gustava Charlotta. Aktris. Hertig Karls mätress. Gift med kapten *Granholm* 1799 $^{28}/_{3}$. *Sid.* 361 f. 392.

Slottsfältet i Åbo. *Sid.* 206.

Slottskapellet i Stockholm. *Sid.* 13. 310.

Slottsrätten. *Sid.* 384. 392. 394. 424. P.

Smaléa, Johan, f. 1752 † 1810 på Vohls i Lojo. Häradshöfding i Raseborgs härad 1784. Lagmans tit. 1793. Lagman i Nylands o. T:hus lagsaga 1795. Ledamot i högsta domstolen 1795—99. Gift med *Johanna Vilhelmina Lagerborg,* f. 1757 † 1815. *Sid* 98. 106. 107. 111. 137. 139. 148. 154. 155. 186. 223. 231. 236. 245. 247. 252. 268. 298. 384. 410. 413. P.

Smedberg, dansös. *Sid.* 303.

Smedsgården, häkte i Stockholm. *Sid.* 64.

Småland, landskap. *Sid.* 129. 157. 241. 242. 342. P.

Snellman, Joh. Niklas, f. 1769 † 1844. Ekonomie docens 1793. Hospitalspredikant i Kronoby 1795. Kyrkoherde i Saltvik 1810, i Nykarleby 1820. *Sid.* 67. 141. P.

Snellsky, Gustaf, f. 1752 † 1818, grefve. Kapten. Krigsråds tit. 1798. Ledamot af magasinsdirektionen. *Sid.* 381.

Socknebeskrifningar. Gabr. Bonsdorffs förslag. *Sid.* 362. 363. P.

Sockneskolor. *Sid.* 425.

Sofia Albertina, f. 1753 † 1826. Prinsessa. Gustaf III:s syster. Abedissa vid Quedlingburgs jungfrustift. *Sid.* 9. 58. 81. 178. 208. 231. 259. 315. 318. 361. 393. 398. 403. 404. 405. 406. 407. 418. P.

Sofia Magdalena, f. 1746 † 1813. Prinsessa af Danmark. Gustaf III:s gemål. Enkedrottning 1792. *Sid.* 6. 95. 101. 118. 122. 208. 239. 283. 292. 300. 304. 311. 315. 334. 361. 418. P.

Sofia Dorotea, se **Maria Feodorovna.**

SoligNac, Pet. Jos., † 1773. Statssekreterare hos k. Stanislaus i Polen. Skref Histoire de Pologne, Amst. 1751; på tyska, Halle 1763. *Sid.* 316.

Soltikov, Nikolai, f. 1736 † 1816. Kejsar Alexander I:s guvernör. Fältmarskalk 1796. *Sid.* 191.

Sommelius, Gustaf, f. 1737 † 1801. Professor och bibliotekarie i Lund. *Sid.* 67. 84. 86. 188. 192. 421. P.

Sources. Neapolitansk köpman, inblandad i Armfelts högmål. Svensk generalkonsul i Hamburg 1798. *Sid.* 61. 349. 355. P.

Spaa, stad i Belgien med hälsokällor. *Sid.* 181. 185. P.

Spalding, Joh. Joak., f. i svenska Pommern 1714 † 1804. Ansedd teolog. *Sid.* 253. 256. 263. P.

Spanien. *Sid.* 133. 149. 311. P.

Sparre, Karl, f. 1723 † 1791, baron. Riksråd. Åbo akademis kansler. *Sid.* 29.

—— **Fredrik**, f. 1731 † 1803, baron, grefve. Föregåendes bror. Rikskansler 1792—97, »riskanslern». Grefve 1797. Gift 1784 med friherrinnan *Charl. Wrede*, f. 1753 † 1828. *Sid.* 17. 38. 57. 61. 83. 93. 104. 113. 153. 159. 166. 178. 181. 237. 264. 266. 311. 312. 324. 415. P.

—— **Knut Gustaf**, f. 1763 † 1837, baron. Kapten och stabsadjutant. Afsked 1789. *Sid.* 374.

Sparrman, Anders, f. 1748 † 1820. Läkare, naturforskare, resande (i Afrika). Ledamot i vetenskapsakad. 1776. Assessor i kolleg. medikum 1790. *Sid.* 166.

Spegel, Haqvin, f. 1645 † 1714. Andlig skald. Biskop 1685. Ärkebiskop 1711. Svenska akad. lät 1793 slå en minnespenning öfver honom. *Sid.* 13.

Spektakel, se Teatern.

Spel, hazardspel. *Sid.* 49. 89.

Spencer, lord, engelsk minister i Stockholm, rappellerad 1795. *Sid.* 75.

Spinnhuset i Stockholm. *Sid.* 63. 64. 71. 153. 182. — i Åbo. *Sid.* 399.

Sprengel, M. Kristian, f. 1746 † 1803. Professor i Göttingen, sedan i Halle. Hans Gesch. v. Grossbritannien u. Irland (Halle 1783) utgör del 47 af Allgem. Welthistorie. *Sid.* 316.

Sprengtporten, Joh. Vilhelm, f. 1720 † 1795 $^{25}/_{12}$. Öfverste 1763 för ett efter honom uppkalladt regem. Baron 1766. Generallöjtnant. Ambassadör i Köpenhamn. *Sid.* 145.

Spöhler, Margareta Elisabet & Sara Katarina, döttrar af öfverstelöjtnant Fredrik Johan S., födde den förra 1740 den senare 1742, döde på Halis sätesgård i Uskela, den förra 1799 $^{14}/_{9}$, den senare 1799 $^{25}/_{2}$. *Sid.* 430. P.

Stackelberg, Otto Magnus, grefve af ryska liflandska ätten. Rysk ambassadör i Polen samt derefter i Stockholm 1791—93. *Sid.* 5. 42. 250.

—— **Berndt Fredrik Johan**, f. 1733 † 1801 i Lovisa, baron. Generalmajor 1790, löjtnant 95. *Sid.* 215. 223.

—— **Berndt Magnus**, f. 1755 † 1815 på Valkeala gård i likn. socken. Löjtnant 1777. Kapten 1807. Majors afsked ur svensk tjenst 1809. Rysk ståthållare i Finland. *Sid.* 241.

Stadigh, Johan, f. 1735 † 1814. Garfvareålderman i Åbo. Riksdagsman 1800. Ekonomiedirektör 1802. *Sid.* 240.

Stadsgården i Stockholm. *Sid.* 315. 345.

Stadshuset i Stockholm. *Sid.* 428.

Stael von Holstein, Erik Magnus, f. 1749 † 1802, baron. Ambassadör vid franska hofvet 1783—93, 95—97. Friherre 1788. Gift 1786 med den rika bankiren statsministern *Neckers* dotter *Anna Louise Germaine*, den sedan så berömda författarinnan madame Stael, † 1817 i Paris. *Sid.* 12. 113. P.

—— **Gustaf Johan**, f. 1764 † 1839. Öfverstelöjtnant 1795. Kammarherre s. å. Gift med *E. L. U. Dohna*, hoffröken. *Sid.* 141. 443.

Stammendorf, ort i Österrike. *Sid.* 39.

Stanislaus II August, se Poniatovski.

Starck, Gabriel, f. 1761 † 1806. Medic. licentiat i Åbo 1791. Provinsialläkare i Heinola 1795. *Sid.* 5. 14. 447. P.

Statshushållningen (finanserna, se ock Penningeverket). *Sid.* 16. 21. 25. 51. 71. 78. 81. 102. 188. 198. 205. 206. 237. 238. 245. 266. 280. 288 f. 294. 328. 329. 355. 356. 359. 369. 386. 388. 389. 392. 398. 435. P.

Statskontoret. *Sid.* 31. 100. 102. 123. 135. 145. 153. 154. 157. 162. 173. 195. 198. 214. 215. 223. 237. 239. 249. 370. 380. 391. 421. P.

Statsmäns lefverne, af G. Adlersparre. *Sid.* 174. 175.
Statsutredningen. *Sid.* 216. 237. 238. 245. 251. 259. 263.
Staty, Gustaf Adolfs. *Sid.* 197. 226. 228. 231.
Stechan, Joh. Adolf, † 1800 (?). Amanuens i k. biblioteket. *Sid.* 90.
Stedingk, Knut Bogislaus Ludvig Kristofer von, f. 1746 † 1837, baron (1800) grefve (1809). Svensk ambassadör i Petersburg 1790—1808, 1809—11. Fältmarskalk 1811. *Sid.* 8. 142. 145. 218. 219. 224. 241. 397. P.
—— **Viktor,** f. 1751 † 1823, baron (1811). Föregåendes bror. Öfverste och tygmästare i Åbo 1790. Kontreamiral och chef för Åbo eskader 1793. Amiral 1809. Generalamiral 1818. *Sid.* 26. 102. 161. 178. 232. 388. P.
Stedt, Joh. Axel, f. 1756 † 1805. Major vid Jönköpings regem. 1782. Landshöfding i Jönköpings län 1801. — Prott. i målet rör. betjenten Hagbergs angifvelse mot majoren Stedt o. löjtn. Bäärenhjelm om olaglig arrest och prygling, Jönköp. 1798 — omständligt refererade i Journal för svensk litteratur II, 722—758. *Sid.* 384. 390. 392. 400. 411. 414. P.
Stenbock, Gustaf Harald, f. 1764 † 1833, grefve. Stallmästare hos prinsessan Sofia Albertina. Gift 1799 $^{25}/_{4}$ med prinsessans kammarfru *Fredrika Charl. Forsberg. Sid.* 398. 405. 406.
—— **Magnus,** f. 1763 † 1822, grefve. Kapten. Öfverstekammarjunkare. Generaladjutant af flygeln 1793. Generalmajor 1816. *Sid.* 398. P.
Stenberg, Karl, f. 1752 † 1813. Skådespelare. Operasångare. Komiska teaterns grundläggare. Tit. hofsekreterare. *Sid.* 106. 227. P.
Stenhammar, Johan, f. 1769 † 1799. Skald. Utnämnd lektor. Redigerade med Leopold Extraposten. Ledamot i svenska akademin 1797. *Sid.* 13. 251. 256. 334. P.
Stenkol. *Sid.* 270.
Stenman, Nils Gustaf, assessor i Svea hofrätt. *Sid.* 300.
Stjerncrona, David, f. 1754 † 1817, baron. Hofmarskalk hos enkedrottn. Sofia Magdalena 1792—1806. Gift 2:o) med friherrinnan *Fredr. Elisab. von Fricsendorff*, hoffröken. *Sid.* 141.
Stjernkors, slägten. *Sid.* 426.
Stjernman, Anders Anton von, f. 1695 † 1765, Häfdaforskare. Kansliråd. Hans Svea och Götha höfdingaminne, del 1, Sth. 1745 (och 1836); del 2 utgafs först 1835 af B. E. Hildebrand. *Sid.* 40. 277. P.
Stjernsund, gods i Nerike vid vik af Vettern. *Sid.* 362.
Stjernvall, Erik Gustaf, f. 1765 † 1805. Kapten; afsked 1804. (Äfven hans bror Gustaf Fredrik, f. 1766 † 1815, slutl. landshöfding i Nylands o. Tåhus län, var kapten 1790—1802.) *Sid.* 299. 300.
Stobaeus, Ioannes, grekisk författare från Stobi i Macedonien år 500. Hans stora excerptsamling utgafs länge under titeln Sententiae, af Gesner 1543, 1549 etc. *Sid.* 70.
Stobaeus, Anders Peter, † 1799. Eloqv. et poeseos professor i Lund. *Sid.* 441. 444. P.
Stock, Kristian, † 1733. Prof. i Jena. Af honom Clavis linguae sanctae, ed. VI cura J. Fr. Fischeri, Lips. 1753. *Sid.* 117. 437.
Stockenberg, Jonas, f. 1741 † 1807. Ledamot i högsta domstolen 1791—93, åter 1799. Lagman. *Sid.* 415. 426. P.
Stockenström (Printzell), Gustaf von, f. 1736 † 1798 $^{26}/_{4}$. Kammarråd 1776. Adlad s. å. *Sid.* 39. 309. 332.
—— **Karl Gustaf von,** f. 1767 † 1797 $^{12}/_{12}$ i duell sårad af en kula i höften. Major 1794. Öfverstelöjtnant 1795. *Sid.* 107. 195. 322. 324. 331. 332. 361. P.
—— **Fredrik Roland von,** f. 1771 † 1814. Föregåendes bror. Ryttmästare 1793. Kammarjunkare. Förste kammarpage (icke: hofstallmästare). Major 1801. Öfverste. *Sid.* 332.

Stockfors, i Pyttis socken. *Sid.* 261.
Stockholms Posten, se Tidningar.
Stolberg, F. L. von, f. 1750 † 1819, riksgrefve. Den bekanta skriftställaren. Hans resa genom Italien, öfvers. af S. Ödman 1796. *Sid.* 187. 200. P.
Storamiralsämbetet, se Amiralitets kollegium.
Storkyrkan i Stockholm. *Sid.* 263. 274.
Storkyrkobrinken. *Sid.* 203.
Storkyro, socken i Österbotten, Vasa län. *Sid.* 397.
Storskiften, se Landtmäteriet.
Stortorget i Stockholm. *Sid.* 344. 393.
Stralsund, i forna svenska Pommern. *Sid.* 12. 77. 78. 209. 293. 300. 302. 305. 311.
Strand, Karl Johan, f. 1728 † 1795. Tjenade sedan 1758 vid riksarkivet, slutl. såsom dess chef; mycket arbetsam. *Sid.* 102. 105. P.
Strand, instrumentmakare i Stockholm. *Sid.* 99. P.
Strandberg, Erik Vilhelm. Expeditionssekreterare. Postkommissarie i Hamburg 1797. *Sid.* 299. 300. 302.
Strasburg, i Elsass. *Sid.* 148. 246. P.
Streng, Jonas, f. 1734 † 1795. Kapellan i Borgå 1763; i första förslagsrummet till domprost 1794. *Sid.* 33. P.
Strengnäs, stiftsstad i Södermanland. *Sid.* 75. 138. 302. 306. 331. 362. 395. 429. P
Stricker, Joh. Kristofer, f. 1726 † 1792. Kyrkoherde i Karlshamn; egde ett utsökt bibliotek. *Sid.* 68. P.
Stridsberg, Karl, f. 1755 † 1819. K. bibliotekarie. Lektor i Hernösand. Kyrkoherde i Stigsjö. *Sid.* 44.
Stromberg, Per Adam, f. 1751 † 1838, baron (ej grefve!). Major vid Österbottens regem. Öfverstelöjtnant 1793. Landshöfding i Vesterbotten 1795. Afsked. *Sid.* 109.
Strübing, Joakim af, f. 1745 † 1816. Advokatfiskal i kammarkollegium 1782. Kammarråd 1798. Adlad 1801. *Sid.* 381.
Struve, B. G., † 1738. Hans Jurisprudentia heroica s. jus, quo illustres utuntur, privatum, ed. Hellfeld, Jenae 1743—53, voll. VII, 4:o. *Sid.* 388.
Ström, J. Expeditionsbefallningsman och kronolänsman. Angifven 1792 för dråp. (Jfr Calon. Op. III, 372.) *Sid.* 22.
Ström, Karl Jakob. Rik sidenfabrikör i Stockholm. *Sid.* 249. 432.
—— **Charlotta Elisabet,** f. 1778 † 1837. Föregåendes dotter. Gift 1797 $^{21}/_{6}$ med baron Elof Rosenblad. *Sid.* 249.
Strömdal, akademie kursor i Åbo. *Sid.* 304. 307. 426. P.
Strömfelt, Fredrik Georg, f. 1738 † 1814, baron, grefve. Kontreamiral 1782. Landshöfding i Linköpings län 1784—1810. Grefve 1799. Gift 2:o) med grefvinnan *Sofia Lovisa Wachtmeister.* *Sid.* 23. 235. 418. 421. 436.
—— Hans bror, gen.löjtn. *Sid.* 421.
Strömfors, socken i Nyland, med Strömfors gård och bruk vid Kymmeneälf; vid freden 1743 bibehållen Sverige. *Sid.* 34.
Strömrensning i Finland. *Sid.* 344. P.
Strömsholm, kanal samt kungsgård i Vestmanland. *Sid.* 175. 331. 334. 335. 347. 362. 370. 425. P.
Sture, Sten d. y., riksföreståndare 1512—20. *Sid.* 174. P.
Sturleson, Snorre, f. 1178 † 1238. Isländsk historiker; hans Heimskringla utgafs först af Peringsköld. *Sid.* 37. 41. 247. 253. 297. 307. 309. P.
Sturtzenbecher, Mårten, f. 1760 † 1836. Fortifikationsofficer 1783. Öfverstelöjtnant. Tillgifven Svedenborgianismen, hvarom han författade flera afhandlingar. *Sid.* 299.

Styckgjutarebacken i Stockholm. *Sid.* 136.

Stålberg (Ståhlberg), Israel, † 1816. Student i Åbo 1766. Komminister vid finska församl. i Stockholm 1778. Kyrkoherde i Ithis 1798. *Sid.* 216.

Stålhandske, Erik Gustaf, f. 1736 † 1800. Assessor i Vasa hofrätt 1775. Lagman i Karelen; afsked 1794. *Sid.* 184. 194. 414. P.

Stålström (Ståhlström), Hans Kristofer. Advokatfiskal vid poliskammaren i Stockholm. Assessor. *Sid.* 122. 134.

Ständerna (Riksdagen). *Sid.* 71. 89. 164. 198. 206. 225. 226. 232. 248. 249. 264. 284. 320. 333. 394 f. 427. 431. 432. 434. 435. 436. 439. 440. 442. 444. 446. 447. P.

Subov, Platon, f. 1767 † 1822, Katarina II:s älskare. Efter hennes död förvisad hofvet af Paul, i hvars undanrödjande han deltog (1803). *Sid.* 239.

Subskriptioner, se Penningeinsamlingar.

Suckis, egendom i Nousis socken. *Sid.* 118.

Suhm, P. Fr. von, f. 1728 † 1798. Berömd dansk historiker. *Sid.* 357. P.

Sund = Sunn, Gust. Magnus, major vid Savolaks regem. riddare af svärdsorden (1799). *Sid.* 424.?

Sundbeck, köpman i Åbo. *Sid.* 262.

Sundelius, Hans Olof, f. 1764 † 1821. Adjunkt i Norrköping 1791, i Trehörna (ej i Enhörna) 1795, i Adelöf 1798. Komminister i Rök och Heda 1801; afsatt för ärerörigt brott 1810. Kollega i Skeninge 1812. Sedermera landtbo och praktiserade med framgång i medicin. Af honom Norrköpings minne, Norrk. 1798, 8:o, Sidd. 716 med vyer och kartor. *Sid.* 151. 193. 207. P.

Sundell, Olof, f. 1764 † 1829. Student och magister i Upsala. Kanslist i riksarkivet 1794. Amanuens vid vitterhetsakademin. Sekreterare i riksarkivet 1822, efter Adlersparre. Kansliråd 1827. *Sid.* 77. 90. 151. 205. 212. 224. 368. 381. 405. P.

Sundin (adlad **Segerheim** 1772), **Zakarias,** f. 1735 † 1814. Majors afsked 1791. *Sid.* 429.

—— **Joh. David** (adlad **Segerheim** 1799), f. 1745 † 1813. Amiralitets kammarråd. Öfverkommissarie vid Karlberg. *Sid.* 158. 327. 429.

Sundius, Nils Johan, f. 1761 † 1828. Kyrkoherde i Harlösa 1790 etc. Teol. doktor. Produktiv homilet. *Sid.* 175. P.

Sundvall, Karl Fredrik, f. 1754 † 1831. Arkitekt. Hofintendent 1792. (Gjorde 1823 planritningen till Calonii grafvård). *Sid.* 176. 271.

Sundvall, Johan, f. 1763 † 1825. Docens i Åbo 1787. Filosofieadjunkt 1795. Kyrkoherde i Pöytis 1799, i Storkyro 1818. *Sid.* 80. 133. 154. 155. 214. 284. 288. 289. 331. 335. 428. P.

Suther, Per, f. 1764. Son af hofgravören Per Suther? Kapten vid Nylands jägare och brigadadjutant 1794. Major. *Sid.* 196. 422. P.

Suvorov, Alexander, furst **Italinski,** f. 1729 † 1800. Rysk fältmarskalk och generalissimus. *Sid.* 392. P.

Svanberg, Jöns, f. 1771 † 1851. Berömd matematiker och astronom. Docens i Upsala 1794. Vetenskapsakademins i Stockholm vicesekreterare 1796. Matematikprofessor i Upsala 1811. *Sid.* 345. P.

Svartsjö, kungligt slott på ö i Mälaren. *Sid.* 404. 405.

Sveaborg, fästning vid Helsingfors. *Sid.* 32. 120. 162. 164. 251. 254. P.

Svedberg, Jesper, f. 1653 † 1735. Teol. professor i Upsala. Biskop i Skara 1702. *Sid.* 69. P.

Svedelius, Per, f. 1732 † 1805. Eloqv. professor i Upsala 1779. *Sid.* 242.

Svedenborg, Emanuel, f. 1688 † 1772. Son af Jesper Svedberg. Assessor i bergskollegium 1724; afsked 1747. Den bekanta svärmaren. Svedenborgianismen organiserade sig efter hans död till kyrkolära, det s. k. Nya Jerusalem. *Sid.* 298. 342. 381. P.

Svenska akademin. *Sid.* 10. 13. 41. 66. 92. 93. 95. 96. 97. 102. 232. 239. 242. 251. 254. 256. 318. 334. 343. 349. 352. P.

Svensson, Isak, f. 1726 † 1795 $^{4}/_{3}$. Stadsfysiker i Stockholm och assessor i kolleg. medikum 1770. *Sid.* 111.

Svidja, i Sjundeå socken i Finland. Flemingarnes, senare Reuterholmarnes gods. *Sid.* 387.

Sviogotiska. *Sid.* 244.

Sylburg, Fr., † 1596. Berömd kritiker och editor. *Sid.* 171.

Sylvander, Josua, f. 1769 † 1833. Vicenotarie i Svea hofrätt 1791. Slutl. president där 1826. Adlad 1812. Friherre 1830. *Sid.* 16.

Sylvius (adlad **Feuerstern**), **Karl Gustaf,** f. 1741 † 1822. Magister 1766. Assessor i Åbo hofrätt 1794. Hofrättsråd 1800. Vicepresident 1811. Adlad 1819. *Sid.* 59. P.

Synnerberg, Sven Fredrik, f. 1740 † 1804. Politieborgmästare i Åbo. Lagmans tit. 1796. *Sid.* 234. P.

Systerbäck, den gamla gränsfloden mellan Sverige (Finland) och Ryssland. *Sid.* 226. P.

Sällskap:

—— S. för allmänna medborgerliga kunskaper. Dess Skrifter, 5 bd 1794—98, mest författade af Modeer. Porthans Tankar om Finlands uppodl., tryckta i bd IV (1798), n:o 3 & 4. *Sid.* 190. 268. 298. 353. 378. P.

—— Finska hushållningssällskapet, bildadt 1797 i november. *Sid.* 228 (brefvet XCV är rätteligen af 1798 $^{13}/_{11}$). 329. 371. 378. 383. 385. 386. 398. 417. 422. 427. P.

—— Fribyggare orden eller F. B., se detta ord.

—— Krigsmanna sällskapet (numera Krigsvetenskapsakademin), stiftad 1796. Calonius ledamot däri 1798; i dess Handlingar för s. å. recenseras hans afhandling Om krigslagar. *Sid.* 330. 367. 374.

—— Läsesällskapet i Åbo. Förut en tillfällig klubb, men från 1799 organiseradt. *Sid.* 275. P.

—— Musikaliska sällskapet i Stockholm, i form af akademi stiftadt 1771, se detta ord.

—— Patriotiska sällskapet, stiftadt 1767. *Sid.* 246.

—— S. Pro fide et christianismo, stiftadt 1771. *Sid.* 425.

—— Uppfostringssällskapet, stiftadt af Gjörvell 1779. Dess Tidningar, redigerade af honom, utkommo 1781—87 samt 1788—90 kallade dels Svea rikes annaler, dels Allmänna tidningar. *Sid.* 66. 244.

Sääksmäki, socken i Tavastehus län. *Sid.* 4. 172.

Söderborg (ej **Söderberg**), **Karl Johan,** † 1796. Regementsskrifvare vid Svea lifgardet. Fältkamrer. Rymde. Konkurs efter honom 1796. *Sid.* 163. 173. 195. P.

Södermalmstorg i Stockholm. *Sid.* 393. 438.

Södermanland, landskap i Svealand. *Sid.* 179. 193. 392. 396.

Södertelge, stapelstad i Södermanland, Stockholms län. *Sid.* 237. 362.

Söderström, Johan. Notarie i poliskammaren. *Sid.* 435.

Tabago l. Tobago, en af de små Antillerna. *Sid.* 408.

Tabellverket. *Sid.* 160. 264.

Tacitus. En del af hans Annaler öfversattes 1796 till svenska af G. H. Thomée, tjensteman i kanslikollegium (f. 1763 † 1823). *Sid.* 228. 268. 272. 319. 321.

Tammelander, Adam Johan, f. 1764 † 1816. Astronomiedocens i Åbo 1787. Kyrkoherde i Esbo 1795. Gift med *Maria Eleon. Lemberg,* f. 1770 † 1831. *Sid.* 48. 54. 65. 67. 76. 77. 91. 99. 100. P.

Tandefelt, Adolf, f. 1747 † 1822, baron. Hofrättsråd i Vasa 1775. Landshöfding i Uleåborgs län 1782, i Vasa län 1785—94. Af förmyndareregeringen entledigad såsom gustavian, bosatte sig på landet (Echo under Koskipää). T. f. landshöfding i Örebro län 1799. Ledamot i högsta domstolen 1800. President i Åbo hofrätt 1805. Kansler vid landtdagen i Borgå 1809. Friherre 1809. Ledamot i regeringskonseljen (och senaten) s. å. *Sid.* 33. 223. 231. 240. 242. 311. 317. 344. 418. 419. 442. 443. P.

Tankar om rikets penningeverk, se L. F. Lind.

Tankar om — franska monarkin, se **H. Hjerta.**

Tankar om Finlands upodling (förnämligast genom strömrensningar), artikel i Åbo tidn. 1797 $^{13}/_{3}$—$^{22}/_{5}$ af Porthan (jfr hans bref 1797 $^{13}/_{3}$); omtryckt (genom försorg af P. Falk) i Skrifter af sällsk. för allmänna medborgerliga kunskaper, bd IV n:o 3 & 4. Högligen berömd i Silverstolpes Journ. f. sv. litt. II, 435 ff. *Sid.* 276. 353.

Tatarer, Tatariska. *Sid.* 244. 380.

Taube, Fredrik Vilhelm, f. 1739(?) † 1795 $/_{8}$ enligt ättartaflorna, men enligt Inr. tidn. i Stockholm 1795 $^{5}/_{6}$ uti 60 års ålder; sannolikast timade dock hans frånfälle, såsom Calonius uppger, redan 1795 $^{27}/_{3}$. Major. Hade med sin fru *Krist. Aurora Lilljemarck* († 1812) tvenne döttrar. *Sid.* 102. 103. 139.

—— **Evert Vilhelm,** f. 1737 † 1799, baron. Öfverstekammarjunkare. Generallöjtnant. Beryktad i Gustaf III:s tid. *Sid.* 31. 95. 178. 230. 232. 236. 254. 280. 300. 302. 311. 312. 313. 314. 328. 331. 364. P.

—— **Evert Fredrik,** f. 1760 † 1797 i Åbo, grefve. Hofrättsråd i Åbo 1790. Ledamot i högsta domstolen 1794. *Sid.* 60. 61. 67. 98. 155. 163. 184. 194. 241. 252. 255. P.

Tavast slägten. *Sid.* 436. P.

Tavastehus, stad, län, pastorat. *Sid.* 7. 67. 84. 196. 209. 338. P.

Tavastgatan i Åbo. *Sid.* 304.

Tavastkyro, se Kyro.

Taveiin, Mårten. Öfverdirektör vid sjö- och gränstullarne. Bankkommissarie. *Sid.* 317. 442.

—— **M.** Kassör i riksgäldskontoret. Föregåendes son. *Sid.* 442. 443. 444.

Teater. *Sid.* 2. 7. 26. 39. 129. 131. 153. 208. 212. 222. 227. 231. 234. 237. 239. 254. 301. 303. 305. 306. 310. 313. 350. 375. 376. P.

Telegraf. *Sid.* 74. 160. 212. P.

Telegrafen, se Tidningar.

Tempeltornet (le Temple) i Paris, fängelse. *Sid.* 390.

Tenala, socken i Nyland. *Sid.* 43. P.

Tengström, Jakob, f. 1755 † 1832. Teol. professor 1790. Biskop 1803. Ärkebiskop 1817. *Sid.* 20. 21. 26. 33. 39. 42. 47. 83. 94. 98. 170. 234 f. 237. 240. 243. 263. 268. 273. 282. 283. 385. 397. 413. 417. 418. 423. 425. 433. 434. 436. 437. 439. P.

Teplov, Grigori Nikolajewitsch, f. 1747 † 1779. F. d. adjunkt vid vetenskapsakademin i Petersburg. Skref manifestet om Katarina II:s tronbestigning. *Sid.* 291.

Terserus, Johan, f. 1605 † 1678. Biskop. Hans biografi af Jak. Tengström. *Sid.* 21. 94. 110.

Tersmeden, Per Reinhold, f. 1751 † 1842. Öfverste 1795. Afsked 1800. Bruksegare. *Sid.* 237. 238.

—— **Fredrik,** f. 1752 † 1819, baron. Föregåendes bror. Öfverste 1795. V. president i krigskollegium 1798. Friherre 1809. Generalmajor. *Sid.* 238. 251. 273.

—— **Herman Adolf,** f. 1758 † 1836. Föregåendes bror. Ryttmästare 1787; afsked 1795. Gift med efter hvarandra 2 systrar *Rosenstein,* se d. *Sid.* 335.

Tham, Per, f. 1737 † 1820. Hofintendent 1760. Öfverhofintendent 1809. Egde Dagsnäs m. fl. gods i Vestergötland. Mecenat, i sht mot Thorild. Fornforskare

och skriftställare (något i Rudbeckisk anda). Af honom bl. a. Anteckningar under en resa från Vestergötland till Stockholm åren 1796 och 97, Sth. 1797. *Sid.* 276. P.

Tham, N. N. Konduktör i öfverintendentsstyrelsen. *Sid.* 8.

Thebaica fragmenta, d. ä. ur det förlorade grek. epos Thebais. *Sid.* 182.

Theel, Daniel, f. 1744 † 1795 $^{4}/_{11}$. Läkare. Ordförande i kirurgiska societeten och öfverdirektör. *Sid.* 135. 173.

Thomas a Kempis, f. 1380 i Kempen nära Düsseldorf † 1471. Hans skrift De imitatione Christi öfversatt till flere språk än någon annan bok med undantag af bibeln; på arabiska i Rom 1663. *Sid.* 336.

Thorild, Tomas, f. 1759 † 1808 i Greifswald. Estetiker, filosof. Landsförvist 1793. Professor och bibliotekarie i Greifswald 1795. *Sid.* 5. 57. 284. P.

Thorkelin, Grim Johnsen, f. på Island 1752 † 1829. Berömd forskare rör. Danmarks forntid. Se ock Magnusson Arne. *Sid.* 185. P.

Thorlaco-Kettilianum jus, ed. Thorkelin, Havn. 1776. *Sid.* 185.

Thun, Klas Filip von. Kammarherre i mecklenburgsk tjenst. Riddare af svenska nordstjerneorden 1795 $^{3}/_{11}$. *Sid.* 128.

Thunberg, Daniel, f. 1712 † 1788. Mekaniker. Ehrensvärds biträde. Hans Försök att bygga under vatten, 1774. *Sid.* 281.

—— **Karl Peter,** f. 1743 † 1828. Reste i Japan. Medic. o. botan. professor i Upsala. Mycket afundsjuk på Linné och icke utan skuld att dennes samlingar gingo från Sverige. Om hans tvist i konsist. se Sv. Biogr. lex. *Sid.* 3. 4. 5. 34. 86. 242. P.

Thurman, Gabr., f. 1749 † 1807. Student 1767. Landsfiskal i Björneborg. *Sid.* 205.

Thyselius, Karl, f. 1767 † 1833. Hofpredikant 1792; köpte sig »mandatorial» till pastorat, anklagad, häktad, frigifven (handlingarna tryckta). Kyrkoherde i Säresta 1795. Pastor primarius i Karlskrona 1817. *Sid.* 56, 66. 96. 97. 102. P.

Thysius, Anton, Historia navalis, Lugd. Bat. 1657, 4:o. *Sid.* 412.

Tibetanska. *Sid.* 244.

Ticcander, Jakob, kronolänsman i Viitasaari. *Sid.* 133. ? P.

Tidningar, Tidskrifter (periodisk litteratur). *Sid.* 2. 4. 7. 13. 38. 48. 51. 56. 62. 73. 74. 75. 85. 87. 88. 95. 102. 105. 109. 110. 113. 116. 126. 131. 145. 150. 155. 169. 172. 174. 178. 189. 190. 191. 193. 196. 197. 206. 242. 250. 254. 261. 271. 272. 283. 291. 293. 296. 302. 312. 315. 344. 369. 370. 390. 392. 396. 421. 422. 426. 434. 436. 444. 446. P.

—— Allgemeine Litteratur Zeitung, Jena 1785 ff. *Sid.* 386. P.

—— Colporteuren 1796. Utgifvare Ekmansson, redaktör K. J. Lindegren. *Sid.* 344. 350. 424.

—— Dagligt allehanda. Sedan 1771 utg. af J. Pfeiffer under denna titel, förut ett annonsblad. *Sid.* 34. 46. 65. 123. 132. 171. 252. 385. 392. 403. P.

—— Extraposten. Utgafs sedan 1792 af boktr. J. C. Holmberg med bidrag af Leopold m. fl. *Sid.* 8. 34. 41. 42. 47. 109. 122. 190. P.

—— Gazette de Leide. *Sid.* 302. 306.

—— Gothaische gelehrte Zeitung. *Sid.* 351. P.

—— Götheborgs tidningar, 1786 ff. *Sid.* 390. P.

—— Göttingische Anzeigen von gelehrt. Sachen. *Sid.* P.

—— Hamburger Correspondent. *Sid.* 39. 409. P.

—— Inrikes tidningar sedan 1760. *Sid.* 49. 133. 207. 234. 256. 307. 324. 347. 364. 403. P.

—— Journal för allm. upplysningen och sederne af sällskapet F. B. 1796—98. *Sid.* 298.

—— Journal för präster. Utg. af Lindblom 1797—99. *Sid.* 305. 322. 362.
—— Journal för svensk litteratur, af G. A. Silverstolpe, årg. 1797—1801. *Sid.* 273. 281. 290. 292. 293. 309. 310. 313. 323. 325. 329. 330. 357. 359. 360. 362. 365. 370. 373. 376. 377. 379. 383. 384. 390. 391. 409. 410. 413. 415. 421. 423. 431. 434. 437. 441. 444. P.
—— Linköpings veckotidningar. Utg. af Björn 1793, 94. *Sid.* 193. P.
—— Litteratur tidning, af G. A. Silverstolpe, årg. 1795–97. *Sid.* 108. 110. 120. 147. 167. 174. 177. 185. 213. 244. 253. 256. 263. 268. 272. 275. 276. 323. 325. 330. 357. P.
—— Läsning för landtmän af ett sällskap. Utg. af G. Adlersparre. Hft 1—3, Sth. 1795, 96. *Sid.* 120. 147. 166. 174. 256. P.
—— Läsning i blandade ämnen. Utg., såsom forts. till föreg., af G. Adlersparre. Årg. 1797—1801. Noten om Kungsgårdar i årg. 1797 p. 74—78 är af Calonius, (jfr *sid.* 256). Äfven i årg. 1798 n:o 14 har han en väsentlig andel i det grundliga bihanget (p. 87—188) om bergsbrukens intrång på landtbruket (jfr Porthans bref 1798 $^{27}/_{8}$ och Calonius af 1798 $^{31}/_{8}$ *sid.* 367). *Sid.* 256. 263. 273. 275. 281. 297. 299. 301. 306. 329. 338. 346. 347. 351. 355. 360. 365. 367. 376. 378. 379. 383. 384. 385. 386. 388. 389. 391. 396. 397. 401. 420. 423. 425. 429. 431. 434. 437. 441. 444. P.
—— Minerva, danskt litterärt och politiskt månadsblad 1785—1809, af Rahbek. *Sid.* 108.
—— Minerva, tysk politisk tidskrift, grundlagd af J. W. v. Archenholtz 1792. *Sid.* 72.
—— Moniteur universel. Frankrikes officiella tidning 1789 ff. *Sid.* 186.
—— Nordia, skandinavisk månadsskrift utgifven 1795 af Höst i Köpenhamn, dels på danska dels på svenska, till de nordiska folkens ömsesidiga politiska och litterära närmande. *Sid.* 102. 108. 124. 132. 192. 193. 195. 202. 204. 206. 212. P.
—— Post tidningar, i förening med Inrikes tidningar, sedan 1760 Sveriges officiela organ. *Sid.* 27. 92. 116. 250. 324.
—— Riksdagstidningar 1800. *Sid.* 435. 438—441. 444. 446. 448. P.
—— Stockholmsposten, grundlades 1778 af Lenngren och Kellgren. Upphörde helt och hållet 1833. *Sid.* 7. 157. 191. 250. 344. 351. 352. 353. 355. 375. 385. 386. 396. 411. 418. P.
—— Telegrafen, utgafs af Nordfors 1797—98. Indrogs. *Sid.* 306. 336. 338. 339. 344. 396. 401. P.
—— Tilskuer, Den danske, populär veckoskrift af Rahbek 1791—1808. *Sid.* 108. P.
—— Upsala tidningar. *Sid.* 382. 392. P.
—— Åbo tidningar. *Sid.* 42. 92. 98. 135. 161. 246. 252. 255. 261. 265. 297. 307. 314. 323. 326. 328. 342. 343. 351. 359. 367. 376. 382. 437. P.
Tjenster och befordringar, (ansökningar, förslag, köp, ackord). *Sid.* 4. 5. 7. 10—14. 17. 20. 22. 24–27. 31. 33. 34. 35. 38. 42. 44. 47. 52. 54. 56. 57. 59. 60. 62. 67. 71. 73. 74. 77. 78. 79. 80. 83. 84. 87–90. 92. 93. 95. 98. 101—111. 118. 119. 120. 127. 128. 129. 135. 137. 138. 141. 142. 144. 145. 146. 150. 153. 155—160. 162. 168. 171. 172. 177—180. 183. 184. 186. 193. 198. 201. 202. 206. 209–212. 214–218. 222. 223. 224. 226. 227. 231. 235. 237. 239. 241. 245–247. 249. 251. 254. 255. 259. 265. 266. 269. 281. 299. 300. 302. 303. 311–313. 317. 320. 321. 324. 338. 342. 344. 345. 349. 350. 353. 355. 356. 358. 360. 362. 364. 371. 378. 381. 382. 390. 395–398. 416. 419. 421. 447. P.
Tigerstedt, Gustaf Adolf, f. 1731 † 1808. Öfverstelöjtnant vid Savolaks regem. Afsked 1796. *Sid.* 338. 341. P.
Tihleman, Georg Frans, f. 1770 † 1802. Magister i Åbo 1789. Antiqvarie och sekreterare i v. h. a. akad. samt garde des medailles vid k. museum 1795 $^{16}/_{2}$. *Sid.* 14. 15. 71. 98. 106. 415. P.

Tihleman, Gustaf Johan, f. 1772 † 1815. Föregåendes bror. Student i Åbo 1788. Possessionat i Halikko. *Sid.* 332. 336. P.

Tingstadius, Joh. Adam, f. 1748 † 1827. Professor i orientaliska språk i Upsala 1789. Biskop i Strengnäs 1803. Berömd bibeltolkare, bl. a. i Samling af skaldestycken ur g. testamentets historiska böcker 1795. *Sid.* 119. 177. 184. 242. 362. 445. P.

—— **Lars Kristian**, f. 1750 † 1832. Föregåendes bror. Professor i anatomi och kirurgi i Stockholm. *Sid.* 186. 245.

Tionden, skatt. *Sid.* 180. 183 f. 186. 188. 199. 269. 275. 319.

Tjäder, Hans Jakob, f. 1769 † 1840. Löjtnant vid arméns flotta. Kofferdikapten. Handlingarna i hans mål mot Hartvall äro tryckta i Åbo 1798. *Sid.* 99. 103. 105. 281. 296. P.

Toll, N. N. Landshöfding i Malmöhus län? *Sid.* 42.

—— **Florus Jak. Axel**, f. 1776 † 1856. Kornett vid Nylands dragoner. Löjtnant 1795. Öfverstelöjtnant. *Sid.* 108. 110. P.

—— **Johan Kristofer**, f. 1743 † 1817, baron, grefve. Generallöjtnant 1792. Minister vid polska hofvet 1792–95, återkallad, fängslad 1795 (Svea hofrätts protokoll i målet mot honom tryckt 1795). Minister vid ryska hofvet och friherre 1792. En af rikets herrar 1802. Fältmarskalk 1809. Grefve 1814. *Sid.* 31. 91. 94. 99. 101. 105. 108. 109. 111. 112. 114. 115. 116. 119. 153. 184. 215. 216. 318. 327. 328. 344. 379. 384. 394. 422. 431. 436. P.

Tolpo, Martin Johan, f. 1768 † 1830. Magister 1792. Präst vid Åbo eskader 1797. Kyrkoherde i Sagu 1798. *Sid.* 331. 366. P.

Tornerhjelm, Abraham, f. 1758 † 1803. Major. Öfverstelöjtnants afsked 1796. Deltog i finska kriget 1788. *Sid.* 67. 93. 233.

Torp, universitetets, se Hemman.

Torstensson, Lennart, † 1651. Hjälten i 30-åriga kriget. *Sid.* 231.

Tottie, Anders. Rik grosshandlare i Stockholm. *Sid.* 323. 325.

Toutin, Charles. Grosshandlare i Stockholm. *Sid.* 271.

Toze, Eobald († 1789), Gesch. d. vereinigten Niederlande, aus dem Holländischen, Lpz. 1756–67, voll. VIII, 4:o. *Sid.* 316.

Trapp, Kristian, f. 1740 † 1800. Råd- och handelsman i Åbo. Kommerseråd. *Sid.* 1. 48. 66. 70. 120. 166. 167. 169. 172. 174. 196. 199. 236. 403. 409. P.

Troil, Uno von, 1746 † 1803. Ärkebiskop 1786. *Sid.* 4. 8. 17. 19. 21. 33. 34. 46. 72. 75. 85. 86. 87. 94. 107. 117. 118. 120. 131. 158. 166. 172. 202. 206. 207. 208. 209. 214. 217. 219. 220. 221. 242. 249. 263. 296. 313. 314. 410. 418. 421. P.

—— **Knut von**, f. 1760 † 1825, finsk baron. Föregåendes halfbror. Anjalit, dömd att arkebuseras, men benådad. Förste major vid Åbo infant. regem. 1795. Öfverstelöjtnant 1796; afsked s. å. Landshöfding i Åbo o. Björneborgs län 1806. Friherre och ledamot i regeringskonseljen 1809. Ordförande i kommitén för finska ärenden i Petersburg 1814—21. Geheimeråd. *Sid.* 215. P.

Trollius, † 1797 $^{1}/_{7}$ i Stockholm. Amiralitetskammarråd. *Sid.* 309.

Trollhättan, kanal i Göta älf. *Sid.* 112. 115. P.

Trompetarebacken i Stockholm. *Sid.* 30. 119.

Tryckfriheten och Censuren. (Tankar om tryckfrih., Sth. 1796, äro af Schantz. K. kungörelse om tryckfr. 1798 $^{16}/_{3}$ är författad af själfva riksdrotset, ej af kontrasignanten, revisionssekr. P. H. Strömbom). *Sid.* 13. 156. 159. 190. 193. 293. 338. 343. 369. 382. 390. 392. 397. 418. 428. 432. P.

Tuderus, Abraham Vilhelm, f. 1756 † 1832. Militärpräst 1788—90. Adjunkt i Åbo finska församl. Kyrkoherde i Vichtis 1801, i Karis 1817. *Sid.* 93. P.

Tullen. *Sid.* 160. 239. 259. 311. 317. 328. P.

Tullgarn, k. slott i Södermanland, på udde i Östersjön. *Sid.* 123. 361.

Tunafors, koppar- o. järnverk vid Eskiltuna. *Sid.* 362.
Tuneld, Erik, f. 1709 † 1788. Hans bekanta geografi påbörjades 1739. Upplagan 1793 f. reviderad af Porthan rör. Finland. *Sid.* 16. 18. 114. P.
Tychsen, Ol. Gerh., f. 1734 † 1815. Orientalist, numismatiker. Prof. i Rostock 1789. *Sid.* 358.
Tyrén, Kristian, † 1811. Borgare och skeppare i Åbo. *Sid.* 58. 120. 132. 211. 213. 214. 222. 228. P.
Tyska brunn i Stockholm. *Sid.* 393.
Tyska skolan i Stockholm. *Sid.* 314.
Tyskland. *Sid.* 89. 111. 132. 246. 336. 365. 369. 377. P.
Töfsala, kustsocken i Åbo o. Björneborgs län. *Sid.* 302. 306.
Törngren, Johan. Professor, lärare vid Karlberg. Hans Artilleri theorie cours, d. 1—3, Sth. 1794, 95. *Sid.* 191.
—— N. N. Direktör i Göteborg. *Sid.* 396.

Uggla, Samuel af, f. 1750 † 1812, baron, grefve. Landshöfd. i Stockholms län 1788. Friherre 1796. Grefve 1799. Öfverståthållare i Sth. 1800. President i kammarkollegiet 1802. En af rikets herrar 1808. Egde gods i Finland (Nykyrka och Vemo socknar). Gift med *Karolina Wittfoth.* (Calonii vota 1794, 98 i tvisten mellan honom och Männäis masugns underlydande, Op. III, 262 ff., IV, 415). *Sid.* 89. 99. 129. 138. 242. 274. 277. 285. 287. 290. 303. 321 f. 324. 327. 337. 340. 342. 343. 358. 418. 421. 436. 447. P.
Uleå, Uleåborg, socken och stad i Österbotten. *Sid.* 56. 217. 325. 364. P.
Ulfsparre, Fabian, f. 1767 † 1842 (ej baron). Student i Upsala 1780. Löjtnant. Protokollssekreterare i justitierevisionen 1794. Lagman. Landshöfding. *Sid.* 22.
Ulfsunda, säteri i Bromma socken, Stockholms län, *Sid.* 183. 318.
Ullberg, Jonas. Juris kandidat. Docens i Upsala. Slutl. justitieborgmästare i Stockholm. (Jfr K. F. Werner i Anteckningar om ätten Silfverstolpe, p. 289 ff.) *Sid.* 445.
Ullholm, Magnus. Sekreterare hos ståthållaren (gr. A. Fr. Munck) på Drottningholm 1789. Tillgrep medel i prästeståndets enkekassa, rymde, återkom på lejd. Polismästare i Stockholm efter Norlin 1793. Lagmans tit. Häradshöfding 1800. *Sid.* 5. 7. 9. 63. 75. 125. 138. P.
Ulner, Karl, f. 1753 † 1801. Justitieborgmästare i Åbo. Tit. lagman. Ledamot i högsta domstolen 1789–93. Borgmästare i Stockholm 1791. Talman vid riksdagen 1800. Gift 2:o) med Kat. Bergqvist, † 1788. *Sid.* 27. 33. 34. 52. 155. 196. 197. 432. P.
—— **Elias,** f. 1766 † 1795. Föregåendes son. Student i Åbo 1779. Rådman i Åbo. Häradshöfdingefullmakt 1794. *Sid.* 83.
—— **Henrik,** f. 1771 † 1801. Auskultant 1789. Kanslist i generalkrigsrätten. Tjenstgjorde i borgareståndets kansli 1800. Gift med en aktris. *Sid.* 155. P.
—— **Susanna Margareta,** f. 1767. Föregåendes syster. Gift med *Sv. Björkman* (se d.). *Sid.* 34.
Ulrich, bokhandlare i Norrköping. *Sid.* 417.
Ulrika Eleonora d. y., f. 1688 † 1741 $^{24}/_{11}$. Karl XII:s syster. Fredrik I:s gemål. Regerande drottning 1718–20. *Sid.* 3.
Ulriksdal, k. lustslott i Solna socken, Stockholms län. *Sid.* 118. 176. 178. 292. 361. 362. P.
Umeå, stad i Vesterbotten. *Sid.* 397.
Unge, O. F., auditör vid Kronobergs regem. *Sid.* 235.
Ungern, Ungrare. *Sid.* 379. 380. 384.

Universitetet, Akademin i Åbo. *Sid.* 1. 4. 5. 7. 8. 10. 11. 14. 15. 16. 17. 20—26. 28. 29. 33. 35. 41. 44. 51. 52. 54. 55. 57. 58. 67. 68. 70. 74. 76. 80. 83. 85. 90. 93. 99. 104. 105. 106. 113. 114. 116. 117. 119. 120. 127. 133. 146. 147. 157. 168. 171. 182. 184. 187. 188. 199. 204. 213. 223. 227. 243. 265. 269. 273–276. 278. 279. 281. 282. 283. 285–289. 293. 294 f. 299. 303. 305. 312. 313. 315. 316. 318. 319. 321. 322. 324—327. 330. 336. 338. 340. 341. 342. 343. 349. 351. 353. 368. 377. 378. 382. 387. 388. 393. 399. 400—403. 405. 406. 408. 410. 412. 419. 421. 422. 424. 425. 426. 432. 436. 442. P.

Uppfostringssällskapet, se Sällskap.

Upsala, stad, län, stift, akademi. *Sid.* 3. 4. 10. 14. 17. 23. 27. 33. 34. 42. 43. 46. 48. 49. 71. 75. 76. 77. 84. 85. 86. 87. 88. 90. 99. 101. 106. 107. 111. 112. 117. 118. 120. 124. 129. 130. 137. 142. 145. 156. 158. 172. 177. 188. 190. 202. 214. 220. 224. 225. 236. 242. 245. 247. 248. 250. 254. 263. 280. 288. 293. 295. 326. 336. 342. 344. 352. 353. 354. 362. 368. 381. 385. 392. 399. 403. 405. 406. 408. 409. 414. 425. 426. 436. 445. 448. P.

Uppland. *Sid.* 83. 179. 247,

Urvåder (Uhrveder), Karl Gustaf, f. 1758 † 1813. Handlande i Åbo. *Sid.* 261. 262. P.

Usserius (Ussher), Jac., † 1656. Berömd engelsk protestant. teolog. Hans De graeca LXX interpretum versione cum libri Estherae editione etc., Lond. 1655, 4:o. *Sid.* 321.

Utter, Isak, f. 1743 † 1812. Magister i Åbo 1766. Sockneadjunkt i Orihvesi; afsatt 1778. Bokhandlare i Stockholm. *Sid.* 36. 68. 105. 121. 123. 126. 175. 185. 203. 212. 213. 217. 228. 242. 243. 253. 255. 263. 265. 268. 307. 365. P.

—— **Karl Gustaf.** Student 1794. Auskultant 1798. *Sid.* 185.

Wachschlagerska huset vid Regeringsgatan i Stockholm. *Sid.* 352.

Wachtmeister, Karl Adam, f. 1740 † 1820, baron, grefve. Öfverstekammarherre. En af rikets herrar. Åbo akademis kansler 1793—1809. Serafimerriddare 1794. Grefve 1799 $^{9}/_{11}$ i anledn. af kronprinsens födelse (redan 1797, i anledn. af konungens biläger $^{31}/_{10}$, säges i Calonii bref 1797 $^{1}/_{11}$ och i Porthans 1797 $^{16}/_{11}$), men tog ej introduktion. *Sid.* 1. 6. 10. 11. 14. 15. 20. 23. 26. 28. 29. 30. 33. 35. 39. 42. 47. 52. 54. 58. 72. 77. 79. 82. 83. 84. 85. 89. 91. 93. 100. 104. 105. 107. 108. 111. 112. 120. 127. 129. 141. 154. 155. 157. 168. 173. 206. 209. 230. 236. 246. 275. 284. 286. 288. 290. 296. 299. 303. 309. 313. 316. 342. 343. 371. 379. 381. 382. 398. 399. 400. 403. 425. 429. 432. 442. 447. P.

—— **Barbro Ulrika Henriette,** f. 1734 † 1797 $^{12}/_{8}$ på Tista i Södermanland, ogift. Föregåendes syster. *Sid.* 296.

—— **Hedvig Eleonora,** f. 1739 † 1806. Föregåendes syster. Gift med riksrådet gr. Melcher Falkenberg, † 1795. *Sid.* 111.

—— **Axel Vilhelm,** f. 1745 † 1795 $^{24}/_{6}$, baron. Föregåendes bror. Öfverste. Tjenade i Stralsund. Hade 4 söner, födde 1780—86. *Sid.* 2. 157.

—— **Karl Axel** (kallade sig **Trolle-Wachtmeister** efter sin mor Hilla Trolle, sedan han 1808 tillträdt fideikommisset Trolleberg), f. 1754 † 1810, grefve. Justitiekansler 1779. En af rikets herrar 1782. Riksråd och riksdrott 1787. Lunds akademis kansler 1789. Justitiestatsminister 1809. Gift med friherrinnan *Ulr. Lov. Maria Sparre,* f. 1762 † 1848. *Sid.* 6. 16. 20. 23. 25. 31. 37. 50. 61. 88. 89. 96. 101. 112. 121. 129. 168. 215. 225 f. 229. 230. 231. 232. 235. 237. 241. 251. 253. 263. 264. 267. 268. 284. 285. 300. 327. 328. 331. 356. 358. 387. 398. 416. 422. 430. 432. 436. P.

—— **Klas Adam,** f. 1755 † 1828, grefve. Föregåendes bror. Viceamiral 1793. Amiral 1795. Förste amiral 1796. Chef för amiralitetet 1799. En af rikets herrar 1800. *Sid.* 35. 129. 137 f. 251. 436.

Wachtmeister, Gustaf, f. 1757 † 1826, grefve. Föregåendes bror. Generallöjtnant 1792. En af rikets herrar 1817. *Sid.* 296.

—— **Sofia Lovisa**, f. 1762 † 1805. Föregåendes syster. Gift 1783 med landshöfd. baron, sedan grefve Fr. Ge. Strömfelt i hans 2 a gifte. *Sid.* 235. 436.

Wad, Gregorius (Danus), Fossilia aegyptiaca musei Borgiani, Veletris 1794, 4:o. *Sid.* 182.

Wahlbom, Anders, kamrerare i riksgäldskontoret. *Sid.* 444.

Wahlström, kammarråd. *Sid.* 299.

Wahrendorff, Joachim Daniel, f. 1726 † 1803. Kommerseråd och brukspatron. Mycket rik. *Sid.* 42. 270. 367.

—— **Maria Juliana**, f. 1763 † 1820. Föregåendes dotter. Gift 1783 $^{6}/_{5}$ med landshöfd. grefve *Gustaf Fredr. v. Rosen*, † 1815. *Sid.* 42. 416.

—— **Elisabet Charlotta**, f. 1765 † 1831. Föregåendes syster. Gift 1783 $^{5}/_{1}$ med gr. *Erik Ruuth* i hans 3:e äktenskap. *Sid.* 348.

Waldemarsö, del af Djurgården i Stockholm. *Sid.* 268. 299. 352.

Waldius, Lars, amanuens vid k. biblioteket. *Sid.* 191.

Walkeala, gård i liknämnd socken. *Sid.* 261.

Wallcen, Erik, f. 1734 † 1818. Hofrättsråd i Åbo hofrätt 1793. V. president 1799. Ledamot i högsta domstolen 1800—09. *Sid.* 306. 426. 443. 447. P.

Wallenius, Ivar, f. 1750 † 1818. Kyrkoherde vid finska församl. i Stockholm 1782, i Hauho 1805. Teol. doktor 1800. *Sid.* 103. 139. 149. 211. 304. 360. 364. 429. 443. P.

—— **Josef**, f. 1760 † 1800. Tjenade i kammarkollegium i Stockholm. *Sid.* 386. 387. 389.

—— **Johan Fredrik**, f. 1765 † 1836. Provinsialläkare i T:hus 1786, i H:fors 1794. Assessor 1794. Botanikdemonstator 1800. Eloqventieprofessor i Åbo 1805, Porthans efterträdare. Kansliråd 1822. *Sid* 14. 58. 332. 403. P.

Wallensteen. *Sid.* 376.

Wallenstjerna, Karl Bernhard, f. 1746 † 1796 $^{13}/_{5}$ i Stockholm, baron. Major. Afsked 1789. *Sid.* 173.

Wallenström. Skref om boskapssköfsel. *Sid.* 228 (jfr noten här p. XXXVII).

Waller, Erik, f. 1732 † 1811. Hofpredikant. Kyrkoherde i Örebro 1778. Teol. doktor s. å. Domprost 1798 och biskop 1809 i Vesterås. *Sid.* 303. 331. 434.

Wallerian, Hans Henrik, f. 1747 † 1810. Sekreterare i Åbo hofrätt 1793. Assessor 1794. Hofrättsråd 1799. Ledamot i regeringskonseljen 1809. *Sid.* 59. 158. 174. 260. 265. 386. 396. 411. 422. P.

Wallin, Anders, f. 1742 † 1820. Borgmästare i Stockholm. *Sid.* 17.

Wallqvist, Adam, † 1795. Advokatfiskal i Svea hofrätt. *Sid.* 105.

—— **Olof**, f. 1755 † 1800 under riksdagen. Biskop i Vexiö 1787. Öfverhofpredikant 1789. Utgaf bl. a. Ecclesiastique samlingar 1788—95 och Handbok öfver eccles. befordringsmål 1797. *Sid.* 211. 217. 241. 281. 329. 331. 336. 342. 392. 442. P.

Wanberg, Magnus, f. 1748 † 1817. Kammarråd 1791. Landshöfding i Vasa län 1805—08. *Sid.* 331. P.

Varberg, stad med gammalt fäste i Halland. *Sid.* 101.

Warg, Katarina (Kajsa), f. 1703 † 1769. Utgaf i Stockholm 1755 en kokbok, hvaraf sedan många upplagor. *Sid.* 118. P.

Warmholtz, Karl Gustaf, f. 1713 1785. Samlare, bibliofil. Hofråd. Af honom det stora arbetet Bibliotheca sueogothica. *Sid.* 325. 396. 401. 402. 403. 406. 407. 413. 416. 424. P.

—— **Mariana**, f. 1745 † 1810. Föregåendes dotter. Gift 1762 med öfverstelöjtn. *P. Schönström*, † 1790. *Sid.* 403. 407.

Varschau, hufvudstad i Polen. *Sid.* 328. P.
Vartsala, kaptensboställe i Halikko. *Sid.* 102. 103. P.
Vasa, stad, län, hofrätt. *Sid.* 32. 54. 55. 56. 59. 214. 215. 230. 237. 241. 242. 245. 258. 275. 369. 397. 410. 414. 416. 442. 443. P.
Waterland, Dan., † 1742. Engelsk teolog. *Sid.* 319.
Wattrang, Per, f. 1772 † 1818. Magister i Åbo 1798. Kyrkoherde i Burträsk, Vesterbotten 1814. *Sid.* 357. P.
Vauxhallen, värdshus med danssal i Stockholms kungsträdgård. *Sid.* 32. 242. 390.
Vaxholm, fästning vid inloppet till Stockholm. *Sid.* 32. 242. 390.
Vedevåg, järnbruk i Vestmanland. *Sid.* 362.
Wegelius, Esaias, f. 1744 † 1821. Kaplan i Vörå 1772. Kyrkoherde där 1796. *Sid.* 139.
Weidman, Ture, f. 1744 † 1828. LL professor i Lund 1776. Biskop i Skara stift 1789. *Sid.* 8.
Weisman, Karl Johan, f. 1734 † 1812 på Kjällfjärds rusthåll i Ulfsby. Kapten 1789, vid Masku kompani 1793. Major. För sinnesrubbning ställd under förmynderskap 1798—1801. *Sid.* 297. 299. P.
Welander, Johan A. Advokatfiskal i kommersekollegium. Assessor där 1796. *Sid.* 362.
Weller, Abr., bokauktionskassör. *Sid.* 412.
Welonius, Gabriel, f. 1728 † 1793. Kyrkoherde i Kyrkslätt 1779. *Sid.* 91.
Weman, Karl Gustaf, † 1803. Kyrkoherde i Kimito 1776. Under konkurs 1795. *Sid.* 42. P.
Venedig, stad, republik. *Sid.* 411. P.
Wennberg, Ture Gustaf, f. 1759 † 1818. Sekreterare vid öfverintendentsämbetet 1796, afsked 1802. Vitter förf. *Sid.* 8. P.
—— **Erik Samuel.** Föregående bror. Bankkommissarie. *Sid.* 8.
Verelä, se Värälä.
Vermdö, Värmdö, största ön i Stockholms skärgård. *Sid.* 390.
Vermeland, Värmland, landskap i Svealand. *Sid.* 353. 357.
Weser, † 1793? Häradshöfding i Vestmanlands norra domsaga. *Sid.* 25.
Wesle, Adam. Lagman i skånska lagsagan. Landshöfd. tit. 1801. *Sid.* 392.
Wessman, stundom för **Westman.**
Westberg, Berndt Gustaf, f. 1760 † 1835. Registrator i k. kansliet. Kommissarie i riksgäldskontoret. Kammarråd. *Sid.* 122 134.
Vesterbotten, landskap i Norrland. *Sid.* 7. 109. 232. 265. 389.
Westerheim (eg. **Westzynthius**), **Nils,** f. 1762 † 1794. Aktuarie i Vasa hofrätt. Gift med *Anna Lov. Laihiander.* *Sid.* 33. 387. P.
Vestervik, stapelstad i Småland. *Sid.* 268.
Vesterås, stad i Vestmanland, stift. *Sid.* 60. 87. 138. 147. 270. 302. 322. 347. 353. 362. 434. 447. P.
Westfaliska freden. *Sid.* 44. 311.
Vestgöta lagen. *Sid.* 77.
Vestgöter. *Sid.* 354. 399. 448. P.
Westin, Johan. Garfvare i Stockholm. Riksdagsman. *Sid.* 432.
Vestindiska kompaniet. *Sid.* 366.
Westman, Johan B. Expeditionssekreterare och kansliråd. *Sid.* 232.
Westman, Abraham (senior † 1795, junior † 1802), **Isak & Johan.** Bryggare i Stockholm. *Sid.* 3. 138. 196. 324. 389. 397. P.
Vestmanland, landskap i Svealand. *Sid.* 34. 57. 87. 111. 175. 322. 375. P.
Westphalen, E. J. von. Monumenta rerum German. praecipue Cimbric. Lips. 1739—45, voll. 4, fol. *Sid.* 72.
Westzynthius, Johan, f. 1734 † 1804. Kyrkoherde i Pyhäjoki 1774. Teol. doktor 1793. *Sid.* 6. P.

Vetenskapsakademin i Petersburg. *Sid.* 291.
—— i Stockholm. *Sid.* 71. 155. 159. 166. 171. 173. 227. 298. 345. 347. 377. 386. P.
Wetterhoff, Otto Fredrik, f. 1755 † 1808. Major. Öfverstelöjtnant vid T:hus regem. Slutl. öfverste. Handlingarna i hans rättegång med Hagelberg rör. subordinationsbrott o. ämbetsmissbruk äro tryckta, Sth. 1794, 95, 97, 4:o. *Sid.* 67. 93. 98. 119. 127. 133. 139. 148. 233. 258. P.
Vettern, Vättern, sjö. *Sid.* 362.
Wetterstedt, Erik af, f. 1736 † 1822, baron. Landtmäteridirektör i Finland 1771. Öfverdirektör 1777. Kammarråd 1779. Landshöfd. i Upsala 1794—1812. Adlad 1772. Friherre 1806. *Sid.* 30. 33. 38. 42. 49. 75. 87. 112. 115. 138. 142. 145. 172. 242. 243. 295. 381. P.
Wettstein, J. J., † 1754. Protestantisk teolog. *Sid.* 428.
Vexiö, stiftsstad i Småland. *Sid.* 305. 331. 336. 392. P.
Wialén, slagtare i Åbo, rådmanskandidat. *Sid.* 272. 277. P.
Wibelius (adlad **af Wibeli**), **Olof**, f. 1752 † 1823. Landssekreterare i Åbo o. Björneborgs län 1784. Lagman i Karelen 1794. Finska hushållningssällskapets första sekreterare 1797. Landshöfd. i Savolaks och Karelen 1803, i Vermland 1809. Adlad 1808. *Sid.* 71. 371. P.
Wiberg (*sid.* 2), rättel. **Widberg.**
Viborg, stad, län i Karelen. *Sid.* 6. 110. 117. 140. 142. 228. 382. P.
Vichtis, socken i Nyland. *Sid.* 54. 67. 76. 77. P.
Wickman, (*sid.* 172 etc.), rättel. **Wijkman.**
Widberg, Karl Ambrosius, f. 1718 † 1787. Kyrkoherde i Betna, Strengnäs stift 1757. Prost 1759. Orätt upptagen i registr. till Porthans bref, i st. f. följ.:
—— **Karl Gustaf**, f. 1757 † . Föregåendes son. Pvgd 1781 till biträde åt fadren. Kapellanspredikant i Bo (Nerike) 1790. Kyrkoherde 1805. Prost 1816 (orätt så kallad redan 1794 af Calon.). Inlemnade vid jubelfesten 1793 ett memorial emot prebendepastorater. *Sid.* 20. 361. 367. P.
—— **Hans Gabriel** (?). Föregåendes bror. Sidenhandlare. *Sid.* 361.
Widegren, Karl Fredrik, f. 1735 † 1803. Juris doktor. Borgmästare i Malmö. Ledamot i högsta domstolen. Riddare af Vasaorden 1795 $^{28}/_{4}$. *Sid.* 60. 61. 88. 139. 148. 155. 226. 337. 384.
—— **Emanuel**, f. 1754 † 1818. Statskommissarie i statskontoret 1794. Ledamot i statsutredningen m. fl. kommitteer. *Sid.* 25. 237. 381.
Widén, Johan, f. 1738 † 1813. Kyrkoherde i Vesterlösa i Linköpings stift 1780. Prost 1789. Sände 1792 anonymt ett politiskt klandrande bref till hertig Karl. Landsförvistes. Vistades i Köpenhamn tils fick återvända 1796. Kyrkoherde och kontraktsprost i Örebro 1798. Af honom: F. d. prosten mag. Joh. Widéns reflexioner öfver Sveriges allm. hushållning samt penninge o. drätselverk 1795. *Sid.* 57. 227 (jfr noten här p. XXXVII). 231. 240.
Widenius, Henrik, f. 1742 † 1811. Akademie kamrerare i Åbo. *Sid.* 4. 11. 15. 19. 23. 24. 25. 28. 33. 35. 45. 48. 66. 98. 115. 132. 135. 139. 146. 152. 158. 160. 161. 163. 184. 185. 204. 223. 231. 263. 329. 357. 365. 373. 378. 382. 399. 403. 414. 417. 419. 423. 442. 443. 446. 448. 449. P.
Wien, hufvudstad i Österrike. *Sid.* 39. 51. 73. 166. 255. 389. 414.
Wigelstjerna, Karl Matias, f. 1768 † 1832. Lifdrabant 1790. Löjtnant 1813. *Sid.* 324. 325.
Wijkman, Sven Kaspersson, f. 1754 † 1839, Teol. professor i Upsala 1795. Biskop i Vesterås 1825. Gift 1779 med *Anna Kat. Wibjörnsson*, † 1804. *Sid.* 172. 202. 242. 296. P.
—— **Johan Anders**, Tavastens. Student 1774, resp. 1780 för Calonii disp. De poena homicidii adtentati. Annars okänd. *Sid.* 276.
Wikman, Karl Johan, † 1796 $^{3}/_{11}$, medaljör. *Sid.* 380.

Viksberg, sätesgård i Södermanland. *Sid.* 69.

Wilcke, Joh. Karl, f. 1732 † 1796 $^{18}/_{4}$. Titulärprofessor, fysiker. Vetenskapsakademins i Stockholm sekreterare 1784. *Sid.* 166. 171. 233. 234. P.

Wilde, Anders, † 1795. Bibliotekarie vid k. biblioteket i Stockholm. Kansliråd. *Sid.* 17. 74. 77. 89. 92. P.

Vilhelm Eröfraren, hertig af Normandie, konung af England 1066—1087. *Sid.* 44. 180.

Wilhelmi, Joh. Gideon, grosshandlare i Stockholm. *Sid.* 271.

Wilhelmsson, Frans Adolf. Kanslist i inre civilexpeditionen. Kanslerssekreterare för Åbo akademi 1799—1808. *Sid.* 382. 387. 400. 426.

Viljala, säteri i Rimito. *Sid.* 44. P.

Willebrand, Ernst Gustaf von, f. 1751 † 1809, baron. Landshöfding i Åbo o. Björneborgs län 1790—1806. Generalmajor 1792. Friherre 1806 (ej introducerad). Egde Jokkis. Gift med *Vendla Gustava v. Wright,* † 1820. *Sid.* 22. 40. 165. 205. 254. 260. 285. 286. 294. 296. 351. 353. 356. 371. 372. 391. 401. 423. P.

—— **Johan Fredrik,** f. 1761 † 1809. Föregåendes bror. Kapten vid Åbo infanteriregem. 1792. Major 1796. Gift 1787 med *Elisab. Gadolin,* † 1831. *Sid.* 18. 19. 20. 21. 401. P.

—— **Erik Johan,** f. 1761 † 1838. Föregåendes kusin. Kapten 1788. Major 1802. Afsked 1810. *Sid.* 258. P.

—— **Adolf Fredrik,** f. 1766 † 1845, baron. Föregåendes bror. Auditör. Sekreterare i generaladjutantsexpeditionen. Lagman 1795. Ledamot i regeringskonseljen 1809. President i Åbo hofrätt 1822; afsked 1832. Friherre 1830. *Sid.* 118. 258. 338. 383. P.

—— **Wendla Sofia,** f. 1779 † 1863. Dotter af Er. Gustaf v. W. Gift med baron, grefve K. Er. Mannerheim (se d.).

Williams, engelsk ambassadör i Petersburg. *Sid.* 291.

Wilskman, Sven, f. 1716 † 1797. Lektor i Skara. Prost. Skref bl. a. Svea rikes ecclesiastique värk, Skara 1760, Örebro 1783. *Sid.* 24. P.

Winberg, Gustaf. Student då han höll sitt Tal i anledn. af k. Gustaf IV Adolfs anträde till regeringen, tryckt i Ups. 1796; mkt lofordadt äfv. i Läsn. i bl. ä. n:o 1, 93 ff. Sedan kurator för Stockholms nation. Skolman. *Sid.* 250.

Winbom, Johan, f. 1746 † 1826. Teol. professor i Upsala 1795 och domprost 1805. *Sid.* 296.

Winge, Hans Per, f. 1770 † 1836. Magister 1795. Borgmästare i G. Karleby med lagmans tit. *Sid.* 385. P.

Wingård, Johan, f. 1738 † 1818. (Ärkebiskopens far). Biskop i Göteborg. *Sid.* 321. 418.

Winter, Arndt Johan, f. 1747 † 1819. Landskamrerare i Abo 1777. Kammarråd 1796. Ledamot i regeringskonseljen 1812. *Sid.* 209. 286. 295. 362. 364. 393. P.

—— **Georg Gustaf,** f. 1743 † 1823. Rektor i Rantasalmi skola 1774, flyttad till Kuopio 1788. Kyrkoherde i Puumala 1796 $^{5}/_{10}$. *Sid.* 214.

—— **Adolf Henrik,** f. 1772 † 1824. Magister 1795. Konrektor i Kuopio 1797. Kyrkoherde i Nurmis 1812. Utgaf en disp. De ecclesiis Careliae Suecicae graecam religionem profitentibus, P. I (1796 $^{30}/_{4}$), II (1797 $^{21}/_{12}$), — refererad i Åbo tidn. 1798 n:o 2, 3, 6. *Sid.* 246.

Virgilius, ed. Masvicius 1717. *Sid.* 317. P.

Virmo, socken i Åbo o. Björneborgs län. *Sid.* 161. 214. 247. P.

Visby, stapelstad på Gotland. *Sid.* 178.

Wismar i Mecklenburg-Schwerin; med tribunal l. öfverdomstol för Sveriges tyska besittningar. *Sid.* 176. 241. 296. 382. 390. 397. 400. 419. P.

Wittfoth, Arvid. Son af Gust. Ad. W. handl. i Åbo († 1758). Handlande. Generalkonsul i Bordeaux. *Sid.* 17. 176. 193. 234. 332. P.

Wittfoth, Magdalena Katarina, f. 1734 † 1782. Dotter af handl. i Åbo Hans Henr. W. († 1770). Gift 1756 med bergsrådet Joh. Hising (Hisinger).

—— **Karolina,** f. 1765 † 1810. Dotter af brukspatr. i Värmland Gust. W. Gift 1782 med baron, grefve *Sam. af Ugglas*. *Sid.* 287.

Vitterhets historie o. antiquitets akademin i Stockholm. *Sid.* 17. 29. 84. 90. 98. 106. 109. 114. 203. 237. 273. 274. 415. 430. P.

Vogler, Ge. Jos., f. 1749 i Würzburg † 1814. Abbé. Mångfrestande musiker, anställd i Stockholm 1786—99. *Sid.* 34. 276.

Wolf, Kristian von, baron, f. 1679 † 1754. Professor i Halle 1707. Filosof och matematiker. Hans Jus naturae, P. I—VIII, Frcf. 1740—48, 4:o; Jus gentium, Halae 1749, 4:o. *Sid.* 171. 341. P.

Wolle, auktionskommissarie i Stockholm. *Sid.* 326.

Voltemat, Kat. Maria, gift med baron *Bror Cederström*, se d. *Sid.* 13.

Worm, Olavus, † 1654. Dansk läkare, fornforskare och runtolkare. *Sid.* 37.

Woronzov, rysk greflig och furstlig slägt. Roman Ilarionovitsch, † 1785, hade flera döttrar, af hvilka Elisab. Romanova, Peter III:s älskarinna, var rå och obildad, men Katarina Romanova, f. 1744 † 1810, gift furstinna Daschkov, högt begåfvad, kejsarinnan Katarina II:s vän och direktor för vetenskapsakademin i Petersburg 1783—94. *Sid.* 291.

Wrangel, Anton Johan, f. 1724 † 1799, baron, grefve. Amiral. President i amiralitets öfverrätten 1794. Öfverkommendant i Karlskrona 1797. *Sid.* 251. P.

Wrede, Fabian Kasimir, f. 1724 † 1795, baron. General 1782. *Sid.* 259.

—— **Fabian,** f. 1760 † 1824, baron, grefve. Föregåendes son. Öfverste. Deltog i kriget 1788—90. Chef för Björneborgs regem. 1793. Generalmajor 1795. Serafimer riddare 1796. Chef för lifgrenadierregem. 1798 $^{4}/_{8}$. Grefve 1809, men tog ej introduktion. En af rikets herrar 1811. Fältmarskalk 1816. Ordförande i Finska hushållningssällskapet. Gift 2:o) 1798 med *Agata Bremer*, f. 1773 † 1810, enka efter öfverstelöjtnanten och kammarherren A. L. Carleson. *Sid.* 106. 162. 241. 257. 259. 272. 273. 312. 328. 346. 366. 367. 371. 379. 387. 389. 425. 442. 448. P.

—— **Sigrid Charlotta,** f. 1763 † 1828. Föregåendes syster. Gift 1784 med rikskanslern baron, grefve *Fr. Sparre*. *Sid.* 416.

—— **Otto,** f. 1766 † 1804, baron. Föregåendes halfbror. Öfverste 1790, för alt artilleri 1797. Generalmajor. *Sid.* 259. 265. 266. 272.

—— **Fabian Ernst,** f. 1782 † 1833, baron. Son af baron, grefve Fab. Wrede. Kadett vid Karlberg. Fänrik 1797. Generalmajor 1828. Grefve 1824 vid fadrens död, men kallade sig ej så och tog ej introduktion. *Sid.* 257. 262. 387. P.

Vreta kloster, socken i Östergötland, Linköpings stift, prebende åt biskopen där. *Sid.* 362.

Wright, Georg Jonas, f. 1754 † 1800 på Näs i Dalarne. Öfverste för Björneborgs regem. 1794 $^{13}/_{3}$, för Dalregem. s. å. Gift 1797 $^{14}/_{7}$ med grefvinnan *Ulla Fersen*, enka efter kammarherren baron Nils v. Höpken. *Sid.* 20. 322. 361.

Wulfcrona, Daniel, f. 1726 † efter 1797. Kapten. Gift med *Beata Charl. Gjös*, f. 1715 † 1765 (enka efter kapt. Karl Maurits v. Numers, † 1755), som egde Prästkulla i Tenala. *Sid.* 43.

Würtemberg, hertigdöme, kurfurstendöme 1803, konungarike 1806. Hertig Fredrik Eugen (1795—97) hade 7 söner och dottern Sofia Dorotea, kejsar Pauls gemål. *Sid.* 73.

Wåhlberg, Ge. Didrik af, f. 1754 † 1829. Statskommissarie i statskontoret. Vicepresidents tit. *Sid.* 381.

Wåhlin, Jonas, † 1777. Teol. professor och domprost i Lund. *Sid.* 184.

—— **Anders,** f. 1745 † 1809. Föregåendes son. Assessor i Göta hofrätt. Hofrättsråd där 1794. Ledamot i högsta domstolen 1793, åter 1796—1800. Justitieråd 1809. *Sid.* 222. 358. 384. 443.

—— **Erik Gustaf,** f. 1755 † 1796. Föregåendes bror. Revisionssekreterare. *Sid.* 61. 62. 184.

—— **Lars Peter,** f. 1772 † 1834. Docens i lärdomshistoria i Lund 1793. Kyrkoherde, sist i Norrvidinge, Lunds stift. Teol. doktor. *Sid.* 197.

Väderleken och årsväxten. *Sid.* 6. 10. 14. 17. 23. 30. 40. 43. 79. 80. 91. 93. 100. 106. 109. 110. 112. 117. 121. 131. 148 f. 150. 161. 168. 171. 179. 201. 249. 251. 252. 255. 261. 288. 292. 301. 324. 337. 347. 354. 369. 381. 383. 391. 392. 407. 409. 411. 412. 449.

Vähätalo, bonde. Calonii votum i hans tvist med af Ugglas 1798, Op. IV, 415 ff. *Sid.* 337.

Wänman, Karl Henrik, f. 1733 † 1797. Provinsialläkare i Nyland 1779, i Åbo län 1794. Assessor. *Sid.* 5. P.

Värdshus. *Sid.* 96. 252. 362. 421 etc.

Värälä, by vid Kymmene älf i Elimä socken. Freden där 1790 $^{14}/_{8}$. *Sid.* 9. P.

Völkner, kollegieassessor i Petersburg. *Sid.* 37. 41. 48. 52. 66. 69. 70. 247. 297. 337. P.

Wörlund, Henrik, f. 1751 † 1810. Magister 1795. Docens 1796. Vicehäradshöfding. Egodelningsrätts ordförande i Masku härad. *Sid.* 232. 246. 359. P.

Vörå, kustsocken i Vasa län. *Sid.* 139.

Yppighets och öfverflödsförordningen, att gälla från 1794 $^{31}/_{12}$. *Sid.* 17. 23. 84. 328.

Ystad, på Skånes södra kust. *Sid.* 302. 348. 422. P.

Ytter, Johan, † 1805. Student i Åbo 1763. Kyrkoherde vid svenska och finska församl. i Riga. Af Åbo domkap. föreslagen i 1 rummet till kyrkoherde i Vichtis 1794 $^{10}/_{1}$. Utn. kyrkoherde i Nyby (S:t Mårtens) 1804, men död före tillträdet. *Sid.* 54.

Zellén, Nils af, f. 1724 † 1806, Hofrättsråd i Svea hofrätt 1781; vicepresident där 1799. Ledamot i högsta domstolen 1794. Riddare af nordstjerneorden 1795 $^{1}/_{11}$. Adlad 1799. *Sid.* 128. 193.

Zettersten. Grosshandlare i Stockholm. Kommerseråd 1795. *Sid.* 129. 135.

Zibeth, Kristofer Bogislaus, f. 1740 † 1809, baron. Expeditionssekreterare. Hofkansler 1801. Friherre 1804. Ledamot i svenska akademin 1790. *Sid.* 31. 153. 154. 158. 255. 419. P.

Ziervogel, Karl, f. 1740 † 1825. Son af rådman Julius Fredr. Z. i Stockholm. Assessor i Svea hofrätt 1780. Hofrättsråd 1794. Justitieråd 1809. Afsked 1818. *Sid.* 240. 261. 289. 360. P.

—— **Hedda Juliana,** † 1825. Föregåendes syster. Gift 1780 med *P. Juslén d. y.* Se d.

—— **Fredrika,** f. 1781 † 1824. Brorsdotter till föreg. och dotter af hofapotekaren Fredrik Z. i Stockholm. Gift med prosten i Lojo Alex. Lauraeus († 1832) i hans 3:e äktenskap. *Sid.* 240. P.?

—— **Anna Katarina,** ogift, † 1798 $^{10}/_{11}$ i sitt 66 ålders år.

Zizzagov (Tchitchagov), rysk amiral, kommenderade stora flottan utanför Björkö. *Sid.* 259.

Åberg, Inga Elisabet, f. 1773 † 1837. Aktris i Stockholm. *Sid.* 195.
Åbo, stad, län, stift. *Sid.* 6. 26 etc.
Åkerberg, Matias, f. 1750 † 1831 i Åbo af kolera. Provinsialläkare i Kymmenegårds län 1780, i Åbo län 1798; afsked 1829. Calonii votum i besvärsmål af honom, Op. III, 372 ff. *Sid.* 14. 22. P.
Åkerblad, J. P., viktualiehandlare i Stockholm. *Sid.* 302.
Åkerblom, skeppare. *Sid.* 1. 41. 43. 47. 76. 116. 426. P.
Åkerrén, Olof, f. 1754 † 1812. Skicklig mekaniker. Student i Åbo 1775, i Upsala 1777. Magister 1782. Bergsmekaniker. Ledamot af vet. akad. i Stockholm 1799. *Sid.* 402.
Åkervall, falskmyntare i Lappo, hängd 1797. *Sid.* 380.
Åland. *Sid.* 121. 155. 160. 239. 291. 388. 442. P.
Åman, Jean, † 1793 /1. Öfverinspektor o. kommissionslandtmätare. Död utan bröstarfvingar. Gift med Anna Kristina Polviander, som i Björneborg 1793 15/3 bevakar deras inbördes testam. af 1771. *Sid.* 3. ?.
Åman (Åhman), Johan, f. 1744 † 1831. Student i Åbo 1760. Kaplan i Bromarf 1775. Kyrkoherde i Ingå 1799. *Sid.* 402.

Ädelfors, guldgrufva i Jönköpings län. *Sid.* 389.
Älf, Samuel, f. 1727 † 1799. Domprost i Linköping 1781. Skänkte sin stora manuskriptsamling till biblioteket där. *Sid.* 89.

Ödman, Samuel Lorens, f. 1750 † 1829. Teol. adjunkt i Upsala 1790. Professor 1799. *Sid.* 79. 86. 166. 354. P.
Öfverbom, Jonas, f. 1758 † 1819. Geodet, kartograf. Premieringeniör 1791. Ledamot af vetensk. akad. i Stockholm 1799. *Sid.* 402.
Öfverloppsjordar, se Landtmäteriet.
Öhman, Georg Jakob, f. 1750 † 1831. Komminister vid finska församl. i Stockholm 1778, i S:t Clara 1785. Kyrkoherde i Sund 1799, i Finström 1810. Gift 1:o) med Botilla Beata Broberg, f. 1750 † 1796 17/11; 2:o) 1798 med fröken *A. U. v. Axelson* (ej hos Anrep). *Sid.* 388.
Öhrbom (Örbom), Karl Johan. Advokatfiskal i Svea hofrätt. Slutl. justitieråd. *Sid.* 16. 56. 58. 59. 300.
Örby, gård nära Stockholm. *Sid.* 315. 328.
Örbyhus, gods i Uppland, med gammalt slott, där Erik XIV afled. *Sid.* 328. P.
Örebro, stad och län i Nerike. *Sid.* 138. 141. 227. 302. 331. 362. 371. 419. 435. 446.
Örnsköld, Per Abraham, f. 1720 † 1791 i Nyköping, baron. Landshöfding i Västernorrlands län 1762, i Södermanland 1769. *Sid.* 108.
Österbotten, landskap i Finland. *Sid.* 83. 109. 366. 380. P.
Östergötland, landskap i Sverige. *Sid.* 12. 322. 387. 392. 449. P.
Östermark i Vasa län, kapell till Lappfjärd, eget pastorat 1795. *Sid.* 33. P.
Östersjön. *Sid.* 162.
Österström. *Sid.* 115.

Tryckfel.

a) *i Breftexten*

(endels skriffel af Calonius)

Sid.	*Rad.*	*Står:*	*Rättas:*
6	1	1793 $^{12}/_{3}$	1793 $^{3}/_{12}$
13	2	vangörno	vangömmo
24	15	lydna	lydno
70	22	historichi	historiche
101	1	1794 $^{26}/_{3}$	1795 $^{26}/_{3}$
102	22	De	Den
»	32	Ridderholms	Riddarholms
106	24	Stenberg	Stenborg
112	17	Lilljesparre	Lilljensparre
163	4	Söderberg	Söderborg
227	2	1796	1798
241	7	Wismarkska	Wismarska
246	13	Modeen	Modeer
251	21	Schultzencrantz	Schützercrantz
289	4	suppliserar	supplicerar
316	25	Biblioteque	Bibliotheque
319	22	Trithes	Tithes
331	16	Roberg	Rogberg
396	25	Hellenins	Hellenius

b) *i Namn- och Saklistan.*

VI	53	1789	1785
XVI	38	366	366. 367.
XVIII	7	(1787)	(† 1787)
XXXIII	48	†	mördad
XLII	42	Kempis	(se p. LXXX).
XLIII	22	1815?	1815 $^{15}/_{5}$
LXXX	9	Thomas a Kempis	(se p. XLII).
LXXXI	17	Calonius	Calonii
LXXXIV	43	riksdrott	riksdrots

SVENSKA LITTERATURSÄLLSKAPETS

hittills utgifna skrifter:

Tom.		*Fmk:*
I.	**H. G. Porthans bref till M. Calonius. 1,** utg. af W. Lagus. — 341 + 68 sid. stor 8:o	8: —
II.	***Förhandlingar och Uppsatser. 1.** (Längre uppsatser af Estlander, Lagus och Schybergson.) — 62 + 112 sid. liten 8:o	2: 50
III.	**Finlands territoriala församlingars ålder, utbildning och utgrening intill 1885 års utgång,** af K. G. Leinberg. — 159 sid. liten 8:o	3: —
IV.	**Borgareståndets Protokoll vid Borgå landtdag 1809,** utg. af Elis Lagerblad. — 411 sid. stor 8:o	8: —
V.	**H. G. Porthans bref till M. Calonius. 2,** utg. af W. Lagus. — 263 + 106 sid. stor 8:o	8: —
VI.	***Förhandlingar och Uppsatser. 2.** (Längre uppsatser af Estlander, Frosterus, Lagus m. fl.)— 44 + 268 sid. liten 8:o	3: 75
VII.	**Ordbok öfver estländsk-svenska dialekterna,** af A. O. Freudenthal och H. A. Vendell. — 328 sid. stor 8:o	6: —
VIII.	***Historiskt-politiska anteckningar af H. F. Adlercreutz. 1743—1796,** utg. af Elis Lagerblad. — 185 sid. liten 8:o	3: —
IX.	***Förhandlingar och Uppsatser. 3.** (Längre uppsatser af Th. Westrin, Freudenthal, Schybergson m. fl.) — 40 + 318 sid. liten 8:o	4: —
X.	***Reseanteckningar af P. J. Bladh och C. F. Hornstedt,** utg. af J. O. I. Rancken och Elis Lagerblad. — 176 sid. liten 8:o	3: —
XI.1.	**Åbo akademis studentmatrikel,** af W. Lagus. 1. — 50 + 108 sid. stor 8:o	4: —
XI.2.	**Åbo akademis studentmatrikel,** af W. Lagus. 2. — 123 sid. stor 8:o	4: —
XI.3.	**Åbo akademis studentmatrikel,** af W. Lagus. 3. — 157 + 46 sid. stor 8:o	4: —
XI.4.	**Åbo akademis studentmatrikel,** af W. Lagus. 4. — 224 sid. stor 8:o	2: —
XI.5.	**Åbo akademis studentmatrikel,** af W. Lagus. 5. — 248 sid. stor 8:o	2: —
XI.6.	**Åbo akademis studentmatrikel,** af W. Lagus. 6. — 241 sid., hvartill register 50 sid. stor 8:o	2: —
XII.	**Vöråmålet, ljud- och formlära, ordlista med register, språkprof,** af A. O. Freudenthal. — 200 sid. liten 8:o	3: 50
XIII.	***Förhandlingar och Uppsatser. 4.** (Längre uppsatser af Schybergson, Hultin, Vendell m. fl.) — 34 + 136 sid. liten 8:o	3: —
XIV.	**De finska klostrens historia,** af K. G. Leinberg. — 509 sid. liten 8:o	4: —
XV.	***Helsingfors stads historia från 1640 till stora ofreden,** af Erik Ehrström. — 171 sid. liten 8:o	3: 50
XVI.	***Åbo universitets lärdomshistoria. 1. Medicinen,** af L. W. Fagerlund och Robert Tigerstedt. — 216 sid. liten 8:o	3: 50
XVII.	***Åbo universitets lärdomshistoria. 2. Juridiken,** af Axel Liljenstrand. — 94 sid. liten 8:o	2: 50
XVIII.	***Förhandlingar och Uppsatser. 5.** (Längre uppsatser af Frosterus, Schybergson, Leinberg, Nordmann m. fl.) — 45 + 218 sid. liten 8:o	3: 50
XIX.	***Åbo universitets lärdomshistoria. 3. Historien,** af M. G. Schybergson. — 168 sid. liten 8:o	3: —
XX.	***Förhandlingar och Uppsatser. 6.** (Längre uppsatser af Gustafsson, W. Lagus, Elfving m. fl.) — 108 + 121 sid. liten 8:o	2: 50
XXI.	**Katalog öfver den svenska literaturen i Finland** samt därstädes utkomna arbeten på främmande språk 1886—1890. Uppgjord af H. Bergroth	3: —
XXII.	**Pinska prästerskapets besvär och Kongl. majestäts därpå gifna resolutioner.** Från slutet af 1620-talet intill stora ofredens slut. Samlade af K. G. Leinberg. — 474 sid. stor 8:o	8: —
XXIII.	***Åbo universitets lärdomshistoria. 4. Teologin, förra delen,** af Herman Råbergh. — 187 sid. liten 8:o	3: —
XXIV.	***Förhandlingar och Uppsatser. 7.** (Längre uppsatser af J. E. Strömborg, R. Hausen, P. Nordmann m. fl.). — 72 + 137 sid. liten 8:o	2: 50
XXV.	**Bondeståndets Protokoll vid Borgå landtdag 1809,** utg. af Elis Lagerblad. — 282 sid. stor 8:o	5: 50
XXVI.	***Åbo universitets lärdomshistoria. 5. Filologin,** af I. A. Heikel. — 334 sid. liten 8:o	3: 50
XXVII.	**Johan Henrik Kellgrens Bref till Abraham Niclas Clewberg,** utg. af Henrik Schück. — 39 + 136 + 19 sid. stor 8:o	4: 50

Tom.		*Fmf.*
XXVIII.	*__Förhandlingar och Uppsatser. 8.__ (Längre uppsatser af E. Lagerblad, E. W. Bergman, C. G. Estlander, R. Hausen och M. G. Schybergson.) — 47 + 288 sid. liten 8:o	3: 75
XXIX.	__Östgötalagen med förklaringar,__ af A. O. Freudenthal. — IV + 280 sid. liten 8:o	4: 50
XXX.	*__Förhandlingar och Uppsatser. 9.__ (Längre uppsatser af E. Lagus, V. Söderhjelm, G. Cygnæus, A. Hultin och P. Nordmann.)	3: 75
XXXI.	__Jöns Buddes bok. En handskrift från Nådendals kloster,__ utgifven genom O. F. Hultman. — XXII + 256 sid. stor 8:o	5: —
XXXII.	*__Åbo universitets lärdomshistoria. 6. Naturalhistorien,__ af Otto E. A. Hjelt. — IV + 446 sid. liten 8:o	4: 75
XXXIII.	*__Raseborgs slotts historia,__ af Torsten Hartman. — 155 sid. liten 8:o	2: 75
XXXIV.	*__Förhandlingar och Uppsatser. 10.__ (Längre uppsatser af G. Cygnæus, K. G. Leinberg, C. G. Estlander och E. Lagus. — 82 + 194 sid. liten 8:o	3: —
XXXV.	__Katalog öfver den svenska literaturen i Finland samt arbeten af inhemska författare på främmande språk 1891—1895.__ Uppgjord af Yrjö Hirn. — 266 sid. liten 8:o	3: 50
XXXVI.	*__Förhandlingar och Uppsatser. 11.__ (Längre uppsatser af Ivar A. Heikel, G. Frosterus och Yrjö Hirn). — 69 + 216 + 33 sid. liten 8:o	3: —
XXXVII.	*__Åbo universitets lärdomshistoria. 7. Matematiken och fysiken,__ af K. F. Slotte. — 293 sid. liten 8:o	3: 50
XXXVIII.	__Bref från Henrik Gabriel Porthan till samtida,__ utgifna af Ernst Lagus. — 360 sid. stor 8:o	8: —
XXXIX.	*__Förhandlingar och Uppsatser. 12.__ (Längre uppsatser af Carl v. Bonsdorff och Hj. Appelqvist). — 71 + 192 + 11 sid. liten 8:o	3: —
XL.	__Prästeståndets protokoll vid Borgå landtdag år 1809 jämte Handlingar rörande landtdagen,__ utgifna af Elis Lagerblad. — 586 sid. stor 8:o	10: —
XLI.	*__Finlands svenska vitterhet. 1. Jakob Tengströms vittra skrifter i urval med en lefnadsteckning,__ af M. G. Schybergson. — CLIX + 280 sid. liten 8:o	4: 50
XLII.	*__Åbo universitets lärdomshistoria. 8. Kemien,__ af Robert Tigerstedt. — 210 sid. liten 8:o	3: —
XLIII.	__En samling öfversättningar och bearbetningar från romerske och franske författare.__ Utgifningen ombesörjd af T. S. Dillner. — XX + 145 sid. stor 8:o	4: —
XLIV.	*__Dagbok, förd under kriget i Finland 1788—1790 af auditören C. C. Ekman,__ utgifven af Reinh. Hausen. — XI + 266 sid. liten 8:o	3: —
XLV.	*__Förhandlingar och Uppsatser. 13.__ (Längre uppsatser af V. T. Rosenqvist, W. Söderhjelm och C. von Bonsdorff). — 45 + 254 sid. liten 8:o	3: —
XLVI.	*__Karl August Tavaststjerna.__ En lefnadsteckning af Werner Söderhjelm. — 324 sid. liten 8:o	4: —
XLVII.	*__Förhandlingar och Uppsatser. 14.__ (Längre uppsatser af R. F. von Willebrand, C. v. Bonsdorff och G. Castrén. — LXXXI + 244 sid. liten 8:o	3: —
XLVIII.	*__Finlands svenska vitterhet. 2. Mikael Choræi valda dikter med en lefnadsteckning,__ af Ernst Lagus. — CXC + 226 sid. liten 8:o	4: 50
XLIX.	*__En idéernas man.__ Biografi öfver August Fredrik Soldan af Juhani Aho. — 421 sid. liten 8:o	5: 50
L.	*__Åbo universitets lärdomshistoria. 9. Teologin, senare delen,__ af Herman Råbergh. — 229 sid. liten 8:o	3: —
LI.	*__Förhandlingar och Uppsatser. 15.__ (Längre uppsatser af P. Nordmann, A. O. Freudenthal, J. Ahrenberg, Z. Schalin och O. Grotenfelt). — LXIX + 243 sid. liten 8:o	3: —
LII.	*__Finlands svenska vitterhet. 3. Valda skrifter af Jakob Frese med en teckning af hans lefnad och skaldskap,__ af Arvid Hultin. — CXIX + 210 sid. liten 8:o	4: 50
LIII.	__Katalog öfver Den svenska litteraturen i Finland samt arbeten på främmande språk af finländske författare eller utgifna i Finland 1896—1900.__ Utarbetad af H. Bergroth. — 302 sid. liten 8:o	4: —
LIV.	*__Torsten Rudeen. Ett bidrag till karolinska tidens litteratur- och lärdomshistoria,__ af Arvid Hultin. — IV + 276 sid. liten 8:o	4: —
LV.	__M. Calonii bref till H. G. Porthan,__ utg. af W. Lagus. — XI + 449 + 91 sid. stor 8:o	8: —
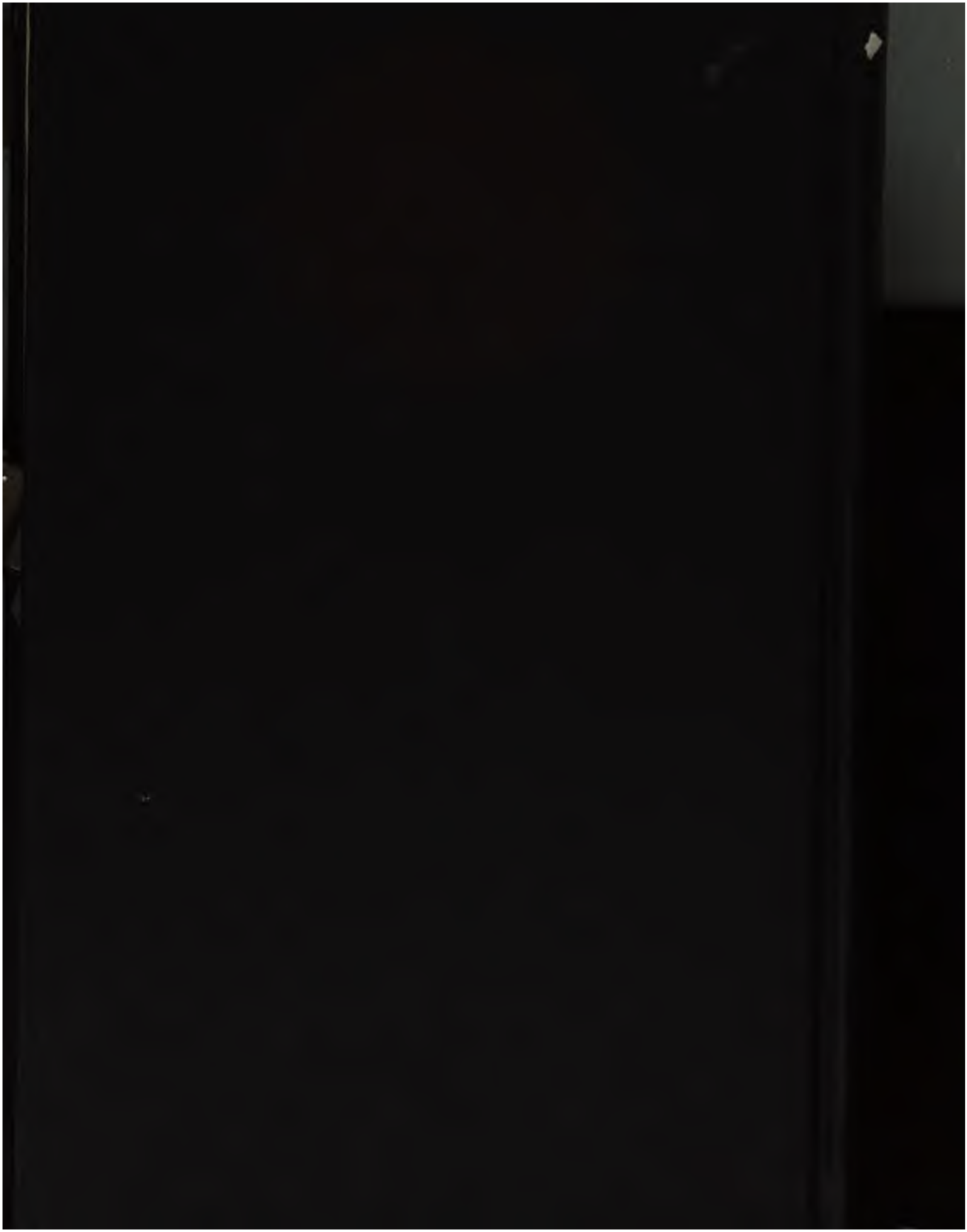
OBS. De med * utmärkta tomerna hafva utdelats åt *alla* medlemmar, de öfriga endast åt stiftare.